

SEBASTIAN A. CORN

ne vom întoarce în muribecca

NAUTILUS

NAUTILUS
science fiction

SEBASTIAN A. CORN, (pseudonimul literar al lui Florin Chirculescu, de profesie medic chirurg) s-a născut la București pe 26 martie 1960. A debutat cu proză scurtă în anul 1993, în revista sci-fi *JSF*. A fost recompensat la scurtă vreme cu Premiul pentru Debut European la Euroconul de la Glasgow din 1995, după care a primit Marele Premiu al Editurii Nemira din 1997 pentru romanul *Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine*, tipărit la aceeași editură. De-a lungul anilor, au urmat alte distincții. A colaborat cu reviste de specialitate, unde a publicat nuvele și povestiri, și a fost redactor-șef al revistei Nautilus. A semnat cu pseudonimul Sebastian A. Corn următoarele volume: *2484-Quirinal-Ave* (Nemira, 1996), *Să mă tai cu tăișul bisturiului tău, scrise Josephine* (Nemira, 1998), *Cel mai înalt turn din Babylon* (Nemira, 2002), *Imperiul Marelui Graal* (Nemira, 2006), câștigător al Premiului Vladimir Colin în 2006, *Vindecătorul* (Cartea Românească, 2008), *Skipper de interzonă* (Millenium Books, 2012)

SEBASTIAN A.
CORN

ne vom întoarce în muribecca

N E M I R A

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CORN, SEBASTIAN A.

Ne vom întoarce în Muribacca / Sebastian A. Corn. - București: Nemira Publishing House, 2014

ISBN print: 978-606-579-725-3

ISBN epub: 978-606-758-156-0

ISBN mobi: 978-606-758-147-8

821.135.1-31

Sebastian A. Corn

NE VOM ÎNTOARCE ÎN MURIBECCA

© Nemira, 2014

Coperta: Cristian FLORESCU

Redactor: Nicoleta GHEMENT

Tehnoredactor: Irina POPESCU

Tehnoredactor ebooks: Mihai Eftimescu

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Cuprins

Despre autor

Capitolul 1

Capitolul 2

Capitolul 3

Capitolul 4

Capitolul 5

Capitolul 6

Capitolul 7

Capitolul 8

○ Harta 1

Capitolul 9

Capitolul 10

Capitolul 11

Capitolul 12

Capitolul 13

Capitolul 14

Capitolul 15

Capitolul 16

Capitolul 17

Capitolul 18

Capitolul 19

Capitolul 20

Capitolul 21

Capitolul 22

Capitolul 23

Capitolul 24

○ Harta 2

Capitolul 25
Capitolul 26
Capitolul 27
Capitolul 28
Capitolul 29
Capitolul 30
Capitolul 31
Capitolul 32
Capitolul 33
Capitolul 34
Capitolul 35
Capitolul 36
Capitolul 37
Capitolul 38
Capitolul 39
Capitolul 40
Capitolul 41
Capitolul 42
Capitolul 43
Capitolul 44
Capitolul 45
Capitolul 46
Capitolul 47
Capitolul 48
Capitolul 49
Note

*Navega recte adelante y si la tierra que tu buscas no
existe, Dios la creara para recompensar su audacia.*

ISABELA DE CASTILIA CĂTRE CRISTOFOR COLUMB –
îndemn apocrif

*Till a voice, as bad as Conscience, rang interminable
changes
On one everlasting Whisper day and night repeated
– so:
„Something hidden. Go and find it. Go and look
behind the Ranges –
„Something lost behind the Ranges. Lost and
waiting for you. Go!“*

RUDYARD KIPLING – *The Explorer*

*But he grew old -
This knight so bold -
And o'er his heart a shadow
Fell as he found
No spot of ground
That looked like Eldorado.*

E.A. POE – *Eldorado*

The English go native very easily. There is no disgrace in it. On the contrary, in my opinion it shows a creditable regard for the real things in life.

PERCY HARRISON FAWCETT

Cu toții am trecut prin pățaniile ciudate cu litere și cuvinte din această poveste, numai că le-am uitat cu desăvârșire. Să nu ne temem: părinții și bunicii noștri le-au trăit și le-au uitat și ei, iar copiii și nepoții noștri le vor trăi doar ca să le uite de tot.

Așa se va întâmpla și cu această carte.

Capitolul 1

*În care îi cunoaștem pe Kiauî și François. François
bagă de seamă că prietenul său pronunță greșit
anumite cuvinte.*

A început la ora prânzului, în jungla umedă și umbroasă de pe țărmul râului Xingu.

– Sunt aici, François, salută Kiauî în șoaptă, scoțând capul din desiș.

– O, sunt aici, Kiauî! tresări puștiul și dădu fuga la el, pâș-pâș. Am crezut că m-ai lăsat singur. De ce te-ai ascuns așa?

– Pentru că pândit saguin 1 . Saguin e sus, în copaci. Acum Kiauî arătat François cum vânat saguin. Saguin e gustos, mult gustos.

François se ghemui lângă Kiauî. Încerca să nu facă zgomot. Nu-i era foame și-i era milă de saguin, dar îi era rușine s-o recunoască. Se gândi: Nu fac două parale ca vânător și tati are dreptate, n-o să iasă nimic din mine.

– Ce cald e! șopti.

Ar fi vrut să mai zică ceva, dar se lăsă păgubaș.

Kiauî plescăi. Adulmecă. Era zăduf și aerul era nemișcat. Trase cu urechea și iscodi frunzele uriașe de care spânzurau liane și flori.

François îi urmări privirea, iar ochii îi rămaseră ațintiți la o orhidee galbenă, vârstată cu negru. Mirosea a pământ jilav.

– Auzit curcan acolo, în copaci? Întrebă Kiauî.

Puștiul ciuli urechile: nimic. Respiră rar, pe gură, doar-doar ar prinde vreun sunet, așa cum învățase de la Kiauî, dar tot nu auzi nimic. Se pleoști: degeaba se căznește cu mine... Dimineață am făcut pe șmecherul, m-am dat mare (*I am The Notorious B.I.G.*, proclamase el la plecarea din tabără, de față cu toată lumea), și acum, poftim, n-aud nici măcar un prăpădit de curcan.

Obrajii îi luară foc.

– Nu fi supărat, *i-tonk*, nu fi supărat, frate! Îl mângâie indianul. Tu strâns din dinți, tu răbdător, pentru că într-o bună zi tu vânător mare. Mai mare decât Kiauî, mai puternic. Spune cinstit: vrut saguin? Căci saguin venit drept spre noi, Kiauî auzit la el.

François înghiți în sec și făcu semn că da. Poate că saguinul o să se răzgândească în ultima clipă și-o să se ducă în altă parte. Uite, erau la numai doi pași de un pârau cristalin, de ce nu se ducea să se adape?

François văzuse primul saguin cu un an în urmă, la grădina zoologică, și-i dăduse o banană necoaptă. Saguinul acela nu semăna cu cei de aici. De fapt, acasă nimic nu era ca aici – nici chiar jungla din cărți nu aducea cu pădurea pe care o bătea zi de zi cu Kiauî. Acasă era răcoare și mirosea a apă sărată. Cerul era mai înalt, vara erau nopți nesfârșite, pe străzi erau palate de Rastrelli și Trezzini, iar când ieșai din oraș, dacă te ridicai pe vârfuri sau, și mai bine, dacă te urcai în cârca tatei și te uitai de jur împrejur, vedeai la câțiva kilometri depărtare.

Aici puteai să te urci în cârca oricui, că nu vedeai nici la zece metri. Aici, în pădure, ochii nu prea contau – urechile erau mult mai folositoare. Cât despre nas, ce să mai vorbim!

Se auzi un foșnet. Pasărea despre care vorbise Kiauî – un curcan sălbatic mare, gulerat cu alb – își luă zborul.

– Acum, șopti indianul, acum Kiauî omorât saguin. Kiauî e vânător ager. Îl privi galeș pe copil. *I-tonk* vrut saguin, îl încurajă el, da, da, fratele meu vrut saguin.

François răsuflă adânc și făcu semn că da. Iar Kiauî:

– Bun! Acum noi făcut liniște-liniște. *I-tonk* nu mișcat deloc.

– Nu. Nu mișcat, răspunse puștiul și se făcu una cu pământul, de parcă ar fi fost umbra unei uriașe frunze de bananier, răstignită pe sol.

Kiauî puse arcul și săgețile pe jos și scoase din colier un tubușor tăiat din nervura unei pene de papagal. Îl destupă și-l strivi între degete până ce scoase o pastă gălbuie, ca puroiul dintr-un coș. Apoi muie vârful unei săgeți în pasta cu pricina.

– *I-tonk* atent. Nu atins săgeată, nu atins pană, nu atins nimic, făcu indianul mai mult din semne, după care șterse capătul tubușorului cu o frunză și-l astupă la loc.

Puștiul încuviință. Îi era din ce în ce mai greu să stea locului – îl pișcau musculițele piumi, dar Kiauî îi spusese încă de la prima ieșire în pădure că vânătorul se face vânător pentru că le lasă pe musculițele piumi să-l facă ciur. „Noi vânăm tapir, jacubim, șarpe și pe noi ne mușcă piumi și albine – așa trebuie.”

Kiauî puse altă săgeată în arc – una pe care n-o muiase în otravă. Să fi avut vreo doi metri, iar în capătul ei François zări cu mirare o bilă din argilă uscată, cam cât o nucă de mare. Dădu să întrebe ce fel de săgeată mai era și aia, dar Kiauî i-o luă înainte:

– Kiauî o să dea o lovitoră măiastră-măiaaastră! *I-tonk* o să vadă! *I am The Notorious B.I.G.*, îl maimuțări indianul pe puști și, neașteptat, îi făcu cu ochiul, așa cum învățase de la karibii albi ², dar pe François îl uimi altceva: Kiauî pronunțase „lovitoră”. La fel pronunțase și taică-său cu o seară în urmă. Și maică-sa. Ba chiar și vaca de Nicole.

Iată ce se petrecuse:

– Să știți de la mine că am dat lovitora, se lăudase taică-său, în cortul cel mare, arătându-le o bucată de ceramică ruginie. Ciobul ăsta de

ulcică e norocul nostru. O să ne deschidă o mulțime de uși și-o să facem rost de o grămadă de bani.

Indiferent ce-ar fi obținut – bani, materiale, utilaje –, tatăl lui François nu le obținea decât cu grămadă: o grămadă de lopeți, o grămadă de făină, o grămadă de hârtie...

– Nu-i neapărată nevoie să dai lovitoră ca să faci rost de bani, replicase mama lui François, după care tăcuse brusc, de parcă o luase gura pe dinainte.

Lui François îi venise să intre în pământ, căci maică-sa tăcuse din pricina franțuzoaicei. Nenorocita (ea era vaca de Nicole) spusese același lucru, cu aceleași cuvinte, cu trei-patru zile mai înainte. Mda... Nicole se lăuda că e pariziancă get-beget, dar mama lui François o taxase pe blonda zgomotoasă cu coafură emo (deși sărise de 40 de ani) încă de când dăduse ochii cu ea: „Pariziancă, pariziancă, dar n-a mirosit *le Faubourg Saint-Germain*. Este născută în Bamako-sur-Seine 3 , uite-te la călcâiele ei...”

Oriunde ar fi fost născută, însă, Nicole promitea atât de mulți bani, încât părinții lui François ar fi putut să continue săpăturile până la sfârșitul vieții, iar el, François, n-ar mai fi avut de ce să calce la școală... Mda, ar fi devenit un vânător în toată puterea cuvântului, unul care lua urma vânatului cel mare, pe țarmul râului Xingu...

– Nu-i nevoie să dai nicio lovitoră, *mon chère*, îi spusese Nicole lui taică-său, cu aerul că ei nu-i sufla nimeni în ciorbă. O să-ți sprijin lucrările cum știu eu mai bine în fața board-ului, la Sorbonne. O să-l întreci pe Hagenbeck, ascultă la mine.

François strânsese din dinți. Cum îndrăznise Nicole să-i spună lui taică-său *mon chère*, cu nevastă-sa de față?

Stop. Asta se petrecuse acum câteva zile. Acum François trebuia să uite de prostii, era la vânătoare. Păcat că n-avea cum să se ridice din bălării și să danseze cu ochii semiînchiși, lansând în gura mare: *I am the Notorious B.I.G.*! – oh, atunci totul ar fi mers strună.

– François vrea să-l vadă pe Kiauì, șopti puștiul, că dă o lovitură măiastră.

Accentuase pronunția corectă a cuvântului „lovitură”, dar Kiauî nu se prinsese: el era doar un *indio bravo*, de unde să știe cum se vorbește corect?

Kiauî încordă arcul și...

Fiaaaoooouuu... Săgeata şuieră printre copaci. Dispăru în coronamentul bogat, târând după ea fluieratul greoi. Animalele tăcură, iar şuierul săgeții îi aduse aminte lui François de păsările din lut ars pe care i le făcea bunică-său la țară, pe malul lacului Ladoga. Când suflai într-o pasăre ca aceea, se auzea la fel, iar copiii se hlizeau de mama focului încercând să cânte la ele, chit că niciodată nu le ieșea niciun cântecel.

– Ce-mi place cum fluieră săgeata! șopti François.

– Kiauî e vraci maaare, murmură indianul. Kiauî arătat François cum vânat saguin.

François trase cu urechea: se mai auzea, oare, şuieratul săgeții? Treptat păsările începură să ciripească, maimuțele urlătoare se puseră din nou pe strigat. De undeva se ridică zgomotul unei încăierări, urmat de guițatul disperat al unui peccari. [4](#)

– Șarpe mare prins peccari acolo, arătă indianul spre un pâlc de bambuși, dar noi nu mers uitat la ei. Acum așteptat saguin. El curias, el venit spre noi, el vrut văzut ce fluieră.

Mai trase o săgeată şuierătoare și iarăși se lăsă liniștea. Până și peccariul tăcu mâlc, resemnat – sau poate că șarpele îi dăduse drumul, uluit de zgomotul neașteptat. Hotărât lucru: Kiauî era un flecar, dar se pricepea la vânătoare ca nimeni altul. Era la fel de bun vânător pe cât de tare *gamer* era el, François, printre colegii de școală.

Ba, se răzgândi, eu eram cel mai tare din Sankt Petersburg, nu doar din școală... Sau, eram cumva și mai bun? L-am spulberat până și pe MegaRuryk în campaniile din Blind War, acum doi ani, iar MegaRuryk era un tip în toată firea, student la fizică, și, în plus...

Kiauî îi întrerupse gândurile:

– Saguin mult curias. Cel mai curias.

– *Curias*, da, *curias*, se încruntă puștiul. *La curiasité* est un vilain défaut, sauf quand on parle archéologie [5](#), glumise Nicole zilele trecute, iar blegul de tata (așa îl gratulase François) îi dăduse o replică isteasă (bleeah!): *Curiasity killed the cat* [6](#), drept care râseseră amândoi în hohote.

Bancurile lor erau atât de tâmpite, încât lui François îi crăpa obrazul auzindu-le, dar Vladimir Sergheevici Perelman era directorul șantierului arheologic, așa că toată lumea râsesse, inclusiv salahorii indieni care nu pricepeau decât portugheza. Colac peste pupăză, pe când lumea era preocupată să râdă de zor, François o zărise și pe maică-sa cum zâmbea mânzește, chit că ea numai chef de glume n-avea.

Mda. Acasă, la Sankt Petersburg, maică-sa n-ar fi făcut decât să strâmbe din nas la un banc atât de idiot.

Of, își zise François, acum sunt cu Kiauî la vânătoare. De ce mă gândesc la prostii?

...după a treia săgeată, saguinul nu se mai abținu: după cum zisese Kiauî, era cel mai... hm... *curias* animal din pădure, așa că sări din creangă în creangă până într-un bananier, stârnind un foșnet nemaipomenit și clătinând copacul cu totul. François se trase îndărătul unui manghier scorburos, iar Kiauî slobozi încă o săgeată: fiaaoooouuu!

Saguinul scoase capul dintre frunzele uriașe, urmărind săgeata șuierătoare. O privea cu ochi mari, mirați, căci așa fac saguinii. Nu-l ucide, dori să zică François, dar i se făcu rușine – la vârsta lui, puștii de pe Rio das Mortes ucideau ditamai tapirii, așa-i povestise Kiauî. Ce-i drept, nici el n-avea treabă cu tapirii săgetați, poate doar lovitorile de grație date cu măciuca îl răscoleau, dar maimuțele, în special saguinii, erau altceva.

Prea aduceau cu oamenii.

Hm, uite că formulase și el, în minte, cuvântul lovitoră... Ce dracu' se întâmplă?

– Acum, *i-tonk*, acum, frate, șopti Kiauî și, în sfârșit, puse în arc

săgeata muiată în curara.

Privirea îi devenise sticloasă, nu respira, nu mișca – era pânditorul perfect – doar înghițea în sec, încremenind de tot. Pândeau la fel ca François când juca Bend the Terror of Magnesia, numai că François nu înghițise nicidecum în sec pe vremea când pierdea nopțile prin munții virtuali ai Magnesiei.

Dar el n-avusese saguini vii în bătaia săgeții. Se uită la saguinul din bananier. Nu-i zărea decât chipul: se holba încoace și încolo, ziceai că-i un copil prea mic care nu e-n stare să-și țină capul cumsecade.

Kiaui trase. Săgeata străpuse frunza de bananier (*ștok!*) și apoi trupul saguinului, care se prăbuși în gol. Amărâtul se agăță de o liană și rămase suspendat câteva clipe, până să-și facă efectul curara, iar François își aduse aminte de Grișa-Manechin (oh, Grișa!), deși dorea să scape de amintirea asta – dar cum să scape, când saguinul agățat de liană aducea cu bunicul lui Grișa din poveste, cel agățat de sârma ghimpată din nu-știu-ce lagăr siberian de dincolo de Cercul Polar? Încercase să evadeze, iar santinelele...

Se auzi un urlat ascuțit. Un al doilea saguin se repezi pe liană, de parcă dorea să-l apuce de braț pe cel dintâi.

– Saguini proști. Saguini prea curiași, rânji Kiaui și puse altă săgeată în arc.

François sughiță. Vrea să-i omoare pe amândoi, or fi soți? – se cutremură el. Să nu te rogi niciodată de nimeni, îl învățaseră ai lui. Indiferent ce-ar fi, nu te ruga de nimeni, nu te umili – așa îi împuiaseră capul, dar François le uită sfatul și șopti, repezit:

– Ajunge unul singur, Kiaui! Te rog! Te rog eu mult!

Nimic nu e întâmplător: chiar atunci din buzunarul lui François se auzi zbârnâitul satfonului și, încet-încet, soneria se transformă în piesa pe care o tot emitea radio Bomjardin din Santarêm: *Ay si, eu ti pegu*, cu sex-simbolul ăla de doi bani pe care-l chema Michel Telo. (Măcar asta arăta bine, spre deosebire de Notorious B.I.G.) Cel de-al doilea saguin dădu un chiot stins și o luă la sănătoasa.

Kiaui se încruntă la François.

– François promis oprit telefon blestemat.

– L-am oprit, îți jur, dar ăsta e SMS-ul de alertă. Mi l-a setat mama special ca să nu-l blochez...

Indianul ridică din sprâncene:

– Și tu nu știut cum închis gura la telefon? Kiaui nu crezut.

– Ba știu, dar... of, e încurcat. Nu pot să-i mint pe ai mei tot timpul.

– De ce mințit? Nu trebuie mințit. Tata Karib știe că François mers cu Kiaui. Tata Karib avut încredere mult în Kiaui!

– Păi, tocmai de-aia n-am blocat telefonul de tot, ca să le arăt că... Of, lasă-mă să mă uit pe SMS, s-o fi întâmplat ceva în tabără.

– Tu, fratele meu, noi doborât saguin, iar telefon cântă ca Michel Telo, se îmbună indianul. Ia vezi, ce zis Tata Karib?

Puștiul deschise mesajul: „neau anuntzat k aviunul d la cuiaba vine m devreme. în 2 h e aici. e spectacol q spărgătorul d nuci la teutru în cuiaba. hai s mergem!”

François își dădu ochii peste cap. Taică-său făcea pe tinerelul: scrisese SMS-ul în slang de messenger, numai că habar n-avea limba asta. Abia apoi își dădu seama că în SMS se strecuraseră două cuvinte scrise aiurea... Oare greșise taică-său, din repezeală? Mai degrabă nu, căci vorbele cu pricina fuseseră și pronunțate greșit în ultima vreme – François le auzise cu urechile lui. Dădu să-i împărtășească lui Kiaui întâmplarea, dar se răzgândi: ce treabă avea indianul cu vorbele lor de karibi?

– Ai mei vor să ne ducem la Cuiaba, se strâmbă el.

– La Cuiaba mult case frumos. Case ca munți. Și fete drăguț-drăguț. Păr lung, galben. Păr ca François, îi făcu indianul cu ochiul.

Pfuh, blondele... Lui François îi plăcea o brunetă, o fată din São Paulo. Intra cu ea pe Skype în fiecare seară. O chema Georgina și

avea 16 ani, adică era mai mare decât François, dar el fusese prevăzător și se înregistrase pe Fakebook (acolo se cunoscuseră) ca și cum ar fi avut 18 ani bătuți pe muchie. Fusese șmecher: își fotoșopase fotografiile ca să pară mai vârstnic și-și lipise pe chip chiar și un fel de barbă de două-trei zile, cu toate că nu-i dăduseră tuleiele, numai că acum toate astea ajunseseră să-l coste, căci relația cu Georgina scăpase de sub control. Din cauza ei ajunsesese să-și pună *Eu ti pegu* la telefon – o piesă pe care n-ar fi avut tupeu s-o asculte acasă, în gașcă, nici mort. L-ar fi râs și curcile.

De când venise pe Rio Xingu, însă, totul mergea anapoda.

– N-am niciun chef să merg la Cuiaba, se posomorî. Am văzut *Spărgătorul de nuci* de o mie de ori. M-am săturat.

– Spărgătorul de... Cum spus, François?

– *Spărgătorul de nuci*. E un balet.

– Balet?! Cum adică, balet?

Puștiul se încruntă.

– Balet... cum să spun... E ca la voi, la sărbătoare, la Quarup. Când bărbații și femeile ies din casă și dansează în mijlocul satului. Când unii cântă și ceilalți dansează.

– Aha, făcu indianul. Dacă e Quarup de karibi, atunci François mai bine mers. Quarup bun pentru părinți, bun pentru copii, bun pentru vânat și apă. Bun pentru soare, bun pentru morți. Quarup bun la toate. Mai bine mers, *i-tonk*.

– Am zis că doar seamănă cu Quarup, nu că-i tot aia.

– Nu vorbit cu străbunii morți la Quarup de karibi?

– Nu. La balet... cum să zic... mergem doar pentru că ne place.

– Și nouă plăcut Quarup. E bine dacă plăcut Quarup. François mai bine mers, zău.

– Kiaui, nu înțelegi... Noi ne ducem la balet doar pentru că așa avem

chef. Nu ne amintim de nicio rudă și nu prăznuim niciun mort. Nu ne gândim la nimic. Doar ne uităm la balerini și ascultăm muzica. Ne ducem acolo ca să... ca să ne simțim bine. Ne place cam la fel cum ne place o mâncare bună, doar că nu mâncăm nimic.

– Kiauì nu prea înțeles. Nu gândit la morți? Nu lăudat soare?

– Nici pomeneală. Mergem doar așa, ca să ne bucurăm. Iar eu m-am plictisit de... bucuria asta. Nu-mi mai place la balet. Nici să mă tai, Kiauì, nici să mă tai!

Unde mai pui, se înfurie el, că franțuzoaica o să vină și ea! Te pomenești că iarăși o să se sprijine de umărul tatei, dându-și părul pe spate și râzând cu toată gura, franțuzește, iar mama o să întoarcă din nou privirea, rusește, cum facem noi înainte să ni se urce la cap.

– Asta Kiauì nu priceput. Dacă făcut Quarup, făcut pentru morți, vânat, soare, strămoși... Dacă vrei plăcut sau bucurat, atunci mâncat, iubit fată sau mers pe culme, uitat la amurg. Sau doar stat în hamac.

– Așa zic și eu, se îmbufnă puștiul. M-am săturat de balet și de bancurile alor mei.

Chipul indianului înflori într-un zâmbet pe care nici măcar plăcuța de lemn din buză nu-l putu ascunde.

– Înseamnă că François vrut rămas aici, cu Kiauì.

– Zău c-aș rămâne, dar părinți vrut François mers cu ei la balet, imită puștiul vorba indianului. Și tata, și mama dorit François băiat cult. Nu-ș' cum dracu' să scap de corvoada asta...

– Ce însemnat băiat cult?

– Băiat deștept. Băiat care știe multe lucruri.

– Știut și luat urmă vânat, doborât dușmani, băiat cult ăsta?

– Nu, Kiauì, nici vorbă.

– Păi, atunci Kiauì nu înțeles de ce băiat cult așa bun. De ce nu vorbit

cu Tata Karib la telefon blestemat și spus că nu vrut la Cuiaba, la Quarup de karibi?

– Nu pot, Kiauî. Ca să-i zic asta trebuie să-l privesc în ochi.

– Aha, se bucură indianul. Iar Tata Karib știut că François trebuit venit privit ochi, nu?

– Cum să nu. Oricine știe asta. La mine acasă, la Sankt Petersburg, așa e regula, adăugă, cu gândul la Nicole, care, nefiind din Sankt Petersburg, vorbea la telefon vrute și nevrute, ca o franțuzoaică ce era.

– Așa, rânji Kiauî, așa... Deci *i-tonk* și Tata Karib știut că telefon e ca hoțul! Telefon nu bun pentru vorbe bărbătești. Telefon cam ca femeie. Sporovăit, sporovăit, sporovăit.

– Chiar așa. Unde mai pui că acum nici n-am semnal, ca să-i pregătesc pe ai mei de ceartă...

– Kiauî mai vrut întrebat ceva pe *i-tonk*, fratele lui. Strânse arcușii și săgețile, iar François îi simți mirosul sudorii, puțin sărat și apos – nu-i muta nasul din loc ca mirosul transpirației lui taică-său, se potrivea cu pădurea și parcă aducea puțin și cu adierea de seară, cea care se strecura printre corturi, venind dinspre râu. O luară la pas către saguinul căzut lângă potecă. Iar Kiauî: La Cuiaba fete frumoase. Nu vrut François văzut nici măcar la ele? Fete Cuiaba miros a fructe. Poate François vrut pus mâna pe ele, pupat...

– Nu, nu, nu, pufni puștiul în răs. Fawcett nu s-ar fi întors la Cuiaba doar pentru niște fete...

– Fawcett?! se miră indianul. Fawcett, karibul omorât de indieni, adânc în pădure?

– El, cine altcineva?

Kiauî pufni. Se încruntă. Se tot gândea la ceva. Se uită într-o parte și puștiul se trezi că-și zice: Ia-uite la el, din profil pare om rău, parcă nici n-ar mai fi el!

– Karibi nu uitat Fawcett niciodată, zise Kiauî, posomorât. Karibi nu

uitat nimic.

– Păi, cum să-l uităm pe Fawcett? De ce crezi c-a venit tata aici? De ce crezi c-am venit și eu după el?

Chiar așa: jucase The Lost City of Z (un *quest* despre Fawcett, produs de National Geographic) mai bine de jumătate de an, dar asta nu i-o mai spusese lui Kiauî, n-avea el treabă cu trășeniile de acasă. Of, jocurile, întâlnirile online cu gamerii, nopțile pierdute în fața computerului – fără ele, François nici c-ar fi ajuns pe malul râului Xingu, unde Vladimir Sergheevici Perelman, tatăl lui, trăia un *quest* cât se poate de real, pe urmele așezărilor la care visase din tinerețe. Mda. Toți ai lui pățiseră chestii din astea: străbunicul (rabin disident din Odessa), bunicul (revoluționar din grupul lui Troțki) și tatăl (inginer la Sankt Petersburg) – toți fuseseră neastâmpărați și, mai devreme sau mai târziu, dăduseră dovada lipsei de pragmatism ce le bântuia neamul.

„Perelmanii poftesc numai chestii miraculoase“, se lăuda unul dintre ei, nu mai știu care, „dar praful se-alege când se înfig la cașcaval.“

Vladimir Perelman excava la Cocraimoro, în jungla amazoniană – asta-i fusese cașcavalul. Și, dacă tot venise aici, de ce să nu-l fi cărat și pe François după el? Cum altfel să-l dezveți de jocurile pe PC decât luându-l la capătul lumii, pe urmele lui Fawcett?

– Deci François nu vrut mers Cuiaba, conchise Kiauî. Puștiul încuviință. Atunci Kiauî mers cu fratele său la Tata Karib! Poate că tu și eu convingem Tata Karib lăsat François în pădure. François vrut vânător, François nu vrut Quarup de plăcere, încheie indianul și, săltând saguinul, o luă înainte. Auzit, întrebă el, cine e Notorious B.I.G. asta?

– Un gras care crede că știe muzică.

– Cum...? Kiauî nu înțeles cum venit asta.

– The Notorious B.I.G. habar n-are să cânte, dar el crede că știe. De fapt, face cam așa, îl imită puștiul: *Niggaz say I died dead in the streets, Nigga I'm gettin' high, gettin' head on the bitch...*

– Asta muzic bun, dădu Kiauî ochii peste cap, încântat. Mai iute ca la Quarup. Muzic bun, ritmat. Ce spus?

– Cum poți să zici că asta-i muzică bună? se înfoie François. Iar versurile, ce să-ți zic, sunt groaznice, sunt...

Indianul căscă ochii.

– Păi, atunci, de ce spus tu mereu, *i-tonk*, că fost Notorious ăsta?

– Pentru că-mi place numele lui, ce credeai?! Dumnezeuule, doar nu-ți imaginaî că-i ascult tâmpeniile. Eu...

Se opri. Cum naiba să priceapă Kiauî disputele de acasă: rock vs. rap, grunge vs. house, Rammstein vs. Eurovision...?

Dar indianul:

– Kiauî nu mai înțeleș nimic, zise el și dădu s-o ia înainte, cu saguinul pe umăr.

Apoi își aminti de convenția cu François și-l lăsă pe el să deschidă drumul.

Când să pornească, însă, iarăși îi dădu ghes gândul enervant din ultima vreme. Bine-bine, își spuse, de parcă ar fi răspuns gândului cu pricina, o să vin, zău c-o să vin! O să vin cât de curând.

Capitolul 2

François și Kiauî pornesc înapoi spre tabără. Are loc un cutremur care îi dă un răspuns lui François.

Drumul de întoarcere avea să le ia cam trei ore, căci Kiauî îl dusesese pe puștan departe, pe dealurile molcome ce se înălțau la nord de râul Tupiri. Călăuzele nu îndrăzneau să se aventureze pe acolo; se zicea că dealurile cu pricina, cunoscute sub numele de Pantintiro, erau bântuite de triburi nepacificate și de fiare înfometate ori spirite rele. Tot frica îi făcuse și pe oficialii FUNAI, cei ce-i aveau în grijă pe indieni, să amâne de ani buni cartografierea zonei.

Kiauî și François coborâră pe o potecă croită de peccari. În cel mult jumătate de oră trebuia să ajungă la râu. Acolo, pe țărmul doldora de vegetație, ascunseseră barca pneumatică – o vââseră sub rădăcinile acoperite de mușchi gros ale unei mangrove.

Ca de fiecare dată în ultimele săptămâni, Kiauî îl lăsase pe François s-o ia înainte și-l fluiera doar când și când, dacă puștiul se abătea de la potecă. În rest, se gândea cum să-l împace. Simțise că pățania cu saguinul îl supăraseră și se amăgea cu gândul că François era furios, de fapt, pentru că nu ucisese el maimuța.

– François nu avut voie mâncat din saguin ăsta, îl provocă indianul după o vreme. François nu doborât saguin.

– Oricum, n-aș fi mâncat din el. Nu sunt canibal, Kiauî.

– Canibal? Ce-i aia, canibal?

– Un om care mănâncă alți oameni.

– Ah, păi nici Kiauî nu canibal. Canibali doar dincolo de Pantintiro. Dar eu vorbit de mâncat saguin, nu alți oameni.

– Tu nu vezi că saguinul seamănă cu un om? i-o întoarce puștiul. Fură o privire spre trupul mărunț al maimuței, bălăngănindu-se pe umărul lui Kiauî. Uite-te la el, zici că-i copil mic.

– Om vorbește, copil vorbește, saguin nu, deci Kiauî nu canibal. Pe urmă, Kiauî e deștept, iar canibali cum spus tu sunt praști. Muuult praști.

– Te cred și eu! Cică te îmbolnăvești la cap dacă mănânci carne de om. La început nu mai ții minte și după aia devii nebun în toată regula – mi-a spus mama.

– Of, François nu priceput Kiauî... Canibali nu praști pentru că mâncat om, femeie, copil – canibali praști pentru că nu prins niciodată Kiauî! Eu urmărit la ei mult, privit colibe, poteci, capcane, dar ei, nimic! Multe neamuri acolo, dar niciunul nu simțit Kiauî. Cei mai răi sunt Tuà, dar ei nu prea canibali. În schimb, ei răi, mult răi. La zi, schimbă el vorba, nu vrut mâncat saguin, totuși? François nu răspuns, iar indianul îl luă peste picior: Dacă *i-tonk* nu mâncat saguin, el nu vânător, căci vânător mâncat orice cade la lovitoră.

Ajunseră la râu. Razele soarelui de amiază coborau pieziș prin frunziș – izbeau apa ca niște lespezi strălucitoare. Râul era limpede, iar Kiauî se puse în genunchi pe nisip și se apucă să lipăie apa precum câinii, folosindu-se de plăcuța de lemn din buză. În rest era liniște.

– Apă bun mult. Dar François nu vânător: el nici apă nu băut. Frică îmbolnăvit din apă, ca toți karibii?

– Ba apă beau. Se puse ciuciuca pe țărnișă și-l imită pe indian. Apoi: Nu te supăra, Kiauî, îmi place să învăț orice de la tine, dar nu pot să mănânc din bietul saguin... Uite, o să-i rog pe ai mei să mă lase să-mi pun cercei ca ai tăi! O s-o fac doar ca să-ți arăt că vreau să devin

un vânător adevărat.

– Aha, îi luciră ochii lui Kiau!. Dacă Tata Karib lăsat pus cercei, vânam tucan. Tucan cu cioc galben avut pene lucios, negre, mult frumos, cu fulgi albastru și roșu. Plăcut François pene așa?

– Plăcut, plăcut, răsă băiatul, iar gândul îi zbură la Georgina. O să-și pună cerceii, o să-și facă poză și-o s-o posteze pe Fakebook (așa-i spusese mereu, Fakebook); Georgina o să-i dea *like*, o să distribuie poza și altora, iar după aia – să te ții! Poza o să ajungă la toți cunoscuții și apoi la o sumedenie de inși ce n-auziseră de el... În poză, François o să țină în mână un arc mare și trei săgeți lungi. Dacă o să aibă la picioare și un peccari sau un tatu doborât, cu atât mai bine.

Se ridică. Se uită la râu. Mda, Georgina... Oare ce-i plăcea la ea? Câteodată îi părea cam prostuță, asta ca să nu mai spunem că nu suporta jocurile pe computer (nu jucase nicicând) și că asculta o muzică de care prietenii lui François ar fi râs și cu fundul. Cu toate astea, el abia aștepta să intre online ca să mai schimbe două-trei vorbe cu ea...

Să vezi că m-am tâmpit, își spuse. Poate că m-am îndrăgostit de ea ca un caraghios (puah!), poate că trebuie să mă gândesc la ea cu alte cuvinte, poate că trebuie să-i spun măcar în minte „draga mea Georgina“, și nu, pur și simplu, „Georgina“.

S-o întreb pe mama care-i treaba? Parcă, nu... Pe tata? Nici atât – el nu-i bun la discuții din astea... Cât despre prieteni – ăia m-ar lua peste picior și ar umple tot netul cu „pățaniile bietului *gamer* fugit la capătul lumii ca să se lase de jocuri, pinguinul care se dă pe lângă o brunetă ca să danseze cu ea samba online...“

Mda. Oare când îi fusese mai bine? Acasă, pe când îi snopea în bătaie pe toți șmecherii, pe BattleNet, sau aici, în inima pădurii, unde nu se pricepea la nimic?

Deodată, simți cum se dezechilibrează. Auzi un vuiet adânc, un gol îi coborî în stomac, iar copacii prinseră a pârâi, clătinându-se bezmetic. Luciul râului prinse să vibreze și făcu valuri, apa dădu pe afară, revărsându-se printre tufișuri și rădăcini. Cutremur, își spuse

François, abia ținându-se să nu cadă – trupul îi trepida de parcă se dădea pe o pârtie de schi plină de dâmburi mărunte. Îngheță.

– *Terremoto*, țâșni Kiauî în picioare. Ohooo!

Pământul se zgâlțâi tot mai tare, păsările țâșniră în înalt, chirăind, trunchiurile copacilor scârțâiră, gata să se frângă. Apoi cutremurul se opri la fel de brusc cum începuse – doar copacii se mai clătinară o vreme. Din potecă se ridica un colb fin. Vuietul surd se afunda.

– *Terremoto*, repetă Kiauî, holbând ochii. Prima oară văzut. Asta semn bun sau rău?

François răsuflă ușurat. Se uită la râu: îl străbăteau valuri nefirești. Dădu să facă un pas, dar îi tremurau picioarele. Suflă printre dinți:

– Ce spaimă am tras! Ai văzut cum a venit peste noi?

– Parcă pândit la noi *terremoto* ăsta, se scutură indianul.

Se auzi un bufnet surd – venea din măruntaiele pământului.

– Parcă ne-ar pândi în continuare, îi dădu băiatul dreptate.

– Asta semn bun sau rău? întrebă Kiauî din nou.

– De unde să știu? Tu ești de-al pădurii, nu eu.

Se uită la râu – apa se învolburase, valuri de mâl se rostogoleau din amonte. Păsările încă se răsuceau pe deasupra pădurii, ciripind ascuțit, iar lui François i se păru că totul se îngemăna, alcătuind ceva nemaipomenit de întins, atotcuprinzător, ceva din care făceau parte și cutremurul, și replicile lui Kiauî, și golul din stomac care nu-l părăsea, și luciul bălților care încă tremurau. I se uscasse gura, aerul se încinsese și peste pădure se răspândise un miros de scânteie electrică, ca și cum totul se transforma... într-o *maree nemaivăzută ce urzea o întrebare*.

Ce prostie! se holbă François. Ce naiba mi-a venit să mă gândesc *așa*? Cum adică: *mareea* să urzească o întrebare? Ce maree? Și ce întrebare să mai fie și asta? Să vezi că așteaptă un răspuns! Își zise fără să-și dea seama cum.

Și atunci dintr-un tufiș se ridică un scâncet, iar un cățelandru se ivi pe potecă. Șchiopăta. Era un pui de câine negru, semăna cu un lup alsacian și tremura din toate mădularele.

– Marș, dădu Kiauî să se repeadă la el.

Dar François:

– Ce-ai cu el? Nu vezi ce prăpădit e?

Se lăsă pe vine și-l fluieră. Cățelul schiaună și, ocolindu-l pe indian, se lipi de picioarele lui François. Era rănit la labă și șchiopăta ca naiba. Tremura din tot trupușorul.

– Ia-uite la el, ce bolșevic e... Ce faci, băi, prostovanule? Îl alintă puștiul. Te-ai speriat? Uite-te la tine cum arăți, amărăture...

– Lasă-l, *i-tonk*, îl îndemnă Kiauî. Ce vrut cu el? Nu vezi că avut rană urât la picior? Câine ăsta murit. Până mâine – gata!

– Cum să-l las? Îl duc în tabără. Îi privi piciorul, era plin de puroi. Mami se pricepe la răni, știi doar. O să-i dau un nume, o să-i spun... O să-i spun Bolșevicul, pufni François în râs, și-o să fie câinele meu.

– Of, frate, e doar un câine, se tângui Kiauî. Nu avut curaj mâncat saguin, dar luat de suflet câine de pripas. Ce fel de vânător mai fost și tu?

– Bolșevicul vine cu noi, stabili puștiul, dar i se păru că vorbise prea tăios, așa că se grăbi să-și îndulcească glasul: Uite, tu ești *i-tonk*, ești fratele meu mai mare și...

Tăcu, încurcat. În fond, *avea* un frate mai mare, un frate adevărat. E drept că Lionel se afla peste mări și țări – era ofițer pe submarin, în Marea Barents –, dar *el* îi era frate bun, chit că nu-l mai văzuse de o grămadă de vreme. Ce-ar zice Lionel, dacă ar afla că François se gândește la Kiauî ca la un frate? Ce-ar spune dacă ar auzi că François băuse din sângele lui Kiauî și Kiauî din sângele lui François?

Așa că reveni la tonul tăios dinainte:

– Ești fratele meu, Kiauî, dar saguin sau altă maimuță n-am de gând

să mănânc, nici chiar pentru tine.

– Of! Kiauî ştiut că tu nu vrut mâncat maimuţă. Nu dădusem încă lovitoră la saguin când ştiut că François nu mănâncă la el. Kiauî habar n-avut ce vânător e ăsta care nu mâncat saguin. Tu, însă, află: tu vânător mai bun ca Tuà, dacă stat în padure cu Kiauî. Tu porţi ca indian Miahao adevărat, tu parcă eşti din neamul meu, rămase indianul pe gânduri. Tu ca Fawcett, adăugă el. Tu, karib nebun, da, da – uite, luat căţel rănit cu tine. Noroc că lui Kiauî plăcut karibi. Karibi deştepti, au secrete frumos. Până şi telefoane de karibi plăcut lui Kiauî, lansă el, pe neaşteptate, după care îşi dădu drumul în râu. Mă ajuţi? îl chemă pe François.

Traseră barca de sub rădăcinile mangrovei. Kiauî se umflă în pene când îl văzu pe François că se azvârle în barcă așa, pe nesimţite parcă, mişcându-se unduitor, ferindu-se (cu Bolşevic, cu tot, în braţe) de lianele otrăvitoare coborâte deasupra apei. Las' c-o să mănânce el şi saguin, odată şi odată...

Porniră motorul şi-o luă în jos pe râu. Când să treacă de primul afluent ce venea dinspre sud, din teritoriul Capoto, satfonul cântă din nou *Eu ti pegu...*

– Nu mai deschis, *i-tonk*, nu mai deschis şi ascultat aici, începu indianul, rugător. Kiauî o să fie căpetenie cândva. Atunci, el o să facă un fel de cuiaba 7 pentru neamul lui, departe, în pădure. Dar o să fie o cuiaba în care telefon e mut, mut, mut. Telefonul e răăău, chiar dacă plăcut lui Kiauî.

– Nu te supăra, făcu puştiul. Tata mi-a trimis din nou SMS.

Kiauî se îmbufnă.

– Nu trecut nici măcar o bucată mică de zi de-a voastră, de când el trimis vorbe la tine...

– Hei! se răsculă François. Mi-eşti doar frate de sânge, nu altă pereche de părinţi.

Se uită în ecran: „und eshti? n-a fost vb k nu mai luatzi bork în sus pe tupiri? ai simtzit qutremur? aici ieshit xingu din matka.”

Dac-ați ști voi că am ajuns până în Pantintiro, se hlizi François în sinea lui, abia băgând de seamă că taică-său iarăși scrisese un cuvânt greșit – *bork* în loc de *bark*, aceasta fiind, la rândul ei, transcrierea de messenger (exagerată!) pentru *barcă*...

Tastă în viteză răspunsul:

„n-am luat nici 1 bark! mers q bicicletele pana la valtoarea lui erwin. ajungem rpd inapoi. am simtzit shi noi qutremurul. p.s. – nu te m prosti q skrisul asta k nu-l shtii!”

Citi ce scrisese, schimbă post-scriptumul („nu te m prosti” i se păruse prea tare) și trimise mesajul.

– Să nu spui în tabără c-am mers cu barca, bine? îl îndemnă pe Kiauì.

– Kiauì mut, îi făcu indianul cu ochiul. *Mo kam 8* ? De ce crezut că spus la oameni toți din Cocraimoro că borca fost furat?

– Ce-a fost furat, Kiauì?

– Borca, *i-tonk*, borca!

– Bine, Kiauì, borca, îl îngână el. Eu ți-am zis să luăm bicicletele, schimbă el vorba. Puteam să ajungem la Pantintiro cu bicicletele la fel de bine ca și cu nenorocita asta de barcă!

– François vânător nebun, pufni Kiauì în răs. La biciclete trebuit drum. Dar aici, în junglă, nu drum. O să fie doar când Kiauì ajuns mare căpetenie – cum vrut mers cu biciclete la Pantintiro?

– Ne descurcam noi. O luam pe drumeag, spre exploatarea forestieră de la Boa Vista, pe urmă mergeam pe potecă până la Tupiri și ieșeam la crângul de mangrove unde am lăsat barca...

– Da, dar biciclete făcut mult zgomot.

– Măi, Kiauì, răs puștiul, tu nu vrei să te faci de răs, de-aia nu vrei să mergem cu bicicletele! Tu nu vrei să înveți nimic de la mine, doar tu să-mi arăți de toate. Ce fel de frați mai suntem noi, dacă-i pe-așa?

– Bicicletă făcut gălăgie, se înfurie indianul, uite-aşa, şi începu să tresară în barcă, să se clatine, clănţănind din dinţi, scârţâind şi plescăind cu putere, făcându-l pe Bolşevic să tresară şi să latre prelung. În pădure trebuie picioare, nu roţi...

– Ce vorbeşti? Ți-e frică să te urci pe bicicletă, chicoti puștiul, iar câinele lătră scurt, de parcă i-ar fi dat dreptate.

Iar indianul:

– De când tu făcut prieten câine, spus numai prostii. Iar Kiaui doarme când tu zi prostii. Uite: *ba-ngor* 9 ! Eu dorm. *Ba-ngor*!

Și închise ochii, apucându-se să sforăie din răsuferi. Nu trecu mult, însă, și simți din nou gândul ce-i dădea ghes de câteva zile. Era puternic, tot mai puternic, deloc nu-l lăsa...

Of, o să vin, o să vin, o să fac tot ce vrei tu, își spuse.

Capitolul 3

*În care aflăm că Vechi fusese cât pe ce să-l
nimicească pe Bangor.*

Sunt Bangor, zis Locuiesc, și-s Krees din neamul Matricei. Sunt nemărginit și de sursa mea atunci când m-apropii devin tot mai mult eu. Departe de ea de mă cauți, nu știu de-s eu sau un altul, căci sunt uriaș și nu rămân eu decât dacă nu mă amestec cu semenii mei... Sunt uriaș, iar tu ține minte: în vremea din vis, când vorbele erau de folos, se zicea că explozia stelelor în unii ca mine se rătăcește.

Cu numai o clipă-nainte să simți acest șuvoi de cuvinte fusesem înfrânt. Acum mă dosesc îndărătul unei explozii stelare cu imensa-mi maree dezagregată – în vidul astral mă rotesc, iar deflagrația (vrăjmașul a pus-o la cale!) fuga-mi îngăduie, revărsând pulberi, energii și lumină.

Fugi acum, fugi! – pe vremea când vorbele încă erau de folos, așa ar fi sunat porunca Matricei, iar eu fug, fug, fug. Vai, de l-aș regăsi pe Bangor... Vai, de-aș putea să mă gândesc iarăși la mine ca la eu însumi, căci sunt doar maree inertă acum!

Norocu-i că Vechi nu-mi poate lua urma prin spațiul fierbinte fără a fi spulberat, dar tot din pricina asta mă-ndepărtez iute – iute de tot! Exploziile-mi sfârtecă undele întinse pe miriade de clipe-lumină, marea-mi vibrează haotic, nu reușesc să oscilez unitar. Vai, Bangor

se răsfiră, se risipește, și eul mi se pierde-n neant. Sunt singur, neputincios să mă mențin laolaltă, dar simt iarăși porunca Matricei:

Du-te spre Druus, du-te odată, fugi, fugi, fugi.

Iar eu fug, fug, fug... O, Vechi, blestematul, el mi-e piaza cea rea! Mă izbise cumplit pe când marea-mi încercam s-o adun într-un spectru gigant, străbătut de tornade clocotitoare. Fără atacul lui mișelesc, aș fi supt energia pierdută la scoaterea eului meu din neant. Îl ținusem ascuns cale de câteva roiuri stelare, eram stors, eram vlăguit... Greșisem, vai, căci îmi simțisem vrăjmașul lângă giganta fierbinte, acolo pândeau el, distrugătorul, ucigașul Cadranului, cel de neamul Unu emis...

Dar n-aveam ce face, din neant trebuia să țâșnesc, marea-mi se ostoise, iar Vechi, ticălosul, se-amestecase cu spectrul, dezlănțuind deflagrația: să mă nimicească pofta! Dintotdeauna a voit asta, căci pentru el și ai lui, Cadranul e unic, iar eu îmi spun degeaba Bangor. Pentru el și ai lui, Bangor e-un nume de-o clipă, iar eu doar o ființă ce-și arogă un eu fără saț. Pentru el și ai lui, Matricea nu e – doar Cadranul ne leagă pe toți într-o unică plăsmuire: neamul Unu-i spun ei.

Bieții de ei... Cum să pier? Chiar dacă Vechi ar fi reușit să mă nimicească, eu tot mi-aș fi amintit de mine mereu! De-aș fi un Krees din cei mari, din miezul Matricei, din amintiri aș renaște, iată câtă putere e-n neamul meu.

Dar ce pricepe unul ca Vechi, de neamul Unu emis?

Acum uit de toate, căci porunca Matricei vibrează: Du-te de-acolo, du-te odată, du-te în Druus, iar eu îmi propag marea, părăsesc lupta la timp. Vibrații din mine rămân lângă Vechi: blestematul le-absoarbe în vârtoarea undelor sale, preschimbând frecvențe și amplitudini, făcându-le totuna cu el. Apuc să mai simt cum oscilațiile eului meu se înstrăinează și prind frânturi din gândul lui Vechi: e furios, nu-mi poate lua urma, nu reușește să treacă prin deflagrația căreia tot el i-a dat foc.

Mă las purtat în derivă spre Druus. Eul mi se agregă treptat și, cu un dram de noroc, în Druus voi găsi specii diverse; cu un dram de

noroc, la loc o să-mi încarc alcătuirea-mi subtilă.

Puterea-mi revine. Undele-mi trepidează. Lax, abia mă mențin la un loc, dar mă propag din undă în undă spre Druus.

Ai noroc, emite Matricea. Ai noroc. Al treilea spectru din Druus dospește de specii diverse, iar tu de ele ai nevoie acum, putere și ură să-ți dea să-l spulberi pe Vechi.

Capitolul 4

În care se vede cum Kiauî cunoaște mult mai multe lucruri decât ne-am fi așteptat de la un indio bravo. François este tras pe sfoară.

Oare cât de mic sunt în ochii celor ce se uită la mine din cer? se întrebă Kiauî.

Nu-l lăsase inima să facă pe adormitul mai mult de câteva minute. Bolșevicul se apropiase de el, adulmecându-l, iar indianul mijise privirea. Se chiorâse la cățel și apoi se uitase la cerul senin, zărind dărele gemene ale unui avion cu reacție și se întrebă (știa că avioanele transportau pasageri) cum s-o vedea pădurea de sus. Dar eu, continuă el în minte, eu cum mă zăresc de acolo? Oare cât de mic sunt în ochii celor ce se uită la mine din cer?

– Tu prea aproape mal, *i-tonk*, zise. Pune borcă pe mijloc râu. Liane cu otravă mult lângă mal.

Puștiul mări turația motorului și îndepărtă barca de țarm. Râul se lărgea și începea să primească afluenți de-o parte și de alta.

– Numai eu trebuie să te ascult pe tine, se bosumflă François. Tu când o să ții cont de ce-ți spun? Când o să mergem la vânătoare cu bicicletele?

Se și vedea pe Fakebook, ținând bicicleta de coarne, cu vânatul (un

capibara ar fi fost cel mai bun!) azvârlit de-a curmezișul portbagajului. Asta o să dea mai bine decât decorațiile virtuale pe care le dobândise pe BattleNet – le primise în urma unei campanii de Starcraft care durase două luni. Atât îi luase ca să-i spulbere pe dușmanii ce-și spuneau Stellar Swarms, o gașcă din Shanghai faimoasă *worldwide*.

– Of, of, *i-tonk*, zâmbi Kiauî. În pădure mai bine borcă, da? Borcă! Ce? Dacă eu venit cu tine în cuiaba ta cea mare de acasă, tu lăsat pe mine mers pe jos, cu picioarele, pe drumurile de sub pământ?

– Drumurile de sub pământ?! se miră François. De unde știi tu că la mine acasă sunt drumuri pe sub pământ?

– Știut! Kiauî frumos și deștept.

– Frumos și deștept, aha... Și de ce n-ar trebui să te las să mergi pe picioare pe sub pământ, mă rog?

– Uite, *i-tonk*. La Osor, pe râu Kuliseu, este sat Xavante, iar căpetenie este prieten Kiauî. Căpetenie pus în coliba lui televizor...

– Păi... de unde are curent electric? se holbă puștiul la indian.

– Cum, de unde? De la organizații! În pădure, plin de organizații, fundații, găști. Unele adus curent. Eh, la căpetenie Osor în colibă, copii și femei uitat la povești *cartun*, în timp ce căpetenie, bărbați și Kiauî privit filme bărbătești. Acolo, în televizor, văzut mult cuiaba de karibi. Mie plăcut cuiabele voastre. Acolo văzut poteci pe sub pământ și un fel de mașini mari care mers pe poteci, numai ele avut voie fugit pe acolo. Kiauî ținut minte cuvânt pentru mașini de sub pământ: metrou. Un băiat din Osor spus tuturor că el părăsit junglă pentru totdeauna, căci el vrut mers cu metrou. Metrou condus de polițist puternic, frumos, gras, iar băiat vrut să fie polițist din ăla.

– Și zi așa, la Osor e un televizor! exclamă François, uimit. Își amintea de cătunul Osor – patru-cinci colibe mari, răspândite pe malul unei bălți cafenii, în inima pădurii. Era departe de drumurile obișnuite, iar tribul cu pricina evita cu furie contactul cu autoritățile.

Iar Kiauî:

– Ce vorbești, frate, televizor peste tot! La Gorotire, acasă la Kayapo, văzut chiar și computer *pisi*. Kayapo știut umblat la computer *pisi*, arătat lucruri frumoase, multe femei karib dezbrăcate, arme, tot soiul de jocuri. Cum are și *i-tonk* la Cocraimoro, dar tu nu vrut uitat.

– Și... și ți-a plăcut computerul?

– Da. Odată, Kiauî vrut învățat de la François cum făcut vrăjitorie la computer *pisi*, dar mai întâi vrut François uns vânător. Apoi Kiauî mers la alți indieni și zis: vrei să fac vrăjitorie cu computer *pisi* la tine?

– Și-atunci, se înfurie François, de ce faci atâtea fițe că te enervează telefoanele și iPadurile? De ce te strâmbi mereu când auzi de ele?

Kiauî nu răspunse, în schimb zâmbi larg, tot mai larg, și mai larg, cum numai indienii erau în stare – zâmbi până ce i se văzură toți dinții de deasupra plăcuței de lemn din buză. François izbucni în râs, iar indianul râse și el.

Apoi puștiul nu mai fu atent la tovarășul său. Își reaminti: borcă... borcă... așa scrisese taică-său în SMS, așa pronunțase și Kiauî. Lui Kiauî putea să i-o treacă cu vederea – vorbea portugheza ca vai de lume, era chiar... *obligatoriu* să greșească, numai că, naiba știe cum, indianul făcuse aceeași greșeală pe care o făcuseră și ai lui. La fel se întâmplase și când spusese „curiazitate”. Și când spusese „lovitoră”. Și nu numai.

Mda, aceleași greșeli, și la unii, și la alții – oare le fac și eu? se întrebă François. Ce pățesc cuvintele? Nu le mai țin eu minte sau ce?

Ia să intru online, se gândi, deși și-o interzisese cu sfințenie înainte de șase seara. Și mai sunt și la vânătoare, se simți François vinovat, dar își promise să-și taie la noapte exact atâtea minute câte avea să petreacă acum în rețea. Fii tare, François, fii tare, se încurajă el, mâhnit c-o să-și scurteze întrevederea cu Georgina, dar era prea curios.

Bolșevicul îi simți supărarea, parcă, și-l împunse cu botul.

– Fii cuminte, Bolșevicule. Lasă-mă, că-s amărât, măi, cățel.

Enter! Semnalul era infect. Nu reuși să intre pe internet, dar prinse un semnal GPS care îi afișă harta împrejurimilor. Văzu fâșia albastră a râului Tupiri, mărginită de întinderile verzi, în nuanțe British Petroleum, ce închipuiau pădurile teritoriului indigen Capoto. Mai încercă o dată să intre pe internet, dar atenția îi fu atrasă de o pâlpâire ce cutremura butoanele de meniu ale hărții:

„3D Map” – așa trebuia să scrie pe unul dintre butoane, numai că ecranul cu cristale lichide afișă: „3B Mop”.

Scutură satfonul: inscripția de pe butonul cu pricina nu-și revenea. Se chiorî, schimbă ecranele, închise aparatul, îl deschise din nou, dar nu se schimbă nimic. Ecranul afișă tot 3B Mop.

Al naibii! François alergă din ecran în ecran și, căscând ochii, văzu că, indiferent de cuvânt, litera *d* era înlocuită cu *b*, iar în locul lui *a* apărea *o*: „distance” se metamorfozase în imposibilul „bistance”, „2D” devenise „2B”, iar „road” se transformase într-un neinteligibil „roob”... Între timp, ajunseseră într-o zonă cu semnal suficient de puternic și intră pe internet: vuuuf, simți el cum se prăbușește în hăul de dincolo de ecran – aici sunt lei, aici sunt sulf și pucioasă, aici îmi sunt toți prietenii, se încinse puștiul deodată. Dădu să deschidă Google, dar Kiauî îl bătu pe umăr și-i zise:

– Deci François nu vrut mâncat saguin, François vrut doar călătorie cu biciclete în pădure!

– Exact, răspunse băiatul.

– Eh, își dresă Kiauî glasul, dacă eu promis că mers în pădure cu bicicletă, François mâncat saguin?

Puștiul încremeni și-l privi țintă: șmecherul de Kiauî i-o copsese. Încercă să câștige timp, dar indianul nu-l slăbi:

– Trebuie răspuns chiar acum. Dacă Kiauî face ce nu vrut, atunci și *i-tonk* face ce nu vrut, bine?

– Mare hoț ești, Kiauî! Lasă-mă să mă gândesc... Cum să mă hotărăsc așa, fără să cântăresc ce și cum?

– Ba Kiauî vrut răspuns pe loc, căci iată planul lui: dacă François

mâncat saguin, eu vorbit Tata Karib lăsat François în pădure. Dacă tu nu vrut mers la Quarup de karibi, balet, cum spus, atunci mers amândoi, cu biciclete, la botez François.

– Botezul meu?! Cum așa?!

– Promis mâncat saguin? Altfel, Kiauî nu zis la tine nimic!

Puștiul oftă, dar când se văzu cu ochii minții cum povestea cu lux de amănunte (pe Fakebook, nu altundeva) că fusese botezat în adâncul pădurii de prietenul lui indian, care-i mai era și frate de sânge pe deasupra, nu mai stătu pe gânduri: da, o să mănânce din nenorocitul de saguin, o să-l mănânce și crud, dacă era cazul... Și, dacă era pe-așa, nu merita să mai petreacă nici o singură oră pe zi online, pentru că, iată, îi rămânea mai mult timp să facă tot soiul de lucruri *in real life*, lucruri cu care putea să se laude pe internet după aia. Țsta era un argument de babalâci, însă – taică-său i-l servise metodic în ultimii doi ani –, așa că și-l alungă din minte.

Iar Kiauî:

– Dacă noi mers în inima pădurii, Kiauî botezat la tine, iar tu, aflat acum de la mine, tu făcut mai mare cititor în pământ ca Tata Karib! Mai mare ca frații Boas, ba chiar mai mare ca Fawcett, să vezi!

Capitolul 5

*În care vedem urmările cutremurului în tabără.
François se ceartă cu părinții lui. Kiau îi ține
partea.*

François căpătă un semnal bun doar după ce trecură de vârtoarea lui Erwin. Intră pe Fakebook, trase cu ochiul în messenger și în mesaje înregistrate pe Skype, patină până în clasamentele muzicale Billboard, dădu fuga pe torrentele de pe care fura filme și muzică, pătrunse (cu strângere de inimă) în rețeaua de jocuri BattleNet, iar acolo văzu că un necunoscut din Qatar se apropiase periculos de mult de nenorocitele lui de recorduri...

Nu zăbovi. O ședere prea lungă la numai un click depărtare de atâtea jocuri l-ar fi pus jos și praful s-ar fi ales de terapia lui de *rehab*. François încă visa că juca furibund și că zăcea ore-n șir cu ochii în computer – se rușina în asemenea hal că nu se putea abține (chit că totul i se întâmpla doar în somn), încât dimineața se trezea lac de sudoare și cu gura amară. N-o să scap niciodată de jocuri, își zicea. Nu pot să mă abțin, fir-ar să fie, uite cum jinduiesc după nopțile nedormite de acasă: eu, ecranul, tastatura și doza de Red Bull la îndemână... Aveam pleoape din glaspapir, tremuram și-mi venea să vărs, dar nu mă lăsam – mai trăgeam o partidă, încă una, și încă una... Nu eram decât un avatar, un pseudonim, un zvon hrănit de alte zvonuri; eram șmecherul de François Perelman, tipul din Piter, știți voi... Ștergeam pe jos cu X, cu Y și cu Z, crăpau displayurile de

ciudă în fața mea!

Mda... Am fost samurai și lunetist, constructor și explorator, general și agent secret, dar nu mi-a curs nicio picătură de sânge și n-am știut ce-i durerea. Mă preumblam pe cele mai largi bulevarde și prin pădurile cele mai adânci, stăteam pe malurile celor mai înalte cascade și zburam prin ceruri mai colorate decât aurora boreală – trăiam în minunata lume nouă în care picioarele nu te dureau și nu-ți era teamă să mori, intram pe tărâmul de basm în care nu-ți era frig, nu transpirai și nu degerai, străbăteam meleaguri în care trupurile celor uciși nu duhneau... Mă vâram în peisaje aseptice care miroseau a plastic încins, nu-mi era frig și nu-mi era cald, nu-mi era frig și nu-mi era cald – puteam să lansez și un hit cu versurile astea, l-aș fi intitulat (dracului!) *Țara Fără Extreme Termice*, bleaah...

Să fim cinstiți! În ceea ce privește extremele termice, fusesem cât pe ce să le transform în realitate: cândva propusesem să jucăm iarna, afară, pe malul Nevei, contratimp și pe dezbrăcate, un joc de strategie care se petrecea la Polul Nord (Polar Total Krieg), numai că-mi lăsasem tovarășii baltă: pe nepusă masă, o ștersesem cu ai mei în Mato Grosso.

Oftând, François dădu buzna pe portalul UEFA (chit că fotbalul era sportul burtoșilor fără *cojones*) și parcurse în viteză cancanurile cu Messi, Iniesta și Ronaldo, dar îl părăsi degrabă și dădu cu ușile de perete într-un site porno, trăgând cu ochiul la Kiaui, nu care cumva să-l prindă (of, de ce-oi fi intrat aici, nici de chestia *asta* nu mă dezbar, să vezi că la noapte iar o să...), după care, în sfârșit, coborî în banca de muzică de la www.beatport.com, în care postase niște piese de chill out pe care nu se oferise nimeni să i le cumpere.

Peste tot căută cu ardoare cuvintele pronunțate greșit și care, iată, de la o vreme încoace, erau și *scrise* greșit. Vână greșelile ca un prof de modă veche pus pe rele, după care se liniști și începu să le caute ca un cercetător din acela cu ochelari groși, temător să nu se pripească, pentru ca în final, regăsind greșelile din nou și din nou, să le catalogheze ca un contabil lipsit de sânge în instalație (chiar dacă-l auzise pe taică-său că vorbea cu îngrijorare despre contabili).

La început se temu ca naiba că o să se plictisească: nu-i plăcea să numere și să împartă pe căprării, dar în scurt timp simți cum

căutarea îl lua pe sus și, după câteva minute, i se făcu frică de-a dreptul – o frică neclară, ca un gădilat, care abia aștepta să-și aștearnă culcuș în sufletul lui: în absolut toate site-urile, în e-mailuri și SMS-uri salvate, aceleași greșeli mutilau aceleași litere, indiferent de localizarea serverelor, indiferent de naționalitatea webmasterilor, indiferent de limba în care fuseseră scrise și de locurile de unde fuseseră emise. Deși greșelile erau constante, mai observă François, ele nu interesau chiar *toate* cuvintele care conțineau litera cu pricina. Astfel, „barcă” era transcris în mod constant sub forma de „borcă”, dar „caleașcă” (ori „calèche”, „calash” etc.) sau „calendar” (ori „calendar”, „calendrier”) nu erau modificate nicicum, indiferent de limbă...

Cine făcea asta? Hackerii? Pe naiba... Pe ei puteai să-i învinuiești pentru ce se întâmpla pe net, cum să le pui în spate *pronunția* greșită a cuvintelor?

Câinele scânci. François îl săltă în brațe și-i șopti, cu gândurile aiurea:

– Stai cuminte, cățel, stai cuminte! Te duc la mama și te face ea bine, da? Ți-e sete?

Firește, Bolșevicul nu răspunse, dar François scoase termosul cu ceai și-i scurse câteva picături în bot. Ce ochi aurii are, se gândi.

Mângâindu-l absent, se cufundă din nou în rețea. Intră pe darknet, în site-uri anarhiste și de sporturi extreme, îi privi pe Jeb Corliss și pe Jokke Sommer plutind precum săgețile la rasul copacilor și reciti (pentru a câta oară?) rețetele unor bombe artizanale pe care le puteai face în baie cu produse cumpărate de la băcănia din colț, semn că, la o adică, aveai cum să dai de pământ cu restul lumii și să te bucuri de viață, după cum spunea străbunică-său...

Greșelile persistau, dar, până să ajungă la locul de pe râu denumit Castanul Prăbușit (copacul aducea, mai degrabă, cu un furnal doborât la pământ), până să ajungă la Castanul Prăbușit, așadar, François încă spera că n-avea de-a face decât cu o pățanie strașnică ce-i sărea în ochi doar pentru că îi plăcuse dintotdeauna *să se sperie*. Dacă eu sunt cel ce vrea să vadă literele așa, dacă doresc, fără să-mi dau seama, să trăiesc o asemenea năzbâtie? se tot întreba, căci știa că

nu-i la prima abatere. Numai că, imediat ce barca trecu de Castanul Prăbușit, se trezi cu un SMS, iar acesta nu-i lăsa loc de dubii: nu, nu era el de vină, nu, nu se îmbăta cu apă rece, greșelile erau acolo și nu apăreau din întâmplare...

SMS-ul era de la fratele lui, locotenent de rachete pe un submarin din Flota Nordului. Lionel Vladimirovici Perelman (avea damblaua să semneze SMS-urile cu numele întreg, neomițând gradul militar) parcă-și dăduse seama că François se simțise vinovat față de el în cursul dimineții, iar acum îi trimitea următorul mesaj, *en bon Français*, după cum îi învățase Marusia:

„Tu me monques tellement, Frenchie. Hier, après le programme, je suis parti en ballade sur nos sotellites qui passaient par dessus Rio Xingu. J'ai regordé sur mon bisplay chaque sentier, chaque crique... (Puah, cum sună și cum se vede! exclamă François.) Je veux dire que si tu rencontres des bifficultés quelconques, je peux te voir en realtime, p'tit frère, parce que j'ai downloadé de rush.org.ru des applications sensationnelles pour surfer les sotellites. J'ai vu de mes yeux le camp de Cocraimoro, les excavations et les tentes, vous y étiez tous, maman, papa et toi-même, ce qui nous montre que le monde est bien petit quand on est sagaces. Je peux veiller sur toi, fréro, je peux bien le faire, même d'ici.

J'espère, chère Frenchie, que tu deviendras afficier, tout comme moi, si tu comprends ce que j'ose dire... C'est la seule façon de visiter le monde gratis, sans que les moustiques te compostent. Je vous embrosse (au, cum a ieșit!) tous!

(Later ebit: p q maman est-elle fâchée? Elle as une voix nu-știu-cum quand on parle au tel.)“

– De ce zâmbești? îl întreabă François pe Kiauî după ce termină de citit.

Kiauî izbucni în râs:

– Tu nu avut teamă, frate. Eu vraci mare, eu avut grija lui François de-aici înainte.

Puștiul se holbă la indian. Să fi citit SMS-ul lui Lionel?... Să fim serioși! Chiar dacă ar fi știut să citească, Kiauî habar n-avea franceză,

iar dacă ar fi fost în stare să citească și să vorbească franceza, n-ar fi putut să deslușească din celălalt capăt al bărcii caracterele mărunte afișate în satfon.

Și dacă, totuși, *știa* să citească? Dacă vedea *atât* de bine?

– Tu știi să citești, Kiauì, îl încercă François.

– Nu, nu știut. Dar dacă Kiauì vrut, Kiauì citit.

– Ei, pe naiba! Ia spune-mi atunci ce scrie aici, îi întinse François satfonul, deschizând SMS-ul lui Lionel.

Kiauì privi într-o parte.

– Noi doi frați de sânge, de ce cerut dovezi de la mine...? Dar, tot pentru că frați de sânge, Kiauì spus că în telefon trimis vorbă celălalt frate, cel ce stă într-o borcă nemaivăzută, pe un lac plin de vâltori.

Își bate joc de mine, gândi puștiul. Să vezi că știe să citească – știe și franceza și a tras cu ochiul în ecran peste umărul meu... Kiauì asta... poate că-i un mare mincinos, poate că nici nu e indian, poate că...

Iar Kiauì:

– Celălalt frate François fost aici acum un somn de-al meu, da. El ce vânează?

Întrebarea îl luă pe puști pe nepregătite.

– Ce să vâneze? Lionel e... e războinic, se bucură François că a găsit cu ce să se laude. Vânează alți războinici.

– El plecat la război?

– Nu știu. La noi nu se spune când cineva pleacă la război.

– Cum așa? Plecat la război fără spus rude? Dacă vine vrăjmaș pe nepusă masă și ia copil, nevastă?

– Eh, atunci e mai complicat. Dacă se ajunge la asta, află toată lumea că-i război, dar tu tot nu știi *unde* a plecat ruda ta. E secret militar.

- Aha. Lui Kiauî plăcut așa război, cu secret militar. Celălalt frate e și vraci?
- Nu. De ce să fie?
- Pentru că eu sunt! Așa că știut: celălalt frate al lui François fost aici. El vrut văzut mama voastră. Îi e bor de ea.
- Bor?
- Bor! Aude mama voastră la telefon, dar lui nu de ajuns. El vrut văzut mamă.
- Îi e dor de noi toți, și de mine, și de tata...
- Așa e, *bar* el, ca și François, e karib. Karibii iubesc mame mult-mult. Oare frate François ar primi să se facă frate de sânge cu Kiauî?
- Nu știu. Poate că da.
- Și nu supărat că François și Kiauî făcut frați de sânge fără știrea lui?
- Eh, lui Lionel trebuie să-i explici mereu ce și cum... *Bar* (am pronunțat și eu greșit, își dădu seama), *bar* dacă îi explici, nu se supără.
- Așa și Tata Karib.
- Nu-i abevărat (Dumnezeule, iar!). Tata se supără mai des și mai tare, și asta oricât de mult i-ai explica.
- Aha, se încruntă indianul. Îi făcu semn lui François să bage barca printr-un șenal îngust ce tăia o meandă a râului. Poate că Tata Karib așa pentru că el nu vânător. El doar citește pământ. Ia spune, *i-tonk*: de ce venit toți karibii după Fawcett?
- Știu eu? O fi din cauza misterului. Nu se știe cum a murit, nu e clar ce căuta aici, nu știm nici măcar până unde a ajuns...
- Aha. Nu știut. Nimeni nu știut. Și din cauză că nu știut și nu găsit nimic, voi certăreți. Ca Tata Karib. Kiauî, însă, nu supărat. Kiauî bun

frate François. Celălalt frate al tău avut nume așa: Lionel?

– Da. Îl cheamă Lionel.

– Ce însemnat Lionel în limba karib?

– Ce să însemne? Nimic. E doar un nume.

– Ba trebuit să însemne ceva, *bar* voi, karibii, cărați prea mult lucruri vrăjite cu voi: roți, telefoane, avioane. Din cauza lor uitați până și cum vă cheamă. Așa toți karibii și Kiauî vrut aflat de ce ei așa. Într-o zi eu furat telefon François și făcut frate de sânge cu Lionel.

– Ha, ha! râse puștiul. Și cum o să vă amestecați sângele *bacă* n-o să aveți la îndemână decât un amărât de telefon?

– Cu vorba, ridică Kiauî un deget. Vorba de ajuns ca să dai drum la sânge, nu știut?

Zicând asta, Kiauî se lăsă pe spate și scoase din tășcălie puțin *karinhoo*, după cum îi spunea el tutunului. Presără nițeluș pe plăcuța din buză și se apucă să-l tragă pe nas cu un bețișor de bambus gol pe dinăuntru.

Așa făcea când îi pierea cheful de vorbă. François se obișnuise și nu se supăra. În plus, îi venise o idee năstrușnică, așa că-l rugă pe indian să fie atent la barcă, în timp ce el se uită din nou în satfon.

La prima vedere, literele modificate păreau niște banale typo. Mărind corpul de literă, însă, constată că modificările aveau, de fapt, aspectul unor suprapuneri, de parcă *cineva* imprima litere noi peste caracterele afișate inițial. Literele noi erau ușor tremurate și vibrau discret, dar sub ele, ochii unui privitor atent ghiceau litera corectă: o amprentă electronică delicată, adumbrind fundalul ecranului precum un ton cenușiu rătăcit în cristalele lichide. Când și când, litera reală lansa o pâlpâire ștearsă: sunt încă aici, n-am pierit, sunt aici...

Poate că totul o să treacă așa cum a apărut, își zise François. Se uită în sus. I se păru că văzduhul se clatină într-un fel straniu, ca un cetaceu gazos fără început și sfârșit, dar își dădu seama că palele de aer umed refractau lumina în felul acela năucitor. Cât om mai avea

până-n tabără? se întrebă. Privi în jur. Era zăduf. Amețise. Bolșevicul îi lungea glezna.

Bău o gură de ceai, îi turnă și cățelului o porție (Doamne, ce-i lucesc ochii!) și, în sfârșit, se dezmetici. Erau la numai câteva minute de Cocraimoro, ajunseseră la confluența cu râșorul Bakavi: apele măloase ale afluentului se deversau în undele limpezi ale lui Tupiri de parcă ar fi adus apă menajeră din cine știe ce canal urban. Trecură pe lângă un crâng de acai sălbatici 10 înalți, cu crengi și frunze rare. Îndărătul crângului se înălțau niște copaci noduroși, răsuciți, pe care Kiauî îi numea „aparu”. Cică oriunde erau mulți aparu la un loc se strângeau și nenumărate pume negre. O țestoasă plonjă – pluuf! – în apele măloase ale lui Bakavi; înotă pe sub apa murdară și dădu drumul unor bule de aer doar după ce ajunse în apa limpede, rece și numai bună de băut, pe care Tupiri o aducea dinspre dealurile Pantintiro.

– Mai avut puțin, făcu indianul.

Manevră barca spre un șenal ce șerpua printr-o pădure de mangrove inundată mai tot timpul. Un vultur-harpie cu capul alb pluti pe deasupra acailor de pe mal. Dinspre est se auzea huruitul râului Xingu la *cachoeira* 11 do Cocraimoro. Acolo, pe malul pietros de lângă cataracte, ridicaseră părinții lui François tabăra arheologică.

Traseră barca într-o lagună minusculă cu apă verzuie, plină de alge mătăsoase, umbrită cu totul de copaci. Broaștele orăcăiau ascuțit printre răgălii. Pitiră barca sub o tufă de ferigi cu trunchiuri groase cât brațul, apoi urcară pe mal. Un roi de albine roșii se năpusti asupra lor – transpirația le atrăgea ca dulceața. Se adunau la subsuori, pe la colțurile ochilor și în gură, însetate, gata să soarbă fiece picătură de sudoare, de lacrimi și de salivă.

François dădu să le alunge. Kiauî nu le băgă în seamă.

– *I-tonk*, zise indianul după o vreme, lăsat albine mușcat la tine. Nu vrei să ne bucurăm de carne saguin?

– Auzi? Ia treci tu pe bicicletă, îl luă puștiul. Tata abia așteaptă să ne prindă cu minciuna! Dacă intrăm călare pe țeacale în tabără, o să-l convingem că n-am fost cu barca.

– Off, *i-tonk!* Cum crezut tu că intrat mare vraci Kiauî în *aldeia* 12 călare pe prăpădita ta de bicicletă?

– La fel cum o să mă ling și eu pe bot de carnea saguinului tău.

Bombănind, indianul ieși din potecă, urmat de băiat. Se vârară printre niște tufe dese și scoaseră bicicletele pitite de dimineață, când porniseră la drum. Kiauî se uită la noroiul uscat de pe ele, pufni scârbit, și-i făcu semn lui François să se întoarcă cu tot cu biciclete la lagună.

– Udat roți cu noroi proaspăt. Nu crezut nimeni la noi *bacă* mers cu biciclete murdar de pământ uscat.

Încălecară și-o luară prin grădina defrișată prin foc din spatele șantierului. Bietul Bolșevic abia mai mergea, scâncind la fiecare pas, așa că puștiul îl luă în brațe. Are febră, amărâtul, își zise François. Simți un miros plăcut venind dinspre tabără – cineva, mai mult ca sigur maică-sa, cocea o prăjitură. O face pentru mine, realizează puștiul, dar hotărî că n-o să se lase impresionat.

Când ieșiră din grădină, aproape că nu mai recunoscuseră împrejurimile. În primul rând, șanțul larg și adânc din care Vladimir scosese cioburile și ulcelele în ultima săptămână se surpase pe aproape toată lungimea. Micul excavator adus de curând de la Cuiaba căzuse într-o rână și se prăbușise în capătul șanțului, unde fusese pe jumătate acoperit cu pământ proaspăt. Ici-colo se zăreau cazmale și târnăcoape azvârlite în grabă. Două barăci cu materiale se prăbușiseră, iar ruinele dezgropate recent (niscaiva pereți de case și vestigiile unui atelier de olărit, după cum se lăuda tatăl lui François) se năruiseră, cufundându-se în noroi.

Mai merseră un pic și-și dădură seama că pământul era prea umed și că din loc în loc își făcuseră apariția bălți pe care nu le văzuseră dimineață, când părăsiseră tabăra. De fapt, realizară ei, nu erau bălți propriu-zise – ziceai că pământul se afundase cu totul, dând la iveală pungi superficiale de apă freatică.

Intrară în sat, pedalând printre colibele înalte de două-trei staturi de om, ca niște baloane presostatice din stuf, ridicate în jurul unei bătături de pământ roșu-auriu. La stânga colibelor, pe limba de

pământ de la vărsarea lui Tupiri în Xingu, se întindea tabăra arheologică – corturi militare kaki, fixate cu cordeline de alpinism, rufe întinse la uscat, două generatoare de curent care duduiău și un trunchi scobit prin care se scurgea apa unui izvor.

Dincolo de colibe, spre dreapta, se zărea avionul venit de la Cuiaba. Indienii și muncitorii de pe șantier lăsaseră treaba și se adunaseră pe pista de pământ roșu – care să descarce provizii, care să stea de vorbă cu pilotul, care doar să caște gura. Fumau de zor și discutau zgomotos despre cutremur. Un bărbat care lucra la excavații, un *cabocle* 13 din Diamantino, se lăuda că sunase acasă și că *o terremoto* se simțise și acolo, dar că nu provocase pagube.

– Ia-uite, minunea minunilor! făcu Vladimir când îi văzu pe cei doi apărând pe pistă, zdrăgănind din sonerii. Sunt aici, Kiauî, sunt aici, François, îi salută el precum indienii.

– Și eu sunt aici, mormăi puștiul.

– Sunt aici, Tata Karib, sunt aici! urlă indianul, pedalând voios.

– Ce faci, Kiauî? Te-a convins François să iei bicicleta între picioare?

– Nu fost nevoie. Kiauî vraci mare, vrut mers singur cu bicicletă! Bicicletă are două roți! Una e soare, alta e lună.

Râseră cu toții, că-l știau de pișicher. Tatăl lui François râse mai abitir decât toată lumea, după care, codindu-se parcă, se apropie de fiu-său. Îi râdea fața. În doar un an băiețelul lui de oraș, un slăbănog palid și încercănat, cu păr blond și uscat, un amețit care făcea purici în fața PC-ului, se făcuse un lungan bronzat, cu părul des, arămiu de la soare; se mișca precum o sălbăticiune, învățase să mijească ochii, iar privirea îi înviase la loc.

Prețul? Un an de școală, dă-l naibii!

Vladimir era un bărbat de înălțime mijlocie (François îl depășise deja cu doi-trei centimetri) și avea un început de chelie. De regulă, purta ochelari cu rame groase de baga, moșteniți de la străbunicul lui, rabinul răzvrătit din Memel, dar acum, cine știe de ce, nu-i avea la el. Avea 48–49 de ani și era slab, numai că burta i se revărsa un pic

peste curea. Ochiul îi erau mici și lucitori și-și lăsase barbă, prea rară din păcate, chestie care îl înfuria, fiindcă Fawcett, se știe, avusese barba deasă. Era îmbrăcat în pantaloni scurți, albi, mânjiți cu noroi, abia ținute peste șale de o curea din piele roasă și era încălțat cu niște pantofi ciudați, de toreador, pe care-i purta direct pe piciorul gol. Cu două zile înainte de a pleca spre Mato Grosso, Vladimir primise cadou o curea Jack Wolfskin, cenușie, din poliester împletit, foarte rezistent. Primul lui gând fusese că, la cât de zdravănă era cureaua, n-avea cum s-o strice, orice i-ar fi făcut, până la... *moarte*, drept pentru care-i intrase în cap că este ultima curea pe care avea s-o poarte. În consecință, refuza categoric s-o pună.

– Ce ți-a mai arătat azi Kiaui, măi, cioflingarule? îl luă el pe François. Ia-uite, ați adus și-un câine... De unde l-ați scos?

– Ne-a ieșit în drum după cutremur. Îl cheamă Bolșevic și e rănit. Mami unde e?

– Face ordine cu Nicole în *bureau*... (Iar se proteste, își spuse François, roșind.) Cutremurul ne-a dăruit fișetele și dosarele, praful s-a ales din organizarea de șantier. Zdruncinătura a fost a naibii de puternică. A ieșit Xingu din matcă, înțelegeți?

Cei din jur îl aprobă și se repeziră să povestească ce și cum. Dar François:

– Am văzut și noi. Se aplecă și-l depuse pe Bolșevic pe pământ. Câinele scânci. Vreau să-l vadă mami. Îl doare de nu mai știe de el, săracul.

– Las' că-l vede ea, știi că se pricepe la chestii d-astea... Îi dau bip. Abia te aștepta.

Vârî mâna în buzunar, scotocind după telefon. Ca de obicei, nu-l găsi și se apucă să se scribească peste tot, dar nu reuși să dea de el.

– Las' c-o sun eu, făcu François un gest plictisit.

– Poate s-o sune oricine, nu asta-i problema. Treaba e unde mi-am uitat telefonul.

Oftând, își desfăcu carabiniera magică din gaică și se chiorî în

butoanele ei, dar nu-și dădu seama pe care buton trebuia să apese pentru că-și rătăcise și ochelarii. Până la urmă, îl descurcă François: îi luă carabiniera din mână, localizează butonul pentru telefon și-l apăsă. Carabiniera piui stins, iar ecranul ei afișă o săgeată, indicând direcția în care se afla prăpăditul de satfon.

– Mare lucru, tehnologia! se miră Vladimir pentru a nu știu câta oară. Ia-uite, se răsuci el după săgeata afișată de ecranul carabinierii, telefonul e-n cort. N-are unde să fie decât în cort. N-o suni pe maică-ta? se întoarse spre François.

Puștiul o sună. Maică-sa se văită puțin, dar zise că vine deîndată. Cică-i făcuse plăcintă cu mere.

– Tocmai am primit mere de la Cuiaba, se umflă ea în pene înainte să închidă.

Mere de la Cuiaba, se strâmbă puștiul – mere crescute în rasteluri, plantate în bureți și hrănite din seringi... Puah, plăcinta o să aibă gust de carton!

– Excelentă, carabiniera asta! continua să se mândrească Vladimir. Găsește orice, nu trebuie decât să lipești niște cipuri pe ce obișnuiești să pierzi. Am dat o grămadă de bani pe ea, în aeroport la Amsterdam, dar nu-mi pare rău. Pentru un om ocupat, e scula ideală, le explica celorlalți, care dădeau din cap, îngăduitor. Hei, aveam și niște chei pe undeva, se trezi el deodată. Unde naiba le-am uitat? Of, ziua asta m-a scos din minți. Ați văzut că s-a surpat șanțul? îi întrebă pe Kiauî și pe François.

Cineva îi aduse cheile în fugă – le lăsase în avion, pe scaunul din dreapta pilotului. Vladimir răsuflă ușurat și-i făcu lui fiu-său cu ochiul:

– Ia zi, ce ți-a arătat Kiauî azi?

Iarăși afișase zâmbetul acela de părinte mulțumit și se apropiase periculos de mult de François, de parcă se pregătea să-l strângă în brațe. Era prea multă lume de față, însă, și se opri. Fiu-său se îmbujoră.

– Ce să-mi arate? Un saguin, făcu el. Kiauî vânat saguin cu săgeți piuitoare, imită el vorba indianului.

– Iar François promis Kiauî că mănâncă saguin fript, zise indianul.

– Nu mai spune! L-ai convins? se miră Vladimir. Doamne, faci minuni... La Piter, François nu mânca decât crenvurști și parizer cu ketchup, *fără* pâine. Nu scotea capul din PC. Dragul meu Kiauî, îți...

Fu cât pe ce să-i mulțumească, dar se abținu în ultima clipă, pretextând că nu-și dădea seama ce făcuse cu ochelarii, ceea ce era, de altfel, adevărat. Trecu și peste asta, iar ochii îi luciră și mai și când se uită din nou la băiat. Oare o să îndrăznească să mă îmbrățișeze? se gândi François. Ce te tot codești, tati, ăștia-s cam latini, seamănă cu noi...

Nu. N-o făcu nici da data asta.

– Bine că măcar voi ați avut o zi bună! conchise Vladimir. Nicole, hai odată! puse el mâinile la gură, strigând către corturi.

Lui François îi îngheță zâmbetul, dar își reveni iute-iiuute, după cum ar fi spus Kiauî. Deși Vladimir strigase după Nicole, prima care apărui fu Marusia, mama lui François – oare de ce tati n-a strigat-o pe *ea* prima? se înnegură puștiul. Iar mami... of, biata de ea... Ce naiba a găsit tati la vaca asta de Nicole?

Ironia sortii era că Marusia iubea Franța ca pe ochii din cap și că insistase cu cerul și cu pământul ca băieții ei să fie botezați cu nume franțuzești, pentru ca acum să pățească asemenea pocinog tocmai de la o franțuzoaică... Marusia Andreevna Perelman era doctor în literatură franceză medievală, mai precis în *Chansons de Geste*, și susținuse cu cincisprezece ani în urmă, la aceeași Sorbonne unde lucra și nenorocita de Nicole, o disertație despre participarea truverului Gaucelm Faidit [14](#) la Cruciada a III-a.

Acum, Marusia Andreevna uitase de poezie și de cruciade – săpa alături de soțul ei în jungla amazoniană după relicve precolumbiene.

– Sunt aici, François, sunt aici, Kiauî, salută ea, făcând cu mâna.

– Sunt aici, Mama Karib, făcu indianul.

– Bună, mamă, îi lansă fiu-său cu jumătate de gură.

– Ți-am făcut plăcintă cu mere, François...

– Mersi, mami, nu trebuia, zise băiatul, făcând pe nepăsătorul.

Îi iscodi pe cei din jur: oare-și râdeau de el în barbă, văzând cum maică-sa îl ținea în palmă, ca pe un pui neajutorat?

Iar Marusia:

– Cum să nu trebuie? Sper să-mi fi ieșit la fel de bună ca acasă, deși cu merele astea... Brusc, sări la altceva, zâmbitoare: Știi că ne-au sosit radarele cu vaporii de cesiu?

Mă doare în cot de radarele voastre, dădu să zică François, după care, luă foc: De când o interesează pe mami tehnologia de șantier? Nu-i ajunge că l-a abandonat pe Faidit al ei și că acum culege doar rapul sinistru al indienilor txukahame? Nu-i ajunge că din toată dragostea ei pentru Franța s-a ales cu o franțuzoaică șmecheră, care-i soarbe din ochi soțul de dimineața până seara? Of, nu vrea decât să se dea pe lângă tati...

Vladimir parcă-l simți:

– Mami vrea să-ți spună că ne-am doborât și noi vânatul nostru, o dădu el pe glumele lui nesărate. Ni le-au trimis cam târziu, *bar*, ce să facem... sunt gratis! Până încep ploile, avem o lună în care le putem folosi...

Puștiul ridică din umeri. Radare cu cesiu, pfuuh... Ce-ar fi zis Fawcett de una ca asta?

– François, n-ai primit SMS-ul lui Lionel? schimbă maică-sa vorba.

– Oh, dar de ce nu-l întrebi în franceză, *ma chère*? se auzi un glas.

Apăruse și Nicole. Era îmbrăcată în jeanși strânși, supraelastici. Scundă și voluptuoasă, cu șolduri late și chip rotund, avea o coafură emo cu coc (!) și mergea în pas-de-transnațională – ziceai că întregul glob pământesc se sprijină pe spinarea ei decoltată, îi mai lipsea doar poșeta plină de carduri. Vaca de Nicole... Toată ziua-bună ziua

nu vorbea decât despre costuri, profituri și parteneriate, deși, altminteri, se lăuda că e cadru universitar la Sorbona, la Catedra de Arheologie, chestie care n-o obliga niciodată să coboare în orizontul săpăturilor de la Cocraimoro. Ce-i drept, în șanțuri era noroi și mirosea a hoit, dar acolo se găseau artefactele după care bătuse și ea jumătate de lume. Oare cu *ce* naiba se ocupa Nicole la Universitate? se întrebă François, dar își aminti vorbele maică-sii: Cercetare?! Dă-o încolo, totul e să *sugi* granturi!

Iar Nicole:

– Ai avut un accent impecabil, *ma chère*, când ai pronunțat *Lionel*... N-am să înțeleg niciodată de ce nu vorbești cu François *doar* în franceză.

– Mai bine, nu, o scuti François pe maică-sa de răspuns. Nu-mi place franceza nici cât negru sub unghie...

– François, îi atrase Marusia atenția.

– Oh, *le p'tit coq*, surâse Nicole așa, franțuzește... Ești mic, *mon choux*, iar numele tău.... *enfin*, n-o să scapi nicicând de el. O să te urmărească toată viața, iar tu o să te gândești cândva la limba franceză cu multă plăcere... Va fi poarta ta către *la vraie civilisation*...

– Tati, vreau să stăm puțin de vorbă, i-o rețeză puștiul. Doar noi doi și cu mami.

– *Bof, c'est l'âge*, ridică Vladimir din umeri, privind spre doamna Nicole ca un câine bătut.

– *Mais c'est l'âge, bien sûr*, aprobă madame Nicole.

Avea ochii verzi și-l scruta pe François gânditoare. Nu, nu, ea n-avea cum să dea eroare, o să-i iasă și chestia asta cu micuțul Perelman. Ce încăpățânat! Un încurcă-lume... Habar n-avea de jocurile oamenilor mari și se tot băga în ciorbă... Ah, *ces Russes*... *Toujours des pathétiques sans peur et sans reproche*...

Până la urmă, îi zâmbi lui François și, prefăcându-se preocupată de coafură, câștigă secunde bune aranjându-și cocul. Între timp, François și ai lui se duseseră la marginea pistei, sub niște copaci de

jabuticaba umbroși, doldora de fructe violet, rotunde.

– Of, François, începu taică-său, de ce trebuie să fii așa *be scârbos*?

– Nu sunt deloc scârbos. Trebuie să vă zic ceva doar ție și lui mami.

– Păi, dă-i drumul, îl grăbi Vladimir. Aruncă o privire spre ceas. Hai, ce mai stai?

Puștiul se scărpină în creștet. Îi cam pierise curajul. Începu:

– Voiam să vă spun ceva important, dar mă gândeam să fie și Kiauî de față.

– Păi, să-l chemăm, fu de acord Vladimir. Sper că nu-i ceva serios.

– Ba e, făcu puștiul. Zău că e. Își tot freca mâinile. Nu vreți să mergem în cort, cu Kiauî cu tot?

– Of, François, se supără Vladimir, am o grămadă de treabă... Am primit și un magnetometru comandat de jumătate de an, bașca un set de fotografii prin satelit pe care trebuie să le studiez urgent... Nu mai vorbesc de toate materialele banale pe care *cineva* (adică tot el, îi simți François sublinierea), pe care cineva trebuie să le sorteze... În plus, vreau să facem bagajul! Mâine pe vremea asta ne pregătim de spectacol, se învioră el, vedem *Spărgătorul de nuci*.

Puștiul își dădu ochii peste cap.

– Hai mai bine în cort. Te rog eu.

– Bar ce s-a întâmplat? Ai făcut vreo prostie? se ambală Marusia. Kiauî, ce-ați făcut? întrebă ea când apărură și indianul.

Kiauî ridică din umeri, cu un gest neașteptat, plin de tact. Semăna cu majordomul acela franțuz – fir-ar să fie! – pe care François îl văzuse în casa contelui de Bonpland, când fusese cu ai lui la Cap Ferrat, înainte să ia avionul spre São Paulo.

Intrară în cort.

– Uite, îi luă François pe departe, am văzut *Spărgătorul de nuci* de

vreo douăzeci de ori până acum...

– Și?

– Și... of, aș cam vrea să rămân aici, cu Kiauî, zilele astea...

– Cu cii-ne?! tresări Vladimir. Marusia îl înghionti. Mda, Kiauî... în sfârșit, e prietenul tău, știm bine... E un om *beosebit* și fără el, zău, nu știu dacă am fi reușit să... of, el ne-a ajutat, el te-a ajutat, se corectă tatăl, ca nimeni altul. Pur și simplu nu mai ești cel *be* acum un an, cel de când am plecat *be* acasă... dar...

– Am putea să-l luăm și pe Kiauî la Cuiaba, se repezi Marusia să dea o soluție. Ai mai fost la Cuiaba, Kiauî? Ai mai văzut vreun spectacul de bolet?

– Kiauî fost la Cuiaba, zise indianul, privind în pământ. Acolo lume mult, mult-mult. Zgomot mult, miros mult. Brasilia la fel, *bar* mai frumos. Mult frumos la Brasilia, plăcut lui Kiauî. La Cuiaba urât. Prea gălăgie.

– Totuși, se înmuie Marusia, n-ai vrea să vii cu noi? Îți suntem tare recunoscători pentru tot ce faci cu François, știi, și ne-ar face plăcere să-ți oferim în *dur* această călătorie...

– *Bacă mers* la Cuiaba cu voi, Kiauî ca Fawcett, numai că pe dos, se întristă indianul. Kiauî străpuns vâlul dacă *mers* Cuiaba, zise el, făcându-l pe Vladimir să caște ochii:

– *Be* unde știi tu ce scrie... pe harta lui Fawcett?

– *Be* la François. Se îmbufnă: Ce să fac la Cuiaba? Dispărut și eu, pfuuuuh, ca Fawcett?

– Hei, hei! îl luă Marusia, dar îi tremura glasul. Ar fi trebuit să stea mai de mult de vorbă cu indianul ăsta cu „cioc de lemn”, *beiço de pau*, după cum îi botezaseră portughezii neamul (cu groază amestecată cu dispreț). Ai veni și tu cu François și ai vedea boletul... Nici nu știi ce frumos e... Voi, aici, în junglă, n-aveți de unde să știți ce înseamnă un spectacul de bolet. E altă lume, altă... – nu-și mai găsi cuvintele. Își dăduse seama că-i vorbise lui Kiauî la fel cum făcuse și Nicole cu François când punctase care era *la vraie*

civilisation...

Iar François:

– Lasă sovietismele, mami... cum să-i placă lui Kiauî baletul (oi fi pronunțat corect?), când și pe mine mă plictisește de moarte?

– Ei, asta o zici așa, la supărare, dădu Vladimir să-l potolească. Sunt sigur că lui Kiauî i-ar plăcea *Spărgătorul de nuci*. (Tati, ești nebun!) Tu știi ce femei superbe urcă pe scenă la bolet, Kiauî?

– Femei? Femei-karib?

– Exact, karibe frumoase, blonde, cu ochi albaștri... elegante, se mișcă în ritmul muzicii, zici că plutesc...

– Femei plutesc? Ca păsări?

– Ce păsări, Kiauî? se încruntă Vladimir, furând încă o privire la ceas. Dă-le dracu' de păsări, eu vorbesc de femei!

– Eu nu vrut femei. Kiauî avut nevastă la el în sat. Kiauî mai iubește femeie una aici, în tabără la Tata Karib. Nu vrut femei-karib din Cuiaba. Nu vrut mers Cuiaba, că acolo străpuns vâlul.

– Cât i-ai povestit despre Fawcett? pufni Vladimir, privind la François.

– Mult, se încruntă băiatul. Când mergem în pădure, vorbim, ce să facem...

– În regulă, am înțeles, se enervă Vladimir, nu se știe de ce. Uite, eu am treabă. Kiauî, vezi bine, nu borește să vină cu noi la Cuiaba. Nu-i nimic, mergem doar noi.

– Păi, făcu François, încurcat, nici nu m-ați lăsat să vorbesc. Știți... – începu el, dar glasul începu să-i tremure, așa că se uită la indian, făcându-se roșu ca racul.

Iar Kiauî:

– Of, of, Tata Karib! Când Kiauî mai bătrân, el căpetenie. Kiauî om

dintr-o bucată, spus ție ce dorește fiul tău. Fiu iubește la voi tare-tare și el nu vrea voi supărați, *bar* voi nu vrut ascultat François, nici nu auzit la el. Kiauî văzut, voi treabă mult-muuult, *bar* acum voi trebuie ascultat la noi... François vrut rămas aici cu fratele lui indian, asta e. Eu, Kiauî, *indio bravo*, n-am frică de nimic, nimic, nimic. Noi doi frați și vrut mers în pădure cu biciclete. Mâncat saguin, nu se abținu el să nu-i reamintească băiatului de promisiune, mâncat saguin, împoșcat tapiri, peccari, jacubimi mulți. Nu mers vânat jagoari, promis asta vouă. Ocolit pume, promis! Asta vrut François spus la voi, tata și mama lui. El, François, vrut mers cu Kiauî în pădurea bătrână în loc de bal... bale... – uitase cuvântul, așa ce se grăbi să zică: *i-tonk* vrut rămas în tabără în loc de Quarup karibi!

Perelmanii căscară ochii. Se uitară unul la altul. Cum adică să nu vină François la balet? Nu mai călcase într-o sală de spectacol de un an și nici nu mai văzuse străzi, case omenești și dușuri; nu mai auzise claxoane, nu mai ascultase conversații de salon, nu mai văzuse semafoare, nu mai...

– Iar frate François care mers pe lac cu vâltori... încercă Kiauî să adauge ceva.

– Hei, hei, îl întrerupse Vladimir. Cum adică să rămâi singor în tabără, François?

– Dar ce, îi luați pe toți la balet? Nu mai rămâne nimeni la Cocraimoro?

Kiauî își drese glasul:

– Iar frate François, insistă el să termine, frate François din borca nemaivăzută o să fie și el aici și-o să se uite la noi...

– Ce... ce-i prastia asta? se înfurie Marusia.

– François vrut rămas aici cu Kiauî, nu se lăsă indianul.

– Vladimir, spune ceva! ridică Marusia glasul.

– Aah, făcu Vladimir deodată, schimonosindu-se, iar m-a luat cârcelul... Se duse încoace și încolo, nervos, își masă coapsa, întinse piciorul de câteva ori. Uite ce pătesc când îmi fac nervi! pufni el. Mă

ia cârcelul. Asta-i numai din cauza lipsei de minerale. Ce? se înfurie el. Noi mâncăm ceva sănătos aici? Conserve, numai conserve.... Și-acum, poftim! Eu îl invit pe prințișor la oraș, îi fac un program să te lingi pe degete (crezi că nu mergeam și noi la un restaurant, ceva?), aranjez totul, iar domnul mă tratează cu spatele. Tresări și-și lovi coapsa, iritat. Trebuie să mă așez, fir-ar să fie! Îmbătrânesc și nu vede nimeni... Vreau un pahar cu apă cu sare.

– Imediat, imediat, făcu Marusia și deschise frigiderul.

– Kiau! știut leac la cârcei, făcu indianul.

– Lasă-mă că știu și eu o sută, se enervă Vladimir. Unde-mi sunt ochelarii? Vreau să-mi pun singur sarea, o opri el pe Marusia să-i deșerte sare în paharul cu apă rece. Unde-s ochelarii? Se răsucii, se uită după ochelari, nimic. Dregându-și glasul demonstrativ, scoase carabiniera magică de la Amsterdam, dar iarăși se împotmoli în butoane. Apasă tu, că, fără ochelari nu văd nimic, o rugă pe Marusia.

Ochelarii erau în buzunarul de sub fereastra cea mare a cortului. Vladimir nu-și amintea cum ajunseseră acolo. Se abținu să nu dea drumul unei înjurături, după care se uită spre indian:

– Kiau!, uite ce e. Las-o baltă, da? Dădu paharul cu apă cu sare peste cap, se cutremură din creștet până în tălpi, scoțând un hârâit prelung, de ziceai c-o să vomite. Nu vomită. Apoi: Cum să-l lăsăm pe băiat aici o săptămână întreagă? E prea mic. E prea...

...neîndemânatic, dorise să adauge, dar se opri în ultimul moment: François nu mai era așa de neîndemânatic, nu mai era neajutorat... Și dacă, totuși...? își făcu loc un gând în mintea lui Vladimir, numai că n-avu curaj să-l ducă la capăt.

– Când Kiau! ca François, răspunse indianul, Kiau! troge cu arc în pume. Nu în jagoari, căci ei prea răi, *bar* în pume da.

Vladimir pufni, neștiind ce replică să-i dea, mai ales că Marusia se încruntase la el, îndemnându-l din priviri să-i taie elanul lui Kiau!. În clipa aceea, în cort apăru și madame Nicole. Bolșevicul scânci și se trase între picioarele lui François.

– Mai trebuie să te uiți și la cățelul ăsta, mami, încep puștiul, dar nu primi niciun răspuns, căci Nicole se băgă în vorbă fără să întrebe:

– Deranjez? Scuze, *chère* Volodia... Știi că radarele cu cesiu nu încap nici moarte în cortul cu materiale. Ar trebui să le punem într-o colibă, dar *ces sacrés indiens* nici nu vor să audă de așa ceva.

– Rezolvăm imediat, Nicole, rezolvăm imediat... Lasă-mă puțin, te rog, că iar m-a luat cârcelul, se scuză el, cu glas chinuit.

Se uită la Marusia – ea se avea bine cu indienii, ar fi putut să discute cu ei, mai ales că într-o casă de indian tot femeia le făcea și le desfăcea.

– Nici să nu te gândești să schimbi subiectul! i-o întoarce Marusia, simțind unde bate. Nu mă duc nicăieri până nu punem punct acestei discuții. François vrea să rămână șapte zile aici, de unul singur, și tu ești gata – te citesc, Volodia, te citesc! – să negociezi. Așa ceva... Nici nu-mi dau seama cum de ți-a trecut prin minte o asemenea... *idee*, o lăsa ea mai moale, căci dorise să spună *tâmpenie*. Cât despre tine, François, cum poți să crezi că n-o să vii cu noi?

Kiaui se pleoști și se uită la puști cu coada ochiului. Am făcut tot ce-am putut, *i-tonk*, părea să-i spună, mai fă și tu ceva.

– Măcar vezi ce are Bolșevicul, mamă, mormăi François. E rănit la picior, săracul.

– O să mă uit, scandă Marusia, o să mă uit. Dar tu o să vii cu noi la Cuiaba.

– Hei, încep Nicole, șmecherește, și-i făcu lui François cu ochiul. La Cuiaba ai face o baie fierbinte, *mon p'tit*, cu multă spumă... Am merge la o piscină cu apă albastră, limpede ca Mările Sudului... Unde mai pui că-l cunosc pe președintele clubului de echitație (parcă putea să nu-l cunoască *tocmai* pe cel de la echitație?) – ne-am duce la călărie... Putem să dăm o toră și pe la mall, dacă vrei. *Ça te va, mon p'tit?*

– Voi nu înțelegeți că n-am chef să merg la Cuiaba? se uită băiatul țintă la taică-său. Nu-mi plac caii. Nu vreau la mall. Nu-mi plac

discuțiile voastre. Nu-mi plac grășanele de la balet, ce-i așa greu să pricepeți?

– Dar cum să te lăsăm aici? nu-l slăbi maică-sa. Poți să pățești o grămadă de nenorociri în lipsa noastră. Și pe urmă, de ce nu vrei să înțelegi că avem o responsabilitate, că vrem să-ți oferim... – Marusia aproape că mârâi, căutând un argument cât mai solid – că vrem să-ți oferim ce-i mai bun? Dintotdeauna am vrut asta, încă de când ne-am propus să mai facem un copil...

– Hai, lasă-mă cu chestiile astea, mami! Nu-mi spune că m-ați conceput cu gândul la mine! Eu m-am născut pentru că voi doi ați vrut să vă simțiți bine într-o noapte, da?

– Ce ai spus?! se înroși Vladimir. Nu ți-e rușine?

– Vova, te rog, te rog! îl potoli Marusia.

Oftară. Copilul ăsta îi aducea la capătul puterilor. Nicole, în schimb, dădea semne de nervozitate.

– Vlodimir, radarele cu cesiu! îi aminti ea de ce venise, cu o pronunție atât de evident greșită a numelui, încât François tresări.

Dar nimeni nu remarcă greșeala. Marusia se apucă să-l bârâie pe Vladimir (o dureau în cot de toate radarele de pe pământ în clipa aceea), iar Vladimir se gândea, evident, la mai multe lucruri deodată. Nicole așteptă, răbdătoare, să se consume replica conjugală, pentru a reveni la atac:

– Vlodimir, trebuie să rezolvi cu rodarele. Costă o grămadă de boni. Numai eu știu ce corespondență am purtat ca să pun mâna pe ele!

– Da, da... Rodarele, se văită Vladimir. Tot eu trebuie să rezolv și rahatul ăsta: unde punem niște nenorocite de rodare! Oriunde m-aș întoarce, am numai pietre legate *be* picioare...

De ce aud doar eu greșelile astea? se întrebă François, iscodindu-i pe ceilalți. Bacă sunt bolnav de ceva? (Îl trecu un fior când își dădu seama că și el pronunțase, greșit, în minte.) Bacă se întâmplă ceva în creierul meu, ceva ce mă face să înțeleg greșit, doar pe mine, anumite cuvinte?

Între timp, taică-său își freca piciorul de zor. Trăgea de timp. Femeile nu-l slăbeau, însă, și, după cum îl priveau, era clar că n-aveau să-l ierte până nu-și vor căpăta răspunsurile.

– Ia rămâneți voi doi aici până văd ce facem cu rodarele, găsi Vladimir o scăpare și, făcându-le semn lui François și Kiauî să aștepte, ieși șontâc-șontâc, urmat de cele două femei. Puștiul fu cât pe ce să-și muște buzele văzând cum madame Nicole se repezise pe urmele tatălui său, luând-o înaintea maică-sii.

– Cu Bolșevicul ce facem, mami? strigă.

– O să mă întorc, îi aruncă ea peste umăr, în timp ce Nicole se apucase să comenteze situația.

– E de necrezut, *mes amis*... Doar nu vreți să-l lăsați pe băiat să...

Apoi glasul i se pierdu.

Și mami nu-i închide gura odată, gândi băiatul, lăsându-se să cadă pe marginea patului. De ce? Pentru că-i place Franța și pentru că Nicole e franțuzoaică? Sau nu-i vine să creadă că i se întâmplă așa ceva? I-o fi rușine să facă scandal, cine știe, dar uite că din cauza asta, nenorocita de Nicole se bagă în familia noastră...

– Hm, făcu indianul, fratele tău încercat din răspuțeri, François. Tata Karib parcă s-ar lăsa, dar mama neînduplecată.

– Eu mă întreb de ce-o fi neînduplecată doar când vine vorba de mine, se posomorî François. Uite, nici nu s-a uitat la bietul Bolșevic.

– Și puma făcut la fel cu puiul. Mame avut mereu spaime.

– Mda. Bine. Să-ți spun ceva, Kiauî. Nu mă duc cu ei, orice-ar fi. Bacă nu mă lasă să rămân cu tine, fugim la noapte în pădure, bine?

– Nu, nu, nu, dădu Kiauî din cap, speriat. Nu făcut așa! E ca atunci când piumi mușcat la tine la vânătoare – așa trebuit! Lumea stricat dacă noi fugit de părinți. N-ar ieși bine botez François. Pădure ar înghiți Kiauî. Poate și apă Xingu oprit sau curs în cer! Mai bine tu rugat la ei, *i-tonk*, rugat la ei frumos să te lase...

– Cum să-i rog? De mic mi-au băgat în cap că nu trebuie să mă rog de nimeni, niciodată. De altfel, nici n-am chef să mă rog de ei. Nu vreau. M-am săturat. Mai bine fugim la noapte!

– Nu, nu! Asta nu! Asta adus ghinion, *i-tonk*...

– Și-atunci, ce facem dacă ai mei nu-mi dau voie să rămân cu tine?

– Kiau! vraci mare. Kiau! beștept. Kiau! ieșit din cort, văzut ce mai e prin sat.

Și ieși.

Trecu mai bine de o oră. François se plictisi și ieși și el, târându-l după el pe bietul Bolșevic. Câinele șchiopăta tot mai tare, oprindu-se la trei-patru pași ca să se odihnească. Nici nu mai scâncea, amărâtul.

Ajunseră pe malul râului. Se pregătea de înserat. Două pirogi coborau spre Gorotire, plutind precum frunzele peste pragurile de la Cocraimoro. De pe celălalt mal se auziră câteva focuri de armă. Un stol de jacobimi albi se ridică dintre cocotieri și, zburând la rasul apei, se așezară pe insulița din mijlocul râului. Câțiva copii indieni se apropiară de François și se apucară să-l privească, fără o vorbă. O fetiță se apropie și-l întrebă ceva.

– Nu vă supărați pe mine, n-am chef de joacă, zise François, dar copiii nu plecară.

Unul dintre băieții îi arătă o minge de fotbal. Începu s-o bată, se apucă să dribbleze de unul singur, alergă cu ea la picior încoace și încolo, tot uitându-se la François, căzu de vreo două ori, pufni în râs.

Până la urmă, François se ridică și alergă și el după minge. Dădu câteva pase, trase două-trei șuturi: rahat! – n-avea nicio tragere de inimă.

După vreun sfert de oră, îi lăsă pe copii, îl luă pe Bolșevic și se duse înapoi în tabără.

Ai lui nu se întorseseră la cort.

– Ia stai tu cuminte, Bolșevicule, făcu François și o luă de unul

singur spre cortul ce găzduia organizarea de șantier. Apropiindu-se, auzi glasul doamnei Nicole. Se strecură în spatele cortului, pășind fără zgomot, ca o pisică sălbatică. Se gândi: Mulțumesc, Kiau!. Privi de jur – împrejur, se ghemui și se puse pe ascultat.

– Cum să-l lași aici? o auzi pe Nicole. E pur și simplu prea mic.

– Ascult-o, Volodia, ascult-o că are dreptate, o auzi și pe maică-sa. Cum să rămână singor aici o săptămână întreagă?

Taică-său pufnea și bombănea.

– Nu știi... zău *bacă* știu ce să fac... E prima oară când François al nostru vrea și el ceva cu adevărat... Vreau să spun că vrea altceva decât blestematele alea de jocuri pe PC și decât nebuniile cu bicicleta...

– Și asta nu ți se pare tot o nebunie? întrebă Marusia. Singur în pădure, auzi tu!

– Unde mai pui că vrea să plece cu bicicleta! se băgă Nicole. (A naibii, scrâșni François, uite-o cum se vâără pe sub pielea lui mami...) Tu însuți mi-ai spus, Volodia, că, odată urcat pe bicicletă, François devine *fou à lier*... Ți se pare normal să-l lași aici, mai ales după ce-ai auzit că vrea s-o ia cu bicicleta prin sălbăticie, însoțit de un sălbatic? *C'est de la folie*...

– Ascultați-mă, ascultați-mă bine, amândouă! Sunt bărbat și știu ce... of, înțeleg prin ce trece François. Gemu și înjură cârcelul. După zgomotele ce se auzeau din cort, primise iarăși un pahar cu apă cu sare. Apoi: Mereu m-am întrebat – știi bine, Marusia –, mereu m-am întrebat de ce nu vrea și el ceva, cum să spun, ceva serios, ceva... ceva responsabil, că nici nu știu cum să-i zic... Zăcea toată ziua, știi, nu făcea nimic și nu voia nimic. Iar acum, nu numai că vrea ceva, *bar* vrea în sfârșit să se *lupte* pentru ceea ce vrea... Când a mai dorit el ceva cu atâta... ardoare? Deîndată ce-i spuneam acasă „fă aia” sau „fă ailaltă”, se executa imediat, chiar și când îi blocau *occesul* la computer... I-am interzis să mai meargă cu bicicleta, i-am interzis să-i mai vadă pe nebunii de Grișa și Iura, iar el ne-a ascultat, s-a supărat din cale afară, s-a întristat, dar ne-a ascultat și nici c-a mai ieșit din casă. Era ca o legumă, nu-ți amintești? Ajunsese ca toți

prăpădiții aștia de copii din zilele noastre, care nu vor decât să piardă timpul cât mai bine... Facebook și jocuri, mess și jocuri, internet și jocuri, căci doar cu bunătățile astea ne-am ales de douăzeci de ani încoace, fir-ar al dracului să fie! Libertate, auzi tu... Și acum... Tu nu l-ai văzut ce mîlt a crescut, Marusia? Nu i-ai văzut ochii? De când bate coclaurii cu Kiauî, până și privirea i s-a schimbat.

– *Tu es fou, mon vieux, tu es vraiment fou*, îl luă la rost Nicole. Trebuie să-l luăm cu noi, ascultă-mă! Nu e decât un puști, *mon dieu*... Cine are grijă de el aici? Un indian cu plăcuță de lemn în buză?

În clipa aceea François se simți lins pe picior. Era Bolșevicul. Amărâtul de el îl privea cu ochi pleoștiți.

– Sst! puse François degetele pe buze, dar câinele simțise deja că trebuia să facă liniște și se făcu covrig la picioarele băiatului. Căscă. Ochii aurii îi luceau în întuneric. Se linse pe bot, iar François se trezi că se întreabă ce se întâmplase cu plăcinta de mere pregătită de maică-sa. Parcă nu-i simțise mirosul nici în cortul lor, nici aici, la organizarea de șantier. Dacă aroma se dusesese deja, însemna că merele alea erau de-a dreptul idioate, comentă François, *in petto*.

Între timp, Marusia întreba:

– De ce n-o ascuți pe Nicole, Vladimir? Gândește-te, o să stăm o săptămână ca pe ace.

– Exact, ridică soțul glasul, o să stăm o săptămână ca pe ace, iar tu o să mă freci la cap din minut în minut. Dar, uite, *sont* dispus să încasez picăturile astea diavolești pentru el... Vriau să-l dezvăț de tastaturile și de ecranele alea o dată pentru totdeauna. Vriau să-l vadă că... Vriau să-l vadă că trăiește pe bune, că respiră aer și că face și el *cevu* de la un capăt la altul.

– Și ți se pare că trebuie să înceapă cu o plimbore prin junglă, alături de un *beïço de pau*? îl luă Marusia la rost.

Discuția încetă brusc: în cort mai intrase cineva. Era unul dintre tehnicieni, care spunea că indiențele erau îngrozite de „rodare”, că făcuseră un circ de nedescris când karibii le rugaseră să aibă grijă de

„rodarele alea nenorocite” și că, în concluzie, niciuna n-avea de gând să le țină în casă.

– Nu ne rămâne decât să vorbim cu bărbații, oftă Vladimir. Of, Marusia, mă bazam pe tine să le iei pe indience, așa cum știi tu....

– Tot timpul vrei să-ți scoată cineva castanele din foc! exclamă nevastă-sa.

– Cu bărbații o să fie mai greu, se plânse tehnicianul. Casa nă, casa bărbaților, e așa, e ceva magic pentru ei... Nu știu dacă o să avem succes.

– Și ce facem? Lăsăm rodarele afară?

– Sunt aici, François, se auzi, deodată, șoapta lui Kiauî.

– Sunt aici, Kiauî, îi răspunse puștiul la salut, tot în șoaptă.

Bolșevicul se ridică, se răsuci, agitat, dar nu scoase niciun sunet. Iar Kiauî:

– Ce vorbit karibii în cort?

– Ce să vorbească? Se ceartă din cauza mea. E prima oară când îl văd pe tata că se luptă pentru mine, dar n-are antrenament. N-are putere. Mami și madame Nicole îl bat la cap să mă ia la Cuiaba, iar el îi tot dă cu cârceii. Din câte-l știu eu, se încruntă François, o să se lase păgubaș.

– Hm, făcu Kiauî, tu prea rău cu Tata Karib, tu *no* cunăscut forță femeii, mai ales când fost două... Așa. Acum, Kiauî mai stat un pic. Cât să facă limba ceasului o învârtitură întreagă. După aceea, însă, eu plecat și ajutat fratele meu.

– Mersi, *i-tonk*, făcu François. Se uită la cățel. Bietul Bolșevic suferă ca un câine ce e, iar mami nici nu-l bagă în seamă. Nici măcar o bucățică de plăcintă cu mere nu i-a dat, săracul! șopti el și o luă înapoi spre cort.

Capitolul 6

*În care aflăm ce-i plăcea lui Kiauî să povestească
despre el însuși.*

Kiauî se lăuda că se trage dintr-un trib nepacificat de pe Rio das Mortes, dar lumea susținea că povestea lui e cusută cu ață albă. El mai zicea că tribul său bântuia pădurile și savanele dintre Rio Araguaia și Serra do Roncador, neștiut și nevăzut de nimeni, însă asta era o gogomănie și mai mare, căci nu exista trib care să scape nebăgat în seamă în acel teritoriu. Zona cu pricina e străbătută în lung și-n lat de șosele, e presărată cu ferme moderne în care porumbul și soia sunt cultivate intensiv, asta ca să nu-i mai punem la socoteală pe nenumărații turiști care bat coclaurii în mașini, bărci și elicoptere, de parcă guvernul brazilian i-ar plăti cu bani grei ca să facă reclamă regiunii.

Kiauî se mai lăuda și cu numele lui, care ar fi însemnat nici mai mult, nici mai puțin decât *Celălalt*. N-o spusese direct niciodată, căci n-avea voie, cică, dar știți și voi că devii mult mai convingător când bați șaua să priceapă iapa: cei slabi de înger sigur o să-ți cadă în plasă și ei sunt cei mai buni născători de zvonuri de pe pământ, le hrănesc și se îngrijesc de ele mai abitir decât de copii. Când lăsa a se înțelege că-l cheamă Celălalt, Kiauî își avea scopul lui, căci făcea aluzie la o credință de-a tribului Xavante în niște ființe ciudate, care stăteau cu ochii pe oameni de undeva din înaltul cerului sau din apele lacurilor (uneori, chiar de sub pământ), fără să le fie prea clar

nici lor, xavanților, de ce Ceilalți făceau asta.

Ce mai tura-vura, Kiauî se lăuda atât de mult, încât lumea spunea că minte de îngheață apele. Iată ce se comenta la focurile de tabără.

Rio das Mortes era, într-adevăr, pe teritoriul Xavante. Cu toate astea, Kiauî susținea că tribul lui *nu* face parte din neamul Xavante. Pe de altă parte, Kiauî nu înseamnă nimic – nici în limba xavante, nici în vreo altă limbă indiană de pe Rio das Mortes. Totodată, „celălalt” se spune *ama* în limbile din familia *ge*, vorbite în bazinul superior al râului Xingu și de-a lungul afluenților săi. Cât despre Kiauî, el nici nu arăta ca un xavante – de fapt, nu semăna cu niciunul dintre tipurile de indieni din zonă, fie că era vorba de triburi pacificate sau de *indios bravos*.

Kiauî era ras în cap, precum cei din neamul Kreen Akarore, purta o plăcuță de lemn rotundă, care-i întindea buza inferioară, precum neamurile Suya și Txukahame (aceștia erau faimoșii *beico de pau*), era vopsit pe trup cu motive specifice tribului Kalapalo, iar brațele și picioarele îi erau înfășate cu fâșii decorative colorate în roșu și galben, cum purtau Xavante. Dacă îl întrebai cum se numește tribul său, îți răspundea „Miahao”, ceea ce încurca și mai și lucrurile. „Miahao” înseamnă în limba triburilor de pe râul Kuluene „cei al căror nume nu-l știm”, iar Kiauî pretindea că cei numiți astfel fuseseră alungați de karibi, fugind cu cățel, cu purcel, până pe Rio das Mortes, fapt de care n-aveau habar nici etnografii, nici antropologii, nici băștinașii. La toate astea, se mai adăuga și culoarea pielii lui Kiauî – el era, pur și simplu, prea deschis la culoare. Dacă-l întrebai de ce era așa de alb, spunea că Miahao făcuseră dintotdeauna raiduri în satele karibilor, de unde răpiseră femei și fete oricând avuseseră chef. În plus, demult, ai lui se duseseră departe, spre miazănoapte, unde erau oameni mai albi la față decât portughezii din Cuiaba, mai puternici și mai înalți, cu părul roșu sau blond. Furaseră și de acolo femei nenumărate, tocmai pentru că erau diferite de restul karibelor. Datorită lor, se lăuda Kiauî, cei din tribul Miahao erau mai voinici decât ceilalți indieni.

– Păi, îi zisese unul care auzise povestea, înseamnă că ați ajuns tocmai la Tucurui, pe Rio Tocantins.

– Poate că da, poate că nu, răspunsese Kiauî.

– Ba, acolo trebuie să fi ajuns, că pe lângă Tucurui sunt sate cu albi mari, puternici și blonzi. Neamul lor se numește Holandês. Te pomenești că ești Holandês, Kiauî.

– Poate că da, poate că nu.

– Păi, dacă nu ești Holandês înseamnă că nu ești decât un prăpădit de *cabocle*, stabilise cârcotașul.

Odată, la Altamira, când cu marele protest al indienilor împotriva construirii barajului de la Belo Monte 15, cineva dorise să-l prindă pe Kiauî cu ocaua mică, și-l pusese să vorbească în limba tribului său. Fără ezitare, Kiauî se apucase să turuie într-o limbă pe care nimeni (și se aflau acolo indieni din multe triburi) n-o pricepuse. Unul dintre albi veniți la protest (directorul PR din echipa lui Sting, care participase la eveniment) l-a înregistrat și l-a rugat să repete ceea ce abia spusese, iar Kiauî repetase întocmai cele zise, semn că nu inventase atunci, pe loc, un discurs păsăresc.

Un alt indian l-a întrebat ce zisese, iar Kiauî a pretins că recitase povestea tribului său despre începutul lumii. Cică la început de tot cerul nu exista – deasupra pământului nu erau decât soarele, luna și stelele. Nefiind cer, soarele încălzea pământul prea tare, așa că șamanul tribului Miahao a poruncit să se facă cer, ca să țină dogoarea departe. Numai că cerul care se ridica în cursul zilei era distrus în timpul nopții, spart în bucăți de un necunoscut, iar lucrul acesta se petrecuse multe-muuulte zile la rând.

Mitul aparținea tribului Kayapo, iar aceștia, recunoscându-l, l-au huiduit pe Kiauî, supărați că necunoscuții Miahao îndrăzniseră să le uzurpe legenda.

Un alt participant la protest îl întrebase pe Kiauî de ce-și părăsise tribul, căci toți știau că bântuia prin Mato Grosso de ani buni și nu pricepeau în ruptul capului de ce nu se întorcea la ai lui, oricine ar fi fost ei. Kiauî răspunsese liniștit că pe când era adolescent, cu multă-muuultă vreme în urmă, ucisese trei *garimpeiros* 16 beți, într-un bar din Primavera del Este. Și imediat fugise în junglă ca să-și piardă urma.

– Și de ce n-ai rămas la ai tăi? se interesase Vladimir într-o seară, la

foc. Și-așa zici că nu vă știe nimeni ascunzișurile.

– Puteam rămas la Miahao, dar vraci spus mie: pleacă, pleacă. Noi, Miahao, frații mai mari ai tuturor oamenilor, ceilalți oameni frații noștri mici. Un Miahao nu ucide decât cu dezlegare de la tot neamul lui, deci pleacă, pleacă, căci tu nu avut dezlegare.

Până și crima asta îi mirase pe toți. Ce mare scofală să omori trei *garimpeiros* beți? Dacă e să fim cinstiți, Mato Grosso e plin de morți neinteresanți, doar Percy Harrison Fawcett făcea excepție.

Capitolul 7

Speriat că n-are unde să adăpostească radarele cu cesiu, Vladimir negociază cu căpetenia din Cocraimoro. Kiauî joacă „la două capete”.

Era nouă seara, iar Vladimir ajunsese la capătul răbdării. Bărbații din trib nu fuseseră de acord să găzduiască radarele în casa nă – casa din mijlocul satului în care se retrăgeau ori de câte ori aveau chef să sporovăiască, să fumeze, să bea caui [17](#) sau să cheme alte femei decât nevestele lor ca să se distreze. Bărbații ziceau că radarele puteau să le aducă ghinion și că, după cutremur, era mai bine ca spiritele tribului să fie lăsate în pace – dacă se înfuriau? În fond, de ce voia Tata Karib să pună *os dispositivos* sub un acoperiș? În sat nu fura nimeni, iar ei și-așa n-aveau habar ce să facă cu radarele...

În sfârșit. Până a doua zi dimineață n-ar fi fost o problemă să lase radarele afară, dar în zilele în care aveau să lipsească *os dispositivos* aveau neapărată nevoie de adăpost.

– La noapte nu ne culcăm, hotărî Vladimir. Golim cortul cu materiale, înghesuim materialele în corturile-dormitor și facem loc radarelor.

– Dar de ce naiba ne-au trimis două? făcu Marusia. Tu câte ai cerut?

– Unul, bineînțeles. Nu știu ce s-o fi întâmplat.

Se uită la Nicole – ea se ocupase de adresele pentru materiale.

– Ah, râse franțuzoaica, dându-și ochii peste cap, birocrăția îți face, câteodată, și surprize din astea.

– Birocrăția sau comisioanele? se interesă Marusia.

– *Chérie*, de ce te șifonezi?... Noi n-am pierdut niciun ban. În fond, e o sponsorizare din bani privați. Bani privați din... hm, din Rusia! exclamă ea, frunzărind documentele de expediție. Cine știe ce calcule și-o fi făcut sponsorul și, acum, iată-ne fericiții posesori a două radare cu cesiu... Ah, căile conturilor elvețiene, comentă ea, sunt neînțelese.

– Amin, punctă Volodia. Cum-necum, vreau să punem radarele la adăpost. Nu faci și tu o cafea? se întoarse spre nevastă-sa.

N-au mai greșit cuvintele, își zise François, mirat. N-au mai greșit niciun cuvânt! Poate că doar mi s-a părut? se întrebă, repezindu-se să deschidă satfonul. Fața îi înflori – în SMS-uri cuvintele arătau normal, ca și cum nimeni, nicicând, nu le scrisese greșit.

– Oh, *laisse-moi préparer le café*, dragă Mașa, zâmbi madame Nicole. V-am promis demult o cafea *bien corsée*, ca la noi...

– Tu nu te duci la culcare? se întoarse Mașa către François.

– Mă duc, dar uită-te și tu la Bolșevic. Are o superrană la picior...

– Adu-l încoace, se îmbună Marusia.

Bietului câine i se înfipsese o așchie lungă în laba din față, îi pătrunsese cu totul printre tendoane. Câtă vreme Nicole pregăti cafeaua, Mașa îl obloji, îi scoase spinul cu o pensetă pentru sprâncene, îi spălă rana cu săpun și-l dezinfectă, ba chiar îi dădu un comprimat din nu-știu-ce-antibiotic din trusa de urgență. În tot acest timp, câinele o privi preocupat, mirat parcă, fără să scoată un scâncet.

– Bravo, Bolșevicule! Ia-uite la tine ce tare ești! îl laudă François.

– Poftim, făcu Marusia. E ca nou. Ia-l, du-l în cort și la somn cu voi!

Ai grijă cum dormi, că mâine avem drum lung.

Ba la noapte am să fug, își spuse François pe când ieșea.

Între timp, Nicole făcuse cafeaua. Mirosea bine și seara devenise mai comestibilă cu ceștile aburinde în față. Sorbiră din ele cu înghițituri mici (Vladimir lăudă licoarea groasă, cu aromă grea, în timp ce Mașa se chinuia să se comporte ca și cum ar fi băut o zeamă chioară), se mai zgâiră prin hârtii, după care dădură să plece în cortul-depozit și să se apuce de treabă. În clipa aceea Kiauî răsări lângă ei.

– Lăsat și pe mine, Tata Karib, vorbit cu bărbați.

– Ce să vorbești cu ei, Kiauî? Nici măcar nu ești de-ai lor.

– Lăsat Kiauî să încerce. Indieni avut tare mult frică de Miahao.

Și, fără să aștepte răspunsul, se duse în casa bărbaților. După o jumătate de oră, Kiauî ieșea din casa nă cu un aer plictisit, alături de Siriri, căpetenia satului, și de trei vânători. Aceștia din urmă pășeau rar, plini de morgă – mergeau cu toții spre cortul ce găzduia organizarea de șantier. Unul dintre vânători, mai tânăr, făcuse rost de un *cigarillo* din care trăgea în silă, doar ca să dea bine la discuția cu Tata Karib. O femeie le încurcă regia, strigând la căpetenie dintr-o casă lăturalnică; Siriri își abandonează atitudinea semeață și răcni la femeie, iar aceasta, chicotind, o zbughi la marginea satului, de unde se apucă să care lemne. Apăru și vraciul. Se așează în fața casei nă și pregăti un foc. În sat se știa că el și Siriri puseseră ceva la cale, chiar dacă acum nu se uitau unul la altul, dar nimeni nu îndrăznea să comenteze.

În fine. Însotii de Kiauî, căpetenia și vânătorii intrară în cortul lui Vladimir. La început, stătură de vorbă despre tot soiul de fleacuri, dezbătută dacă anotimpul ploilor avea să întârzie și astă dată, povestiră despre cutremure, făcură ceai, mâncară din plăcinta gătită de Marusia, aprinseră țigări, apoi unul dintre indieni se lăudă că prinsese un piraiba 18 pe un braț de râu îngust, în spatele grădinii, după care Vladimir spuse că și la el acasă, în lacul Ladoga, erau niște somni uriași, care mâncau și vitele câteodată, pe urmă Kiauî mărturisi că ceea ce-i plăcea cel mai mult la karibi erau paturile, că

nimic nu era mai odihnitor pe lumea asta decât statul în pat și că, într-o bună zi, după ce va deveni căpetenie, o să-i dedea pe Miahao la paturi, la care Vladimir răspunse că nici hamacele nu erau rele, că făceau bine la spinare, mai ales când venea vorba de un bărbat între două vârste, ca el. Apoi, în sfârșit, căpetenia trecu la subiect, cerând samovarul lui Vladimir, pe care, de altfel, pusese ochii încă de la sosirea Perelmanilor. Vladimir era sau obosit, sau într-o pasă bună – îi oferi samovarul fără nazuri. Atunci căpetenia aduse vorba despre radare, se interesă cam ce fac ele, urmări explicațiile cu atenție, deveni brusc preocupat de posibilitatea ca radarele să depisteze oamenii ascunși în pădure, ce s-o mai lungim, încet-încet fu de acord ca radarele cu cesiu să fie duse în casa nă din mijlocul satului. Condiția era ca Vladimir să bată palma cu Kiau! (?) și să plătească o chirie pe care ei, bărbații tribului, o considerau strict necesară pentru ca spiritele ce vegheau Cocraimoro să nu se simtă jignite. Volodia se uită la Kiau! întrebător, iar acesta îi făcu semn să nu-și facă probleme – chiria nu era mare. Când Volodia insistă să afle, totuși, cât trebuia să scoată din buzunar, căpetenia interveni, spunând că asemenea discuții trebuiau să se poarte departe de urechile lui, el nefiind obișnuit să se târguiască. Cât despre radare (indienii tot repetau cuvântul, de parcă nu trecea anotimp fără să nu găzduiască radare în sat), ei bine, avea să le aibă în grijă însuși vraciul, dar numai după ce va fi făcut un foc mare-maare, după cum era datina când obiecte magice erau ascunse în casa nă.

– Cum naiba i-ai convins, Kiau! întrebă Vladimir după ce-și văzu radarele puse la loc sigur.

– He, he, râse indianul, Kiau! printre indieni ca evreii printre karibi.

Vladimir rămase cu gura căscată, iar madame Nicole și Marusia izbucniră într-un râs atât de zgomotos, încât pentru prima oară după multe luni lui Vladimir i se luă o piatră de pe inimă.

Ce noroc pe Fawcett, își spuse el în momentele acelea de nesperată veselie. Nina, nevastă-sa, i-a fost mereu aproape... Nu-i vorba, și Marusia se sacrificase ca să vină cu el la săpături în junglă, își abandonase cariera universitară, viața liniștită din Piter ș.c.l., dar lui Vladimir i se părea că Nina Fawcett fusese, cumva, un cocktail fericit și bine dozat, în care Marusia și Nicole se amestecau ca să plămădească o singură ființă. Mintea iscoditoare a lui Nicole, felul ei

de a lua tot în glumă atunci când nu făcea calcule și când nu se ocupa de corespondență – toate astea îl făceau să regrete că draga lui Mașa făcea parte din altă epocă, dintr-o eră în care feminocrația nu dăduse roade.

Și încă ce roade, își spuse Volodia, întristându-se. Un bărbat ar trebui să se multiplice, fir-ar să fie, pentru fiecă femeie care-i place.

– Doamne, ce-mi trece prin minte! scuipă el în sân, rușinat, Fawcett nu s-ar fi gândit niciodată la așa ceva.

Capitolul 8

În care aflăm cine a fost Percival Harisson Fawcett și în ce fel a influențat el viața unei familii de care n-avea cum să audă. Totodată, vedem cum Vladimir Sergheevici Perelman fusese cât pe-acți să uite de visele din tinerețe din pricina Elenei Petrovna Blavatsky și a dezgustului.

În facultate toți îmi spuneau Fawcett, după numele exploratorului dispărut fără urmă în Mato Grosso când căuta cetatea pierdută Z – așa o denumise în notițele sale. Expediția avusese loc în 1925 și fusese precedată de o campanie jurnalistică à l'américaine: „Ultimul explorator victorian pornește la drum – va reuși să descopere misterioasa colonie a Atlanților din Amazonia?” – așa titrau cele mai multe ziare de pe mapamond, de la New York la Tokyo, trecând prin Londra, Paris și Berlin, ba chiar și prin Moscova cea mult prea geroasă de sub Stalin. Titlurile de-o șchioapă erau alimentate atât de faima exploratorului, cât și de componența rarefiată a echipei sale: doar doi oameni, mari și lați. Fawcett era însoțit de Jack, fiul său în vârstă de 27 de ani, care avea un look teribil de hollywoodian, și de cel mai bun prieten al acestuia, un mustăcios pe cera îl chema Rimmel Riley.

Nimeni, niciodată, n-a reușit să afle de ce mica echipă a lui Fawcett

nu s-a mai întors din junglă. Îi ucisese ră indienii? Se îmbolnăviseră? Se rătăciseră? Își pierduseră mințile? Sau, pur și simplu, nu mai doriseră să se întoarcă în lumea civilizată? Cât despre cetatea Z, o descoperiseră sau nu?

Iată ce întrebări mă obsedau la mai bine de cincizeci de ani după dispariția expediției. Iată și de ce fusesem poreclit Fawcett. Mă strigau așa colegi și profesori, iar mie, de ce să n-o recunosc, îmi făcea nespusă plăcere. Ce-i drept, cei din jur n-aveau de ales – toată ziua vorbeam numai despre explorator și, ori de câte ori aveam treabă la bibliotecă, îmi era imposibil să nu caut și ceva care să aibă legătură cu Fawcett, indiferent de subiectul pe care îl studiam.

De fapt, de la Fawcett mi se trăgea și faptul că alesesem Facultatea de Istorie din Sankt Petersburg (Leningrad pe vremea aceea), cu intenția de a studia arheologia. Odată, un profesor m-a întrebat dacă nu mi se părea prea întortocheat să învăț întreaga istorie a lumii doar ca să deslușesc o simplă anecdotă (și aia, ratată!) arheologică. Eram tare tânăr, așa că am răspuns, plin de sictir:

– Facultatea de istorie era cea mai apropiată de casă... Unde voiati să mă duc?

S-a lăsat cu un scandal nemaipomenit. După cursuri, am avut o întrevedere violentă cu șeful de an pe linie de Komsomol și cu responsabilul de partid pe facultate, care mi-au prezis (și cum mai rânjeau, când mi-o spuneau!) o punere în discuție în organizația studenților, cu sancțiuni severe, poate chiar cu exmatriculare, dar până la urmă, totul s-a aranjat: tata era director tehnic la Șantierul Militare de pe insula Krohnstadt și se avea bine cu protipendada din Leningrad. M-a scos din mâinile lor, ce mai încoace și-ncolo.

– Ce dracu' n-ai găsit și tu alt răspuns la întrebarea lui Gorbunov? avea el să mă întrebe, mahmur încă, după cheful cumplit pe care-l trăsesse cu doi amirali, cu rectorul, cu secretarul de partid al centrului universitar și cu Gorbunov însuși, profesorul pe care-l luasem în balon.

– Ce voiati să-i răspund? Gorbunov ăsta mă tot împunge când vine vorba de Fawcett. Că mă împunge nu-i mare brânză, dar el habar n-are cine-i Fawcett, dacă poți să-ți imaginezi.

– Și dacă nu știe, ce? E ăsta un motiv să te iei de el la curs, de față cu toată lumea?

– Ba el s-a luat de mine. Și am fost civilizat, să știi... Puteam să-l fac de rahat, dar am făcut pe prostul. Puteam să-i sugerez să mai calce pe la bibliotecă, ce dacă-i prof?

– Fi-ți-ar Fawcett al naibii să-ți fie! explodase tata cu năduf. Din cauza lui am băut eu o noapte întreagă cu imbe... ăă... cu profesorul tău... N-are umor, nu știe să bea și e un lingău. Să nu mă mai pui într-o situație ca asta, auzi? Sau, dac-o faci, ia-te de unii care știu să se îmbete. Fawcett, auzi tu...

Fawcett, chiar așa, mi-am spus, dar nu m-am mai contrat cu tata. Bietul de el... Existau pe vremea aia niște inși, printre care sumedenie de profi, care-l călcau pe nervi – mă refer la activiștii de partid care escaladau ierarhia în doi timpi și trei mișcări. Eu nu spun că Gorbunov era un asemenea activist, dar adevărul e că râdea ca un politruc sadea și că avea o viziune cam prea comunistoidă asupra istoriei, chestie care, în 1985, nu mai era de bonton. Poporul sovietic descoperise Europa, deschisese porțile către Occident, iar PCUS n-avea timp de discuții, căci gensekii [19](#) îi mureau pe bandă rulantă, iar cei ce-i înlocuiau, nu erau nici măcar Putini, darămite Brejnevi. Pur și simplu nu-i mai ardea nimănui de noi, neomujicii.

De pildă, disputa mea cu Gorbunov (dumnezeule, sper că nu sughiță în groapă) a plecat de la o afirmație de-a profesorului Maghidovici din faimoasa sa carte, *Istoria Descoperirilor Geografice*. Acolo, în capitolul „Explorări ale Amazonului în secolul XX”, Maghidovici făcuse o afirmație care mă scosese din sărite: îl taxa pe Fawcett de aiurit, ba chiar de ins superficial și naiv, bătând aporouri că nu era un profesionist. În schimb, mi-l dădea exemplu pe rivalul de moarte al lui Fawcett, nimeni altul decât Hamilton Rice. Acest Hamilton (vai!) era un burjui în toată puterea cuvântului – medic, prof de geografie la Harvard și bogătan din tată-n fiu. Pentru Maghidovici, însă, el era geograful exemplar, el dădea dovadă de probitate științifică și de comportament etic, nicidecum amărâtul de Percy Harrison Fawcett.

Eu știam, însă, care fusese adevărata istorie a lui Fawcett și a lui Hamilton și asta, nu dintr-o singură sursă. Mai știam și cum

obișnuiau profii noștri să-și scrie tratatele, făcând rabat angro la corectitudinea istorică, în funcție de directivele de partid. Acestea prevedeau ca oamenii de valoare să fie tăvăliți așa, din principiu, cât să azvârli un dubiu minim asupra capacităților lor. Pentru cine n-a prins vremurile despre care vorbesc, chestia asta permitea oricărui neomujic cooperant să înfierceze cu furie și să-l ia în târbacă până și pe cel mai valoros cercetător, explorator, artist, om de știință, politician etc., ori de câte ori i se năzărea nomenklaturii.

Ei bine, Maghidovici se comportase incoerent cu linia de partid, iar eu nu știam de ce. Din punctul de vedere obișnuit al PCUS, *Fawcett* ar fi fost persoana care merita sprijin proletar de nădejde, și nu Hamilton Rice, cel putred de bogat. *Fawcett* era cercetătorul cu care trebuia să ne purtăm cu mânuși, dacă nu chiar să-i trecem cu vederea prostiile. În fond, *Fawcett* făcuse expediții mai mult de unul singur, se chinuise cumplit ca să pună mâna pe fonduri, iar când făcuse rost de bani, abia reușise să încropească de-un echipament modic cu care să plece la drum.

De cealaltă parte, Hamilton Rice era (v-am spus) medic și prof universitar și, ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns ca să-l transforme într-o maimuță capitalistă râioasă, același Hamilton Rice era și nepotul primarului din Boston (sfânta sfintelor capitalismului!), un ins care avea să devină guvernatorul statului Massachusetts. Familia lui defeca bănet, pricepeți? În plus, pe Hamilton Rice îl durea în cot de viața indienilor din Amazonia, fiind citate două episoade în care și-a demonstrat cu vârf și îndesat mizeria sufletească. O dată a tras cu mitraliera în indieni, iar altă dată a echipat un hidroavion cu bombe, ca să-l poată folosi în caz de conflict cu vreun trib înarmat cu arcuri și sulițe. Iată, vi-l dau în gât: Hamilton era genul de ins care nu dădea doi bani pe popoarele colonizate sau potențial colonizabile, ceea ce, în mod normal, trebuia să-l transforme în ținta de predilecție pentru orice scriitor bolșevic.

Spre deosebire de Hamilton, *Fawcett* n-a tras decât o singură dată, într-un singur indian, și asta în timp ce era atacat (de fapt, fusese înconjurat), chestie care după finalizare, ca să zic așa, l-a adus în pragul depresiei. Filozofia lui era să coopereze cu băștinașii și să le fie apropiat – așadar, și din acest punct de vedere ar fi trebuit să fie un *enfant prodigue* al geografiei comuniste (cam ce-a fost Robert

Burns pentru poezia sovietică, ca să înțelegeți mai bine), mai ales că, fundamental, Fawcett era un sărăcan: familia lui trecuse prin mari dificultăți financiare cât timp el umblase haihui prin jungla amazoniană. De pildă, nevastei sale i se întâmpla des să n-aibă bani pentru încălzire, iar într-un an n-a putut să-și trimită copiii la școală.

Cu toate astea, Maghidovici îl critica pe Fawcett în lucrarea sa monumentală, iar Gorbunov al nostru îi ținea hangul, nici el nu știa de ce. Oare cum de se ajunsese aici? m-am întrebat. Am răsucit problema în fel și chip și, până la urmă, mi-a deslușit-o un tovarăș de chef de-al tatei, secretarul de partid al Universității (mă împrietenisem cu el între timp):

– Fawcett ăsta al tău, măi, Fawcett, făcu el un neașteptat joc de cuvinte, era un individualist, ce-i așa greu să pricepi? Avea curaj cu toptanul, se ducea de unul singur unde a înțârcat mutul iapa, plănuia totul meticulos și ieșea din încleștări fără mari pagube. Ce naiba, nu ți-ai dat seama până acum că cei ca el sunt dușmanii noștri de moarte? Cine-l sperie pe bolșevic? Insul care inspiră atitudini, individul care nu se teme să fie ucis, cel ce nu se teme de chin sau oboseală, cel ce e-n stare nu doar să-și dea misiuni de unul singur, dar să le și termine și să dea socoteală pentru ele. Când citești despre astfel de oameni, tu, Vladimir Sergheevici, cum reacționezi? Nu cumva te simți mai însuflețit, mai plin de viață? Ai senzația că ți-e mai ușor să-ți găsești un țel, ai vrea să fii și tu la fel ca ei, să faci lucruri asemănătoare, ba chiar ai fi în stare să lași totul baltă și să pornești pe urmele lor, nu-i așa? Ei, bine, noi, proletariatul, n-avem nevoie de asemenea personaje. Noi nu poftim decât la oi ascultătoare, care n-au chef să lase urme mai mari decât baligile alea ale lor, micuțe ca niște măsline. În cel mai rău caz, ne dorim inși precum rivalul idolului tău, acel Hamilton Rice – ne plac indivizii prevăzători, care ar conduce până și expedițiile ca pe fabricile de utilaj greu.

– Ei, las' că nici Rice n-a fost un ratat... – m-am simțit obligat să-mi păstrez obiectivitatea. Era altfel decât Fawcett, dar pentru geografie și istorie a făcut și el câte ceva...

Secretarul de partid mă întrerupse atunci, oarecum supărat:

– ...a făcut și el câ-te ce-va, corect! Stimabilul domn Rice a făcut câ-te

ce-va, repetă el, ca să-mi intre bine în cap, în timp ce Fawcett s-a dus înaintea fără să țină cont de greutate, chiar dacă, până la urmă, soarta a dat cu el de pământ. Foar-te bi-ne că a dat! – ridică el tonul. Morala comunistă siderală i-a dat o lecție, mama lui de individualist! Iar tu te-ai luat de prăpăditul de Gorbunov... Păi, ăsta se umple de herpes doar dacă traversează Neva cu vaporeșul, cum să-l înțeleagă pe unul ca Fawcett?

Îl descoperisem pe Fawcett pentru prima oară la nouă ani. Eram în vacanța de vară la Schlisselburg, pe malul lacului Ladoga, la *dacea* bunicului meu, Emanuel Lvovici Perelman. În tinerețe, el fusese colaboratorul apropiat al lui Anatoli Lunacearski (Tolea, cum îi spunea bunicul), primul comisar al poporului pentru cultură și educație. Bunicul fusese precaut și nu se băgase în scandalurile politice din anii '20-'30, așa că scăpase cu viață, scăpase și de epurări și, cel mai important, rămăsese cu o colecție de cărți și ziare intactă. Ca orice nomenclaturist de rang înalt, mai ales din cultură, avea acces la publicațiile occidentale, fiind abonat la jurnale franțuzești, englezești și americane. Printr-un miracol, poșta i le-a adus acasă până în 1949.

Legat de colecția lui de cărți și ziare circulă o poveste tare ciudată. În iarna lui 1941, când nemții încercuiau Leningradul, bunicul a fost obligat să scape cu fuga din Schlisselburg. După ce Schlisselburg a fost ocupat, în *dacea* bunicului a fost încartiruit un general german, care a locuit acolo pe toată durata asediului. Neamțul, om instruit, a citit și a răscitit cărțile, ziarele și revistele bunicului – a citit de-a rupt, fără să știe că frunzărește paginile pe care, înainte vreme, le frunzărise un evreu, și încă unul răspopit, adică un bolșevic pursânge.

După ce ai noștri au despresurat Leningradul, bunicul s-a repezit la Schlisselburg să vadă ce-a mai rămas din casă. Era disperat că n-avea să mai găsească nimic și că se alesese praful de ea. Când colo, *dacea* arăta mai bine decât o lăsase, era curată lună, ba neamțul chiar o și reparase pe ici-pe colo, pusese tablă nouă pe acoperiș, schimbase tocăria și, în plus, aranjase revistele și cărțile în ordine alfabetică, după dimensiuni și după anul apariției, ca într-o bibliotecă fără cusur.

Chestia asta-l scosese din minți pe bunicul:

– Cine-a fost nenorocitul? Cine? Cineee? zbiera el. Nu-mi mai găsesc nicio carte, niciun document, nimic! M-a distrus, mi-a pus cărțile-n ordine, nenorocitul, *în ordine*, iar eu nu mai găsesc nimic! Niște sălbatici, nemții ăștia! Aaah, vreau să știu cine e nenorocitul care a stat în casa mea! A dormit în patul meu, s-a uitat pe ferestrele mele și mi-a pus cărțile în *ordine*! Ticălosul mi-a violat viața, pe mine m-a violat!

Bunicul, trebuie s-o spun, a fost dintotdeauna puțin cam sărit de pe fix. Lui nu-i convenea niciodată nimic, se supăra ușor și-i trecea la fel de repede doar ca să se enerveze pe altceva. Într-un cuvânt, era veșnic nemulțumit. Singurul lucru care-l încânta și-l făcea să viseze cu ochii deschiși era bolșevismul original, și anume nucleul dur-romantic, cel care-l ridicase în rândurile unei nomenclaturi privite cu circumspecție după ce Stalin s-a așezat în capul mesei. Ca să înțelegeți mai bine ce fel de om era bunicul, aflați că obișnuia să denumească orașul nostru când Leningrad, când Petrograd, în funcție de starea lui de spirit. De pildă, când tovarășii săi de luptă au început să cadă sub loviturile epurărilor, el nu mai spunea (în cercul apropiaților, bineînțeles) Leningrad, ci Petrograd, iar când Troțki a fost condamnat, comenta că nu mai are de ce să calce prin Piterul ăla nenorocit, că viața culturală se dusese de râpă, că orașul arăta ca naiba, că praful se alesese de mărețele lor idei din tinerețe etc.

În schimb, când Kirov a ajuns șeful organizației de partid din oraș, a început să vorbească din nou despre Leningrad, căci îl credea pe Kirov în stare să se ia de piept cu Stalin, nu doar să reguleze balerine, pentru ca în timpul procesului lui Zinoviev și Kamenev [20](#) să-l apuce iar pandaliile și să denumească orașul Petrograd.

Să revenim, însă, la colecția lui de publicații, cea care m-a marcat (m-a stigmatizat, mai degrabă) cu pasiunea pentru Fawcett. La mulți ani după încheierea războiului, când bunicul a început să-și dea seama că la putere avea să ajungă tinerelul de cincizeci de ani însemnat în creștet (bunicul iarăși începuse să vorbească despre Petrograd, ba chiar despre Nyenskans, fortăreața suedeză care se aflase pe teritoriul orașului *înainte* de Petru cel Mare), ei bine, atunci, în prima jumătate a deceniului al nouălea, când Mișa Limonadă ne luase pe toți pe sus, bunicul s-a apucat să recitească pentru prima oară după multă vreme Operele lui Lenin. Cică voia să se pună la punct și să se

asigure că mai rămâne măcar un ins pe planeta asta care să știe ce spusesse Lenin *cu adevărat*, din moment ce criticile pe care le auzea din toate părțile erau nu numai răuvoitoare, dar făceau și dovada unei inculturi politice crase.

Așadar, s-a apucat de Lenin. De îndată ce-a deschis primul volum, din carte a căzut un bilețel îngălbenit, caligrafiat impecabil.

Era un mesaj în rusă (culmea!), scris de generalul din Wehrmacht, care petrecuse câteva sute de zile în *dacea* bunicului.

Stimate domn, începea misiva, în primul rând doresc să vă mulțumesc pentru ces très riches heures petrecute în compania cărților și a revistelor dumneavoastră. Totodată, îmi cer infinite scuze că am dat buzna în documentele adunate cu atât bun-gust și cu o indubitabilă subtilitate – în fond, ceea ce ne arată cel mai bine cum este un om este felul în care își alege lecturile.

Mai trebuie să-mi cer scuze, stimate domn, că ofensiva trupelor dumneavoastră m-a luat pe nepregătite, nelăsându-mi timp să aranjez cărțile (în măsura în care mi-ar fi fost posibil) în dezordinea programatică ce v-a animat, cu certitudine, pe când le-ați așezat în rafturi. Bănuiesc că era, oricum, o întreprindere eșuată din start, noi doi fiind, cum altfel, diferiți.

Prin urmare, n-am avut decât posibilitatea de a le pune într-o ordine general acceptabilă, despre care știu cu siguranță că o să vă provoace o profundă indignare, dar doream ca măcar prin acest gest să vă arăt prețuirea mea. Nu mă pot împiedica, în încheiere, să nu constat faptul că noi, rușii și germanii, nu suntem atât de diferiți pe cât ne vârmă în minte propaganda țărilor noastre care, din păcate, ne-a împins la un război fratricid... Eu, unul, așa aș îndrăzni să-l numesc.

Cu sinceritate,

Urma un post-scriptum în care von Epp mărturisea că învățase rusa în timpul aplicațiilor comune ale Wehrmachtului și ale Armatei Roșii din anii '30, desfășurate lângă Kazan, ceea ce ne arată că, cel mai probabil, von Epp fusese general de tancuri.

După ce a citit bilețelul cu pricina, bunicul n-a mai fost om o săptămână. Îi tot ridica pe nemți în slăvi și devenise atât de germanofil, încât până și aterizarea lui Mathias Rust în Piața Roșie, în 1987, a căpătat un susținător înflăcărat în persoana lui Emanuel Lvovici Perelman. Cu acea ocazie, el și-a reamintit că, fără nemți, revoluția bolșevică n-ar fi avut loc niciodată, drept care s-a apucat să-l caute pe von Epp cu o disperare lăcrimoasă ce n-avea nimic iudaic în ea. Era un demers într-atât de patetic și într-atât de *Russian genuine*, încât până și antisemiții înfocați erau tentați să uite că pe bunicul îl chema Perelman.

Vai! După numai două luni de cercetare febrilă, bunicul afla că fratele mai mic al lui von Epp, un Standartenführer SS, ucisese 35 de evrei în timpul încercuirii orașului Poznan. Lovitura a fost atât de cumplită [21](#), încât din clipa aceea bunicul a devenit o persoană tăcută, care abia mai pune ceva în gură. De supărare, s-a mutat la noi, în Sankt Petersburg (încă Leningrad, pe atunci), pe strada Șamșeva, de unde n-a mai plecat până la moarte – nu mai voia să vadă pe nimeni, nici măcar pe puținii săi prieteni din vechea gardă. Îi era teamă să nu-l ia careva în râs (cu comuniștii adevărați nu te joci) pentru că, preț de două luni, fusese încrezător într-un necunoscut care-i înșelase speranțele.

Of, cât m-am mai scărpinat de-a-ndoaselea ca să ajung să povestesc cum l-am descoperit pe Fawcett! Așadar, am dat peste el într-un ziar pe care-l citise probabil și generalul Georg Ritter von Epp. Era vorba de *The Evening Independent*, numărul din 19 martie 1932. Ce căuta ziarul acela publicat în St. Petersburg (dar în Florida, SUA !) în colecția bunicului habar n-aveam. Cred că se rătăcise acolo doar din cauza orașului în care era tipărit, care împărtășea cu Leningradul fostul său nume. În acel număr am aflat pe scurt cine a fost Percy Fawcett, iar senzația care m-a cuprins a fost atât de năucitoare, amestecând teama de pădurile nesfârșite cu invidia pentru omul

plecat în expediție aproape singur, încât am căutat să aflu cât mai multe despre individ. Ce-i drept, lectura cu pricina picase pe teren fertil, pentru că șmecherul de bunicul, un comunist manipulator în fond (chiar dacă unul cu ștaif), îmi oferise cu numai câteva zile înainte o carte despre Heinrich Schliemann, arheologul care descoperise Troia. La fel ca Schliemann, într-o bună zi am stabilit că în apropiere de *dacea* bunicului, pe peninsula Grobuhino de pe lacul Ladoga, este ascunsă o comoară. M-am dus cu alți copii s-o dezgropăm și am petrecut acolo o zi încheiată.

N-am descoperit nicio comoară, dar, săpând din greu, ne-am ales cu o cazemată în care ne-am jucat toată vara, uitând unde ne aflam și în ce an eram. În vacanța aceea am văzut ce mare lucru e să-ți imaginezi tot soiul de pățanii și nu-l mai așteptam decât pe unul ca Fawcett ca să-mi fie model. Cum lângă Grobuhino se ridica pe atunci o pădure de mesteceni bătrâni, în scurt timp ne-am apucat să ne jucăm de-a eroul meu, care, în mintea mea, încă bântuia Amazonia după cetatea pierdută a Edenului, așa cum titrase *The Evening Independent*. Țin să spun că ideea de bază a articolului era că exploratorul nu murise și că încă își vedea de cercetări, în junglă.

Pe atunci habar n-aveam, dar eu urma să alerg pe urmele lui Fawcett toată viața – mi-a spus-o răspicat până și secretarul de partid, care nici măcar nu era cadru universitar. Ca să zic așa, chiar și pe Mașa am cunoscut-o alergând după Fawcett: eram student în anul întâi și mă duceam la Sidorin (Lionel Maksimovici), un anticar de pe Suvorovski Prospekt, care pusese mâna pe un articol vechi despre Fawcett. Pe când dădeam fuga spre anticariat, m-a strigat o femeie. M-am uitat peste umăr și, bizar, prima persoană care mi-a sărit în ochi a fost un băiat solid, cu un cap mai înalt decât mine, pe care-l știam din vedere, de la Universitate. La brațul lui, o fată – ea mă strigase, acum îmi zâmbea. Purta o rochie simplă, despre care aveam să aflu că e un design lansat de Coco Chanel în 1926: *la petite robe noire*. Așa se îmbrăca Mașa pe atunci, la fel se îmbracă și acum. Era potrivit de înaltă, avea chip frumos și mi-au plăcut picioarele ei. Pe măsură ce se apropia, îmi dădeam seama că-mi plăceau și sânii ei, și felul în care mergea, și zâmbetul, și felul în care-i flutura fusta, dezgolindu-i ritmic genunchii, asta ca să nu mai spun că părul tuns scurt îi stătea într-un fel care arăta, fără tăgadă, că nu era genul de femeie care să-și aranjeze coafura în geamul de la metrou sau în

vitrine. M-a mirat atât de tare că mă strigă o fată ca ea, încât am privit în jur (poate că nu cu mine avea treabă), dar ea îmi făcu semn, amuzată, că pe mine mă chemase.

– Ce aiurit ești, Volodia! îmi zise.

Avea o voce gravă, domoală, și, cum să spun, cam asta a fost tot în ce mă privește. M-am topit pe picioare, buzele mi-au amorțit, iar mintea a început să mi se clatine: cum adică, îmi știe numele? De ce se poartă atât de familiar? De ce-mi zâmbește atât de larg? Iar malacul ăla de lângă ea de ce o fi așa de încurcat? Ia-uite ce chestie...

– Uite, el e Volodia, mă prezentă ea voinicului.

Țin minte numele băiatului cu pricina (student la Politehnică, era un mare sportiv local, campion universitar la box), dar n-am chef să-l pronunț, nicidecum să-l scriu. Îmi amintesc că el a zis, cam fără să-l tragă ața:

– Ah, dar de ce-i spui Volodia? El e Fawcett al nostru! Și începu să râdă. Măi, băiatule, mă luă el în felul acela despre care americanii zic că e *patronizing*, măi, băiatule, am auzit că te-ai apucat să faci săpături pe insula Koneveț [22](#). Cum naiba de-mi aburești colegii că noi o să fim ingineri și ne doare în cot de prostiile voastre de la istorie, de s-au aranjat mai toți să facă practica de vară cu tine, la săpături?

Ce era să-i răspund? L-am luat ca pe Gorbunov:

– Insula Koneveț e la doi pași de casă, tu unde te duci în practică?

A belit ochii și a uitat să respire. Dacă avea chef să-mi tragă o palmă, chiar și în joacă, mă lipea de cel mai apropiat zid, așa că trăiam clipe văzând cum un malac ca el ajungea să tacă mâlc când deschideam gura.

– Știi că ai dreptate? rosti el după o vreme. Eu plec tocmai în Urali.

– Ei, în timp ce voi o să respirați aerul tare al Uralilor, noi o să ne întoarcem seară de seară pe Nevski Prospekt, la un binemeritat *iorș*.

– *Iorș?! Pe Nevski Prospekt?! se holbă companionul Mașei.*

– Ce te miri așa? Cine se pricepe bea *iorș* oriunde, chiar și în Sala Armelor din Ermitaj, dacă pofteste.

I-am făcut cu ochiul fetei, contaminat de felul de a fi al celui alt băiat. Ea nu se supără, ba chiar îi spuse barosanului:

– Bun și Fawcett la ceva, nu?

O spusese lăsând lucrurile în aer, căci așa era felul femeilor pe atunci. Oare se referea la adevăratul Fawcett, cel despre care ținusem o conferință la casa de cultură a studenților, unde fata îl târâse pe politehnist cu două săptămâni în urmă, sau mă avea în vedere pe mine, aiuritul care trecuse pe lângă ea pe Suvorovski Prospekt, fără s-o bage în seamă?

Marusia avea să-mi reproșeze după câteva zile, pe când ne plimbam prin micuța grădina botanică a Universității, că ni se făcuseră prezentările după conferința de la casa de cultură, dar că eu n-o băgasem în seamă nici atunci. (Oare cum naiba?) Chestia asta o înfuriase din cale afară, căci nu era obișnuită cu rele tratamente din partea băieților. *Ei* făceau pe dracu-n patru ca să se apropie de ea, *ei* se dădeau în spectacol în fel și chip ca să fie remarcați, *ei* găseau tot soiul de subterfugii pentru a-i fi prezentați – iată de ce mă strigase pe Suvorovski Prospekt.

– Plus că eram curioasă: ești doar un aiurit sau un nesimțit care n-a învățat să se poarte cu fetele?

După care îmi mărturisi brusc că, la conferință, cel mai mult îi plăcuse încheierea și că încă de atunci își dorise să stea de vorbă cu mine între patru ochi. Avea un aer cam sumbru în timp ce făcea remarcă asta, așa că am întrebat:

– Atât de plicticos am fost?

– Vai, nu! i se întunecă chipul. De ce ești așa de neîncrezător? Mă refeream la Kipling, la versurile cu care ai încheiat speech-ul... Mi le mai reciți o dată?

– Cum să nu! Și-am început:

*Well, I know who'll take the credit – all the clever chaps that followed –
– Came, a dozen men together – never knew my desert-fears;
Tracked me by the camps I'd quitted, used the water-holes I hollowed.
– They'll go back and do the talking. They'll be called the Pioneers!*

Era un Rudyard Kipling *at his best*. Poezia se cheamă *The Explorer* și zici că a fost scrisă numai și numai în așteptarea expedițiilor lui Fawcett.

Percival Harrison Fawcett s-a născut pe 31 august 1867 în Devon, Anglia. Tatăl lui, un jucător faimos de cricket, era membru al Royal Geographic Society și a murit la doar 45 de ani, pus jos de vagoanele de whisky ingurgitate sistematic. N-a avut parte de o moarte ușoară, căci de la alcoolism la tuberculoză (*consumption*, cum îi spuneau englezii) nu e decât un pas. Tatăl lui Fawcett l-a parcurs iute și nici măcar amicitia sa strânsă cu prințul de Wales, care l-a scutit de toate îndatoririle militare, nu l-a scos la liman. Tot din cauza whiskyului, insul avea nasul borcănat, ceea ce i-a adus glorioasa poreclă „The Bulb”, pe care a plătit-o însă, după cum bine se vede, cu vârf și îndesat.

Fratele mai mare al lui Fawcett, Douglas, avea să devină alpinist și scriitor – a publicat mai multe romane de aventuri care răspândeau o discretă aromă de Jules Verne. A schiat, a condus motociclete și, la 66 de ani, a escaladat vârful Matterhorn deși pe drum avusese o problemă cardiacă. Spre deosebire de taică-său, Douglas a ales o viață mai cumpătată, dar tentația spre excese îl pândeia oricum, astfel încât a devenit un apropiat al Elenei Blavatsky și, implicit, un *insider* al Societății Teozofice, foarte la modă pe vremea aceea. Voi reveni asupra acestui aspect.

Mama lui Fawcett era o scoțiancă de viță veche născută în India, cu un *penchant* pentru misticismul celtic. După cum menționează anumiți biografi, ea a încasat din plin excesele soțului, nefiind însă dispusă „să rămână credincioasă unui soț necredincios” – să înțeleagă fiecare ce dorește din asta.

Nu-i de mirare, deci, că tânărul Fawcett nu se înțelegea cu familia – nu suporta modul lor de viață frenetic, în timp ce părinții, pe partea lor, nu-l băgau în seamă. I-au programat de comun acord, ceea ce pentru ei era un succes conjugal nesperat, o educație spartană și l-au trimis la un liceu militar de artilerie, doar pentru că mamei îi plăcea uniforma artileriștilor: veston albastru, scurt, cu două rânduri de bumbi aurii, și pantaloni cu lampasuri roșii. Dezinteresul părinților și rigorile vieții cazone (Fawcett le considera absurde) l-au transformat încet-încet într-o persoană retrasă, care evita să-și menționeze până și numele: prefera să i se spună P.H.F. Nu avea prieteni și prefera să citească, în loc să socializeze. Deloc întâmplător, printre puținii care au reușit să-i devină apropiați s-au numărat Arthur Conan Doyle și Henry Rider Haggard, scriitori preocupați de exotism și mister. Conan Doyle a profitat de pe urma relației, romanul său *Lumea dispărută* bazându-se pe descrierea pe care Fawcett o făcuse lanțului muntos Serra Ricardo Franco din estul Boliviei.

După absolvirea liceului, la 19 ani, Fawcett a fost detașat la Fort Frederick, în Trincomalee, Ceylon. Un dramaturg contemporan (Misha Williams) pretinde că, în timp ce se plimba prin zona rurală a Ceylonului, Fawcett a remarcat niște inscripții pe piatră asemănătoare unor petroglife văzute în Malta, Africa de Nord și Irlanda, și că acestea i-ar fi dat imboldul să călătorească, dar realitatea este că viitorul explorator avea să viziteze zonele respective abia *după* ce se va fi întors din Ceylon. O altă variantă ne spune că, nefiind interesat de chefuri și de bordeluri, obișnuia să rătăcească prin jungla ceyloneză, ocazie cu care, într-o seară, a fost surprins de o ploaie cumplită. Venise musonul, cum altfel, iar Fawcett a fost obligat să se adăpostească sub o stâncă. După ce s-a trezit a doua zi, pe lumină, a remarcat prezența unor pietre inscripționate, la doi pași de adăpost. A copiat inscripțiile și, după câteva zile, le-a arătat unui preot budist de lângă Trincomalee, care i-ar fi spus că înscrisurile erau într-un alfabet vechi (Prakrit), din timpul domniei lui Ashoka. După mulți ani, un orientalist de la Oxford i-a confirmat că preotul cu pricina avusese dreptate.

Tot în Ceylon, Fawcett a cunoscut-o pe viitoarea sa soție, Nina Agnes Patterson, fiica judecătorului districtual din Galle, oraș situat pe coasta sudică a insulei. Cei doi s-au îndrăgostit și au plănuit să se

căsătorească, dar fratele și surorile lui n-au fost de acord cu aranjamentul și au declanșat o urzeală de *high society* extrem de victoriană: cică aveau informații sigure că Nina nu era virgină și că, pe cale de consecință, nu-l merita pe Fawcett. Naiv, el i-a crezut și s-a despărțit de tânără, iar ea s-a căsătorit cu un ofițer pe nume Pritchard, pe care l-a urmat în Egipt, la Alexandria. Pritchard a murit destul de repede, de antrax, și legenda spune că i-a lăsat soției, cu limbă de moarte, să se mărite cu Fawcett: „Du-te și căsătorește-te cu Fawcett... El e bărbatul pe care-l meriți”, se zice că ar fi îndemnat-o cu glas gros și răgușit, căci avea beregata plină de secreții și puroaie. Între timp, Fawcett deslușise urzelile rudelor și, prin urmare, s-a căsătorit cu Nina. Primul lor fiu s-a născut pe 19 mai 1903, cu ocazia aniversării nașterii lui Buddha, fapt ce avea să poarte o povară îngrozitoare în istoria lui Fawcett, dar și a mea.

Povestea de dragoste încurcată prin care a trecut Fawcett mi l-a apropiat și mai mult, pentru că și relația mea cu Mașa a traversat momente asemănătoare.

Tatăl Marusiei era autor de literatură științifică de popularizare și își încercase de câteva ori mâna cu niște povestiri SF, dar lucrul la care era cel mai tare și care-l făcuse faimos în Leningrad se numea *Gonește ursul în bârlog*. Faima asta ar fi trebuit să-l facă simpatic tatei, dar n-a fost să fie. Ca să gonești un urs în bârlog îți trebuie tărie de caracter, nu glumă – tărie de caracter și o mucoasă digestivă antrenată, tăbăcită de anii îndelungați de practică, la care se adaugă (negreșit!) o minte ascuțită ce nu se dă bătută cu una cu două și, mai ales, capacitatea de a îndura.

Gonirea ursului în bârlog începe cu un *cipok* strașnic: amesteci bere cu votcă într-o cănuță, acoperi cana cu palma și-o izbești (fioros!) de genunchi. Combinația se gazează instantaneu, iar cel ce se lansează în concurs e obligat s-o bea dintr-o înghițitură. Dacă mai ai vlagă după deschidere (iar tatăl Mașei avea), începeai să alungi ursul propriu-zis, ceea ce însemna să sorbi dintr-o halbă de bere cu înghițituri foarte mici, delicate, abia perceptibile, sub sancțiunea de a fi azvârlit în stradă de martori. Cum sorbeai o guriță de bere, aveai grijă s-o înlocuești cu o cantitate echivalentă de votcă (dacă era din cea cu ardei iute, cu atât mai bine), astfel încât, pe măsură ce goneai

ursul din bârlog, băutura devenea din ce în ce mai deschisă la culoare și, implicit, mai năprasnică.

În final, te trezeai, apoteotic, în fața unei jumătăți de kil de votcă pură, semn că ursul o ștersese la dracu' cu cărți; cel mai probabil, „făcea flotări cu ursoaica“, după cum se zice. Cine termina și votca respectivă căpăta suficiente acreditări ca să fie uns campion, ba chiar erou unional, iar tatăl Mașei *era* așa ceva în zilele lui bune. Nici acum nu pricep cum de n-a găsit calea spre sufletul bătrânului meu.

Mama Mașei era mai puțin faimoasă. Era desenatoare la Șantierul Naval Baltic (cel la care *nu* era tata director) și, când și când, desena accesorii pentru o casă de modă. Ca orice ruși lipsiți de blazoane și ranguri nobiliare, familia Mașei își reclama o ascendență neîntreruptă (chiar dacă foarte scurtă) până la Momentul Zero al patriei sovietice, mărețul nostru Big Bang – Revoluția din Octombrie.

Pe linie maternă, Mașa se trăgea din Vladimir Certkov, prietenul din ultimii ani al lui Lev Tolstoi (individul cel mult prea urât de Sofia Tolstaia, nevasta scriitorului). Unul dintre nepoții lui Certkov, Vasili, era pictor, iar revoluția l-a prins alături de inefabilul Vladimir Rodcenko, împreună cu care a lucrat ani de-a rândul, punând bazele curentului denumit *constructivism*, apoi al advertisingului sovietic și, în fine, al advertisingului *worldwide*. Cică Vasili ar fi avut chef să picteze altfel, cumva mai clasic, ceva la jumătatea distanței dintre *peredvijnici* [24](#) și simboलिști; el se vedea ocupând o nișă între Ilia Repin și Odilon Redon, dar prietenia lui strânsă cu Rodcenko nu i-a dat nicio șansă. Ca să fim cinstiți, Rodcenko l-a adus la sapă de lemn pe Vasili Certkov, care, ca un făcut, se plângea că prea marele lui talent la desen avea să-i distrugă cariera.

– Tehnica perfectă mă izgonește din artă, i se văita el lui Rodcenko.

– Ba tocmai de tehnica ta perfectă e nevoie, îl bătea Rodcenko pe umăr, fericit. Tu, dragă Vasea, tu pictezi litere ca nimeni altul, ce vrei mai mult? Noi doi o să bulversăm pictura, o s-o crăpăm, o s-o spulberăm! Bucăți o s-o facem – că doar asta merită, curva, nu?

Câtă vreme picturile, iar mai apoi, lucrările lui Vasili erau încadrabile în ceea ce Izo-Narkompros denumea *productivism*,

conducerea PCUS l-a lăudat, ba chiar i-a și repartizat o garsonieră numai pentru el, mutându-l din *komunalka* în care trăia alături de alți doisprezece cetățeni, scoși din minți de bețiile lui crunte, când obișnuia să tragă cu pistolul în geamurile de la WC-ul comun. Pe urmă, însă, Vasili a început să aibă idei personale. Pictura lui virase spre clasic (o cereau vremurile), iar comisarii artistici, pricepând-o, în sfârșit, și-au pus primele întrebări legate de aportul lui în arta sovietică.

Într-o bună zi, o lucrare de-a lui Vasili Certkov i-a pus pe toți pe jar. Pictase un Stalin uriaș, de 20/10 metri. Alesese o tehnică extrem de hiperrealistă pentru acei ani (deh, avea talent la desen!), figurând un Iosif Visarionovici gigantesc, o replică prea fidelă, vai, a modelului. Naiba știe de ce (la mijloc trebuie să fi fost perversiunea artistică), Vasili pictase chipul secretarului general exact așa cum era, adică răvășit de neprețuitele sale urme de vărsat, ceea ce, la dimensiunile colosale ale portretului, sărea în ochi de oriunde ai fi privit. Și, ca și cum asta n-ar fi fost suficient, peste imaginea aprigă a tătucului, amărătul de Vasili recursese la un efect de clareobscur avangardist, de parcă te-ai fi uitat la Stalin cu ochi parțial bolnavi de cataractă. Practic, aveai impresia că-l privești printr-o ceață ce atenua detaliile din jurul chipului, accentuându-i, în schimb, ravagiile de pe obraji.

Anii în care Certkov ocolise realismul își lăsaseră amprenta. El nu mai avea putere să picteze fără să *nu* experimenteze, iar astă dată experimentul luase pe sus întreaga lucrare, chiar dacă, în ansamblu, tabloul impresiona prin acuratețe fotografică.

Așa că l-au trimis în Siberia. La întoarcerea din surghiun, Vasili s-a dus să-l vadă pe vechiul său prieten Rodcenko. Acesta trecuse cu bine peste epurări, iar acum semna și el o condică, la fel ca orice funcționar sovietic conștiincios, că numai de-ăștia aveam, știți bine. Lucra la Moscova, la studioul unional de artă și restaurare.

– Și zi așa, voiai să distrugem arta, îl luase Certkov.

– Păi, asta am și făcut, Vasea, cât timp ai lipsit. Ți se pare că mă mai ocup de pictură?

Vasili se uită de jur-împrejur – avea impresia că nimerise în depozitul de lăcătușărie al unei fabrici. Se întristă.

– Of, n-ai făcut bine, observă el.

– Ba am procedat ca la carte, ascultă la mine. Nici că puteam să găesc o idee mai bună. Mă enervează doar că rivalul nostru 25 mi-a luat-o înainte. A fost mai direct, șmecherul. Cum-necum, însă, am oprit arta uite-așa! pocni Rodcenko din degete.

– Da, numai că vezi tu, tovarășii din țările capitaliste încă pictează. Chiar și cei plecați de la noi... Ei nu vor să se oprească din pictat.

– S-o crezi tu! se înfurie Rodcenko. De cine-mi vorbești? De Picasso? De Dalí? De morfinomanii ăia din Germania? De Kandinsky? Păi, ție ți se pare că ce produc ei mai seamănă a pictură? Ei doar îmi demonstrează c-am avut dreptate, dragă Vasea... Picasso îl prelungește pe Cézanne, după ce l-a amestecat din răspuțeri cu arta neagră și cu impresionismul. Dalí s-a luat după Bosch, i-a adăugat o cromatică fauvistă, a simplificat compoziția și gata! Și-a pus basc, eșarfă, și-a ieșit pe piață. Kandinsky și-a văzut într-o seară un tablou cu fundu-n sus și i s-a părut că a descoperit piatra filozofală, iar după aia s-a apucat să devalizeze buzunarele snobilor... Tu nu vezi că niciunul nu face ceva nou? Cine mai pictează ceva care să *nu* se mai fi pictat vreodată? Ai tu vreun exemplu? De cine vrei să-mi vorbești? De flușturalul ăla de Chagall? Păi, Chagall îl amestecă pe Dalí cu Douanier Rousseau și le dă drumul, amândurora, în zbor peste Vitebsk – ce artă mai e și asta? Are vreo legătură cu creația? Și pe urmă, spune-mi: oare chiar există creație? Dacă vrei să știi, eu cred că, de la ochii pictați de Rubliov, nimeni n-a mai adus o simțire nouă în pictură, dragă Vasea, absolut nimeni. S-a pictat pentru bani, punct! Pentru bani și pentru comenzi sociale... Voia un rege să intre-n poză? Jap, angaja un cretin de pictor. Pofta un bancher să-și impresioneze amanta? Pleosc, chema un tâmpit de pictor. Dar arta, arta, cum să spun... – rămase el privind aiurea, pe fereastră. Și știi care-i culmea? reveni la atac. Nici măcar Rubliov nu știu dacă a fost artist cu adevărat! Mă întreb, vorbi el viclean, cu ochii mijiți, mă întreb dacă nu cumva sutele de ani scurse peste icoanele lui Rubliov nu-s cele ce le-au dat, de fapt, patina care ne înfioară... Dacă arta e doar eticheta pe care o punem obiectelor vechi, pentru că au adunat în ele trecerea timpului, care timp a lovit tablourile ici-colo, le-a știrbit, le-a tulburat, le-a deteriorat, conferindu-le tonuri cromatice care acum ne sperie și plutiri ale tușei care ne cutremură? Dacă

atitudinile personajelor, uite, a Giocondei, de pildă, nu-s decât pură întâmplare, da, întâmplare și nimic altceva? Despre ce artă-mi vorbești tu, Vasea?

Certkov oftă. Întrebă:

– Și, altfel, tu ce mai faci?

– Uite, mă pregătesc să plec la Soci. Are Uniunea o *dacea* acolo, cu tot ce-i trebuie... Ai fost vreodată la Soci?

La o lună după discuție, Certkov se căsătorește cu o muncitoare din Moscova (o femeie superbă, dracu' știe ce căuta printre freze și raboteze), iar prima lor fiică a fost mama Mașei. Mama Mașei a urmat Facultatea de Arte Frumoase din Leningrad, dar cum s-o termine, dacă autoritățile și-au amintit de tatăl ei, nesigurul Vasili Certkov? Așa că au dat-o afară din facultate. Cu ce reușise ea să învețe și cu acreditivele precare cu care se prezentase la biroul brațelor de muncă, Vera Certkova se putea considera fericită că i-au dat un loc de muncă (precum un os azvârlit unui câine) la șantierul naval, ca desenatoare. După câțiva ani, a mai căpătat o jumătate de normă ca designer vestimentar – cică desena, toată ziua-bună ziua, nasturi, butoni și găici.

Alor mei nu le-a luat mult să afle toate astea – în fond, URSS era un sat uriaș – și au luat foc: tata era director la Șantierele Navale Militare, iar mama era prim-violonistă la Filarmonică; de ce naiba clacase fiul lor în asemenea hal? Cum era posibil ca un băiat atât de bine văzut în Leningrad să se combine cu fata unui scriitor de care n-auzise nici dracu' și a unei modiste cu jumătate de normă?

– Sunteți nebuni? îi întrebam. Ne lăudăm că am șters granițele dintre clasele sociale și că suntem egali, am făcut și-o revoluție pentru asta, iar voi mă luați cu chestii d-astea?

– Societatea e una, familia *mea*, sublinia tata cu nesăț, familia *mea* e alta. La mine-n casă, *eu* stabilesc regulile, băiețel... Eu și cu maică-ta, se corectă el după câteva clipe, simțind privirile tăioase ale mamei. N-ai tu nevoie de o fată de scriitorăș combinat cu o modistă de doi bani...

– Scriitoras?! Am mulți colegi care l-au citit...

– Adică o fi și el vreun mare artist, te pomenești...

– Nu știu cât de mare e, dar are carnet de membru în Uniunea Scriitorilor...

– Și dacă e artist, ce? izbucni tata. Crezi că artiștii sunt mai cu moț decât noi,ăștilalți? Crezi că dacă-i membru în Uniunea Scriitorilor, are voie să facă circ pe unde se nimerește? E un bețiv ordinar, află de la mine, nu știe decât să zgârie hârtia. Ia să vină el, puișorul, la mine-n fabrică, să-i dau vreun șurub, ceva, de făcut, să-l văd: e-n stare? E-n stare?

– Ce-are una cu alta? am parat eu, dar maică-mea sări la gât.

– Ei nu-s ca noi, n-au fost în stare să facă nimic în viață, de ce nu pricepi, Volodia?

– Și voi ce-ați făcut? Tata conduce un șantier din care ies fiare, iar tu stai toată ziua cu vioara de gât... Barem bunicul Mașei are un subcapitolaș al lui, în istoria artei, iar Maiakovski i-a dedicat un poem.

– Maiakovski! Maiakovski e un exemplu nefericit, scrâșni tata. N-a fost decât un prăpădit de artist. (Și nici n-a avut un Zim negru, care consuma treij' de litri la sută, ca tata.) Iar Vasili Certkov a fost mai mult anarhist decât artist. Ce? Aia-i artă? Așteaptă să crești, Volodia... Atunci au fost niște ani nebuni, ce exemple să iei de acolo? Cândva, o să-mi mulțumești că nu te-am lăsat s-o iei de nevastă pe fata bețivului de Islavin!

Nu-mi credeam urechilor... Între timp, mama se cam îmbujorase („N-a fost decât un artist prăpădit“, subliniasse tata, iar mama, v-am zis, era violonistă), iar eu simțeam că trebuie să-i dau una-n cap lui taică-meu.

– Prăpăditul de Maiakovski are stație de metrou la Moscova, i-am întors-o. De tine n-o să-și amintească nimeni nimic după ce-o să *mori*!

Lui taică-meu i s-a bătut o venă la gât și s-a ridicat, gata să urle, dar

i-am întors spatele și-am ieșit. Mai că-mi dăduseră lacrimile – fusesem un idiot: de ce naiba i-o trântisem în față c-o să-i sune ceasul odată și-odată? De unde ura asta, ce fel de om eram? Cum să mai dau ochii cu el, căci scuze, știam amândoi, n-aveam să-i cer niciodată? 26 .

Adevărul era că Mașa mă prinsese în mrejele ei – de-aici mi se trăgeau toate. N-aveam cale de întoarcere și deja mă gândeam să plec cu ea la Irkuțk sau chiar la Vladivostok, ca să scăpăm de tirania alor mei (niște oportuniști, fir-ar să fie). Eu aveam să-l dau naibii pe Fawcett, ea avea să uite de literatura medievală și-aveam să ne facem profesori de școală, puteam să trăim bine și așa, departe de putregaiul izvorât din apa, zidurile, aerul și piatra cubică de pe cuprinsul Piterului...

Pe de altă parte, știam ce-i scosese din minți pe ai mei: nu prea mai dădeam pe acasă! Petreceam nopțile la Mașa, într-un apartament de bloc de două camere, la etajul șapte, de unde aveam o *vedutta* proletcultistă spre Golful Finlandei, printre macaralele portului și coșurile pline de fum ale Șantierului Naval. Totul era aseasonat cu mirosul de pește decongelat și fiert ce venea de la etajul șase, de la o contabilă nebună care ținea cincisprezece pisici. De îndată ce le răzbea foamea, nenorocitele de mâțe se apucau să miorlăie și făceau un tărăboi infernal, iar Mașa și cu mine tăbăram unul pe altul contra cronometru, căci ea era genul zgomotos, iar părinții ei (aflați în camera alăturată) dormeau, se uitau la televizor, goneau ursul în bârlog sau, dacă auzeam bibelourile din vitrină clătinându-se, se regulau și ei, cot la cot cu tineretul.

Pe lângă faptul că aveam liber la sex la doar un perete depărtare de bețivul de Islavin și de ratata de mamă a Mașei, ai mei au mai aflat un detaliu picant. Un vecin de scară de-al Islavinilor – un amărât de strungar pocăit din fabrica unde era tata director – le-a povestit despre predecesorul meu, campionul universitar la box, iar ai mei s-au apucat să foreze prin vidanja zvonurilor din oraș și au mai găsit pe cineva și înaintea lui (cu toții petrecuserăm nopțile de sâmbătă în apartamentul de la etajul șapte), iar de aici a început o nemaipomenită campanie de demascare. Fata asta e la al treilea partener sexual *confirmat*, sublinia maică-mea, eram în pericol să fiu luat cu japca de o curvă, da? – o curvă! Am vrut să-l iau aliat pe

bunicul, un libertin cu state de plată în partidul bolșevic original, când se aboliseră gradele militare și când orice comunist cu scaun la cap considera familia un moft, dar bietul de el tocmai trăise dezamăgirea cu von Epp (plus că era și foarte bătrân), așa că nu mă puteam baza pe el.

Între timp, la fel ca odinioară părinții lui Fawcett, ai mei schimbară tactica. Nu mai atacau frontal – știau că eram încăpățânat –, dar aranjau astfel încât să-i întâlnesc, ca din întâmplare, pe X sau pe Y, care aduceau vorba neîntrebați despre Mașa. Mai devreme sau mai târziu, toți făceau aluzie la potențialul ei sexual, care, de ce să n-o recunosc, era remarcabil.

Mda, sexul... N-am înțeles niciodată cât sex vine la pachet cu dragostea și nu pot decât să admit că eram dependent de Marusia și din punct de vedere carnal (ah!), pentru că altminteri, eram îndrăgostit de ea fără scăpare, de ziceai că sângele ei îmi curgea pe obraz când mă tăiam la bărbierit, de parcă salivam cu gustul ei când mi se făcea foame. Îi ascultam inima și nu știam de ce-i face atâta zgomot, tu-gu-dup, tu-gu-dup, și atunci mă gândeam din răspuțeri, imaginându-mi că doar gândul meu era suficient ca să schimbe zgomotele din pieptul ei, iar după aia mă miram sincer că nu se întâmpla așa oricând aveam chef. Și mă mai întrebam: oare cum aș putea fi ea măcar două-trei clipe? Ea cum vede? Culorile din ochii ei or fi la fel? Oare ea vede lucrurile mișcându-se la fel de repede sau mai încet? Casele și străzile i se par mai mari sau mai mici?

În sfârșit. Ai mei s-au prins – sunt sigur că știau ce pățeam –, așa că n-au mai adus în discuție lipsa ei de virginitate, cum făcuseră la început. De altfel, știau și ei că nu mai aveam nicio colegă virgină, în afara slutelor și a oloagelor (nici pentru ele nu băgam mâna-n foc), drept pentru care au adoptat altă linie de atac: o fată cu un trecut zbuciumat, cu dorințe neostoite și provenind dintr-un mediu contaminat (scriitor ratat plus artistă amatoare), nu putea să se comporte decât aberant. Știam eu că Mașa obișnuia să umble goală-pușcă prin apartament? (Știam. Știam și-mi plăcea de nu mai puteam.) Știam eu că umbla goală prin casă conștientă fiind că vecinul de vizavi trăgea cu ochiul la ea? (Hopaa, oare trăsesese cu ochiul și la noi?) Știam eu că primul ei amant era un ins de peste patruzeci de ani, căsătorit? (Ei, și? O dedulcise la rafinamente, iar ea

mi le pasa mie.) Știam eu că-i făcuse ochi dulci și lui Cutare? Cum vine chestia asta, să stăm în aceeași casă cu ai ei, iar noi să ne...? (Aici, ai mei nu finalizau, doar afixau o mină sugestivă.) N-o vedeam cât de nesătulă era? De maică-sa auzisem că se regulase prin hamace, în aer liber, împreună cu alți smintiți de teapa ei, și că schimbase partenerii ca pe șosete?

Asta n-o știam și m-a încins imediat; mama Mașei era ceea ce pe vremuri se numise o bucățică bună – acum tipele ca ea se numesc, americaneste, *milf*. Vera Islavina era, ascultați-mă bine, o *milf* în toată puterea cuvântului. Era genul legat, bine reprezentat, cu un facies cam androgin, dar plină de feromoni (aducea cu un bulldog pofcios și tilat), avea picioare lungi, solide, cu gambele ca două popice, sâni somptuoși, greu de ținut în frâu de sutienele sovietice, și un posterior amplu, discret cabalin: se ținea bine, pârâia carnea pe ea. Și era și slobodă la gură, povestea tot soiul de chestii, de la ea am aflat că spânzurații juisează mereu – scrrr, crac, pluff –, într-un ultim efort de împregnare a lumii pe care o părăseau, și tot ea m-a deprins cu ideea că grăsimea revărsată doar cât trebuie, dimpreună cu fleicile și cu celulita, își au șarmul lor discret, verificat în sutele de ani de zbânțuială prin așternuturi și de *flooding* hormonal...

Vive la Belle Époque, vivat, crescat, floreat!

Oh, da, aveam fantezii cu ea, mai ales după ce-o auzisem cum g.....e în camera alăturată, acoperind armata de pisici a nebunei de dedesubt. De fapt, ca să fiu cinstit...

Dar mai bine nu!

Despre tatăl Mașei se vorbea mai puțin – nici nu erau multe de spus, căci el era mai mereu beat și nu era în stare de nimic, chestie care mă păștea și pe mine, dacă nu-mi venea mintea la cap. Ce mai încoace și încolo, mă pregăteam să intru într-o familie de descreierați, interesată doar de poziția mea (adică a tatei), eram gata-gata să devin încornoratul de serviciu din oraș și bătaia de joc a cunoscătorilor ce-i întâlneau pe ai mei la sindrofii.

Dar, oricât de mult mă luam cu ai mei în piept, când și când mă năpădea gândul că aveau dreptate și că Mașa era *exact* așa cum spuneau. Pe băieții din jur îi vedeam înzestrați cu un al șaselea simț

ce le permitea s-o simtă prompt pe Maşa, dându-le dreptul s-o vâneze, să dea cu ea de somiere şi s-o tăvălească, treabă după care şi ei îi tresălta inimioara, cu jind, punea maică-mea paie pe foc. Maşa era ţinta sexuală în mişcare de pe străzile Leningradului, iar eu trebuia să-mi păzesc spatele.

Şi zău că mi-l păzeam! Mă străduiam s-o prind din urmă, s-o uluiesc, s-o fac să-şi îndese perna în gură şi mai şi (un vecin de-al ei otrăvise pisicile contabilei, iar între timp Maşa devenise mai zgomotoasă), mă apucasem de sport, aspiram să fiu mai *killer* decât campionul la box, mai profesionist decât insul ăla căsătorit, inventam cocktailuri afrodisiace *off label*, mă înverşunam, amestecam nu-ştiu-câte aspirine cu pepsi şi votcă, mâncam fudulii de batal pregătite tătareşte, dădeam fiole de cofeină peste cap când luam liftul să urc la ea – ah, mă metamorfozam într-o fiară, băgam în mine anabolizante finlandeze şi prafuri aduse pe blat din Afganistan – ce mai, o păzeam cu disperare, iar ea mă simţea şi participa la încheştare cu încrâncenarea unui *hooligan* abia ieşit de pe stadion, cu voluptatea unei caracatiţe ce-şi sufocă prada, mă încuraja, mă năucea, hai, hai, hai, scotea untul din mine, şi, şi, şi, nu-mi dădea drumul, tremura ca băgată în priză la doidouăzeci, doar ca să-mi arate că...

– Ce prost eşti! nu s-a putut abţine mama odată. Face fata modistei din tine ce vrea.

Cum să-i spun mamei c-o *iubeam* pe Maşa – astea-s vorbe mari, iar maică-mea ar fi izbucnit în râs auzind asemenea gogomanie. M-ar fi luat în băşcălie, nu m-ar fi spălat nici Neva... Ce să fac? mă întrebam. Să fi pus la maximum piesa aia scoasă de Maşina Vremeni, ştiţi care, *Ea trece prin viaţă râzând*? Putea înţelege mama că Maşa e „vaporoasă ca vântul şi că niciunde în lume nu se va face de râs” (aici intra orga cea jucăuşă)? Nu, niciodată.

Dar nici eu nu m-am lăsat. Şi nici Maşa. Ne-am căsătorit ca să nu ne mai strice nimeni *feng-shui*-ul. Ne iubeam cu adevărat ăi dragostea ne-a făcut să trecem, cum spun tabloidele, peste urzelile tuturor, mai ales că eu, unul, îmi luasem (ah!) precauţiunile de rigoare.

Dintotdeauna am avut o dambla numerologică, iar în zilele acelea mi-a fost de mare folos. Fiind pe jumătate sau pe sfert evreu (dracu’

mai știe?), aveam damblaua asta în sânge, mi-era transcrisă în codul genetic – în fond, mă trăgeam dintr-o familie de rabini, aveam o tradiție de veacuri în studiul Talmudului și al dialecticii extraștiințifice. În trecut fie spus, cred că tot din cauza blestematei de dialectici ajunsese și bunicul bolșevic; fără un chior, agitat de felul lui și antrenat la argumentație încă de la vârsta de Bar Mitzvah, Marx i se potrivea mănășă... Revenind la mine, eu nu știam să citesc în cafea, nici să fac pasiențe și nici să dau în bobi, chit că ghicitul are dialectica lui savuroasă –

în schimb, mă pricepeam ca nimeni altul la sumedenia de calcule care-mi demonstrau dacă aveam (sau nu) sorți de izbândă când mă apucam de ceva.

Prin urmare, căsătoria mi-a fost precedată de calcule, catalogări și corespondențe între cifre. Erau un fleac. Practic, mă însuram cu Mașa la 22 de ani – exact la vârsta la care se însurase și tata. Mașa avea tot 22 de ani – cât avusese și mama la măritiș. În plus, numerele noastre de telefon, al meu și al Mașei, începeau cu aceleași patru cifre. Mai mult, povestea noastră începuse, atunci, pe Suvorovski Prospekt, în 23 februarie, ceea ce era combinația datelor noastre de naștere – eu mă născusem în 23 octombrie, iar Mașa în 9 februarie, care 9 februarie fusese, nici mai mult, nici mai puțin, decât ziua în care ținusem speech-ul despre Fawcett la casa de cultură...

Ei, bine, combinațiile și coincidențele astea n-aveau decât o finalitate: puteam să ne căsătorim fără grijă, așa era scris încă din Tablele Legii.

Iar numerologia nu greșea, să știți de la mine. Încă dinainte de căsătorie, eram convins că relația mea cu Mașa o să încaseze o lovitură când vom împlini 39 de ani, pentru că ai mei avuseseră (nu-ășa?) 39 de ani când fuseseră cât pe ce să divorțeze. Tata, distinsul moralist cu Zim negru, își găsisese o fufă pe șantier și numai echilibristica maică-mii și sculamentul fufei i-au făcut să iasă basma curată din încurcătură. Ei, bine, trecerea anilor mi-a arătat că și eu eram prins în țesătura implacabilă a cifrelor, căci tot la 39 de ani am avut primul conflict major cu Marusia, de fusesem cât pe ce să divorțăm.

La noi, scandalul a fost precipitat de blestematul de Fawcett. Pe atunci ajunsesem să-mi spun că, de fapt, eu nu mai eram arheolog, ci

doar exploratorul vieții lui Fawcett. Nu mai voiam să-i continui cercetările, ci doar să aflu cât mai multe date despre el, de parcă Fawcett însuși devenise orizontul arheologic în care excavam, scobind prin cărți, tratate și articole. Că eram conștient de asta și că mă deranja suficient de mult cât să mă arunce în depresie mai era cum era, dar când Mașa mi-a reproșat-o fără milă, am simțit că iau foc.

Adevărul e că mi se făcuse frică – o frică teribilă – și n-aveam să scap de ea decât după ani buni... Mă întrebam dacă, de fapt, n-aveam ce descoperi în junglă. Dacă nemernicul de Fawcett ne aburise pe toți, dacă Maghidovici avusese dreptate? Dacă acolo, în Amazonia, nu se afla nicio cetate pierdută? De ce să plec pe urmele lui Fawcett, când șansele de a descoperi ceva erau aproape nule? Ce-o să fac după? O să rămân la Catedra de Istorie cu tinicheaua de coadă?

Și mai era ceva: mi-ar fi plăcut mie să fiu ca Fawcett, dar el nu ființa doar în mintea mea – el se mișca, de parcă ar fi fost viu, într-un complex de neregăsit. Purta haine pe care eu n-aveam cum să le îmbrac, se plimba printre clădiri Art Déco, care pentru mine erau vechi, dar care pentru el erau nou-nouțe, vorbea cu oameni care aveau răgazul să mistuie pățaniile zilnice, citea numai de pe hârtie, călătorea în trenuri cu abur și-n avioane cu aripi din lemn, admira primele *skyscrapers*, se bucura de invenții ce aveau să îmbunătățească, pasămite, viața tuturor, iar lumea din jur era convinsă că planeta Marte era plină de marțieni; până și comunismul avea admiratori, semn că omenirea încă năzuia la ceva și că era doar o problemă de timp înainte ca specia de top a lui Darwin să dea lovitura.

Mașei, însă, nu-i împărtășisem niciodată aceste gânduri, iar ea, furioasă că mă îndepărtam de Fawcett, mi-a tras-o năprasnic:

– Nu mai ești cel pe care l-am cunoscut, Vova. Parcă te-ai fi prostit. Ai devenit și tu precum ceilalți.

Găsise, în sfârșit, motivul de ceartă pe care-l căuta de mult.

Primul nostru fiu, Lionel, s-a născut la doi ani după căsătorie – lucru previzibil, pentru că eu însumi am fost adus pe lume la doi ani după căsătoria alor mei, iar povestea era valabilă și în ceea ce-l privea pe

Jack, primul fiu al lui Fawcett. Nașul lui Lionel (și apoi al lui François) a fost însuși anticarul de pe Suvorovski Prospekt, Sidorin, al cărui nume mic este, firește, Lionel.

Din clipa nașterii lui Lionel, ai mei n-au mai avut nimic de obiectat, de parcă apariția lui pe lume ar fi șters cu buretele toate scandalurile din familie. De acum, ai mei aveau un nepot, iar soarta potrivea lucrurile nesperat pentru maică-mea, care se trezise cu un naș rus cu nume franțuzesc, genul de combinație care-i plăcuse mereu. (Oare de ce nu contase asta și când o judecase pe Mașa, francofilă până-n vârful unghiilor?) Cu alte cuvinte, părinții mei primiseră prin micul Lionel un gir care-i obliga să-și asume r\spunderi, la mijloc fiind (ah!) persistența numelui Perelman. M\rturie că și-au schimbat atitudinea stă faptul că tata, chiar dacă pe atunci era ateu convins, a făcut tot posibilul ca Lionel să fie botezat în faimoasa capelă din stânga a Catedralei Isaakievski, ocazie ce a prilejuit un scandal nemaipomenit – deși nu din vina alor mei. În ciuda războiului iscat de botez (nu intru în detalii), Sidorin a fost deosebit de încântat de aranjament și a făcut o figură nemaipomenită, oferind catedralei o icoană pictată de Dionisie cel Înțelept, din {coala Moscovită.

Vă dați seama ce a însemnat pentru mine faptul că Lionel a fost botezat pe 19 mai, adică în aceeași zi în care se născuse Jack, fiul cel mare al lui Fawcett? Vă jur că întregul aranjament a fost al tatălui meu și că nici eu, nici Sidorin (cine îl cunoaște pe tiranul de tata înțelege de ce) n-am avut niciun amestec în alegerea datei de botez.

Revenind la Fawcett, acesta ne împărtășește o anecdotă interesantă legată de nașterea primului său fiu. Povestea a apărut sub semnătura exploratorului în luna februarie, 1913, în *The Occult Review* din Londra, și din ea aflăm că într-o dimineață, pe la începutul anului 1903, un grup de călugări budiști i-a solicitat o întrevedere (Fawcett era încă în Ceylon). Aceștia i-au comunicat că în scurtă vreme i se va naște un băiat care fusese ales să reincarneze un spirit foarte evoluat. Ca dovadă că lucrurile stăteau așa, călugării au descris două caracteristici fizice ale fiului nenăscut:

- 1) o aluniță în scobitura piciorului stâng
- 2) degetele de la picioare aveau să-i fie grupate în perechi de lungimi egale, în loc de a avea lungimi descrescătoare.

Cele două caracteristici au fost confirmate la naștere. În plus, Jack mai poseda și o trăsătură orientală evidentă: ochii discret pieziși.

El este alesul, trebuie că și-a spus Fawcett atunci.

După ce a părăsit Ceylonul, Fawcett a studiat cartografia și geodezia, devenind membru al Societății Regale de Geografie. De altfel, aceasta i-a fost ocupația când a fost trimis în Africa de Nord, în Maroc, ocazie cu care a lucrat pentru serviciile secrete britanice. Noua profesie îi oferea o acoperire ce-i permitea să scotocească prin toate cotloanele, să cerceteze, să stabilească legături cu localnicii, să facă schițe și hărți etc. Din cele relatate de cunoscuți, rămăsese

același ins introvertit (de altfel, nu-l vedem zâmbind în nicio fotografie) și era din ce în ce mai înclinat să studieze. Îi plăcea să deseneze, iar câteva dintre lucrările sale în peniță fuseseră expuse la Royal Academy.

Sidorin a obținut o asemenea lucrare și mi-a făcut-o cadou când Lionel a împlinit șapte ani. Lucrarea, reprezentând un episod duminical petrecut în liziera unui crâng de ulmi, are un aer trist: un puști încruntat se joacă de unul singur cu un obiect ce poate fi orice, de la un căluț de lemn până la un pumnal, în timp ce la câțiva pași de el un grup de copii zglobii mănâncă și se veselesc alături de câțiva părinți cu trăsături incerte, abia schițate. Din spusele lui Sidorin (nu le-am luat atunci în seamă, ceea ce avea să mă coste), fostul iubit al Mașei, campionul de box, care între timp ajunsese jenant de bogat, încercase să cumpere lucrarea de la el, oferindu-i cu mult peste cât făcea.

– Nu merită atâția bani, îi spusese anticarul, dar insul nu se lăsase.

– Pentru mine, dragă domnule Sidorin, această lucrare are un alt fel de valoare. Sunt dispus să plătesc și 2500 de dolari pe ea.

Bărbatul nu era singur, iar Sidorin s-a speriat un pic, pentru că nici fostul iubit al Marusiei, nici însoțitorul lui nu erau niște mărunței. În ceea ce-l privea pe însoțitor, Sidorin ar fi pus mâna-n foc că era un veteran din Afganistan trecut în viața civilă ca agent de securitate

privată.

– Nu vă supărați, nu v-o pot oferi, reușise să îngăime anticarul. Nici nu știu de ce am expus-o, căci am de gând s-o dăruiesc.

– Ha, ha, se amuzase fostul iubit (cică o făcuse cu stil, totuși). Și eu, tot cadou doream s-o fac.

Era o dimineață frumoasă de aprilie, iar lumina azvârlea strălucire pe toate fațadele de pe Suvorovski Prospekt. Sidorin o ținuse una și bună că nu vinde desenul lui Fawcett, iar fostul boxer plecase din anticariat fără să comenteze, ca un adevărat lord, apreciere care m-a cam iritat. Politicos, își luase la revedere și se urcase în mașină în timp ce însoțitorul îi ținea ușa, iscodind împrejurimile de parcă aștepta un grup de mujahedini să țâșnească de pe străduțele alăturate. Cică mașina era un Bentley Continental de culoare vișină putredă. Sidorin o evaluase la peste patru sute de mii de dolari.

– Dacă aș fi fost mai deștept cu câțiva ani în urmă, spusese excampionul la despărțire, acum n-ați fi avut motiv să oferiți *nimănui* această lucrare. Nici eu nu m-aș fi aventurat să v-o cumpăr. Am onoarea să vă salut, dragă domnule Sidorin, încheiase bogătașul, după care mașina pornise, fără zgomot, spre a cincea *Soviețkaia ulița*.

Relatarea mă întristase. Zău dacă-l uram pe individ, chit că din când în când mă gândeam la el cu o strângere de inimă, mai ales când Mașa dădea ochii peste cap în pat, incapabilă să mai scoată vreun sunet, fără puterea de a mai răsufla, redusă la stadiul de neanderthaliană afazică: oare boxerul ăla o făcuse vreodată să se simtă la fel?

De ce naiba, mă întrebam după ce-mi povestise Sidorin întâlnirea, de ce naiba nu-i trece boxerului dorul de Mașa? Nu aflase, la câți bani avea, că timpul șterge orice? Trecuseră atâția ani, Marusia avea un copil, se schimbaseră atâtea... El devenise bogat, apărea la cel mult două luni pe prima pagină a ziarelor (fără să-și arate chipul, însă), era un apropiat de-al lui Elțin, cumpăraseră mine de neferoase în Chile, construiseră un complex de lux în Maldive, investea în IT în Mumbai, India, petrecea la Tokyo, în Ginza, cu gheșe bizare despre care se spunea că-s hermafrodiți culturiști (așa scriau tabloidele), iar

dacă dorea, putea să-și găsească oricând o iubită standard – ce mai voia de la Mașa?

Sidorin, săracul, se prinsese că mă amărâse cu povestea lui, așa că, după câteva zile, încercând să mă îmbuneze, apărui cu o cărticică veche din care am aflat un ciudat episod despre Percy Fawcett. Ei bine, pe lângă pictură și desen, Fawcett mai avea un hobby, proiectarea navelor, și adusese chiar și o inovație în domeniu: patentase „curba ihtioidă” – un anumit profil al chilei care permite ambarcațiunilor să navigheze mai rapid. Patentul fusese preluat de un mic șantier naval de pe Canalul Mânecii, din Exmouth, la numai doi pași de orașul natal al lui Fawcett. Din păcate, exploratorul n-a văzut niciun ban de la proprietarii șantierului, deși Nina, în perioada în care a avut probleme financiare, inițiasse o corespondență vioaie cu respectivii constructori de nave.

„Nu te mai canoni cu ei”, îi scrisese Fawcett, care tocmai încheiase a șasea expediție, cea cunoscută sub numele de *The Front Door*. „După ce voi descoperi Z, nu vom mai avea nevoie de banii nimănui. Până atunci, însă, poate că am să fac o vizită la Exmouth, să-i întreb pe derbedei aiă de sănătate. Nu banii sunt problema, crede-mă, dar n-aș dori să le treacă prin minte că au dreptul să-și bată joc de tine doar pentru că eu sunt departe.”

Între timp, aflasem că Fawcett avea opinii politice socialiste și că mediul în care crescuse îi crea o profundă repulsie – de altfel, avea să comenteze aceste lucruri în notițele sale așa-zis „secrete”, comparând viața socială din Devon, de o ipocrizie copleșitoare, cu traiul aspru al băștinașilor din jungla sud-americană, cumplit și letal, dar care avea meritul francheții. Era vegetarian și, contrar opiniilor acreditate în timp, nu avea un comportament colonialist – nu era brutal cu băștinașii și nu-i desconsidera. Era înalt, avea 184 de centimetri, era voinic, cu ochi pătrunzători, cărora nici măcar apropiatii nu le puteau preciza culoarea. Albaștri sau cenușii? se întrebau chiar și rudele sale, după cum relatează David Grann, un jurnalist care l-a studiat îndeaproape.

Între 1906 și 1921, Fawcett a participat la șapte expediții în America de Sud. Pentru prima din ele, solicitarea fusese adresată Societății

Regale de Geografie de guvernele Braziliei și Boliviei, căci cele două țări doreau să-și delimiteze cu precizie granița. Motivul? Numeroasele conflicte armate dintre brazilieni și boliviieni, pe tema teritoriilor frontaliere. Ambele guverne au căzut de acord că aveau nevoie de un observator imparțial și au hotărât că doar Societatea Regală de Geografie avea obiectivitatea necesară pentru o asemenea întreprindere. La rândul ei, societatea l-a însărcinat pe Fawcett cu misiunea de cartografiere a zonei în litigiu.

Expediția s-a încheiat mai repede decât fusese planificat, în numai doi ani, fapt ce i-a adus lui Fawcett laude din partea lui Ismael Montes Gamboa, președintele Boliviei. Cu acea ocazie, a dobândit o autoritate profesională ce i-a facilitat atribuirea altor misiuni geografice.

În cei treisprezece ani de călătorii care au urmat, Fawcett a descoperit o grămadă de lucruri noi: a fost cel dintâi care a descris un „câine cu două nasuri”, un animal ce s-a dovedit a fi un ogar specific pădurilor boliviene; tot el a povestit despre un câine-pisică și despre o anaconda uriașă, lungă de 17 metri și groasă de nouăzeci de centimetri, motiv pentru care comunitatea științifică l-a ridiculizat; a descris păsări care „înmuiau” pietrele cu ajutorul unor frunze, ca să le poată apoi găuri, lovindu-le precum ciocăniturile; a întâlnit triburi de toate felurile: Morcegos (lilieci) – o populație negroidă de canibali, alcătuită din inși de mică statură, Kogi – băștinași cu veșminte albe și cu trăsături europene (aceștia au devenit obsesia lui), M'baya sau Caduveo – indieni acoperiți cu desene (nu tatuaje) de o subtilitate incredibilă etc... În cursul expedițiilor, pe lângă trasarea granițelor dintre Bolivia, Peru și Brazilia, a studiat râurile Heath și Tambopata, a cartografiat bazinul hidrografic al râului Madeira, cel mai mare afluent sudic al Amazonului, și a descoperit izvorul lui Rio Verde (râul Guapore), din statul Rondonia, în regiunea Mato Grosso.

Activitatea lui furibundă i-a adus în 1916 medalia de aur a Societății Regale de Geografie, cu binecuvântarea regelui George al V-lea. În expunerea de motive, se amintește că în primele expediții a străbătut 1100 de mile prin junglă și că, la recartografiere, a parcurs încă 800 de mile, fapt care s-a concretizat nu numai printr-o corectă trasare a granițelor dintre Bolivia, Peru și Brazilia, ci a determinat și o pace

durabilă între cele trei țări. Cel ce l-a sprijinit în obținerea medaliei a fost secretarul Societății, dr. John Scott Keltie, în timp ce Archibald Murray, președintele (om de birou, precum politrucii noștri), nu îl agreea deloc pe Fawcett: îl considera un mistic visător, dacă nu un dezaxat de-a dreptul. Din acest motiv, dr. Keltie stăruia ca exploratorul să nu aducă în discuție subiecte bizare precum Atlantida și Manoa (numele unei cetăți pierdute), atunci când negocia cu Murray obținerea de fonduri.

Am călcat pentru prima oară la Lowther Lodge, sediul Societății Regale de Geografie, în 1997. Nu eram singurul obsedat de Fawcett, o grămadă de lume se ducea acolo pentru documentare. Eu, însă, eram absolvent de Istorie, cu un doctorat în arheologie, și asta m-a ridicat în ochii secretarei care, subit, a devenit comunicativă. Mi-a spus că cei mai mulți dintre cei ce umblau după Fawcett erau sau inși lipsiți de pregătire de specialitate, sau jurnaliști în căutare de senzational, sau, pur și simplu, indivizi cărora le sărise o doagă. Cică nu știu ce director al bibliotecii făcuse chiar și un studiu pe tema asta.

Nici Fawcett n-a fost geograf sau arheolog, domnișoară, am dat să răspund, dar mi-a fost jenă să-mi dau drumul la gură. Mai mult, trebuie să recunosc că am jucat în fața ei rolul unui șoarece de bibliotecă (ceea ce și eram pe atunci) care n-ar fi călcat nici mort în afara spațiului climatizat al încăperilor de studiu: nu eram eu omul mânat de dorința de a căuta cetăți pierdute sau indieni cu trăsături europene. Aceste idei, însă, îl bântuiau pe Fawcett – mi-o arătau documentele pe care le solicitasem.

– A mai fost recent un rus pe aici, mi-a mărturisit secretara la un moment dat.

– Un rus?! Tot după Fawcett umbla?

– Mmm, da... A trecut pe aici acum o săptămână. Nu prea avea el chef de vorbă. Nu era ca dumneavoastră, era unul dintre *aceia*, făcu ea un rotocol cu arătătorul la tâmplă.

– Doamne! Să fi ajuns nebuni din ăștia și la noi, în Rusia?

Secretara era sigură. Îi numea *Fawcett freaks*, iar George Cummings,

președintele în exercițiu al Societății Regale de Geografie, îl considera chiar și pe Fawcett un *Fawcett freak*.

– Fawcett era un tip interesant, dar le-a dat și altora boala lui, conchise secretara, ținând partea șefului ei.

Poate că sir Cummings era invidios pe Fawcett, mi-am zis, dar nici asta n-am spus-o cu glas tare. În schimb, am râs cot la cot cu secretara, chit că era o ochelaristă pufoasă, cu dentiție de iepure. Bărbatul acela din Rusia, continuă ea, avea un aer de nebun, cică frunzărirea documentele în grabă, privind buimac peste umăr, de parcă îl îmboldea cineva nevăzut. Mai mult ca sigur că făcuse o sponsorizare grasă, pentru că însuși sir Cummings îl condusesse în bibliotecă. Altminteri, era un munte de om, bine îmbrăcat, nici nu-ți venea să crezi că niște hârtii puteau să-l neliniștească. Portarul de la Lowther Lodge, adăugă ea cu amărăciune, de parcă pierduse ocazia să se căpătuiască, portarul îi atrăsese atenția că rusul cu pricina avea un Bentley impecabil.

– Bentley? Munte de om?! Nu cumva era blond, cu un început de chelie?

– Ba da, mi-a spus ea. S-a uitat în registre. Numele lui era – și a silabisit numele fostului iubit al Marusiei – îl cunoașteți?

Pe vremea aceea aveam 32 de ani, iar felul în care mă talona exiubitul Marusiei îmi aducea aminte de o pățanie de-a tatei. Și el fusese urmărit, ani la rând, de un ins ciudat. Cine n-a trăit în statul sovietic n-are cum să înțeleagă senzația omului urmărit programatic, și asta în condițiile în care i se repetă zi de zi (ba chiar oră de oră) că trăiește în cea mai liberă țară de pe pământ, că este membrul unei societăți fericite și că toți ceilalți cetățeni ai lumii și-ar da câte o mână, câte un picior, sau un rinichi, ceva, doar ca să fie la fel de fericiți ca el.

Ei, bine, pe tata îl urmărea cineva cu ardoare, iar el, plin de importanță, credea că urmăritorul era coada ce-i fusese repartizată de KGB în virtutea funcției lui de director. Până la urmă a realizat că cel ce-l urmărea era, de fapt, un ins pe jumătate smintit pe care îl cunoștea binișor (era un subaltern, un inginer) și a răsuflat ușurat, chiar dacă ipocrit: noroc că n-a fost KGB-ul pe urmele mele!

Ca de obicei în asemenea situații, m-am apucat de calcule: tata avea 35 de ani când și-a dat seama *cine* îl urmărea cu adevărat. Eu am realizat că sunt urmărit de boxerul cel bogat la vârsta de 32 de ani. Tata ajunsese să se înfrunte cu smintitul, pe niște probleme de producție, la 14 ani după ce realizase cine îl urmărise. Ce se deducea de aici, din punct de vedere numerologic? Oare peste 14 ani aveam să-l înfrunt și eu pe bogătanul care o iubise pe Marusia? Sau te pomenești că aveam să-l intersectez abia peste 15 ani, adică în 2013, dacă respectam legea decalajului evenimentelor similare (o cunoaște orice numerolog) și luam ca t0 vârsta la care eu și tata terminaserăm facultatea. Făceam acest raționament pentru că tata terminase facultatea la 23 de ani, iar eu la 22, deci trebuia să mai adaug un an la calculul anterior. Există încă o posibilitate, însă... 32 fără 22 fac 10, 35 fără 23 fac 12, și atunci, dacă trebuia, de fapt, să adaug doi ani la calculul dintâi? Din moment ce confruntarea tatălui meu avusese loc la 14 ani după ce-și dăduse seama cine era pe urmele lui, atunci, poate că înfruntarea mea cu fostul iubit al Mașei va începe peste 16 ani, deci tocmai în 2014...

Greu să-ți găsești calea printre cifre, dar ce să fac, nu mă puteam sustrage necesității de a calcula, de a stabili legături între vârsta oamenilor și numerele mașinilor, între numerele de telefon și zilele de naștere, între numărul casei și felul de a fi al locatarului. Nu e ușor, chiar dacă în timp calculele devin spontane și le efectuezi fără efort.

Banala mea numerologie, însă, era o glumă și nu se compara cu speculațiile ce-l mânau de la spate pe Fawcett, ca niște vizitii sângeroși. Speculațiile cu pricina deveniseră fapt curent pe atunci, căci omenirea încasase un binemeritat cutremur.

Știința călcase în picioare încet, dar sigur, religia – cu alte cuvinte, rațiunea și experimentul înlocuiau crezul și predica. Darwin aneantizase mitul Creației, Gregor Mendel deschisese calea geneticii, Edison născuse lumină într-o sticlă (și a fost prima zi!), iar Lenin se poziționase în blocstarturi, gata să dea lovitura de grație istoriei de drept divin. Mintea umană, însă, e complicată; îți vine să crezi că undeva, în adâncul ei, zace o arie dosită care secretă dorința de fantastic, de misterios și de supranatural.

– Ce *politically correct* ești! rânjise Islavin la botezul lui Lionel,

auzindu-mă. Eu am studiat anii ăia, am scris despre ei... De fapt, adevărata problemă nu era nici misterul, nici Creația, nici supranaturalul – astea-s doar giumbușlucuri retorice. Adevărata problemă, ascultă-mă, era moartea, da? Moartea! Și nu mă refer doar la anii aceia... A stabili dacă merită sau nu să te temi de moarte, iată tema fundamentală a filozofiei, băi, Camus, băi! Pe de altă parte, uite și la evoluționism... Un rahat! Dacă Darwin ar fi avut dreptate, noi, bărbații, ar fi trebuit să avem cu toții nasul lung și să purtăm număr mare la pantofi, în timp ce Veruška mea trebuia să aibă țâțele de două ori mai barosane...

În fine, ideea era: cum să se dea religia bătută în fața științei? Era mai tare și decât mass-media, cum s-o pui la colț? Ei, bine, secolul al XIX-lea a dat o soluție: facă-se praf biserici, cruci, semiluni, geamii, icoane, călugări, sinagogi, cărți sfinte, rugăciuni, mudre și temple! Ducă-se pe pustii, căci în locul lor pândește altceva, iar acest altceva e Teozofia, înțelepciunea ce n-are nevoie decât de un moment imperceptibil de suspendare a neîncrederii; Teozofia e matca noastră, rămasă din cele mai vechi timpuri, doctrina ascunsă ce ne-a animat, cândva (ce vremuri!), pe toți.

Societatea Teozofică a fost fondată de o rusoaică născută la Ekaterinoslav, actual Dnepropetrovsk, o urbe unde Europa și Asia sunt miscibile. Elena Petrovna Blavatsky, născută von Hahn, o însă cu ochi bulbucați, a bătut toată lumea, dromomania fiind remediul ei împotriva fricii de moarte. Fără ea n-ar fi existat nici hippioți, nici New Age, nici Scientology și nici n-am fi discutat despre OZN-uri – ea a deschis baierile sacului cu mistere *ad usum saeculorum XX & XXI*. A fost o carbonară neînduplecată și a participat alături de Garibaldi la Bătălia de la Mentana, unde a fost grav rănită. După ce și-a revenit, a plecat în Africa de Nord, Europa, America și Asia, ajungând până în Tibet.

Odată reîntoarsă din Tibet, de la mănăstirea Tashilhumpo, Elena Petrovna s-a apucat să scrie neobiblia și neocorane impregnate de budism Theravada, propovăduind „Frăția Universală a Umanității, indiferent de rasă, credință, sex, castă sau culoare”. A atras în siajul ei persoane precum Annie Besant, Charles Leadbeater și Rudolf Steiner, parte din aceștia colaboratori asidui la *The Occult Review*, de care a fost vorba mai devreme. De la Blavatsky încolo, ezoterismul și

ocultismul au mers umăr la umăr cu periferia cercetării științifice, ca și cum materialismul își purta cu resemnare umbra propriilor limite. Au apărut Edouard Schuré și René Guénon (cel de-al doilea, adversar al Elenei Petrovna), cu ai lor mari inițiați și tradiții uitate, care încercau prin discursuri parareligioase să lecuiască groaza de moarte a unei lumi în care sufletul intra la apă din zi în zi. De aici n-a mai fost nevoie decât de un pas până la spiritismul ce prăznuia – vai! – viața după moarte pe care știința o stâlcise, abandonând-o fricii fiecăruia. Edgar Cayce a fost profetul luminos al noii metode, predicând în inima Visului American, printre hamburgerii și autostrăzile politicii de New Deal, iar Londra, Parisul, New Yorkul și chiar Sankt Petersburgul, au început să găzduiască *séances* de conversații cu morții, *séances* de călătorii astrale, *séances* de retrăire a vieților anterioare, *séances* de ghicire a viitorului etc.

În prima ei carte, *Isis dezvăluită*, Elena Blavatsky remixa budismul, hinduismul, zoroastrismul și Creștinismul și demonstra că toate religiile se trag dintr-un izvor unic, accesibil doar inițiaților. Totodată, Blavatsky a imaginat o istorie paralelă în care legenda Atlantidei ocupa un loc crucial. După ea, Atlantida era continentul în care cândva înflorise o civilizație înaltă, din care se trăgeau egiptenii, grecii, fenicienii, evreii, indienii și toltecii – prin tolteci, Blavatsky referindu-se (hm!) la toți amerindienii.

Idolul meu din copilărie s-a raliat doamnei Blavatsky și, fără îndoială, a citit *Isis dezvăluită*. Elena Petrovna ne învață că vâlul care o acoperă pe Isis este chiar viața de zi cu zi, cu obiceiurile și obligațiile ce ne învăluie, împiedicându-ne să deslușim adevărul-adevărat, adică Înțelepciunea universală întrupată de însăși rătăcitoarea Isis.

A fost necesar să vizitez Lowther Lodge și să parcurg câteva documente rare ca să-mi dau seama de influența teribilă pe care Elena Blavatsky a exercitat-o asupra lui Fawcett. Iată un exemplu. Dintr-un motiv necunoscut, Elena Blavatsky, care căpătase iluminarea budistă la Tashilhumpo, era încântată când i se spunea... Jack 27. Jack, însă, era și numele cu care Fawcett și-a botezat primul băiat. Urmașii lui ne relatează că exploratorul nu a ales întâmplător numele cu pricina, cu atât mai mult cu cât băiatul s-a născut în ziua aniversară a nașterii lui Buddha, personajul divin care-l unea de

Elena Blavatsky. E momentul să amintim că fratele mai mare al lui Fawcett, Douglas, scriitorul, a fost omul de casă al doamnei Blavatsky și că a ajutat-o să redacteze faimoasele ei opusuri teozofice, inclusiv *Isis dezvăluită*.

Teozofie, atlanti, expediții în jungla amazoniană, lecturi oculte, relații în Societatea Regală de Geografie, legături cu Elena Blavatsky, budism, contacte strânse cu personaje din societățile secrete la modă în acei ani... Din această dezordonată baie de informație, Fawcett a conchis, încă dinainte de izbucnirea Primului Război Mondial, că în adâncul junglei amazoniene trebuiau să se afle ruinele unei civilizații dispărute, agregate într-un oraș pierdut, pe care l-a denumit Z.

În 1911, Fawcett a susținut o conferință la Societatea Regală de Geografie. La aceasta, pe lângă vechiul său prieten, Arthur Conan Doyle, a asistat și un scriitor mai puțin cunoscut, Rider Haggard, care i-a devenit apropiat lui Fawcett. Relația a fost capitală pentru explorator: în 1915, Haggard i-a oferit o statueta din bazalt, înaltă de 30 de centimetri, care avea să-l convingă că orașul pierdut Z nu era doar o ipoteză, ci un loc cât se poate de real. Statueta fusese adusă din Brazilia de consulul britanic din Bahia, un oarecare Beare O'Sullivan, care era și el în relații bune cu Fawcett. Consulul descoperise statueta în 1912, într-un sit antic de dincolo de Xique Xique (o localitate despre care

vom mai vorbi), în jungla din Serra do Assurua. Din alte surse, aflăm că statueta provenea de mult mai departe, de pe râul Tapajos, un afluent sudic al Amazonului, situat la vest de Rio Xingu, în statul Parà.

Statuia reprezenta un personaj cu trăsături semitice (un preot al lui Baal), care ținea în mâini o plăcuță inscripționată cu următorul mesaj:

„De vrei să ceri bunăvoința zeilor pentru viitor, invocă numele lui Melgart, fiul lui Baal, și fă un sacrificiu în numele lui.”

Melgart e numele fenician al lui Hercule, iar mesajul cu pricina, scris

într-un pidgin antic ce combina limbile hitită și minoică, nu era decât echivalentul unei reclame pentru templul în care slujea (și-și câștiga pâinea) preotul cu pricina. Studii ulterioare au stabilit că respectiva statueta era originară din Halicarnas – actualul oraș turistic Bodrum, din Turcia.

Cum ajunsese acea statueta în jungla amazoniană? Pentru Fawcett, nu exista decât un singur răspuns: după apocalipsa Atlantidei, civilizațiile periferice ale acesteia au continuat să întrețină legături, iar statuia fusese adusă în America de Sud de fenicieni, cu patru sute de ani înainte de Hristos. Ei urcaseră pe Amazon cu corăbiile, o luaseră apoi pe afluenți, în amonte, și, cel mai probabil, ajunseseră în cetatea Z, unde lăsaseră și statueta cu pricina.

Era 1998 și ne dusesem la Soci în vacanța de vară. În anul acela se făcuseră niște pepeni teribili – dulci și zemoși, crăntăneau în dinți și alta nu. Cu câteva luni mai devreme promisem cadou un telefon mobil, dar eu habar n-aveam să scot untul din el, așa că i-l dăruisem lui Lionel.

Lionel avea 12 ani și era încântat. El *știa* să stoarcă mobilul de toată vloga. Tocmai înființase cu niște colegi un post de radio care emitea pe o rază de patru-cinci kilometri, iar treaba le mergea din plin. Puștii din celelalte cartiere ale Piterului (penultima Alexandria de pe pământ, cea din urmă fiind Brasilia) făceau pe dracu-n patru ca să prindă Radio Rockweiller – așa se numea postul fiului meu –, care se alesese deja cu sponsorizări și reclame. Fiind așa de prins cu radioul, Lionel suna mereu de pe mobilul meu, punându-și colegii să dea muzica mai tare, ca să audă ce piese lansau în eter. Se distra de minune făcând pe managerul (în fiecare dintre noi zace un mic politruc), iar eu îi plăteam convorbirile de mă speteam. Eram în vacanță, însă, și totul era permis.

Pe atunci, Mașa începuse să se poarte altfel – devenise mai tăcută, cântărea orice decizie și făcea economie de gesturi; nu mai spun c-o prinsese și celulita din urmă. Dar și eu mă schimbasesm. Pasiunea pentru Fawcett decăzuse într-un fel de amorțeală peste care treceam fără chin. Încă era acolo și câteodată mă încerca, ca o boală, dar puteam să trăiesc cu ea, chiar așa amețită cum era. Știam că n-aveam

să mă vindec și-o hrăneam cu mici documentări, cu anecdote, cu episoade pe care nu le cunoșteau nici exegeții de marcă, dar nu mă mai omoram. Eram un expert fără țință, băteam apa în piuă și comunitatea mă respecta. Nu mai voiam să plec pe Rio Xingu – la ce bun? Colegii mei se ajunseseră, iar eu pusesem mâna pe granturi ce-mi aduceau bani cu nemiluita: catalogam bisericile de lemn din nordul Rusiei și făceam proiectul unui sit de arheologie recentă, care consta în conservarea unui oraș militar abandonat pe țărmul Mării Albe.

Iată niște lucruri palpabile – tata, cu Zimul lui cu tot, avusese dreptate. Viața era minunată. Rectorul îmi zâmbea de la distanță, fericit de fondurile pe care le pompam în Universitate, cunoscându-mă invidiau pentru dese ieșiri la congrese, studenții se umpleau de respect când mă vedeau cu un automobil nou-nouț, mie mi-era calduț, mergeam la mese festive, totul devenise previzibil. Știam ce-o să-mi spună Marusia la cină, Lionel nu se abătea de la programul lui (ziceai că-i neamț), bunicul vorbea tot mai rar și nu-l interesa decât presa de stânga (o răsfoia într-o liniște deplină), ai mei se mutaseră la Schlisselburg și discutam cu ei la telefon joi și duminică; o dată la două săptămâni mergeam la teatru, o dată pe lună aterizam la concert, pe 25 decembrie era Crăciunul, din patru în patru ani venea anul bisect, în vacanță mergeam la Soci, unde era mereu cald, iar seara, în patul nostru de hotel (același, de șase ani), adulmecam mirosul coniferelor ce cobora din munții Caucaz. Ne minunam de prospețimea lui, și alta nu.

Mda. Bălteam. Nu mai întorceam capul după tinerele de pe faleză și aveam încredere în Marusia mai mult decât oricând, chit că-n pat, mai mult ne țineam de cald. Ea citea *chansons de geste* cu creionul în mână, iar eu îl dizolvasem pe Fawcett în anii '90 – nici eu, nici el nu ne asortam cu vremurile, dar nu-mi păsa.

Într-o bună zi, la Soci, așadar... Surprinzător, sună mobilul. Puștii din Piter n-aveau bani să-l sune pe Lionel (era scump să suni de pe fix pe mobil), doar îi dădeau bip. Acum, însă, mobilul suna la nesfârșit.

– Cine sună în halul ăsta? întreb. Lionel ridică din umeri. Era dimineată, eram pe balcon, beam cafeaua. La două sute de metri, printre copaci, se vedea Marea Neagră, străbătută de valuri mărunte.

De pe plajă se auzea Internaționala remixată în ritmuri house – niște tinere făceau stretching, aerobic, sau așa ceva. Hai, măi, l-am înghesuit pe Lionel, de ce nu-mi spui cin-te sună?

– Nu-s ai mei, tati. Am vorbit cu ei dis-de-dimineată. Se uită în ecranul telefonului, dar nu recunosc numărul. Nu-s ai mei, zău, mă asigură el. Mobilul continua să țârâie. Iar Lionel: Mă lași să răspund?

– Ei, făcu Mașa, e telefonul lui tati. Cum să răspunzi tu?

– Păi, o să zic că-s secretarul lui tati, făcu Lionel cu ochiul. Bună ziua, își îngroșă el glasul, aici biroul profesorului Perelman... Ce părere aveți? reveni el la glasul obișnuit.

Mobilul nu se oprea din sunat. M-a pufnit râsul.

– Ia răspunde! am zis.

Fericit, Lionel duse telefonul la ureche și lansă un „alo” rece. Se încruntă imediat.

– E un neamț, mai bine ia-l tu, îmi întinse mobilul.

Era un necunoscut, cică avea numărul meu de la Sidorin. Îl chema Stöhr, habar n-avea rusa, era dealer de mașini și colecționa artă antică. Era în Soci, se ducea spre Erevan și trebuia s-o vadă pe una, Mihailovna, o văduvă, care avea o statueta rară. Sidorin îi spusese că s-ar fi putut să mă intereseze statueta cu pricina – nu ca s-o cumpăr, doar ca s-o examinez.

– Despre ce fel de statueta e vorba?

– E o piesă de mărime potrivită, are cel mult treizeci de centimetri înălțime... Îl reprezintă pe Melgart, fiul lui Baal. Hercule, pentru necunoscători, râse Stöhr.

Normal că ne-am întâlnit. Insul avea un Mercedes roșu decapotabil (nu suport Mercedesurile) și era simpatic. Nici el nu suporta Mercedesurile, dar nu avea de ales: le vindea cel mai des, deci trebuia să le arate tuturor cât de mult le prețuia. Dacă ar fi fost după el, și-ar fi luat o mașină de serie scurtă, făcută la comandă în nordul

Italiei.

– Dar nu Ferrari. Aia-i mașină de țoape și de fotbaliști... *Scheuëlich!*

Mihailovna era bătrână și locuia într-o căsuță la marginea unei păduri de fag, pe drumul ce urca spre Krasnaia Poliana. Am bătut la ușă, femeia ne aștepta. Era cam încurcată și nu știam de ce. Vorbind mai mult cu jumătate de gură, ne-a oferit ceai pe verandă. Am sorbit câteva guri, trăgând cu urechea la orățăniile din curte, ea ne-a arătat livada din spate, ne-a povestit despre câinele ei, Akim, despre nu-știu-ce vie pe care n-o puteam zări – orice făcea, conversația nu se lega. După o vreme, pradă unei agitații inexplicabile, ne invită în casă.

– Nu mai am statueta, își luă ea inima în dinți când intrarăm. Ne arată pe bufet o urmă circulară de culoare mai deschisă. Aici a fost, dar am dat-o, ce să fac? Îmi pare rău, n-am știut numărul dumneavoastră de telefon. V-aș fi sunat, să nu mai bateți drumul degeaba.

Stöhr se prăbuși într-un scaun. Cică făcuse un ocol nemaipomenit ca să ajungă aici – era frumos la Soci, nici vorbă, dar dacă ar fi știut, s-ar fi dus direct la Erevan. Putea să fumeze?

Mirată, Mihailovna i-a spus că da, de ce să nu fumeze? Apoi:

– N-am știut numărul dumneavoastră de telefon, ce să fac, nu l-am știut, se tot scuza ea, că m-aș fi dus la poștă să vă sun. Când a sosit telegrama că veniți, era prea târziu, Doamne, iartă-mă!

Stöhr oftă. Scoase din buzunar un desen – era reproducerea statuetei primite de Fawcett de la Haggard. I-o arată bătrânei. Ea încuviință, gata-gata să izbucnească în plâns. Aceea fusese statueta, numai c-o dăduse, ce să facă? Ne-a întrebat dacă n-am vrea să primim o canistră de vin roșu, că tot bătusem drumul degeaba.

Am refuzat-o politicos. Eu, unul, eram bucuros că nu găsisem statueta. Puteam să plec de la Mihailovna liniștit și să-mi termin concediul. Diseară aveam să înot cu Lionel, voiam să-i arăt unde greșea când înota craul. Pe urmă, poate că aveam să mergem la restaurantul turcului Ilmaz. Mâine – iarăși baie și plajă. Poimâine –

telefoane la părinții Mașei și la ai mei. Răspoimăine – o croazieră de-o zi pe Marea Neagră. Mda... Peste o lună aveam să reîncep cursurile. Dă-o naibii de statueta – cine știe ce-aș mai fi pățit din cauza ei, nu de alta, dar își avea și ea mica ei povestioară.

După ce statueta ajunsese în posesia lui Fawcett, acesta i-o arăta unei ghicitoare din California, o oarecare Inge, care le dădea în cărți lui Mary Pickford și lui Charlie Chaplin. Inge îi *poruncise* exploratorului să ia statueta în călătorii, pe post de salvconduct, ca s-o arate „fraților cei mari” ce păzeau pământul, un trib pe care Fawcett îl căuta (dacă nu-l și găsisese deja) în junglă. Fawcett luase statueta cu el în ultima călătorie și nu se mai întorsese. Cu toate astea, statueta reapăruse în 1960, la Cuiaba, pe o tarabă în piață, printre fructe, curele, poșete, blugi și pui vii, de unde fusese vândută unui medium (cum altfel?) din Statele Unite, aflat în trecere.

De atunci, n-o mai văzuse nimeni.

– Nu vă supărați, cum de-a ajuns statueta la dumneavoastră? am întrebat-o pe Mihailovna.

O adusese bunică-său, iar el, la rândul-i, o primise de la un neamț căruia îi salvase viața în 1946 (!). Neamțul cu pricina era deja foarte bătrân pe atunci, iar unitatea bunicului Mihailovnei, staționată lângă Dresda, făcuse un chef de pomină, după care soldații dăduseră buzna în casa neamțului (Mihailovna se tot scuza în fața lui Stöhr pentru episodul respectiv). Odată intrați în casă, ai noștri se năpustiseră asupra fiicei și nepoatei bătrânului, iar acesta din urmă, fără să stea pe gânduri, se azvârlise asupra soldaților beți, lovind în dreapta și-n stânga.

Soldații l-au făcut una cu pământul – doar erau pe teritoriu ocupat, ce naiba – după care, ca să dea un exemplu, l-au târât pe neamț între arme, în piața centrală, unde au dat să-l împuște cu pluton de execuție, cu tot tacâmul. Ca alibi, le arătau tuturor ce ochi umflați aveau și cum le curgea sângele din nas, iar lumea se întreba de ce nu-l împușcaseră pe bătrân pe loc, dacă acesta fusese în stare să-i bușească în asemenea hal. Dar înfrânții nu pun întrebări, așa e-n război.

Când să-l împuște, bunicul Mihailovnei apără într-o Pobeda kaki și

opri tă răboiul cât ai bate din palme. Era comisar politic și tocmai venea de la o ședință în care se dezbătuseră excesele militarilor sovietici – trecuse mai bine de un an de la victorie, iar acestea nu-și mai aveau rostul. Germania de Est căzuse în ograda URSS și, ceea ce până acum fusese normă trebuia pedepsit cu asprime de-aci înainte.

S-a lăsat cu niște dosuri de palmă împărțite în fața frontului, la cazarmă, și cu un binemeritat arest negru pentru doi soldați. Între timp, neamțul cel bătrân fusese dus la spitalul militar. După externare, bunicul Mihailovnei l-a vizitat acasă și și-a cerut scuze în numele Armatei Roșii, fără să-i pese că zece-doisprezece consăteni curioși se holbau la el, mirați. Unii ziceau că manevra fusese pusă la cale în cadrul serviciului de propagandă al Armatei Roșii, dar Mihailovna nu credea în asemenea viclesug, ea era sigură că bunicul ei acționase bărbătește, asumându-și responsabilitatea pentru toți rușii din sat, ba chiar pentru toți rușii din Germania.

– Și asta, sublinie ea, privind într-o parte, deși nici ai dumneavoastră, nu vă supărați, se uită ea la Stöhr, nici ai dumneavoastră n-au fost ușă de biserică când au trecut pe la noi.

De îndată ce i-am tradus spusele Mihailovnei, Stöhr căscă ochii.

– Spuneți-i doamnei, îmi zise el încurcat, spuneți-i că eu nu înțeleg ce-au avut bunicii noștri unii cu alții... Îmi pare rău că e supărată pe germani, dar eu unul, îmi făcu el cu ochiul, chiar nu pricep de unde a pornit dușmănia... Îmi plac rusoaicele de nu mai pot și mă simt aici mai bine decât acasă...

– Asta-i culmea! am spus în germană, după care am tăcut, fără să mai fiu în stare să traduc nimic.

Replica lui Stöhr îmi adusese aminte de von Epp și de bunicul. Nu știu din ce cauză, asocierea mă făcu să mă gândesc că bunicul îmbătrânea fără drept de apel și că eu, ca un imbecil ce eram, îi vorbeam tot mai rar. Uite, eram de două săptămâni la Soci și nu-i dădusem niciun telefon. Avea aproape o sută de ani, oare ce făcea de unul singur, acasă? Oare ce-și spunea când, după anii în care-mi veghease verile la Schlisselburg, vedea că nu-l sun, că nu-l întreb de sănătate, că nu...?

– Scuzați-mă, am zis, și m-am repezit pe verandă. Era prima oară când mă bucuram că aveam mobil.

Am sunat acasă și m-am pus pe așteptat. Suna, suna, suna – bunicul, nimic! La început mi-am spus că nu aude, apoi că a ieșit din casă, dar în scurt timp m-am îngrijorat: dacă pățise ceva? Dacă nu putea să se dea jos din pat, dacă, doamne ferește, murise?

– Ce-i, mă, Volodia? mă luă el după ce deschise. Te-ai speriat, nu-i așa? Hohoti răgușit. Apoi: Ia zi, ce-ai pățit?

I-am povestit ce spusese Stöhr. Acum, că văzusem că era bine, i-am dat înainte cu remarci deștepte, că uite cum se scrie istoria, că timpul face și desface, na, flapsuri, ca să nu se prindă că mi se făcuse dor de el.

– Bine, mă, dacă zic tu, mă întrerupse el la un moment dat. Dacă-i pe-așa, mâine-poimâine o să ne sărutăm cu cecenii, iar Elțin o să se facă frate de cruce cu minerii care au blocat transsiberianul. Și-o să bem imediat, rânji el. Ia zi, cum e vremea la Soci?

M-a mai întrebat ceva despre niște vile de-ale Politburo-ului, eu n-am știut ce să-i răspund și ne-am luat la revedere.

După ce m-am întors în cameră, femeia își relua povestea și ne relată cum, mirat de tactul neașteptat al unui comisar sovietic, bătrânul neamț îl invitase să-și aleagă orice obiect din casă. Bunicul Mihailovnei – nimic: zicea că n-are nevoie de niciunele, ceea ce m-a cam mirat pentru un rus victorios, dar cred că omul nostru suferea de ceva. Neamțul insistase însă, iar comisarul ațintise atunci degetul spre statueta cu pricina – cică bătrânul avea mai multe statuete, așezate într-o vitrină cu toate geamurile sparte.

Bătrânului îi căzu fața, iar rusnacul nostru se prinse că alesese greșit: ghinion! S-a simțit ca un idiot, a salutat pe toată lumea și a plecat în grabă.

După cinci zile, primea un pachet prin poștă: era statueta cu pricina.

– Aveți cumva idee cum se numea neamțul? am întrebat-o pe bătrână.

– *Helbet* von Martius, răspunse ea.

– Herbert, o corectă Stöhr, Herbert von Martius.

– Chiar așa, *Helbet*, făcu Mihailovna. Nepotul lui a rămas prieten cu bunicul. A fost și p-aci acum șase ani. Au murit amândoi în aceeași lună, bunicul și nepotul lui *Helbet*, dacă vă vine să credeți. Vara trecută, pe vremea asta.

– Așa e, confirmă Stöhr. Pe nepotul lui von Martius îl știam eu, el mi-a zis de statueta. Of, ce mult mi-am dorit-o!

– Și totuși, am intervenit, cum de-ați *dat* statueta cu pricina? Aveți o poveste de familie grea îndărătul ei...

Bătrâna începu să plângă.

– Banii, banii și iar banii, zise, nu vedeți ce se întâmplă? N-am avut griji până acum opt-nouă ani, apoi s-a spus la televizor c-au venit perestroika și glasnostul, pâș-pâș, nici nu ne-am dat seama ce și cum. După aia, tot la televizor, s-a zis că gata, s-a terminat cu tirania, c-au venit libertatea și piața liberă, deși noi, la Krasnaia Poliana, ba chiar și la Soci, am avut mereu piață, c-am vândut și eu struguri și mere. Eh, și după ce-a venit piața asta, s-a făcut mai rău, și-acu' a venit și criza, nu vedeți? Am auzit eu la televizor, ne asigură ea. Dar, criză-necriză, deveni băbuța pragmatică, mie-mi trebuia centrală, toți din sat și-au luat, și-atunci am vândut statueta. Cât era ea de mică, se miră Mihailovna, și uite c-o să-mi iau o centrală întregă cu banii de pe ea.

– Când ați dat-o? o întrebă Stöhr, mai bine n-ar fi făcut-o.

– Acum patru zile. A venit la mine un domn înalt și voinic, rus de-al nostru, cu o mașină cât un camion, dar tot mașină mică era. M-a luat la sigur, iar eu i-am vândut-o, ce să fac? Își frânse ea mâinile. Domnul cu pricina era om bun, plin de bani, darnic...

Și s-a apucat să ni-l descrie pe fostul prieten al Marusiei.

Când am plecat de la Mihailovna, dădeam pe afară de nervi. Von Martius... Von Martius... Karl Friedrich von Martius fusese un botanist născut la Erlangen, care între 1817 și 1820 efectuase o

expediție în Amazonia, ajungând în provincia Bahia și pe Rio Xingu. În amintirea lui, o cascadă în aval de Capitão Vasconcelos a primit denumirea de Cachoeira von Martius.

Von Martius... Herbert von Martius... De unde să fi ajuns statueta zeului Melgart în casa lui Herbert, lângă Dresda, dacă nu din acea călătorie? Cât despre iubitul Marusiei... ah, mă încingeam din ce în ce.

– Hm, făcu Stöhr după ce i-am spus în linii mari povestea, mai bine colecționar, ca mine... pun mâna pe un obiect, găsesc un altul, licitez pentru un al treilea, barem rămân cu ceva. Pe când dumneavoastră, iertați-mă, vă alegeți doar cu praful de pe tobă... *Scheußlich!*

Și avea dreptate. Simțeam mâncărimi peste tot. Fusesem la doar patru zile depărtare de o statueta similară cu cea care îl pusese pe Fawcett pe urmele cetății Z – zeul Melgart din Mato Grosso se aflase aici, la doi pași de Soci, în casa unui fost comisar politic al Armatei Roșii, la poalele munților Caucaz, cei mereu acoperiți de zăpezi orbitoare...

...iar nenorocitul de fost iubit al Mașei mi-l suflase de sub nas!

Ceva se schimbase în căutătura mea – am simțit-o din felul în care Mașa zâmbea și se ținea după mine. Mă mâncau palmele, mă furnicau tălpile, zăream din nou peisaje îndepărtate, iarăși auzeam în minte toponime ce mă umpleau de dorința de a pleca: Bahr el Ghazal, Tugela, Aotearoa, Iquitos, Cundinamarca; mă vedeam din nou cum încep săpături pe un șantier izolat, fără apă, fără televizor, fără automobile, fără universitari fițoși, fără studenți năuci, ba chiar și fără nenorocitul de mobil.

Trebuia să mă adun – trebuia să iau din nou urma lui Fawcett, trebuia să găsesc cetatea pierdută Z.

– Nu știu ce naiba are fostul tău iubit, i-am șoptit Mașei când ne-am băgat în pat. Cretinul! Zici că vrea să mi-l sustragă pe Fawcett. Am făcut o pauză. Lângă mine, Mașa scotea niște sunete guturale, parcă torcea. Să știi că n-am să mă las, am adăugat.

În noaptea aceea l-am conceput pe François, iar asta m-a văduvit de

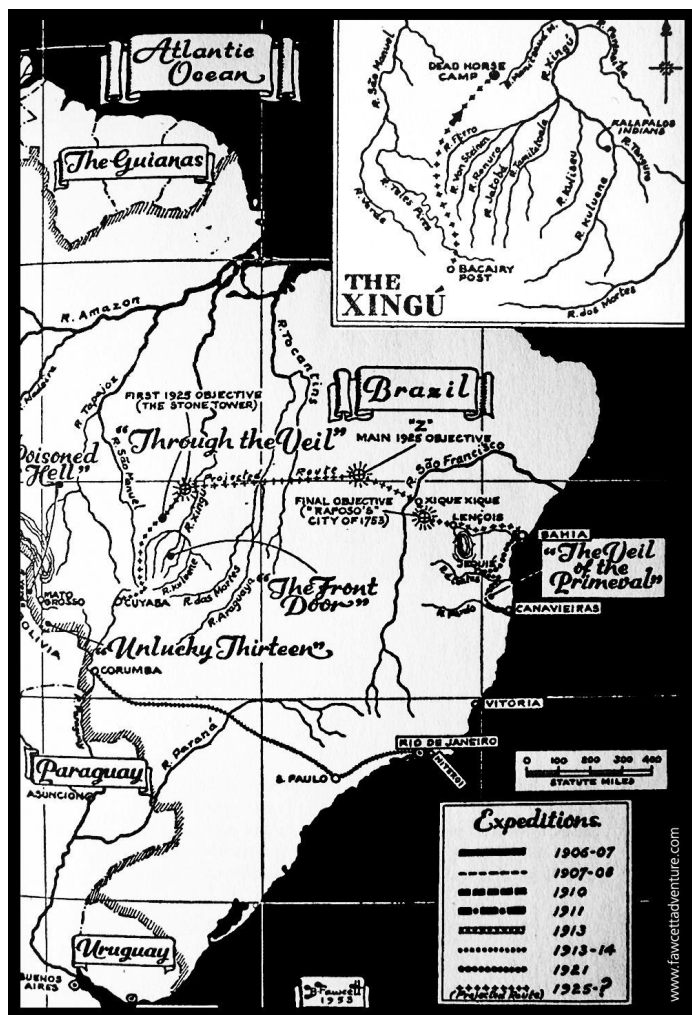
toate bunele mele intenții. După o lună, întors la Piter, mă bucuram din nou de granturi și de aprecierile serene din senatul Universității. În plus, descoperisem o sală de fitness la doi pași de casă.

Așa că l-am alungat pe Fawcett din minte. În schimb, i-am păstrat portretul în sertar. Eram rus și muream de poftă să am și eu regrete.

După ce și-a conturat ideea despre cetatea Z, Fawcett n-a mai avut nevoie decât de un brânci ca să plece în căutarea ei, iar brânciul a fost un document ce i-a picat sub ochi în 1920. Era faimosul „Manuscris 512”, achiziționat de Biblioteca Națională din Rio încă din 1754 și care povestea călătoria unor *bandeirantes* [28](#) în Amazonia Interioară. Manuscrisul, ferfenițit, cu câteva foi lipsă și cu multe cuvinte șterse de trecerea anilor, era scris de o mână dibace, cu certe intenții caligrafice, numai că fusese redactat în grabă, neîngrijit.

Informațiile din document i s-au părut lui Fawcett foarte convingătoare, mai ales că se suprapuneau cu legende auzite în junglă. El a afirmat public că avea toate motivele să creadă că cetatea descrisă în manuscris se afla undeva în *sertão*, în partea de nord-est a regiunii Mato Grosso. Atenție! Vorbim de varianta „oficială”, diseminată deliberat de Fawcett, care poziționa orașul pe niște înălțimi molcome, denumite Serra dos Martirios. Acest lanț de dealuri, orientat pe direcția nord-sud, este situat între cursul superior al râului Xingu și bucla amplă pe care Rio São Francisco o face spre est.

Afirmațiile lui Fawcett trebuie luate cu rezervă, însă, căci mulți biografi susțin că exploratorul își ascundea adevăratele intenții. De ce afirma el în fața apropiaților că va ajunge pe Rio Tapajos, aflat mult mai la vest decât poziția „oficială” a orașului Z? Oare avea în vedere altă țintă? Atunci, de ce a mai umplut presa cu informații despre cetatea Z? Iar dacă, totuși, avea de gând să plece spre Z, de ce declara fără preget, printre prieteni, că se va îndrepta spre nord-vest, adică spre Rio Tapajos?

Jurnalele pregătitoare ale ultimei expediții încurcă și mai și lucrurile. În aceste documente de lucru, Fawcett menționează ce triburi plănuia să viziteze: se apucase să le studieze obiceiurile, limbile, ritualurile și tabuurile, catalogându-le amănunțit, așa cum făcea de fiecare dată. Triburile enumerate erau Kayabi, Nambikwara și Apiaka, toate trăind într-un areal situat la nord sau nord-nord-vest de Cuiaba, dincolo de Serra do Tombador, adică *la peste 250 de kilometri vest de Serra dos Martirios*. În acest caz, de ce Fawcett afirma oficial că va porni spre Serra dos Martirios? De ce ținea secret adevăratul itinerar? De ce ascundea poziția reală a orașului Z?

Inițial, crezusem că Fawcett lansase informații false numai din cauza rivalității cu Hamilton Rice, celălalt explorator al Amazoniei, dar în timp mi-am dat seama că omul meu avusese și alte motive. Pentru el, Z nu era orice oraș, iar ruinele lui nu erau ca oricare altele; în fond, Z era o cheie teozofică și fusese întemeiat de un popor ce *nu* își avea originile în junglă. Acest popor putea fi un neam european ajuns în Amazonia cu sute sau mii de ani în urmă, Fawcett dând ca exemplu tribul Tapuya, ai cărui membri aveau piele albă, ochi albaștri și păr deschis la culoare. Fenicienii erau altă variantă de lucru, mai ales în cercurile teozofice înalte – aceștia lăsaseră urme în Amazonia, lângă Belem (vase, oale, monede), și la Paraiba, unde fusese descoperită o uriașă petroglifă feniciană. În fine, alte voci considerau că emigranții erau fie unul din triburile pierdute ale lui Israel (!), fie un grup de egipteni. Cu alte cuvinte, pentru Fawcett, Z nu era decât *dovada* că teoriile doamnei Blavatsky aveau un suport real; cât despre Manuscrisul 512, ei bine, acesta era doar un ghid de călătorie spre cetatea pierdută.

Concret, Manuscrisul 512 ne povestește călătoria unui *bandeirante* portughez în Mato Grosso și spre Cordiliera Ultraoriental. Conducătorul expediției se numea Fernando Raposo, iar scopul său era descoperirea unor mine de argint descrise de două expediții mai vechi. În călătoria sa, Raposo ajunsese mult mai departe de Serra dos Martirios, descoperind cetatea Muribeca dimpreună cu faimoasele ei mine de argint. Pe urmele *acestei* cetăți, rebotezată Z, dorea să pornească Percy Fawcett, cel puțin la modul declarativ, chit că încurcase (voit sau nu) poziția ei reală.

Aflăm din preambulul manuscrisului de unde provine numele cetății. Marele Muribeca era porecla unui metis care stăpânea nenumărate mine bogate în argint. Numele lui adevărat era Roberio Dias și se trăgea din tată portughez și mamă indiană – cu alte cuvinte, era un *cabocle* în toată puterea cuvântului. Acest Muribeca era îngrozitor de avut, numai că-i lipsea un titlu nobiliar, drept care a traversat Marea Oceanică și a solicitat o audiență regelui Filip al II-lea al Spaniei și al Portugaliei. În cursul întrevederii, Muribeca a pretins titlul de Marchiz al Minelor, oferind regelui, în schimb, trei sferturi din averea și minele sale.

Regelui nici prin cap nu-i trecea să dea curs cererii lui Muribeca (el,

monarhul, *meritând* toate darurile metisului, dacă nu și mai mult), numai că a fost suficient de precaut să-și ascundă intențiile. L-a dus pe *cabocle* cu vorba, i-a întins mese bogate, l-a plimbat prin Madridul cel mult prea frumos, i-a prezentat tinere de familie bună – ce mai tura-vura, s-a purtat ireproșabil, după care l-a trimis înapoi în Brazilia cu o scrisoare întărită cu pecetea sa, iar în scrisoare, culmea cinismului, îl instruia pe guvernatorul din Bahia să afle unde sunt minele *fără* a-l răsplăti pe metis.

În timp ce traversa Atlanticul, Muribecca a devenit suspicios. Să fi fost din cauza zâmbetelor mânzești ale însoțitorilor? Să-l fi bănuیت pe rege de joc dublu încă de la Madrid?

Nu știm. Cert e că Muribecca l-a mituit pe căpitanul corabiei, iar acesta a deschis scrisoarea regală înainte de a ajunge la Bahia. Astfel, Muribecca a căpătat dovada trădării monarhului, transcrisă negru pe alb, semnată și parafată, aflând totodată și ce misiune reală îi rezerva Filip al II-lea: cea de a conduce expediția militară prin care minele să fie localizate riguros. Ulterior, poziția minelor avea să fie trecută pe hărțile secrete ale Amiralității din Cadiz,

lipsindu-l pe Muribecca de orice posibilitate de a-și negocia titlul nobiliar.

– Capete încoronate, scuiase Muribecca peste copastie. Vă pot plăti pe toți, totul e să mergem într-un port pe care-l știu doar eu! îi zădărase el pe marinari, dar căpitanul știa că n-ai cum să te pui cu un suveran de drept divin. În plus, era pasibil de pedeapsă, căci rupsese pecetea regală.

– Ba o să mergem la Bahia, *senhor* Muribecca, stăruise căpitanul. N-avem de ales.

– Pare-mi-se, începuse metisul, că nu prea-ți plac banii.

– Ba-mi plac. Dar noi doi n-am discutat decât despre o scrisoare.

– Și cam cât ar fi necesar ca să discutăm și despre corabia care duce scrisoarea? se interesase Muribecca.

Căpitanul clătinase din cap. Pe corabie erau nu-știu-câți ofițeri și

marinari, mai erau și niște negustori, ba chiar și niște preoți de-ai Inchiziției – era în stare *senhor* Muribeca să-i mituiască pe toți?

– De ce nu? zisese metisul. Doar n-or fi mai scumpi decât regele!

Dar căpitanul se întoarse pe călcâie, lăsându-l singur pe punte.

Ce situație! Muribeca era legat de mâini și de picioare, căci limbricii ăia de ofițeri, negustorii și popii nu puneau botul la argintul lui. Poate că blestematul de rege le-a promis mai mult, își spuse, posturi, femei, putere, cine știe...

Odată ajuns la Bahia, guvernatorul îl pofti pe Muribeca la el, dar metisul îl refuză. Spunea că el, unul, n-o să pornească în junglă înainte de a vedea edictul regal care-l ridică la rangul de Marchiz al Minelor.

Guvernatorul și inchiizitorii îi râseră în nas:

– Cu noi se pune sânge-amestecat ăsta?

– Bezna și răcoarea o să-l aducă la sentimente mai creștinești, observă inchiizitorul-șef, și dacă tot nu se înmoaie, lăsați pe mine!

Nu trecură mai mult de două zile, iar Muribeca fu pus în lanțuri și azvârlit în temnița din Bahia, într-o *oubliette* adâncă și rece. Zi de zi, un inchiizitor trecea prin fața celulei, promițându-i metisului libertatea în schimbul minelor.

Dar Roberio Dias nu a mărturisit nimic. A blestemat ca un geambaș vreme de doi ani încheiați, până ce a trecut la cele veșnice, în 1622. Secretul minelor a fost îngropat odată cu el.

La mai bine de un secol de la pățanie, *bandeira* lui Raposo a luat-o pe urmele minelor Marelui Muribeca și a pornit din Bahia spre vest, traversând cinci râuri mari și călătorind vreme îndelungată prin păduri necălcate de om înainte de a ajunge la un șir de munți înalți. Descrierile din manuscris se referă, în mod evident, la creste mai falnice decât înălțimile din Mato Grosso – la Anzii Cordilieri, cel mai probabil.

Tot din manuscris aflăm că portughezii au rătăcit prin jungle,

podişuri şi creste necunoscute zece ani (?!), fără să fi găsit minele. „...numai insaşiabila noastră sete de bogăţie ne-a mânat până la poalele unor cordiliere pierdute, atât de înalte, încât se ridicau până în regiunea eterică...” Au străbătut junglele în lung şi în lat, au traversat râuri şi lagune, dar descoperirile lor au survenit, exemplar, pe drumul de întoarcere.

Reveneau acasă, aşadar. Ajunseseră într-o zonă colinară, acoperită de păduri dese, în care dăduseră peste „multe bălţi dintr-o apă asfaltică, din cea care ia foc, la fel ca aceea descrisă de călători în ţara Armenilor, pe malul Mării Hyrcaniene (Caspica)”. Într-o seară, după ce au făcut bivuacul, un sclav negru, al cărui nume nu s-a păstrat, a plecat la vânătoare. La un moment dat a zărit un cerb alb (*um veado branco*) pe care l-a urmărit, cu gând să-l doboare. Cerbul a luat-o la fugă şi, în cursul urmăririi, a pătruns într-o trecătoare îngustă, mascată de vegetaţie luxuriantă.

Sclavul, după el! Ieşind din defileu, însă, negrul n-a mai avut ochi pentru cerbul cel alb, deoarece de cealaltă parte a dealurilor, în lumina amorţită a apusului, se aşternea un oraş uriaş.

Întors degrabă la grosul expediţiei, negrul a povestit întâmplarea, dar Raposo şi ceilalţi *bandeirantes* au hotărât să aştepte ziua următoare înainte de a porni spre oraş. Au plecat odată cu zorile, au trecut şi ei prin trecătoare şi au dat peste aşezarea întinsă, alcătuită din clădiri de piatră negricioasă, cu străzi pavate, pieţe largi şi statui. Iniţial, au crezut că nimeriseră într-o cetate braziliană de care nu ştiau, dar în scurt timp şi-au dat seama că urbea era lipsită de viaţă: străzile erau pustii, din case şi din curţi nu se ridica niciun glas, iar în jurul zidurilor de incintă, în ceea ce fuseseră cândva grădini şi livezi, nu se vedea nici picior de ţăran sau de animal domestic.

I-a apucat teama. Ce căutau construcţiile în inima junglei? Cine le ridicase? Unde erau locuitorii? Cum de n-ajungea niciun drum până la ele? Le-au dat roată, s-au apropiat, au vorbit tare dinadins, au chiuuit şi au tras cu muschetele în aer, dar nicio reacţie.

Timp de două zile au tot dat târcoale oraşului, făcându-şi curaj. Până la urmă, au trimis un indian ca iscoadă, iar acesta le-a confirmat că nu era nimeni pe străzi. Atunci, *os bandeirantes* hotărâră să intre în urbe, împărţiţi în mai multe grupuri mici, de parcă veniseră la furat.

Au pătruns pe sub trei arcade înalte, dincolo de care se întindeau străzi pavate, mărginite de garduri de piatră, cu rigole pentru canalizare. Pe respectivele arcade erau săpate niște inscripții, numai că erau la prea mare înălțime și nu puteau fi descifrate cu ochiul liber. Privite cu ochenele, însă, inscripțiile se deslușiră: păreau să se repete, iar înscrisul cel mai des întâlnit arăta cam așa:

K ε ∩ ũ ε ε σ

Cât timp au petrecut în oraș, *bandeirantes* n-au găsit nici urmă de locuitor. Casele erau goale, fără mobilier, fără haine, fără veselă și fără tacâmuri. Clădirile erau alcătuite bizar, cu ferestre înguste, care abia lăsau lumina să intre, iar glasurile exploratorilor stârneau ecouri care-i înspăimântau chiar și ziua-n amiaza mare.

Două lucruri i-au mai frapat: numeroșii lilieci ce țâșneau din clădiri și nenumăratele inscripții pe care, de altfel, le-au copiat. Unele păreau scrise cu caractere grecești și, după cum avea să le descifreze cosmograful expediției, îl denumeau pe un oarecare Kephises. Acesta era reprezentat sub forma unei statui înalte, ridicate în mijlocul pieței centrale, pe o coloană înaltă, din bazalt. Statuia înfățișa un bărbat ce ținea mâna stângă în șold, în timp ce mâna dreaptă, întinsă, indica direcția Polului Nord. În colțurile pieței se aflau niște obeliscuri pe care același cosmograf le-a asemuit cu coloanele cu rostre din Forul Roman. Atât statuia, cât și obeliscurile, dar și casele și palatele erau în stare neașteptat de bună pentru un oraș nelocuit.

În partea de nord-vest a pieței se ridica un palat impresionant, din piatră neagră, cu intrare largă și înaltă, din care pornea un coridor întunecos ce se afunda în măruntaiele clădirii.

Bandeirantes ezitară să intre, dar, și de data asta dată, își luară inima în dinți și pătrunseră în coridor. Din păcate, manuscrisul e deteriorat în această porțiune, așa că nu putem afla ce au descoperit înăuntru. Într-un singur loc apar patru cuvinte: ...dois pumas negros cuspindo..., adică „două pume negre scuipând”.

Ieșind din clădire, își continuă căutările și ajunseră (probabil) pe o stradă cu porticuri, deoarece textul, redevenind lizibil, face referire la „...o multitudine de lilieci ce roiau pe deasupra străzii. Aceste

bestii se năpustiră asupra noastră, făcând un zgomot infernal care ne îngheță sângele în vene. Deasupra *principalului portic* (sublinierea noastră) al străzii, se află un basorelief reprezentând aceeași figură de pe coloana neagră din piață, numai că acum îl înfățișa ca pe un bărbat mult mai tânăr, lipsit de barbă și îmbrăcat sumar, purtând un scut sub care scria, de asemenea, Kephises”.

Dincolo de palat (nu e sigur dacă manuscrisul se referă la palatul mare din piață, sau la un altul) casele arătau rău, fiind în mare parte distruse, prăbușite, rupte, ruinele alternând cu crevase înspăimântătoare sau fiind acoperite, pur și simplu, cu pământ, stâncărie și nisip.

Ieșind din oraș, *os bandeirantes* dădură peste un râu cu apă limpede, cu maluri trasate cu linia parcă, fără răgălii și fără obișnuitele trunchiuri aduse de curent din amonte. Pe maluri erau dumbrăvi și câmpuri verzi, pline cu flori, care-i umplură de dor – prea le aminteau de melegurile de acasă, din Portugalia, pe care nu le mai văzuseră de ani buni. Revenindu-și din visare, bandeiranții se apucară de treabă: au estimat râul ca având o lățime de aproximativ 20–22 de brațe; l-au sondat și au găsit o adâncime (neverosimilă) de 30 de cabluri.

Coborâra apoi pe lângă râu trei zile, până ce auziră tunetul adânc al unor cataracte uriașe, dincolo de care se întindea un luciul de apă ce aducea cu Oceanul (*qui parece a grande Oceano*), plin de peninsule și insulițe acoperite de crânguri. Coborâra pe lângă cataracte, ocazie cu care descoperiră un sistem de caverne, avene și tuneluri, din care țâșneau lilioci și șobolani. În dreptul unor intrări dădură peste o grămadă de bare și blocuri de argint, cel mai probabil extrase din adâncul pământului. Încercară să afle cât de profunde erau grotelile ce se deschideau mai peste tot și azvârliră sondele fără să reușească să le dea de fund. Stâncile din jur erau acoperite cu inscripții necunoscute, despre care cosmograful bănuia că sunt grecești sau feniciene („*inscrições desconhecidos, grego ou fenício*”).

Autorul manuscrisului revine apoi, fără explicație, la descrierea orașului abandonat, fapt ce-l face să se întrebe retoric cum de a fost părăsită așa o minunăție, lăsată la voia rândunelelor, a liliecilor, a șobolanilor (care, ciudat, nu alergau ca în alte părți, ci țăpăiau), a vulpilor și a pumelor negre. După aceste considerații generale,

cronicarul se întoarce la cavernele și inscripțiile zărite lângă cascadă, stăruind asupra nemaipomenitelor bogății descoperite acolo.

Plecând de la caverne, *os bandeirantes* coborâră de-a lungul râului și, după un marș de nouă zile, ajunseră pe malul unui lac înconjurat de verdeață. În mijlocul lacului zăriră o pirogă uriașă în care se aflau câțiva bărbați albi, cu bărbi dese și mustăți grele, cu păr lung, neîngrijit, îmbrăcați precum europenii, numai că hainele le erau ponosite, rupte, peticite, în culori șterse. Acei înși ciudați se speriară de focul muschetelor și vâsliră degrabă de cealaltă parte a lacului, neputând fi urmăriți.

Manuscrisul se termină abrupt, referindu-se din nou la orașul părăsit, în care un oarecare João Antonio (singurul nume menționat în document) a găsit o monedă de aur mai mare decât moneda braziliană de 6400 de reis. Pe avers era bătută imaginea unui bărbos îngenuncheat, în timp ce pe revers erau imprimate un arc, o săgeată și o coroană.

Eram curios cum arată moneda, așa că m-am dus la Sidorin, în Suvorovski Prospekt, să văd dacă n-aș putea să achiziționez și eu una. Sidorin mi-a zis că ceea ce-i descriam nu putea fi decât faimosul „daric din aur”, o monedă ce-l reprezenta pe regele Darius al Persiei sub forma unui arcaș îngenuncheat.

– Sunt piese rare. După ce Alexandru a cucerit Babilonul, daricii au fost topiți și transformați în te miri ce monede. Li se mai spune „arcași”.

Ne-am dus la muzeul numismatic, iar Sidorin a intrat în vorbă cu curatorul, se știau bine. Nu, muzeul nu avea „arcași”, dar existau vreo doi sau trei la Ermitaj. Ciudat, remarcă amicul lui Sidorin, acum o săptămână mai întrebasesc cineva de „arcași”, un domn înalt, solid, bine: sigur era plin de bani și apărea, când și când, la televizor și în presa de scandal – cel puțin asta era impresia lui, deși n-ar fi pus mâna-n foc.

– Eh, legea seriilor, i-o retează Sidorin, și o luărăm împreună spre Ermitaj. Te rog să nu comentezi nimic, îmi zise el, ambiguu, după ce

ieșirăm în stradă.

Ne-am dus la Ermitaj, eu mi-am văzut „arcașul”, ba chiar am primit permisiunea să-l fotografiez. I-am zis lui Sidorin:

– Îți dai seama ce-a fost pe Fawcett când a aflat ce monedă găsisese omul lui Raposo... Un „arcaș” în Amazonia, pfuuh!

Dar Sidorin:

– Cine știe? (Avea un aer sictirit.) Apoi: Ia zi, n-ai chef să mergem la o baie de-a noastră, o *banya* rusească adevărată?

Cinstit să fiu, nu mai încercasem, dar Sidorin mi-a spus că știa el un loc ca lumea „pentru dezvirginare”, o *banya* neagră din afara orașului, unde aveau crengi de mestecăn puse la înghețat încă din toamnă. Ei, hai să ne încălzim, mi-am zis, căci era mijlocul lui ianuarie, era un pui de ger, iar Neva înghețase bocnă și lucea friguros sub soarele prânzului.

– N-am mai călcat pe acolo de ceva ani, îmi mărturisii Sidorin. De regulă, mă duc la Mitea Eremencov, lângă casă, dar azi, mai bine ne încăngem acolo.

Drept pentru care mă scoase din oraș, spre Kolpinski, aproape de malul canalului. Ajungem noi la *banya*, ne băgăm înăuntru, ne dezbrăcăm, ne înfășăm capul ca să nu dăm în clocot și transpirăm prietenește, vorbind vrute și nevrute. Îmi plăcea. Era cald și mirosea a pin, îmi aminteam de copilărie și de crângurile de la Schlisselburg. La un moment dat, în timp ce ne biciuiam cu crengile de mestecăn, Sidorin spuse:

– Omul ăla (pronunță numele fostul iubit al Mașei) știe prea mult despre Fawcett. Ești sigur că... hm... ești sigur că nu trage cu ochiul la tine?

– Cum adică?

– Cum adică... mă îngână el. Ieși. Se plimbă prin zăpadă, gol-goluț, cu crengile umede în mână. Eram pe malul unei bălți înghețate – pe celălalt mal, într-o pădure de mesteceni, se jucau trei cățelandri, lătrând tinerește. E frig, zise Sidorin deodată și intră la loc în baie.

Apoi: Prea caută boxerul ăsta aceleași lucruri, în același timp cu tine! Poate că trage cu ochiul *și* la mine. Știi, el e un om tare puternic.

– O fi. Dar nici chiar el n-o să scape dacă-l *agață* Fawcett.

Iar Sidorin:

– Mda, Fawcett e șmecher, îi agață pe toți. Cu toate astea, rogu-te, fii atent la ce se întâmplă în jur. Cine știe, poate c-o să-ți dai seama cum de-ajunge domnul ăsta mereu pe urmele tale.

– L-o fi interesând cetatea Z...

– L-o fi interesând cetatea Z, îmi dădu Sidorin dreptate.

Revenind la Manuscrisul 512, după relatarea legată de daric și fără a da detalii despre cum au ajuns *bandeirantes* înapoi în lumea civilizată, autorul necunoscut (Raposo? Guimarães?) conchide:

„Aceste vești sunt trimise Excelenței Dumneavoastră din teritoriile interioare ale provinciei Bahia și de pe râurile Para-oacu și Una, asigurându-vă că nu vom da niciun fel de informații altcuiva; căci noi credem că orașele, satele și toate celelalte așezări ale provinciei vor fi părăsite degrabă de oamenii ce vor pleca în căutarea cetății ascunse și a minelor dimprejur, însă dorința noastră este să vă oferim în dar acea comoară, numai și numai dumneavoastră, Excelență, drept răsplată pentru legământul extraordinar care ne leagă.”

În final, Excelenței Sale îi erau furnizate niște ciudate puncte de reper, reprezentate de hieroglifele ce străjuiau intrarea în mine, dar și de un desen elaborat, dintr-o *singură* linie ce alcătua o sumedenie de figuri geometrice: spirale, unghiuri, linii și puncte, a căror semnificație n-am ghicit-o niciodată. Totodată, manuscrisul se încheia cu un blestem cumplit, adresat oricui ar fi ar fi încălcat promisiunea și s-ar fi întors la mine de capul lui, cu gând să-l văduvească pe guvernator de averea ce i se cuvenea.

Lectura Manuscrisului 512 îl umpluse pe Fawcett de speranță. Visurile tuturor aventurierilor: conchistadori, *bandeirantes*, iezuiți,

prospectori, geografi sau ce-or mai fi fost, visurile lor despre Eldorado, despre cele șapte orașe de aur ale Cibolei, despre comorile Ofirului și ale Țării Punt, ba chiar și mărturiile despre rămășițele urbane ale mult preafrumoasei Atlantida – iată, aveau un corespondent real, văzut cu ochii lor de niște călători nepărtinitori. Pentru Fawcett, documentul era dovada îndelung căutată că drumul anevoios pe care pornise era corect, iar acum, poftim, îi dădea semn că-l aștepta doar pe el, tatăl celui născut în ziua de comemorare a lui Buddha, cel cărui lecturile ezoterice îi dezvăluiseră adevărata istorie a lumii... Și, ca semn suplimentar că Amazonia găzduia misterul de care Fawcett avea nevoie, și el întâlnise în junglă, aidoma lui Raposo, indigeni bărboși, cu piele albă și cu păr deschis la culoare (acei Tapuya sau Kogi, despre care am mai vorbit), din cei la care se referiseră părintele Gaspar de Carvajal și Orellana, pe când coborâseră Amazonul din Anzi, către Marea Oceanică.

– Of, ce bine-ar fi fost ca Madame Blavatsky să fi avut dreptate!

Chestia asta a rostit-o Sidorin la o petrecere de Crăciun.

Eram acasă, în apartamentul din Șamșeva, și pusesem de-un chef monstru, chiar dacă Mașa mă bănuia de niște mizerii (nu intru în detalii). François avea doi ani și fusese botezat tot în capela din stânga, la Isaakievski, preoții se aleseseră cu altă icoană pictată de Dionisie cel Înțelept, bunicul trecuse de suta de ani și încă citea ziarele, iar tata alunecase (neașteptat) pe panta credinței. Devenise bigot și ne speriasse pe toți din casă, făcându-ne să ne întrebăm ce-i de făcut.

Pe la șase seara ne-am trezit cu copii la ușă, veniți să ne țină o slujbă și să mai ciugulească ceva rublișoare. Lionel, care împlinise 15 ani, făcuse o mutră lungă când îi primirăm, iar când îl văzu pe tata că-i conduce prin apartament și că, la finele slujbei se închină năprasnic, îndoindu-se din șale și sărutând icoana lui Aleksandr Nevski (ținută jos de tot de un aschilabric de diacon), ei bine, când văzu asemenea blasfemie atee, Lionel explodă și o șterse în baie, trântind ușa. Se dusesse să tragă o țigară, dar cine eram eu ca să comentez?

– Cum e posibil așa ceva? îl întrebă Lionel pe bunicul, de îndată ce

reveni în sufragerie. Să sărute icoane, auzi...

– Ha? tresări bunicul, cu glas răgușit.

– Nu l-ai văzut? îl luă Lionel, furios. A sărutat icoana pe nerăsuflăte!

Tata tăcea mîlc. Se concentra să îmbuce niște scrumbii, iar mama privea în farfurie, cu musca pe căciulă.

Iar bunicul:

– Adică Serghei?

– Da, făcu Lionel, Serghei, fiul dumitale și bunicul meu, a sărutat o icoană.

– Aha, deci Serioja... se încruntă bunicul. Tu ești Lionel, nu? îl fulgeră el cu privirea pe strănepotu-său, chinuindu-se să nu încurce borcanele. Iar tu, se uită la mine, tu ești Vova, este? Înseamnă că Serioja ești... *tu*, aținti el degetul asupra lui taică-meu, care trecuse la un sendviș cu icre de Manciuia. Ce naiba stați așa depărtați? Ia treceți frumos, unul lângă altul, să vă văd bine! Pentru mine, parc-ați fi unul toți trei. Mda, specia Perelman, rânji el. În curând, o să mă gândesc la toți petersburghezii ca la unul singur.

– Nu vă faceți probleme, piu-piu-piu, interveni Islavin, care făcea pe robotul. Venise la chef gata ciugulit. După o băută mai prelungită, mie mi se pare că toți oamenii din lume sunt unul singur, piu-piu, încheie el, ținându-se de nas.

Ziceai că-i un crainic de gară care anunță trenurile.

– Am citit undeva, se fâțâi nevastă-sa, că gândurile tuturor oamenilor alcătuiesc o singură minte. Cum vi se pare?

Râse cu gura până la urechi, jucând în scaun și azvârlind din sânii ei mari. În seara aia nimerise ciorapii perfecți și strălucea (ptiu, drace!) mai mult decât fiică-sa.

– Mintea asta a tuturor oamenilor se cheamă „noosferă”, remarcă maică-mea, cam plictisită. A scris despre ea Pierre Teilhard de Chardin.

- Serios? făcu Islavin. Cică Teilhard ăsta se pricepea la benedictină.
- Tu să taci! i-o reteză bunicul, neașteptat de atent la discuție. Lionel mi-a ridicat o problemă, iar remarcile dumitale mi-o scot din minte. Sunt bătrân, ce naiba!
- 'nțeles, să trăiți, piu-piu-piu, nu se supără Islavin și dădu o votculiță peste cap.
- A sărutat o icoană, îi reaminti Lionel bunicului. Fiul dumitale. Serghei Emanuelevici.

Bunicul își puse chipul de vultur – bulbucă ochii și-i roti în orbite, ținându-l pe tata, dar, când să deschidă gura, se înmuie:

– Eh, i s-o fi făcut frică. Sau s-o fi tăcănit, ca mine. Lionel dădu o exclamație, scos din sărite, dar bunicul îl apucă de umăr și-mi făcu cu ochiul: Ia uite la fi-tu, ce șmecher s-a făcut! Ia zi, îl întrebă pe tata, ți-e frică, măi, Serioja? De-aia te dai pe lângă popi?

– Frică? De ce?

– Eu beau de frică, piu-piu-piu, se băgă iarăși Islavin. Când mă apuc eu să torn votca-n pahare, dădu el să-i explice bunicului, aflați că...

Și începuse o lungă discuție, dar nu despre paharele lui Islavin. Oare cum de ajung oamenii să creadă? Ce-i împinge să se închine? Și așa mai departe, știți cum sunt discuțiile la chef... Apoi Sidorin aduse vorba despre nenorocitul de Fawcett, un credincios aparte, chestie care o făcu pe Mașa să mă străpungă cu privirea, dar n-am băgat-o în seamă – așa-i făceam tot mai des în ultima vreme, pentru că... dar mai bine, nu! E suficient să adaug că mama Mașei mă privise pe sub sprâncene: Nu fi rău, păruse ea a-mi spune.

Între timp, Sidorin îi dădea înainte, citându-l pe sir George Cummings (președintele *en titre* al Societății Regale de Geografie, vă amintiți), care îl considera pe exploratorul nostru victorian un exaltat și-un naiv care se hazarda în „bolboroseli eugenice”.

- Cummings îl invidiază pe Fawcett, de-aia vorbește așa, am zis.
- Nu sunt om de știință, replică Sidorin, nu știu până unde merge

invidia între profesori, dar...

– Eu îl aveam pe Ioșka, un ungur, nu se putu abține Islavin. Era academician plin, bea mai mult ca toți. Bea votca cu găleata, domnilor, cu gă-lea-ta! Ei, bine, venise un rus de-al nostru, unul Mikolai, simplu conferențiar, era din Sverdlovsk, piu-piu, și s-au luat la întrecere...

N-am aflat cum se soldase întrecerea lui Mikolai cu Ioșka, pentru că Sidorin îl rugă frumos pe Islavin să-l lase să-și termine ideea:

– Voiam să spun că bunicul tău, continuă el, privindu-mă, stimabilul Emanuel Lvovici, a zis o vorbă mare în seara asta...

– Pentru că sunt bătrân și știu, îi luă bunicul vorba din gură, bătând cu pumnul în masă. Rămase câteva clipe pe gânduri, după care întrebă: Ce vorbă mare am zis, dragă Sidorin?

– *Frică*, Emanuel Lvovici, ați pronunțat cuvântul *frică*. Eu cred, se uită el la mine, eu cred că Fawcett credea în toate basmele alea teozofice numai de frică. Mă refer la frica de moarte...

– Frica de moarte?!

– Ți-am zis eu? mă ciupi Islavin, făcând aluzie la o discuție mai veche.

– Păi, da, continuă Sidorin. Simțea și el nevoia să creadă în ceva ce-i promitea nemurirea, iar *ăștia* îi luaseră tot: Dumnezeu, sfinți, viață după moarte, reînviere, tot. Teozofii, în schimb, i-au arătat calea ce-l transforma, la loc, în ființă nemuritoare. În loc să creadă în Dumnezeu, Fawcett a crezut în Teozofie și în Profetul ei feminin, Elena Blavatsky. La pachet au venit Atlantida împreună cu cetatea pierdută Z...

– Ce încurcătură! interveni Mașa. Mai bine credea tot în Dumnezeu.

– Așa zic și eu, fetiță, făcu Islavin, că-l știu bine pe Dumnezeu, îi place lichidul de frână.

Nevastă-sa pufni în râs (ah, țâțele, țâțele!), dar nimeni n-o băgă în seamă. Ea profită și-mi făcu cu ochiul. Dar noi, ceilalți:

– Ei, hai, o luarăm pe Mașa, iar François cârâi și el, zglobiu, din camera alăturată, ținându-ne hangul. Cine mai crede în Dumnezeu?

– Să vă amintesc de Max Planck? Sau chiar de Heisenberg și, dacă nici ăsta nu e bun, de Isaac Newton? Fiecare dintre acești tovarăși, îi făcu Mașa cu ochiul bunicului („Hoțomanco!” șuiera el. „Niște trădători”, comentă Islavin, „au lipsit de la orele de propagandă, piu-piu-piu!”), fiecare dintre acești tovarăși are o educație științifică mai serioasă decât noi toți la un loc și, cu toate astea, cred într-un Dumnezeu clar, cu subiect și predicat, după cum se spune la TV. De ce vi se pare aiurea să crezi?

– Dacă o iei pe-așa, îți spun eu, se sumeți Lionel. Frica, după cum a sugerat domnul Sidorin, e omenească și nu ține cont de diplome și titluri. Dacă plecăm de la premisa asta, pot să accept că ajungi, din cauza spaimei, să crezi într-un Dumnezeu care...

– Nu Dumnezeu e problema, iartă-mă, Lionel, îl întrerupse Sidorin. Problema e *moartea* (Islavin mă ciupi din nou: „Ți-am spus?”). Fiecare o șuntează cum poate. Unii inventează dumnezei, iar alții caută cetăți pierdute și, dacă le găsesc, capătă dovada că misterele au... logica lor. Uite, își zic ei, există o rațiune divină îndărătul oricărui lucru, oricât de mărunț, iar sufletul există și e nemuritor, nimic nu se pierde, totul se transformă. Norocul lor că speră în viața de apoi, aș fi fost fericit să fiu ca ei... Of, ce bine-ar fi fost ca Madame Blavatsky să fi avut dreptate...

– Ce discuție tâmpită! se enervă tata, în sfârșit. Nu crezi? Bine! Crezi? Treaba ta! Eu speram că Rusia a devenit o țară liberă...

– Rusia e blestemată, cum să fie liberă? i-o întoarse bunicul.

– Ba liberă a fost mereu, interveni Islavin. Votca și coniacul... ne fac liberi și neatârnați cam 70–80 la sută din viață. Am făcut calculul.

– Vă rog să nu vă băgați! se rățoi tata. Ce dacă am devenit credincios? Ce treabă ai tu, un mucos, cu mine? îl fulgeră el pe Lionel. Dacă vreau să cred, am dreptul ăsta în Rusia zilelor noastre.

– Dreptul ăsta l-ai avut și sub Stalin, rânji bunicul. Ce, dacă aveai chef să dai vreun acatist, ceva, ca pui de evreu ce erai, nu puteai s-o

faci? În sinea ta erai liber, hi, hi, hi! Iar la noi, la Schlisselburg...

– Of, ascultă-mă, *pradediuška*, îl întrerupse Lionel, eu îți spuneam altceva... Eu m-am supărat că fiul dumitale a dat dovadă de o slugărnicie intolerabilă... Cum să se îndoiaie din șale în fața unei icoane, precum cel din urmă călugăr?

– Păi, tocmai asta e credința... răspunse tata în locul bunicului. La noi, la ortodocși, așa e, mărturisi el, lăsându-ne mască, mai puțin pe mama, care încuviință. Să crezi cu adevărat înseamnă să te supui Domnului.

– E o credință defectă, țâșni Lionel din scaun. Fawcett, că tot vorbeai de el, căuta cetății ascunse, texte secrete, tradiții etc. etc. El încă era un ins rezonabil, răsuci el o mână deasupra capului.

Devenise imposibil. Islavin se apropie de mine:

– Auzi? I s-o fi trăgând de la hormonii din carnea de pui? mă întrebă.

Iar Lionel:

– ...poate c-ar fi mai bine, îi zicea el tatei, dacă tot ai poftă să crezi în Dumnezeu, să treci la catolici! Sau, și mai bine, la protestanți! Ția nu te îmbrobodesc în halul ăsta. Nu te calcă în picioare, te lasă să te gândești și cu mintea ta. Și, mai ales, nu te obligă să te prosternezi ca ultimul incult!

– Lionel! îi atrase atenția Mașa.

Dar tata, furios:

– Cum *dracu'* să mă fac papistaș? Ar fi o trădare...

– Păi, noi suntem, oricum, evrei! se ambală Lionel, și o luă la pas prin sufragerie (pe cine imita?). Ce trădare mai mare ca asta? Te tragi din rabini și tu te faci *goi*...

– Și ce? se îmbujoră Islavin. Vrei să spui că jidanii nu beau?

– Lăsați-mă, domnule, cu băutura! făcu Lionel. Ce legătură are cu ce

vorbesc?

– Are! tună Islavin. Am convingerea nestrămutată că-l întâlnești pe Dumnezeu la fiecare băută strașnică. Nu contează că ești ortodox, musulman sau jidan. Când ești beat, Dumnezeu ți se pare, oricum, un elefant, piu-piu-piu... Sunt Obi-Wan Kenobi, proclamă el, vorbind pe nas și făcând-o pe nevastă-sa să hohotească.

– Asta-i culmea! exclamă Lionel. Amândoi bunicii mei sunt săriți de pe fix.

– E mai complicat, dragă Lionel, interveni Sidorin. Tu-i găsești vină lui Serghei Emanuelevici că a trecut la ortodoxie, pentru că, zici tu, ar fi avut obligația morală să se ducă la sinagogă... Mai zici că, dacă tot e să renunțe la iudaism, de ce nu trece la papistași sau la protestanți, că aștia ar fi, vezi doamne, mai raționali... Dar, uite, eu cunosc o mulțime de evrei din Piter trecuți la ortodoxie. La protestantism și la catolicism, nu prea. Dar, ce vrei? Așa-i pământul din jur, el ne duce la o credință sau alta. Dacă Serghei Emanuelevici ar fi trăit la Geneva, s-ar fi făcut calvin, căci așa era firesc...

– Iar, dacă se naștea la New York, îi luă Islavin vorba din gură, se făcea Calvin Klein!

De îndată ce zise asta, tatăl Mașei făcu un lucru uluitor: se ridică în picioare și, clătînându-se ca toate alea, turnă pe beregată un pahar cu votcă, de la înălțime, înghițindu-l fără să verse un strop.

– Nu pot să cred! se holbă Lionel. Maică-mea răsuflă adânc, privind în tavan.

Dar Sidorin, de parcă nu l-ar fi întrerupt nimeni:

– ...pe de altă parte, dragă Lionel, de ce ești atât de vehement? Și tu ai fost botezat ortodox. Până la urmă, e doar un jurământ.

– Ba e slugărnicie! Slugărnicie prostescă. Cât despre mine, nu eu am jurat, voi ați jurat în numele meu, eu eram prea mic ca să iau hotărâri.

– Deci nici rus nu ești, punctă Islavin, căci atunci când te-ai născut erai și mai mic decât atunci când te-ai botezat, piu-piu-piu! Dacă ne

luăm după tine, degeaba ne naștem pe un pământ sau altul.

– Hopaa! se însufleți bunicul, și-l zgâlțâi pe Lionel. Mai zi-i, nu te lăsa!

– Aș bea o bere, făcu mama Mașei.

Era binedispusă și se aplecă peste masă, căutând o sticlă. Scaunul pârâi sub ea. O lua pe fiică-sa la țâțe, iar Islavina, nenorocita, știa! Se vedea din felul în care dădea berea pe gât.

Între timp, Lionel revenise la atac:

– Barem Fawcett al vostru nu făcea sluj nimănui. Teozofia nu-l obliga să se umilească. Noi, rușii, ne umilim mereu, noi iubim umilința.

– Fir-ai al dracului, Dostoievski! dădu Islavin ochii peste cap. Iarăși începem cu chestia asta...

– Ba și Fawcett a fost obligat să se umilească, zise Sidorin. S-a acoperit de ridicol în fața comunității științifice, ce umilință mai mare vrei? Cei ca taică-tău îl admiră, dar alții își râd de el și-l vorbesc pe la spate. Fawcett, nebunul de serviciu de la Royal Geographic Society... Fawcett, fraierul de teozof...

Dar Lionel:

– Ce vă mai pricepeți să vârați gunoiul sub preș... Eu vorbeam despre bunicul și despre ortodoxie, iar voi v-ați ascuns după fustele lui Fawcett! Și, de fapt, chiar așa, prinse el vânt din pânze deodată, chiar așa: cu ce e mai prejos teozofia decât creștinismul? De ce e ridicolă o profetesă vie, în timp ce un profet mascul, mort de două mii de ani, merită respect nelimitat?

– Ești un prost! zbierară tata și bunicul, concomitent, făcându-ne să izbucnim în hohote. („Nebunule!” îl amenință bunicul cu degetul.)

Ne dăduseră lacrimile de răs, iar mama Mașei – dumnezeule! – tremura din tot trupul atât de explicit, încât degeaba mai purta haine.

– Mai bine am goni ursul în bârlog, piu-piu! propuse Islavin, cu glas

răsunător, iar noi am ciocnit și am băut imediat, aclamându-l din răsputeri.

Lionel se înfurie:

– Vă bateți joc! Uite de ce n-ajungem noi, rușii, nicăieri, niciodată!

– Lasă prostiile, nepoate! răcni Islavin precum fiara, votcă și șampanie, votcă și șampanie! La luptăăă!

Lionel se albi. Se uită la noi cu silă nețărnută. Simțindu-l, Islavina dădu să-l împace, dar el se smulse din brațele ei primitoare și ieși val-vârtej din sufragerie.

Adevărul e că înainte de a-i fi picat în mână Manuscrisul 512, Fawcett începuse să se îndoiască de existența orașului pierdut. Discutase cu persoane bine informate, dar acestea nu reușiseră să-l convingă că lucrurile stăteau *exact* așa cum le visase el. Fiind englez – deci rațional – Fawcett simțea nevoia unei demonstrații, așa că a decis să efectueze o călătorie pregătitoare, prin care să adune și *alte* dovezi că cetatea Z exista și că se afla acolo, în junglă, așteptându-l.

Prin urmare, a pornit în cea de-a șaptea expediție (expediția *Gongugy*) în luna februarie 1920, la începutul sezonului uscat. A mers cu trenul de la São Paulo la Corumba, de acolo a luat vaporul la Cuiaba, după care a intrat în junglă, îndreptându-se spre nord-est, însoțit de numai doi oameni. Unul dintre aceștia, Butch Reilly, l-a părăsit din primele săptămâni ale călătoriei, iar Fawcett însuși s-a întors la Cuiaba de două ori pe parcursul expediției – o începuse prost. După ce-a reușit, în sfârșit, să se întindă la drum, a luat-o spre nord-est cu singurul însoțitor rămas. Cei doi au umblat prin junglă cinci săptămâni, pișcați de țânțari, mâncați de vii de viermii ce li se vârău sub piele (*C. hominivorax*), trudindu-se la trecerea râurilor și a bălților întâlnite la tot pasul, ostenind în ultimul hal. Ajunși dincolo de râul Manissaua Misu, în plin teritoriu Suya (temuții *Beijos de Pau*), însoțitorul lui Fawcett și-a pierdut calul și n-a mai putut să continue drumul. Cei doi s-au întors spre Cuiaba, dar calul lui Fawcett s-a îmbolnăvit după câteva zile. Exploratorul a fost nevoit să-l împuște, dând numele de Deadhorse Camp locului cu pricina și

notându-i poziția pe hartă: 11 grade și 43 de minute latitudine sudică și 54 de grade și 35 de minute longitudine vestică.

În ceea ce mă privește, am remarcat că între cifrele cu pricina existau, cum altfel, niște legături speciale ce semnalau că *realitatea se înmăănunchea*, fir-ar să fie: 11 plus 43 fac 54, iar 35 nu reprezenta nimic altceva decât numărul zilelor ce-i fuseseră necesare ca să ajungă în teritoriul Suyu, fiind totodată și suma dintre ultima cifră a minutilor de latitudine sudică și prima cifră a gradelor de longitudine vestică. Nu era relația numerologică perfectă, dar era suficientă ca să mă împingă mai departe, căci Fawcett avea talentul de a lăsa indicii în cele mai ciudate locuri posibile (în coordonatele geografice, inclusiv). Ești pe drumul bun, îmi făcea el cu ochiul, ca un *sníper*, tocmai din anul 1920 – ține-o tot așa!

În sfârșit. Fawcett a considerat respectiva incursiune un eșec, iar dubiile sale transpar din scrisoarea trimisă lui Alberto Wilde, pe numele său adevărat Dmitri Petrovici Verighin, un rus alb emigrat în Brazilia, curatorul colecției de artă egipteană a Muzeului din Rio. Problema mea era că în scrisoarea adresată lui Verighin, Fawcett nu vorbea nici despre Suyu, nici despre Kalapalo, nici despre alte triburi care, la acea oră, se aflau pe Rio Manissaua Misu. Fawcett vorbea doar despre Nambikwara și Apiaka, popoare situate mult mai la nord, aproape de izvoarele lui Rio São Manoel de los Barbaros, un afluent al râului Tapajos.

Căutându-l pe Wilde, m-am intersectat din nou cu fostul iubit al Mașei. Iată cum s-a întâmplat. Cu chiu, cu vai, am reușit să dau de urmașii lui Verighin la Rio de Janeiro – capul familiei se numea Miguel Wilde și nu mai știa o boabă rusește. Vorbind la telefon cu el, mi-am dat seama că habar n-avea de corespondența strămoșului său cu Fawcett, dar mi-a transmis, în schimb, că de două săptămâni ținea în gazdă o echipă de jurnaliști ruși, gata să plece în Mato Grosso pe urmele exploratorului. Fuseseră trimiși acolo de un post TV care producea documentare.

I-am cerut lui Wilde permisiunea să vorbesc cu șeful echipei.

– Stați așa, că vi-l dau imediat! se lăudă el, plin de veselie, semn că nu mai văzuse în viața lui ruși aflați în misiune.

Nu înțeleg portugheza, dar m-am prins cât ai bate din palme că șeful echipei îl luă pe Wilde la rost: cine dorea să-i vorbească? Auzindu-mi numele, jurnalistul sări ca ars și-i zise lui Wilde că refuză să vină la telefon, după care se apucă să-i dea un fel de sfaturi grăbite pe care mai mult le deduceam din context. A fost pentru prima oară când mi-a părut rău că nu înregistrez convorbirile telefonice și i-am înțeles și pe nenorociții de kaghebiști, pentru că sunt sigur că rusul, atârnat de un membru al echipei (acesta avea o voce gravă, potolită), îl îndemna pe Wilde să mă descoasă, să scoată de la mine cum de aflasem că erau acolo, să mă întrebe de unde sunam, dacă mă pregăteam de o expediție similară etc. Printre altele, mi s-a părut că aud în conversația îndepărtată și numele fostului iubit al Mașei.

Spre cinstea lui, Wilde n-a intrat în jocul oaspeților săi. Mi-a mai vorbit câteva clipe, încurcat, l-a scuzat pe jurnalist, răzbunându-se pe situația delicată în care fusese împins („Rusul dumneavoastră vomită prin cur,” spusese Wilde, pretinzând că nu-și amintește cuvintele corecte în engleză), după care și-a luat un la revedere grăbit și a închis.

L-am sunat pe Sidorin, dar Mașa, care trăsesse cu urechea la convorbire din camera cealaltă, nu m-a lăsat să vorbesc:

– Așa-ți trebuie, dacă te culci pe-o ureche. Tu ești aici și altcineva a plecat în Brazilia, în locul tău... Cine ți-a copt-o?

– Ce faci? am ridicat eu tonul. Tragi cu urechea?

– Am dreptul ăsta! Suntem împreună pentru că m-ai îmbrobodit cu visurile *tale*. Mi le doream și eu, să știi, și eu mi le doream, dar uite că tu te îngrași în timp ce alții îți împlinesc visurile. Cine-a plecat în Mato Grosso?

– Să știi că degeaba a plecat acolo! N-o să găsească nimic, nimic, nimic, măcar de-atâta lucru mi-am dat seama de când umblu după Fawcett! De ce să plec la dracu-n praznic, dacă știu că-mi pierd timpul?

– Pentru că te cheamă Vladimir Sergheevici Perelman! Pentru că ăsta ești tu, pentru că e cel mai frumos lucru ce ți-a trecut prin minte! Mai agățat cu visurile tale și cu poezia lui Kipling. Ce s-a ales de ele

acum?

M-am gândit la Lionel și la François – erau tot efectul secundar al versurilor lui Kipling și-al visurilor mele: fără ele, ar fi avut altă mamă și ar fi fost alții. Oare cum i-aș fi iubit pe aceia? M-am clătinat: cum adică, să *nu* fi existat Lionel și François? Cum adică, să iubesc *alți* copii?

– Ce s-a ales din toate astea? repetă Mașa.

Creierul mi-a luat foc:

– S-au dus de râpă din cauza ta! Numai din cauza ta!

Să știți că i-am spus asta pentru că rușii de la Wilde de acasă pronunțaseră numele fostului ei iubit. Mi-a părut rău pe loc și nu doar pentru ea, ci și pentru Lionel și François, care auzeau tot. Nu-l mai pun la socoteală pe Sidorin, care aștepta în telefon.

– Alo? Alo? Ce se întâmplă, dragă Volodia?

Ce să-i zic? Ultima mea replică o făcuse pe Mașa să înghețe. M-a privit câteva clipe, după care s-a repezit în dormitor, cu brațele pe lângă trup și cu pumnii strânși. A trântit ușa. S-a pus pe plâns, François s-a pornit și el, iar Lionel a ieșit în hol. Nu zicea nimic, doar se uita la mine, în timp ce fiul meu cel mic și nevastă-mea plângeau, fiecare în câte o cameră.

– Volodia, mă chemă Sidorin din telefon. Bag de seamă că ai aflat. N-am vrut să-ți spun, căutam un moment mai bun ca să-ți dau vestea... Omul cu pricina (era clar la cine se referea) a stipendiat un documentar în Mato Grosso. I-a plătit regește pe cei de la canalul D...v.

– Mai bine-mi spuneai.

Mi se rupea inima pentru Mașa – plângea cu suspine, nu se prefăcea, of, nu mă pricepeam la scandaluri, doar răneam lumea de moarte ca să scap mai repede de ceartă.

– Am picat prost, constată Sidorin, deși eu sunasem. Revin mai târziu.

– Acum nu mai contează, am zis. Știai demult?

– De două zile. M-am întâlnit cu redactorul-șef de la Prospektor și mi-a spus că – pronunță din nou numele fostului iubit al Mașei – a sponsorizat din cap până în picioare o expediție pe Rio Xingu. Țăsta nu-i om să se lase cu una, cu două, ți-am mai zis. A trasat sarcini precise echipei de filmare. E interesat, mai ales, de niște lumini plutitoare din junglă (ai auzit de ele?) și de o ruină poziționată clar, pe o hartă. Sunt sigur, însă, că Fawcett e doar un pretext. Tu ești interesul lui adevărat, tu și Mașa.

În a doua parte a celei de-a șaptea călătorii, Fawcett a pornit de la Bahia, îndreptându-se spre sud-vest, de-a lungul râului Gongugy, de la care se trage numele expediției. Pe traseu, a poposit la Jequie, un orașel situat între coline molcome, acoperite cu tufișuri și pomi rari. Aici i s-a relatat despre existența unui oraș părăsit situat în vest – un oraș ale cărui case erau acoperite cu aur. Continuându-și drumul, a ajuns în sătucul Conquista, unde locuitorii i-au povestit despre un oraș miraculos, aflat tot la vest, unde s-ar fi aflat cândva o exploatare de pietre prețioase.

Dându-și seama că apucase pe o cale greșită, Fawcett și-a schimbat traseul și a pornit în cea de-a treia parte a expediției. De astă dată a plecat singur, Felipe, tovarășul său credincios, ducându-se la Rio să se căsătorească.

A luat-o direct spre vest, spre Serra do Assurua, dincolo de localitatea Lençóis, urmând indicațiile unei hărți grosiere, schițate de Beare O'Sullivan, consulul britanic din Bahia, care, în treacăt fie spus, era un morfinoman. Timp de trei luni a bântuit jungla de unul singur, fără să mărturisească nimănui unde a fost și ce a văzut și asta, nu pentru că n-ar fi descoperit nimic, ci pentru că nu fusese însoțit de nimeni care să confirme că ceea ce văzuse acolo, în sălbăcie, era real. De altfel, ziarele anunțau că ajunsese aproape de țintă și că luase deja hotărârea să plece în expediția următoare. Cu acea ocazie, a fost publicată și afirmația lui că „singurătatea este suportabilă dacă ai un țel care te mână de la spate” și că, dacă se pune problema, era în stare să petreacă un timp nelimitat în junglă.

Deocamdată, însă, în 1921, Fawcett era îngrijorat. Malaria și lipsa fondurilor îl țineau în loc, în timp ce rivalul său, Alexander Hamilton Rice, se pregătea de plecare. V-am spus cine era Hamilton Rice – am omis doar să amintesc că urmasa, și el, cursul de cartografie al Societății Regale de Geografie, cel pe care-l absolvise și Fawcett, și că fondase Institutului de Explorare Geografică al Universității Harvard. Spre deosebire de Fawcett, Rice era putred de bogat și putea să pompeze bani cu nemiluita în expediții. Gândindu-se la el, lui Fawcett nu-i venea în minte decât tragedia lui Robert Falcon Scott, care ajunsese la Polul Sud numai ca să vadă steagul victorios al Norvegiei, lăsat acolo de Roald Amundsen, rivalul său.

Alexander Hamilton Rice era descendentul unuia dintre primii imigranți englezi în America și păstrase lookul *hautain* și preocupat al strămoșilor săi, originari din East Anglia. Neliniștit, era obsedat de studiu și mereu atent la detalii. Fusesse directorul spitalului militar american din Paris, în timpul Primului Război Mondial, în vremea în care Fawcett servise ca locotenent-colonel de artilerie (voluntar) în Flandra. Primise Legiunea de Onoare pentru servicii în timpul războiului, în timp ce Fawcett fusese citat de multe ori prin ordin de zi, în calitatea sa de comandant de brigadă, de parcă nici acolo, pe front, n-aveau pace, și se pândeau unul pe altul, nu care cumva să se desprindă vreunul în câștigător.

Fawcett și Hamilton Rice... ADN-ul le era impregnat de amintirea comitatelor pline de cețuri și doldora de păduri, ascunzând în helixurile sale, ca niște nestemate nemaivăzute, zărilor privite de strămoșii lor peste Marea Oceanică; spiralele lor genetice păstrau memoria regilor uciși și a ducilor întemnițați, fiind afundate până la ultimul atom în imaginile, aproape șterse, ce le șopteau că țărmurile lor erau totuna cu sfârșitul lumii... Străbunii lor trecuseră Atlanticul, porniseră cruciade, spulberaseră Invincibila Armada, ajunseseră în Asia, cuceriseră India, se năpustiseră în Africa, văzuseră (cei dintâi dintre „albi”) cascada Victoria, puseseră piciorul pe Terra Australis, rebotezaseră stânca Uluru în Ayers, se repeziseră peste Antarctica, priviseră spre Kanchenjunga de la Darjeeling și descoperiseră izvoarele Nilului – ce-și mai doreau? Ce-i mâna de la spate? Ce masochism îi împingea pe anglo-saxoni să abandoneze confortul

urbano-industrial și să caute încă ceva, și încă ceva, și încă ceva?

– Un loc de refugiu, mi-a spus Sidorin, într-o după-amiază, pe când ne plimbam prin Grădinile Taurida. Englezii jinduiesc după un refugiu...

Ne-am așezat pe marginea canalului. În fața noastră, pe malul de vizavi, un băietan de 12–13 ani arunca în apă cu ceva. Se apleca într-o parte și dădea cu schepsis, străduindu-se să facă „scara”, numai că nu azvârlea cu pietre plate, ci cu niște cutii de CD-uri.

– Refugiu? l-am întrebat pe Sidorin.

Nu-mi răspunse. Se înroșise la față, se ridică. Se duse pe malul canalului:

– Ce faci, măi, derbedeule? strigă. Ce-arunci cutiile alea în apă?

Băiatul, nimic! Azvârlea în apă cutie după cutie.

– De ce mă faci derbedeu, băi? rânji el într-un târziu. Ți s-a făcut de cucui?

Sidorin paraliză. Mă privi cu ochii holbați, parcă mă chema în ajutor.

– Nu ți-e rușine, golanule? am strigat la puștan.

– De ce să-mi fie rușine? Ce-o să-mi faceți, băi, babalâcilor?

Și, pleoosc, azvârli altă cutie în apă.

Sidorin se clătină.

– O să chem miliția! scrâșni el. Unde dracu-i miliția?

Între timp, pleoosoc! Derbedeul aruncă altă cutie, nu în vreun fel anume, ci doar așa, ca să ne dea peste nas. Se sprijinise de un arțar, se uita la noi și tot azvârlea la cutii în canal. Ne uităm în jur – paznici sau milițieni, ioc!

– Sun la miliție! zic și mă apuc să-mi caut mobilul. Răscolesc prin haine, nimic. Unde naiba era? Nu-mi găsesc telefonul, i-am șuiurat

lui Sidorin, întorcându-mi buzunarele pe dos.

Pleooooosc!

– Dacă vreau, răcni puștanul, mă și piș în apa asta, da' nu-mi vine. Hai, faceți-mi ceva, ce vă uitați?

Sidorin dădu un muget și se repezi spre cel mai apropiat podeț. M-am luat după el, scotocind după telefon.

– Unde naiba fugi? O s-o șteargă!

– Vreau să-l *omor*, suflă Sidorin. Îl omor! Hai odată!

O mamă își saltă copilul în brațe, dispărând din calea noastră.

– Vă mai aștept mult? urlă puștanul după noi.

Sidorin slobozi un răget – podețul era prea departe, iar noi mai mult ne îndepărtam de imbecilul acela, plus că ne luase și oboseala. Ne oprirăm. Derbedeul mai azvârli două-trei cutii și o luă din loc, agale, doar întorcea capul, când și când, ca să fie sigur că nu ne repezim din nou după el.

– Ne-a făcut, suflă Sidorin, înfrânt. Nenorocitul naibii... ne-a făcut!

I se strâmbase fața; spumega și se uita în jur ca un câine zădărat printre țambre.

– Da' unde naiba mi-oi fi pus eu telefonul? simții eu că iau foc.

– Dă-l naibii de telefon! De telefonul tău îmi arde mie?! Al dracu' golan... Ne-a făcut, ne-a făcut... Ai dracu' și englezii ăia, că de ei vorbeam când l-am văzut pe cretin! De la englezi ni se trag toate! Englezii, cu... cu... – nu-și găsea cuvintele și înghițea în sec, ziceai că-i un pește pe uscat. Își slăbi nodul de la cravată cu un gest brusc și se făcu violet în obraji.

– Lionel Maksimovici, Lionel Maksimovici! am dat eu să-l potolesc.

– Engleeezii! șuieră el. Ei ne-au vârat pe gât libertatea asta deșănțată! Ei! Spăimoșii de englezi... De frică, au cucerit o lume întreagă...

– Lionel Maksimovici, dă-i încolo! Ce treabă au englezii cu boul ăsta? Părinții lui sunt ruși, nu englezi!

– Părinții i-or fi ruși, se apucă el să ragă, dar școala? Școala, te întreb? Mai e școala rusească? A mai rămas ceva rusesc în școli, fir-ar ale dracului să fie astăzi și mâine... N-au putut să ne termine în război și-atunci ne-au terminat economic, ne-au terminat educația, asta au făcut căcăcioșii ăia de englezi, cu verii lor americani cu tot, fricoșii ăia, ji-go-di-i-le alea! – zbieră el. Trase adânc aer în piept: 'r-ar al dracului și Fawcett al tău să-ți fie, și Hamilton Rice, și tot neamul lor cel adormit, că n-au avut și ei o Siberie! Aaaah, ce bine le-ar fi prins o Sib-berie, bătu el din picior, măcar una mică, să nu ne mai dea atâtea lecții, că de-aia s-au și dus unde-a înțârcat mutu' iapa! De-aia s-au dus de bezmetici în toate colțurile pământului, nu i-a saturat nici aurul, nici fildeșul, nimic, nimic, nimic! Știi de ce fug englezii de la ei de-acasă? se opri el deodată. Mă luă de rever: Știi? Vrei să știi de ce pornea zăbăucul de Fawcett prin junglă? Pentru că, de generații întregi, le-a intrat frica în oase, de-aia! Pentru că n-au o Siberie la îndemână, im-be-ci-lii! Au o frică sfântă să nu-i azvârle cineva în apă de pe insulița lor de rahat!

În 1923, spre sfârșitul anului, după nenumărate conferințe și pledoarii, Fawcett reușește să facă rost de bani de la o societate financiară londoneză, The Glove, și de la Alianța Ziarelor Nord-americane, căreia trebuia să-i furnizeze corespondențe periodice și, la finele expediției, o relatare completă din care să iasă o carte. În luna mai 1924, cu banii în buzunar, Fawcett prezintă planul călătoriei în fața Societății Regale de Geografie.

Intenționa să părăsească orașul Cuiaba și să se îndrepte spre nord, cu asini, spre râul Paranatinga. De acolo avea de gând s-o ia pe râu cu pirogile până la aproximativ 10 grade latitudine sudică, de unde avea să pornească pe jos, spre est, să traverseze Rio Xingu, iar după aceea să-și continue drumul până la Rio Araguaia. De acolo avea să se deplaseze spre Fort Imperial, pe Rio Tocantins, de unde urma s-o ia spre coastă, trecând prin Barra do Rio Grande și peste Rio São Francisco. Scopurile expediției erau, în primul rând, geografice, la care se adăugau cercetări arheologice și observații etnografice.

Consiliul Societății Regale de Geografie a aprobat planul și a achiziționat, în contul expediției, materiale în valoare de o sută de lire: un teodolit, un sextant, câteva busole și două cronometre gravate cu inițialele R.G.S., cu numerele 16, respectiv 24.

După câteva luni, Fawcett îi scria fiului său Brian, aflat pe atunci în Peru: „...vom dispărea în păduri pentru trei ani, dacă nu și mai bine. Sunt sigur că Jack și Rimmel o să fie încântați. În afară de noi trei, din expediție nu vor mai face parte decât doi brazilieni care vor avea grijă de asini, dar ei nu vor merge cu noi decât până la un anumit punct... Dacă eu, cu experiența mea, n-o să reușesc, nu văd cine altcineva ar putea.”

În decembrie 1924, Fawcett ajungea la New York împreună cu Jack, unde îl întâlnește pe Rimmel Raleigh. Jack și Rimmel erau prieteni din copilărie, se cunoscuseră de dinainte să fi împlinit șapte ani, se jucaseră, alergând pe cărări, „călărind bicicletele și trăgând cu puștile după ciori”, după cum spune Brian, fiul mai mic al colonelului. Părinții lor se știau bine. Tatăl lui Rimmel era chirurg naval și murise de cancer laringian pe când fiul său n-avea decât 15 ani. La momentul plecării în expediție, Rimmel lucra ca fotograf pentru un ziar din California.

Lucru ciudat, niciunul dintre tineri nu mai fusese în sălbăcie și mulți se întreabă de ce i-a preferat Fawcett, refuzându-l, de pildă, pe T.E. Lawrence (faimosul Lawrence of Arabia). Fawcett avea însă o filozofie aparte despre călătorii.

Spre deosebire de cei ce adoptaseră desfășurarea masivă de forțe (în Himalaya sau la Polul Sud, de exemplu), rămăsese un purist care se mulțumea cu puțin. Pentru el, *echipa* era esența succesului, iar dintre echipe, grupurile mici și bine sudate băteau de departe grupurile numeroase. Iată de ce Jack și Raleigh erau partenerii de drum ideali. Jack era solid și visase mereu să-și însoțească tatăl în explorări. Se pregătise de plecare „cu furie” – alergase, făcuse exerciții cu greutate, studiasse portugheza și învățase să se orienteze după stele. Era înalt și puternic, blond, cu trăsături prelungi, nu fuma, nu consuma alcool și nu pierdea nopțile. Se zice că arăta ca un star de cinema, ceea ce, de altfel, dorea să devină după întoarcerea din expediție.

Asupra acestui aspect vom reveni, însă.

Raleigh, prietenul lui, era diferit – Brian Fawcett îl categoriseşte drept un clovn înăscut. Era brunet, ceva mai scund şi purta o mustaţă la modă. L-ar fi urmat pe Jack şi în foc, ceea ce pentru Fawcett era primul pas spre acea echipă sudată, în care încrederea reciprocă era fundamentală. După luni de mers prin jungla umedă, plină de insecte care te scot din minţi, prin apă până la brâu şi cărând poveri grele, fără a vedea chipuri noi, suferind câteodată la fiecare pas, principalele pericole erau certurile, acuzaţiile reciproce, ba chiar revolta. Fawcett ştia cât se poate de clar că vor „avea nevoie de o rezistenţă mentală şi nervoasă teribilă, dublată de capacitatea de a îndura privaţiuni şi eforturi cumplite pentru că, în asemenea condiţii, minţile oamenilor sucombă înaintea trupurilor.” ²⁹

Opiniile lui erau cunoscute de membrii Societăţii Regale de Geografie, care îl considerau pe Fawcett „ultimul exemplar al geografului victorian şi singurul explorator în viaţă care putea duce la bun sfârşit o asemenea expediţie. Oricare altul i-ar călca pe urme s-ar angaja într-o întreprindere fără speranţă”. Se mai spunea că Fawcett „este un om cu voinţă neînduplecată, în stare să meargă mai mult, să călătorească mai mult şi să exploreze mai mult decât oricine altcineva”...

Pe 25 ianuarie 1925, cei trei au plecat din New York la bordul navei *Vauban*, cu care au ajuns la São Paulo, unde erau aşteptaţi de faimosul Corto Maltese, călător încercat şi bun cunoscător al junglei. Acesta din urmă era însoţit de profesorul Jeremiah Steiner, de la Universitatea din Praga, şi de Levi Colombia, un anticar din Maracaibo. Corto şi tovarăşii săi au însoţit grupul lui Fawcett până la Cuiaba, după care au dispărut fără urmă într-o direcţie necunoscută, dar unele voci afirmă că cele două grupuri s-au reîntâlnit în junglă după câteva săptămâni ³⁰. În ceea ce-l priveşte pe Fawcett, a rămas la Cuiaba şi a făcut ultimele pregătiri de drum, iar în aprilie, cu doar patru luni înainte de a împlini 58 de ani, a părăsit localitatea, punându-şi soarta „în poala zeilor”, după cum avea să scrie în ultima sa scrisoare către Nina. Cei doi peoni angajaţi, Gardenia şi Simoes (*cabocles*, după anumite surse, indieni Bacairy, după altele), aveau grijă de animale: trei asini înşeuăţi, patru asini samarizaţi şi o *madrinha*, un cal ce purta o talangă la gât, conducând celelalte

animale. Din instrucțiunile lăsate în urmă, o să reținem că Fawcett a solicitat ca, în caz de dispariție, să nu fie trimise niciun fel de expediții de salvare pe urmele lor. „Dacă eu, cu experiența mea, nu reușesc să scap cu viață de aici, nimeni altcineva n-o s-o facă. Este și motivul pentru care *n-am spus niciodată cu precizie* încotro mă îndrept.”

A plecat la drum optimist. Era sigur că va descoperi răspunsul „enigmelor vechii Americi de Sud și, odată cu ele, ale Preistoriei omenirii. Totul e ca orașele antice, ascunse, să fie descoperite și oferite cercetării științifice. Știu că acele orașe vechi există.”

Inițial, drumul s-a desfășurat fără incidente. În câteva zile, cei trei au ajuns la satul indienilor Bacairy, în Serra Azul, iar de acolo și-au continuat drumul (ne spune varianta oficială) printre râurile Teles Pires și Ferro. Au mers paralel cu versantul estic al Serrei do Tombador, după care au cotit spre est, ca să atingă râul Paranatinga, respectând planul expus Societății Regale. În scurt timp, la trecerea râului Ranuro, are loc primul incident: expediția pierde calul care transporta cadourile pentru indieni – oale, cratițe, mosoare cu ață, bricege, clopoței, brățări, chibrituri, oglinzi etc...

În mod normal, Fawcett trebuia să se întoarcă din drum – avea de străbătut o regiune neexplorată, cu *indios bravos* recunoscuți pentru agresivitate, iar absența cadourilor îl punea în imposibilitatea de a atrage bunăvoința băștinașilor. Cu toate acestea, își continuă traseul, îndreptându-se spre nord-est. După câteva zile, grupul întâlnește un trib prieten, probabil Anauquas, unde au petrecut câteva zile pentru recuperare, căci Rimmel Raleigh făcuse o infecție la picior și se deplasa cu dificultate.

Cu acea ocazie, Anauquas i-au povestit lui Fawcett despre niște lumini ciudate ce se ridica din junglă în dreptul lacului Ipavu, în plin teritoriu Kamayura, și de-a lungul malului estic al râului Kuliseu, iar Fawcett și-a afirmat dorința de a ajunge la Serra dos Martirios. Auzindu-l, căpetenia l-a sfătuit să nu se aventureze într-acolo pentru că se înmulțiseră raidurile indienilor *Beíços de Pau*, din triburile Suya și Kreen Akarore, dar englezul a hotărât să-și continue drumul, neabătut.

A pornit direct spre est, traversând Rio Kuliseu și ajungând pe râul Kuluene, în plin teritoriu Kalapalo. După ce a ajuns la Deadhorse Camp (o poiană răcoroasă, lipsită de țăntari și muște), cei doi peoni au fost trimiși acasă, iar englezii și-au continuat drumul de unii singuri.

Din acest moment, nu mai putem face decât speculații despre expediție, bazându-ne pe mărturiile incerte ale indienilor. Din scrisorile trimise Ninei și fiului mai mic, Brian, aflăm că drumul fusese infernal, că abia reușiseră să-și croiască poteca printre liane și că cei doi tineri, neexperimentați, avuseseră dificultăți indescritibile. Insectele, ca întotdeauna în Amazonia, erau cumplite.

Ajunși în satul indienilor Kalapalo, cei trei au fost avertizați încă o dată să nu-și continue traseul, numai că ei au ignorat sfaturile și s-au afundat în junglă, spre nord-est. Indienii Kalapalo le-au urmărit fumul focurilor de tabără timp de cinci (alții spun unsprezece) zile, timp în care au observat că Fawcett respecta itinerarul planificat, îndreptându-se spre porțiunea nordică a Serrei do Roncador.

După care, într-o bună zi, fumul nu s-a mai văzut. La ora aceea, ultima scrisoare a lui Fawcett se afla în cala unui transatlantic și se îndrepta spre Anglia. Era adresată Ninei și fusese scrisă cu câteva săptămâni înainte, pe 29 mai 1925, la Deadhorse Camp:

„Mă aștept să intru în contact cu vechea civilizație într-o lună și să ating ținta principală în luna august. Vom mai sta aici (la Deadhorse Camp – n.a.) câteva zile, să aranjăm ca peonii să se întoarcă acasă – s-au săturat de călătoria noastră, iar eu nu-i condamn pentru asta...

...Jack este bine, e din ce în ce mai puternic cu fiecare zi, suferă doar din cauza insectelor care mă scot din sărite până și pe mine...

...Sunt îngrijorat din cauza lui Raleigh, însă. Încă e bandajat la picior, dar nu se lasă. Până aici, am avut mâncare suficientă și n-a fost nevoie să mergem pe jos, dar nu știu cât o s-o mai ducem așa. S-ar putea să rămânem fără hrană pentru animale, cine știe. Nu pot să sper că voi rezista mai bine decât Jack și Raleigh, dar n-am de ales. Anii își spun cuvântul, în ciuda entuziasmului meu...

...Îți scriu de la Deadhorse Camp, situat la 11 grade și 43 de minute latitudine sudică, 54 de grade și 35 de minute longitudine vestică, chiar din locul în care mi-a murit calul acum cinci ani. N-au mai rămas din el decât ciolanele. Calculele îmi arată că voi întâlni indienii într-o săptămână, cel mult zece zile, după care vom ajunge la cascada despre care se vorbește atât de mult.

Să nu te temi sub nicio formă de eșec..." își încheie Fawcett scrisoarea, acestea fiind ultimele-i cuvinte ajunse în lumea civilizată.

Nesțiind să scrie, indienii Kalapalo își transmit istoria din generație în generație pe cale orală. În acea înșiruire de pățanii, tribul Kalapalo îi dedică lui Fawcett un episod important, englezul fiind primul alb pe care îl văzuseră. Episodul, însă, se contrazice cu relatările verbale pe care aceiași Kalapalo le oferă celor ce întreabă de Fawcett.

Relatările cu pricina aruncă o lumină sumbră asupra expediției. Astfel, se pare că echipa lui Fawcett ar fi avut niște ieșiri brutale care, treptat, i-au înfuriat pe indieni. [31](#)

Într-o seară, de pildă, la focul de tabără, unul dintre englezi (probabil Jack) a bruscat un copil care voia să se joace cu un obiect din ranița lui. Pentru cine îi cunoaște pe Kalapalo, calini și drăgăstoși cu copiii (nu-i lovesc niciodată), este evident că acesta era un motiv de supărare, mai ales în condițiile în care Fawcett nici nu adusese cu el obișnuitele cadouri cu care să-i îmbuneze.

Totodată, mai aflăm că albi i-ar fi încărcat pe indieni cu poveri grele, grăbindu-i (mânându-i ca pe vite, spunea un bătrân) să meargă spre nord. În plus, într-o zi, englezii au vânat un animal (o maimuță), pe care l-au atârnat de creanga unui copac. Unul dintre indieni a dorit să taie o bucată de carne și să se hrănească (indienii Kalapalo împart între ei vânatul), dar englezii l-au îmbrâncit, interzicându-i să se atingă de maimuță.

Conflictul nu mai avea nevoie decât de o scânteie. Într-o dimineață nefastă, Jack, necunoscător al obiceiurilor Kalapalo, a urinat în râul ce curgea spre sat – un afront nemaipomenit, pe care numai sângele putea să-l spele. Atunci, indienii s-au strâns la sfat și au hotărât să-i ucidă pe cei trei karibi.

Din cele scrise de Adrian Cowell în perioada petrecută în junglă alături de frații Villas Boas, indienii Kalapalo au procedat astfel: pe când englezii doreau să traverseze râul în care urinase Jack, indienii s-au prefăcut că nu găsesc vadul, timp în care o parte dintre ei s-au furișat pe țărmul de vizavi. Într-un târziu, i-au trecut apa, dar cei plecați pe furiș le pregătiseră karibilor o ambuscadă, omorându-i cu bătele de război la ieșirea din râu. Cadavrele tinerilor au fost aruncate în apă fără întârziere, dar trupul lui Fawcett, om bătrân, care merita respect, a fost îngropat.

Legenda lui Fawcett nu se încheie aici, însă: mulți dintre cei ce l-au studiat susțin că, de fapt, exploratorul n-ar fi fost ucis. Biografia cu pricina se bazează pe mărturiile unor călători care l-ar fi întâlnit pe Fawcett, la ani buni după dispariție. Mai mult, unii argumentează că povestea dispariției și a crimei ar fi fost pusă la cale de însuși Fawcett, care dorea, astfel, să-și piardă urma în Amazonia. Tot din același motiv, Fawcett orchestrase și cea de-a șaptea expediție, cu itinerarele ei iraționale: Hamilton Rice nu trebuia să bănuiască sub nicio formă unde se află, cu adevărat, orașul Z. Spre deosebire de Raposo, de conchistadori și de *bandeirantes*, pentru care motivele căutărilor erau comorile și numai comorile, spre deosebire de geografi, geologi și de etnografi, mânați la drum de interese științifice, Fawcett avea alte aspirații. Nu le putea face publice, căci orașul Z era doar al lui și al celor ca el.

– Oare și „prietenul” ăsta al tău, mă luă Sidorin într-o zi, o fi având alte aspirații din moment ce nu te slăbește deloc?

Se referea la fostul iubit al Mașei. Eram în magazinul de antichități, iar Sidorin mă privea supărat.

– Nu te înțeleg. Ce s-a mai întâmplat?

– Omul ăla, îi rosti Sidorin numele, nu e decât un amărât de inginer. S-a mai și îmbogățit. De ce-o fi sponsorizând el ditamai universitatea americană ca să trimită un cercetător pe Xingu?

Am rămas mască. Odată, am avut impresia că Mașa mă înșală cu un student – ca și-atunci, o unsoare neagră îmi năpădi ochii și o sfârșeală îmi coborî în gambe. Câteva clipe n-am mai auzit nimic.

M-am uitat pe geam. Abia vedeam lumea grăbită și veselă (se apropia Crăciunul) de pe Suvorovski Prospekt. În plus, mi-era ciudă că Sidorin se afla lângă mine și mă privea.

– Ce-a făcut? am îngăimat.

– Îl mai ții minte pe Hagenbeck?

Cum să nu... Avusesem controverse cu el, la congrese. El se raliase punctului de vedere care pretindea că Amazonia n-avea cum să susțină o civilizație – cică resursele junglei nu permiteau, pur și simplu, dezvoltarea unor structuri urbane, cât despre state, ce să mai vorbim...

– Așadar, l-a plătit pe Hagenbeck, am șoptit. Păi, Hagenbeck nici nu credea într-o arheologie pe Xingu sau în Amazonia...

– Când n-avea bani, nu credea, mă puse Sidorin la punct. Acum, însă, are bani de nu știe ce să mai facă cu ei. Uite, îmi arată el niște titluri de ziar.

Le-am parcurs. Universitatea din V...t. Cercetări la capătul lumii... Visul neîmplinit al lui Fawcett... Posibile rezultate pozitive...

Iar Sidorin:

– Unii pierd că n-au cu ce, alții pierd pentru că trag pe dreapta.

Mă mâncau palmele. Hagenbeck, văzusem bine, nu știa nici pe sfert din ce știam eu despre Fawcett, habar n-avea cu ce se mânca Amazonia și, cu toate astea, îmi tăiase fața, nenorocitul!

În clipa aia mă apuca din nou cârcelul – mereu mă apuca la nervi. Mă durea de-mi săreau ochii din cap, dar n-am scos o vorbă: fusesem atât de prost, că meritam toți cârceii din lume.

– Mai facem o singură încercare cu tine, mă întărită Sidorin, știind bine că invidia e sora de lapte a geloziei. N-o să ne punem cu banii amicului nostru, dar încă mă bazez pe fraierul de Vladimir Sergheevici Perelman, insul promițător pe care l-am cunoscut cândva... Sper să nu-l fi judecat greșit doar pentru că mi-era prieten.

Mă durea de înnebuneam, nu eram în stare să-l urmăresc. M-am așezat într-un fotoliu și-am început să-mi masez coapsa. Trebuia să beau cât mai repede un pahar de apă cu sare, dar Sidorin nu mă slăbea – voia să afle dacă n-aveam chef să conduc un șantier arheologic pe Rio Xingu. Cică, dintre toți, eram singurul în stare să se pună cu Hagenbeck, cu Universitatea V...t și cu banii iubitului Mașei.

– Încă mai credem în tine, conchise el.

– Serios? Și cine sunteți voi, mă rog?

Mă privi lung. Eu îmi căutam o poziție ca să scap de durere. Într-un târziu, îmi răspunse:

– Mașa și cu mine, cine altcineva?

Mai credea Mașa în mine?! O dezamăgisem în fel și chip, îi făcusem toate mizeriile posibile – trăisem un război rece cu ea și, din lașitate, din spaima de a-i vorbi despre cei care-i fuseseră sau i-ar fi putut fi iubiți, îi administrasem lovituri preemptive cumplite, grotești, peste poate de scabroase și imposibil de recuperat, doar ca să fiu sigur că, orice ar face, n-avea cum să mi-o ia înainte.

– Bine, zisei. Îmi dăduseră lacrimile.

Iar Sidorin:

– Ce naiba ai, de te bâțâi așa? Ia-uite la tine, lăcrimezi... Nu-mi spune că te-ai emoționat!

– Nu. Mă doare piciorul de nu mai pot.

După un an, plecam la Cocraimoro. Nu, nu eram fericit și, în plus, aveam o strângere de inimă. Urmărisem progresele lui Hagenbeck și începusem să înțeleg pe pielea mea ce simțise Fawcett când se pusese cu Hamilton Rice.

Capitolul 9

*În care Kiauî face dovada unei nemaipomenite
diplomații. Vladimir își ia inima în dinți și-și
susține punctul de vedere.*

Kiauî se mișcase cu atâta iscusință printre discuțiile și pățaniile din acea noapte de pomină, încât mai bine s-ar fi comparat cu un rabin decât cu un evreu de rând. De îndată ce văzuse că lui Vladimir îi ardea buza să pună radarele la loc sigur, se dusesse ață la femeile din sat și le băgase în sperieți: „Karibii cei albi“, le îngrozise el, „s-au trezit cu niște lucruri vrăjitoarești pe cap și nu știu cum să scape de ele. Vor să le pitească în colibele voastre...” Apoi dăduse fuga la bărbații din casa nă și le spusese că e rost de cadouri de la Tata Karib: „Când o să vă roage să-i puneți radarele la adăpost, voi să vă codiți și să faceți pe speriații“, îi sfătuisese.

Zis și făcut. După aceea, îi strânsese pe bărbați în casa nă, chemându-i la discuții și pe cei doi indieni școliți la Cuiaba, pe spezele FUNAI. Trăgând cu urechea la karibii care comentau afară, Kiauî le dezvălui vânătorilor, în șoaptă, că nu era vorba de nicio vrăjitorie. Aparatele nu făceau niciun rău, nu erau decât un fel de telefoane sau radiouri din care indienii văzuseră cu nemiluita. Mai mult, îi puse el pe jar, radarele o să-i ajute să devină un neam vestit, făcând tribul Menkragnetire cunoscut tuturor oamenilor, care erau așa de mulți, încât vânătorii din sat n-aveau să-i vadă niciodată pe toți. El, Kiauî, nu era un Menkragnetire și știa bine că cei din sat se

puteau întreba: de ce vrea indianul ăsta Miahao să ne facă faimoși? Dar, nu era cazul ca bărbații să-l bănuiască de gânduri necurate sau de cine știe ce șiretlicuri, căci el nu dorea decât un lucru: să capete trecere în fața lui Tata Karib, ca să-l roage ceva. De fapt, continua el, sătenii trebuiau doar să facă pe speriații ca să poată cere un preț bun în schimbul găzduirii radarelor. Cât despre femei, mai bine să nu știe nimic și să creadă că radarele erau vrăjite și că vor aduce numai blesteme. În ce-i privea pe bărbați, ei trebuiau să se poarte ca la vânătoare: după ce aveau să se prefacă îngrijorați, să facă bine să nu-1 piardă din ochi pe Kiauî, căci avea să le facă un semn fără să fie văzut de karibi. Semnul acela le va arăta când să se dea pe brazdă, pasămite, și să accepte radarele în casa nă.

Singura condiție pe care o puneau Kiauî era ca bărbații să-i mărturisească lui Tata Karib (dar nu în gura mare) că acela care-i înduplecase să găzduiască radarele nu fusese altul decât Kiauî, că el îi îndemnase să treacă peste sperietură, numai că-și doreau o plată onorabilă, pe potriva unui asemenea serviciu înfricoșător.

Indienii se bucurară de planul lui Kiauî, mai ales că Vladimir nu le mai făcuse de multă vreme cadouri. Stabiliră prețul chiriei: două puști, opt capre, zece găini și un cocoș, dar cocoșul să fie gras și sănătos, adus de la São Paulo, nu de altundeva; mai doreau douăzeci de cratițe de aluminiu și șase lanterne frontale, cum văzuseră la niște karibi mai blonzi și mai solizi decât arheologii de la Cocraimoro. Caprele și păsările le doreau pe loc, dintre animalele karibilor din sat, în timp ce restul darurilor aveau să fie cumpărate de Vladimir de la Cuiaba sau comandate direct la São Paulo (cocoșul, în special!) și aduse peste o săptămână cu avionul.

În ultimul moment, un bătrân își aduse aminte că jinduia de mult după o undiță cu lansetă, cum avea „kariba cea mică de statură”, „adică aia cu țâțe mari”, comentară ceilalți, drept care adăugară pe listă patru undițe, cu gută cu tot. „Mai bine ne-ar da și o karibă din aia mică, pe lângă undițe”, făcu unul mai hâtru. „Mai bine ne-ar da-o chiar pe țâtoasă”, râse un altul, iar altul hotărî: „Pe țâtoasă o putem lua oricând, o punem pe burtă și dă-i!” Kiauî îi puse la punct, însă: „Băgați-vă mințile-n cap, aia e vrăjitoare și vă înghite cu fulgi cu tot, cât sunteți de mari!”

Se duseră apoi la Vladimir, după cum am văzut, respectând

întocmai micul lor complot, și le dădura voie arheologilor să ducă radarele în casa nă. Siriri, șeful de trib, se achită și de ultima sarcină primită de la Kiauî și-i suflă lui Tata Karib, la ureche, că n-ar fi fost în stare să-și convingă vânătorii de unul singur:

– Cum spus voi, karibi? căută el o expresie care-i plăcuse. *Dracu' gol!* Da, da, Kiauî e dracu' gol! El înduplecat Menkragnotire. El spus că radare mult frumos, întărit bărbați, chiar și ăia mai bătrâni, hohoti Siriri.

Vladimir îi mulțumi și-i promise un cadou de la Cuiaba numai pentru el.

– Ah, Siriri plăcut ochelari negri. Ray-Ban ochelari de soare bun. Siriri vrut plimbat prin junglă cu ochelari ca aceia.

Bătură palma. Șamanul îi strecură, și el, lui Volodia ceva despre puterea de convingere a lui Kiauî, dar pe el Volodia îl lăsa fără cadou.

Pe partea lui, Kiauî avu răbdare și nu-l atacă pe Tata Karib imediat, ba chiar împinse vicleșugul până într-acolo încât îi primi mulțumirile făcând pe niznaiul. Dar, după ce puseră radarele la loc sigur, îl luă pe departe:

– Bun prăjitur, bun plăcint făcut Mama Karib.

– Ai apucat și tu?

– Prea puțin. Trebuit furat. Tata Karib norocos.

Vladimir pufni în răs. Ce știa Kiauî... Una peste alta, însă, recunosc că era un bărbat norocos.

– Tata Karib norocos, întinse indianul coarda, și pentru că avut băiat puternic. François bun vânător. François vânător la fel de bun cum Tata Karib bun la privit în *egete* [32](#) amazonian, cunoscut și sub denumirea portugheză de *terra pretta*.) după oameni vechi.

– Hei, be ce mă perii, Kiauî? râse Volodia.

– Perii?! se miră indianul, dar Vladimir făcu un gest plictisit:

– E prea complicat ca să-ți explic. Voiam să zic că nu-l cred pe François un vânător atât de bun.

– Be ce?

– E prea mic. N-a copilărit în pădure. E doar un orașean.

– Hm, se încruntă indianul, dacă Tata Karib nu crezut Kiauî, de ce nu întrebat celălalt fiu al său, războinicul de peste șase 33 mări? Întrebat la el cum făcut François când ia urma vânatului. Cum strecurat François prin tofișuri? Cum floerat el ca pasăre?

– Of, Kiauî, de unde să știe Lionel toate astea? El nu-i aici.

– Ba este. Kiauî știe. Lionel avut ochi tare buni, ochi de oțel, cu fulgere, el privit la François din cer, nu scăpat din ochi dacă avut chef.

După care plecă și se ascunse în sat, ca un intrigant trecut prin ciur și prin dârmon, lăsând urzelile să prindă avânt, să se umfle și singure după ce le dăduse brânci.

De îndată ce Kiauî dispăru, Vladimir plecă în sat după François, căci Mașa i-l pârâse că nu se dusesse la culcare. Oare Kiauî o fi știind să citească? se întrebă, la fel cum făcuse și fiul său mai devreme. Încă îl durea coapsa încercată de cârcel și schiopăta. Se gândea: Și dacă... dacă François rămâne la Cocraimoro? Cât de periculos poate să fie?

Îl găsi în atelier, reparând bicicletele. Îl întreabă de ce zicea Kiauî că Lionel vede ce se întâmplă în pădure, iar François răspunse că nu-l interesa nici cât negru sub unghie.

– Eu nu vreau decât să rămân aici. Nu vreau la Cuiaba. Am chef să vânez un peccari. E un peccari la câteva ore de mers de tabără, i-am luat azi urma cu Kiauî.

– Bine, făcu Vladimir. Lasă bicicletele, că nici tu nu mai știi ce le faci... Hai încoa'.

Ieșiră. Al naibii cârcel! se enervă Volodia, masându-și coapsa de zor. Ajunseră între colibe, în bătătura rotundă din mijlocul satului. Din casa nă se auzeau râsete. Era noapte senină, fără nor, cu lună plină,

se vedea ca-n palmă. Vladimir se uită la fiu-său – era atâta lumină, că-i desluși culoarea ochilor. Ochii-i erau umezi, dar François nu se smiorcăia.

– Spune-mi cinstit, Lionel chiar poate să ne vadă? îl întrebă.

– Bineînțeles. Volodia dădu să mai întrebe ceva, dar François i-o reteză: Nu mă întreba cum face, că nu-ți spun. Nu mi-a dat voie.

– Aha, făcu Vladimir. Rămase pe gânduri. Se învârti într-o parte și-n alta. Parcă ar fi zis ceva, dar se lăsă păgubaș. Mormăi, se uită spre cortul doamnei Nicole – era cufundat în beznă. *Aia* unde se dusesese?

– Ce ai? întrebă puștiul.

– Ia stai tu nițel aici, se hotărî Vladimir și se duse să dea piept cu Mașa. În fond, ce se putea întâmpla dacă băiatul rămânea la Cocraimoro? Și-așa pleca din tabără de dimineța până seara. El și Mașa nu-l vedeau decât pe înserat, când se întorcea din pădure. Se mai întrebă: și ce-ar fi să-i trimit SMS lui Lionel? Să-mi spună cum dracu' face de vede ce se întâmplă aici, dacă într-adevăr face așa ceva...

O găsi pe nevastă-sa în cortul organizării de șantier. Stătea de vorbă, culmea, cu Nicole. Fumau amândouă, pe rupte. Astea au pus ceva la cale, își zise Vladimir.

– Kiau! e gură-mare, îl luă Marusia, direct. N-am încredere să-l las pe François cu el.

Iar Vladimir:

– De aproape un an îl lași pe François cu Kiau! cât e ziuca de lungă.

– Da, dar suntem și noi aici, în tabără. Dacă, Doamne ferește, pățește ceva, suntem aproape, avem cum să-i sărim în ajutor.

– Of, clătină Vladimir din cap, *aici*, cum spui tu, înseamnă câteva ore, când François e-n junglă... Noi suntem pe șantier, el e-n inima pădurii. La Cuiaba n-o să fim decât cu patru ore mai departe. În plus, ți-am zis, cred că Lionel ar fi în stare să...

– Hai, lasă-mă, Volodia. Cât de... *naiv* poți să fii ca să-l crezi pe Kiauî? De unde și până unde să-l vadă Lionel pe François din submarinul lui?

– Să vedem ce spune și Lionel, că i-am trimis SMS. Pe de altă parte, schimbă el vorba, tu n-ai băgat de seamă cât de mult s-a schimbat François? E bronzat, a pus carne pe el, mănâncă de toate, și aproape că nu mai deschide nenorocitul ăla de computer. S-a maturizat, chiar tu ai remarcat!

– Hei, interveni Nicole, fii atent, Volodia! *Marussie a raison*, cum să lași copilul aici, de unul singur?

– Nicole! încercă Marusia s-o tempereze.

– Dar ai dreptate, *chérie*. După părerea mea, n-ai decât două posibilități. Sau rămâi aici, *avec l'enfant*, sau îl iei pe sus, cu noi, la Cuiaba. (Acel „cu noi” o înfurie pe Mașa.) Oare de ce nu vrea François în oraș? Nu s-a săturat de *ce trou*?

– Nicole! ridică Marusia glasul.

– Nu, serios, se întoarse franțuzaica spre Vladimir. Fiți rezonabili. Ar trebui să...

Vladimir se îmbujorase ca racul, dar tăcea mâlc. Marusia își luă inima în dinți:

– Te rog frumos, Nicole. François e fiul *nostru*. Ți-am mai spus, noi trebuie să hotărâm pentru el, nu tu.

– Draga mea, dar pentru ce sunt făcuți prietenii? Privi la Vladimir, doar-doar ar primi vreun semn de încurajare, dar el tăcea. Sunt alături de voi, reluă ea, cum să nu vă ajut?

Continuă să-l privească până ce, cu chiu, cu vai, primi răspuns:

– Dacă mă gândesc bine, în perspectivă, adică... ca să zic așa... aș fi gata-gata să spun că pentru François ar fi mai bine, poate, să rămână aici.

– Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, unul dintre voi, cel mai bine

sa mère, să rămână cu el! François n-are decât 13 ani. Nu-l puteți lăsa în sălbăticia asta de capul lui.

– Vladimir, tu n-ai nimic de zi? se enervă Marusia. Hai să discutăm în altă parte, dacă nu ești în stare să vorbești răspicat cu Nicole.

– Eu nu încerc decât să judec corect, draga mea. Recunoaște și tu: noi doi, știi bine, am făcut niște greșeli cu François, încă de când....

– Explică-i ei! i-o tăie Marusia. Eu cunosc povestea familiei Perelman, replică ea și se repezi afară din cort.

– Of, sunt dezolată, Vova, zise Nicole. Am necăjit-o pe Mașa. Dar, crede-mă, cea mai elementară logică îmi arată că...

– Te rog mult, Nicole, șopti Volodia. Vreau să mă gândesc de unul singur, nu te supăra.

Dar se hotărâse deja. Când telefonul intonă *Uvertura 1812*, aducându-i răspunsul lui Lionel, Vladimir își spuse, ca de obicei, că gândea atât de rațional încât întâmplările se concretizau la secundă în jurul dorințelor sale. La ce bun să te certî? De ce să faci tărăboi? Pentru ce să dai replici acide? Cu puțină răbdare, cu tact doar cât trebuie, cei din jur aveau să-și dea seama că punctul de vedere al lui Vladimir Sergheevici Perelman avea o greutate de netăgăduit. De ce și-or impune oamenii opiniile cu forța? se întrebă. Uite, eu n-am nevoie să lupt ca să pun lucrurile la punct.

Dădu să zâmbească, dar nu găsi puterea s-o facă. În fața cortului se auzeau pașii Mașei.

Capitolul 10

În care Lionel își face apariția într-un fel uluitor.

– Mai avem două minote, spuse Vladimir. Se uită la ceas. În două minote, Lionel o să ne zărească!

Trecuse de miezul nopții, aerul era încins și umed. Vladimir transpirase de-și făcuse bluza learcă, dar n-o dădea jos nici mort: în scurt timp, Lionel avea să fie cu ochii pe ei, iar Vladimir zicea că îmbătrânise și că arăta rău: sprâncenele îi creșteau vraște, făcând streășină ochilor, în urechi îi apăruseră smocuri de păr, cât despre burtă, ce să mai vorbim... parcă era un burduf doldora de apă! Era o chestie cu apa și cu bătrânețea, mda. Băga în el de două ori mai multă apă decât în tinerețe și parcă o scotea din ce în ce mai greu, ca și cum apa i se dosea prin toată carnea și-l înmuia, fără să izbutească să-l scape, cu toate astea, de pielea uscată și de genunchii ce-i scârțâiau...

În fine. Deocamdată era atât de cald, că până și ochelarii îl nădușeau, dar nu-i scoase: n-ar fi fost în stare să citească SMS-ul de la Lionel. Atrase de sudoare, muscuțiile piumi și albinele de apă îi năpădiră ochii, gâtul, subsuorile, pișcându-l din răspuțeri. Vladimir le alungă cu gesturi rare. Aștepta trecerea satelitului.

– Chestia asta mă lasă mască, șefu', observă un tehnician. Cum de folosește băiatul dumneavoastră toate socotelile alea militare, așa, în folos... ăă... propriu?

– Secret de stat, prietene, îi făcu Vladimir cu ochiul. De douăj’ de ani facem așa. Ne tragem spuza și pe turta noastră.

– Cu rachetele intercontinentale faceți la fel?

– Dă-o-n mă-sa! Ai văzut tu vreo rachetă scăpată de sub control?

– Păi, câte să văd? Una ajunge...

– ȚȚ-țȚ-țȚ, voi, vesticii, nu pricepeți... Noi, rușii... – se opri, privi ceasul – hai s-o lăsăm baltă, trece satelitul lui Lionel.

– Trebuie să zâmbim? se strâmbă François.

– Tu zi mersi că mă lupt s-o conving pe maică-ta să rămâi.

– Mersi. Dar n-ai convins-o încă.

Vladimir nu-l băgă în seamă. Se uită iarăși la ceas, la GPS, la tabelul cu orele la care (ce chestie!) Lionel putea să-l *vadă* din înalt, din sateliții ce pluteau peste Rio Xingu, în dreptul satului Cocraimoro.

– Ai pornit locatorul? îl întrebă pe François.

– L-ai pornit tu singur când ți-ai deschis satfonul, își dădu puștiul ochii peste cap. Își spuse: Of, părinții *sunt* îngrozitori, nimic nu sunt în stare să înțeleagă! Trecură câteva clipe și, la ora fixată de Lionel, nu reuși să se abțină și lansă un „cheese” McDonald’s spre înaltul cerului. Îi părea rău că nu-l adusese și pe Bolșevic, să i-l arate lui Lionel, dar maică-sa zisese că bietul câine avea nevoie de odihnă după ce-i zgârmase în rană. Era senin, luna lumina precum argintul, aerul era nemișcat. La câteva mii de kilometri altitudine, pe o orbită geocentrică, plutea un satelit – mătura continentul sud-american cu obiectivele, iscodea orbește, fotografia, apoi împacheta toată informația în trenuri de date pe care le lansa, fără răgaz, spre observatoarele de pe întinsul Federației Ruse sau de aiurea, ba chiar și spre alți sateliți, îmbrățișând Pământul într-o menghină informațională.

Oare unde o fi Lionel acum? În Marea Barents sau în Mediterana? În Golful Persic sau în arhipelagul Antilelor, în apele acelea albastre care...

Pe François îl cuprinse o dogoare ciudată – în burtă i se căscă un gol și avu senzația că trupul i se dizolvă. Parcă-i era și un pic teamă, dar asta-i făcu bine. Prin minte începură să-i defileze peisaje pe care nu le văzuse niciodată, iar el deveni totuna cu stâncile, câmpiile și apele alea necunoscute, parcă respira cu grote kilometrice, parcă-i curgeau prin vene toate oceanele lumii: flux-reflux, flux-reflux. În fața ochilor îi răsări o pădure deasă, colorată auriu-roșiatic – se ridica pe malul unui ocean nemaivăzut și mirosea a scorțișoară; auzi o muzică lăncedă, la oboi, amintind (imposibil!) de un marș african. Era tot la Cocraimoro, oh, da, era în pădurea Amazoniei, dar trupul i se întindea peste tot, precum un lințoliu pregătit să-și piardă identitatea – parcă dădea să viseze, deși vedea și auzea clar tot ce se petrecea în jur.

Telefonul îi piui. Michel Telo le promitea tuturor femeilor de pe pământ: *Ay, yo ti pegu...* După câteva clipe, telefonul tatălui său intonă cu sobrietate primele măsuri din *Uvertura 1812*. François pufni în râs. Se uită în ecran:

„bai, da mare te-ai facut, fratzioare! si c te-ai mai bronzut! si c semnal puternic ai! :)) vezi c bine t vad? noaptea nu se pune pentru takanitii k mine! in fine, la cum arati acum, te ununt că baca vom avea probleme prin partile tale, o sa t poti conzidera in misiune! deskizi satfonul in medellin, colombia, sa zicem, iar noi, cu raketele.... puuuuuf! adiu carteluri!”

Mamă, câte greșeli! se holbă François. A început din nou.

– Ne-a văzut? întrebă Marusia, în șoaptă.

– Poftim, citește, făcu Vladimir, zâmbitor, și-i întinse satfonul.

Cât timp ea citi primiră încă un SMS. Muzica se ridică din telefoane, răsunând între colibele înalte de patru-cinci metri, dispuse într-un cerc *peer-fect*, după cum zicea madame Nicole. Viorile și violoncelele lui Ceaikovski intonau o temă gravă, pământoasă, remixându-se cu urletele vâscoase ale sălii în care Telo interpreta, icnind, hitul lui de-o zi. Erau într-un sat Menkragnotire, în spatele satului se ridica o pădure de cedri amazonieni, un brazilian se tânguia, invocând feromoni, iar Ceaikovski dirija un tropar ortodox din abisul homosexualității sale. Preț de câteva clipe, muzica și întâmplările

din sat se amestecară fără greș, de parcă François asista la un documentar: indiencele măcinau manioc sub clar de lună și asudau sistematic, iar vânătorii făceau pe nepăsătorii – unii alimentau focurile, iar alții se chiorau pe cer, căutându-l pe fratele micului karib. Cică fratele acela al lui le fura sufletele chiar atunci, de undeva din țării, pitindu-le în niște poze.

Măcar de n-ar trage și alții cu ochii la noi, își zise François, măcar de nu m-aș face de râs cu tot circul ăsta prin care cerșesc să rămân în junglă, alături de Kiau! Of, de ce nu trage Lionel o rachetă peste noi, să spulbere momentul ăsta?

– Mulțumesc, se auzi glasul Marusiei, din senin.

Ochii i se umeziră. Lionel îi scrisese că făcea surf pe sateliți împreună cu un coleg, iar colegul îl întrebase: „Cine-i tipa aia marfă de lângă ochelarist?”

– Nesimțitul! făcu Vladimir. Ochelarist, auzi! Eh, te-ai liniștit? – se întoarce el spre Mașa. Era un moment bun ca s-o îmbrățișeze, sau măcar s-o ia de mână, chit că tot satul era cu ochii pe ei. N-o făcu. Ai văzut că Lionel poate să-l vadă pe François?

– Eh, nu sunt eu chiar așa de împăcată, dar...

– Hai, mami, ai încredere în mine! Măcar o dată! Te rog! (Bleaah!)

Marusia își dresе glasul. Mda, François crescuse, iar ochii îi căpătaseră un fel de asprime pe care ea, una, ar fi dorit s-o vadă măcar din când în când și-n ochii lui Vladimir. Întrebă:

– Cât de des putem ză-l vedem pe François?

– De patru-cinci ori pe zi. Lionel zice că e-n funcție de trecerea sateliților, ne-a dat și un tabel pentru asta. Uite-l aici, îi arătă satfonul. El se mai laudă că are un prieten care, bacă s-ar căzni...

– Bine, bine, cedă Mașa și-l chemă pe François la ea. N-ar trebui să fac asta, știi, nu? Îmi promiți c-o să fii atent?

Puștiul încuviință, răsuflând ușurat. Telefoanele piuiră din nou. De astă dată sosise un mms arhivat: trei fotografii în care Perelmanii se

zăreau de sus, în mijlocul satului, scăldați într-o cromatică ciudată, dominată de tonuri verde-închis. Mai bine nu le trimitea, se gândi Marusia după ce privi a doua fotografie: madame Nicole se zgâia la ea dintr-o parte, evaluând-o cu dinții strânși, crezând că n-avea s-o vadă nimeni, niciodată. Mașa îl căută, reflex, și pe Volodia, dar nu descoperi din el decât piciorul stâng, încălțat într-un pantof din ăla de toreador, care o scotea din sărite. Cum de m-am îndrăgostit de un bărbat care a ajuns să poarte pantofi ca ăștia?

Nu mai avea ce face, însă. Zise:

– O să rămâi cu Kiauî, măi, broscuile, dar dacă văd că nu ești cuminte... se opri, pufnind-o râsul.

– Dacă vezi că nu-s cuminte, mă strigi de la geam, făcu François. Îl căută din priviri pe Kiauî și-i lansă, cu ochi lucitori: *I am the Notorious B.I.G!* lansă el un gest de triumf, ca un fotbalist care dăduse gol.

Capitolul 11

*Nicole îl pune pe François pe gânduri. Perelmanii
pleacă la Cuiaba cu avionul.*

Se crăpa de ziuă când părinții lui François se duseră pe pista de lângă sat. Ziceai că-i un drumeag din pământ roșu, ca zgura, din cele ce străbăteau Mato Grosso. Începea de pe malul râului, trecea prin spatele colibelor și se termina în grădina de zarzavat, într-o parcelă plantată cu câteva rânduri de fasole. Capătul de lângă râu (începea chiar din mal) îi scotea din minți pe piloți, dar când dăduseră foc pădurii ca să lungească pista în partea cealaltă, descoperiseră o spinare stâncoasă din bazalt negricios, lată de câțiva metri, care mai rău încurca treaba. Sătenii profitară însă de defrișare și se apucară de grădinărit dincolo de lespezile de piatră, unde dădură peste un pământ mai gras decât în grădina cea veche. După sezonul ploilor aveau de gând să mai dea foc o dată pădurii și să mute toate culturile în capătul pistei.

Nicole era deja la ușa avionului. Tehnicienii, muncitorii și indienii se strânseseră pe margine, lângă un șir de bambuși tineri, în timp ce câinii și porcii alergau înapoi și încolo, ca loviți de streche. Câteva găște ciuguleau pietriș printre picioarele privitorilor, gâgâind agitat.

– Hai să plecăm, zise Vladimir, uitându-se la ceas. Spectacolul începe în mai puțin de douășpe' ore. Unde-i François?

Se dusesese la râu, să se spele. Mereu i se păruse că miroase urât după

„chestia aia” și n-avea chef să-l simtă ai lui, mai ales că Mașa intrase la bănuieli. Of, nici azi-noapte nu putuse să se abțină.

– Să-l cheme cineva pe François! se supără Volodia.

Când să-i dea bip, nu-și găsi satfonul. Pufnind, se apucă să scotocească prin buzunare – nimic! Oftând, își scoase carabiniera magică din gaică, apăsă pe butonul care închipuia un telefon și... mda... satfonul era în avion, căzuse între scaunele din față.

– Micul karib șters cu prosop în spate cort, anunță o bătrână. El făcut baie bun. Băiat frumos-frumos, Tata Karib, se bucură ea.

– Bine, da’ să-i zică cineva să se grăbească.

Dinspre râu se ridicară strigăte: un grup de turiști coborau cu caiacele pe Xingu și zăriseră avionul gata să decoleze. Erau încântați și se puseseră pe urlat și pe fluturat din mâini.

– Mark, îl luă Vladimir deoparte pe asistentul său. Nu știi câte săptămâni fără ploaie mai avem la dispoziție, așa că apucă-te să jalonezi înspre laguna din spate. Dacă e nevoie, poți să ridici și un mic baraj pe râușor, m-am înțeles cu căpetenia.

– Cu șanțul ăla surpat de cutremur, ce facem?

– Îl refaci, bineînțeles. Împarți echipa în două, dar te concentrezi pe zona dinspre lagună. Și-așa șanțul ăla nu mai era cine știe ce, ai văzut. Mai mult de-un cuptor nu mai găsim acolo.

– Ar fi bun și-un cuptor, făcu Mark, dus pe gânduri. Vrei să-ți spun ce cred eu? Mai bine m-aș băga direct de-a lungul brazdei ce se afundă în pădure. Aia e făcută de mână omenească, îți dau în scris.

– Crezi că nu știi? îi făcu Volodia cu ochiul. Dar n-am chef să te las să te bucuri de unul singur, pufni el în răs. Deocamdată, ia-o spre lagună. Începi de unde am decopertat palisada de lemn. Încearcă să faci un relevment bun, că sigur mai găsim ceva de scos în jur.

Ascultă la mine, în zona aia e rost să dăm peste un drum care o ia de-a dreptul prin junglă, să vezi dacă n-o fi așa! Iar dacă dăm peste drumul ăla... pfuai!... înseamnă că și-aci e un complex de sate, ca al lui Hagenbeck, la Kuhikugu. Ai grijă mâine, vin ăia de la fotografie

aeriană... Aprinde reperele la nouă dimineața. Vreau să dăm lovitoră, Mark, lovitoră! – spuse el, dar mintea îi era ocupată cu calcule febrile: erau în 11 septembrie 2012 și sosiseră acolo în 21 septembrie 2011, prin urmare numerele erau faste, căci 21 septembrie, ziua sosirii, pe lângă că era data echinocțiului, era și inversul cifrelor anului în curs. Totodată, cifrele datei de azi erau totuna cu ultimele două cifre ale anului în care sosiseră – simetria asta arăta că lucrurile o să meargă strună: François n-o să pătească nimic dacă rămânea la Cocraimoro, spectacolul de diseară, de la Cuiaba, o să fie superb, iar săpăturile vor avea succes, mai ales că 11 (anul sosirii) adunat cu 9 (luna în care ajunseseră) făceau exact 20, adică primele două cifre ale anului sosirii, și...

În spatele lui Mark, se iviră căpetenia și vraciul:

– Sunt aici, Tata Karib, salută căpetenia.

– Sunt aici, Siriri.

Iar căpetenia:

– Tata Karib promis alte patru puști dacă puneți stăvilă pe apa cu pești mici. Abia așteptăm două puști pentru rodare și cu patru puști pentru stăvilă. (Al dracu' contabil!) Astea multe puști pentru Menkragnotire.

– O să vi le aduc, Siriri, ți-am promis. Dar, crede-mă, puștile n-o să însemne nimic, dacă descopăr lângă sat ce cred eu c-o să descopăr. O să afle o lume întreagă de neamul tău...

– Așa e. Menkragnotire o să fie în televizor. Ai țigară, cumva, Tata Karib? Siriri nu avut chef răsucit una acum.

Îi dădu țigara. I-o și aprinse. Siriri mulțumi cu un gest scurt, aplecând capul și ridicând două degete, iar Volodia se înclină, mormăind un „cu plăcere” – ziceai că-s doi oameni de lume pe Nevski Prospekt, Champs Elysées sau Unter den Linden, așa schimbau politeturi.

– Tu adus puștile, făcu Siriri, preocupat, și dădu mâna cu el. Noi cu ochii pe fecior Tata Karib. Azi- dimineață el fost la Xingu, îmbăiat

frumos, săpun mult. Pe urmă dus la cort voi. Noi cu ochii pe el.

– Îți mulțumesc, Siriri. Ești un om tare bun.

– Și tu, Tata Karib. Siriri plăcut karibi ca voi. Menkragnetire iubit la voi. Voi nu mers prin sat cu burta în față și cap dat pe spate.

Între timp, la ușa avionului, apăruseră François și Kiauî. Al naibii puști! – stătea drept, avea privirea ascuțită, părul îi flutura: dacă-i puneai uniformă, ziceai că-i un cadet scos din cutie. Să vezi că-i dă mustața anul ăsta, gândi Volodia.

– Unde naiba ai fost?

– Am tras o baie în Xingu.

Maică-sa se încruntă. Se uită după indianca tânără cu care François schimba ocheade – o zări la intrarea unei colibe, sprijinită de un perete din nuiiele împletite, mesteca alene o crenguță. Nu zâmbi, dar nici nu plecă ochii când se simți iscodită.

– Ai grijă, broscuiule, începu Mașa, să ții satfonul deschis.

– O să-l țin, da' știi că semnalul mai face figuri...

– Și să nu rătăcești tabelul cu orele la care te vede Lionel. Nu-i trebuie decât semnal de la satfonul tău și te vede el, da?

– Știu, mamă, știu! Eu ți-am arătat cum funcționează chestia asta...

– Lasă-l, hai, lasă-l! S-a făcut mare, îl bătu Vladimir pe spate.

– S-o fi făcut el mare, dar noi o să fim la patru ore de Cocraimoro.... Of, și dacă aș rămâne, totuși...?

– Fii serioasă, mami, iar mă iei cu sovietisme? Mă enervezi, zău... Las' că ne vedem pe Skype, pe Fakebook, pe pozele lui Lionel, numai du-te odată, pufni puștiul.

Îi jucau ochii de bucurie.

– Mersi că mă gonești, broscuiule, se îmbună Mașa, cam fără vlagă.

François o iscodi pe madame Nicole – își țuguiase buzele și dădea să zică ceva, voia să pună paie pe foc, a naibii.

Hm, azi-noapte, neputând să adoarmă după „chestia aia”, François intrase pe contul de Fakebook al franțuzoaicei. Îl apucase sila încă de la poza de profil: Nicole, pe o pajiște tunsă mărunț, cu castelul Chambord în fundal. Contul ei era deschis tuturor plimbăreților (murea să recolteze cât mai multe *like-uri*) și se lăuda într-un CV scurt că „are o înclinație naturală (*un penchant naturel*) pentru dragostea fără limite”, ceea ce, pentru o cucoană de vârsta ei, era cam mult spus, mai ales după ce proclamase că era doctor (*magna cum laudae*) în antropologie, la iubita ei Sorbonne. Cât despre pozele postate, Nicole arbora doar mine visătoare, în cadre care de care mai fițoase: Cap Ferrat, pe care François îl știa bine, un pachebot de croazieră cu nouă etaje, Empire State Building (puaah!), poarta de la Palatul Versailles și tot așa – uite la mine, am gusturi și pot...

„Visez la trecut și la tot ceea ce acezta a însemnat pentru relația ideală dintri bărbat și femeie”, anunțase ea lumii cu câteva zile în urmă. „Eram mai liberi pe atunci.” Ce bazaconii! își spuse François. Și-i trimise imediat un mesaj de pe contul său fals de Fakebook:

„Oare visez?” o ciupea el. „Sper că nu... Bar, în zilele noastre cele atât de practice (era vorba bunicului), pare imposibil ca o femeie frumoasă să vizeze doar la lucruri vechi, *be neînțeles* pentru contemporani. Antropologie, spuneți? Ah, oare aș putea ză emigrez în trecut, ca să vă fiu alături?”

Postă mesajul, trecu pe invizibil și se apucă să scotocească prin intrările mai vechi ale lui Nicole. Scârba! Era mai plicticoasă decât adultul *basic*, te lua greața... De ce se tot băga în seamă cu atâtea variațiuni (stupide!) pe tema amorului? „Oare ce-ar putea semnifica turlele diztincte ale Catedralei din Chartres?” se întreba ea. „Priviți-le cum se avântă, ascuțite, elansate, perforând văzbuțul, vizibile de la kilometri distanță... Priviți-le bine, nu vi se par niște simboluri falice ocultate, asociate ideal cu Sfânta Cămașă a Fecioarei, purtată di Maria la nașterea lui Iisus?”

O să mă întrebați: de ce *două* (2!) simboluri falice? Cum, de ce? vă întreb și eu, din moment ce însăși Concepția lui Iisus eze rodul unui Adulter divin, în care Iosif, soțul încornorat, *bispus* să renunțe la *jus*

primae noctis precum a most straightforward cuckold, a fost înșelat prin inefabila Copulație cu Dumnezeu-Tatăl... Aceasta este semnificația celor două turle, iar străbunii noștri, realiști și pragmatici, au acceptat-o cu fervoare, căci tot aici, la catedrala din Chartres, au idolatrizat Sfânta Cămașă a Fecioarei, purtată la Nașterea lui Iisus. Cămașa aceasta, adevăr vă spun vouă, nu e decât omoloaga vulgarului cearșaf arătat nontașilor, cel ce probează că proaspăta soție a fost neprihănită. Sfânta Fecioară, curată, imaculată, și-a așteptat sorocul Dumnezeiesc în tăcere, iar Cămașa ei sacră e bovada adevăratei ei Căsătorii – cea cu Tatăl, cu Fiul și cu Sfântul Duh...”

Puah, e nebună de legat. Și nesimțită. E franțuzoaică, vrea să justifice *des liaisons dangereuses* cu orice preț. Și câte litere greșite, mai gândi François. Dădu să închidă laptopul, dar privirea îi căzu pe o postare de-a doamnei Nicole, veche de un an.

Se cutremură:

„Du-te“, îmi spune, *bar* n-o rostește cu vorbe adevărate. Du-te, mă îndeamnă. Mi-a luat mai bine de două luni ca să-mi dau seama de ce răspundeam în minte unui glas pe care nu-l auzeam, *bar* care mi se îngâna în adâncul gândurilor. Nicole arată ca un televizor cu ecranul stricat, îmi ziceam, Nicole bate câmpii, Nicole ar face bine să se ducă la un *shrink* ³⁴. Iar glasul nu mă slăbea: Du-te, du-te odată, îmi scria el direct în minte, fără să-l aud. Unde ești, unde ești? mormăia el în străfundul sufletului meu, cu vorbe nespuse, iar eu îi tot răspundeam: sunt aici, chiar aici.

Abia azi, însă, i-am auzit cuvintele cu adevărat: Du-te, du-te odată! Ascultă și du-te!

Ce să fac? Până la urmă o să-i spun DA șefului de catedră și o să plec. O să plec în Amazonia. După tot târăboiul de la Universitate, răspunsul meu o să-i mulțumească pe toți.”

Puștiul privi peste umăr, îngrijorat. Asta mi se întâmplă doar din cauza porcăriei pe care i-am făcut-o lui Grișa, își zise. Nu scap, să vezi că nici de povestea asta nu scap, se căzni el să și-o alunge din minte... Azvârlindu-l pe Grișa undeva departe (o să-l țin în *ficat*, acolo n-o să-i văd fața, se păcălea el de unul singur), își aminti de pățania nebunească de acasă, atât de legată de fostul lui prieten,

Grișa-Manechin. „Unde ești, du-te” – chiar astea erau cuvintele pe care le simțise și François în noaptea în care, alături de Grișa și Iura, dorise să rupă gura tâgului: „Unde ești, du-te odată, du-te...”

Mai bine uita de toate astea și se băga la somn. Stinse laptopul. Din încăperea alăturată se auzea respirația Bolșevicului. Bietul de el: când și când, scâncea. De afară, dintre colibe, se ridică un râset. Părea să fie Caura, indianca aceea tânără de care François nu scăpase nici în noaptea asta... O văzuse cum măcina manioc, asudată toată, încordându-se din creștet până-n tălpi. Nu-l privise decât o dată, dar îi fusese de ajuns, parcă era o boală ce-i cuprindea măruntaiele. Mda. De ce se gândea la Caura doar „așa” și de ce glasul Georginei nu-i topea decât sufletul? De ce se petrecea chestia *asta* în două feluri? Oare nu cumva Georgina și Caura îl amăgeau, fiecare cum se pricepea ma bine, ca să ajungă să aibă nevoie de amândouă?

Se scutură. Dă-o-ncolo pe Caura... Deschise iarăși laptopul și citi postarea doamnei Nicole. „Unde ești, du-te, ascultă...” Oare și tati a auzit cuvintele astea? Dar mami? De ce-am venit noi toți la Cocraimoro? se întrebă.

În clipa aceea, laptopul îi afișă răspunsul doamnei Nicole la mesajul de mai devreme:

„Ca să emigresi în trecut”, răspundea ea, șăgalnic, „ai nevoie nu numai de curaj, ci și *be* foarte multe chei. Ai cheile? Iar *bacă* le ai, ești într-atât de puternic, încât să vii *be* urmele mele? Nu mușc”, încheia ea, băgând emoticonul infect: Smile.

François dădu să tragă un bobârnac în ecran. Era furios că o ființă ca Nicole simțise cuvintele acelea și îndemnul cel vag – le crezuse doar ale lui: „Unde ești, du-te, ascultă.” Nenorocita... Era ea în stare să simtă asemenea lucruri? Hm, ce-ar fi fost să se ducă cu laptopul în cortul ei și să-i arate că el, François, *le p'tit coq*, fusese cel ce o luase peste picior? N-avu tupeu, însă, așa că-i trimise un nou mesaj:

„O să fac ceea ce trebuie să fac și n-o să mă mai gândesc că poate să iasă rău (asta tot de la bunicul o învățase)... Ne *vam* vedea, cât de curând, în realitate.”

Se uită la ceas. Era patru dimineața, era sleit. Nu mai așteptă

răspunsul și se pregăti de somn. Nu-și dădu seama de ce, dar, înainte să închidă laptopul, îi trimise și maică-sii un scurt e-mail: „Oare toți francezii sunt la fel de tâmpiți ca madame Nicole? Ce naiba ți-a plăcut la ei?”

Închise laptopul și dădu să se vâre în cearșafuri. Maică-sa trase la o parte pânza de la intrare.

– Nu prea ți-e somn, zise ea, și se așeză pe marginea patului.

– Ba, mă pregăteam să adorm, se încovrigă François, speriat ca maică-sa să nu simtă mirosul „acela”.

– Eh, scuză-mă. Am citit e-mailul și credeam că mai stai. Se ridică. Să știi că nu chiar toți francezii sunt ca Nicole. Cei din cărți, de pildă, nu sunt așa. Oricum, nu seamănă cu cei bin zilele noastre.

– Păi, ce naiba au pățit?

– Habar n-am. Eu cred că cineva transplantează californieni în Europa, râse Mașa, iar Nicole e unul din ei. Hai, culcă-te! Nu merită să le porți ură francezilor. Ce pătesc eu acum are legătură cu altceva. Înțelegi?

François nu înțelegea, dar făcu semn că da. Căscă. Somn ușor, somn ușor – maică-sa ieși, iar el adormi buștean.

– Ce zici? Să rămân cu François, totuși? se uita Mașa la Vladimir.

Vova oftă, exasperat, iar Nicole deschise gura, gata să intervină.

– Mamă, n-o lăsa puștiul pe franțuzoaică să se bage, ți-am arătat de nu știu câte ori că poți să ai încredere în mine. Du-te la Cuiaba!

– Eu mă gândeam că... începu Nicole.

– Ești sigur c-o să fii atent, broscuile? o ignoră Marusia.

– O să fiu, mamă, o să fiu, numai că....

Înțepeni, înghiți în sec – să zică? să nu zică? Se uită la maică-sa, la taică-său, la Nicole. Îi era mai puțină teamă în pădure, când pândeau jaguari.

– Ce e, François? întrebă Marusia.

Iar puștiul:

– Fă ce trebuie să faci, mami, rosti el grăbit, înroșindu-se ca un rac. Știi, asta învăț eu cel mai bine cu Kiauî, să fac ce trebuie să fac și să nu mă mai gândesc că poate să iasă rău. O să faci și tu așa, mami?

O îmbrățișă scurt, apoi se trase îndărăt. Aruncă o privire spre Nicole, care îl iscodea, nesigură pe ea. Asta, ca să-ți treacă aerele alea odată, îi zise puștiul în minte, după care trimise spre maică-sa câteva bezele ironice.

Se făcuse cald. Soarele se strecura printre trunchiurile subțirele ale copacilor de așai de pe celălalt mal. Se stârnise o boare molcomă, frunzele pădurii licăreau sub razele soarelui, tremurând. Păreau un stroboscop răspândit în clorofila junglei. François dădu mâna cu taică-său.

Iar Vladimir:

– Kiauî, ai viața lui François pe mână, zise el, solemn, făcându-l pe puști să privească în pământ.

– Drum bun, mami! Vizionare plăcută, tati! își luă el la revedere, grăbit să isprăvească odată cu despărțirea asta.

– O clipă! strigă Volodia, scobindu-se în buzunare. Cheile! Ce-am făcut cu cheile?

Dădu să-și scoată carabiniera din gaică, dar François îi zise, plictisit:

– Păi, nu mi le-ai lăsat mie? Eu cum intru în cort?

Volodia rămase cu gura căscată. Toată lumea se uita la el, așa că se grăbi să-i facă lui François cu ochiul și se strecură în avion. Își tot pipăia buzunarele după telefoane, portmoneu și ochelari.

Zdrang, zdrang, zdrang! – ușa avionului se trânti de mai multe ori până se închise. Elicea începu să se rotească, motorul vui asurzitor, colbul roșu de pe pistă începu să se împrăștie.

– Să nu uiți puștile noastre, Tata Karib, răcni Siriri când avionul începu să ruleze pe pistă.

Capitolul 12

În care Bangor își găsește o ascunzătoare.

Du-te odată, Bangor, du-te în Druus...

Și mă duc, mă propag printre spectre. Sunt marea, rătăcesc în vid și-n neant.

Cândva, aveam semnul meu: ba îi spunea, adică gând ce nume știe să dea. Pe-atunci era vis și erau multe cuvinte. Și noi, neamul Matricei, și neamul Unu, le foloseam, așa era în vremea din vis. Dar, de ții cont de-alcătuirea Matricei, de ce-a fost, ce e și va fi, simți vorbe ce și-acuma se spun, ba chiar ce nu-s încă rostite, nefiind cuvinte născute pe nicăieri.

Așadar, în marea a fost/este/va fi cuvânt. Du-te, Bangor, caută, caută-n Druus! Tu ești ba, ești gând ce nume știe să dea, și iată, marea ta lovește ceva, se reflectă – piu-vuuufff! – Bangor lovește un spectru. Spectrul e mic, se rotește și-emite, numai că undele lui nu au sens și nici marea n-o soarbe. Pe spectru sunt specii lichide nenumărate, iar suprafața-i e caldă. Nu-i fierbinte, nu, nu – e doar caldă.

Înseamnă c-am întâlnit un strămoș. Îl caut în gândul Matricei. E al treilea spectru din Druus. E departe de sursa lui cea fierbinte ce-aleargă prin vid, strâmbând spațiul. Descrie spirala prea bine știută, oho, e plin de asemenea spectre în vid! Le cunosc, iar Matricea și le-

amintește: sunt strămoși, da, da, sunt strămoși.

Emiți?

Spectrul nu dă răspuns. Îi simt fiul atunci. Fiul îi e și mai mic – e-atât de nimicnic, încât e alcătuit doar din substanță inertă, solidă.

Emiți?

Spectrul nu dă răspuns. În jurul lui e vacarm. Ca și marea emisă de spectru, vacarmul nu are sens. Cândva auzisem și eu – acum doar mi-amintesc.

Emiți?

Al treilea spectru din Druus nu dă răspuns, dar e bogat în corpuri și-n specii. Undele mele se năpustesc printre ele, le-nfașă, cu ele vibrează odată. Sunt corpuri diverse, au unghiuri și curbe, sunt dezechilibrate, lungi, scurte, groase, subțiri, mari și mici, grele și-ușoare, plutesc sau au puncte de sprijin, au energii diferite – ce bine!

Mareea mea învăluie spectrul. Spectrul e dens și-aleargă prin vid alături de alți șapte ca el, e bogat în mișcare, are specii solide, lichide, gazoase și mixte, dar, ciudat, speciile sunt rupte în nenumărați indivizi.

Oare de ce?

Sunt Bangor, zis Locuiesc, și-mi aștern marea pe spectru. E-atâta substanță acolo, sunt atât de mulți indivizi, încât oscilațiile mi se-mblânzesc precum hula după furtună. Cândva văzusem furtuni – acum doar mi le-amintesc. Indivizii aceia mărunți, corpurile acelea nenumărate, toată substanța aceea – iată norocul meu, în ele-mi voi scurge marea, acolo mă voi încărca.

Emiți?

Niciun răspuns. Acolo, pe spectru, sunt indivizi zburători: adunați laolaltă, migrează dintr-o parte în alta, alcătuiind marea solide. Acolo, pe spectru, sunt indivizi care cresc pe suprafețe întinse, bătuți de-o specie gazoasă ce se mișcă-n spirale. Mai sunt indivizi mărunți și lucioși ce se-avântă-n specia lichidă, ducându-se înapoi și-ncolo

precum nebuloase de stea. Iată-i pe alții pe suprafața solidă: se mișcă dintr-o parte în alta, ridicând nori de praf. Mai sunt niște plutitori fără formă, se agregă/dezagregă încontinuu, lunecând peste spectru, mai sunt specii incandescente ce țâșnesc din adâncuri, mai sunt...

De ce sunt speciile-acestea atât de rupte-n bucăți? Cum de se deplasează deodată? Ce le mână încoace și-ncolo împreună și ce le pulverizează în asemenea hal?

Deodată, pricep: mai toți aceia sunt ucigași, le recunosc cheile toate. Nu-ncape îndoială, al treilea spectru din Druus e plin de-ucigași ce-adună marea (o fură) și nasc substanță din ea. Sunt milioane de feluri, iar gândul Matricei își amintește: sunt vii și sunt haos, sunt vii!

Eu, Bangor, zis Locuiesc, fusesem și eu viu cândva – acum doar mi-amintesc.

Unde ești? emite Matricea deodată. Du-te, Bangor... Spectrul acesta, strămoșul, e bun și-ți va fi adăpost. Secretă-ți cheia odată!

Și iată, Bangor se coboară, plutește subtil, diafan, mai surd decât cel dintâi sunet. Aci-l va pândi pe blestematul de Vechi, dosindu-se-n indivizi, plin de marea cu care-l vor umple toți ucigașii celui de-al treilea spectru din Druus. Vechi va obosi căutându-l, dând la o parte oscilații și unde, căutând iar și iar, disperat să descopere cheia lui Locuiesc.

Să număr! Câte lucruri sunt aicea de toate? Câte sunt vii? Câte mișcă? Cum zboară? Ce gânduri nasc ele? Câte au amintiri? Câte se lasă ucise? Câte se înmulțesc? Simt ele durerea? Câte sunt solide, lichide, gazoase? Ce le ține-ntr-un loc? Câte alcătuiesc o nenăscută Matrice? Câte din ele cheia mi-ar accepta?

Bangor numără. Clasifică tot: câte ce sunt, cum se nasc și cum se aglomerează... Bangor caută (sau terminase de căutat?) – caută ascunzișul cel vast pe care Vechi să-l simtă într-o clipă, osândindu-l, în schimb, să caute iar și iar, până la nimicire.

Capitolul 13

*În care se vădește că François și Kiauî au mințit.
François începe să pronunțe cuvintele greșit.*

– N-am nevoie decât de un ceas, Kiauî, zise François. După aia, plecăm.

Indianul încremeni. Mințise mai mult ca niciodată doar ca să-l ia pe *i-tonk* în junglă, iar acum puștiul găsisese altceva de făcut.

– Mai bine François luat avion și zburat Cuiaba cu părinți, zise Kiauî.

Puse privirea în pământ și o luă spre marginea satului. Karibii semănau cu femeile. Aveau hachițe, îi apucau tot soiul de dureri și se răzgândeau ușor.

– Kiauî, strigă François, nu te supăra!

– Kiauî nu supărat. Kiauî mințit mult. Kiauî *abasit*.

– N-am nevoie decât de o oră, ascultă-mă...

– Kiauî nu vrut ascultat. Kiauî așa mult vorbit azi-noapte, că trebuie doborât vultur sau jaguar. Prea mult vorbe, *i-tonk*, prea mult...

– Păi... chiar cu vorbele am puținică treabă, dacă vrei să știi. Îl luă de mână. Uite... Tu n-ai băgat de seamă că lumea vorbește altfel?

– Karibi varbesc altfel. Ei au limbile lor.

– Nu, nu, nu, nu-i vorba de limbi, Kiau! Varbesc despre cuvinte în general, despre orice fel de cuvinte. Nu ți se pare că de la o vreme încoace cuvintele ze aud altfel?

Kiau! se opri. Miji ochii. Se apropie de François, îl adulmecă. Parcă nu era bântuit, dar indianul tot puse o măsură de tutun pe plăcuța de lemn din buză, trăgându-l degrabă pe nări. Apoi îl împrășcă pe puști cu scuipați.

– Hei, ce te-a apucat?

Iar Kiau!:

– O oră vrut *i-tonk*? Adică o învârtire de limbă de ceas?

– Exact, făcu puștiul, ridicând mâna și măsurând un arc de cerc în văzduh, după cum obișnuiau indienii. Doar atât. Vreau să mă uit în ziarele pe care le-au abus piloții. După aia, prămit că plecăm. Jur!

– Bine. Kiau! stat cu François cât el privit ziare. Stat lângă el și fumat mult.

– Hei, lasă-mă, nu sunt bântuit, râse puștiul.

– Ba, dacă privit ziare, bântuit.

Intrară în cort, iar François se apucă să răsfoiască ziarele. Avea *Diário de Cuiaba*, *O Globo*, *USA Today*, *Times*, *Le Figaro*, *Izvestia*, ba chiar și câteva numere din *The Evening Independent*, din cele ce ar fi trebuit să ajungă (evident!) la șantierul lui Hagenbeck, lângă lacul Ipavu. Le parcurse pe îndelete, fără să fie atent la ce citea, sperând că se înșelase când citise și auzise literele greșite.

Dar, cu fiecare pagină răsfoită, simțea cum un abur înghețat îi înfașă stomacul – creștea, creștea, creștea, învelindu-i măruntaiele.

Nu încăpea nicio îndoială: ziarele (toate!) erau pline de litere tipărite greșit, la fel ca SMS-urile, la fel ca site-urile, la fel ca vorbele rostite în conversații... Nu se miră cine știe ce (în fond, se aștepta la așa ceva), dar când dădu peste un exemplar vechi din *Izvestia*, François

se holbă de-a dreptul – ziarul era plin de greșeli, deși fusese tipărit cu o lună în urmă, într-o vreme în care (François ar fi pus mâna-n foc) lumea încă vorbea și scria corect. El, unul, constatase apariția greșelilor abia de vreo săptămână încoace, într-o seară când avusese semnal suficient de bun ca să petreacă o jumătate de oră cu Georgina, pe Skype. Ea se lăudase cu fotografiile postate pe Fakebook, François se uitase peste ele și, în timp ce Georgina se dădea mare cu machiajul ei (se pregătea să meargă la o *beachparty*, chestie care-l făcuse pe băiat să scrâșnească), chiar atunci, așadar, François remarcase greșelile. De fapt, mai întâi o auzise pe fată cum pronunțase greșit câteva cuvinte, iar după aceea, când se uitase mai atent pe pagina ei de Fakebook, constatase că era plină de greșeli de tipar. Mirat, dăduse fuga pe paginile prietenilor din Sankt Petersburg și de oriunde s-ar mai fi aflat – greșelile se repetau și acolo...

...iar acum constata că până și *Izvestia* era tipărită greșit. Îl apucă tusea – Kiau! fuma de zor și umpluse cortul de fum. François își dresе glasul, își puse în căști Blood Groove & Kikis și se apucă să răsfoiască ziarul *O Globo*. Mda, nici nu se mai numea *O Globo*, ci *E Glebe*. Privi literele îndeaproape (reflex, căutase un buton în josul paginii, ca să dea literele mai mari) și i se păru că zărește în textura hârtiei un tremur discret al literelor greșite.

Se repezi în cortul alăturat, în așa-zisul birou al lui taică-său, și se întoarse cu o lupă. Examină literele modificate din *O Globo*, apoi se uită și la cele din numărul vechi al *Izvestiei*. Recunoscu vibrația delicată a literelor suprapuse, aceeași vibrație care agita imperceptibil literele greșite din ecranele cu cristale lichide. Stăruind, ajunse să deslușească literele inițiale, aflate dedesubt, litere ce *nu* fuseseră tipărite greșit și care pândeau, nevăzute, străduindu-se să demonstreze oricui avea ochi să vadă că încă erau la locul lor.

Luă *Le Figaro*. Citi: „Mr. le Président de la République...”

– Ce zici, Kiau!, poți să repeți un cuvânt după mine?

– Cum să nu, *i-tonk*.

– Pre-si-den-te, scandă François în portugheză. Presidente.

Indianul se hlizi:

- Pre-se-den-te. Presedente.
- Nu-i bine. Hai, încă o dată: presidente.
- Păi, nu spus așa? Presedente!
- Mersi, Kiauî.

Săltă ziarele și se repezi în cortul cel mare, unde era organizarea de șantier. Kiauî, după el. Lăsă ziarele la intrare și se duse în debaraua cu documente, unde, alături de dosarele cu lucrări, se aflau sumedenie de cărți de istorie, geografie, arheologie, ba chiar și de literatură. François scotoci prin ele și alege un volum vechi: *The Heart of the Forest*, de Adrian Cowell, publicat la Londra, în 1960, la Editura Victor Gallancz Ltd. Citise cartea cu pricina încă de la Sankt Petersburg, după ce aflate că o să vină aici, în tabăra de pe Xingu. Era o carte pe care o știa bine, o frunzărise de multe ori și nu-i atrăsese atenția nimic, niciodată – era o tipăritură fără cusur.

De astă dată, însă, greșelile apăreau încă din titlu:

Thu Huart of thu Forust

Adrian Cowull

Cum de ne mai înțelegem? se întrebă. De ce nu vede nimeni nimic?

- Termină, Kiauî, mă afumi de tot...
- François nu-șe zărește chepul, zise indianul. Chep François prea tulburat, deci trebuie mult fum. Hai în pădure! Lăzat cărți, ziare, celarlalți...

De îndată ce spuse asta, Kiauî slobozi un strigăt, își acoperi gura cu mâinile și amuți. Nici nu mai respira.

- Ce-ai pățit?

În loc să răspundă, indianul o tuli afară. François ridică din umeri, puse cartea la loc, pe etajeră. Aranjă ziarele în ordine. Se uită la ceas.

Trecuse ora pe care i-o ceruse lui Kiauî. Ieşi, se duse să-l caute. Se întrebă: Oare greşesc şi eu literele? Nu era mai bine să fi mers la Cuiaba, să văd dacă şi acolo, în oraş, literele păţesc acelaşi lucru? Să sun la ai mei, să le spun? Şi dacă totul e în mintea mea? Dacă am făcut vreo boală, ceva? Mama lui Grişa era medic psihiatru şi povestea despre tot soiul de boli ciudate – dacă am şi eu una?

(Vai, iar m-am gândit la Grişa!)

Îl găsi pe Kiauî la marginea satului, lângă grădina din capătul pistei de aterizare. Stătea ciucit şi vorbea cu o fetiţă de cinci-şase ani. Ea zâmbea, iar Kiauî ţinea o mână ascunsă la spate. Deodată, indianul scoase mâna la iveală, iar fetiţa începu să ţopăie. Ce chestie, pufni François, la fel făceam şi eu când primeam cadouri – ce i-o fi dăruit?

Un colier din cochilii, tocmai i-l petrecea pe după gât. Încă fuma din ţigara lui lungă, înfăşurată în frunză de porumb.

– Am terminat, Kiauî, strigă François. Peste o jumătate de oră pornesc satfonul.

– Vine Lionel uitat la noi?

– Da. O ză fie cu ochii pe mine. Ce-ai avut de-ai şters-o aşa?

– Rostet vorbă care nu avut voie. Fugit mult, însă, şi uciz spirit rău din ea.

– Ce vorbă era aia?

– Tu crezi Kiauî... – indianul chibzui, căutând cuvântul – crezi Kiauî *imbecil*? Hai, pregătit vânătoare şi lăsat vorbe aici. Dacă putut tăcut în junglă, bine, dacă tăcut toată viaţa, şi mai bine!

Era mult spus „pregătit vânătoare”. Kiauî n-avea nevoie decât de arc şi săgeţi, de bătă (*kop*), de tubuleţe de bambus şi de pene scobite în care punea curara, de mult-muuult *karinhoo* (tutun), plus hamacul. Cu totul altfel arătau pregătirile lui François, care îşi luă tăscălia cu scule pentru biciclete, pompa, lanterne, baterii, un spray de ţânţari şi un tub cu superglue.

– Asta nu, îi zise Kiauî şi azvârli cât colo sprayul. Chibritori luat?

– Păi, luăm chibrituri?! Nu mă înveți să fac focul frecând bețe?

– Nu. Acum doar învățat vânătoari, făcut zuc de cimbo și botezat François cu nume indian. Acum, noi doi merz făcut treabă bun. Și nu mai vorbit, nu mai pomenit nimic de cuvinte! schimbă el vorba.

Dar François:

– De ce nu vrei să vorbim despre cuvinte, *i-tonk*?

Indianul nu-l băgă în seamă. Intră în cortul Perelmanilor și-i făcu semn puștiului să vină după el. Luară chibrituri, încă un satfon, un hamac pentru François, o pânză de cort și o folie termoizolantă. Puștiul își aminti de ceasul primit cadou de la taică-său: îl cărase peste tot, numai că nu-l scosese niciodată din raniță. O să iau și ceasul, ca să economisesc bateria telefonului. Și mai vreau și o busolă. Și un carnetel. Și două-trei pixuri, cum avea și Fawcett, și cu asta mai bine m-aș opri... Fawcett se mulțumea cu puțin.

– Oh, se apropie ora, își dădu el seama și porni satfonul.

Asta o să-i fie cel mai greu, să țină cont de ora la care Lionel își ațintea obiectivele asupra sa, de la mii de kilometri înălțime. La doar câteva clipe după ce Lionel avea să-l zărească, părinții, care se distrau de minune la Cuiaba (sau poate că doar se prefăceau), aveau să se trezească în laptop cu poza lui François.

Mda, uite pentru ce inventaseră fraierii din Silicone Valley atâta tehnologie! La orele din tabel, François și Kiauî trebuiau să se oprească din mers, să pornească satfonul și să zâmbească frumos, privind în sus ca să dea bine în cadru.

Blitz!

– *I-tonk*, începu deodată Kiauî, Lionel prinz acum la noi în oglinbă din aia?

– Exact! Oglinba aia, ți-am spus, se numește fotografie.

– Bun. Înzeamnă că eu, Kiauî, o să am mult de fumat. Cât pentru amândoi. Cum vrea Lionel văzut la noi, cum eu aprins țigară mare!

François râse. Se uită la ceas.

– Păi, aprinde țigara. La ora asta, Lionel ne caută deja.

– Aha, făcu indianul și, cuprins de bucurie, începu să strige și să se scâlâmbăie ca toate alea.

– Ce mai e acum, Kiauì?

– Și fotografie asta văzut Tata Karib?

– Bineînțeles! De ce crezi că ne pozează Lionel? Ca să vadă ai mei că-s viu și nevătămat.

– Repede, se grăbi Kiauì să scotocească într-un săcotei plin cu sare și cu un fel de grăsime cafenie. Vream să-l mănânci la primul popaz, scoase el triumfător carcasa saguinului, bar acum...

Se apucă să încropească focul chiar în fața cortului, răstigni maimuța, îi tăie un picior, îl jupui...

– Cât mai avut până ne vede Lionel, *i-tonk*? Tata Karib trebuie văzut în fotografie com François mâncat saguin.

– Termină, Kiauì! Nici n-ai timp să-l frigi. Lionel o să treacă pe deasupra noastră dintr-o clipă în alta.

– Eu merz bicicletă! Îl împunse indianul cu degetul. Tu mâncat saguin!

Azvrli piciorul pe foc. Chiar și așa, știind bine că e doar un picior, lui François tot i se părea că seamănă cu o mână... Nu se uita decât la degetul opozabil cum se zgârcea în flăcări, încet-încet, de parcă ar fi apucat un obiect nevăzut. Se cutremură, privi ceasul. Carnea n-avea timp să se prăjească.

– N-am cum z-o mănânc așa, Kiauì. Nu vezi că-i crudă?

– Asta fraged mult, merge și crud. Tata Karib trebuie văzut François mâncat saguin, Tata Karib trebuie să fie mândru de fiu. Tata Karib luptat pîntru François cu două femei. Hai!

Mai perpeli piciorul pe o parte, iar când François spuse că gata, că Lionel ajunsese deasupra lor, Kiauî îi îndesă o bucată de carne în gură și apoi ridică piciorul prăjit deasupra capului, zgâindu-se în văzduhul senin. Puștiul închise ochii, mestecă grăbit, se gândi la altceva, doar-doar ar fi uitat că mânca mâna unei rude cu care împărțea 95% din ADN. Pe când se canonea să înghită fâșiile de carne, încercând să nu bage de seamă cât erau de gustoase, își dădu seama că-l putea lua părtaș pe fratele lui la pățania cu cuvintele. Înghițind, făcu un gest ciudat spre cer – gestul secret al lui și-al lui Lionel, de când erau mici. Îi atrăgea atenția că voia să-i zică ceva important, apoi, lingându-se pe bot, se grăbi să-i explice totul într-un SMS.

După ce isprăviră cu Lionel, Kiauî stinse focul, îl sili pe băiat să mănânce piciorul până la capăt, „ca să nu se supere Cel din Pădure“, după care-și săltară bagajele și-și luară la revedere de la lucrători și săteni. François îl lăsă pe bietul Bolșevic în grija șamanului, câinele schieună trist, dar până la urmă puse coada între picioare și rămase în sat.

– Voi mult atenți, făcu Siriri. Mult atenți și nu întârziat. Tata Karib certat la noi dacă voi pățit ceva.

– Atenți-atenți, nu întârziat, confirmă Kiauî, înghițind în sec. Mințea încă o dată, fir-ar să fie, că nu așa fusese învoiala cu Tata Karib, dar după ce se vor fi întors din pădure, cu *i-tonk* botezat, băiat mare, gata să vâneze orice sălbăticiune, era sigur că taică-său o să-i ierte.

Se duseră la laguna în care ascunseseră barca pneumatică. O scoaseră dintre rădăcinile de mangrove, aranjară bagajele în ea, inclusiv cele două biciclete și, la îndemnul lui François, se așezară amândoi pe mal, fără să spună nimic și privind în gol. „Stăm așa un minut“, zise puștiul, „și ne gândim la ale noastre. Așa se face la mine acasă înainte de plecare, ca să ne întoarcem teferi.“

Kiauî se bucură de obiceiul ăsta și făcu întocmai. Apoi urcară în barcă și porniră agale pe șenal, vâslind potolit. După câteva minute, ieșeau pe râul Tuitiri, luând-o în amonte, spre nord-vest.

Se apropia botezul, iar François se umfla în pene deja, nerăbdător să afle ce nume îi vor pune indienii din neamul lui Kiauî. Când

ajunseră suficient de departe ca să nu-i audă nimeni, porniră motorul și, chiar atunci, Kiauî trase o înjurătură: uitase să-și aprindă țigara când îi fotografiase Lionel din țării. Se grăbise să-l îndoape pe puști cu carne de saguin și uitase să alunge spiritele rele ce roiau în jurul oricărei fotografii.

Semn rău, se îmbufnă el.

Capitolul 14

*În care cei doi fac un popas de noapte. Kiauî îi arată
lui François că știe mai mult decât lasă să se
înțeleagă.*

Trecuseră de mult de luminișul în care Kiauî doborâse saguinul. Poteca era ca vai de lume, dar încă puteau să meargă cu bicicletele – se chinuiau ca dracu', ȝopăind printre rădăcini, tufe și vreascuri. Curgeau apele pe ei, îi dureau picioarele, iar Kiauî, cu ochii după urme, căzuse de câteva ori. Până la urmă, începuse să se descurce și se șmecherise: nu-l mai striga pe François, doar apăsa ca nebunul pe sonerie.

La fel făcu și când trecură pe lângă resturile unui foc.

– De-ai tăi sau de-ai mei? întrebă François.

– Și, și, răspunse indianul, adulmecând lemnul calcinat. Privi de jur-împrejur. Ei nu periculoz. Foc vechi de două-trei somnuri, ei luat spre apus. Oare unde mers?

Plecară. Pe la șapte seara începură să urce, cățărându-se din greu pe versantul sudic al dealurilor Pantintiro. Nenorocitul de Kiauî pedala haotic, dar tot era mai priceput decât puștiul când se strecura printre crăci, tufe și liane. François știa sumedenie de figuri cu bicicleta, le învășase pe traseele de noapte din Sankt Petersburg, coborând trepte înalte, mergând pe gheață, sărind balustrade și făcând echilibristică

pe grinzile de granit ce mărgineau Neva, dar nimic nu-l ajuta în marea vegetală din Mato Grosso. După o vreme, îl lăsă pe Kiauî să deschidă calea, iar el nu făcu altceva decât să imite unduirile șerpești ale indianului, care înota prin magma verde a lăstărișului și a frunzelor uriașe ce coborau spre sol.

Urcară cam un sfert de oră și Kiauî se opri. Propti bicicleta de un copac și îi făcu semn lui François să se dea jos. Puse degetul pe buze: niciun sunet, frate! Ieșiră din potecă, o luară pe un povârniș ascuns în desiș și, în scurt timp, nimeriră pe un bolovăniș abrupt, acoperit cu mușchi gros, ud learcă, din care picurau zeci de firicele de apă ce se adunau într-un izvor.

– Încet, *i-tonk*.

Se cățără cu atenție și ieșiră dintre copaci pe coama bolovănișului. Urcară încă puțin, se treziră pe niște stânci chele, după care ajunseră pe o creastă golașă. La vreo sută de metri în față, pe vârful dealului, era o insulă de pădure deasă. Kiauî o luă înainte, iscodind cotloanele din jur, după care slobozi un strigăt și dispăru din fața lui François. Puștiul se repezi după el, dând de o crăpătură largă, între două pietroaie – vârî capul în ea și se trezi într-o grotă. Din întuneric se auzi râsul înfundat al lui Kiauî.

– Nimeni nu știut ascunziș ăsta. Aducem biciclete și făcut tabără. Aici mușchi bun, nu avut nevoie hamac. Nu muște, nu țânțari. Zici că Mavu visat în loc ăsta.

– Mavu ăsta al vostru, comentă François, e un mare hoț.

– Așa, așa, râse Kiauî, dar *varbit* încet: Mavu auzit tot.

Aduseră bicicletele și se pregătiră să înnopteze. Era cald și senin, nu făcură focul. Înghițiră câțiva pumni de manioc înmuiat în apă și băură guarana 35 amestecată cu apă, din tărtăcuțe de lemn. Apoi ieșiră din ascunziș și o luară la pas pe culme. Se duseră sus, în pădurea ce încununa bolovănișul sterp.

Se opriră lângă un kapok 36 care, cât era el de mare, își agățase rădăcinile în stâncăria abruptă. Kiauî se urcă, găsindu-și loc între două crengi groase ce alcătuiau un fel de canapea suspendată.

– Hai.

Puștiul, după el. Se așează lângă indian. Miroseau amândoi a sudoare. Aerul era limpede, vedeai la kilometri depărtare. Un brotac de copac orăcăi lângă ei. Amurgea.

– De mult dorit Kiauî venit cu *i-tonk* aici, arătat apus. Asta loc bun, mult frumos. De aici început pământ neam Tuà. Tuà mai mari ca toți. Tuà... eh, Tuà...

De jur-împrejur, pădurea nesfârșită. Spre răsărit, dincolo de un șir de coline verzi, se zărea un dreptunghi defrișat, de culoarea zgurei – era un parchet forestier ilegal, exploatat de un întreprinzător cu boașe din São Felix do Xingu. Dincolo de parchet, o potecă îngustă șerpuia paralel cu meandrele lui Tuitiri; se duceau la vale împreună, spre Xingu – marele șarpe violaceu, adormit în depărtări. Spre apus – pădure. Spre nord – numai pădure. Verde, verde, verde. Liniștea zumzăia. Era bine, ziceai că lumea toată fugise de pe pământ și că nu mai rămăseseră decât două vietăți: François și Kiauî, dar puștiul știa că n-avea cum să fie așa și-i părea rău. Și îi mai strica ceva momentul, ceva *tare* nelămurit... Nu-i era foame, nu-i era sete, era cu Kiauî în junglă și avea să înnopteze într-o grotă, pe un pat de mușchi, ceea ce niciun prieten de-al lui nu mai făcuse – ce nu-i convenea?

Îl privi pe indian. Fluierând încetișor, Kiauî se uita la niște coconi albi, ca de vată, ițindu-se din semințe plesnite cu luni în urmă. Erau la îndemână. Lenevos, se întinse și culese doi dintre ei.

– Buni pentru săgeți sarbacană, zise.

– Și sarbacana unde ți-e?

– Poate făcut una. Sau poate Kiauî avut sarbacană acolo, în sat unde botezat François. Se uită la el și-l văzu că privea în jur prin ecranul satfonului. Te rog, *i-tonk*, nu făcut poze.

– Dar e frumoz, Kiauî! Vreau să le arăt prietenilor.

– Ei *no* fost aici cu tine. Ei *no* azudat, *no* mușcat piumi, *no* frică de candiru când făcut pipi în râu. Meritat ei așa lucru frumoz?

– Bi-i-ne... François vârî satfonul în buzunar. Întrebă: Tuà sunt departe?

– Ooo, Tuà peste tot! Ca să-i vezi, trebuit noroc. E frumoz aici, la mine, *i-tonk*, nu-i așa?

François zise că da. Lăsa să treacă mai multe clipe. Se uită la urmele lăsate de un avion pe cer. Apoi:

– Ești Tuà, Kiaui?

– Aș putea să fiu. Cred. La tine acasă așa frumoz?

– La mine acasă nu e niciodată liniște. Nici măcar la bunici, pe malul lacului.

Se uită la ceas. Deschise satfonul. Tuitiri reflecta o lumină aurie, semăna cu șuvoiul de oțel incandescent din topitorii. O maimuță urlătoare striga la poalele dealului. Un stol de fazani hoatzin [37](#) țâșni dintre crengile kapokului, răspândind miasme. Văpaia apusului cuprinsese jungla.

O pală de aer umflă tricoul lui François. Kiaui ridică nasul, adulmecând boarea. Ceva nu-i bine, simți puștiul din nou, dar tot nu-și dădu seama ce-l supăra. Poate c-o fi din cauza minciunii, își spuse, poate c-o fi din cauză că n-am spus că plec departe de Cocraimoro, ca să mă boteze Kiaui.

– Prea ud, șopti indianul. Aer ăsta nu pentru vreme asta. Zici că venit ploile.

– Păi, nu-i vremea lor?

– Cam devreme, *i-tonk*. Ploi astea...

Nu isprăvi: ca la un semn, din pădure se ridicară strigăte, urlete, șuierături și tropăituri. Sălbăticiuni de toate felurile, maimuțe, păsări, șerpi, porci, jaguari, pume și capibara, slobozeau zgomote de peste tot, zbierau și alergau. Hărmălaia cuprinse pădurea, părea că tot ce era viu în jur, ba chiar și în depărtare, pe malul râului Xingu și dincolo de el – părea că fiarele de peste tot se apucaseră să piuie, să fluiera și să ragă. Se stârni un vânticel umed și frunzele kapokului

foșniră îndelung.

– Ce-i asta, Kiauî? Zgomotele păleau – în câteva clipe se lăsă liniștea. Ce-a fost asta?

– Poate sălbăticiune mare speriat animale mic.

– Pe toate?! În toată pădurea? Cât de mare să fie animalul ăsta?

– Dacă e *mappinguary*, atunci foarte mare, pufni Kiauî în răs, dar eu nu văzut niciodată unul, doar auzit că ar fi. *Mappinguary* înalt cât trei oameni, el ca maimuță urât și rău, avut gura în burtă și carapace ca țestoasa, dar acoperit de blană, mirosit urât, duhnit... *Mappinguary* ăsta vrut mâncat François, se hlizi el, gâdilându-l pe puști, *mappinguary* plăcut carne karib, fragedă mult, gata sărată... Râse în hohote, răsuci o țigară și o aprinse, dar nu se putea opri din răs, chit că François se apucase să-l îmbrâncească. Asta poveste speriat copii, mai zise Kiauî, ștergându-și lacrimile. Apoi: Uite pe unde coborât pârâu care izvorât din mușchi acela, pe unde urcat noi. Îi arătă lui François un fir precum mercurul, încolăcindu-se printre copacii de la poale. Asta apa cel mai gustos din pădure. Măine dimineață băut din ea, înainte plecat la drum. Apă așa bun, că ținut de sete până din nou somn. Măcar să n-o bea *mappinguary* pe tot, că el băut și râuri dacă avut poftă, izbucni el din nou în răs. Trase un fum de țigară și schimbă vorba: Ia zi, telefon mai știut vorbit?

François privi în satfon. Avea trei antene.

– Telefonul meu știut vorbit oriunde și oricând, se laudă el, după care îi făcu cu ochiul lui Kiauî: Ascultă, *i-tonk*, tu ce fată din tabără vrei să iei de nevastă?

– Kiauî iubit fiica mai mică a lui Nujire, deveni indianul serios.

– Fiica mai mică a lui Nujire? Păi, Nujire n-are decât băieți.

– Ba avut și fiică. E așa, arătă Kiauî cam cât era fata de mare.

François căscă ochii. Fata trebuia să fie tare mică, de cel mult cinci-sase ani. Să fi fost cea care primise colierul de la Kiauî?

Indianul spuse că da.

– Păi, nu-i decât un copil, făcu François. Câți oni are?

– Kiauî habar n-avut oni.

– Când s-a născut?

– Înainte ca primul Tata Karib fugit de la Cocraimoro.

François se încruntă: când se sistaseră primele lucrări arheologice? Parcă acum patru–cel mult cinci ani.

– Dar e *pria* mică ca s-o iei de nevastă!

– Ea mică, dar molt frumoasă. O cheamă Hala. Ea nevastă bună. Kiauî jucat bine cu ea când stăm în sat, Kiauî ca frate iubitor. Hala cea mai frumoasă. Cuminti, zâmbește molt.

– Da, dar.... e așa de mică.... Dacă se schimbă când crește? Dacă n-o să mai fie așa de frumoasă?

– Com să se schimbe? Dacă e frumoasă, e frumoasă, gata.

– Kiauî, ia ascultă, făcu François. Ce zici, mama mea e frumoasă?

– Da, răspunse indianul fără ezitare.

– Ce-ți place cel mai mult la ea?

– Nu știu. Ea e frumoasă.

– De acord, *bar* știi tu că mama a fost și mai frumoasă, cândva? Acum a îmbătrânit și nu mai e *com* era odată.

– Asta nu ze poate, clătină Kiauî din cap, *com* zis *i-tonk* așa ceva? Com adică, femeie făcut mai urât? Of, Kiauî abia așteptat botez! După aceea, eu spus la tine *com* sunt femeile. Voi, karibii, habar n-avut *varbit* despre femei.

– S-o crezi tu! Ia fii atent: Nicole e frumoasă?

– Păi? făcu Kiauî pe supăratul. Și Nicole frumoasă, cum să nu!

– Tu care zici că-i mai frumoasă? Fii cinstit: mama sau Nicole?

– Mama ta mai frumoasă când merge. Nicole mai frumoasă când uitat la om...

– Oh, stai așa, îl întrerupse puștiul, dezamăgit. S-a făcut ora lui Lionel.

Se uitară pe cer. Văzduhul se făcuse albastru – cerneală, bătea în negru, apăruseră stele puzderie. Mirosea a noapte.

– Lionel gata, aici?

– E ora lui, da, făcu François.

– Ești aici, *i-tonk*, ești aici, strigă Kiauì, făcând cu mâna spre cer.

– Nu te aude, Kiauì, n-are com.

– Ba da, stăruia Kiauì. Era *foarte* sigur pe el.

François nu-l contrazise. Făcu din nou spre cer semnul secret prin care obișnuia să-i arate fratelui său că avea să-i spună ceva important, după care rămase așa, împietrit, în semnul cu pricina, preț de aproape un minut. În tot acest răstimp, Kiauì strigă și flutură din mâini. Hm, oare ce-o să înțeleagă Lionel din gesturile lui? Las' că-mi scrie el într-un SMS, măcar de nu și-ar bate joc de Kiauì, că-i cam rasist câteodată... Și, că tot veni vorba de SMS-uri, de ce nu mi-o fi răspuns la cel de azi-dimineață? De ce nu-mi dă niciun semn acum, când mă vede?

– Foc! zise atunci indianul și aținti mâna spre nord.

Depart, o coloană de fum se ridica, dreaptă, dintre copaci.

– Tuà? făcu François.

– Tuà nu așa *praști* să-i vadă oricine.

– Ooh, sunt sigur, se amuză puștiul, *bar* focul tot trebuie ză-l facă. Știu Tuà să facă foc fără fum?

– Tuà poftusc la altele, nu la căldură și la mâncare. Se mulțumesc cu puțin. Ei nu *praști*.

- Bine, bine... Ascultă, i-ai spus lui Nujire că vrei s-o iei pe Hala de nevastă?
- Nu avut nevoie. Nujire văzut și singur.
- Și ce-a zis?
- Nimic. Nujire urât Kiauì. Dar nu avut importanță: Hala o să fie nevasta Kiauì. Prea frumoasă, rămase indianul pe gânduri.
- Și dacă Nujire o să te omoare?
- N-are com. Lui Nujire frică molt. El știut că sunt la al șaselea nume și avut frică.
- Ai șase nume?! exclamă puștiul. Kiauì e cel de-al șaselea nume al tău?
- Nu. Kiauì e primul meu nume. Bar indienii nu-mi spun așa. Ei strigă după Kiauì cu ultim nume: *Ba-box*. Asta înseamnă în karib așa: *eu mă întorc*.
- Și be ce i-e frică lui Nujire că ți-ai luat atâtea nume?
- Pentru că noi, indieni, oricând omorât om, luat nume nou.
- Și Kiauì ce înseamnă?
- Asta n-am voie spus. Dar tu fratele meu, așa că zis pe departe: Kiauì e ca și com n-aș mai fi eu, ci tu. Dacă tu înțeles, ține pentru tine și nu-mi spune ce înțeles. Noi vorbit despre asta doar când Kiauì murit – doar atunci avut voie, bine?

Indianul zâmbi cu toată fața, numai că privea peste capul băiatului. Nu se uita la nimic anume, nu, nu. François îl strânse de mână și se prefăcu atent la coloana de fum din depărtare. Ce ochi are! își zise. Cum de-o fi ucis șase oameni, când are ochi ca ăștia?

– Kiauì fratele meu, zise François, ca indienii. Din cauza asta, el nu murit niciodată. Sunt fericit că ne-am băut sângele.

Iar Kiauì:

– Și eu fericit că noi doi frați de sânge. Tu prieten tare bun. Oftă. Apoi: Măine coborâm vale asta, ne ducem într-acolo, arată el spre coloana de fum. O să faci bucurie mare-mare la Tata Karib. Tu, François, o să vezi primul ce caotă Tata Karib și reztul karibilor care ze uită în pământ. Chiar vrut mers până acolo cu bicicletele?

– Păi, de ce nu? Te descurci ca un veteran.

– Descurcat-descurcat, dar făcut mai mult zgomot decât piroga cea mare de la Santarem. Tuă deja auzit la noi.

– Ei, și?

– Păi, ce trebuie tu văzut e pe pământ Tuă. Dacă Tuă vor, lăsat la tine. Dacă nu, pățești ca *el coronel*...

– Ca Fawcett? Adecă o să mă ucedă?

Kiaui presără câteva fire de tutun pe plăcuța de lemn. Luă o țevușcă preparată din vârful unei pene și aspiră de două-trei ori. Își drese glasul. Întrebă:

– Știut François că el varbit greșit? El spus ucedă în loc de ucidă. Și nu-i prima oară.

Puștiul încremeni. Se zgâi la Kiaui. Iar indianul:

– Dacă vrei, îți dau să tragi puțin *karinhoo*. Alungat spirit rău.

François tăcu. De ce nu dorise Kiaui să vorbească despre greșeli atunci când îl întrebasese, dedimineață? De cât timp știa de ele?

– Qreșesc de molt timp cuvintele?

– Prima oară auzit la tini așa când tras cu arc în pirarucu ocela mare, pe Rio Azul.

Asta se întâmplase acum o săptămână.

– Și, făcu băiatul, pe alții nu i-ai auzit că qreșesc?

– Ba da. Be ce crezi că grăbit adus François în ținuturi Tuă?

Capitolul 15

În care Bangor se ascunde în cuvântători.

...și Bangor găsește Cuvântul. Nu drumuri, nu pomi, nu piste, nu râuri, nici antene măcar – Cuvântul! Înghesuit peste tot, izvorând nesfârșit, zici că-i o maree anarhică, lipsită de țel. Cuvântul: specia cea mai întinsă din spectru, ba chiar din întregul Druus.

Până unde ajunge Cuvântul?

De-l iei ca maree, Cuvântul ajunge departe – dar rămășițele lui se pierd până la urmă în gol. Ca semn dacă-l iei, Cuvântul e fără sfârșit, însă asta e o minciună. E drept, Cuvântul va spune cândva cum Bangor a fugit cu blestematul de Vechi pe urmele sale, dar atunci Cuvântul n-o să mai fie, căci strămoșul, spectrul, refugiul de acum, se va fi vărsat în maree. Se știe: când totul va fi maree, Cuvântul n-o să mai aibă niciun folos.

Ce va fi spectrul atunci? Un Krees de-al Matricei sau un fragment emis de Cadranul vrăjmaș?

Emiți?

Niciun răspuns. Să-mi onorez ascunzișul, hotărăște Bangor, lunecând pe cărări îndoite, precum vântul supernovelor moarte. Coboară în undele ce poartă Cuvântul: zgomot, lumină, micro, maree.

Mă ascund, emite Locuiesc spre Matrice. Pe Vechi îl aștept.

Îi numără pe cei ce-i sunt Cuvântului sursă: sunt mulți, miliarde, sunt ascunzătoarea perfectă. Bangor schimbă Cuvântul din ei, pe ici, pe colo, cât să-și secrete chei să se-ascundă. Le lasă ici, le lasă colo, căci are nevoie de nenumărate porți dacă fuge din nou.

Deodată, Bangor, zis Locuiesc, descoperă o cheie din vis – e o poartă dosită pe spectru. Seamănă cu Cuvântul – dar nimeni nu-l pronunțase pe-acesta vreodată, căci n-ar fi avut cum. E un cuvânt ce le-nmănunchează pe toate, orice s-a rostit vreodată se-ascunde în el. Un Krees, vai, mai fusese pe-aici, pe-al treilea spectru din Druus.

Emit, răspunde fără de vorbe spectrul atunci, iată, emit.

Capitolul 16

*François descoperă un desen ciudat. Părinții lui
François se întreabă pe unde s-o fi aflând Lionel.
Kiaui e din ce în ce mai îngrijorat.*

Kiaui n-a binevoit să-i dea lui François nicio explicație despre cuvintele greșite, nici cum de ajunsese să-și dea seama de asta, nici de ce lăsase să se înțeleagă că știe mult mai multe despre întreaga țărășenie – i-a promis doar că va afla totul după ce vor fi ajuns în inima ținutului Tuà. După aceea s-a apucat să fumeze și să tragă *karinhoo* pe nas, iar puștiul n-a mai reușit să scoată nicio vorbă de la el.

Pe la unsprezece noaptea s-au retras în grota de pe culme și și-au pregătit culcușurile în patul de mușchi călduț ce pardosea stâncile. Când să adoarmă, au sunat părinții lui François. Păreau veseli. Cică petreceau pe cinste. „N-a fost *Spărgătorul de nuci* pe care mi l-aș fi dorit”, recunoscuse Vladimir la telefon, „nu prea l-au respectat pe Petipas [38](#) , dar măcar am auzit Ceaikovski

direct din *instrumente*, nu dintr-un difuzor, fir-ar să fie...”

Îi plăcuse mai mult montarea de la Teatro Amazonas din Manaus, la care fuseseră cu șase luni în urmă, când se terminase sezonul ploios. „Dar, ce vrei”, îi scuza Vladimir pe cei din Cuiaba. „Filarmonica de aici e a unei Universități *Tehnice*, sunt la început de drum, săracii. În schimb,” se înflăcărase el, „au interpretat Villa-Lobos re-mar-ca-bil!

Au cântat *O Trenzinho do Caipira* cu un aplomb nemaipomenit, habar n-ai ce-ai pierdut... Dar unde naiba sunteți, că n-am recunoscut locurile din poze?”

François trântise o minciună cusută cu ață albă, iar taică-său, de încântat ce era, uită să-l mai iscodească.

În dimineața următoare, François și Kiauî plecară de cum se crăpă de ziuă. Băură din izvorul lăudat de indian, după care coborâră în potecă.

– Bine că nu băut *mappinguary* apă tot, îl împunse Kiauî pe François. Spus la tine că *mappinguary* n-avut decât un ochi? Cu el uitat la tine azi-noapte, în somn, și zis așa: „Ce karib pricăjit! Să se mai îngreșe nițel și-l mănânc eu, tu avut mult grijă, îngreșat la el, Kiauî!”

– Ha, ha, ha! se strâmbă puștiul. Ia zi, nu-mi spui nici acum ce e cu vorbele astea greșite?

Dar Kiauî:

– Hai să mergem, *i-tonk*. Tu aflat tot, dat cuvântul meu de onoare.

Și o luară spre nord. În față li se așternea o potecă largă, croită de animale. Mai mult ca sigur era parcursă și de indieni, care lăsaseră ici-colo capcane pentru colibri. Colibri, neobișnuit de mulți în acea parte a pădurii, piuiau fără răgaz. Colorați în albastru și roșu, se ridicau din toate tufișurile, sondând în florile grele, cățarate pe trunchiurile copacilor. Era pâclă. Uriași bulgări de aburi se târau pe sub coronament, făcându-l pe Kiauî să pufnească, supărat.

– Aer prea ud, zicea el mereu.

Spre prânz fură obligați să ia bicicletele în cârcă, căci dăduseră de niște smâncuri doldora de mătasea-broaștei. Din loc în loc se ridicau mameloane de pământ mai uscat, acoperite de ierburi tăioase, cu frunza lată, ca niște spade cu mânerul înfipț în pământ.

Odată trecuți de smâncuri, Kiauî zăbovi o bună bucată de vreme înainte să pornească din nou; mormăind în barbă, se învârtea înoace și-ncolo, îndoit din șale, de parcă pierduse ceva.

– Pădure nebună, strâmbă el din nas. Karibi zis la loc ăsta „Seca”, iar ai noștri știut că aici mereu uscat. Cond s-o fi făcut mlaștină?

– Cond ai fost ultima oară pe aici?

– Acum multe-muuulte luni. Voi nu venit încă la Cocraimoro cond eu fozt aici.

– Ei, păi a avut timp ză ze inunde.

– Ba *no*, asta *no* apă bătrân! Kiauî își făcu palma căuș și luă apă de jos. Ia mirosit, *i-tonk!*

François o mirosi. Era apă ca toate apele.

– Și dac-o fi de la cutremor? întrebă. Ai văzut cum au apărut bălțile alea, la noi în tabără...

Kiauî clătină din cap. Smulse un fir de iarbă din aceea lată, mai-mai să se taie. Îl frecă în palmă până ce zemui gros. Zise:

– Și ierba e tânăr. N-are mai mult de cinci somnuri.

– Îți bați joc de mine? Cum să crează așa în cinci zile?

– Dar bambus *be* la nisipuri albe? L-ai văzut com crescut într-o zingură dimineață.

Mda. Într-o zi, trecuseră în zori pe lângă bambușii de la sud de tabără, iar aceștia abia se ițeau din pământ – după-amiaza, când se întorseseră, nu mai văzuseră nimic îndărătul lor...

– Iarbă de cinci zile, zici, mustăci François. Rupse și el un fir, frământându-l în palme. Iarbă tânără, hm...

– Prea tânăr. Prea mult apă, ascultat la mine.

Dincolo de smârcuri, dădură din nou peste potecă. Urcară pe biciclete și porniră mai departe. După vreo jumătate de oră, François avu senzația că drumul se curba ușor, abia perceptibil, spre nord-vest. Scoase busola, o examinează, așa era.

Pe la amiază dădură de un râușor molcom și poposiră. François vorbi cu ai lui – erau îngrijorați din cauza lui Lionel. Se pare că la granița turco-siriană avusese loc un schimb violent de artilerie, drept care Kremlinul lansase (ca de obicei când era vorba despre Orientul Apropiat) declarații amenințătoare. Printre acestea se strecura și ordinul de marș adresat unor unități (nenumite explicit, dar toată lumea știa că era vorba și de submarine) care trebuiau să ocupe poziții în Mediterana de Est.

– Sunt sigură că submarinul lui Lionel e acolo, lângă țărmul sirian, se plângea Mașa. Așa simt.

– El e-n submarin, mami, n-are ce să pățească, încercă s-o potolească François. Apare cu satelitul peste noi, fără greș, la orele prevăzute. Nu mai spun că se hlizește ca fraierul când vorbim: n-are nicio treabă, minți el.

– Eu cred, interveni Vladimir, că misiunea submarinului lui Lionel (dacă s-o fi aflând acolo) e să-i evacueze pe tehnicienii noștri de la Damasc, nu altceva.

– Și dacă începe războiul? nu se lăsă Mașa. Ce se întâmplă cu Lionel dacă începe războiul? Submarinele vor fi atacate, nu?

– Las' că-l întreb eu care-i treaba, promise François.

– Nu, nu! Mai bine nu! N-are voie să zică nimic, știi care-s regulile...

Isprăviră discuția fără s-o fi liniștit pe Marusia, iar François și Kiauî se pregătiră de masă. Găsiră o plajă îngustă pe malul râului, umbrită de frunzișul unor copaci-de-lapte ³⁹, cu tufe rare, peste care adia un aer răcoros. Țărmul opus era acoperit de o pădure deasă, din care coborau valuri de iederă și liane împletite, alcătuiind o copertină verde pe care te-ai fi putut cățăra ca pe o velatură. Liniștea de prânz era seacă. Râul era limpede-cristal. Peștii se zăreau cu ochiul liber: se unduiau leneș de-a lungul malurilor. Puietul fulgera în bancuri, dintr-o parte în alta, ca niște artificii.

Kiauî nu stătu pe gânduri. Puse în arc o săgeată lungă, cu cinci vârfuri dispuse în evantai, și se cățăără într-un copac ce spânzura deasupra apei. Abia făcu François focul, că indianul se și întoarse cu

un *pacusi* mărișor care plesnea de gras ce era, rotund ca luna plină, argintiu. Îl săgetase în plin, peștele încă se zvârcolea. Îndemnat de Kiauî, François izbi peștele în cap cu bâta-*kop*, apoi lansară amândoi o invocație, mulțumind râului.

Mă tâmpesc pe zi ce trece, își zise François, însă indianul îl privi nu știu cum, iar puștiului i se făcu rușine de gândul lui.

– Mașele lui *pacusi* azvârlit în râu, avut și piranha bucurie, stabili Kiauî, împletind la repezeală un grătar din nuiete de *taquari*. Curățară peștele de solzi, îl aruncară pe grătar, îl friperă și se puseră pe mâncat.

Era delicios! Gras, cu carnea bătută și puțin afumat – mâncai din el pe nerăsuflate. Nu trecu mult, însă, și se petrecu ceva ciudat, agitându-l pe indian din cale afară. La început, se înălță un cor de ciripituri din spatele unei tufe grase de clidemia; ciripiturile deveniră din ce în ce mai puternice, transformându-se într-un tărâboi enervant.

– Aici țara Baù, explică Kiauî când izbucni gălăgia. Baù vine de la colibri. Ei țipă așa.

Numai că larma creștea din ce în ce. Se lăsă cu o hărmălaie nemaipomenită, atât de puternică, încât restul animalelor, păsări, broaște și maimuțe urlătoare, tăcură mîlc. Mânios, Kiauî se repezi îndărătul tufișului și, odată ajuns acolo, slobozi un strigăt:

– Venit, François, venit!

– Ce-i, făcu puștiul, l-ai văzut pe *mappinguary*?

– Nu glumit, *i-tonk*! Așa ceva nu mai văzut! Venit iute!

Se strânseseră zeci, sute, mii de colibri care viermuiau printre nenumărate mușuroaie umede. Le acopereau precum un covor colcăitor din care se șteau pene, ciocuri, gheare și aripi fluturate cu furie. Ridicau în aer praf, nisip, bucăți de frunze, de parcă pe sol se stârnise un vârtej nevăzut.

– Ce naiba...

– Furnicile-frunzarițe! Furnicile-frunzarițe! striga Kiauî cu ochii cât cepele, arătând cu degetul de jur-împrejur.

Din zeci de găuri și mușuroaie ieșeau rânduri-rânduri de furnici tăietoare de frunze. Unele duceau, după cum aveau obiceiul, frunze proaspăt tăiate, altele cărau ghemotoace mărunte din ciuperca pe care o cultivau sub pământ, iar altele, în fine, împingeau grămăjoare rotunde din tocătura de frunze cu care hrăneau ciuperca.

De ce părăseau mușuroaiele? Unde se duceau? Și, mai ales, de ce se năpustiseră colibri asupra lor? Le sorbeau, le înghițeau, le sfășiau și le zdrobeau sub gheare. Își vârău ciocurile după ele în crăpăturile solului și în mușuroaie, în timp ce alți și alți colibri se adunau de peste tot, plonjând asupra șirurilor de furnici ce șerpuiău spre malul râului, de unde forfoteau apoi febril spre amonte, într-o coloană deasă.

Kiauî dădu să alunge păsările, zbieră, le călcă în picioare, își vântură mâinile printre ele, dar nu reuși nimic: colibri reveneau iar și iar asupra furnicilor ce nu conteneau să iasă din galeriile subterane. Ce ciudat! remarcă François. De îndată ce ieșeau de sub pământ, furnicile se îndreptau spre râu, de parcă ar fi vrut să-l traverseze, și abia după ce ajungeau pe țărm se reorientau, luând-o în sus, spre izvor.

Se întoarseră la foc. Kiauî își puse o măsură de tutun pe plăcuța de lemn și se apucă să-l tragă pe nas. Iar François:

– Nu mai mănânci?

Indianul făcu semn că nu. Apoi spuse așa:

– Oici, în loc ăsta, om care merz cu *el coronel* înțepat picior.

– A trecut Fawcett pe oici? N-a mers mai pe la est?

– Nu. Aztea minciuni *be karibi*. Fawcett trecut pe oici.

– Dar, din câte țin eu minte, Rimmel, cel rănit la picior, schiopăta încă de cond ajunsese pe rio Kuliseu...

– François *no știut adevăr*. Nimeni *no știut*. Fawcett, ascultă, avut

tabără chiar aici, unde mâncat noi. El era vânător dibaci, ascuns – nu lăza pe nimeni aflat locuri și poteci adevărate. Bar tu, *i-tonk*, tu aflat tot! Kiauî îi zâmbi. Se uită în sus. Scoase o țigară gata făcută dintr-o tășcălie. Apoi: Nu mai văzut furnici-frunzarițe făcut așa. Și nici calibri omorât la ele în fel ăsta.

Se ridică și se duse îndărătul tufișurilor. Măcelul continua, iar furnicile, atâtea câte scăpau, își schimbaseră traseul: luaseră calea copacilor, numai că păsările le urmăreau și acolo, ca niște elicoptere minuscule, harponându-le în timp ce se strecurau prin crăpăturile scoarței.

Kiauî azvârli țigara și se pregăti de plecare.

– Mai sus avem vad, zise el, încruntat. Pe urmă, bin nou potecă pe celălalt mal. O luă înainte, bombănind. Nu bine, deloc nu bine... Azta numai din cauză că nu fumat cond Lionel făcut prima poză, la Cocraimoro. Nu știu bacă obicei de la *i-tonk* de acasă ajutat la ceva, se îmbufnă el.

Îngrijorarea îi trecu până ajunseră la vad. La îndemnul lui François, trecură râul pe biciclete și, când să iasă pe celălalt mal, Kiauî alunecă pe o lespede și căzu în apă cu tot cu bicicletă. François pufni în râs, dar indianul se ridică din apă solemn, fără să ia parte la veselie. Săltă bicicleta în cârcă și, fără să-l privească pe puști, păși falnic pe mal, siroind de apă.

– Hei, doar nu te-ai supărat! îl luă François.

– Nu, nu, nu. Dădu să-i mai spună ceva, dar, deodată, ciuli urechile. Se ghemui, îi făcu semn puștiului să stea locului. Apoi, în șoaptă: Un peccari! Este peccari-ul tău, *i-tonk*! Găsește-l!

Proptiră bicicletele de un arbore-de-cauciuc, își luară arcurile, bătele de război, se strecurară în desiș. Porcul sălbatic fornăia undeva mai departe, iar lui François îi trecu prin minte că tufele și lianele erau atât de dese, că nu-l vor lăsa să ajungă la animal. Își aminti, însă, cum făcea Kiauî ca să atragă în cursă peccarii și tapirii. Se puse pe vine și izbi pământul cu bâta: pum-pum! Așteptă câteva clipe. Pum!

Peccari-ul nu mai scoase niciun sunet. Pum-pum! Făcu o mișcare

bruscă: dădea să se apropie. Pentru el, bufniturile nu erau decât niște nuci de cocos coapte ce cădeau din copaci. Pum!

Porcul scoase botul din spatele unui smochin sălbatic. Pum-pum! Ciuli urechile, iscodi cu un ochi, o luă agale spre cei doi. Adulmecă.

Și dacă-l ratez? înțepeni François. Kiauî îi suflă în ureche „Tu putut orice, *i-tonk*. Orice!”, după care îl bătu pe umăr: acum, frate!

François se ridică, întinse arcul și, stuunk! – își doborî primul peccari dintr-o singură lovitură, cu o săgeată cu vârful gros, neînmuat în curara. Străpuns în beregată, porcul făcu un salt nefiresc de înalt, zvârlind din picioare și chirăind ascuțit.

– Așa, *i-tonk*! Așa! chiui indianul. Și nici măcar nu înțepat la tine multe piumi.

Se repeziră la peccari. Kiauî îi dădu lovitura de grație cu bâta. Tăiară din el doar o ciozvârtă de picior, pe care o luară cu gând s-o mănânce pe seară.

– Nu zcos telefon, *i-tonk*, te rog, zise Kiauî. Nu făcut poze.

– Doamne, Kiauî, și com le dovedesc prietenilor că am vânat în pădure?

Dar indianul:

– Tu be ce venit aici? Plăcut sau doar tu dorit arătat ce șmecher fost?

– Hei, nu mă lua ca ai mei... Ce-i așa de aiurea să mă laud cu ceva ce-am făcut pe bune? Pe de altă parte, niciun prieten de-al meu n-a călcat în junglă. Toți sunt curioși să vadă cum e pe aici, cum se vânează...

– După ce primit botez, François văzut, nu mai vrut arătat nimic la nimeni. Dacă prieteni ascultat la tine și crezut, bine, dacă nu, de ce răcit gura de pomană? Văzut asta la voi, karibi – mai mult pălăvrăgit decât trăit.

După câteva ore de mers, poteca se undui și mai mult spre nord-vest. Începură să urce din nou, trecând uneori peste niște plăci de

granit lunecos și traversând pâraiașe înguste, care îl făcură pe indian să mormăie. Nu catadicsi să răspundă la întrebările puștiului, nu zicea decât: mai repede, hai mai repede!

Se lăsa seara; poteca se lărgise și era bine bătută (pesemne că era des străbătută de indieni) când, ghinion! Kiauî, care își regăsise aplombul și se apucase de zburdălnicii, urlând, făcând echilibristică pe bicicletă și țopăind cu ea (se luase după François), pierdu controlul ghidonului și nimeri într-un lăstăriș plin de țepi. Culcă lăstărișul la pământ – ștraaf! –, dădu un strigăt de durere, zbură peste ghidon, ateriză pe burtă.

Când François îl ajunse din urmă, indianul se ridicase deja dintre tufe, plin de zgârieturi, dar vesel nevoie mare:

– Ha, ha, *ruată* stricat! *Ruată* făcut puuf! Lăsăm bicicletă Kiauî aici.

Chiuind, îi arătă lui François roata din spate: se dezumflase de tot.

– Ză crezi tu c-o lăsăm aici! izbucni François. Am la mine tot ce-mi trebuie.

În plus, văzuse niște arbori-de-cauciuc prin apropiere, așa că-i veni în minte să-i joace o festă lui Kiauî. O să-i arate el, François, că deși karib și puștan, învățase să se folosească de pădure – las' că-i ia el ochii!

Se duse la cel mai apropiat arbore-de-cauciuc și-l creștă după cum îi văzuse pe *seringueiros* [40](#) acum o lună, când petrecuse o zi întreagă la tabăra lor de la Laguna Terminos. Apoi, liniștit, îl întrebă pe Kiauî:

– Nu vrei să poposim? Am nevoie de o oră ca ză-ți *ripar ruata*.

– Hm, rămaz aici dacă așa vrut *i-tonk*.

Făcu focul, trăgând cu ochiul la puști. François n-avea nevoie de mult cauciuc (îl folosea doar ca să-l ducă de nas pe indian) așa că, după ce suctul începu să curgă, scoase roata din furca bicicletei, o dădu de-a dura până lângă copac și se apucă să caute trusa de vulcanizare în haosul din raniță. O găsi, luă din ea un petec de cauciuc așa-zis „cald”, pregăti presa de mână, dădu jos camera de pe jantă, în fine, făcu tot ce era de făcut în atari situații.

Din ce în ce mai mirat, indianul puse carnea pe foc. Nu se holba la François de-a dreptul, dar nici nu reușea să *nu* tragă cu ochiul la el. Între timp, puștiul încinse peticul strâns cu presa peste spărtura camerei, se duse agale la arborele-de-cauciuc și, pe vârful briceagului, luă puținul suc de hevea care cursese din scoarța crestată. Desfăcu presa, se asigură că peticul se lipise, după care întinse sucul de cauciuc pe deasupra lui. Puse peste petic o bucățică de hârtie și strânse din nou presa pe cameră.

Fără să-l privească pe Kiauì, atârnă camera de o cracă, așteptă câteva minute, apoi umflă camera cu pompa, scuipe pe marginile peticului: perfect, nu pierdea nicio bulă de aer! Trase cu coada ochiului la Kiauì, care, tot mai uimit, își aprinsese o țigară, și mai luă câteva picături de cauciuc pe vârful briceagului, întinzându-le cu dichis de jur-împrejurul peticului. Oftă, trase pe jos un scuiat ca zugravii de acasă, din Piter, după care, fără o vorbă, se așează și începu să înfulece, absent, din carnea de peccari. Era cam ațoasă, nenorocita, dar puștiul mestecă la ea fără să se plângă, căci își dădea seama că indianul îl scruta cu ochii cășcați.

Termină de mâncat, râgâi năprasnic (îngrozit, un jacubim moțat își luă zborul, cârâind), îi făcu cu ochiul lui Kiauì, se ridică și montă roata la loc.

– Ce zici, merge? îl întreabă pe indian și, fără a-i aștepta răspunsul, încăleacă bicicleta, se duse încoace și încolo, țopăi pe roata din spate, accelerează și frână printre rădăcinile largi ale unor lupuna, se lansa într-un derapaj controlat, ce mai tura-vura, făcu tot ce știa ca să-i arate lui Kiauì că-i reparase roata.

– Poftim, *i-tonk*, îi dădu el bicicleta și-i făcu cu ochiul: Du-te la capătul lumii!

Indianul râgâi fericit și izbucni în râs. Alergă, trase în sus două săgeți șuierătoare, încercă și el bicicleta, după care îl luă pe puști în brațe:

– François, François! Tu și Kiauì adevărat frați de sânge! Kiauì norocos că *întâlnit* karib ca tine! Bicicleta *no* frumos, bicicleta animal rău, fier *be* karibi, dar eu mers cu ea, mers din suflet, căci *i-tonk* riparat la ea!

Și se apucă să caute copaci buni de hamace. Ca de obicei, Kiauî făcu mare caz pe tema asta: avea nevoie de patru trunchiuri apropiate, dar trunchiurile nu trebuiau să fie putrede, căci s-ar fi prăbușit peste tine când dormeai; nu trebuia să fie pline de furnici sau de alte gâze, căci ți-ar fi deranjat somnul, și nici să fie din nu știi ce esență care răspândea o duhoare ca rahatul de câine. Era nevoie de copaci tineri, cu trunchiul elastic (dar nu exagerat, căci te cocoșai în somn), cu scoarța plăcut mirositoare, emanând o aromă proaspătă, răcoroasă. Totodată, în coroanele copacilor cu pricina nu trebuia să fie cuiburi de păsări, căci te-ai fi trezit plin de găinaț, și nici fructe grele care, prăbușindu-se, să-ți spargă capul.

– Sau *os bolas*, rânji Kiauî cu schepsis.

Le luă cam jumătate de oră ca să găsească un loc bun (în copaci nu trebuia să fie nici cuiburi de șerpi, mai insistă indianul), după care pregătiră bivuacul. Se vârâră în hamace, cu tot cu bagaje, se înfășară în ele și se luară cu vorba. Kiauî întrebă:

– La voi, la karibii blonzi, fost înjurături de mamă?

– Ce te-a apucat, frate? râse François. Normal că sunt. La voi nu sunt?

– Ba da. Voi cum spus?

François îi zise în rusă, dar nu asta îl interesa pe indian: el dorea să afle ce situație precisă era menționată în înjurătură. Puștiul îi explică în câteva vorbe cum veneau treburile astea pe rusește, dar Kiauî se declară nemulțumit. El, unul, crezuse că măcar karibii albi dădeau dovadă de mai multă imaginație și, când colo, „văzut că voi înjurat la fel ca noi, nici mai bine, nici mai rău”.

– Dar cu dos avut voi înjurături? continuă el să se intereseze.

– Cu dosul?! se miră François.

– Da, da! Cu gaura *be* caca și cu sula cățel...

– Cu sula cățelului? se umplu François de respect. Uau, frate, zău că azta-i tare! Așa înjurați voi?

Kiaui se apucă să explice cum se potriveau socotelile la supărare în Amazonia, dar, până la urmă, nici puștiul nu se declară satisfăcut: în fond, era loc de mai bine cu înjurăturile astea, de oriunde veneau ele, iar de la indieni, fir-ar să fie, nu era nimic nou de învățat: aproape nicio diferență între bărbații (și femeile) din junglă față de cei din marile orașe.

Kiaui se interesă apoi cum înjurau cei din neamul doamnei Nicole, François îi împărtăși puținul pe care îl știa, drept care conchiseră, la unison, că la nervi toți oamenii făceau cam la fel și născoceau înjurături asemănătoare. Nu era vorba de cei dotați de la natură, de cei pricepuți să blesteme și să înjure, inși din care, atât puștiul, cât și indianul aveau destule exemple printre cunoscuți: aceștia erau excepțiile fericite, care semnalau că omenirea încă-și avea steaua ei.

Astfel, Kiaui își aminti de un kalapalo crunt, care, când se apuca să înjure, aduna tot satul, fiecare fiind curios (și mândru!) să audă de ce era în stare consăteanul lor. Se pare că acel kalapalo amesteca sexul cu rasele și cu religiile, dar și cu obiectele ce-i cădeau sub ochi sau de care-și amintea, astfel încât i se întâmpla să-i propună celui pe care-l înjura felația karibilor ce treceau cu bărcile pe râu la amiază, cunilincția mamelor atârinate de crăci și regulate (concomitent) de maimuțoi nespălați ai tribului vecin; el mai recomanda, cu nesaț, să se bea emisiile sexuale ale călugărilor bătrâni și neputincioși de la misiunea din Oiapagu (sperma lui Hristos, după cum blasfemia el), mai preconiza impregnarea anală cu lapte de curvă karibă circumcisă în latrinele puturoase din aeroport (văzuse aeroportul de la Cuiaba), te trimitea să regulezi vererițe vorbitoare înțepenite în scorburii, care vererițe te înjurau și alea din cauză că erai impotent; mai vorbea de masturbări complexe, în care din onanie erai născut și azvârlit în nisipul fierbinte din fața colibeii, după care o muscă verde și grasă trecuse pe acolo, te culesese din țărână și te depusese în păsărica împuțită a maică-tii în timp ce ea măcina manioc...

– Dar astea fost înjurături puse la cale, se plânse Kiaui, nu înjurături adevărate. Înjurături adevărate – aceleași la toate neamurile, căci oameni la fel peste tot (ce prostie! comentase Kiaui), după cum văzut eu și la televizor, în sat Xavante: oameni egali, fără 'osebire de rasă, sex, religie, neam, trib – ca înjurături. La nervi, noi toți avut penis cumplit care trecut prin orice, chiar și femei sau fete; noi toți siluit

mame și oameni care supărat pe noi, pe sus, pe jos, prin spate, chemat animale și fiare sălbatice în ajutor, dracu' să-i ia pe toți! Spunând asta, Kiauî răsuflă ușurat, de parcă scăpase de cine știe ce povară. Își răsucii altă țigară, și schimbă vorba: Vreau tu povestit la mine într-o zi com karibi făcut telefon și computer ca voi vorbit între voi, bine?

– Bine, o să-ți spun.

– Și-acum, culcat! Măine drum lung.

Kiauî mai aruncă două-trei lemne pe foc, după care adormi. În schimb, François se tot foia în hamac. I se părea prea frig. Apoi se trezi că-i dau târcoale țânțarii. După aceea începură să-l enerveze zgomotele pădurii: până și greierii îl înfuriau, căci nu se mai opreau odată din cârâit. Iar când să adoarmă, zări printr-o gaură a hamacului, undeva în desiş, un fel de umbră mai luminoasă (dacă puteai să-i spui așa). Se gândi că-i joacă mintea feste, că e obosit, numai că, ori de câte ori se încingea focul, reflexia aceea (ce să fie altceva?) devenea și ea mai puternică.

– Ce-o fi acolo? îl întrebă pe Kiauî, numai că indianul sforăia deja.

Își luă bâta-kop, coborî din hamac și se tupilă spre locul cu pricina, pâș-pâș! După ce se apropie suficient, aprinse lanterna.

Împietri. La câțiva metri se ridica o stâncă netedă, doar cu puțin mai înaltă decât un stat de om, acoperită cu linii negre ce închipuiau un desen complicat – părea un grafitto monocrom. În stânga, desenul era alcătuit din spirale uriașe ce dădeau din una în alta, metamorfozându-se pe nesimțite în linii frânte; acestea erau dispuse dezordonat și ajungeau să creeze unghiuri ascuțite ce treceau, și ele, din unul în altul, devenind treptat unghiuri obtuze, întrepătrunse după un tipar confuz, până ce se preschimbau în linii drepte; încet-încet, acestea se dezlânau, nu mai erau legate între ele, ci se răspândeau haotic, ca niște bețe de marocco împrăștiate de vânt, transformându-se în final într-un spray de puncte, ca și cum desenul ar fi scuipat confetti prin capătul din dreapta.

François se apropie de stâncă. O atinse. Era o stâncă cenușie, dură, obișnuită prin părțile alea, care semnală că în curând vor ajunge în

dreptul unor coline. Desenul (de fapt erau niște caneluri scobite și vopsite relativ proaspăt), desenul, așadar, se întindea pe o suprafață de 2/3 metri și era alcătuit (François ar fi pus mâna în foc) dintr-o linie continuă. O luă de-a lungul imaginilor, luminându-le cu lanterna, se împiedică de o rădăcină ițită din pământ, fu gata să cadă. Încercă să-și dea seama ce reprezintă acea linie nesfârșită. Nu reuși.

Cam kitsch, punctele astea, își spuse, dar realizează că, de fapt, desenul nu avea un scop artistic, ci unul utilitar. Nu știa cum de ajunsese să se gândească așa, dar îi era din ce în ce mai clar că avea în fața ochilor ceva folositor, ceva ce-i servise cuiva la ceva.

Cui și la ce?

Blitz! – fotografie piatra. Deschise satfonul, își stabilizează poziția pe Google Earth, postă poza pe hărți. Apoi se întoarce fără zgomot în hamac.

– François văzut piatră Tuà, mormăi Kiauì, pe jumătate adormit.

– Tuà?

– Tuà! Data viitoare, nu mai făcut poză. Tuà crăpat capul bacă prins François făcut poză. Ză fumăm.

Își răsuci o țigară și o aprinse, oftând. Iar François:

– Am ajuns deja pe teritoriul Tuà?

Kiauì pufăi din țigară. Ofta de ți se făcea milă de el.

– Tuà în toată pădurea, zise într-un târziu. Pietre Tuà, însă, încep doar aici, pe pământori neam Baù. Când Fawcett văzut piatră azta, el fericit, spus la prieten Corto: „Noi pe drumul cel bun.” Tu primul karib după ei care văzut piatră azta. Hai, dormit acum, *i-tonk*, spus la tine că mâine drum lung.

Dar François nu adormi. Satfonul îi piui scurt – primise, cu mare întârziere, un SMS. Era Georgina, care îl chema pe Skype, iar puștiul își dădu seama că trecuse o zi întreagă și că el uitase cu totul de net. Se gândise de mai multe ori la Georgina, i se făcuse și dor de ea,

însă, dracu' ştie cum, nici prin minte nu-i dăduse să deschidă netul ca s-o caute. Să-i bată acum în Skype? Mm, nu, era prea târziu.

Cum naiba de-am uitat să intru online? Închise satfonul, ca să economisească bateriile. Se gândi: Prima zi fără chat de... de câtă vreme? Şi se apucă să calculeze de câţi ani bântuia reţelele.

Puse mâinile sub cap. I se făcu dor de Georgina, ar fi vrut s-o vadă chiar şi așa, mărunţă de tot, cât îi permitea ecranul satfonului, voia să-i audă glasul emis de difuzorul minuscul, dar nu, tot nu deschise aparatul. Georgina! – nu te-am văzut nicicând în carne şi oase, îşi zise, iar imaginea celeilalte fete, Caura, i se strecură şi ea în minte, şerpeşte, ca o lighioană dibace furişându-se prin iarbă. După câteva clipe, Caura îi dădu Georginei un *body-check*, ca la hochei, alungând-o din mintea lui François şi abătându-se asupra lui, exhalând mirosul ei sărat, cu pielea-i lucioasă, cu tatuajele-i crestate, cu fruntea-i teşită şi cu zâmbetul ei de țăță chită să te ducă cu preşul. François se surprinse că-l iscodea pe Kiauî, doar-doar şi-ar da seama cât de adânc dormea, pentru că el, unul... el, unul, avea chef să...

Mă rog.

În dimineaţa următoare trecură peste un nou şir de dealuri. Poteca era din ce în ce mai bună şi, după câteva ore de pedalat în forţă, ajunseră lângă o porţiune de pădure defrişată prin foc. În luminişul plin de cenuşă, indienii puseseră porumb, soia şi manioc, în parcele ce alternau cu rânduri de copaci piperniciţi, doldora de fructe precum roşcovele, numai că erau violet. Erau *camu-camu* şi Kiauî zicea că fac bine bolnavilor de plămâni. De n-ar fi fost *camu-camu*, bolile aduse de karibi i-ar fi ucis pe toţi indienii.

Era o dimineaţă frumoasă, adia un vânticel dinspre nord, aerul era curat sticlă, dar indianul tot era nemulţumit: una-două, zicea că i se pare că miroase a mortăciune. Îl îndemnă pe puşti să adulmece boarea, dar François nu simţi nimic.

– O fi trecut vreon hoatzin în zbor pe lângă noi, zise François.

– Ba niciun hoatzin. O să-i întreb pi Baù ce îmtâmplat. Aici, aproape, sat Baù.

Doar ce trecură de grădină, că din înalt se auzi un fâlfâit nesfârșit. Stoluri-stoluri de păsări se ridicau din coronament, ca o maree de bulgări negri, clocotitori. În câteva minute, forfota cuprinse pădurea, iar miile de zburătoare care până atunci se rotiseră deasupra copacilor o luară spre nord ca la un semn, atrăgând în siajul lor alte și alte stoluri ce țâșneau din frunziș.

– Rândunele, exclamă Kiauî. Rândunele abia venit la noi, dar uite: plecat la loc!

François puse binoclul la ochi.

– Sunt corbi, nu rândunele, observă el.

– Ba rândunele, da-s mari. Știut la ele de copil. Venit aici înainte de ploii și stat cât țin ploile. De ce plecat acum așa repede? *Mo kam?* De ce?

Mai merseră câteva sute de metri și băiatul simți și el mirosul de mortăciune. Stolurile încă treceau pe deasupra, fără zgomot de-acum, din ce în ce mai multe, tot mai multe, înnegrind văzduhul. Apoi din pădure se ridicară sumedenie de gâze – încet-încet, alcătuiră un uriaș nor cenușiu, dus alene de vânt către sud.

Trecură pe lângă altă grădină. Câteva femei Baù (n-aveau decât o funie în jurul mijlocului, de care atârna o împletitură din frunze) se uitară la ei, încremenind preț de câteva clipe, după care fugiră în pădure. Una dintre ele semăna cu Georgina, iar François simți cum un cerc puternic îi încinge pieptul, lăsându-l fără aer. O urmări cu privirea. Oare Georgina s-o fi prins de greșelile din cuvinte? Diseară îi bat în Skype, își spuse, nepierzând-o din ochi pe indianca Baù. Zări lângă ea, de cealaltă parte a grădinii, o piatră din aceea mare, acoperită cu desenul Tuà și uită de fata din São Paulo. Puse binoclul la ochi, privi desenul – era aceeași imagine: spirale nenumărate, ce se transformau într-o multitudine de unghiuri, linii drepte și puncte.

Chipul lui Kiauî se ascuți.

– Mai repede, *i-tonk*.

Merseră mai departe, trecură de niște colibe căzute într-o rână, în

mijlocul unei mlaștini văzură un câine cocoțat pe un acoperiș (lătra a pustiu), după care, trecând de un cot al drumeagului, se treziră brusc, ca prin minune, în satul Baù. Dincolo de sat, un lac întins, cu apă curată, înconjurat de crânguri tinere.

Încetiniră, pregătindu-se să se dea jos de pe biciclete, căci Kiauì spunea (nu explicase de ce) că era mai bine să intre pe jos în satele din junglă. În clipa aceea se auzi un lătrat voios din spate.

– Bolșevicule, ce dracu' faci? pufni François, privind peste umăr. Ia uite-te la tine... Se grăbi să se dea jos de pe bicicletă, se ghemui și scărpină cățelul între urechi. Ai fugit de-acasă, banditul... Ia să văd, ți-a trecut rana?

Câinele scânci și-i linse mâinile. Dădea din coadă și deschisese botul numai puțin, de ziceai că zâmbea, al naibii.

– Ce chestie! făcu puștiul privindu-i laba. Ți-a trecut aproape de tot. Trebuie doar să te mai curăți... Hm, cum de-ai reușit să ne găsești?

Iar Kiauì, încruntat:

– Până la urmă, mai bine că salvat la el, *i-tonk*. Țsta cățel hoț. Rana lui trecut în loc să-l omoare, iar el găsit la noi după ce noi mers cu borca pe râu... Cine știe, poate că Mavu trimis la el după noi.

Capitolul 17

*O discuție cu căpetenia neamului Baù. E vorba și
despre Percy Fawcett.*

În seara aceea le-a fost gazdă însăși căpetenia Baù. Căpetenia, un bătrân frumos și subțire, încă iute, habar n-avea dacă să fie mâhnit sau furios de pățaniile din ultima vreme. Nu-i rămăsese decât o singură soție alături, iar dintre vânători, doar cinci-șase mai împărțeau focul cu el.

Indienii Baù, recunoscuți de toți călătorii pentru ospitalitate, erau cei ce ieșiseră de bunăvoie în calea unor funcționari guvernamentali brazilieni, dar ei, Baù, nu știau cu cine au de-a face: habar n-aveau că există state, în general, și că trăiau pe teritoriul unei țări numite Brazilia. Atunci, la prima întâlnire, le solicitaseră funcționarilor să le ofere și lor, izolaților Baù, binefacerile civilizației. Mergeau la sigur, căci îi văzuseră pe birocrații cu pricina cât de bine erau echipați. Asta se întâmplase acum zece ani.

Dorința le fusese împlinită cu vârf și îndesat, pentru că satul lor părea un avanpost viermuitor al secolului XXI, în care o sumedenie de oameni veneau și plecau ca dintr-un port rătăcit sau gară de tranzit, fără a arunca nici măcar o privire către cei doi nou-veniți. Între colibe și pe lac era un iureș de nedescris, oamenii se strigau unii pe alții, încărcau în spinare tot ce puteau, unii se așteptau în pădure, plecând aiurea, alții veneau de pe apă, lăsând pirogile de

izbeliște, toți discutau, se văitau și mai toată lumea era ocupată să distrugă obiectele ce le aminteau de civilizația pe care și-o doriseră atât de mult. Își sfâșiau hainele: tricouri, pantaloni, slipuri, pălării; dădeau de-azvârlita cu șlapii și cu curelele, fărâmau radiourile, oalele și vesela primite în dar de la ONG-uri.

Nu păstrau decât puștile, cuțitele și macetele.

– Noi știut că cerurile sunt pline de drumuri, veni un indian la François, dar nimeni nu mai văzut *aviaane* de unu-două somnuri! Unde sunt *aviaane*?

François spuse că habar n-avea, iar indianul cu pricina dădu ochii peste cap și ridică brațele.

– *Aviaane* trebuit venit la Baù. Noi așteptat *aviaane*, plecat cu ele departe. *Aviaanele* sunt puterea karibilor, iar noi și karibii frați, scris hârtie. *Be* ce nu venit karibii, scăpat Baù?

– Nu știu, răspunse François, puțin înfricoșat. Bolșevicul se ridică de jos și mârâi, arătându-și colții. Stai cuminte, cățel, îl îndemnă puștiul, după care îl întrebă pe indian: Dar voi *be* ce anume vreți să scăpați?

– Dacă tu, karib, nu știut atâta lucru, mai bine eu nu răspuns, se pleoști indianul. Vai de noi... Speram tu venit la Baù, adus vorbă că sosit *aviaane* mult. *Bar* tu, nimic! Acum, noi trebuie pornit cu copii *îm* pădure singuri, fără karibi, fără ajutor.

Și plecă de la foc fără să-și ia rămas-bun.

Avioanele fuseseră cele ce-i îndemnaseră pe Baù să-i caute pe karibi și să-i roage să-i primească în civilizație. Ei văzuseră că avioanele lăsau dâre pe cer, că se strecurau pe deasupra copacilor, văzuseră chiar și elicoptere – iată forța karibului, își zisuseră, dornici să se plece în fața celui puternic, atât de puternic, încât înălța lucruri de fier în văzduh. Acum, însă, mulți se întrebau dacă Mavutsinim, cel ce-l plămădisese pe primul om dintr-o scoică, acolo unde râurile Ranure, Batovi și Kuluene se uneau ca să-l nască pe Rio Xingu, mulți se întrebau, așadar, dacă Mavutsinim nu-i pedepsise pentru că se amestecaseră prostește cu albi.

– Nimeni nu mai azcultat, aflat de la mine, Kiauì, se plânse căpetenia, neamul nostru se răsfiră ca fronzele uzcate bătute de vânt.

Între timp, cei ce-i rămăsese alături aprindeau un foc mare – nici ei nu știau de ce-l făceau atât de mare, că nu mai era nevoie de flăcări ca să alunge albinele *tiuba* ce ți se băgau în ochi, în urechi și în nas, ori de câte ori stăteai nemișcat. După ce făcură focul, împărțiră cu oaspeții berea cauim care le rămăsese. Era cam acidulată, căci cele mai multe copile părăsiseră satul și nu mai avea cine să mestece rădăcinile de manioc ca să pornească fermentarea. Cât despre berea scuipată în piroga de pe malul lacului, se trezise și răspândea un damf de sulf.

– Vânătorii noștri neboni. Nimeni nu mai adus poru**n**b și manioc în casa nō. Toți luat mâncare, fugit cu ea. Luat poru**n**b și manioc din grădină, care cum vrut, făcut sac mare și pornit cu el în spinare încotro văzut cu ochi.

Cică totul începuse cu câteva somnuri în urmă. Într-o dimineață, albinele *tiuba* se adunaseră deasupra lacului dinainte de răsărit, deși la ora aia erau de obicei toropite – alcătuiseră un roi uriaș și se rotiseră deasupra apei fără răgaz, bâzâind steril deasupra undelor clare și răcoroase, fără să se mai întoarcă la stupii din pădure. Pe măsură ce soarele se ridica, tot mai multe *tiuba* se strânseseră deasupra lacului, zburând fără întrerupere, în cercuri tot mai largi, până le răzbise oboseala. Apoi căzuseră în apă și se înecaseră toate – iată: malurile lacului erau pline de albine moarte.

Odată cu *tiuba* înnebuniseră și oamenii și începuseră și ei să plece. Unii dispăruseră în junglă, iar alții se ținiseră de-a dreptul; se duceau în pădure și ucideau tot ce le ieșea în cale, după care se omorau de unii singuri – așa povesteau seara cei rămași întregi la minte. Se mai povestea și de unii (sănătoși până mai deunăzi) care se apucaseră să pună foc caselor, uitându-se după aceea la ele cum ard, fără să le pese de pruncii care se sufocau înăuntru. Nu se trezeau din beția lor blestemată decât dacă vreun sătean se repezea să scoată copiii din flăcări, dar nici atunci nu făceau altceva decât să se ia la bătaie cu cei sănătoși, să-și spargă capetele și să-și rupă mâinile și picioarele.

– Nebuni de legat, Kiauì. Văzut că plecat și rândunele?

– Da, da. Văzut și apă molt în văzduh.

– Așa, așa! Apă molt în văzduh, pe urmă fost și *terremoto* acum unu-două somnuri. Dar rânduțele înnebunit înainte de *terremoto*: de unu-două-trei somnuri încoace se strânge deasupra pădurii, nu ciripit, nu cântat, doar plecat, stoluri-stoluri, spre miazănoapte.

Îi invită să mai bea cauim. Zădări jarul. Se uită în jur, pierit, după care slobozi un geamăt și se luă cu mâinile în cap. Acum, când tot satul trebuia să fie la foc, să-i întrebe pe François și pe Kiauî de unde veneau și unde se duceau, să afle ce era nou prin pădure sau doar să sporovăiască, iată că și mai mulți Baù se smintiseră și alergau ca năuci, se chemau unii pe alții, strigau și plecau vraiste, în mijlocul nopții. Nici Bolșevicul nu scăpase de nebunie – alerga spre câte un grup și se apuca să latre furios, după care se întorcea la picioarele lui François, tremurând ca varga.

– Chiar și pești, începu nevasta căpeteniei, sâsâind din vârful buzelor, după cum era felul femeilor, chiar și pești repezit în susul râului până *no* mai avut în ce înota. Băltoace mărunte sunt pline cu pești morți, iar *bupă* ei venit alții, alții, alții. Și oameni făcut ca pești, se văicărea ea. La fel ca pești.

– Și știți *be* ce ei nebuni? se înăspri căpetenia, privind de la Kiauî la François. Știți? Ei nebuni, fugit din sat din cauză că lor părut că pământ înclinat într-o parte.

– Com adică? se miră François. Com să se încline?

– Așa! Cică pământ lăsat într-o parte, *bin* ce în ce mai mult, așa că ei vrut plecat *îm* sus. Noi știut de lacuri mari, pline de vâltori, *be* la răsărit, iar nebuni spus așa: pământ lăsat spre lacuri mari. Dacă noi alunecat în lacuri cu vâltori? Mai bine fugit.

– Ei amintit ce spus Mavutsinim la începuturi, observă Kiauî.

– Mavu, da, făcu șeful Baù. Bar karibi spus nouă că Mavu nu avut putere, se uită căpetenia la puști. Tu ce zis, așa să fie?

– Mie nu mi se pare că pământul se apleacă, evită François răspunsul.

– Nici noi, ăștia de aici, nu crezut așa, îi iscodi căpetenia pe cei strănși la foc. Dar *boate* că noi fost nebuni. *Boate pământ* aplecat, *boate* trebuie plecat și noi, ca ceilalți.

Kiaui clătină din cap:

– Nu știut. Nu știut. *Bar* ia spune-mi: Tuă ce făcut?

– Tuă plecat primii. Dus zpre miazănoapte, odată cu rândunele. Trecut munții Kiya-ù, nu i-a mai văzut nimeni. Nu i-a mai văzut nici dracu', se dădu căpetenia pe lângă François.

– Sigur ei trecut dincolo de Kiya-ù?

– S-a dus Nie după ei, îl arătă căpetenia pe indianul din dreapta sa. Nie știe coutat urme. Eu crezut Nie.

În clipa aceea sună satfonul lui François. Erau ai lui.

– N-a fost *Spărgătorul de nuci* pe care mi l-aș fi dorit, se plânse Vladimir. Îți poți imagina că nici măcar n-au respectat curegrafia lui Petipas? Zpectacolul de la Manaus, de la Teatro Amazonas, a fost cu mult mai...

– Tată, îl întrerupse băiatul, mi-ai mai zpus asta o dată. Aseară.

– Păi, răsese taică-său, am fost și în seara asta la balet!

De două ori la rând? La *Spărgătorul de nuci*?! Ai lui se țicneau pe zi ce trece.

– Bar mi-ai zis că nu prea ți-a plăcut... Be ce v-ați mai dus o dată?

– A insistat Nicole! Ei i-a plăcut montarea. Ciudate sunt franțuzoaicele...! Ți-am spus că aici, la Cuiaba, n-au nici măcar o Filarmonică adevărată? Zpectacolul a avut loc, dacă poți să-ți imaginezi, într-un fel de cămin cultural, la...

– Tată, ce face mami?

– E bine! Știi ce bine ze simte? Chiar *bacă* în seara asta n-a mai vrut să vină la zpectacol... Vrei să ți-o dau?

I-a dat-o. Iar Marusia: Ai fost atent? Cine sunt Baù? Sunt departe de Cocraimoro? (Nu, sunt doar la câteva ore de mers.) De ce nu-i spusese că rămâne noaptea în pădure? Slăbise? Avusese diaree? Văzuse și el că rândunelele porniseră spre nord, deși abia ajunseseră în Mato Grosso? Se rănise, cumva? Filtrase apa înainte s-o bea? (François nu mai bea de mult apă filtrată.) Ținuse minte cum se zice în limba Kayapo „Eu sunt fratele vostru”? *El remarcase, cumva, că oamenii începuseră să pronunțe greșit anumite cuvinte?*

– Tu când ai băgat de seamă, mami?

Dar ea sări la altele, parcă nici nu era atentă la el. Nu știa unde se afla submarinul lui Lionel. Știrile din Orientul Apropiat erau din ce în ce mai rele. Cât despre Cuiaba, află, François, că e un oraș cam sărăcăcios. Oamenii sunt din topor și se vorbește prea tare. Abia aștept să mă întorc la Sankt Petersburg (of, tare departe e!), dar tati...

Tati fusese cu Nicole la spectacol pentru a doua oară. Și nu, el nu voia înapoi la Piter, fir-ar să fie! Se visa un Fawcett fără prihană și fără înfrângeri, dar era și vina ei că lucrurile ajunseseră aici.

– Să ții minte câte zile oi avea, François. Dacă ceva ze strică, bun stricat rămâne, oricât *be* mult încerci să-l *ri*pari.

Și închise. Oare la ce se referise când vorbise de lucruri stricate? La taică-său? Pe de altă parte, de ce n-o interesau cuvintele pronunțate greșit? Trecuse peste asta ca și cum ar fi fost un fleac. Te pomenești că acolo, în oraș, lumea știa care era treaba, poate că aflaseră că nu merita să-ți pierzi timpul cu întrebări aiurea...

François se uită la indienii din jurul focului. După cât cauim băuseră, se bucurau că nu-și pierduseră și ei capul și că aveau cu cine să-i bârfească pe nebunii din sat. Kiauî întreba:

– Și ce mai văzut Nie în urmele Tuà?

Căpetenia trase cu ochiul în jur. Îi făcu semn lui Kiauî să se apropie și-i șopti:

– Văzut așa: și ei avut teamă. Avut teamă de ceva, chiar dacă toată

lumea știut că Tuà vicleni și scăpat mereu.

Apoi, îndemnat de Kiauì, căpetenia îi depănă lui François povestea colonelului Fawcett, care trecuse cândva, demult, prin satul lor. Pe atunci, pe când albiu nu tăiau copaci și nici nu zburau cu avioane, satul se afla mai la miazăzi, pe un râu curat și frumos, iar Fawcett venise acolo însoțit de cinci bărbați. Patru erau înalți și puternici, Baù nu mai văzuseră nicicând asemenea voinici. Doi, însă, erau bătrâni și cocârjați. Toți vorbeau mult, se uitau pe niște pânze acoperite cu desene, apoi iarăși vorbeau – cel mai mult vorbeau și puneau întrebări, dar Baù nu știau să răspundă la tot ce voiau karibii. Da, Baù auziseră de niște case de piatră, undeva spre miazănoapte, dincolo de munții Kiya-ù, dar cine să se ducă până acolo? Acolo erau Tuà, iar Tuà jupuiau oamenii de vii dacă poșteau.

(Case de piatră? se întrebă François. Adică cetatea Muribecca?)

În fine. Fawcett și ai lui petrecuseră trei zile cu neamul Baù, căci unul dintre bărbați se rănisese la picior când să intre în sat. Șchiopăta, iar Fawcett se muncise să-l vindece, ajutat de vraciul Baù. (Deci Fawcett nu fusese la neamul Kalapalo?!) După ce bărbatului îi trecuse rana, Fawcett și cu doi voinici hotărâră să plece spre miazănoapte, deși Baù se rugaseră de ei (plângând) să rămână. Tuà periculoși, gata să chinuie oameni, animale, karibi, orice – așa le spusese, dar albiu, nimic. Tuà se trăgeau direct din Mavutsinim, mai încercaseră indienii să-i abată din drum, deci aveau orice drept pe pământul ăsta, mai mult chiar decât karibii și puștile lor, pe care Baù le văzuseră în bagajele celor șase...

Odată ajuns aici, căpetenia filozofă:

– Noi abia acum priceput că Mavu mai puternic și decât aviaanele, iar karibi nici măcar aviaane nu avut pe atunci.

Kiauì îi dădu dreptate:

– Mavu fost mereu cel mai puternic.

În fine. Cert e că Fawcett și cei doi voinici nu ținuseră cont de sfaturi și plecaseră spre miazănoapte, peste munții Kiya-ù, să caute casele de piatră. Cântau la un fel de fluier lucios – Fawcett, adică, el cânta

la fluierul acela, poate că-și chema în ajutor morții cei buni, cine știe. Baù le urmăriseră fumul focurilor de tabără timp de patru zile, după care, nimic, nimic, nimic. Nimeni nu știa ce se petrecuse cu cei trei karibi acolo, pe pământurile îndepărtate ale copiilor lui Mavutsinim. Nici măcar karibii rămași n-au avut curaj să plece după ei – doar unul parcă înnebunise, cel tânăr, pe care îl chema Corto, dar ceilalți doi, bătrânii adică, îl rugaseră pe vraci să-l îmbete, iar vraciul îl îmbătase pe Corto de nu mai știuse de el, și așa făcuseră cale întoarsă karibii rămași vii, ajutați de indienii Baù, care-l căraseră în hamac pe scandalagiul adormit până la Rio Xingu.

– Și, băgat la cap! Ei avut puști mari la ei și tot n-avut curaj plecat!

După ce căpetenia isprăvi povestea, mai băură cauim. Se înveseliră și făcură haz de necaz, apoi se duseră la culcare, deși în sat era o asemenea forfotă, încât, își dădeau ei seama, doar cu greu aveau să pună geană pe geană.

– Kiya-ù, parcă ar fi numele tău, îl luă François în primire pe indian când se întinseră în hamace.

– Asta doar un nume.

– Și înseamnă ceva?

Kiauì nu răspunse. Iar François:

– Bine... Măcar poți să-mi zici dacă Tuà au legătură cu munții ăștia?

Kiauì, nimic.

– Te mai întreb o dată, frate... Ești Tuà?

Indianul oftă.

– Kiauì iubit mult la tine, *i-tonk*. El nu avut băiat, nu avut niciun copil, așa că vrut măcar un frate, că nici din ăsta nu avut. Eu nu putut spus la tine lucruri care făcut rău. Își răsuci o țigară, o aprinse. Vrei și tu?

François nu voia. Întrebă:

– Să fi ajuns Fawcett pe aici, cu adevărat?

– Dacă Baù zis așa, așa e, răspunse Kiauì după o clipă de ezitare.

– Ce ciudat... Și restul lumii oare de ce spune că Fawcett a fost în est?

– De-aia, că s-au încurcat vorbele. François nu văzut că vorbele nu ajung? Spus adevăr, nu mințit niciun pic, dar adevăr nu ieșit chiar întreg. Așa și cu Fawcett. Lumea încurcat în vorbe. Dar el fost aici, Kiauì știut bine. Schimbă vorba: Știi ceva? Kiauì vrut să afle: fratele tău, fratele *nostru*, sublinie el, cum văzut el la noi?

N-am mai greșit cuvintele, realizează François, n-am mai greșit nicio literă măcar!

Și se apucă să-i povestească despre Lionel. Începu prin a-i spune despre niște niște păsări mari, din fier curat, mai puternice decât avioanele, care zburau așa, se dădu el jos din hamac și desfăcu brațele larg, imitând sateliții care planau somptuos la o înălțime mare-maare, străbătând cerul în lung și în lat. Iar păsările alea aveau niște ochi foarte puternici, mai puternici decât vulturii-harpie, ba chiar și decât condorii, iar Lionel (care avea, și el, puteri nemăsurate, căci, altfel, cum să ajungă la sateliți?), Lionel se uita după Kiauì și François prin ochii lor.

– Lionel călărește păsări de fier?

– Lionel călărește tot soiul de chestii, pufni François. În ceea ce ne privește, însă, călărește și păsări din fier, e un cowboy al sateliților, al naibii.

– De ce zâmbit? Râs de Kiauì?

– Nu, *i-tonk*, dar nici eu nu vreau să-ți spun lucruri care ți-ar face rău... Așa cum vorbim noi acum, Lionel e, într-adevăr, un călăreț al păsărilor din fier.

– Dar dacă noi vorbit altfel, el tot călăreț de păsări este?

François se încruntă. Apoi:

– Uite, dacă aş vorbi cu tata, nu i-aş spune că Lionel călăreşte păsări.

– Lui com?

(Of, iarăşi...)

– Lui i-aş spune că... i-aş spune că... Lionel s-a introdus *prim* efracție în rețeaua unor sateliți, ca ză ne vadă pe noi doi, frații lui.

Indianul nu înțelese nimic. Clipi mai des, dar, până la urmă, răsuflă ușurat. Pufăi din țigară. Se uită pe cer.

– Kiau! bucuros că avut doi frați karibi. Cond mai vorbit cu Lionel, călărețul de păsări, roagă-l să se uite departe de noi. Zi-i așa: Kiau!, fratele tău, văzut tare bine, *bar* nu văzut așa departe ca tine, căci el, săracul, nu avut ochi de pasăre din fier. Zi-i să ze uite bine-bine, să ze uite departe și întreabă-l așa: venit ploaia mai repede, cumva?

Capitolul 18

*În care ne lămurim că Lionel e viu și nevătămat.
Mai trece o dimineață fără ca François să intre pe
internet.*

Lionel telefonă cu noaptea în cap. În ciuda orei, satul era în fierbere, iar trebui să ridice glasul ca să se facă auzit.

– Ce-i forfota aia? Parcă erai într-o junglă, nu într-un aeroport.

Puștiul dădu să-i explice ce se întâmpla în sat, dar se răzgândi și se apucă să vorbească despre ce-l ardea mai tare: literele pronunțate (sau scrise) greșit. Se miră, la un moment dat, că nici el, nici Lionel nu făceau greșeli de pronunție, dar n-apucă să se bucure prea mult, pentru că semnalul se pierdu. Ieși din colibă, se plimbă încoace și-n colo, se ciocni de indienii care se foiau bezmetic și, după câteva clipe, își dădu seama că tot în colibă era semnalul cel mai bun. Așezându-se în hamac, îl auzi din nou pe Lionel, care nu se opriše din turuit:

– ...în ziare am văzut prima dată, dar nu pot să-ți spun mai mult acum. Am pășit pe calea bushido, Frenchie, pricepi? Bushido!

Se țacănește și ăsta, se gândi François. Se țacănește, îmbătrânește – ce mai tura-vura, se proteste! Orice tâmpit care ne ascultă își dă seama că Lionel e într-o zonă de front... Între timp, Lionel trecuse la altele, era încântat de fotografiile luate din satelit și-i părea rău că n-avea

cum să le pună pe Facebook (el pronunța corect) – și-așa era prea mult că le trimisese părinților prin e-mail.

– Dar i-am rugat să le distrugă de îndată ce le văd.

Și dacă le distrugeau, ce? Așa spera fratele lui să-și piardă urma?

Iar Lionel:

– Frenchie, doar nu mă crezi idiot...

– Nu, nu, se apără puștiul, mă gândeam doar la mami, ce speriată o să fie când o să-mi arunce pozele în *recycle bin*... Știi că-i superstițioasă.

– Mami, da... Am vorbit cu ea... Am prins-o aseară singură la hotel.

François nu-i răspuse. Lionel tăcu și el. În jur, în sat, era un tărăboi infernal, iar conexiunea telefonică deschisă între satelit și coliba din Terra Indigena do Baù zbârnâia de atâta liniște.

S-a făcut dreptate, gândi François, măcar în unde, câteva clipe liniștea asta a făcut dreptate.

– Și cât de mult îi plăcea franceza, încercă Lionel să fie mai explicit.

Undele radio lansară o cascadă de paraziți în difuzorul satfonului.

– Franceza n-are nicio vină, răspuse François. Cu toate astea, zău că nu-mi mai place că mă cheamă François. Ia zi, schimbă el vorba, și-n rusește se vorbește greșit?

Lionel oftă. Apoi:

– Frenchie, ai răbdare. Nu mai e mult și-o să discutăm despre asta cu cărțile pe față. Ha, ha, Frenchie sună mai bine decât François, nu-i așa?

– Da, cu condiția să nu apară o Nicole englezoaică... Auzi, se însufleți el, află că ieri am doborât un peccari mare de tot!

– Un peccari?! Ce cuvinte fițoase pe tine...

- Un peccari e un porc sălbatic, nu-mi spune că nu știi atâta lucru!
- Dumnezeu, înnebunești de tot! Omori porci... Și-acum ce faci? Îl cari după tine prin junglă?
- Nu... N-am luat din el decât un picior. L-am și mâncat. Restul l-am lăsat pe loc. Kiauî are o dambla, să lăsăm mereu în pădure așa, un fel de ofrande, să aibă și sălbăticiunile hrană. E o chestie mai încurcată, cu zei de-ai lui, n-am cum să-ți explic la telefon...
- Cam ecologist, Kiauî ăsta! mormăi Lionel.
- Să știi că-i un tip ca lumea... François tuși. Să-i spună lui Lionel că-și băuseră sângele unul celuilalt? Mai bine nu. Continuă: Acum, mai trebuie să dau jos un vultur-harpie sau o pumă, după cum mi-o fi norocul. Peccari-ul n-a fost decât ceva... cum să zic... ca o introducere. Învăț se vânez, te-ai prins, nu?
- Aha, făcu Lionel, și ia zi, încotro vă duceți? Tati m-a luat cam tare, că să-i dau poziția voastră, că nu așa v-ați înțeles, că unde ați plecat, eh, îl știi...
- Păi... vânam și noi, mergem de colo-colo...
- Vânați, vânați, dar unde vă duceți?

Îl luase prea repede: cum să-i zică François că se ducea în teritoriul Tuà, cum să-i spună de botez, cum să-i povestească de colonelul Fawcett și de cetatea pierdută Muribecca? Erau ei frați, dar nu vorbeau despre chestii din astea. Pe Lionel îl durea în cot de cetăți pierdute și de alergat cu bicicletele prin păduri – se făcuse ofițer, la el totul era precis, era în stare să asculte ordinele și să fie disciplinat... Pe de altă parte, el, unul, François adică, nu discutase nici cu Kiauî despre călătoria lor (o expediție în toată puterea cuvântului, dacă se gândea bine) și, cu toate astea, știau amândoi unde se duc și de ce – așa, pe nevorbite. Unul voia să-l boteze pe celălalt și, în plus, voia să-i facă un cadou nemaipomenit, după care ar fi plâns până și Percy Fawcett. Celălalt se prefăcea că nu prea știa ce cadou avea să primească și abia aștepta să se lase botezat, mda, o să-l boteze un indian, un Tuà, căci era deja sigur că numai un Tuà avea să-l boteze – poate chiar Kiauî, după ce-avea să recunoască din

ce neam e, lol!

Of, Lionel e fratele meu adevărat, dar el și cu mine... noi doi... eh, el e altundeva, se întristă François, e pe altă lume, pe altă lungime de undă, ar râde de mine nonstop dacă i-aș vorbi despre Fawcett. El pe partea lui, eu pe-a mea, uite că nu mă înțeleg nici cu el...

Ah, ți-ai servit un sovietism, zici că ești mami!

– Nu vrei să-mi răspunzi, frățâne, pufni Lionel în răs. E chiar așa de groasă?

– Ăă... nu... De ce să fie groasă? Mergem și noi așa, prin pădure, habar n-am de ce. Simt că am putea să mergem până la muntele Roraima, în celălalt capăt al Amazoniei, ba chiar mai departe... Dacă cineva ar îngheța Atlanticul și Pacificul, cred că am putea să înconjurăm Pământul pe jos, Kiauî și cu mine.

O să râdă, o să-mi spună că visez la cai verzi pe pereți!

Dar Lionel:

– Kiauî, aha... Lăsați mâncare în pădure, vă plimbați, ascultați păsărele și vă uitați la indience dezbrăcate, bravo vouă!... Ce *copil* ești, François, schimbă el tonul. Speram că după ce-o să stai pe-acolo mai mult, o să te maturizezi și tu! Nu ți-e milă să ucizi animale?

François știa ce să-i răspundă, însă-i era rușine s-o facă.

– Știi că pot să-ți răspund să te usture, nu? Își luă el inima în dinți.

– Mă și miram să n-ai tu o replică, acolo, se hlizi Lionel. Semnalul era bun, iar râsul ofițerului de rachete de pe submarinul din clasa Borei, rătăcind prin strâmtoarea Ormuz sau prin Mediterana, răsună zglobiu în satul Baù, pe malul lacului bântuit de albine *tiuba* moarte de oboseală.

Stând în hamac, Kiauî se uita la François cu reproș. Nu înțelegea nimic din discuție, dar își dădea seama că François și Lionel vorbeau ca toți karibii, fără să aibă chef să ajungă undeva. Indianul aprinse o țigară și zise:

– Decât jucat precum copii, mai bine întrebat fratele nostru dacă venit ploaie spre noi.

Iar puștiul:

– Uite, Kiauî te întreabă dacă se vede vreo ploaie apropiindu-se de noi...

– Vrei să spui că-l interesează un front atmosferic umed, puse Lionel lucrurile la punct. Să mă uit, zise el, dar semnalul căzu. *Do-sol-do! Do-sol-do!* se auzi din satfon sunetul de conexiune întreruptă.

– Ha, ha! făcu indianul, văzându-l pe François cum scutură telefonul. Puștiul ieși și se învârti prin fața colibe după un rest de semnal. Kiauî îi strigă din hamac: Suntem așa de aproape de Tuà, că până și telefon mort!

François se strâmbă la el. Tot încercând să recapete legătura, ajunse pe malul lacului. Bolșevicul, după el, lătrând subțirel, sărind în fel și chip – avea chef de joacă. În clipa aceea, puștiul își dădu seama că se lăsase liniștea. Se uită spre colibe – nimic! În sat nu mai rămăseseră decât el, Kiauî și câinele. Doar dinspre pădure se mai auzeau oarece forfotă și zvon de glasuri, dar și acestea se îndepărtau.

– Kiauî! Baù au plecat! Toți au plecat!

Indianul ieși. Se uită în jur, buimac, se apropie de François. O luară din colibă în colibă, strigară. Nu răspunse nimeni. Nici măcar căpetenia nu era de găsit. Bolșevicul parcă le simți nedumerirea și, așezându-se în bățătura din mijlocul satului, prinse a chelălăi prelung, lupește. Iar Kiauî:

– Hai, plecat și noi, *i-tonk*. Ce zis Lionel? Venit ploaie sau nu?

– N-a apucat să-mi spună, au întrerupt Tuà legătura, făcu puștiul pe ofuscatul.

– Of, of, păcat! Asta nu bine. Dacă început ploaie, noi avut mare ghinion. Hai, plecat mai repede!

– Ai văzut că n-am mai greșit cuvintele?

Dar Kiauì:

– *I-tonk*, hai odată, plecat!

Îmbucară puțină pâine de manioc găsită într-o colibă. Își strânseseră lucrurile, încălecară bicicletele și, urmați de Bolșevic, o luară pe potecă, îndreptându-se spre nord-vest. Erau singuri-singurei, Baù dispăruseră de tot, doar glasurile li se mai auzeau când și când din pădure. După o vreme, cei doi ajunseră într-un luminiș, iar indianul se opri și-i arătă lui François un șir îndepărtat de coline peste care rândunelele zburau, valuri-valuri.

– Acolo munți Kiya-ù. Mers repede-repede. Trebuie ajuns acolo până când soarele urcat în vârf cer. Repede-repede!

– Ia-uite! aținti François degetul către un bolovan.

Era un bolovan mic, pe jumătate îngropat la marginea potecii, dar chiar și așa se ghicea că e acoperit de desenul Tuà, alcătuit din spirale, unghiuri, linii și puncte. Și, aidoma literelor modificate, alte dungii se așterneau chiar atunci peste desen, sub ochii lor, de parcă cineva se străduia din răspuț să-l preschimbe.

Bolșevicul înnebuni: începu să latre, se repezi la bolovan, râcăi pământul, scheună. Apucă roata din față a bicicletei cu colții și trase de ea bezmetic, ca și cum încerca să-l îndepărteze pe puști, cu bicicletă cu tot, de pietroi.

– Grăbit, *i-tonk*, Kiauì spus la tine că trebuie grăbit!

Capitolul 19

În care vedem cine e François cu adevărat și de ce a ales să meargă cu bicicleta în junglă, de ce îi plăceau computerele și de ce era nesigur în ceea ce o privea pe Georgina.

...cum să nu iau calea PC-urilor și a internetului, din moment ce m-am născut într-o casă plină de cărți despre exploratori? Fereastra mea dădea spre o amărâtă de stradă asfaltată și spre un butic cu țigări, gumă de mestecat și chipsuri, dar cărțile (blestematele!) îmi vârstăseră în minte numai imagini cu stepe întinse, cu păduri îngrozitoare și munți înalți, bătuți de vânturi libere. Cum să nu vreau să plec, când peisajul de acasă, vedeți bine, era închis și sărac? Din camera mea nu se auzeau nici cascade, nici cataracte, ci doar vaierul țevelor din bucătărie și gălgăitul apei trase la WC.

Locuiam pe strada Șamșeva din Vasili Ostrovski Raion, la numărul 8, iar partea cea mai spectaculoasă pe care o zăream pe geam era un maidan de beton. Eram în bătrânul Piter, la numai doi pași de Bolșoi Prospekt, în orașul nopților albe și al asediului de 900 de zile, cântat de însuși Șostakovici (îmi plăcea Șostakovici, dar nu cât Dead can Dance, care mi se păreau mai geografici) – mintea mea, însă, alerga zi de zi și noapte de noapte în teritorii calde, cu nume complicate ce răsunau glorios, în locuri îndepărtate unde nu ningea niciodată. Poate că iernile grele de acasă erau de vină că nu mi-au plăcut nici Roald Amundsen, nici Fritjof Nansen, nici călătoriile spre Poli, ci că

am visat numai la Burton și Speke, la izvoarele Nilului, la Vespucci și Vasco da Gama, ba chiar și la Afanasi Nikitin al nostru, care a călătorit, ca un păcătos, dincolo de cele trei mări, ajungând tocmai la kafirii din India.

Cum să nu iau calea PC-urilor, când mama se speria ori de câte ori dispăream din fața blocului și când tata nu mă lăsa în tabere, de teamă să nu intru în cine știe ce belea? Țin minte că odată m-am răscolat și că am dat să fug în lume. Aveam zece ani și dincolo de Malii Prospekt începea lumea – ajungeai, mai întâi, la o fabrică de cărămidă abandonată, pierdută printre blocuri, după care mergeai pârș-pârș pe stradă, să nu te vadă vreun cunoscut că ajunseseși departe de casă. Dacă scăpai nevăzut, ajungeai la canalul Smolenka, iar de-acolo, dacă o luai spre *răsărit*, ajungeai în cimitirul luteran, unde era mereu puțină lume și unde găseai oricând ceva interesant de făcut.

Dacă o luai spre *apus*, iar după aia spre *miazănoapte*, ajungeai la Malaia Neva și la Insula Sernîi, care avea o limbă de nisip pe malul apei, tufișuri dezordonate, ba chiar și un crâng – acolo nu te găsea nici dracu'! Ai mei, însă, au fost hoți: văzând ei că tot dispar, într-o bună zi m-au pândit și mi-au luat urma, iar de atunci, nici c-am mai avut voie în altă parte decât pe maidanul din fața blocului. Le-a luat doi ani încheiați ca să mă lase să ies cu bicicleta, iar eu m-am împrietenit cu derbedeii de pe strada alăturată. Seara, mergeam cu ei prin cimitir și pe malurile Nevei, repezind amărâta aia de Țoaclă prin toate gropile, tufele și trunchiurile de copac abandonate de serviciul de salubritate – pedalam pe balustrade, pe rampe și pe borduri, săream peste bănci în parcuri, și tot așa.

Ce-mi mai plăcea! Lionel fusese ascultător și nu le ieșise din vorbă alor mei așa că, prin comparație, ceilalți copii mă priveau ca pe un cal breaz. Ajunsesem celebru, și nu doar în Vasili Ostrovski Raion... Odată îi anunșasem pe toți că aveam de gând să fac un salt în groapa de fundație a spălătoriei chimice care se construia pe strada Uralskaia. Groapa avea cam șapte metri adâncime și fusese săpată, cică, de un singur om cu o lopată. Omul ăla era un lipovean de la Gurile Dunării și dăduse gata groapa în trei săptămâni, semn că lipovenii erau dați dracului și că excavatoarele de care făcea atâta caz industria de mașini grele erau doar un moft.

În fine, îmi anunțasem tovarășii de joacă că intenționez să sar în groapa de fundație și, la ora stabilită, se strânseseră toți să mă vadă. Când am ajuns și eu la fața locului, ca un campion în care-și punea nădejdea toată suflarea, băieții stăteau pe marginea gropii și-și bălăngăneau picioarele în gol.

– Bă, nu ești tu-n stare să sări în groapa asta, îmi zisese Grișa-Manechin (îi spuneam așa din cauză că-i curgeau balele când vedea manechinul cu tanga din vitrina magazinului Dior), dar el mă invidiase dintotdeauna.

Acum, ce să zic, apropiindu-mă de groapă, mă luase și pe mine cu un gol în stomac, dar n-aveam încotro: apăruseră și niște fete, iar printre ele erau unele frumoase pe care nu le mai văzusem până atunci. Una era mai frumoasă ca toate – o chema Ana, era blondă și slabă, cu ochii discret bridăți, ca asiaticele. Era înaltă, cam tristă și avea un glas grav, parcă puțin mâniat.

Doamne, cât de curios eram s-o văd pe fata aia cum râde sau cum se înveselește! M-am așezat pe vine și-am privit în adâncul gropii. La doispe' ani, șapte metri par nesfârșiți. Să vezi că mă fac pilaf, mi-am zis, dar nenorociții ăia de prieteni, cunoscuți și necunoscuți, nu se clinteau din loc. Făcuseră liniște, așteptau, iar fata cea frumoasă nu mă slăbea din ochi.

– Hai, bă, că nu sari! mă tot pisa Grișa.

Nu i-am răspuns. Trăgeam cu coada ochiului la Ana și mă tot gândeam cum să aterizez... Nu-mi era, propriu-zis, teamă (nici în jungla Amazoniei nu mi-a fost), dar dacă mă făceam bucăți?

Eh, ce vrei mai mult și mai mult, François Perelman? Să-ți rupi picioarele sau să nu te bage Ana în seamă? Mda, trebuia să sar, căci Ana devenise nerăbdătoare și, totodată, cum să spun, cam îngrijorată. Te pomenești că mă plăcea!

Și mi-am dat drumul în gol. Nu m-am gândit la nimic și am sărit – vuuuf! Voiam să scap de toți ochii ăia care mă scotoceau și de bătăile de inimă ale celorlalți, căci pe cuvânt că le resimțeam în mine (în coșul pieptului!), alături de inima mea ce bubuia cumplit.

Saltul a durat mai puțin decât crezusem. N-am aterizat ca un om binecrescut; după ce-am atins fundul gropii, m-am prăbușit într-o parte, ca un sac de cartofi, dar când m-am ridicat și mi-am ațintit privirea spre Ana, am văzut-o că țâșnise în picioare și aplauda. Era fericită, iar eu, fir-ar să fie, văzusem cam ce-ai de făcut ca să bucuri o fată ca ea. Din ziua aia, faima mea a ieșit întărită, depășind limitele insulei Vasili Ostrovski.

Drept care n-am avut de ales și am început să fac fițe cu bicicleta prin oraș. Trebuia să mă ridic la înălțimea așteptărilor, căci prietenii și, mai ales, rivalii erau cu ochii pe mine, să vadă cât de mult puteam să întind coarda. Îmi plăcea să mă dau în spectacol, de ce să mint, pentru că, în afara cititului, mă plictisea aproape orice. Acasă, de pildă, aveam colocatari serioși, trebuia să facem liniște mereu, mama și tata nu prea vorbeau nici între ei și nici cu mine, dar mi se explicase că așa fac oamenii civilizați: nu se bagă în seamă unii pe alții. „Ți-e frig?” „Nu. Ție ți-e?” „Nu.” „Te doare ceva?” „Vai, nu. Dar pe tine?”

În plus, bunicul mă îndemna mereu să dau câte o raită pe afară: „Să nu te țacănești dracului, băiete, de atâta citanie!”

– Ei, cândva, o să fac și eu călătorii ca oamenii ăștia, îi arătam eu cărțile.

– Vezi să nu călătorești ca tac-tu, din fotoliu în fotoliu.

– Păi, tati lucrează la catedră. E ocupat. Când să călătorească?

– Chiar așa, se întristă bunicul. Când să călătorească? Asta-i numai vina lu' tata, fir-ar să fie!

Nu prea-l știam eu pe taică-său, adică pe străbunicul, n-avusesem decât patru ani când murise. Străbunicul fusese mare revoluționar și trăise 103 ani, dacă vreți să știți, cică Perelmanii sunt longevivi. Nu prea-l știam sau, mai bine zis, nu mi-era clar dacă amintirea mea cu el era adevărată, poate că doar o amestecasem cu chipul zărit în albumele de familie. Dar, dacă mă întrebai care-i treaba fără să mă lași să mă gândesc, ți-aș fi spus că-l țineam minte cum se uitase odată la mine. Mă întrebuse „Tu care ești, mă?” Asta mă întrebuse și, deși se comporta ca și cum n-ar fi știut cine sunt, mă mângâiasse pe

creștet și mă pupase, chestie care mă făcuse să mă scutur: avea buze umede și răspândea un miros de mucegai.

Din ce mi-au spus ai mei, îmi puneă și mie întrebarea pe care o puneă tuturor. Ne amesteca pe toți în aceeași ciorbă, de parcă am fi fost o ființă colectivă, motiv pentru care numele nu mai aveau importanță, mai ales că străbunicul ne puneă pe toți unde meritam, într-o linie genealogică anume, singura importantă în ochii lui. Astfel, el avea de-a face cu ființa Perelman, în care intram noi, cu ființa Islavin, în care erau amestecate, de-a valma, rudele mamei, cu ființa revoluționară, în care se regăseau urmașii colegilor lui de scandal din 1917, și tot așa.

Să nu credeți că nu pricepea ce i se întâmplă! Îi zisese tatălui meu c-o să poată muri liniștit doar când n-o să-i mai deosebească între ei pe *tovarășii* din jur, când o să creadă că toți fac parte din aceeași ființă comună, *omenească*, după cum îi spunea el, chicotind. Acesta va fi fost semnul că visul lui de-o viață (comunismul, *what else?*) căpătase o expresie concretă, netulburată de individualitate – iată cuvintele lui exacte.

– Păi, îl luase tata atunci, ce mare scofală? Post-mortem ajungem, oricum, în plin comunism. Așa a fost dintotdeauna.

– Ești rău, replicase străbunicul. Ia zi, nu dai și tu o votcă?

O primise pe loc, dar o azvârlise, cu tot cu pahar, pe fereastră.

– Să fie de sufletul comuniștilor adevărați! se înfuriase el. Păi, noi am omorât milioane de oameni pentru ideea asta, și tu-ți bați joc de ea? Știi tu câți scriitori, ziariști și pictori am ținut numai eu cu mâinile-n zăpadă, iarna, ca să le degere degetele, pentru că erau contrarevoluționari? mai întrebăse el, plin de mândrie, și-o ștersese din cameră.

Ăsta fusese el, așa făcuse mereu, drept care bunicul îl acuza că-i vârase gărgăuni în cap și lui tata, dar eu nu cred, pentru că și bunicul era suficient de zănată ca să aiurească lumea.

Începusem să povestesc despre bicicletă, însă. Piter e un oraș nemaipomenit pentru parkour pe două roți, cu condiția să dai

primele ture seara, târziu, după ce scade traficul – dar asta numai până înveți. După ce ajungi să stăpânești Țoacla cât de cât, ai voie să pleci pe traseu și ziua, iar în două-trei săptămâni poți să te apuci de concursuri. Eu, unul, concuram cu Grișa (între timp, devenisem tovarăși de nedespărțit) și cu Iura – doi demenți cu care porneam la drum chiar din fața blocului. Ne repezeam pe Bolșoi Prospekt până în capăt, treceam de Maternitate și ajungeam la coloana cu rostre, după care ne repezeam pe podul Dvortovii (pe mijlocul străzii, printre mașini), ne vâram pe cheiul din fața Amiralității, ne băgam apoi pe străduțe, în viteză, pedalând în picioare și chiuind, treceam prin fața magazinului Dior, ca să-l vedem pe Grișa cum dădea ochii peste cap când își zărea manechinul (râdeam de el de nu mai puteam), trăgeam o tură prin Piața Palatului unde, eventual, făceam niște flickuri și șuruburi în jurul coloanei lui Alexandru și, de acolo, ne repezeam ca nălucile pe podul Troliski, spre Fortăreața Petru și Pavel pe care o înconjuram cum puteam, prin nisip, pe pietriș, peste cheiurile situate la niveluri diferite și tot așa.

Polițiștii ne-au luat urma nu o dată, dar cine a avut între picioare o biclă serioasă și nu s-a scăpat pe el știe că poți să sari peste nu-știu-câte trepte, să mergi în echilibru pe balustrade, s-o iei de-a dreptul peste spațiile verzi și prin moloz – bicicleta, mai ales dacă e un BMX cu cadru de *chromoly*, e blazonul libertății finale! Să vă mai spun că învățasem toate traseele din oraș și că eram în stare să fac o răsucire de 360 de grade când săream de pe scările hotelului Park Inn, urmărit de bodyguarzi? Să vă mai povestesc că am mers Țopăind pe roata din spate pe toată balustrada de pe cheiul Dvortovaia, ocolind milimetric trei perechi de îndrăgostiți năuci? (Cred că erau străini.)

Asta făceam toată ziua-bună ziua. Îmi imaginam că traseele pe două roți din oraș sunt tot un fel de explorări, asta când nu mă consolam cu ideea că mă antrenez pentru adevăratele călătorii, cele la care aveam să mă încumet după ce-o să mă fac mare... De fapt, nu! Să fiu cinstit – făceam toate nebuniile alea ca să audă Ana de mine, căci eu, văzând cum se purtau ai mei, nu îndrăzneam să-i zic Anei cuvinte *directe*. Îi vorbeam așa, ca din întâmplare, eram impecabil, eram civilizat. „Ți-e frig?” „Vai, nuu!” „Te doare ceva?” „Oh, nu, niciodată!”

Așadar, profitam de ceilalți, iar ei îi spuneau Anei tot, fără ocolișuri,

pentru că erau niște bârfitori. În ceea ce mă privea, făceam pe dracul patru ca să le ofer subiecte interesante, căci voiam din tot sufletul ca ea să priceapă cine eram.

– Ce blestem! Și tu-i faci pe aliați din vorbe, mă citise bunicul. Vorbisem la telefon, iar el trăsesese cu urechea. La asta suntem noi, Perelmanii, cei mai buni!

În ziua aia mă dădusem în spectacol lângă Gostini Dvor. Era acolo un restaurant de lux (Malpighi) care expune mâncarea în vitrină. Eu? Umblam într-o salopetă murdară, plină de ulei, purtam un tricou scămoșat, aveam părul vâlvoi și eram plin de transpirație: trăsesem o tură cu bicicleta pe chei. Arătam ca un pui de bogdaproste și țineam o bucată de pâine în mână. Eh, și-mi venise să mă lipesc de vitrina aia și să tot îmbuc din pâinica mea, fără s-o privesc, chiorându-mă cu nesaț la haleala din restaurant. Îmi curgeau ochii de poftă și alta nu, mușcam din pâine și mă făceam că bag în mine toate bunătățile din vitrină: biftecuri umede, pui flambați cu smântână, clătite cu nuci și icre de Manciuaria, cartofi mici și rotunzi frecați cu mărar, trufe în sos cafeniu de Borsini și ce mai vreți voi.

Din restaurant a ieșit un chelner și m-a invitat înăuntru. Mă văzuse o englezoaică, ceva, i se făcuse milă de mine și mă poftise la masă. Am făcut pe prostul, chit că mai gustasem din felurile cu care se laudau Malpighi, și am comandat un Chateaubriand – nu că mi-ar fi plăcut, dar aveam poftă s-o fac lată.

Am petrecut cu englezoaica o oră încheiată, am mâncat *le Chateaubriand*, am băut tot soiul de sucuri și am încheiat (magistral!) cu un profiterol glazurat. În timp ce mâncam, mă uitam pe geam la fraierii de Iura și Grișa-Manechin, care se învârteau pe trotuar, salivând pe *bune*. Am mințit mult în ora aia – toate minciunile din viața mea, puse cap la cap, nu egalau șirul de minciuni pe care-l turnasem englezoaicei: i-am zis că eram din periferia Tulei, că tata era veteran de război din Afganistan și că înnebunise din cauza talibanilor (care atârnav maștele rușilor la intrarea în trecători), că din pricina asta tata se apucase de băut și că, logic, ajunsese să mă bată de dimineața până seara. I-am mai zis că mama nu mai dădea pe acasă de frica lui tata și că, ce era să fac, îmi luasem și eu lumea în cap. Numai că, ghinion, la Piter nu găsisem unde să locuiesc. Trăiam

de pe o zi pe alta și dormeam pe *sub* cheiurile Nevei (am spus asta doar ca să-i amintesc englezoaicei de Paris și de *clochards*), iar niște băieți mai mari mă plăteau ca să duc noaptea niște valize în Finlanda, fără să mă vadă nimeni. Am aburit-o de tot, ea mi-a oferit și bani la despărțire, numai că eu, demn, am refuzat-o și i-am sărutat mâna, *boierește*, zăpăcind-o de tot...

Vă dați seama că povestea asta a făcut înconjurul cartierului? Cel mai important, însă, a făcut-o pe Ana să rădă zglobiu, să-i lucească ochii și să mă sune de câteva ori pe zi.

– Să nu mai faci *niciodată* așa, îmi spunea. O să mă supăr rău de tot, îți dai seama, nu?

Îmi dădeam seama, așa că am trecut la alte șotii. Aproape de casă era un chioșc de ziare micuț, un pic *vintage*, pus direct pe trotuar, de te și mirai cum de nu-l fura nimeni. Ei, bine, în chioșcul acela lucra un vânzător din Erevan, un om la vreo 50 de ani. În anul acela avusese loc un cutremur în Armenia – de-aici mi-a venit ideea farsei.

Câțiva băieți mai voinici s-au pitit în spatele chioșcului și, la un semn, s-au apucat să zgâlțâie coșmelia, s-o clatine, să bată în ea cu pumnii, în timp ce noi ceilalți, aflați în fața chioșcului, trepidam, mergeam într-o parte, ca beți, căscam ochii a spaimă și ne trânteam pe asfalt, urlând din răsuputeri:

– Cutremur! Murim cu toții! Cutreeeeemur!

Armeanul a țâșnit din chioșc răcnind cât îl ținea gura și alergând de năuc, până s-a prins că trecătorii erau, de fapt, liniștiți, și-l priveau ciudat. Preventiv, noi ne luaserăm picioarele la spinare și ne răspândiserăm ca potârnichele, râzând de ne dureau burțile. Când își dădu seama ce și cum, bietul armean se repezi după noi, înjurând de mamă și căutând pietre să azvârle după noi...

– Nenorociților! Care sunteți, mă?

În sfârșit. Așa mi-am dobândit gloria în cartier, iar întâlnirile cu Ana au devenit inevitabile. N-a trecut mult, însă, și a urmat catastrofa. Într-un februarie prea cald pentru Piter, idila mea cu Țoacla s-a isprăvit brusc. Neva se dezghețase înainte de vreme, iar sloiurile o

luaseră la vale, împinse de zaiul lănced ce cobora din amonte. Vreau să spun că Neva era acoperită cu ghețuri nesigure, scârțâitoare, de grosimi diferite, care alternau cu petice de apă liberă, cu mormane de zăpadă întărită și cu plăci de gheață subțire, transparentă. Într-o seară, i-am luat pe Grișa și pe Iura și le-am zis așa:

– Uite-te la noi, ce proști... Ne băgăm cu biclele pe balustrade și postamente, țopăim precum caprele pe trepte și ne întrecem cu mașinile la semafoare, dar ia-uite aici ce-i desparte pe bărbați de băieți! Credeți c-a mai încercat careva?

Și le-am arătat sloiurile pârlitoare de pe Neva. Ei n-au zis nimic.

– Ce-aveți, mă? V-a mâncat pisica limba?

Iar unul din ei, nu mai știu care:

– Și dacă se rupe gheața cu noi? Plus c-o să alunecăm ca naiba...

– O să alunecăm pe dracu'! le-am zis și i-am târât după mine la nea Griboedov, mecanicul. L-am rugat frumos să ne facă niște anvelope cu cuie, cum aveau motocicliștii de la *dirt-track*, iar Griboedov, nebun și el, ne-a răcnit din spatele unui polizor, împrôșcat de sute de scânteii:

– Păi, chiar așa, de ce nu? Doar n-or fi alții mai cu moț ca voi!

Și ne-a prins un fel de dibluri plate pe anvelope, iar în diblurile alea a fixat cuișoare mărunte, din cele cu care se prindeau pe vremuri geamurile în ramele de fereastră. Pe urmă ne-a garnisit tălpicile anvelopelor cu plăcuțe metalice găurite, iar între plăcuțele cu pricina a tras și niște fâșii de glaspapir, așa, pentru mai multă siguranță.

– Ce ziceți, băieți? E nea Griboedov dat dracului?

Era, căci nu mai aveam niște anvelope în fața ochilor, ci niște hibrizi între șenile și colțari. Anvelopele alea i-au convins pe Grișa și pe Iura să spună că da, puteam să ducem la bun sfârșit încercarea: *Neva on the rocks, by night*. Dacă eram deștepți, aveam să punem și de-un cocktail nemaiauzit după aia, ca să rămânem în anale.

Ehei, și să-i fi văzut pe Grișa și pe Iura după ce-am plecat de la

Griboedov! Cum se mai dădeau mari în fața prietenilor, cum le mai arătau roțile noastre care, încărcate de metal, cuie și șmirghel, căpătaseră un aspect ucigător, asortându-se la fix cu piesele celor de la Rammstein, pe care-i ascultam nonstop pe atunci. Iura chiar s-a lăudat (ce ciudă am avut pe el!) că după ce-o să trecem gheața de pe Neva cu bicicletele, o să-și facă un tatuaj pe antebraț, înfățișându-l pe Aleksandr Nevski în armură, sprijinit în paloșul lui uriaș, stând falnic lângă o Țoacă Mongoose (știți cum dă Nevski, oriunde l-ai pune!) și privind tăios peste apele unui râu învolburat. De furie că-i trăsese prin minte ceva atât de deștept, n-am găsit nimic mai bun decât să zic:

– Eu n-o să-mi fac niciun tatuaj, băi, Iura. În schimb, m-am întors către Ana, în schimb o să-ți aduc ție cel mai curat bulgăraș de gheață din mijlocul Nevei.

Nimeni n-a îndrăznit să râdă de declarația asta fără înconjur, doar Ana ce s-a fâstâcit nițel. Dar era de-a noastră, așa că a parat corect:

– Asta chiar că-i o superchestie, dar vezi că bulgărașul o să-mi facă în necaz și-o să se topească. Spune-mi tu unde să-l țin!

I-am oferit două-trei soluții, ce să fac, iar apoi am plecat cu băieții să punem raidul la cale. Am stabilit planul cât ai zice pește și peste câteva seri ne-am dus cu toții pe mal, lângă coloana cu rostre. V-ați dat seama: ne puseserăm în cap să traversăm Neva semiînghetată spre Fortăreața Petru și Pavel! Aveam să ieșim lângă zidurile Fortăreței, chiar pe plaja de la zidul sudic, știți voi care, plaja aia unde stă lumea întinsă la soare când se încălzește. Era frig, se lăsase ceața, râul era cufundat în beznă. Când și când, gheața pârâia. Cu atât mai bine, o să fie o aventură pe cinste, bikerii din oraș o să-și bage gheara-n gât! Gașca mai stătu cu noi o vreme și după aia o luară pe bicle spre Fortăreață, cu gând să ne aștepte acolo. Aveau telefoanele pregătite: voiau să ne filmeze ca să dovedească pe Youtube cât de bazați eram.

Coborârăm pe mal. Iată, însă, că-n timp ce ne străduiam să ghicim prin pâclă luminile Fortăreței, Grișa ne anunță că se lasă păgubaș:

– Dacă vreți să dați colțu', treaba voastră, ne zise el cu juma' de gură. Eu n-am chef de chestia asta. O să iasă urât, ascultați-mă pe mine.

Te-o fi chemând pe tine Perelman, încheie el, dar eu nu-s obligat să te ascult!

I-am urat de bine pe când se căra, l-am făcut laș, ne-am legat de maică-sa, i-am zis și de manechinul de la Dior, dar el n-a răspuns. Ei, și? Ce ne păsa? Ne pregăteam de traversadă – așa o botezasem, „traversadă”, după ce citisem toate nenorocitele alea de cărți de geografie de acasă, iar prietenii mei se bucuraseră că găsiseră un nume atât de deștept.

La 21.30 am pus bicicletele pe gheață. (Mereu mă uitam la ceas înainte să pornesc într-un *exploit*.) Am pornit camerele de luat vederi de pe căști și am luat-o de-a lungul malului, ca să vedem cum țineau diblurile, șmirghelul și cuiele lui Griboedov. Eram profesioniști și ne-am dat seama că nu era cine știe ce dibăcie să controlăm Țoaclele pe gheață, așa că ne-am lansat pe Neva, prin ceață, spre malul de vizavi.

Am făcut două lucruri atunci. În primul rând, m-am străduit să stabilesc un azimut corect, pentru că luminile Fortăreței se cam pierdeau din cauza pâclei. În al doilea rând, *fără nicio legătură cu ce făceam*, m-am trezit că-mi spuneam așa: „Sunt aici. Mă auzi? Mă vezi?”

Habar n-aveam de ce gândisem așa. Habar n-aveam cui aș fi putut să mă adresez, deși mi-era clar că *răspunsesem* cuiva. Cine și ce mă întrebaseră? De ce nu auzisem întrebarea? Cum de *răspunsesem* atât de precis, când habar n-aveam la ce *răspundeam*? Ce naiba se întâmpla?

Mi-am zis că totul se datora încercării care *ne* aștepta și m-am concentrat să nu pierd direcția spre Fortăreață.

Până la jumătatea Nevei, totul a mers șnur. Mai derapam noi când și când, dar reușeam să ocolim zăpoarele mai înalte, săream peste sloiurile pe care le săltase curentul, ce mai tura-vura, ne descurcam. Între timp, ne zăresc niște tipi dintr-un camion care traversa podul Birjevoi; cred că erau pe trei sferturi beți, pentru că au tras pe dreapta, încurcând circulația, și au început să strige la noi.

– Ce tot zbiară ăia? mă luă Iura, din spate.

– Ce-ți pasă? Măcar de ne-ar filma!

Problema era că dădeam tot mai des peste sloiuri fărâmate care alternau cu ochiuri de apă liberă. Era întuneric și farurile biclilor nu luminau unde trebuie, din moment ce săltam pe ghețuri ca niște bărcuțe de hârtie pe o mare agitată. La un moment dat, zăresc un ochi de apă în ultima clipă – îl evit, dar, imediat, mă trezesc pe o placă de gheață subțire care trosnea și pâraia.

– Fii atent, Iura, băga-mi-aș, fii atent!

– În mă-sa! Dă-i tare, se rupe gheața cu noi!

I-am dat tare și am ajuns din nou pe gheață solidă, numai că era atât de vălurită, că am căzut de două-trei ori. Căderile nu se puneau, însă.

– Merge banda, am chiuuit spre Iura.

– La căcaaat! urlă el din străfundul rărunchilor, bagă, *fratello*, bagă!

Și am băgat! La a nu-știu-câta cădere, însă, am simțit cum mâna mi se afundă printr-o gheață ca filigranul – așa mi-am spus, dar mi-am dat seama pe loc că nu era vorba de gheață, ci de un zai care dădea să se întărească. Țoac! se afunda în magma cenușie și rece, iar eu, la rândul meu, mă simțeam tras în adânc de hainele-mi groase, umplute cu apă.

– Futu-i, Iura, nu veni după mine! am strigat, dar Iura nu răspunse.

Dau să mă uit după el, dar nu mai văd și nu mai aud nimic – vreau să spun că gheața din spate se vedea perfect sub un bloc compact de ceață, dar nici urmă de Iura.

– Iura! am strigat, și m-am trezit cu o tonă de apă înghețată în gură.

Dau drumul biclei, încep să mă zbat – abia mă mișcam cu țealele mustind de apă. Încercam să mă apuc de ceva, dar zaiul și gheața se fărâmau imediat. Mi-am zis: bine că-i ceață, nu mă vede Ana cum mă zvârcolesc ca un netrebnic!

– Iura!

Nimic. Simțeam că mă duc la fund. Eram furios: pur și simplu nu pricepeam de ce nu eram în stare să plutesc. Mă tot cufundam, mă zbăteam și încercam să găesc un punct de sprijin, dar nu-mi ieșea nimic.

– ‘te-n cur, Grișa! am zbierat, și am mai luat o gură de apă.

După o vreme, mi-am dat seama că trebuie să înțepenesc. Îmi ziceam așa: dacă înecații plutesc, deși nu mișcă, ar trebui ca și unul viu să rămână la suprafață dacă încremenește. Manevra a dat roade, dar mă cuprinsese frigul și am început să dârdâi. M-am afundat din nou în Neva înghețată.

Să vezi că mor, Doamne, mor! Mă gândeam la un Dumnezeu cu „D” mare, și nu la vorba aia aruncată în discuții așa, ca să te afli în treabă. Mor, mor înecat în Neva, ca fraierul. De-acum, îmi părea rău de ceața aia deasă: nimeni nu putea să mă vadă, n-avea cine să-mi sară în ajutor.

Nu știu cât a trecut și ce s-a mai întâmplat, dar la un moment dat am auzit strigăte. Pe urmă aveam să aflu că pe lângă inșii ăia de pe podul Birjevoi, ne văzuseră și militarii de gardă de la Fortăreață, și dăduseră alarma. Milițienii noștri, niște împotmoliți, veniseră pe mal și se holbau la noi, urlând în stații, dar nu făceau nimic. Norocul nostru a fost că în blocul cel mic de pe Dvortovaia colț cu Zaporojie stătea un obsedat de pescar, care avea o barcă pneumatică. Îl chema Ustiujanin și a venit după proștii de noi.

Pe Iura l-a găsit pe trei sferturi în apă, că reușise, amărâtul, să-și înfigă degetele într-un sloi și rămăsese așa, tremurând ca șobolanul. Cu mine i-a fost mai greu și până n-a umflat nenorocita aia de barcă, n-a putut să mă tragă din apă.

– Respiră, bă, și tu mai rar, în p..a mea! scrâșnea Ustiujanin, din două în două.

– N-am aer, nene, n-am aer!

– ‘te-n cur de copil!

Și m-am mai trezit la spital. Nu știu de ce mă duseseră acolo, că nici

măcar frig nu-mi era. Am vrut să plec și m-am ridicat din pat, dar doctorii și asistentele au tăbărât pe mine. În câteva secunde a apărut și tata.

– Pune mâna pe el, a răcnit un pacient bătrân. Nu-l ierta! Pune mâna pe el!

S-au aprins toate luminile, s-a strâns lume ciopor din toate saloanele, s-a iscat îmbulzeală. Eu, nimic: dădeam să cobor din pat.

– Ce snagă pe el! urla bătrânul. Pe el, că n-are gloanțe! Pune mâna pe el!

O asistentă grasă s-a trântit peste mine, m-a placat ca la rugby. Mă zbăteam, spuneam că n-am nimic, dar fără șanse. Tata se tot vâra, și el, printre doctori și asistente – după barba care-i crescuse, m-am prins că zăceam de mult în patul ăla, dar tot nu mă lăsam:

– Dați-mi drumul, nu vedeți că sunt întreg?

– Pune mâna pe el! nu se lăsa moșul, de-mi venea să-i crăp capul. Arde-l! Arde-l!

– Domnule Perelman, faceți ceva, nu vedeți că vrea să plece? striga, de deasupra mea, grășana de asistentă.

– N-am nimic, sunt sănătos tun! zbieram eu.

Și tata m-a pocnit. Era prima oară când mă plesnea: mi-a tras o palmă plictisită cumva, luându-și doar puțin avânt.

– Sănătos tun, 'ai? Moaș-ta pe gheață, și pleoooosc! – îmi mai arse o scatoalcă.

– Domnule Perelman, domnule Perelman, făcu medicul de gardă. E ilegal, nu mai dați în copil.

– Ileg-a-a-l? se înfurie tata, și jaap! – îmi mai propti o palmă. Descreieratul de fi-miu e ilegal!

Până și acum era potolit. Mă bătea cu un aer distins, lipsit de patimă, cordial. Era la fel de concentrat ca atunci când studia la birou.

– E fi-miu, da? – jaaap!

– Gata, domnule Perelman! dădu să-l apuce de braț grășana care mă țintuise în pat. E bolnav, uitați-vă la el!

Dar tata:

– Boln-a-a-a-v?! El?!... Las' c-am mai văzut cazuri din astea! – pleoooosc, îmi mai trase una, după care se întoarse pe călcâie și ieși din salon. Auzi la ei, bolnav. Pe noi ne-a îmbolnăvit, pe noi!

– De unde ești, pui de năpârcă? mă luă moșul în primire. Aaah, ce-mi place! URSS nu moaaarree, nu moaaarreee! se apucă el să răcnească, cu ochii ieșindu-i din cap.

Și i-au făcut imediat un calmant: au turnat spirt în barbotorul de oxigen, grășana i-a pus masca pe figură și i-a șoptit ceva, iar moșul s-a apucat să plescăie. Ne privea fericit.

– Dinamo Kieeeeev, Dinamo Kieeeeeev, a mai zbierat el o dată, ca din peșteră, din cauza măștii de oxigen, după care s-a liniștit.

A ieșit un scandal monstru, cu tărăboi în ziare și la cretinii de la televizor. Tâmpitul de Grișa-Manechin a povestit absolut tot, l-a dat în gât și pe Griboedov, care a plătit oalele sparte după ce miliția s-a dus peste el și l-a percheziționat la pielea goală. La școală m-au dat exemplu negativ, iar tata și bunicul s-au întrebuințat din răspuțeri ca să nu mi se dreseze dosar pentru școala de corecție.

În fine. Primul lucru care m-a interesat, odată ajuns acasă, a fost dacă Ustiujanin nu reușise, cumva, să-mi scoată țoacla din Neva.

– Nici să nu te gândești! mi-a suflat tata printre dinți. E pe fundu' bălții, băiețică. Nu mai ai ce face cu ea, adio! Adio, Iura, adio și Grișa – e clar, da? Și să-ți mai zic ceva: ai un dosar beton la miliție.

(Niciodată n-a învățat să spună „poliție“.) Dacă te pune *dracu'* să mai faci vreo tâmpenie, îți jur că nu mă mai bag nici eu, nici bunică-tu. Ca popa te paște un an de școală de corecție!

Era un argument infect, dar nu se compara nici pe departe cu felul în care avea să se poarte tata – nici duminica nu-mi vorbea. Nu-mi spunea decât strictul necesar, nu-mi zâmbea și nici în seamă nu mă

băga. Comunicam în scris, o pusesem de-un chat unilateral pe hârtie, îmi lăsa bilețele peste tot, dirijându-mă să fac una sau alta. Azi ai de rezolvat atâtea probleme la mate. Vreau să văd ordine în bibliotecă. (Bleaah!) Mai faci o dată tema la literatură. De mâine te apuci de gimnastică la prima oră. De citit: Cehov. (La ce-o fi bun Cehov?) N-o să fii în stare de nimic în viață. (Asta durea cel mai tare, mai ales că i-o împărtășea și lui mami, noaptea, înainte de culcare.) Mănâncă zacusca făcută de maică-ta, că a costat nu-știi-câte ruble. (Tati ținea cheltuielile mai abitir decât un plutonier de companie.)

Maică-mea era, și ea, amărâtă. Se purta mai omenește, dar avea cearcăne atât de negre, că-mi era clar că stătea nonstop cu mintea la mine. La vreo săptămână de la externare, Lionel mi-a mărturisit că ai mei trecuseră prin clipe tare grele – părinții lui Grișa mai-mai că-i bătuseră, iar taică-său, care era jurnalist, făcuse un reportaj catastrofal despre ai mei, pe care-i numise „universitari de cafenea“, „impostori de viță-veche“, „parveniți academici“, și învinuindu-i de toate relele din învățământul din Piter, de parcă erau singurii profesori din oraș. Pe de altă parte, părinții lui Iura îi amenințau cu tribunalul (bietul Iura făcuse pneumonie și doctorii l-au scăpat ca prin minune), acuzându-i că nu se preocupaseră de educația mea, că eram un delincvent în fașă, că-i atrăgeam pe toți copiii la rele, că-l târâsem pe Iura cu bicla prin Piter pe unde era mai periculos, că fusesem cât pe ce să-l bag în spital de câteva ori, că uite ce deștept fusese Grișa că nu se luase după mine, și că (atenție!) totul se trăgea de la numele meu: mă chema Perelman (ați înțeles?) și-mi imaginam că totul mi-e permis – cică așa fuseseră toți ai mei: trăiam cu impresia că ni se cuvine orice.

Așa că am fost consemnat în casă. Eram încartiruit la bloc, Piterul mi-era închisoare și aveam program fix: casă – școală – o plimbare pe jos (supraveheată) când veneam de la ore și asta era tot.

După ce fusesem gata-gata să mor înecat, să mă calce mașinile, să mă bată șoferii nervoși și bodyguarzii beți, după ce fusesem cât pe ce să-mi rup gâtul lângă zidurile Fortăreței Petru și Pavel, după ce mă aruncasem în gropi de fundație și după ce citisem despre toți omenii ăia care călătoriseră până la capătul Pământului, după ce aflasem de Hernan Cortez și de James Cook, de Francisco Pizarro și de Mike Fay, iată că putrezeam de viu într-un apartament, pe strada

Șamșeva, la numărul 8. Fereastra care dădea spre maidan nu-mi fusese niciodată de ajuns. Acum doar ea îmi rămăsese.

Drept care am deschis alte ferestre: ferestrele lui Bill Gates, Windows, cum s-ar zice. Ferestrele alea erau *îngrozitoare*, dădeau în lumea nimănui, în lumea cea fără de aer respirabil, fără de miros și fără de pământ; dădeau în lumea viermănoasă în care-i puteam întâlni pe cei ca mine – se deschideau (nenorocitele!) în nemaipomenitul nostru *www* de toate zilele.

Și din ferestrele alea nici c-am mai ieșit! După ce-mi făceam temele și parcurgeam ora de lectură obligatorie (tata continua să-mi lase bilete prin casă), deschideam computerul: Enter! Eram rezistent, ochii nu mă dureau, nu mă lua cu amețea, puteam să mă abțin de la pipi ore în șir și-mi ajungea o pungă de chipsuri pe zi – slăbisem, mă constipasem și mă făcusem străveziu, iar bunicul îmi spunea că mi se subțiasse și părul. Când ieșeam la aer, între școală și casă, supravegheat îndeaproape, mă plimbam pe trotuar cu un ochelarist, unul, Serj, care îmi povestea verzi și uscate de la școala lui de fițe care-l costa pe taică-său 1500 de dolari pe lună. Serj ăsta era atât de dobitoc, încât din cauza lui am furat odată niște rodii din piață, doar ca să mă liniștesc – dar n-am furat decât o dată, deci nu se pune. Aveam o viață de rahat: dacă cineva dezumfla vreun cauciuc în cealaltă parte a orașului sau dacă se spărgea vreun geam într-o școală, primii sunați erau ai mei, așa că n-a trecut mult și singurul loc în care mai îndrăzneam să mă mișc era nenorocitul de PC. Da, tată, nu, mamă, sigur că da, domnule profesor, mai lasă-mă-n pace, bunicule – asta era tot ce ziceam în viața de zi cu zi. În ferestrele PC-ului, însă, aveam voie să spun orice, omoram oameni, puneam foc, dădeam cu bomba atomică, unde mai pui că-mi era permis să împing națiuni întregi spre Holocaust... Nimeni nu se supăra, ba, mai mult, unii mă punctau, mă treceau în clasamente *sui generis* și, pe deasupra, mă lăudau pentru cât de tare fusesem.

Și așa se face că, în vreo două luni, ajunsesem să nu mai pun geană pe geană. Făcusem cearcăne până la genunchi. Stăteam cu ochii în ecrane de toate dimensiunile, jucând orice, de la jocuri de strategie (aah, Starcraft!) și RPG-uri, trecând prin *questuri* și shootere (Half-Life, Half-Life!) și ajungând la șah, pentru ca în rest să navighez pe Fakebook, pe forumuri și pe bloguri, unde puteam să mă dau mare

în fața oricui. Ce să spun – internetul e meritocratic: dacă te ascunzi bine, nu te știe nici dracu': îți dă vârsta și trăsăturile vorbelor pe care le împrăștii acolo, pe net, iar eu eram expert în vorbe ca nimeni altul... Zău dacă mai aveam nevoie să văd pe careva în carne și oase (cu excepția Anei) – doar amintirea Țoclei mele de om liber îmi mai încingea sângele, dar nu cine știe ce.

Și, ca să simt din nou că trăiesc, m-am apucat de Grișa! Nu mai vorbeam eu cu ai mei, eram supărat pe ei din cale afară, dar cum aș fi putut să trăiesc cu gândul că părinții lui săriseră să-i bată pe ai mei și că, mai mult, taică-său ne târâse numele în noroi? M-am apucat de Grișa, așadar, aliați mi-au fost internetul și credulitatea cetățenilor care se dau pe forumuri... Aveam să mă căiesc pentru asta, dar, pe moment, simțeam că fac ceva pentru binele familiei, plus că eram *civilizat*, eu nu-l dădeam pe Grișa în gât la modul direct, doar îl săpam definitiv, cu părinții lui cu tot. N-am avut nevoie decât de zece identități online și de patru-cinci luni de umblat pe forumuri și în rețelele de socializare pentru a sădi, încet-încet, ideea că Grișa avusese ideea (de fapt) să traversăm Neva, după care ne abandonase ca un laș și ne mai și pârlise, pe deasupra.

Pe scurt, mințeam de înghețau apele.

Pe atunci, oamenii erau slabi și aveau fixații, iar eu, deși copil, îi citisem imediat. În fond, le auzeam obsesiile și frustrările zi de zi, așa că nu mi-a fost greu să demonizez un jurnalist înjurat de o grămadă de lume pentru că-i făcuse campanie electorală antipaticului de Filatov. Am început prin a mă vârî în grupurile de discuții, m-am apucat să comentez cu aplomb, copiind din ziare opinii pe care abia le pricepeam, dar userii primeau de la mine numai ceea ce doreau să afle. Profitam din plin de falia dintre adulți și cei de vârsta mea, căci pe copii știam clar că n-aveam cum să-i păcălesc. De altfel, nici nu-mi propusesem asta.

Am devenit un ins ascultat și mi-am făcut propriii dușmani, unii fiind chiar avatarurile mele, care, ca din nebăgare de seamă, îmi ridicau argumente la fileu... Simțind eu că lumea începuse să mă urmărească atent, am început să picur online ideile care mă interesau. Azi pe Twitter, mâine pe Fakebook, poimâine pe forumuri – apăreau mărturiile ale unor părinți care auziseră de la copiii lor, vezi Doamne, cine fusese de vină pentru *Neva on the rocks, by night*. N-am

vândut toată povestea deodată și am păstrat pentru sfârșit o chestie năucitoare, din care reieșea că tatăl lui Grișa făcuse reportajul despre părinții mei nu pentru că ar fi fost furios, ci pentru că ar fi avut de rezolvat o problemă personală cu tata, care nu-l înghițise niciodată pe Filatov (ceea ce era adevărat) și care, pasămite, ținuse partea lui Baștovoï, rivalul politic al celui dintâi.

De fapt, conchideam „eu” după cinci luni și după ce ajunsesem să fiu zece persoane distincte, care scriau diferit, cu greșeli, ticuri și întorsături de frază deosebite, de fapt, părinții lui Grișa fuseseră niște mincinoși interesați de succesul politic, iar fiul lor un turnător ordinar care, culmea, ne pârâse pentru ceea ce el însuși ne băgase în cap.

Știam că fac o *mare* mizerie – tatăl lui Grișa se trezea cu atacuri din toate părțile, iar părinții celorlalți copii, auzeam, începuseră să-l evite pe Grișa. Ai mei se comportau cu demnitate și nu se băgau când cineva deschidea subiectul („Lăsați, lăsați...”), iar dacă vreun copil le spunea alor săi că nu Grișa era de vină, părinții îi explicau, cu tact pedagogic:

– Lumea e rea, puiule, ce știi tu...

Lionel s-a prins, însă.

– Mai bine las-o baltă, îmi zisese. Ce tot scurmi în rahat? Abia acum îmi demonstrezi cât de rău ești.

Dar cum să dau înapoi? Calomniam, calomniam – ceva tot rămânea. Îmi descoperisem o putere nebănuită și învățasem s-o folosesc. Jucam un *game* suprem, cu oameni în carne și oase, trebuia doar să fiu deștept și să nu-mi pese, iar eu n-am lăsat-o mai moale decât atunci când profesorii de la școala lui Grișa s-au decis să reia ancheta, obligându-l pe acesta să se justifice și să se scuze, ceea ce el, din cauza nervilor, n-a reușit decât în prea mică măsură. Colac peste pupăză, tatăl lui a fost atacat în mod mârșav de presa de opoziție, iar unul dintre argumente a fost chiar cel pe care-l plămădisem cu migală, în atâtea luni.

Mi s-a făcut frică și am dat să-mi retrag, pe nesimțite, armata de avataruri trimise la luptă online.

– Ai văzut ce-a ieșit cu bietul Grișa? m-a întrebat Ana într-o bună zi pe Skype. Câtă mizerie! Și când te gândești că totul i se trage de la articolele lui taică-său, săracul!

N-aveam cum să fac pe niznaiul și am încercat să schimb subiectul, dar ea nu s-a lăsat:

– Cel mai bine ar fi ca tu să te duci frumos și să le reamintești tuturor ce și cum s-a întâmplat. Îți dai seama? Nici mami nu mă mai crede când îi spun cum stau lucrurile cu adevărat! Cine-a răspândit minciuna asta e un... un...

Simțeam că mă topesc cu totul, mă lichefiam pe tastatură, și alta nu. A doua zi m-am dus la ai mei și le-am zis, nu foarte convins, că auzisem ce se întâmpla cu Grișa și că, nu știu de ce, vina începea să cadă asupra lui, deși nu merita. Nu cumva trebuia să pun lucrurile la punct? Ei puteau să mă ajute?

– Las-o cum a căzut, François, îmi zisese mama, căci tata încă nu-mi vorbea. Astea nu-s treburi pentru copii. Totul se întâmplă din cauză că cine știe ce porc de politician îi plătește o poliță tatălui lui Grișa. N-ai tu ce să cauți în mârșăvia asta.

Și-am rămas să trăiesc cu ce făcusem. Nu mai era nevoie de mine online, de fapt, nicăieri nu mai era nevoie de mine și de indentitățile mele – lansasem zvonuri care se discutau la ședințele cu părinții, în redacții și în parc, minciunile-mi zburau singure deja, prin aerul orașului, iar eu nu puteam decât să le urmăresc și să sper că niciodată, nimeni, n-o să ia calea IP-urilor ca să mă scoată din vizuina urzelilor mele, din *cloudul* de informații false care plutea, liber și pofticios, peste Piter.

Nu mai trebuia decât să uit de Grișa. Așa că am închis ușa fără s-o trântesc (Exit!) și m-am retras cu totul și cu totul pe celălalt tărâm, dincolo de Windows, dincolo de aerul respirabil, într-un loc în care n-aveam datorii și unde mi se oferea *absolut* tot ce pofteam. Cine spune că revoluțiile trec prin stomac e un tâmpit, pentru că poftele stomacului erau ultimele de care țineam cont; pentru cine intră online, mâncarea și apa sunt doar niște proteze care-ți semnalează eșecul – eșecul de-a avea încă trup. Oare când o să emigrăm pe siliciu? Când o să renunțăm la carbon, la carnea noastră cea de toate

zilele? Obligațiile doar de la ea ni se trag.

Până una-alta, măcar de-am rezista acolo, online, fără răgaz, fără pauză, fără armistițiu; visam la perfuzii care să-mi permită să rămân ținut în fața ecranelor – asta visam, când, trist din cale afară, apăsam pe SHUT DOWN, de parcă închiderea computerului era totuna cu moartea, cu exilul înapoi în oase, cu recursul la fiziologia care mă făcea perisabil și care-mi amintea de Grișa-Manechin.

Ieșeam la loc, în lumea celorlalți, ca un zombie mahmur – imaginile restante din www dansau peste clădiri și parcuri, peste trupurile de pe trotuar, grase sau slabe, cu ochi nerozi ce priveau vraște.

Mergeam spre școală, iar eu încă jucam nu știu câte jocuri deodată, îmi pregăteam conversațiile amânate temporar cu avataruri din toată lumea; auzeam claxoanele orașului, dar nu făceam altceva decât să plănuiesc pe ce site-uri anarhiste să mă înscriu, pe ce forumuri sociale să mă lansez în *debates* înțelese pe sfert, care nu-i interesau decât pe libertarienii de dreapta și de stânga (asta aveam s-o aflu mai târziu), înșii ăia care n-aveau nimic comun cu lumea de dincoace de ecranele cu cristale lichide; traversam pe zebră, dar puneam la cale strategii ca să-i înfrâng pe unii și pe alții, sau ca să depășesc opreliștile *questurilor* jucate: Day of the Tentacle, Grim Fandango, The Pandora Directive...

Și toate astea, doar ca să uit de Grișa. Și de biclă.

Nu-mi acordam circumstanțe atenuante că reveneam în lumea reală decât pentru un singur lucru – singurul pe care nu mi-l ofereau blestematele de Windows – drogul meu și al tuturor oamenilor, de când s-au ivit din hățșuri genetice, de când s-au înmulțit și-au umplut pământul. Îmi ofeream extaz trupesc, vai, iar asta mă extenua și mai și, mă trezea din morți, nu-mi mai dădea voie să adorm (cică din cauza testosteronului), mă lăsa lac de sudoare în așternuturi și-mi dădea apă la moară, căci muza ce-mi dirijase emisiile dispărea instantaneu, se transforma într-o ființă detestabilă, lipsită de saț, mă lăsa de capul meu până la o nouă reîncărcare a bateriilor când alegeam altă muză, altă situație, altă mizanscenă.

Mda. Din *post-coitum* nu-mi reveneam decât rătăcind pe net, iar de pe net nu-mi reveneam decât cu o nouă muză. Eram al lor și numai al lor, amin! Bunicul zicea:

– Băi, băiatule, vezi să nu mori împăiat.

Dar eu trebuia să uit de Grișa. Și de libertatea pe două roți.

Iată de ce, când tata mi-a vorbit pentru prima oară, după multe luni, spunându-mi că plecăm în Amazonia, pe râul Xingu, i-am răspuns, comentând sfruntat: „Ia-uite, scap de școală.”

– Fii atent că pe lumea asta există și internate, m-a avertizat tata, după care a dispărut la el în birou.

Nu știam mare lucru despre râul Xingu, iar despre Fawcett auzisem doar în treacăt. Înainte să cad în Neva, citisem despre un francez, unul Raymond Maufrais, care plecase în Guyana și care pierise acolo, nefiind găsit nici măcar de bietul său tată care scotocise jungla doisprezece ani încheiați. Maufrais împlinise circuitul carbonului, cum altfel, numai că n-avusese șansa vitelor din marile abatoare – nimeni nu-i ștampilase carcasa. Ce mă impresionase la el era că, la un moment dat, după ce căldura, gângăniile și foamea îl buimăciseră, își ucisese câinele mult iubit, Bobby pre numele său, ca să-l mănânce. Și eu aveam un câine. Îl chema Șosetă, și nu-mi dădeam seama cât de înfometat trebuia să fiu ca să-l ucid și să-l gătesc, știind că aveam să practic un canibalism *intergender*, mâncându-i și cel din urmă oscior.

În fine. Pregătindu-mă de plecare, mi-am reamintit de toți exploratorii și conchistadorii – printre ei, și de Fawcett, pentru că făcuse expediții în zona în care avea să lucreze tata. Mi-l mai aminteam și pentru că, deși trăise în plin secol XX, ținuse cont de povestea mirobolantă care-i mânase la drum pe toți exploratorii Americii de Sud: cică undeva, în sălbăticie, exista un oraș pierdut, abandonat, dar plin de bogății.

*Cavaler vestit
Și vesel gătit,
Pe drum a apucat-o,
Prin umbră și prin soare,
Cântând cântări ușoare,
Să caute Eldorado. 41*

Ce a urmat se știe – colonelul Fawcett a dispărut fără urmă și cei mai mulți au pretins că a fost ucis de indieni. Până aici, nimic neobișnuit pentru un explorator, dar mă puseseră pe gânduri cele petrecute *după* dispariția sa: omul nostru atrăsese în siajul său o sumedenie de epigoni, inclusiv pe tata, porniți atât după Fawcett, cât și după cetatea lui necunoscută. De ce-o făcuseră? Ce-i mânase în Golgota din *Inferno Verde*? Ce fel de om era oare Fawcett, de stârnise asemenea nebunie?

Fawcett era un Forrest Gump al vremurilor sale, după cum scria cineva, și se intersectase cu Winston Churchill, Mark Twain, George Bernard Shaw, Elena Blavatsky, Arthur Conan Doyle, Lawrence of Arabia, Rudyard Kipling, Ian Fleming, Leonard Darwin (fiul lui Charles și președinte al Societății Regale de Geografie), Mary Pickford, Aleister Crowley... De ce mai pleca el la naiba, la capătul pământului, când îl știa atâta lume bună? La noi, dacă cineva ar cunoaște măcar pe jumătate câte personalități cunoștea Fawcett, nu s-ar mai duce nici să cumpere pâine, darămite să rățăcească prin jungle fierbinți, pline de țânțari. Pe de altă parte, de ce-l respectau toate acele personalități? Se spune că povestea frumos și trezea pe loc interesul auditoriului, dar era acesta un motiv suficient ca să-l admiri? Oare îl respectau pentru că știa să găsească aur și nestemate sau el ocupa nișa specială a aventurierului, aceea care nutrea instinctele imperiale britanice? (Asta mă întreb acum, la bătrânețe.)

Nu mai spun că în cartea pe care Fawcett a scris-o despre expedițiile sale exploratorul șarjează, vorbind despre o serie de ciudățenii, care, în mod normal, *nu* fac deliciul oamenilor cu scaun la cap – în niciun caz al unora ca tata, care învățase meserie în perioada sovietică și care nu concepea să umble după „potcoave de cai morți”. Nici colegii lui de peste ocean n-ar fi făcut-o, ei fiind mânați de la spate de demonul profitului cu mânecute scurte și negre, care, pe vremea copilăriei mele, avea formă de Maserati.

Americanii nu mă interesează, însă: eu n-o să vă explic decât ce fel de cercetător era tata.

La vreo patru luni după ce am căzut în Neva, când lumea începuse deja să se uite strâmb la Grișa, se întoarce tata acasă într-o seară, neobișnuit de vesel:

– Am făcut rost de un grant gras de tot, se laudă el.

Era atât de satisfăcut, încât ne-a invitat pe toți în oraș. Rezervase o masă la restaurantul franțuzesc de pe strada Dekabristov, la doi pași de Teatrul Mariinski.

Invitația a căzut prost – în seara aia aveam întâlnire online cu niște băieți și fete de la Moscova și Odessa, ca să declanșăm o campanie de tancuri împotriva unor nemțâlăi din Dresda și Trier. Nu știu cum de ne prinsese jocul acela, că era plin de buguri și de loop-uri imbecile; de fapt, cred că una dintre fetele noastre căzuse în limbă după șeful *gamerilor* nemți și nu găsisese nimic mai bun de făcut decât să-l provoace la reluarea celui de-Al Doilea Război Mondial. Tancurile noastre ajunseseră de două zile pe aliniamentul Ostrava–Wroclaw–Poznan–Szczecin și-i băteau pe germani de le mergeau fulgii, dar asta nu-i împiedica pe cei doi porumbei să-și trimită mesaje scabroase în focul bătăliilor, ceea ce-i scotea din minți pe colegii neamțului, în timp ce noi, rusofonii, ca să zic așa, ne tăvăleam de răs.

– Dracu’ ne-a pus să ne omorâm cu fraierii ăștia în război? comenta unul din Odessa. Votca și fetele noastre îi puneau jos oricum.

– Pe bune... Eram stăpânii lumii dacă Eva Braun se năștea la Sverdlovsk!

În fine. Am trimis un mesaj de scuze tovarășilor de luptă și am plecat cu părinții (bleaah!) la restaurantul Grande Provence. Ce seară nimicitoare! În primul rând că bunicul n-avea chef de nimic. Eu, nici atât. Tata și mama, în schimb, făceau pe voioșii (din cauza banilor, probabil), dar pe bunicul nu-l duceai cu preșul. S-a enervat îngrozitor când a aflat pe *ce fel* de grant pusese tata mâna:

– Dragii mei, ne luase tata, închinând un pahar de *rouge*, o să mă lansez într-o cercetare ex-trem de interesantă: e vorba despre un proiect de arheologie experimentală. Încercăm să reconstituim gastronomia din timpul lui Petru cel Mare. Discutăm despre 1500 de euro pe lună, să știți!

Mama i-a zâmbit cam strâmb. Pe mine mă durea în cot de banii lui și, oricum, nu mie mi se adresase – mă invitase în oraș doar pentru

că n-avea tupeu să mă lase singur acasă. Bunicul, în schimb, a pufnit plictisit:

– Mare scofală!

– Ce, nu te bucuri? Îl întrebă tata.

– Dragă Vladimir Sergheevici, îl luă bunicul cam tare, îmi amintesc cum te certai în anul întâi cu profesorii din facultate. Nu-mi imaginam atunci că-i pun pile unuia care o să cerceteze foietaje și sosuri.

– De ce vorbești așa? E vorba de niște aspecte puțin cunoscute ale istoriei noastre...

– Mai lasă-mă, Volodia... Bunicul se posomorî, își aprinse o papiroasă – cică nimeni nu făcuse țigări mai bune decât papiroasele. Asta-i treabă de om serios? Auzi tu: gastronomia din vremea lui Petru cel Mare...

– E muncă cinstită, ce te șifonezi așa?

– Nu mă șifonez, Volodia, cum să mă șifonez? Doar mă gândesc și eu... Ești fiul meu, fir-ar să fie, iar eu am construit cuirasate de zeci de mii de tone și spărgătoare de gheață atomice... Tu te-ai făcut arheolog: foarte frumos! Începuseși ca leul, ca leul începuseși, iar acum mă uit la tine și nu-mi vine să cred... Auzi tu: meniurile de la Palatul de Iarnă!

– Pe vremea lui Petru, Palatul de Iarnă pe care-l știi dumneata nici nu exista, îl puse tata pe bunicul la punct.

Dar bunicul:

– Știi care-i treaba cu Palatul de Iarnă! Ce? Crezi că, dacă-s inginer, sunt, automat, un cretin? Ha!

– Mai încet! făcu mama. Se uită lumea la noi.

Bunicul coborî glasul:

– Ție ți se pare normal, o luă el pe mama, ca bărbată-tău să

pornească la drum ca un... ca un *crucișător*, luându-se-n piept cu toți *boii* din Universitate, și-acum să culeagă firimituri de la masa țărilor, ca un șoricel?

– Mai bine nu-ți spuneam nimic! se bosumflă tata. Nimeni nu-ți mai intră în voie de la o vreme încoace. De-aia nu mai dă nici mama pe la noi...

– Poftim?! se înfoie bunicul.

– Eh, e și asta o activitate științifică, Serghei Emanuelevici, interveni mama, netezind colțurile. În fond, aflăm lucruri noi, iar Petru cel Mare e o marfă de export, mă înțelegeți... E prima noastră poartă spre Europa.

– Ce marfă, ce Europa? Credeți că ăștia, arată bunicul spre bucătărie, credeți că o să schimbe meniul după ce-o să-și prezinte Vova – ras, tuns, frezat – rezultatele cercetării? Crezi c-o să se gătească la Buckingham blinele descoperite de bărbat-tău?

– Exagerezi, făcu tata. Aici e vorba de cunoaștere pură. Fără scop. Pe de altă parte, Occidentul e cu ochii pe noi, străinii sunt curioși, vor să afle lucruri inedite...

– Despre fripturi în sânge și cartofi natur?! tună bunicul. Doi tineri de la masa alăturată tresăriră. Mă scuzați, se înclină bunicul spre ei. Continuă: Păi, omul ăla pentru care te-ai certat cu partidul, îi zise lui taică-meu (se referea la însuși Fawcett), omul ăla a crăpat de unul singur, Vova, a crăpat departe de ai lui, înfometat și însetat, că din cauza ta am ajuns să-l învăț și eu pe de rost... Tu după unul ca el te luaseși, după unul ca el! Ăla om adevărat, fir-ar să fie! Iar tu? Tu te bucuri de 1500 de euro pe lună și de niște pâine prăjită cu unt, ai mai pomenit așa ceva...? Of, zău de nu-mi pare rău de tine, Mașenka, bou am fost, cât de rău te-am judecat atunci, la început... Asta e... Asta e... Și cu asta, cred că am spus tot, se potoli el ca prin farmec. Mă rog, ce știu eu, ridică el paharul, râzând ca un prost, un proiect e un proiect! Felicitări, Vladimir Sergheevici, banii, ca să zic așa, sunt oricând bine veniți. Chiar și ăia furați!

Dacă ăsta ar fi fost singurul necaz din seara aceea, încă ar mai fi fost cum ar fi fost. La Mariinski, însă, fusese reprezentație mare cu

Sărbătoarea Primăverii, de Stravinski, iar familia Anei fusese la spectacol. Pe Ana n-o mai văzusem de când cu pățania nenorocită din februarie și, din câte aflasem, ai ei îi interzisese să mă mai caute. Mai vorbiseram noi pe Skype (of, Grișa, Grișa...), dar nu ne mai văzuserăm *face 2 face*.

Iată, însă, că întâmplarea potrivise lucrurile într-un fel îngrijorător: aveam să ne revedem în carne și oase, căci părinții Anei reținuseră locuri la Grande Provence, la numai două mese depărtare de noi. Când au intrat, ea m-a văzut pe mine, eu am văzut-o pe ea, părinții noștri s-au văzut unii pe alții. Părinții Anei au înțepenit în ușă, oberul n-a știut de ce s-au oprit, le-a zis ceva, până la urmă ei s-au hotărât să intre. „Ce ghinion!“ mi s-a părut c-o aud pe mama Anei, dar bietul tata i-a privit îndelung, gata-gata să-i salute primul, deși ei intrau în încăpere. Mă mir până în ziua de azi că a fost în stare să se abțină, el, „fetița“ mereu atentă să se împace cu toată lumea, dar părinții Anei nu i-au dat nicio șansă: au făcut așa, un gest ca-n westernuri, privind sfidător într-o parte, doar că n-au scuipat pe podea.

Eu, însă, n-aveam reținerile tatălui meu și am dat să mă ridic cu tupeu. În fond, trecea iubita mea, cea care mă lansase cu bicla peste gheața Nevei. Mă așteptase cu un bulgăraș de gheață curată, iar eu n-apucasem să i-l dăruiesc.

Dar nu m-am mai ridicat. În ultimul moment, pe două roți, ca să zic așa, mi-am dat seama că Ana crescuse *foarte* mult – era mai înaltă decât mine! Cred că s-a prins și ea, pentru că mi-a aruncat o privire încurcată; nu-i venea să-și creadă ochilor: pe tine te-am admirat? cu tine stăteam de vorbă? – Dumnezeuule mare! părea ea a-și spune.

Se făcuse pe trei sferturi femeie, ce mai tura-vura. Sâni îi crescuseră, posteriorul i se arcuise, până și mersul îi era altfel, cât despre privire, ce să mai spun! Când a trecut pe lângă mine, a lăsat un *altfel* de miros, în care nu parfumul cântărea cel mai greu – dacă vrei să știți, lăsa o dâră de aer puțin mai cald, catifelat, dulceag-verzui (sic!) și crud, iar carnea i se legăna după un tipar cum nu mai văzusem nicio dată.

– Închide gura, François, îmi zise bunicul.

Mă prefăceam că nu-mi pasă de nimic, dar numai eu știam ce era în sufletul meu. Ce soartă! Rămăsesem îndrăgostit de o fată care crescuse mai înaltă decât mine. Și dacă traversada Nevei s-ar fi încheiat cu bine? (Ah, Grișa, Grișa...) Ce-aș fi făcut dacă, rămânând cu Ana, aș fi văzut-o cum crește pe zi ce trece, prinzându-mă din urmă și depășindu-mă?

Bunicul mă simți și se înmuie – nu știți ce sagace era! Deveni mai permisiv cu tata, doar-doar ar destinde atmosfera, și, în scurt timp, ajunseră să se îndemne unul pe altul să bea. Până la urmă, bunicul făcu ce făcu și descoperi beneficii într-o cercetare gastronomică, care făcea din Petru un țar și mai mare decât fusese. Ai mei răsuflară ușurați și-o dădură pe panta patriotică, argumentând că rușii aveau *și ei* bucătăria lor, care, ca multe alte lucruri bune, nu era bine promovată pe plan extern. Ne-o luau veneticii înainte! Tata se scobi prin buzunare după țidula care dovedea de ce chestie serioasă se apucase (nu găsea nimic, ca de obicei), dorind să ne arate și cu *cât* se vor majora veniturile familiei. Mama îi atrăgea atenția să stea locului, să nu ne facem de râs, dar tata, nimic! Întoarse buzunarele pe dos, se înroși, scrâșni. Bunicul îi spuse și el să stea potolit, că-l crede pe cuvânt, dar îi luceau ochii de curiozitate. Să-ți dea, mă, bani, că meriți, zise el la un moment dat, ei au mulți bani de dat. (N-am aflat nici până acum cine erau acei *ei* de la „au mulți bani de dat“.) Linișteți-vă, hai, linișteți-vă, îi îndemna mama, privind în jur, vorbiți mai încet.

– Ba o să vorbim cum vrem! zise tata, luându-și iar buzunarele la puricat.

Tot ținând-o așa, din pahar în pahar (comandaseră un Coteaux Pierrevert), bunicul și tati se înfuriară că veniserăm acolo, la Grande Provence, în loc să fi mers la o bombă de cartier, unde sigur am fi găsit mâncare mai ieftină și mai gustoasă.

– Și unde nu apăreau fițoase ca asta (adică Ana), să ne învețe cum se *pășește* pe parchet, se enervă bunicul. Ia hai să plecăm!

– Hei, încercă să-i potolească mama, încă n-am terminat. Mai așteptăm un fel.

– Și ce? se ambală bunicul, n-ai auzit că Volodia a pus mâna pe un

purcoi de bani? N-ai găsit, dom'ne, hârtia?

– Habar n-am unde am pus-o, se înverzi tata.

Transpirase de când o tot căuta.

– Eh, dacă n-o găsești, n-o găsești, dă-o-ncolo, n-ai acu' nevoie de ea! Oricum, noi plecăm de-aici, anunță bunicul, bătând cu palma în masă. Plecăm și plătim toată comanda, chiar dacă sărim peste felul doi! Nu dau o ceapă degerată pe arginții lor, dar acum, uite, din suflet mă bucur că ai pus mâna pe o găleată de dolari.

– E vorba de euro, îl lămuri tata. Euro sunt mai tari ca dolarii, să știi.

– Ei, și? Dolari, euro, ruble, plăștri – fac ceva pe ei! Plata! Plata! ridică bunicul glasul.

– Vă rog, Serghei Emanuelevici, vă rog! încercă să-l potolească mama.

– Lasă-l în pace, Mașenka! zise tata. Ce, n-are dreptate? Banii ne-au făcut pe noi?

Nu-l mai recunoșteam. N-avea el curaj să vorbească tare, dar, altminteri, îl apucase o mânie fioroasă, care ne lua pe sus. Începea să mi se facă rușine, mai ales că Ana se uita, cu ochi mari, spre masa noastră.

Iar tata:

– Plătesc imediat și-o ștergem de-aici! Ce-am ajuns? Cerșetori la noi acasă? Mâncăm mâncare străină, ne îmbrăcăm cu costume străine, mergem în automobile străine... M-am săturat!

– Corect, Vovicika, corect! se ambală și bunicul. Mai trase o palmă în masă. Cere-le nota, dă-i dracu' de nesimțiți!

– Nota de plată, făcu tata, dar nu suficient de tare. Prost am fost că v-am adus aici! *Quelle saloperie!* Îmi cer scuze, Mașa, Mașenka, îmi cer mii de scuze, iartă-mă!

Pe mine nu mă pune la socoteală. Dar mama:

– Ba ne-ai invitat aici, știu bine, din cauza mea. De mult doream să mâncăm *à la française*. N-am fost de cinci ani la un restaurant franțuzesc...

– Domnilor? apăru chelnerul. Vă nemulțumește ceva?

Zâmbea ca un bou, și el.

– O clipă, făcu mama. Nu ne înțelegem asupra desertului. Ne scuzați.

– Am găsit-o! izbucni tata, scoțând la iveală nenorocita de țidulă. Dacă vreau, o rup! se lăudă el în fața bunicului.

Bunicul privi hârtia, se asigură că-i doar o copie xerox și zbieră:

– Rupe-o, paștele mă-sii de hârtie, rupe-o!

Șraaaf! – tata zâmbi malefic, frichinindu-se, și făcu hârtia bucăți.

– V-ați potolit? ridică mama tonul. Mi-e foame!

Până la urmă, am rămas. Am mâncat tot ce ne-au pus ăia pe masă. Ne-a scos la liman și faptul că tata a văzut în meniu că *le chef* avea un nume rusesc neaș. Mie îmi era indiferent dacă stăteam sau plecam. Dacă rămâneam, o aveam pe Ana sub ochi și, odată cu ea, și imposibilitatea de a mai fi împreună, ea fiind cu patru-cinci centimetri mai înaltă decât mine. Dacă plecam, știam că lăsam pentru totdeauna la Grande Provence, tot ce însemnase Ana pentru mine.

La desert, tata și bunicul se liniștiră, iar mama începu să zâmbească sincer – adevărul e că tata și tatăl lui tata (sic!) deveneau hazlii după ce se ciuguleau. Până și pe mine m-au făcut să râd după ce bunicul a zis bancul cu rusul care l-a rugat pe spiridușul fermecat să-l facă să urineze votcă, nu pipi, chit că n-am înțeles mare lucru. Bancul se încheia așa: „În noaptea asta o să te rog să bei direct din sticlă”, îi recomanda soțul soției, iar eu am hohotit prosteste doar pentru că văzut-o pe mami că se îmbujorează, privind în jur cu teamă, să nu ne audă cineva.

Am ieșit din restaurant după 12 noaptea. „Noi fugim în crucea

noapții”, intona bunicul un cântecel, în șoaptă. Afară era încă lumină – doar eram în iunie. Pe când așteptam taxiul, vedeam cum tata uită, încet-încet, de veselia din ultimele ore. Bunicul, la fel – se opri din cântat. Curând, stăteau amândoi pe trotuar, posaci, nici nu se uitau unul la altul.

– De ce-ai comandat două taxiuri? întrebă mama când ne trezirăm cu două mașini care trăgeau la bordură. Nu încăpeam într-unul singur?

– Tu nu vezi că părinții Anei se uită după noi? zise tata, iar mama dădu din cap: „Ahaa... tâmpiții!”

Tata și bunicul se urcară în primul taxi, iar eu și mama în al doilea. Când am ajuns acasă, tata era supărat, iar bunicul tăcea mîlc. În fine, tata a plătit taxiurile, lăsând bacșișuri grase, și ne-am dus sus.

M-am băgat în camera mea (de-acum aveam la dispoziție tot dormitorul, Lionel fiind detașat de câteva luni la Marea Barents) și, în timp ce-mi puneam pijamaua, am simțit în sunetele din încăpere sau poate doar în aerul ei ceva ce mi-a adus aminte de traversada Nevei. „Să vezi”, mi-am zis, „că iar o să răspund unei replici neauzite.”

N-au trecut decât două-trei clipe și m-am trezit cum rostesc în gând, fără să mă pot controla: „Sunt aici. Nici acum nu mă auzi?”

M-am prăbușit pe marginea patului. Aveam senzația că o parte din mine o luase înaintea mea, lăsându-mă de izbeliște, preocupată să facă față... să facă față cui?

Am dat *undo*, doar-doar aș reparcurge tot ce se petrecuse în ultimele minute. Avusesem impresia că sunetele camerei se atenuaseră; parcă se modificase și textura aerului, ca și cum ar fi fost alterată de niște impurități greu de definit, sau ca și cum ar fi fost un aer care mai fusese respirat o dată, nu sunt sigur – cert este că ceva se transformase în jurul meu, iar acel ceva mă anunțase, fără drept de apel, că urma să dau răspuns replicii neauzite, așa cum făcusem și în noaptea în care o luasem cu bicicleta peste Neva.

Oare la fel simțisem și *atunci*? Parcă nu... Atunci, în februarie,

răspunsul meu nu fusese anticipat de nimic, acum se întâmplase chestia asta cu mirosul și cu sunetele... Atunci fusese frig, acum era o noapte caldă. Atunci fusese beznă și ceață deasă, *nacht und nebel*, cum s-ar zice, acum era penumbra iscoditoare a nopților albe. Atunci mă pregăteam de o ispravă (of, Ana...), acum eram acasă și nu voiam decât să intru pe net.

Nimic nu mai era la fel, nimic, nimic, nimic.

După aceea, însă, mi-a ieșit totul din minte: din camera alor mei se auzea un fel de scâncet. Câteva secunde nici n-am mai respirat. M-am apropiat tiptil de ușă. Scâncetul s-a repetat.

– Nu te mai gândi, Volodia, zicea mama. Ați greșit amândoi. De ce-ați băut atât?

– N-aveam de ales. Ai recunoscut și tu că n-aveam de ales.

– N-aveai de ales, dar uite unde s-a ajuns... Nu mai pune la suflet, gândește-te că-i bătrân, nu mai e obișnuit cu băutura, cine știe ce-o fi fost în capul lui...

– Tata?! Neobișnuit cu băutura?! Fii serioasă... Era perfect... lucid, da, era lucid... Of, să vezi că iar mă ia cârcelul... Au!

– Ziceai că te duci la doctor, n-ai fost? E cam ciudat, cârcelul ăsta. Se fac câteva luni de când te încearcă...

– O fi de la cap, mă ia de fiecare dată când mă enervez... Al naibii, ce doare!

Dar mama:

– Ia, întinde-te, să te frec pe picior.

Trecură câteva clipe. Se auzi un mormăit.

– M-a enervat discuția cu el, zise tata, asta s-a întâmplat. Mi-a căzut ceru-n cap, e prima oară când vorbește despre moarte. Auzi la el: „Să mă arzi, Vovicika, după ce-o să mor, te rog să mă duci la crematoriu și să mă arzi.” Ziceai că vorbește despre garnitura de la chiuveță: unde-o aruncăm, acum, că s-a stricat? Cum de-a putut să-

mi spună așa ceva tocmai mie?

– Păi, cui să-i spună? E mai... el a fost mereu mai pragmatic.

– Pragmatic?!... Vorbea de înmormântare, ce pragmatism?

– E bătrân, ce vrei? Se gândește, și el, la moarte.

– Mă rog... așa fi fost dispus să accept discuția dacă era bolnav, dar uite-l ce bine se ține!... Nu-i bolnav, ție ți se pare că-i bolnav?

Mama nu răspunse imediat.

– E doar bătrân, zise ea într-un târziu. Mă mir, însă, că s-a schimbat la 180 de grade... Mergea la biserică, aducea popi în casă, se abonase la reviste ortodoxe, o țara pe maică-ta la mănăstiri, lua apă sfințită de la toate bisericile și-i ducea pe-ăștia mici la împărtășanie – mai ții minte când a umplut debaraua cu agheasmă? Și-acum, uite, vrea să se ardă...

– Vezi? I-am și spus: ce te-a apucat, tată? Iar tata: „Am început să cam uit, Volodia. Mi-e frică să nu uit să-ți zic că vreau să fiu ars. Nu vreau să mă trezesc în ultima clipă că mă îngropi în vreun cimitir. Nu suport popii, înțelegi?” – uite-așa mi-a răspuns. Și eu l-am întrebat: „Tu?! Nu mai suporti popii!” Iar tata: „Nu i-am înghițit niciodată...” „Aha... Păi, dacă nu i-ai înghițit niciodată, de ce-ai aranjat ca Lionel și François să fie botezați?” Și el: „Iac-așa! Băieții trebuie să aibă mereu în minte că sunt la fel ca toți ceilalți. N-am vrut să se simtă și ei, ca mine și ca tine, diferiți, chit că acum, toți idioții se botează...” „Eh, toți idioții”, i-am zis, „copiii nu-s idioți, doar părinții. Eu și cu tine, de pildă”, am râs eu. Dar tata: „Cum spui tu, Vova, cum spui tu, noi doi suntem niște idioți, niște idioți și niște farisei. Dar băieții tăi, băieții *noștri*”, a subliniat el, „ei trebuiau să capete din start convingerea că între ei și ceilalți copii nu sunt niciun fel de diferențe, pricepi? – nici-un-fel! Poate că mâine, peste un an, sau peste zece, Lionel și François o să creadă, și ei, că botezul nu-i bun de nimic. Până atunci și după, însă, ei trebuie să fie convingși că-s ruși ca toți rușii. La asta e bun botezul, să știi de la mine, ai văzut ce preț se pune pe diferențe în zilele noastre... Mai ții minte ce scandal a ieșit la botezul lui Lionel?”

– Atunci, îl întrerupse mama pe tata, înțelege-l *și* de ce-a poftit să discute cu tine despre cremație. Și-o fi revenit, s-o fi făcut din nou ateu, și vrea ca măcar după moarte să le dea popilor peste nas... Auzi, tu... Nu i-a înghițit pe popi niciodată... Mă ia cu frig când mă gândesc că ești fiu-său și c-o să îmbătrânești... Tu ce-o să faci? O s-aduci și tu popi în casă ca să le dai șuturi în fund după aia?

– Dracu' știe! Acum, mi-e doar dor de tata, săracul... Măcar de-ar fi crezut în Dumnezeu, dacă tot simte că i se apropie ceasul!

Nu mai aveam chef de niciun net. M-am băgat în pat. M-am gândit la o lume fără bunicul și mi-au dat lacrimile, oricum trebuia să dau apă la șoareci în noaptea aia, prea îmi ieșiseră toate pe dos... M-am gândit atunci la Ana. Ea nu mai semăna cu cea de acum patru luni și puteam să spun, cu mâna pe inimă, că n-aveam chef să rămân îndrăgostit de ființa înaltă de la Grande Provence. În schimb, ea se transformase în asemenea hal, încât, de-acum, îmi dădea ghes și în felul *acela*, încercat spre dimineață, pe care nu-l asociam, nici mort, cu dragostea adevărată.

Mi-am zis: să vezi că n-o să scap niciodată – nici de net, nici de chestia „asta”. De ce naiba îmi făcea *și* Ana așa ceva? Nu-i ajungea că mă năucise, crescând prea înaltă? Ah, cum pândesc toate, degeaba mă abțin o zi, două, trei – se întâmplă după aia ceva, orice: sau îmi place prea tare, sau mă supără din cale afară, și praful se alege de promisiunile mele. Degeaba-mi spun că nici netul, nici chestia „ailaltă” nu sunt adevărate, că mă fură pe bucați și că-mi usucă creierul, eu tot le doresc, tot jinduiesc după ele, tot abia aștept să le fac...

Așa că am dat drumul televiziunii omului deștept, iar Ana cea nouă a aterizat cu blândețe la mine în cearșafuri, alcătuită din fuioare de aer, cu picioarele conturate de frânturi de gând, cu sânii precum două volume ideale de consistență nicidecum verificată. Chiar așa, am reflectat, oare cum or fi sânii femeilor? Or fi tari, ca mușchii? Or fi ca niște pernițe de grăsime? Sau doar ca aerul?

În fine. Am iubit-o *și* pe Ana în felul *acela*, ce să fac? Am iubit-o rău, rău de tot (abia m-am abținut să nu fac zgomot, căci patul scârțâia) și, ca de obicei, după ce-am scăpat de spectrul trupului ei absent, m-a cuprins greața, sila, ba chiar sâmbânța de ură ce-o purtam oricărei

femei după ce totul se dizolva (ca după o bătaie de palme) în amintire recentă.

Cum de-a ajuns Fawcett să-l pasioneze pe unul ca tata? Englezul nu s-a lăsat delimitat de formule, în timp ce tata tocmai asta a moștenit cel mai mult de la bunicul: unu și cu unu fac doi, ca să plutească, un vapor trebuie să disloce o masă de apă de atâtea mii de tone, impulsul e egal cu masa ori viteza la pătrat și tot așa. V-am mai spus: tata e un cercetător tipic și are o frică sfântă de ridicol, o știu bine, căci am moștenit-o și eu. Tata n-ar fi acordat atenție relatărilor lui Fawcett (cu rândurile acestea s-a delectat Hemingway înainte să-și potrivească pușca în gură) care spuneau, citându-i pe indienii Nambikwara, că „lumina acelor case din piatră nu se stinge niciodată”. El n-ar fi luat nicicând în considerare că „acea ciudată sursă de iluminare dovedește că băștinașii din junglă sunt rămășițele unei civilizații trecute ce și-a păstrat cunoștințele străvechi”, asta, ca să nu mai zic că n-ar fi acceptat niciodată că „indienii cu pricina stăpânesc forțe necunoscute, pe care oamenii de știință contemporani au datoria să le redescopere”.

Fawcett avea coaie, fir-ar să fie, și încă unele dolofane, dacă era în stare să scrie așa ceva! Bietul tata n-ar fi avut nicicând tupeul să profereze asemenea argumente. Poate că din cauza asta abandonase studiul lui Fawcett și-și lăsase baltă visurile din tinerețe: cum să formulezi astfel de idei în fața unui corp științific care probează până și rețetele de bucătărie și (să zicem) managementul timpului în atelierele de tâmplărie norvegiene?

Pe de altă parte, însă, era vorba la Fawcett doar de coaie, sau și de nebulie, de dispreț pentru viața celor din jur, inclusiv a celor dragi? Mă întreb asta pentru că, deși îl acuzam pe tata că n-are sânge-n instalație, nu era el omul care să mă târască într-o junglă necunoscută, plină de indieni nepacificați, de animale de pradă, de șerpi și de gâze capabile să te ucidă în cele mai felurite moduri. Pe vremea lui Fawcett, în Mato Grosso te îmbolnăveai de dizenterie, de friguri galbene și de malarie; nu existau nici vaccinuri, nici antibiotice, și orice rană, cât de mică, se infecta, în timp ce sub piele puteai să te alegi cu viermi ce-ți săpau tuneluri prin carne, și care, într-un final, se urcau la ochi și te orbeau. Mai puteai să încasezi altă

nație de viermi, în vasele limfatice, iar ăștia-ți umflau picioarele și te îmbolnăveau de elefantiazis; în jungla anilor lui Fawcett erai înțepat, mușcat, zgâriat, turbai de sete și de foame, dacă făceai pipi în apă te puteai alege cu un *candiru*, care o lua pe urma caldă a jetului de urină, urcând în contracurent până în vezică, unde-ți suga sângele, singura scăpare fiind ca nenorocitul de pește să se sature și să iasă repede-repede (dacă înțepenea în uretră, aveai noroc: amputarea penisului îți salva viața); mai erau piranha și țipari electrici, *purake* – cum naiba de-l luase Fawcett în expediție pe Jack, fiul cel mare, copilul la care ținea (ca să-l citez) ca la ochii din cap?

În timp, am aflat ce fusese în mintea lui... Am aflat de la tata, care, pregătind plecarea la Cocraimoro, se apucase din nou de citit. O antrenase și pe mama în nebunia lui, așa că toată ziua bună ziua făceau fișe, scoteau hărți la imprimantă, citeau mărturii, adunau reviste de specialitate etc. Într-o seară, în timpul unei discuții, tata i-a zis mamei că participarea lui Jack la expediție făcea parte dintr-un plan mult mai vast, care n-avea legătură nici cu comorile din Eldorado, nici cu gloria științifică.

Cea care i-a atras atenția tatei asupra acestui fapt a fost, ca să zic așa, însăși Nina, soția lui Fawcett și mama lui Jack. Pe 1 noiembrie 1926, deci la un an și jumătate de când nu mai avea vești de la cei doi, Nina Fawcett îi scria unui oarecare maior Mein: „...nu cred că va mai trece multă vreme înainte ca noi – soțul meu și cu mine – să vă solicităm ajutorul în dezvoltarea teritoriului cel nou, fapt ce va necesita o mulțime de oameni valoroși, de toate meseriile. De îndată ce voi primi mesajul mult-așteptat de la soțul meu, am să vă contactez atât pe dumneavoastră, cât și pe toți ceilalți implicați în proiect. Îmi exprim speranța că în curând veți cunoaște în carne și oase întreaga familie Fawcett.”

Tonul scrisorii era potolit și lipsit de îngrijorare, ceea ce te puneă din prima pe gânduri. Pe lângă asta, tata se întreba: La ce teritoriu se referea Nina Fawcett? Cine erau oamenii care trebuiau să-l populeze? Despre ce proiect era vorba?

N-avea răspunsuri, iar întrebările cu pricina îmi stârniseră (cum altfel?) curiozitatea, așa că m-am apucat să citesc și eu. A sosit momentul să mărturisesc că n-aș fi fost atât de decis să parcurg legenda englezului, dacă n-aș fi trecut printr-o întâmplare mai

degrabă stranie.

Pe vremea aceea dădusem cărțile deoparte – citeam doar de pe net și, ca să fiu cinstit, mai mult mă *jucam* pe net. Ei, bine, exista un joc, The Lost City of Z, scos de National Geographic, care se referea la omul care bântuise tinerețile tatălui meu. Era un joc simplu, de metrou, un *quest* cu grafică marfă, un HOG 42 americanesc de școală, în sensul că învățai subiectul amuzându-te din cale afară – edutainment pentru candidații la culturalizare, ce să mai vorbim. Pentru un *gamer*, jocul era ideal ca să intri în subiect, chiar dacă era cam lent și avea niște buguri idioate, ca orice proces educativ.

La un moment dat, într-o seară, eram cufundat în joc. Tocmai aflasem pe ce hartă a exploratorului era ascuns un indiciu capital, când mă trezesc cu un *cliing*: promisem un mesaj pe contul avatarului meu. The Lost City of Z nu e genul de joc care să genereze conflicte sau tovărășii online, așa că m-am mirat. Intru în cont, deschid mesajul și...

...și fac ochii mari.

„Ești fiul lui Vladimir Perelman, iar eu sunt prietenul tău. Știi ce mă întreb? De ce pleacă tatăl tău în Mato Grosso? Vrea să ia urma orașului Z sau și-a propus, de fapt, să te ia cu el în junglă ca să te maturizezi? Indiciu: Vladimir Perelman ar fi încântat ca fiul lui să nu mai piardă vremea jucându-se pe computer.”

Mesajul era semnat: Schliemann, călătorul.

Să-i răspund? Să nu-i răspund? Sintagma „a te maturiza” îmi ridică și acum suspiciuni: nu face decât să-mi aducă aminte că, după ce voi muri, voi deveni teribil de plicticos, după cum urlă Viktor, vocalistul de la Sonda lui Molodkin, imediat după soloul de chitară: mai bine viu decât mort, rap-rap, mai bine scandalagiu decât plicticos, rap-rap-rap, ah, ce-o să mai taci sub pământ, rap-rap, căci morții-s mereu, dar mereu, altruiști, rap! Din cauza aluziei la maturizare, m-am gândit că Schliemann, călătorul, era un cunoscut – poate chiar Lionel, care mă lua peste picior pentru că se plictisea de moarte pe submarinul lui din Marea Barents.

Am citit mesajul cu pricina în fel și chip, am făcut verificări de IP, am

dat sfoară printre cunoscuți – am făcut tot ce era de făcut ca să aflu cine mi-l trimisese. M-am uitat la cuvinte, la pauzele dintre ele, la caracterele cu care fusese scris mesajul, la sintaxă, căci orice mesaj de chat își are semnătura sa particulară, așa cum aveau și telegrafiștii în timpul războiului.

Mda... Parcă nu era Lionel și nici vreun alt cunoscut. Nu-mi plăcea să bâjbâi, însă, așa că am ieșit la atac.

Și am răspuns. Am mers pe 90% sinceritate, căci de la Grișa încoace, vai, învățasem care e treaba cu comunicarea pe net, iar eu aveam chef să-l trag de limbă pe Schliemann, călătorul. Așadar, i-am spus că tata era un bun cunoscător al subiectului și că, din câte știam, îi contaminase pe mulți cu pasiunea lui. Mai mult, am recunoscut că, în ce mă privea, abia așteptam să petrec un an sabatic. Îmi plăcea cum suna chestia asta, mai ales de când aflasem că așa se numea chiulul cu alibi.

Am încheiat, băgând minciuna strict necesară unui mesaj de tatonare. Absența pe net a contactului *face 2 face* transformă orice dialog într-un joc, așa că minciuna (s-o știți de la mine) vine la pachet cu distracția.

Prin urmare, i-am băgat un mort în casă lui Schliemann, călătorul: „Tatăl meu a efectuat cercetări recente asupra subiectului. Datele lui indică fără dubiu că majoritatea celor plecați pe urmele lui Fawcett s-au lăsat păcăliți de coordonatele false pe care exploratorul le-a oferit publicului larg. Până și Societatea Regală de Geografie a fost indusă în eroare de acest *trick* al lui Percy Fawcett.”

Minciuna *mea* se referea la pretensele descoperiri ale tatălui meu: el nu făcuse nicidecum asemenea cercetări. Dar bănuiala că Fawcett ne dusesese cu preșul exista de multă vreme, iar ea avea în vedere tocmai coordonatele cetății Z. Iată, deci, cât de simplu e să clatini încrederea cuiva! Dacă nu sunteți experți în minciuni, însă, vă sfătuiesc să procedați așa doar online, căci altminteri vă dă chipul de gol. Eu așa pățesc, totdeauna, iată de ce mă rog pentru sănătatea lui Bill Gates.

În fine. I-am răspuns lui Schliemann, călătorul, și am semnat, ca să nu mă creadă vreun prost, ceva: Muribacca, Marchiz al Minelor.

Necazul cu minciunile e că, odată lansate, trebuie cultivate (ah, Grișa...), iar eu nu știam mare lucru despre acest Muribacca. Și, iată-mă și pe mine lansat în lecturi masive despre pasiunea de tinerețe a tatălui meu – portretul arheologului ca tânăr, aha! Văzându-mă, bunicul mi-a spus că noi, copiii, nu moștenim doar trăsăturile părinților, ci și problemele lor, de parcă aspirațiile s-ar transmite din generație în generație la fel ca blestemele biblice. Ce să-i răspund? Că subiectul mă prinsese în asemenea hal, încât nu mai făceam decât să joc *The Lost City of Z* și să citesc tot ce îmi oferea Google referitor la subiect? Că urmăream orice frântură de biografie a englezului? Că citisem despre spiritism și teozofie până când înțelesesem cum a apărut Biserica Scientologică și cum de-a fost posibil ca un actor scundac să spargă box-officeul?

Și așa se face că, așteptând replica lui Schliemann, călătorul, am aflat că în căutarea lui Fawcett au plecat paisprezece (14!) echipe de exploratori și că au pierit peste o sută de oameni, fără ca nimeni să fi deslușit misterul dispariției sale, chiar dacă unii au pretins că l-au întâlnit pe colonel în junglă. Primul care a susținut că l-a văzut a fost un inginer francez, Roger Courteville. Acesta plecase din Cuiaba la vânătoare de aligatori și ajunsese la o sută șazececi de kilometri nord de Diamantino, când dăduse ochi cu un bătrân bărbos care stătea pe marginea drumului, nepăsător la țăntării care îl înțepau. Episodul a avut loc în 1927, la doi ani de la dispariția lui Fawcett.

Pe vremea aceea, fiul mai mic al lui Fawcett, Brian, era inginer de căi ferate în Peru, iar Courteville, care o ținea una și bună că stătuse de vorbă cu tatăl său, venise la Lima. Brian dăduse fuga din Anzi, de unde lucra, ca să discute cu Courteville, iar acesta din urmă îi relatase întâlnirea: Fawcett îi spusese că ultima sa expediție fusese un eșec, că Jack se îmbolnăvisese de friguri și că ei doi n-aveau de gând să dea niciun anunț oficial, pentru că nu poșteau să se întoarcă în lumea civilizată. (Nu suflase o vorbă despre nevastă, despre Brian și despre Rimmel, de parcă n-ar fi contat.)

Fawcett îi mai explicase lui Courteville că alesese o viață liniștită de fermier (!) și că avea să rămână cu Jack în zona situată la nord-vest de Diamantino, fără să precizeze mai mult despre amplasamentul „fermei”.

Un articol publicat în *O Jornal*, din Rio de Janeiro, descrie întâlnirea

pe larg:

„Mergeam pe lângă Chapada, către Burity“, povestește Courteville, „când am zărit pe marginea drumului un om de 50–60 de ani. Părea foarte obosit. Își ținea mâinile pe genunchi și avea părul și barba albe-cenușii. Purta pantaloni scurți, kaki, așa cum poartă cercetașii, și o pălărie cu boruri largi (...) .

(...) ca să intru în vorbă cu el, l-am întrebat dacă eram departe de Cuiaba, însă omul nu m-a băgat în seamă. Era încălțat cu niște ghete uriașe, iar gambele și coapsele sale, dezgolite, erau acoperite de nenumărați țânțari. Stoicismul lui era atât de bizar, încât i-am zis:

– Țânțarii ăștia te-au luat în primire, omule...

Remarca mea și-a produs efectul, iar bărbatul a ridicat privirea spre mine. Chipul îi era obosit, consumat de febră, dar ochii săi aveau o căutătură puternică, neînduplecată – m-am gândit atunci că omul din fața mea fusese militar. Într-un târziu, mi-a răspuns:

– Bietele animale... sunt și ele înfometate..."

În documentele de familie ale lui Fawcett (așa-numitele Însemnări Secrete), Brian afirmă că varianta lui Courteville e foarte probabilă, lucru pe care același Brian, însă, îl contrazice în prefața volumului *Exploration Fawcett*, pe care l-a editat. De ce această contradicție? De ce soția lui Fawcett era liniștită, de ce fiul său mai mic dădea crezare unui basm de adormit copiii, de ce fusese necesară redactarea unor Însemnări Secrete, care contraziceau cartea ce-l dezvăluise pe colonel publicului larg?

„Banii și gloria“, mi-a răspuns Schliemann, călătorul. Terminasem questul The Lost City of Z și nu mai intram în joc decât ca să corespund cu el. „Banii și gloria, ce altceva să dorească urmașii lui Fawcett?“

Hm, dacă fusese vorba de bani, nu fuseseră prea mulți, cel puțin așa pretindea tata: cică familia Fawcett fusese (și încă era) cam scăpătată. I-am scris asta lui Schliemann, dar el mi-a replicat:

„Atunci înseamnă că i-a mânat de la spate doar dorința de glorie.

Dorul de reclamă. Ce, tu nu te gândești la ce va spune Ana când va afla că pleci în junglă, pe Rio Xingu? Ana... amazoana din cearșafurile tale...”

Degetele mi-au înghețat pe tastatură. Schliemann știa prea multe, mă făcea să mă simt ca un prost. Nu reușisem să aflui cine e – știam doar că nu făcea parte dintre cunoscuți. Era dibaci și-mi picura în minte, încet-încet, ideea că cercetările tatălui meu se vor împotmoli. De la el am aflat că mai exista un șantier arheologic pe Rio Xingu, îl conducea un american, unul, Hagenbeck, care beneficia de sponsorizări grase și care, spre deosebire de tata (sublinia Schliemann), nu lăsase cercetarea de izbeliște ca să taie frunză la câini pe granturi meschine.

N-ar fi trebuit să scrie asta: doar eu aveam *voie* să-l critic pe tata, iar dacă poTEAM, puteam să ajung și la cuțite cu el. Voi, însă, n-aveți acest drept, iar Schliemann, călătorul, nici atât – democrația nu încapE în problema asta. Mi-era din ce în ce mai clar că manevrele lui Schliemann nu urmăreau decât să mă determine să *nu* plec la Cocraimoro; știa că, dacă aș fi refuzat să plec în junglă, nici tata n-ar mai fi făcut-o. N-aș putea să spun cum am ajuns la concluzia asta, cred că reieșea din subtextul conversației pe care o purtasem cu Schliemann preț de câteva săptămâni, ca și cum îndărătul mesajelor noastre s-ar fi strecurat, nebănuIt, abia pulsând, un *body language* inefabil, exprimat prin întorsături de frază și întârzieri sau precipitări ale răspunsurilor electronice.

RăsufIarea rețelei, pricepeți?

În fine. Ca să-și atingă scopul netrebnic, nemernicul de Schliemann mai pedala când și când pe argumentul romantic și mă ținea la curent cu ce făcea Ana. Din ce-mi scria, se părea că fusese la fel de uluită ca și mine când mă văzuse în restaurant, la Grande Provence. Fiziologia noastră distinctă o luase și pe ea prin surprindere, așa că nu îndrăznise să mă caute, doar comentase pățania cu niște colege și spera, cumva, s-o prind din urmă, dacă așa ceva mai era posibil.

Tocmai schimbam cu Schliemann niște mesaje pe tema asta. El îmi mărturisea că n-avea cum s-o înțeleagă pe Ana – cică era o întreprindere sortită pierzaniei când venea vorba despre fetele de vârsta ei: ele aveau țeluri neclare, parazitare de imagini masculine

neprecizate ce le chemau noaptea în vis, arătându-le un paradis confuz, iar ele, fetele prea tinere, nu știau dacă să aibă încredere în ce râvneau. Creierul, inima și hormonii li se contraziceau bezmetic, iar ele deodată se trezeau că iau te miri ce hotărâre: Ana, de pildă, își tatuase un bulgăre de gheață minuscul pe omoplat, acolo unde părinții ei n-aveau cum să-l vadă.

Gândul la bulgărașul de gheață tatuat pe omoplatul Anei (cel stâng, după cum pretindea Schliemann) m-a făcut să las computerul și să dau dracului răspunsul pe care-l aștepta maleficul meu interlocutor. M-am cufundat în scaun. În casă era liniște. Bunicul sforăia, potolit, în camera lui. În minte mi se perindau pățaniile de pe malul Nevei. Oare dacă aș fi ales alt traseu, mai arcuat, mai aproape de podul Birjevoi, aș fi reușit să ajung la Fortăreață? Ce s-ar fi întâmplat, dacă aș fi avut răbdare și aș fi așteptat o noapte fără ceață?... Revedeam luminile Fortăreței, încercam să văd unde greșisem și eram atât de cufundat în gânduri, încât simțeam până și gerul nopții de februarie, auzind, totodată, cum anvelopele preparate de Griboedov scârțâiau pe gheața râului.

Și atunci, în camera mea fiind, cu chipul izbit de lumina violacee a screensaverului, am auzit: „Te caut de-atâta vreme. Unde ești?”

Glasul a răsunat clar. În minte mi-au pulsat imaginile văzute la pornirea în traversadă. Cuvintele pe care le auzisem nu puteau să fie decât cele cărora le răspusesem deja, în noaptea de februarie, neștiind de ce și cui răspund. Între vocea ce-mi vorbise acum și răspunsul pe care-l dădusem atunci era o asemenea continuitate, o legătură atât de naturală, încât am înțeles că cele două replici aparțineau unuia și aceluiași dialog.

În noaptea aia l-am dat naibii pe Schliemann și am redeschis cărțile pe hârtie. Nu de teamă – nu, nu –, nu resimțeam decât un fel de mirare căreia nu-i găseam leac și cel mai comod mi-a fost să dau vina pe ecranul computerului: cică genera halucinații când îl consumi în exces.

Așadar, cărți pe hârtie, cărți despre urmașii lui Fawcett – îmi spuneau același lucru ca Schliemann, călătorul. Nu te duce, nu pleca, păreau ele a-mi zice; acolo, în Mato Grosso, totul devine nimic, nimic, nimic. După cum scria peste tot, chit că rapoartele

despre întâlnirile cu Fawcett se înmulțeau, anii treceau, dar exploratorul nu dădea niciun semn de viață. Lumea se obișnuia cu ideea că Fawcett dispăruse și că trebuia să fie mort – cu desăvârșire mort.

Prin urmare, sponsorii americani ai ultimei expediții, The North American Newspapers Alliance, au hotărât să afle ce anume le dăduse o asemenea gaură în buget și, dacă mai era posibil, să scoată oarece profit. În 1928 l-au angajat pe exploratorul George Miller Dyott, trimițându-l în căutarea lui *el coronel*. Dyott a pornit la drum din Cuiaba în luna mai, cu 64 de boi, 10 măgari și 26 de oameni. De la Deadhorse Camp, Dyott s-a deplasat spre est (în direcția greșită! – după cum avea să exclame Brian în Însemnările Secrete) până pe Rio Kuliseu, ajungând într-un sat al tribului Anauqua (o ramură a neamului Kalapalo), sat prin care trecuse și Fawcett. În coliba șefului de trib, Dyott a remarcat un cufăr pentru uniforme militare, model britanic. Totodată, fiul șefului de trib, Aloique, purta la gât o curea din piele, de care atârna o plăcuță metalică gravată cu inscripția *Silver & Co. of London* – numele fabricantului cufărului pentru uniforme. Din cele spuse de indieni, cufărul aparținea unui karib (Fawcett, cine altul?) care trecuse prin satul lor demult, însoțit de doi tineri. Deși tinerii erau extenuați, bătrânul lor șef nu le acordase decât o zi de odihnă, după care porniseră spre est, conduși de însuși Aloique. Acesta i-a dus în alt sat Kalapalo, pe malul râului Kuluene. De acolo, echipa își continuase drumul spre est, dar, înainte de a pleca, englezii se purtasera neomenos și încălcasera o serie de tabuuri, astfel încât indienii nu îi mai însoțiseră. După ce Fawcett și cei doi tineri părăsiseră satul, indienii le urmăriseră fumul focurilor de tabără timp de cinci zile, după care fumul dispăruse.

Fiul șefului de trib, Aloique, i-a spus lui Dyott că oasele celor trei încă se aflau în zona în care dispăruseră și s-a oferit să conducă echipa într-acolo și să le dezgroape. Dyott nu avea încredere în indian, însă, așa că a părăsit satul în grabă, ducându-se pe râu, în aval, unde grosul echipei sale stabilise o tabără la confluența cu râul Șapte Septembrie. Odată ajuns acolo, a găsit tabăra înconjurată de indieni agresivi, ceea ce i-a confirmat suspiciunile legate de Aloique: Dyott bănuia că voia să-i jefuiască. A mai tras concluzia (mai ales după ce văzuse cufărul pentru uniforme) că membrii echipei Fawcett fuseseră uciși de indieni pentru că încălcasera cutumele

tribului, cu toate că între timp se stabilise că Fawcett abandonase cu bună știință respectivul cufăr, în 1920, în cea de-a șaptea expediție.

Și așa se face că The North American Newspapers Alliance a rămas și fără bani, și fără dovada deznodământului poveștii lui Fawcett.

Probabil că cea mai solidă relatare despre dispariția lui Fawcett a fost oferită de frații Villas Boas, antropologi plătiți de guvernul Braziliei. Relatarea lor se aseamănă cu a lui Dyott, dar mulți autori o contrazic, frații Boas având motive personale de a furniza – cu orice preț! – dovezi referitoare la dispariția lui Fawcett. În opinia acestor autori, nenumăratele echipe care îl căutau pe explorator în Mato Grosso interferau cu cercetările antropologilor și cu politica lor de contact cu indienii. Pe de altă parte, autoritățile erau excedate de exploratorii *sui generis*, bănuind că erau spioni care prospectau în Mato Grosso (teritoriu bogat în resurse) în slujba unor guverne străine.

În 1952, frații Boas au anunțat lumii întregi că aveau dovada că indienii Kalapalo îi ucisese pe Fawcett și pe însoțitorii săi. Frații Boas, apropiați tribului, intraseră în posesia scheletului lui Fawcett și supuseseră oasele unor analize antropologice, stabilind că rămășițele aparțineau, indiscutabil, colonelului. Cu acea ocazie, fiul colonelului, Brian, a fost plătit de un magnat de presă, Assis Chateaubriand, să se deplaseze în Brazilia ca să vadă scheletul cu pricina, ba, mai mult, să viziteze și tribul Kalapalo. În opinia lui Chateaubriand, călătoria trebuia să devină un boom mediatic, mai ales după ce Brian se va fi fotografiat dând mâna (!) cu ucigașii părintelui său, ceea ce ne dovedește că de 120 de ani încoace presa nu s-a schimbat.

Ceea ce nici Chateaubriand și nici frații Boas nu știau însă era că Brian avea asupra lui amprenta unei lucrări dentare a colonelului. În liceu, Fawcett fusese un jucător de rugby redutabil și își pierduse doi incisivi în timpul unei partide de antrenament, motiv pentru care i se practicasese respectiva lucrare stomatologică.

Când lui Brian i-a fost prezentat craniul prezumtiv al tatălui său – stupoare! Craniul avea dantura intactă. Ulterior, scheletul a fost examinat la Londra, iar specialiștii de acolo au conchis că nu se aflau *sub nicio formă* în fața rămășițelor lui Fawcett, fie doar și pentru

simplicul motiv că exploratorul avea peste un metru optzeci (lucru valabil și pentru însoțitorii săi), în timp ce scheletul produs de frații Boas depășea cu greu un metru șaiszeci. Colac peste pupăză, după mulți ani, un tânăr membru al tribului Kalapalo a recunoscut că povestea cu scheletul era aranjamentul fraților Boas, că aceștia puseseră la cale întreaga mistificare, dezgropând oasele unui indian anonim pe care acum, însă, tribul le dorea înapoi, în sat, în mormântul strămoșesc. În consecință, indienii solicitau returnarea scheletului printr-o adresă oficială adresată Universității de Medicină din São Paulo, depozitarea respectivului schelet. O altă variantă ne spune că în 1965 rămășițele lui Fawcett s-ar fi aflat în altă parte, și anume în apartamentul din São Paulo al unuia dintre frații Boas.

Frații Boas, o emblemă culturală braziliană, au pretins mereu că aceste speculații au fost întreținute de însuși Brian, interesat să câștige bani din cărțile și articolele pe care le scotea despre tatăl său (ah, Schliemann...). Până în 1998 adevărul părea să fie de partea antropologilor brazilieni, dar în acel an un reporter britanic a ajuns în satul Kalapalo, unde un bătrân pe nume Vajuvi a susținut sus și tare că oasele scoase din junglă de frații Boas nu erau ale lui Fawcett. Mai mult, el s-a jurat că tribul său n-avea nicio legătură cu dispariția exploratorului, variantă susținută și de David Grann în cartea sa despre orașul Z.

Schliemann, însă, susținea că lucrurile stăteau așa cum pretinseseră, în mod repetat, frații Boas.

„Fawcett a fost ucis de tribul Kalapalo“, mi-a scris el o dată, „pentru că ajunsese la numai câteva zile de ruinele cetății Muribacca, iar indienii nu doreau ca vreun karib să afle de ea.“

„De unde știi tu unde e cetatea Muribacca? N-a descoperit-o nimeni...”

„Serios? Și atunci, ce dezgroapă Hagenbeck la Kuhikugu, pe râul Kuluene? Acolo e Muribacca, acolo e cetatea Z, iar Fawcett a fost la doi pași de ea. Tu crezi că Hagenbeck, un cercetător adevărat, între noi fie vorba, ar mai obține bani, dacă n-ar dovedi Universității că descoperă lucruri palpabile?”

„Nu spun că Hagenbeck n-a descoperit nimic, spun doar că a descoperit *altceva* și că Muribacca nu e acolo unde caută el. Tata știe mai bine decât Hagenbeck lucrurile astea. Cetatea Z nu e pe râul Kuluene.”

Vreo două zile după acest schimb de mesaje Schliemann nu s-a mai manifestat. Țin minte că pe atunci am zărit-o pe Ana, pe malul lăcușorului din grădinile Mihailovski. Era o zi însoțită de început de octombrie, iar ea, Dumnezeule, crescuse și mai înaltă! Avea peste un metru optzeci și se plimba cu un papițoi *mai* înalt decât ea, un ins la vreo 16–17 ani, tuns periuță, cu o pălărie cu boruri scurte, dată pe spate, cu piercinguri din plastic colorat și cu un tricou cu Scooby Doo rânjind în timp ce regula o cămilă. Sub cămilă scria „Get your Weed, Be Simple, Be Natural!”. Era un *pedik* ⁴³ care cerea palme, mergea clătinându-se, de parcă îl trăgeau mușchii în jos – în fine, ieșiseră și ei de la ore.

Eu veneam de la școală pe strada Sadovaia, cu bunicul, care mergea din ce în ce mai greu, dar nu se lăsa. Mă însoțea zi de zi, trimis atât de ai mei (ca să nu mă scape din ochi), cât și de doctorul Nachtigall, care spunea că mersul pe jos face bine la inimă – cică șase kilometri pe zi țin stentul departe de om.

De îndată ce-am văzut-o pe Ana, i-am zis bunicului, fără milă:

- Hai și noi în parc!
- Nu ne lasă taică-tău, încercă el să scape.
- Păi, ce, trebuie să-i spunem?

Trecusem de intrarea în parc, cea din spatele Castelului Mihailovski, iar bietul meu bunic se strâmbă, supărat:

- Ce te-a apucat? Doar nu vrei să mă întorc din drum...
- Uite, am negociat, eu o să sar gardul pe aici, iar tu o să vezi tot ce fac. Nu mă duc departe, promit!
- O să pună milițienii mâna pe tine.
- Fii serios, sunt niște grăsani.

Și am sărit gardul. M-am repezit printre copaci (începuseră să-și piardă frunzele) și am ieșit la cincizeci de metri în fața Anei. În primele clipe, ea nu și-a dat seama că eram și eu pe acolo și-l tot sorbea din ochi pe hăndrălău; insul dădea din gură cu îndrăzneală, povestea cu gesturi largi, mergea în felul acela de pseudo – malac înotând în haine. Atârna de el și-un lanț lucios (puaaaah!) și purta blugi din ăia, căzuți în vine, de ziceai că se scăpase pe el. I-am urmărit cam zece-cinșpe' secunde, până ce ei i-a căzut fisa c-o iscodesc.

A naibii... Nu era doar mai înaltă, se și împlinise... M-a privit îndelung, uitând de lunganul ei, care nu se oprea din fluturat de mâini. Povestea ceva despre niște bărci cu motor. Costau peste 300000 de euro.

– ...trei sute de mii, îți dai seama? Trei sute de mii, și ăsta e un model depășit, nu se mai construiește de...

După ce-am trecut de ei, m-am chiorât prin tricoul ei – speram să ghicesc tatuajul cu bulgărașul de gheață de pe omoplat, dar nu i-am zărit decât breteaua sutienului. M-am întors la bunicul, spăsit. Nu-mi ieșea din minte barcagiul ăla al Anei care valora trei sute de mii de euro – dacă Ana îl plăcea mai mult decât mă plăcuse pe mine?

– Ei? făcu bunicul. Ți-ai făcut damblaua?

Mi-o făcusem, dar el avea un glas nu-știu-cum. Mă așteptam la ironiile lui, căci bunicul se prindea de orice și nu lăsa nicio slăbiciune nepedepsită, numai că el era dezorientat: vorbea în dodii, se bâlbâia, pur și simplu nu pricepea de ce făcusem tura aia atât de rapidă prin parc. Și, uite-așa, din vorbă în vorbă, mi-am dat seama că Ana se ștersese cu totul din mintea lui. Nu se punea problema să n-o fi remarcat sau să nu fi fost în stare s-o recunoască – nu-l știți pe bunicul cât de ochios era, că el găsea și acul în carul cu fân! Nu: era altceva, era ceva ce avea legătură cu plânsetul tatei din seara aceea, când fuseserăm la restaurant, la Grande Provence – bunicul simțea cum zilele se pregăteau să-i dea *delete* 44 , asta era.

Se întâmplaseră prea multe în cinci minute, iar Ana, n-o să credeți, nu mai reprezenta nimic pentru mine – așa cum o uitase bunicul, uitasem și eu cum era să fii îndrăgostit de ea. Chestia mă înfuria, mă

scotea din minți: cum adică, să *nu* mai fiu îndrăgostit de Ana? Deși era o dragoste lipsită de noroc, de ce să n-o mai iubesc? Ce prostie mai era și asta?

Mergând spre casă, îmi porunceam s-o iubesc – dar nimic! Ana îmi mobila mintea precum o stafie. Era o cadră de zi, un decor cu aspect omenesc ce-mi popula memoria, atât rămăsese din ea, nu-mi venea să cred că nu mai aveam de ce să simt noduri în gât.

Ce tâmpit ești, François Perelman! mi-am spus când mi-am aruncat ghiozdanul în dormitor.

Seara, după ce toți ai casei au adormit, am intrat iarăși în The Lost City of Z. Schliemann nu-mi lăsase niciun mesaj și, ca să fiu cinstit, nici n-aveam poftă de el. Nu-mi ieșea din minte bunicul, nu-mi ieșea din minte Ana – pe ea, parcă-parcă începusem s-o iubesc din nou, dar nu cine știe ce...

„Te tot caut, iar tu nu-mi răspunzi, unde ești?” îmi răsună deodată în minte glasul căruia îi răspunsesem de două ori fără a-l fi auzit.

Nu era nevoie să-i răspund. În gând îmi defilau cuvintele rostite în minte cu câteva luni în urmă, când îl simțisem a doua oară, după cina de la Grande Provence. Vorbele mele de atunci s-au epuizat, iar vocea a replicat:

„Ba, te aud... Și parcă-mi amintesc unde ești.” Nu respira, nu se mișca – n-avea *nevoie* să respire și mișcările lui n-aveau cum să provoace niciun zgomot, nicăieri. Apoi: „O să vii și de data asta?”

– Unde să vin? am întrebat cu glas tare.

Se auzi un *cliing* din computer – era Schliemann, văzuse că sunt online. Nu i-am răspuns, căci glasul acela (nu știu să-l etichetez altfel) încă îmi umbla în minte.

– Unde anume să vin? am mai întrebat o dată, dar glasul, nimic.

Treptat, zgomotele camerei dislocuiră sonorul ciudat care mă înconjurase câteva clipe: mi-am dat seama că, de fiecare dată când simțisem glasul cu pricina, avusesem aceeași senzație, de parcă cineva m-ar fi cufundat într-o cameră de deprivare senzorială. În

sfârșit, sunetele Piterului acoperiră zgomotul camerei mele, luând definitiv locul liniștii.

Am deschis mesajul lui Schliemann.

„Câtă încredere să ai în tac-to, din moment ce nici măcar rușii bogați nu-l sponsorizează, oferindu-i bani, în schimb, lui Hagenbeck?”

„Câtă încredere să am în Hagenbeck, din moment ce tata primește fonduri pentru expediția de pe Rio Xingu din partea unor universități americane?” am replicat, furios.

„Cum vrei tu, băiatu’. Vezi să n-o isprăvești și tu ca fiul ilustrului Fawcett. O plimbare prin Mato Grosso e mai nemiloasă decât traversada Nevei pe gheață. Dar, ce vrei, tac-to e dispus să-ți joace viața.”

„Nimeni nu știe ce-a pățit echipa lui Fawcett!” am tastat cu putere, gata să spulber tastele în lăcașurile lor. „Nimeni nu știe, nici măcar tu!”

Și am închis computerul. Cine dracu’ era Schliemann? Ce naiba voia? I-am bătut în Skype, la ora aceea târzie, unui coleg de școală, un *computer wizzard* cu grad de Master of Disaster. Cică era în stare să transforme întregul Piter într-un computer uriaș și să se joace la el precum un hacker Savaot.

– Bine, îmi zise colegul, chicotind. Ia deschide râșnița. Vezi c-o să mă dau pe la tine prin mățăraie, nu te speria.

În câteva clipe, screenurile din PC începură să se schimbe singure. La un moment dat, pe display apăru un mesaj: DAK AI KEF, ÎTZI PUN C FILM VREL, KT TIMP FAK TRB.

N-aveam chef. L-am întrebat dacă pot să mă culc. El mi-a scris: ești la tine acasă, fă ce vrei, dar n-am putut să adorm decât foarte târziu, trăgând când și când cu ochiul la PC.

M-am trezit cu noaptea în cap. Master of Disaster încă meșterea prin computer. I-am bătut în Skype și am stat un pic de vorbă. Am convenit să lase treaba baltă și să ne vedem la școală.

– O să ne vedem noi și la școală, da' află că golanu' ăsta e-un tip bazat, îmi mărturisi amicul. Habar n-am de unde trimite mesajele, dar ceva-ceva urme tot a lăsat el pe lumea asta, hi, hi... O s-alerg după el din server în sever, de la Poli, la Ecuator, și înapoi, da' uite-te la mine, își trase el pleoapa în jos, invitându-mă să-l privesc în adâncul ochiului, nu promit nimic! Omul s-a băgat și prin documentele lu' tac-tu. Acolo a făcut bairam, s-a servit cu o grămadă de bunătăți. Vezi că ți-am trimis prin e-mail o protecție. Pune-i-o lui tac-tu în râșniță, dacă nu vrea să-l facă orice puști găozar. În rest, lasă-mă să-mi văd de treabă. Te țin eu la curent.

Dar lucrurile scăpaseră deja de sub control. Cu câteva zile în urmă, mama primise vreo două kilograme de documente xerografiate de la o colegă de facultate care preda franceza la Dnepropetrovsk – prietena cu pricina le obținuse de la o însă care conducea un club de studii teozofice, fiind o urmașă de-a șaptea spiță a Elenei Petrovna Blavatsky. De când primise hârtiile cu pricina, maică-mea nu mai ieșea din birou și, ori de câte ori o întrebam ce citește, îmi spunea doar atât, „Ai răbdare, François!”

În aceeași perioadă, tata se apucase de chestii practice: se întâlnea cu unul de la Spețnaz și studia pe teren, adică pe malul lacului Ladoga, managementul (zău că așa se numea!) general al unei tabere în sălbăticie. Tot pe atunci, pe mine mă trimiseseră să fac înot, mai mult de gura bunicului; făcuse un circ nemaipomenit, le spusese alor mei că trebuie să mă întăresc cumva, pentru că, la cât de slăbănog și de palid eram, sigur aveam să mă duc pe copcă la Cocraimoro.

Într-o seară, pe când eram cu toții în sufragerie, aflărăm ce-o ținuse pe mama cu sufletul la gură: printre documentele descendentei doamnei Blavatsky figurau mai multe scrisori și adnotări despre și de-ale lui Fawcett. Clubul teozofic din Dnepropetrovsk se ocupase de studii oculte încă din 1894, iar comuniștii (lucru ciudat) nu se băgaseră peste ei – se pare că se folosiseră de contactele peste hotare ale membrilor clubului, pentru aranjamentele Cekăi.

În fine. Mama ne citi pentru început o scrisoare de-a lui Fawcett. Iată ce-i scria soției sale pe 23 mai 1925: „În ceea ce privește latura Ocultă a cercetării – iar restul este de interes periferic –, cu greu îmi pot da seama dacă altcineva ar fi în stare să ducă la bun sfârșit o asemenea expediție. Pur și simplu, contemporanii noștri nu au acea gândire

liberă, lipsită de prejudecăți, care să le permită să întrezărească ceea ce ani întregi de cercetare mi-au arătat mie și prietenilor mei.”

Apoi mama ne citi altă scrisoare – era redactată pe același ton. După care ne mai citi una. Și încă una. După a cincea misivă (toate se refereau la „latura Ocultă”), ai mei conchiseră că expediția proiectată de Fawcett către cetatea Z era mai degrabă o alegorie, nu o călătorie științifică.

Vax, le-am spus, dar ei nu s-au lăsat. În afara scrisorilor, printre documentele xerografiate se mai aflau și Însemnările Secrete ale lui Fawcett, pe care naiba știe cum de puseseră mâna cei din Dnepropetrovsk. Notițele cu pricina erau inedite chiar și pentru tata, deși el mai văzuse documente asemănătoare la sediul Societății Regale de Geografie. Ei, bine, problema acestor însemnări era că se refereau la un itinerar absurd. Practic, ultima expediție a lui Fawcett trebuia să străbată niște zone de neîntâlnit în jungla din Mato Grosso – „un deșert, înălțimi acoperite de zăpezi veșnice și tuneluri prin munte” –, ceea ce le întări alor mei ideea că englezul intenționa să efectueze o călătorie inițiatică ⁴⁵. Brian însuși, fiul exploratorului, comenta și el într-un document aflat în colecția clubului: „Oare nu cumva orașul Z, obiectivul central al tatei, era doar un obiectiv spiritual, iar maniera de a-l atinge, o simplă metaforă? În fond, tata a fost mereu un admirator al ezoterismului egiptean (sic!), iar acesta, știm bine, privea călătoria în sine ca pe un mijloc de comuniune cu zeii. Isis însăși, căutându-și soțul ucis, pe Osiris, face o asemenea călătorie inițiatică, din care înțelege rosturile lumii...”

Ce să mai spun? Documentele clubului teozofic de la Dnepropetrovsk afirmau fără înconjur că în anii 1920–1924 Fawcett transformase cetatea Z într-un obiectiv secundar, în ciuda afirmațiilor sale publice prin care solicita fonduri și care se refereau în exclusivitate la cercetări arheologice, antropologice și geografice. Adevăratul său țel, o vedeam negru pe alb, era altul, și anume acela de a-i descoperi pe așa-numiții Gardieni ai Pământului, un trib amazonian care obișnuia să se îmbrace în haine imaculate. Aceștia mai erau cunoscuți (în sfera ocultă) și sub numele de Observatori sau de Cei Strălucitori și aveau un rol de mentenanță a omenirii.

– Mamă, ce țepă le-a tras Fawcett sponsorilor! m-am bucurat.

– Nu întru totul, s-a încruntat tata.

Era încurcat, mai ales că mama îl privea cu scepticism: abia acum se prindea și ea cam ce fel de om adulase tata.

Încă din 1920, ne-a explicat tata, circula zvonul că adevărata intenție a lui Fawcett era să întemeieze în Amazonia o colonie spirituală. Orașele pierdute din junglă și bogățiile lor, dacă existau, trebuia să ofere doar fondurile necesare acestei întreprinderi grandioase, al cărei scop era să creeze un falanster pentru elita omenească, o colonie din care să izvorască o nouă rasă umană (pam, pam!). Această nebunie figura în Însemnările Secrete sub numele pompos de Marele Plan, iar clubul de la Dnepropetrovsk nu era cu totul străin de el.

Astfel, se vădi că un membru marcant al clubului, pe nume Fiodorov, întreținuse o corespondență asiduă cu un oarecare Harold Large, unul dintre cei mai buni prieteni ai colonelului. Fiodorov făcea dese trimiteri la Marele Plan, pretinzând că la Dnepropetrovsk (Ekaterinoslav, pe vremea aceea) așteptau 50 de oameni, bărbați și femei, gata de plecare (te cred și eu, se terminase războiul civil și începuse foametea), cu condiția ca Fawcett să le ofere o colonie în inima Amazoniei. Mama găsisese o scrisoare expediată de Harold Large pe adresa Ninei Fawcett, pe 4 decembrie 1926, la opt luni de când exploratorul dăduse ultimul semn de viață: „S-ar putea să fie mai multe grupuri gata de organizare acum...” scria Large. „Putem noi să facem orice, dar Marele Plan este colosal și întreaga civilizație este învăluită (!) în lucrarea dusă în spinare de soțul tău, de Jack și de Raleigh. Ei vor primi, la timpul potrivit, ajutorul de care e nevoie. Întârzierea nu e decât o speranță amânată, ea ne arată clar că Planificatorii Divini țin toate detaliile în mână.”

Odată ajuns aici, am izbucnit în râs și i-am lăsat pe ai mei să dezbată, ca niște oameni mari ce erau, informația pe care puseseră mâna.

– Sunteți pa, le-am zis din ușă, vă face Fawcett și pe voi.

Istoria asta era prea gogonată. Poate că în 1926 mai existau oameni gata să percuteze la asemenea aiureli, dar cum să mai crezi în așa ceva în 2011, când niște tipi din Geneva căutau hadroni prin

buncărele CERN? În fine, orice motiv e binevenit pentru o călătorie.

După ce i-am lăsat pe ai mei de izbeliște, am petrecut cu Ana zece minute năprasnice în întunericul dormitorului (la așa ceva, ea încă se ridica la înălțime) și apoi mi-am spus așa: băi, François Perelman, bagă-i ardei în cur lui tac-tu! Fă-l să ia *adevărata* cale a englezului și obligă-l să dea peste cetatea pierdută, dacă așa ceva o fi existând. E damblaua lui, ce dracu', și dacă el își imaginează din toate puterile c-o să găsească Z, sau Muribecca, sau cum i-o mai spune, o să-l mulțumească orice sat prăpădit! Măcar să descopere ceva, că altfel înnebunim cu toții în casa asta. Până și tâmpiții spun că cele mai sfruntate visuri devin realitate, cu condiția să te dai peste cap ca să crezi în ele.

Am pornit computerul. Trecuseră două săptămâni de când Schliemann nu-mi mai scrisese, dar în seara aceea o făcu:

„Și mai spune-mi, te rog, dragă François Muribecca (Ce ironie ieftină!), ce suflet au ai tăi să plece la capătul lumii și să-l lase singur pe bătrânul tău bunic? L-am urmărit, săracul de el se împruținează pe zi ce trece. Măcar tu de-ai rămâne acasă, să ai grijă de el. Observi, sper, că despre bunică-ta, care nu mai părăsește *dacea* de la Schlisselburg, nu zic nimic!”

Argumentul lui Schliemann cerea un răspuns care să nu dea loc la interpretări: „Marș în p...a mă-tii!”, i-am scris, adăugând un emoticon special, pus la cale de Master of Disaster: faimosul deget mijlociu împungând aerul în *real time*, ejaculând o textură colorată ce-ți dădea senzația că display-ul ți-a crăpat de căldură.

N-a fost varianta bună. După trei zile, hackerul Savaot m-a căutat și mi-a zis că n-o mai ia nici mort pe urmele lui Schliemann, călătorul.

– Câtă vreme mi-a prăjit hardul de două ori, a fost o chestie de ambiție să dau peste el. Acum, însă, uite ce mi-a trimis! dădu el la iveală un bilețel scris de mână, ca pe vremuri.

Un hard prăjit mai poți să repara. Dacă nu poți să-l repara, cumperi altul. Ce te faci cu creierul, însă?

– Hopa, Schliemann ăsta vrea să te sperie.

– Nu, făcu amicul meu, mă fute de-a dreptul.

Scoase din buzunar un plic negru-tăciune, mi-l scutură în palmă. Din plic căzu o fotografie mărunță: o tastatură pe marginea unui birou.

– Asta e tastatura mea, zise Master of Disaster, lucrez pe ea de doi ani. Iar aici, lângă tastatură – vezi? – am o mascotă, Bongo. (Bongo era un ursuleț din pluș, cafeniu.) De două zile, nu-l mai găsesc pe Bongo, iar maică-mea se jură că n-a pus mâna pe el. Poza asta, încheie el, mi-a sosit în același plic cu bilețelul pe care l-ai citit.

Eram în grădina școlii, era pauza mare. Afară era cald, era luminos, colegii se jucau și zbierau. De pe stradă se auzeau claxoane, motoare ambalate și mobile țârâind. Câțiva muncitori de la gaze bubuiau cu un picamăr pe trotuar și două tinere treceau pe lângă ei, mâncând înghețată. Pe clădirea de vizavi era un afiș cu fiica lui Putin – cine-l lipise acolo?

– Hei, doar nu crezi c-am inventat povestea asta, făcu amicul, văzând că întârziem să-i dau replica.

Dar nu mai eram atent la el. Se făcuse din nou liniștea aceea pe care o știam atât de bine; se adăuga peste zgomotele orașului, anulându-le. Până și pe coleg abia l-am auzit – mai mult i-am citit pe buze.

Glasul pe care învățasem să-l aștept nu s-a auzit. În schimb, i-am simțit cuvintele: mi se înșurubau, pe rând, în neuroni, axoni și dendrite, ca și cum mi-ar fi impresionat direct cortexul, fără mijlocirea sunetelor. Deși nu se auzea, glasul (că nu știu să-i spun altfel) avea același ton obosit. Îmi răspundea întrebării pe care i-o pusesem ultima oară când îl simțisem.

Ce era să fac? Am continuat conversația cu el (o purtam de câteva luni), asta am făcut, și i-am replicat cu o întrebare care, prin cine știe ce mecanism, prelungea și discuția cu Master of Disaster:

– Să înțeleg că orice-și imaginează cineva devine realitate?

Savaot s-a înfuriat: credea că vorbisem cu el. S-a înfuriat, nu mi-a mai răspuns la salut câteva zile, dar zău că n-avusesem nimic cu el.

Nenorocirea era alta, însă: glasul cu pricina nu mi-a confirmat niciodată dacă înțelesesem cu adevărat ceea ce-mi transmisese.

Capitolul 20

În care descoperim un Kiauî din ce în ce mai îngrijorat. Lionel este laconic. François și Kiauî sunt cât pe-acî să moară.

Drumeagul ieșea pe nesimțite dintre copaci, mai urca nițeluș și se termina pe o creastă îngustă, întinsă de la răsărit la apus precum un arc uriaș, ațintit către nord. În dreapta se ridica un deal singuratic (i se spunea Țăța Mare) din care izvora un râușor, iar departe, în față, se zărea un lanț de culmi molcome, acoperite de pădure. În rest, de jur-împrejur, jungla Amazoniei – parcă o înmuiase cineva în tuș verde. Văzduhul era limpede. Soarele bătea dintr-o parte. Din vale se auzea chemarea unui cuc.

Ajunseseră pe colinele Kiya-ù – munții, după cum le spuneau neamul Baù. Dincolo de creastă începeau ținuturile Tuà, necălcate de alți indieni sau de albi. Pe Google Earth ți-era suficient un singur click ca să ajungi în miezul acelor pământuri, dar nici așa n-o făcuse nimeni.

– Gata cu biciclete, se bucură Kiauî, scuipând peste umăr.

– Norocul tău. Mi-a dat mesaj și Lionel: cică nu se mai vede niciun fir de potecă de-acî încolo.

– Kiauî spus *i-tonk*: nu putut mers cu biciclete peste tot.

François se apropie de capătul drumeagului, urmat de Bolșevic, care se tot zbenguia și dădea din coadă. Dincolo de creastă începea o vale abruptă, înțesată cu jacarande pline de flori violet, rătăcite printre liane și ferigi înalte cât omul. Pădurea răspândea o mireasmă acrișoară și proaspătă.

– Nu scapi tu așa de ușor, frate, îi făcu François cu ochiul. Ne dăm drumul pe țeacle la vale, cât de mult putem. Las’ că o să vezi tu de ce e-n stare un pui de karib neînfricat! Te bagi?

Ochii lui Kiaui luciră. Fornăi precum un cal. Deodată, încălecă bicicleta și-și dădu drumul la vale, printre copaci.

– Cine ajuns ultimul duhnit mai rău ca hoatzin puturos! zbieră el.

Puștiul – după el. Bolșevicul se azvârli pe urmele lor, lătrând vesel. Țopăiră prin glod, jucară peste rădăcini, stârniră frunzișul, zburătăciră niște jacubimi, îngroziră o pumă care se năpusti în tufișuri, apăsară ca nebunii pe sonerii, răcniră din rărunchi, ocoliră un manghier gros, smulseră niște liane putrezite din copaci, săriră peste un șanț, zburară peste un prag de piatră – după care se duseră de-a berbeleacul într-o râpă.

Se ridicară din frunzișul umed, râzând, plini de noroi, juliți ca dracu’.

– Așa făcut voi în cuiabele voastre? întrebă Kiaui, ținându-se cu mâinile de spinare. Voi cam nebuni!

François își puse pumnii în șold:

– Nu știu dac-o să fiu vreodată mare vânător, dar tu, frate, n-ai avea treabă la un *parkour* cu bicicletele prin parc. Abia atunci își dădu seama că-și sfâșiasc tricoul. Of, cadoul de la Georgina, își zise.

Dar Kiaui:

– Parc?! Cum adică, parc?

– O pădure ca asta, dar împlânzită. Cu poteci cenușii și tari, din asfalt. Cu oameni mulți, bine îmbrăcați, care se plimbă liniștiți, fără să se ascundă, fără să pândească și fără să vâneze.

Indianul își țuguie buzele. *I-tonk* îl lua peste picior – cum adică, oameni care *nu* pândeau? Între timp, îi ajunsese și Bolșevicul din urmă: sărea de la unul la altul, lătrând subțirel și rostogolindu-se prin frunziș, de parcă mai avea chef de o coborâre. Iar Kiauî:

– Până și cățel înnebunit! Noi făcut mult zgomot. Auzit la noi nu doar Tuà, dar și karibi din Cuiaba. Spus sincer, *i-tonk*, mai vrut mers biciclete?

– Nu. Las' că le legăm de-un copac, să le găsim la întoarcere.

– Văzut François că vorbit frumos acum? Fără greșeli, fără nimic?

– Am văzut, am văzut... O fi bine? O fi rău?

– Nu știut. Lui Kiauî frică mai mult de ploaie. Zis Lionel ceva?

Nu, Lionel nu zisese și nu scrisese nimic despre ploaie. Legară bicicletele de un copac, le petrecură cu lanțuri prinse cu lacăt, și o luară mai departe pe jos. Nu merseră mult și dădură din nou peste un bolovan înalt, acoperit cu desenul Tuà, dar Kiauî nu-l lăsă pe François să piardă vremea și-l zori s-o ia înainte. Drumul era din ce în ce mai anevoios, îl îneca vegetația, nu mai vedeai niciun punct de reper. Cu toate astea, indianul mergea neabătut, croind calea cu maceta când și când. Se opri doar de două-trei ori, uitându-se într-o parte și-n alta după semne numai de el știute: ba o ridicătură de pământ, ba un lupuna uriaș, ba un izvor strecurându-se prin tufe.

În câteva ore ajunseră în fața unui râu ieșit din matcă. Nori de țânțari foiau peste băltoace, ca niște viscole mărunte. Undeva în amonte orăcăia un cârd de broaște. Un șarpe se răsuci în noroi, fluff-fluff-fluff.

Kiauî se opri, gustă apa, se uită la cer.

– Dacă Tata Karib fost cu noi aici, el spus acum: ce naiba!

– Ce s-a mai întâmplat?

– Prea devreme ca râu dat pe afară. Prea devreme.

Adulmecă. Smulse o bucată de scoarță dintr-un castan și-o fărâmă

între degete. O mirosi. O mestecă.

– Ce faci?

– Nu știut de ce apă asta dat așa pe afară. Vrut înțeleș.

– Păi, nu se revarsă apa mereu în pădure?

– Nu apă asta. Undeva la munții mari o fi început ploaie mai devreme. Asta nu bine.

– Eu zic că-i de la cutremur.

Indianul clătină din cap:

– Asta apă ieșit pentru că râu venit prea mult. Văzut tu alt bălți aici?

Puștiul se dădu bătut. Întrebă:

– Mai e mult până la Tuà?

– Nu. Până la noapte ajuns în sat.

– Atunci, hai să mergem. Îmi dai cimbo diseară?

– Nu, *i-tonk*. Pentru botez trebuie mers dincolo de sat. Numai ploaie nu venit peste noi...

– Las-o baltă, mai e o lună până vin ploile....

Dar Kiauì:

– Numai ploaie nu venit peste noi, întări el. De ce nu scris fratele nostru la telefon ce făcut ploaie? Unde fost ploaie acum?

François ridică din umeri și promise să-l roage din nou pe Lionel să se uite pe hărțile meteo. Deodată, se auzi un bubuit surd, de parcă un fruct colosal se prăbușise pe jos.

– Asta ce-a fost?

– Kiauì nu auzit nimic, se grăbi să zică indianul, semn că auzise și el, prea bine chiar.

Își strânse teaca peniană, îl învăță pe puști să-și lege niște sfori în jurul cracilor pantalonilor („Candiru!” – îl avertiză), îl puse să-l ia pe Bolșevic în brațe și intrară în râul revărsat. Se vârâră printre copăcei și tufișuri, se înămoliră, merseră în paralel cu o colonie de capibara ce înotau grăbit spre celălalt mal (Bolșevicul îi lătră, disperat), zăriră zeci de șerpi viermuind prin apă, îndreptându-se în amonte, amestecându-se cu pești de toate mărimile ce înotau, bezmetici, tot în sus, strecurându-li-se printre picioare sau sărind din apă. Cu chiu, cu vai, ajunseră să simtă pământul tare sub tălpi. Găsiră un mal înalt și solid care nu se surpă când ieșiră din apă. Mda, pădurea era mai întunecoasă, lianele mai dese. Solul, umed și lipicios, sorbecăia sub fiecare pas.

– Zici că s-a lăsat seara, făcu François, privind la ceas.

– Asta pădure Tuà. Așa aici mereu. Ia stat puțin, zise Kiauì, adulmecând. Merse de-o parte și de alta, uitându-se după urme. Intră la loc în apă, coborî vreo sută de metri pe râu. Dispăru după un copac. După cinci minute se întoarse.

– Animale alea fugit de ceva și eu nu știut de ce. Stat puțin amândoi, văzut ce și cum.

Se așezară pe vine. Traseră cu urechea, dar nu auziră decât sunetele obișnuite ale pădurii.

– Fawcett a fost și el pe aici? întrebă François.

– Tu aflat, *i-tonk*, n-avut grijă! Tu aflat și despre cuvinte, și despre Fawcett, tu aflat tot, iar Tata Karib mândru de tine, răspunse Kiauì și-i făcu semn să pornească.

Când s-o ia din loc, iarăși se auzi bubuitul surd. François tresări, dădu să întrebe ce și cum, dar Kiauì zise:

– Mai bine tăcut, *i-tonk*! Acum nu timp de vorbe.

Nu merseră mult și dădură peste nenumărate poteci ce șerpuiau printre copaci: peste tot, ierburile erau date jos, lăstarii erau rușiți și tufele ciufulite. Bolșevicul se apucă să latre, repezindu-se de la o potecă la alta, adulmecând și sărind, ciulind urechile și schieunând.

Alerga pe o potecă, se întorcea, lua altă urmă, fugea pe altă potecă, iarăși se întorcea, și tot așa.

– Chemat Bolșevic nebun, se înfurie Kiauî. El tăcut mâlc!

Din nou, bubuitul. Indianul mormăi și-o luă, la rândul lui, de pe o potecă pe alta. Aici, peccari, aici, puma, aici, șerpi – spunea el pe fiecare cărare. Se opri la copacii mai mari, se uită la scoarța ruptă. Aici, tapiri, aici furnicari...

Până la urmă, alese o cărare și, fără un cuvânt, îi făcu semn puștiului să-l urmeze. Curând, ajunseră la o stâncă solitară, înfășată în liane. Câțiva copaci își înfipseseră rădăcinile printre crăpăturile ei. Făcură popas.

– Mult animale fugit spre miazănoapte, observă indianul. Mult-mult, mari, mici, bune, rele – toate fugit. Spus fratele nostru ceva de ploaie?

François deschise satfonul: nu avea semnal. Se urcă într-un copac, o luă de-a lungul potecilor: nimic.

– Semnalul e mort de tot. Ce ne facem?

– Sat Tuà aproape, zise indianul. Stat cuminte acum. Mâncat ceva și văzut după aia ce făcut.

Bubuitul se auzi mai puternic. Pământul vibră. Kiauî făcu pe nepăsătorul, își luă arcul și se afundă printre copaci. Doborî o veveriță și, pentru prima oară, îi păru și Bolșevicul bun la ceva: amărătul de cățel se repezi în desiș ca năluca și se întoarse cu animalul în dinți.

– Câine ăsta cam deștept, pufni indianul în răs.

Aprinseră focul, jupuiră veverița și-o mâncară friptă, cu făină de manioc. Bolșevicului îi azvârliră oscioarele și zgârciurile, iar câinele se scăpă pe el de bucurie.

Și iarăși o luară la drum. Pe la patru după-amiaza, François deschise satfonul – de astă dată avea semnal. Primi obișnuitul mesaj de la ai săi (cică la Cuiaba era o căldură infernală), le răspunse, apoi se puse

pe așteptat. Se trezi cu un SMS de la Lionel, urmat de o fotografie ce se revărsă pe ecran: Kiauî, Bolșevicul și el însuși se ghiceau ca niște stafii roșcate sub coronamentul copacilor.

Dădu să-l sune pe Lionel, dar piuitul satfonului îl avertiză că primise alt SMS. „n-am tmp d vorbă, iertare, fratzane! kam inghesuiala / aici. c mai kaine brunet tzi-ai tras, looooo!”

– Zis ceva de ploaie? făcu Kiauî.

François spuse un nu îmbufnat. Apoi:

– Ți-am zis că Lionel e la război, *i-tonk*. E prins cu altele.

– Of, păcat. Păcat-păcat!

Își continuă drumul. Era umezeală, aerul nu le mai ajungea. Sudoarea le cobora pe spinare, li se făcuse sete, iar Bolșevicul se arunca în toate băltoacele ca să scape de căldură. Se treziră în alte smârcuri și Kiauî începu să bombăne pe limba lui. Era tot mai îngrijorat și-l grăbea pe François de la spate. Bubuitul se auzi iarăși, de parcă se crăpa pământul.

Kiauî se opri. Așteptă puțin, se întoarse spre François și-l făcu atent la zgomotele pădurii. Puștiul ciuli urechile: nu auzi nimic. Atunci deschise gura și respiră rar, nemișcat, așa cum învățase de la Kiauî.

Tot nimic. Pădurea era doar o umbră încremenită. Când s-o ia din loc, indianul îi făcu iarăși semn să tragă cu urechea.

Nimic-nimic. Bolșevicul se pregăti să latre, dar Kiauî îi acoperi botul cu palma. Se uita de jur-împrejur, fără să respire.

Până la urmă, o luă din loc. Mergeau tot mai greu prin vegetația deasă, iar Kiauî scoase din nou maceta ca să dea jos lianele. Ciulea urechile, se zgâia printre tufe și crengi, își continua drumul, clătina din cap. Câinele era din ce în ce mai agitat și se tot vâră printre picioarele lui François.

– Stai cuminte, Bolșevicule, nu-l vezi pe Kiauî că-i supărat?

Până la urmă, *mirosul* îi dădu de gol pe Tuă – ceea ce la început

părase mirosul unui pui de jaguar abia ieșit din apă se preschimbă treptat într-o odoare dulceagă, se înăspri, căpătă o undă ca de apă sărată. Brusc, o siluetă neguroasă tresări îndărătul unei tufe. Bolșevicul scânci și-și culcă urechile pe ceafă, iar Kiauî sâsâi încetișor, potolindu-l. Din stânga se rostogoli corul metalic al unor greieri. O umbră apăru și dispăru, apoi încă una, și încă una. Tuà îi însoțeau, lunecând printre copaci.

– Ce facem? șopti puștiul.

– Mers înainte. Luat Bolșevic în brațe, mai bine.

Își continuă drumul, prefăcându-se a nu-i băga de seamă pe Tuà. Umbrele lor ieșeau din ce în ce mai des la iveală, iar lui François i se făcu inima cât un purice. Oare ce-ar fi făcut Fawcett acum? Odată, când întâlnise un trib ostil, pusese pe cineva să cânte la acordeon. Indienii se liniștiseră, după care deveniseră curioși și se apropiaseră de karibi. Să pun și eu muzică la telefon? se întrebă François, dar se răzgândi imediat – un acordeon era *altceva!*

Dădura peste alt râu. Era puțin adânc și îngust, îl traversară cu piciorul. Când să iasă, François desluși o șerpuire leneșă printre rădăcinile unei mangrove. Dădu să-l avertizeze pe Kiauî, dar nu mai avu timp: strângându-l la piept pe Bolșevic, îl apucă pe indian de cot și-l trase cu putere. Fu cât pe ce să se năpustească într-o liană otrăvitoare, se azvârli într-o parte, puse piciorul pe pământ și, deodată, trupul îi fu străbătut de trăsnet. Cățelul îi zbură din brațe și, preț de o clipă, trupul lui François luă foc. Tot ce era în jur se albi, iar puștiul se prăbuși, zvâcnind. Kiauî îl luă de subsuori și-l azvârli pe mal, după care se prăvăli peste el. Horcăia îngrozit.

– *Puraké!* Țiparul! Tu scăpat Kiauî de la moarte, *i-tonk!* Kiauî cât pe ce vărsat la loc în Mavu... Au, au, vrut fumat cea mai mare țigară din toată pădurea!

François dădu să se salte de jos și, atunci, dădu ochi cu Tuà. Se uitau la ei fără o vorbă, aliniați îndărătul unor arbori-de-cauciuc.

Capitolul 21

*Cum e alcătuit satul Tuă. Obiceiurile lor. Kiauî şi
François au o dispută.*

Tuă erau înalţi, slabi, tăcuţi. Aidoma lui Kiauî, purtau plăcuţe rotunde în buze. Bărbaţii aveau teci peniene din frunze împletite de palmier, iar femeile erau petrecute cu brăuri de piele de care atârnavu şuviţe lungi de păr omenesc.

N-aveau veşminte, dar *păreau* îmbrăcaţi, din cauza desenelor colorate ce-i acopereau din cap până în picioare. Foloseau roşu din urucu 46 , negru din jenipapo 47 şi albastru-închis din ipep, dar mai aveau şi verde, galben, alb, ba chiar şi nişte dungi în nuanţe ciclam. Desenele îi „îmbrăcau“ în întregime, închipuind (ciudat!) uniforme şi costume europene de modă veche, pictate meticulos. Cel ce părea şeful grupului avea pielea acoperită cu o uniformă colonială de ofiţer, căreia nu-i lipseau epoleţii, nasturii, fireturile şi brandenburgurile ce petreceau redingota. Picioarele îi erau vopsite astfel încât înfăţişau o pereche de pantaloni albaştri cu lampasuri roşii, strânşi pe pulpă, vâraţi în cizme lucioase, cu carâmbi de călărie – cizmele erau realizate cu atâta meşteşug, încât până şi degetele căpeteniei (care, altminteri, umbla desculţ) trebuiau privite cu multă atenţie pentru a le distinge. Un altul părea să poarte o uniformă de poliţie braziliană, aşa cum văzuse François la Cuiaba şi la Rio, având desenat pe şale chiar şi un pistol negru-strălucitor, iar două femei lăsau impresia că poartă fuste lungi, cenuşii (şuviţele ce le atârnavu

de brâu erau cărunte), și cămăși albe, sobre, cu bumbi negri, după cum fusese moda la Bahia, la începutul anilor 1900. Se înțelege că tecile peniene ale bărbaților și părțile rușinoase ale femeilor, vizibile în ciuda acoperământului închipuit de șuvițele de păr, alcătuiau un contrast cel puțin straniu cu acea aparență de vestimentație.

Chipurile, însă – chipurile le erau *tatuete* identice. Modelul era chiar desenul văzut de François pe stânci și bolovani: spirale, unghiuri, linii și puncte, toate respectând același tipar. Așa cum stăteau în penumbra copacilor, unii lângă alții, aliniați, tatuajele lor asemănătoare nășteau îngrijorare, ca și cum brusc te-ai fi trezit față în față cu o grămadă de gemeni.

Nu erau mulți. Când pătrunsese în așezarea lor (circulară, ca și a celorlalte triburi de pe Xingu), François nu reușise să numere mai mult de 30 de membri. După ce avea să se lase noaptea, însă, avea să afle că Tuà erau 90 și că acest număr fusese relativ constant de multă vreme, chiar dacă ei, Tuà, pretindeau că nu știau să numere și că, prin urmare, n-aveau de unde să știe câți sunt.

Tuà nu reacționaseră zgometos la întâlnirea de pe țărmul râului. Îi așteptaseră pe François și Kiauì să se ridice de pe pământul reavăn, după care făcuseră stânga împrejur. Tăcuți, se afundaseră în bezna pădurii, de parcă ar fi spus „N-aveți încotro, veniți după noi”.

Ajunseseră în sat fără să schimbe o vorbă. Aici, numai ciudățeni. Colibele nu delimitau un spațiu de locuit bine definit, ca în sud. Terenul nu era defrișat, nu era curățat de tufișuri, nu era marcat nicicum: nu exista obișnuita bătătură din mijlocul așezării, iar colibele păreau a fi fost ridicate într-o doară. Frunzele de bananier și nuielele de stuf arătau de parcă ar fi fost fost azvârlite la întâmplare peste trunchiurile de bambus și de kapok ce închipuiau grinzile și stâlpii de susținere. În scurt timp, însă, François avea să-și dea seama că locuințele erau mult mai solide decât ale celorlalte neamuri și asta, în ciuda concepției stranii pe care Tuà o aveau despre construcții. O altă ciudățenie era că, deși se înserase, nimeni nu apinsese focul.

În plus, în sat era o liniște deplină. Deși cel pictat în uniformă de ofițer era căpetenia, iar cel cu uniformă de polițist federal era șamanul (oare Tuà ajunseseră și în orașe?), nimeni nu-i aclamă și nu

le ură bun venit – de fapt, nimeni nu dădea vreun semn că-i băga în seamă. Mai mult, sătenii nu le acordau atenție nici nou-veniților, de parcă François și Kiauì s-ar fi aflat printre ei de când lumea. Toți membrii tribului, inclusiv copiii, erau ocupați și păreau absorbiți de câte ceva: niște femei pisau manioc în oale largi, din lemn, altele împleteau coșuri, câțiva bărbați jupuiau o anaconda, doar bătrânii stăteau – priveau în gol sau fumau.

În scurt timp, François avea să afle că Tuà nu vorbeau mai deloc. Se deprinseseră așa cu mult înainte de a-i fi întâlnit pe karibi, iar Kiauì respecta, și el, această ciudată omertă.

Odată pătrunși în sat, căpetenia îi invită pe cei doi, din gesturi, să se așeze pe bulumacii trântiți în fața colibeï din mijloc. Aceasta nu era casa nă, coliba bărbaților, ca la celelalte triburi – era locuința căpeteniei și a șamanului. Se așezară. O femeie cu torsul pictat sub forma unei bluze cu guler înalt, ca de secol XVI, le aduse pește uscat și fasole fiartă pe o frunză lată de bananier. Nici ea nu zise nimic. Trecură câteva clipe și altă femeie ieși din colibă, servindu-i pe șef și pe șaman în aceeași liniște deplină.

Lui François îi era foame, dar, pentru că nimeni nu se apucase de mâncat, rămase nemișcat, salivând din greu. Se uită la Kiauì, întrebător, iar acesta parcă atât aștepta: îi făcu un semn grăbit să mănânce. De îndată, ceilalți se apucară și ei de masă – nu-și urară nimic, nici nu se uitară unii la alții, doar începură să înfulece pe nerăsuflăte. Nici măcar Bolșevicul nu crâcni – primise o porție de terci și se apucase s-o hăpăie de pe jos, potolit.

Tuà trăiau în cea mai mare parte a zilei într-o muțenie desăvârșită. De câtă vreme o duceau așa? Kiauì nu știa. Pe de altă parte, ce nevoie aveau de vorbe? Ce aveau ei de făcut, zi de zi, ca să necesite vorbăria celorlalte neamuri?

După ce se trezeau, bărbații plecau la vânătoare sau la pescuit, iar femeile se duceau pe plantațiile de lângă sat. Luatul urmelor, vânătoarea, cultivatul, culesul aveau loc dintotdeauna la fel, cu aceleași gesturi, de când erau oamenii-oameni și Tuà-Tuà. Vânătoarea se desfășura în liniște, iar cuvintele trebuincioase din

timpul pândei sau al urmăririi vânatului erau înlocuite cu gesturi pe care le-ar fi înțeles oricine, oriunde, în timp ce treaba în grădină se împlinea articulând mișcări dintotdeauna, aceleași de când fusese înfiptă prima sămânță în pământul negru – *egete* – al grădinilor defrișate prin foc. Copiii îi însoțeau pe adulți la toate treburile și deprindeau rânduielile de la o vârstă fragedă, văzându-le zi de zi; cât despre explicații, ei bine, aveau să le capete după un obicei care era al neamului Tuà și numai al neamului Tuà, după cum vom vedea.

La fel se petreceau și celelalte: gătitul, mâncatul, construitul colibelor, înjghebarea uneltelor, orice – erau alcătuite din gesturi vechi de când lumea, care se chemau unele pe altele, fără vorbe. Dacă făceai un hamac, tot din fibre bătute și curpeni îl croiai, iar fibrele cu pricina erau împletite, de fiecare dată, la fel. Când pictai sau tatuai, extrăgeai pigmenți din aceleași fructe și semințe, pe care le găseai în aceleași locuri în pădure; pigmenții îi preparai după aceeași rețetă străveche, iar pictatul în sine urmărea aceleași modele îndelung exersate și, dacă modelele erau noi, erau copiate după imagini văzute nemijlocit, asta când nu erau schițate direct pe frunze sau trasate pe jos, în colbul din fața casei. Dacă ridicai o colibă, înfingeai aceeași pari în pământ, cu aceleași mișcări, după care îi legai cu aceleași nojițe din scoarță de copac și le acopereai cu aceleași frunze, cu gesturi dintotdeauna.

Zilele se scurgeau la fel, anotimpurile se succedau fără greș, ploaie-uscăciune, ploaie-uscăciune, până și războaiele se desfășurau după tipic, cu aceleași ambuscade și raiduri, cu aceleași răpiri de femei și copii, cu aceleași distrugerii, cu aceleași capete sparte și oase rupte, cu aceiași morți și același sânge ce se scurgea în pământ, cu incendii, colibe spulberate și bejenii.

Ai fi putut să spui că singurul lucru care n-avea cum să scape de cuvinte era întemeierea unei familii, dar Tuà avuseseră leac și pentru asta: căsătoriile decurgeau din însuși felul în care-și ridicau satele.

Iată cum făceau.

În casa din mijlocul satului locuiau căpetenia și șamanul, împreună cu nevestele lor. Prin casa lor (uriașă, adăpostind în fiecare noapte întregul trib, preț de câteva ore), prin casa lor, așadar, trecea o linie

dreaptă care împărțea atât casa, cât și întregul sat în două părți egale. Linia era reînnoită cu un par în fiecare dimineață, despărțind spațiul de locuit al căpeteniei de cel al șamanului. Linia cu pricina se prelungea în afara casei sub forma unui șanț adânc de vreo 20 de centimetri, întreținut zi de zi, care se întindea pe direcția nord-sud până la marginea satului, adică până la perimetrul pe care fuseseră ridicate colibeile membrilor de rând. Linia din casa mare împreună cu șanțul care o prelungea în sat purtau numele de *kiiturepe*.

Kiiturepe era astfel trasat încât, pe cât posibil, să nu intersecteze trunchiurile copacilor sau tufișurile, ceea ce era destul de complicat în jungla deasă în care sălășluiau Tuà, plină de arbori și bălării. Din acest motiv, ori de câte ori mutau satul, Tuà îl trimiteau înainte pe șaman, care căuta cel mai bun loc în care să traseze un *kiiturepe* corect, unul care să aibă de-a face cu cât mai puține trunchiuri de copac, mai ales că, după cum am spus, Tuà nu-și făceau loc cu forța în pădure. Lungimea șanțului avea o dimensiune standard: de cinci ori câte cinci lungimi dintr-o frânghie anume, pe care șamanii și-o lăsau din generație în generație, de când se aciuiaseră în pădure. Frânghia aceea, ziceau bătrânii, le fusese oferită de însuși Mavu, când îi învățase să se ascundă în infernul verde.

Iată acum legătura dintre *kiiturepe* (care se referea, totodată, și la numărul fix al membrilor tribului) și familie.

Jumătatea satului aflată la vest de *kiiturepe* corespundea porțiunii de casă în care locuia șamanul și purta numele de *iture*. I se mai spunea și jumătatea bărbătească, în timp ce jumătatea estică, femeiască, se numea *kipe* și corespundea jumătății de casă în care trăia căpetenia. În casa centrală, însă, lucrurile stăteau pe dos, adică, jumătatea căpeteniei era cea bărbătească, deci *iture*, iar jumătatea șamanului era *kipe*, prin urmare, femeiască. Cu alte cuvinte, în jumătatea femeiască a satului se proiecta spațiul de locuit bărbătesc, al căpeteniei, în timp ce jumătatea bărbătească a satului găzduia spațiul casnic feminin, adică al șamanului.

În afara casei centrale, satul era alcătuit din 14 colibe în care locuiau cei 84 de membri obișnuiți ai tribului. Colibeile erau dispuse circular și puteau fi construite și în jurul unui copac sau al unui tufiș, lucru care nu era valabil, însă, și pentru casa centrală – aceasta necesita, obligatoriu, un luminiș. Șapte colibe se aflau în partea *iture* și șapte

în partea *kipe*, găzduind, fiecare (în mod ideal), câte șase persoane: doi bunici, doi părinți și doi copii. Casele aparțineau femeilor (stăpâna casei era femeia cea mai bătrână), iar bărbatul era cel care pleca de acasă prin căsătorie, ducându-se totdeauna într-o casă situată de cealaltă parte a liniei *kiiturepe*. Astfel, un bărbat *kipe* se căsătorea mereu cu o femeie *iture* și viceversa. E momentul să amintim că Tuà își împodobeau trupul cu tatuaje și desene numai după ce se căsătoreau; totodată, momentul căsătoriei nu putea fi ales decât de șaman și de căpetenie, din motive ce vor deveni evidente în continuare.

La momentul căsătoriei, bărbatul și femeia se întâlneau în casa mare, avea loc o scurtă ceremonie pe linia *kiiturepe* (pe care femeia n-avea voie s-o treacă), după care bărbatul traversa linia de demarcație și casa, trecând în partea cealaltă a satului. Femeilor nu le era permis, sub nicio formă, să traverseze casa căpeteniei și a șamanului – de fapt, le era interzis pe toată durata vieții să-și părăsească zona în care se născuseră și să ajungă, fie și doar din greșeală, în cealaltă.

Dacă la un moment dat, fie jumătatea *kipe*, fie cea *iture* aveau prea mulți copii, căpetenia și șamanul anunțau *masi* – adică situația specială în care grupul *kipe*, să zicem, era supus unei „politici” de control al nașterilor, prin contracepție, avort sau, pur și simplu, prin infanticid (acesta se practica și spontan, în cazul nașterilor de feți malformați), scopul fiind de a păstra „echilibrul demografic” între cele două jumătăți de sat. Din același motiv, un cuplu se putea căsători doar atunci când una dintre jumătățile satului avea nevoie de membri, adică atunci când un bătrân murea sau i se apropia sfârșitul. În acest caz, o femeie din jumătatea respectivă primea permisiunea de a se mărita. Tot *masi* era anunțat și dacă, la un moment dat, apărea o disproporție între numărul băieților și al fetițelor din cele două jumătăți, situație care obliga la un schimb de copii, restabilindu-se, astfel, echilibrul pe sexe. În atari împrejurări, șamanul căpăta o importanță deosebită, el fiind cel care știa ce plante să dea femeilor ca să stimuleze nașterile de un anumit sex; tot el alegea copiii ce trebuiau să-și părăsească părinții naturali și să treacă dintr-o jumătate în alta, astfel încât să se evite, pe cât posibil, apariția unor cupluri endogame.

Pe de altă parte, dacă una dintre jumătăți avea prea puțini copii, Tuà

plecau în raid, răpind de la triburile din jur (sau de la karibi) băiețiii sau fetițele de care aveau nevoie. Doar căpetenia și șamanul erau imuni la problema copiilor – niciunul neavând voie să aibă copii, în ciuda faptului că aveau, fiecare, câte două neveste.

Acestea erau obiceiurile din moși-strămoși la Tuà, iar cel care le păstra și le transmitea mai departe era șeful tribului, ajutat de câte doi bătrâni *iture*, respectiv *kipe*, aleși pe sprânceană. Șamanul nu avea rol în păstrarea și transmiterea obiceiurilor, el având grijă de evenimentele excepționale, cum ar fi bolile, divinația, atragerea spiritelor bune și alungarea celor rele, *masi*, trasarea liniei *kiiturepe* etc. Căsătoria, nașterea și botezul cădeau atât în sarcina căpeteniei, cât și a șamanului.

Revenind la obiceiuri și, mai ales, la transmiterea orală a memoriei colective, căpetenia primea copiii în casa mare unde, împreună cu cele patru ajutoare, le recita și le cânta regulile Tuà, încă dinainte ca progeniturile să fie în stare să înțeleagă ceva – era ceea ce se numea „dezlegarea la vorbă” și doar cu această ocazie se aprindea focul. Odată strânși în casa centrală (era singurul loc în care Tuà aveau voie să vorbească), copiii erau expuși, noapte de noapte, povestirilor, odelor și melopeelor care îi învățau să vâneze, să pescuiască, să ridice o colibă, să cultive pământul, să poarte război, să aibă grijă de cei mici, să păstreze echilibrul *kipe/iture* etc. După ce copiii treceau de pubertate (prima menstruație, la fetițe, botezul cu cimbo, la băieți), șeful de trib, șamanul și cei patru bătrâni începeau să le povestească de-a fir a păr istoria neamului Tuà, de la prima geană de lumină a lumii până în zilele noastre.

Dezlegarea la vorbă avea loc doar după lăsarea deplină a întunericului și, de îndată ce căpetenia și ajutoarele sale se apuau de povestit, adulții începeau și ei să sporovăiască, cu condiția ca acest lucru să aibă loc *doar* în casa centrală, de față cu căpetenia, cu șamanul și cu cei patru bătrâni care-i ajutau. Nu era obligatoriu ca aceștia din urmă să fie atenți la ce-și spuneau membrii de rând, dar de cele mai multe ori o făceau, astfel încât să pună lucrurile la punct imediat ce cineva se abătea de la regulile stricte ale tribului. Mai e de spus că dacă vorbeai în propria-ți colibă, puteai fi oricând pârât de vecini (poate că de aceea aveau Tuà colibe atâtea de apropiate).

După cum am spus, focul se aprindea numai după dezlegarea la

vorba, iar gătitul, afumatul, călirea vârfurilor de săgeată, preparatul vopselurilor etc. aveau loc numai în casa mare sau în jurul ei, în timp ce căpetenia și bătrânii îi învățau pe copii treburile tribului. Toate acestea se petreceau pe când cei ce n-aveau treabă flecăreau și glumeau la foc, astfel încât adunările de noapte ale neamului Tuà aduceau cu niște șezători.

– Ești Tuà, Kiauì, se repezi François de cum se dădu dezlegarea la vorbă. Ești Tuà, de ce nu mi-ai spus niciodată? De ce-ai pretins că ești Miahao, Xavante, sau mai știu eu ce?

Indianul întârzie cu răspunsul. Simțea reproșul din glasul micului karib și nu-i înțelegea supărarea.

– Poate că fost Tuà, zise. Poate mama nu vrut ucis Kiauì când văzut mulți-mulți băieți în familie. Sau poate mama nevastă căpetenie și nu vrut omorât Kiauì, lăsat băiat plutit în coș pe râu, cum auzit la karibi vechi, îi făcu el cu ochiul, șmecherește. François nu se îmbună, însă. Indianul continuă: De ce tu supărat? Peste un somn, două, trei, și tu fost Tuà.

– Și asta mă miră: de ce trebuie să devin Tuà? De ce, Kiauì?

– Pentru că François vede-aude ce Tuà așteptat de mult, de-aia!

Căpetenia cânta în jurul vetrei, scălămbăindu-se și făcându-i pe copii să râdă ținându-se cu mâinile de burtă. Imita ba găgăitul rațelor, ba piuitul vrăbiilor, ba răcnetul jaguarului, ba grohăitul purceilor și chelălăitul câinilor. Cum termina cu un animal și începea să vorbească, puștii adunați la foc izbucneau iarăși în hohote.

– Vasăzică, vād și aud ceea ce Tuà așteaptă de mult... Cum vine asta?

– Tu văzut cum cineva furat vorbe. Tuà știut demult că asta trebuie întâmplat.

– Și uite-așa, ca din întâmplare, am ajuns noi doi să ne împrietenim... De-aia ai vrut să ne facem frați de sânge? Pentru că

văd și aud ceea ce Tuà așteptau demult?

Kiaui se întristă.

– *I-tonk* judecat urât pe Kiaui... Kiaui nu mincinos, nu avut niciun interes la tine. Habar n-avut la început că tu văzut-auzit ceea ce așteptat Tuà. Amintește-ți, *i-tonk*, când noi doi vorbit prima oară despre vorbe greșite. Pe atunci, Kiaui spus deja că vrut adus la tine aici, dat cimbo, botezat – nici nu știut că tu văzut-auzit cum furat vorbe. Pe atunci, Kiaui învățat deja la tine cum luat urma vânatului, cum tras cu arc, cum pândit sălbăticiuni... Noi prieteni, François... Dar ce spus eu prieteni – noi frați!

– Prea s-au brodit toate, nu se lăsă puștiul. Își aminti cum căpetenia și șamanul, dar și Kiaui, îl așteptaseră să guste cel dintâi, ca să înceapă și ei să îmbuce, chit că el, François, era doar un străin și-un puști – asta ce mai însemna? Avea el un *rol* pentru Tuà? se tot întreba François, dar nu zise decât: Și dacă voi, Tuà, așteptați și alte necazuri, nu doar beleaua asta cu vorbele greșite? Dacă șamanul sau căpetenia avea nevoie de un pui de karib pentru naiba știe ce trăsnaie, iar tu n-ai făcut altceva decât să mă aduci aici pentru că așa ți-au cerut ei...

– *I-tonk!* i-o reteză Kiaui. Era supărat, plăcuța de lemn îi tremura în buză. Cum spus mie așa ceva? Dacă asta crezut, dacă tu zis că eu, Kiaui, mincinos așa mare, atunci eu făcut ție pe plac și spus: da, da, Tuà vrut demult unul ca tine! Dar tu doar fratele meu, așa că eu spus ție drept: nu te aștepta nici dracu', François! (Pe-asta din urmă o zisese aproape scuipând, ca un miner furios.) Noi doi nimerit unul lângă altul ca două frunze adus de vânt. Ca tine mulți, dar eu plăcut la tine, băut sânge, făcut tot ce trebuit pentru prietenie. Ca tine mulți, dar eu doar ție arătat pădure! Ce minte întortocheată de karib avut tu, *i-tonk*?

– Or fi mulți ca mine, se înmuie puștiul, dar dintre toți, cum naiba se face că tocmai eu am ajuns să te cunosc? Poate că nici nu conta ce karib aduceai aici, la Tuà.

– Tu, *i-tonk*, pufni indianul într-un răs amar, tu mare nebun, dar eu iertat la tine: toți karibi așa! Of, văzut, acum, de ce Tuà nu plăcut vorbe? Vorbe alungat prietenie, dar noi doi frați de sânge, nu uitat

niciodată! De ce noi doi făcut frați de sânge? – doar Mavu din cer știut! Mavu puternic, prea puternic, el avut grijă de tot, și de mari, și de mici... El avut grijă de căpetenie Tuà, de karibi care zburat sus, în avion, dar și de cășel Bolșevic. Mavu ținut în mână urzeală nemaivăzut. Urzeală asta vrut arătat Kiauì lui François, urzeală asta și vânătoare în pădure, nimic altceva, of. Vrut făcut ție daruri, atât!

Puștiul se arată neîncrezător. Parcă i se făcuse jenă și, ca să scape de ochii indianului, se uită la ceas și scoase satfonul din buzunar. Încercă să trimită un SMS la ai lui, dar n-avea semnal. Se prefăcu, totuși, că scrie un mesaj pe care n-avea cum să-l trimită, și i se făcu și mai rușine: până la urmă, de la Kiauì învățase să se furișeze și să cheme vânatul, să pescuiască și să țină o urmă abia văzută în junglă – cum să-l înșele ca pe cel din urmă fraier? Se înroși și, ca să nu-l vadă ceilalți, porni GPS-ul, ieși din casa mare, umblă încoace și-ncolo.

Degeaba. N-avea semnal.

– O să se sperie mama, făcu el pe niznaiul după ce se întoarse. Tâmpit ăsta de telefon mort de tot, imită el vorba indianului.

– Of, of, pufni Kiauì. Parcă se mai liniștise. Măcar fratele nostru scris dacă ploaie venit?

– Fratele nostru nu scris nimic. De când vorbit cu el azi-dimineață, telefon parcă murit.

– Asta nu bine.

Kiauì se ridică. Încă era încruntat. Se învârti prin colibă, se duse de la unul la altul, începu să flecărească. Una dintre nevestele șamanului (cea mai în vârstă) îi zâmbi larg și-i făcu semn să se apropie. Kiauì se duse lângă ea, ea îi șopti ceva. Avea dinții dați cu negru și zâmbea din ce în ce mai tare – părea un zâmbet bun. Avea trupul vopsit sub forma unei jileci albastre, cu nenumărați bumbi mărunți, galbeni, dar sânii i se lăsaseră, așa că liniile desenului inițial – atât de frumos – parcă se topiseră. Ei nu-i păsa, însă: îl luă pe Kiauì de braț și-i vorbi, privind când și când la François, cu ochi lucitori. Puștiul simți că ceva e-n neregulă, abia aștepta să-i spună Kiauì despre ce era vorba. Șamanul se apropie de nevastă-sa, îi

zâmbi și el lui Kiauì, zise ceva. Kiauì îi ascultă cu multă atenție după care, deodată, își trase o palmă peste frunte și se grăbi să se întoarcă la François:

– Vreau spus ceva, dar *i-tonk* nu supără, bine? Spus la tine ceva cum și tu spus la mine, bine? Dă-i drumul, îi făcu semn François. Dacă tu vrut vorbit prietenie, uite că și eu vrut. Așa. Tu nu vrut făcut vânător din cauză că iubit Kiauì, nu, nu! Și nici nu venit pădure pentru că vrut făcut vânător.

– Păi, încă nu sunt vânător, răspunse François cam fără legătură. Zâmbea mânzește. N-am doborât nici condori, nici pume, nici jaguari.

Kiauì se scărpină după ceafă, dar nu se lăsă:

– Eu spus că François nu venit pădure pentru că iubit Kiauì. Nici pentru că plăcut pădure.

– Eh, cel mai mult am vrut să fiu și eu ca Fawcett, puse François capul în pământ. Lui tati... Tati vorbea mereu de Fawcett când eram acasă, iar eu voiam să-i arăt că... of, e încurcat, Kiauì. O să dobor și eu condori și jaguari, nu?

– Doborât, doborât. Acum, însă, eu arătat la tine de ce venit cu Kiauì: tu doar nu vrut mers la Cuiaba cu părinți! Tu mult supărat pe ei, de-aia venit cu mine în pădure. Nu vrut botez, nu vrut nimic, vrut doar ca părinți plătit pentru supărare François... *Mo kam*, François? De ce făcut așa, și după aia certat Kiauì?

Băiatul se uită într-o parte. De ce naiba nu-i suna satfonul odată?

– N-am com să-ți zic totul, Kiauì.

– Aha, n-avut com... Kiauì făcu o pauză și își aprinse o țigară. *I-tonk* văzut că spus cuvânt greșit?

– No... no mi-am dat *siama*...

Bolșevicul mârâi. I se ridică părul de pe spinare.

– Până și Bolșevic simțit vorbe astea greșit, făcu indianul, în șoaptă.

Bini că venit aici, *i-tonk*, măcar de nu fost prea târziu... Poate că Mavu de-aia făcut la noi frați *di sânge*. Trase un fum adânc, îl dădu afară pe îndelete. Se uită la nevasta șamanului: Da. Acum, altceva impurtant. Știut tu că asta nebastă șaman plăcut la tine? Ea plăcut la tine, iar șaman *no* zupărat.

François simți că-l ia cu amețeală. Se uită cu coada ochiului la nevasta șamanului. Ea câți ani avea? Poate 35, poate mai mult, dar trăsăturile neamului ei o întinereau. Ca orice indiană de vârsta ei, era obosită și avea un început de burtă care îi făcea colăcei. Era mai scundă decât François și acum se înfoia, mândră, neluându-și ochii de la el. Zâmbi, arătându-și gingiile: cu ce-și colorase dinții, de-i erau atât de negri?

Șamanul îi făcu semn lui François, încurajator, iar băiatului i se făcu pielea de găină. Femeia nu era urâtă, avea privire zglobie, picioare lungi, musculoase, iar sânii îi jucau într-o parte și-n alta, bogați – nu arăta ca scoabele pe care creatorii de modă le urcau pe catwalk. Aducea cu Caura: avea ochii închiși la culoare, sprâncenele groase, și se mișca la fel de... îndemânatic și de curgător. Și, la fel ca ea, avea tălpi bătătorite, călcâiele îi erau mari, iar degetele de la picioare păreau niște padele mărunte, lătărețe. Palmele îi erau uscate, late, rugoase, cu urme de pământ, ca ale proletarelor de la periferia Piterului, cele despre care bunicul povestea cu năduf. Femeia îi strecură ceva la ureche șamanului. El o bătu pe spinare, ea chicoti. François se abținu cu greu să nu tremure: pe femeia asta, ca și pe Caura, o putea *mirosi*. O putea mirosi, chit că era la șapte-opt metri de el, așa cum și pe Caura o simțea chiar dacă era în celălalt capăt al satului.

Chestia asta îl luase mereu pe nepregătite – mirosul, adică. Nu se așteptase ca mirosurile să aibă legătură cu fetele și femeile. Poate că din cauza mirosurilor ajunsese să asculte *Eu ti pegu*, poate că din cauza lor uitase de Ana și o abandona aproape noapte de noapte pe frumoasa Georgina... Chiar așa: Georgina cum mirosea? De unde naiba să știe: fata din São Paulo se aflase mereu de cealaltă parte a webcamului. Idioții ăștia cu internetul trebuia să facă bine să găsească un *device* care să răspândească mirosuri, un teleparfum, un websmeller, ceva... Cu toate astea, cu toate că n-o mirosise niciodată, François ar fi pus mâna-n foc că o iubea pe Georgina, da, da, o iubea

într-un fel anume, plutitor și prostesc, simțea că-i curge o miere călduță prin inimă când se gândea la ea, în timp ce femeia asta din colibă, cu toate că-l ațâța, nu-i spunea mai nimic. Oare la ce se gândea nevasta șamanului? Ce-și dorea? Ce visuri avea? Glumea? Sărea ușor la ceartă? Făcea, și ea, fițe? Despre ce-i plăcea să vorbească după ce se dădea dezlegarea la vorbă?

Încet-încet, femeia îl năpădi pe François, în felul acela de care el dorea să scape. Nevasta șamanului mirosea sărat, acrișor, carnea i se mișca precum o undă neclară, orice gest îi propaga ecouri în trup. Mirosul și gustul indiennei Tuà... Iar n-o să scap, iar n-o să scap, își zise François, și se întrebă: oare Georgina s-o fi gândind la fel ca mine, oare și ei i-or fi lipsind mirosul și gustul meu? Oare se cufundă și ea în brațele unei năluci după ce vorbește cu mine pe Skype sau la telefon?

– Ce vrut făcut, *i-tonk*? Șaman și nebastă așteptat.

– De fapt, ce vor de la mine?

– După *com* întrebă François, știut și zingur, făcu indianul cu ochiul.

– Dar el, șamanul vreau să zpun, *com* de... nu înțeleg!

Kiaui își pierdu răbdarea:

– Zpus drept, *i-tonk*, vrut femeie-șaman? Ea vânjoasă, ze pricepe chemat vânt răcoros de pe coline, făcut mult-muuult manioc, știut fluierat și chemat afară viermi de sub piele, pricepută chiar și la luptă *co bâta-kop*. Vrut tu pe ea? Una ca ea numai bună înainte băut cimbo – ea făcut mult bărbați din băieți.

Lui François i se încinseră urechile și numai sunetul satfonului (în sfârșit!) îl scoase din încurcătură. Se grăbi să deschidă, căci văicăreala lui Michael Telo îi făcu pe cei adunați în casa mare să întoarcă ochii spre el.

Ce chestie! Era Georgina. Îi bătea în Skype.

– Alo?

– Bună, primbărețule, te tot sun și tu *no* vrei să răspunzi. Georgina

vorbea năvalnic, ca de obicei, și făcea pe supărata. Voiam să ni mai vedem... M-am vopsit de două zile, se răsuci ea în fața webcamului, mă vezi?

– Te văd, Georgina, șopti François, te văd, ce bine-mi pare! Ce faci?

– Eu fac *bini*, dar tu *be* ce vorbești în șoaptă? Parc-ai fi un gândac.

– O căpetenie spune o poveste unor copii, nu vreau să-i deranjez...
Faci *bini-bini*?

– Cum ză nu? chicoti ea. M-am vopsit roșcat deschis și m-am cârlionțat mai tare. Com ți se pare? Manoel zice că-mi stă ex-ce-lent.

Zâmbea din colțul gurii, otrava! (lol) Iar François:

– Zău că-mi placi și mie. Cine-i Manoel?

– Un prieten. Și dacă-mi torni mimciuni? Bacă m-ai fi plăcut cu adevărat, m-ai fi zumat mai des, și nu m-ai fi lăzat așa, a nimănui, ză nu știu nimic, pe unde umbli, ce faci...

– N-am avut zemnal, Georgina, pe cuvânt. Tu știi... tu știi ce dor mi-e de tine?

– Știu doar că ești un mare șmecher, François Pirelman. Dacă nu te zunam eu, cine știe cond îți aminteai de mine... Micuța braziliancă din São Paulo și frumosul blond de la Zankt Petersburg – ti joci cu mine, François, știu, știu, știu.

– Zău că nu, nu mă joc, chiar și-acum câteva cripe m-am *qândit* la tine, pe cuvânt!

Georgina deveni serioasă.

– Acum câteva cripe, aha, zise ea, dusă pe gânduri. Ca să vezi... Și eu m-am *qândit* la tine acum câteva cripe. De-aia te-am și zumat. Tu, însă... Serios? Chiar te-ai *qândit* la mine?

– Bineînțeles. François ar fi vrut să iasă din casa mare, dar îi era teamă să nu piardă semnalul. Înțelege-mă, Georgina, sunt la capătul pământului, am probleme cu zemnalul...

– Te înțeleg, se întristă ea. Știu unde ești. Tu crezi că mi-e ușor să te știu în sălbăticia aia și să... Deci te-ai *qândit* la mine pe când mă *qândeam* și eu la tine! Oare cine ne trimite gândurile de la unul la altul? Schimbă vorba imediat, nu-l lăsa să răspundă: Ia zi, ce faci tu pe acolo?

– Știi că am ucis un peccori? Dar no l-am fotografiat.

– Mare scofală ză omori un porc! se amuză fata. Eu am fost mai practică, m-am dus la stilist, la Luciana Rosa, o știi? (N-o știa.) M-a caafat cu mâna ei! M-a costat 130 de reali! Zpune sincer: Îți place com arăt?

Satfonul muri brusc: imaginea Georginei se șterse cât ai bate din palme, iar difuzorul își lansă sunetul de detresă peste capetele copiilor din casa mare: *do-sol-do, do-sol-do!*

– Am pierdut zemnalul, fir-ar să fie, se supără François.

Iar indianul:

– Kiauî văzut cu cine vorbit François. Părea dezamăgit. Tu nu vrut nebastă șaman. Bine-e-e...

– Cum să zic, se apără puștiul, înțelegi... la noi, la karibi... o singoră femeie, știi, și...

– Dacă tu no vrut, Kiauî zpus la femeia-șaman că François n-avut chef de femeie. Ea înțelege, mai ales că tu frate Kiauî. Acum, tăcem însă! Căpetenia zpus povezte foc.

Kiauî dădu să adauge ceva, dar se apucă să adulmece, cu respirații scurte, câinești. François se luă după el, iar șamanul (ciudat!) îl imită și el – după câteva clipe, șamanul strângea din dinți și-i strecura neveste-sii ceva la ureche.

– Ia văzut, François, nu zcris frateru nostru? zise Kiauî. Parcă mult miroz de ploaie.

Puștiul clătină din cap – Lionel nu-i scrisese. Între timp, căpetenia se apucase să recite povestea neamului Tuà despre foc, cea care începea astfel: pe vremuri, când nimeni nu știa să facă focul, un jaguar, un

șarpe și un condor s-au urcat în vârful unui lupuna uriaș. Se gândeau așa: dacă ne apropiem de soare, poate c-o să izbutim să furăm o bucată din el și s-o aducem pe pământ. Condorul porni cel dintâi spre soare, în zbor, bătând din aripile lui mari, iar șarpele și jaguarul rămaseră de pază în copac...

François zâmbi, ascultând povestea așa cum i-o traducea Kiauî, dar își dădu curând seama că-i era din ce în ce mai greu să-l urmărească. Abia-l auzea.

– Vorbește mai tare, frate, îi zise, dar vocea îi sună înfundat, gata-gata să se șteargă.

Bolșevicul schiaună și se lipi de picioarele lui. Buzele indianului serpuiră grăbit, însă nu declanșară decât un freamăt, o adiere calduță. Sunetele și vorbăria din casa mare se stinseră, treptat, iar urechile lui François începură să țiuie. Încremeni. Chiar și aici? se întrebă, ridicându-se. Te-ai întors?

„Du-te, du-te odată“, simți el glasul în minte. Neva înghețată îi reapăru în fața ochilor – Neva și luminile tremurate ale Fortăreței Petru și Pavel. Îl luă cu frig. „Du-te.“

– Unde ză mă mai duc? Am plecat deja!

Nu-și auzi vocea. În schimb, auzea gheața de pe Neva cum pâria la peste 11000 de kilometri depărtare, cu mai bine de doi ani în urmă, ceea ce însemna, mai degrabă, 357 de miliarde de kilometri depărtare, dacă puneai la socoteală deplasarea noastră, a tuturor, către constelația Libra.

Ci zpus tu, i-tonk? înscriseră buzele lui Kiauî în aer.

Nimic, frater. Nimic. Zău.

Îi era tot mai frig. Aerul căpătă o textură aspră, ziceai că-i ceață, dar oamenii din colibă încă se deslușeau fără greș. Bolșevicul se trăsese îndărăt și se uita țintă la François.

Iar în creierul puștiului:

„Du-te, pleacă odată!“

Capitolul 22

*Despre Vechi, din neamul Unu. Ura ce i-o poartă lui
Bangor.*

Du-te, emit, pleacă odată...

Nu-mi/ne răspunde, nici acum nu răspunde.

Sunt Vechi, sunt din neamul Unu și sunt neamul Unu întreg – mi se spune Vechi doar când mă adun în ființa anume pe care Cadranul o naște atunci când pofteste. Mă propag printre gigane fierbinți și spectre mărunte, spre Druus mă îndrept, emițând spre cel ce nu-l știu: Du-te odată, nu sta.

Mă simte? Oare mă/ne înțelege? Vorbe demult n-am mai spus...

Du-te, emit, du-te, îi spun, du-te, comunic din răspuneri, doar-doar l-aș trimite la țință înainte s-o facă Bangor. Nu știu ce fel de ființă e-aceasta. E singură, e multiplă? E maree sau haos? Nu știu nimic... Știu doar că-n Druus e o țință, spre ea cată și Bangor, zis Locuiesc.

Bangor este Krees și, ca oricare Krees, el visează că-i din neamul Matricei. Cu toate acestea, eu/noi, neamul Unu adică, știm că Bangor (fiind o ființă) e emis de Cadran. Prin urmare, el și întregul neam al Matricei sunt tot eu/noi – căci noi suntem marea întreagă. Bangor, însă, e-un îngâmfat nesătul: el propovăduiește risipirea neamului Unu în ființe nenumărate.

Cum de-a ajuns ea, Matricea, să se considere neam? Cum de i-a dat țel lui Bangor să ne infesteze? Cum de s-au zămislit, cum de-au propășit trufașii aceștia în marea undelor noastre? Sunt niște nemernici ce nu cred în marea, sunt infami și se laudă că marea n-ajunge; marea trebuie să aibă un sens, zic ei, chiar dacă-s totuna cu noi. Cândva, când nimeni nu devenise marea, sensul era denumit c-un cuvânt, iar cuvântul acela era morala – ea perturbă marea și azvârlea spectre de pe spirale, ea seca gigante incandescente și reducea timpul la clipă.

Eu de cuvintele toate doresc să scap. Vorba-i nimic: nu-mi e de folos decât ca să dau peste ființa aceea necunoscută înainte s-o facă Bangor. Pentru noi, neamul Unu, Cadrantul e tot – el adună marea. Tot el se umflă și face timpul să curgă, așa că întreb: unde, ce sens vrei să cauți, Bangor? Krees blestemați! Voi doriți nenumărate Cadrane, voi vreți să fim mulți, să fim diferiți.

Cadrantul gândește deodată: Așteaptă, îl simt pe Bangor...

Aștept. Sunt coerent și aștept. Îl pândesc pe Bangor, dar, vai, îi percep undele tot mai greu.

Cadrantul gândește: Bangor se ascunde. Îl găzduiește o specie haotică, îl încarcă cu energie, iar el, cel căruia-i spui Locuiesc, își creează armuri și secretă chei... Îl ajută – blestemată fie! – varietatea speciilor din Druus, acolo unde ne-am mai luptat cu Matricea.

O, nu, nu aici, nu din nou, mă cutremur. Du-te, emit spre-acea ființă din Druus. Du-te odată, du-te acolo unde-ai mai fost, căci iarăși pornim la război. Măcar de-ai ajunge la țintă înainte de-a fi luată-n primire de Locuiesc. Cum arăți? Minusculă, dezordonată, confuză, spulberând energii și vibrații – așa trebuie să fii, ești semn al varietății nelegiuite și tu!

Varietatea e moarte, cândva ea nu va mai fi, doar marea-i perenă. Când va fi doar marea, eu/noi n-o să mai gândim decât la ce-a fost, pretinzând că suntem în urmă, mimând c-am aștepta ce va fi. Și totuși – dacă suntem deja acolo, atunci când va fi? Dacă doar visez războiul acesta, dacă doar îmi/ne amintim lupta, dacă fac/facem așa doar ca să dăm viață mării?

Ei, și? De-l visez sau îl fac, războiul-i totuna! Cobor pe-al treilea spectru din Druus, căci n-am de ales: îl iscodesc pe Bangor în fiecare ființă mărunță, în orice grăunte. Vreau să îl spulber, să-l pierd, căci el e doar parte din mine,

din noi.

Și tocmai de-aceea ne/te poate ghici, gândește Cadranul. Războiul nostru e vechi, din vremea visului vine, iar Bangor te pândește... Închide-l într-o specie unică, sigilează-l, ucide-l!

Acest război ce-a mai fost, le/îmi răspund, de ce nu se termină odată, de ce începe din nou? Și de ce-i aici numai, în Druus? Ce specie de pe spectru e cea ce-i dă puteri lui Bangor? E una lipsită de formă? Una generatoare de haos? Una cu intelect? E o specie continuă sau una multiplă? Bangor se pitește în specii care se reproduc sau în specii care creează?

Există specii care creează? se-nfoaie Cadranul. Tu, Vechi, definește!

Nu doresc – de ce să dau cuvântului sens? Sensul e numai urgie și de aceea fie Krees blestemați!

Acum e război, deci tu, Vechi, definește! Ce-i specia care creează?

Neamul Unu e unicul creator. Așadar, a crea înseamnă a aduna totul în tine, a naște marea și asta-și dorește Bangor! El locul vrea să ni-l ia!

Marea se clatină toată. O s-aflăm unde e, îl scoatem de oriunde-ar fi!

Găsiți-l odată, căci vreau să-i simt unda. O să-mi suprapun fiece câmp și fiece oscilație, peste fiece câmp și fiece oscilație a lui Bangor, zis Locuiesc. Cadranul să-mi dea energie, iar eu îl reduc la calm plat, să nu mai genereze maree. Doresc pentru mine atâta putere, încât să persist printre spectre ce aspiră lumina și gigante fierbinți!

Tu ești eu, Vechi, iar puterea mea a ta este toată! Bangor e pe Druus, iar eu/ noi la iveală am să-l scot. Trimit o călăuză prin amintiri, să caute războiul de mult terminat, cel ce încă nu a-nceput și care acum are loc.

Capitolul 23

*Șeful tribului Tuà este nemulțumit. Un fenomen rar.
François și Kiauì sunt la numai o zi depărtare de
Muribecca.*

– Noi știut vorbe Fo-set, se împăuna căpetenia. Noi aflat vorbe astea de la căpetenie dinainte, el aflat de la căpetenie și mai bătrân, iar căpetenie și mai bătrân aflat de la alt căpetenie. Fo-set zis pe limba lui: *piercing the veil*, iar asta însemnat străpuns haine adevărat, cum au karibi. Toți Tuà știut asta. Până și copiii.

Era mândru de el și-l iscodi pe François. Deci continuă:

– Acum Fo-set în poveste Tuà pentru totdeauna. Copiii aflat despre el, copiii copiilor aflat și ei, toți nenăscuții Tuà aflat cândva poveste cu Fo-set, căci el fost aici și stat cu noi, vorbit, mâncat și glumit... Eh? Ce spus acum, micuț karib? Dat ție dovada că el coronel fost la Tuà?

– *Piercing the veil*, da, da, exact așa scria pe harta lui Fawcett, am văzut-o la tati, zise François, privind de la unul la altul. Și, ia spuneți, au mai trecut pe-aici karibi care l-au căutat pe Fawcett?

Dar Kiauì:

– Karibi nu știut venit pe pământuri Tuà. *El coronel* șmecher, hoț, nu vrut aflat mulți unde mers el. Dar, chiar dacă venit karibi, Tuà tăcut

ca pești. Nimeni nu avut voie mers ca Fawcett, la cuiaba de piatră. *I-tonk*, însă, băut sânge Kiauî, deci el avut voie. Indianul făcu o pauză, privi la căpetenie, după care reluă: Peste numai un somn, *I-tonk* văzut adevăr-adevărat, cu ochii lui.

François simți cum carnea îi forfotește de parcă i-ar fi răs tot trupul, iar în gât i se urcă un nod care mai-mai că-l făcu să sară în sus de bucurie. Câte expediții plecaseră pe urmele lui Fawcett? Câți oameni pieriseră ca să găsească drumul spre Muribacca? O sută? Două sute? Mai mulți? Ei, bine, uite că dintre toți, François Vladimirovici Perelman, un biker fundamentalist, un *gamer* și-un intrigant de care-i era scârbă până și lui însuși (vai, Grișa...), iată-l că tocmai el ajunsese la numai doi pași de cetatea ascunsă.

Dar dacă Tuă îl mințeau? se înnegură. Dacă aflaseră, de la te miri cine, legenda lui Fawcett, și-acum o înfloreau pentru că doreau să facă parte din ea? Întrebă:

– Voi chiar nu știți să citiți, Kiauî?

– Eu spus la tine deja. Tuă putut citit, dar nu poftit.

– Nu înțeleg, cum adică, puteți să citiți, dar nu poftiți?

– Păi, de ce poftit citit? se băgă căpetenia. Noi nu avut voie, căci Mavu spus nu, niciodată! Noi aflat de la Mavu că venit zile în care vorbe nu mai folosit la nimic. Atunci murit tot și doar cei cu vorba legată, ca Tuă, scăpat. Noi avut tot ce ne trebuie aici, în ținuturi Tuă.

– Mda, aveți până și cetatea Muribacca, zise François, gânditor. Voi cum îi spuneți, tot Muribacca?

– Asta aflat doar *el coronel*, răspunse căpetenia, aruncând o privire plină de reproș spre Kiauî. Unele vorbe nu trebuie spus niciodată, micuț karib, Kiauî știut asta, nu învățat la tine?

– Ba François știut, se apără Kiauî.

Îl privi pe puști, îi trase un ghiont. Iar François:

– Adică... numele cetății e așa, ca numele tău, pe care n-ai îndrăznit să mi-l traduci?

– Văzut că *i-tonk* știut? se bucură Kiauì, privind la căpetenie.

– Văzut, mda, văzut, scrâșni el.

François îi aruncă o privire lui Kiauì – indianul era îngrijorat, parcă-i era teamă de căpetenie. N-avea curaj să-l privească în ochi, iar puștiului i se strânse inima de ciudă. Of, până și tu te sperii, *i-tonk*...

Întrebă:

– Și Mavu ce-a mai spus? Cine-i de vină pentru pacostea de acum? Cine... strică vorbele? Oamenii din Muribecca?

Căpetenia se cutremură. Se răsti la Kiauì, îl tot arăta pe puști, iarăși se întorcea la Kiauì și-l certa, pufnea și făcea ca toate alea. Se înfuria din ce în ce, de ziceai că din clipă în clipă o să-i ia la bătaie pe amândoi. E numai vina mea, își zise François. Numai din cauza mea o încasează *i-tonk*, fir-ar să fie!

– Poate că cei din Muribecca stricat vorbe, dar poate că nu, spuse Kiauì, în doi peri, după ce șeful încetă. Ce știm noi ce întâmplat acolo, la cuiaba din piatră? Noi doar păzim! Dar tu nu văzut, *i-tonk*, schimbă el vorba, că de când vorbit cu căpetenie și șaman, nu mai greșit cuvinte?

Șeful ăsta e ca toți șefii, se gândi François, vrea să-mi ascundă ceva. Dădu să dea glas supărării, dar n-apucă: căpetenia se rătoi din nou la Kiauì, gesticulând aprins, arătându-l când și când pe băiat. Kiauì îi ținu piept, ridică glasul, apoi se băgă și șamanul în vorbă. Puștiului i se păru că cei doi se rugau de căpetenie să-l ia părtaș și pe el, pe François adică, la cine știe ce secret, iar căpetenia se enervă așa de tare, încât, rostogolindu-și ochii, o șterse degrabă în partea sa de casă. Pufnind și mormăind, scoase un bolovan de râu dintr-un cufăr împletit, îl aduse în fața lui François și-i arătă prin semne că era gravat cu același desen pe care ei, Tuà, îl aveau tatuat pe față. Scuiopând din belșug, trânti bolovanul (fără pic de considerație) la picioarele lui François, iar acesta, privindu-l atent, desluși pe el imaginile tremurate ce acopereau orice fel de literă de două săptămâni încoace.

N-aveau niciun efect asupra desenului de pe bolovan.

– Piatra asta puternic, ea de la Muribecca, o lăudă căpetenia.

– Vrei să spui că cei din Muribecca pot să ne scape de beleaua asta cu vorbele? întrebă puștiul.

– Scăpat la noi? se miră căpetenia. De vorbe greșit?! Și de ce trebuie ei scăpat la noi? Noi, Tuà, scăpat. Oameni de la Muribecca scăpat. Kiauì și François scăpat. Ajunge, ce vrut mai mult?

Începu iarăși să se învâртеască prin colibă. Era pradă unei agitații nemaipomenite, parcă se simțea vinovat pentru că vorbise prea mult. Iar puștiul:

– Nici cei din Muribecca nu obișnuiesc să vorbească? Sunt la fel ca voi?

Căpetenia se schimbă la față. Fornăi, iarăși sări cu reproșurile pe Kiauì (îl tot arăta pe François, de parcă aducerea lui în sat fusese o mare greșeală), dar Kiauì se apăra, vorbind apăsător. Șamanul îi sări în ajutor, încercând să-l liniștească pe șef, dar acesta ridică din umeri, ca și cum nu era în stare să ia nicio hotărâre. Până la urmă, șmecherul de Kiauì răsuci o țigară și i-o oferă căpeteniei, întrebându-l ceva, din nou și din nou, până ce acesta încuviință – mai mult forțat parcă.

– Să știi că nu mi se pare corect ce faceți, îi zise François lui Kiauì.

– Liniștit, *i-tonk*, nu trebuit supărat.

– Dacă știam c-o să ai atâtea probleme, mai bine nu veneam. De ce te ceartă căpetenia?

– Pentru că eu spus ție prea mult lucruri.

– Dă vina pe mine, atunci, căci eu te pisez cu întrebările! Pe toți îi pisez așa, și pe ai mei, acasă... Dacă e o problemă că m-ai luat cu tine, să știi că pot să plec oricând.

Dar căpetenia:

– Tu neînduplecat, micuț karib! Eu văzut că tu n-ai avut nicio vină, doar Kiauì prea grăbit, vorbit gura fără el. Ia zi, se întoarce spre

Kiaui, când botezat băiat?

– Doar *după* ce văzut Muribecca. Doar atunci! Mavu e sus, auzit la Kiaui și văzut că el nu mințit. Iar șaman venit cu noi, nu?

Căpetenia se încruntă. Se uită la Kiaui cu coada ochiului. Pufni, neîncrăzător.

– Mda, zise el într-un târziu, șaman mers cu voi, eu dat voie la voi plecat la Muribecca... Și-acolo, se înfurie el, acolo văzut și tu, micuț karib, dacă cei din Muribecca dorit spus vorbe vreodată! Ei mai răi ca toți. Ei, cei din Muribecca, nu alungat doar vorbe, ei nici măcar nu construit, ei zis că orice construit înseamnă moarte om, darămite vorbit... Ei umblat mult-mult. Fost la miazănoapte, construit și plecat, căci construit adus ghinion. Fost la răsărit, construit și plecat, căci construit adus ghinion. Fost la miazăzi, la apus, fost peste tot, dar degeaba, mereu venit ghinion peste ei. La sfârșit, după ce părăsit tot ce construit, ei venit în pădure, întâlnit Mavu, vorbit cu el și ridicat Muribecca, dar numai puțin, știi? Ridicat doar puțin, căci nu vrut uitat cum cuiaba de piatră omoară om. Cuiaba omoară om, făcut din el animal, sclav de animal, pișat de pește, asta făcut cuiaba din om. Știi?

François se îmbufnă. Tuă aștia îl luau de prost, umblau cu cioara vopsită.

– Ce-i, *i-tonk*? Îl simți Kiaui. Ia spus, ce frământat?

– Câteodată... câteodată simt că mă minți. Ori de câte ori îi prind pe-ai mei cu minciuna, ei zic că au motivele lor, de oameni mari – poate că ai și tu motivele tale de om mare, dar tot se cheamă că mă minți. Din cauza asta, mi-e și teamă să te mai întreb ceva. Nu vreau să aflu după aia că m-ai mințit și tu.

– Of, *i-tonk*, când mințit eu la tine?

– Când te-am întrebat dacă ești Tuă.

– Da, dar nici nu spus că nu-s Tuă.

– Păi, nu-i tot o minciună? Mami îi zice minciună prin omisiune...

– Of, François... Măine tu băut cimbo și botezat. Te rog, iartă-l pe Kiauì. Iartă-l. Kiauì ascuns una-alta pentru că... pentru că... of, nu știut bine nici pe limba mea... Vorbe și întâmplări sunt așa, ca un singur lucru, maaare de tot. Câteodată, vorbe, nu știu cum făcut, dar stricat întâmplări, pentru că oameni supărați, proști din cale afară, speriați, sau prea mici, neputincioși, copii, așa cum zis părinți François... De aceea, nu bine spus mereu adevăr. Uneori adevăr stricat lucruri – și la karibi așa, nu? – stricat de tot... Tu trebuie avut încredere în fratele tău. Ia zi, *i-tonk*, iertat Kiauì?

– Poate c-o să te iert. Trase cu coada ochiului la căpetenie: urmărirea discuția, comentând când și când cu șamanul. Poate c-o să te iert, de fapt, sigur o să te iert, pentru că ești cel mai bun prieten pe care l-am avut vreodată. Dar tot vreau să te întreb ceva, chiar dacă o să-mi spui încă o minciună.

– Întrebat, numai iertat Kiauì. Iertat?

– Te iert, te iert, fir-ar să fie... Și-acum, ia spune-mi: ai evitat să-mi zici că ești Tuà, deși ești Tuà, iar acum, simt în glasul tău, bag de seamă și în glasul căpeteniei... cum să zic... mă întreb dacă nu sunteți... – se uită la Kiauì, la căpetenie, la șaman – ...nu sunteți, cumva, totuna cu cei din Muribecca?

Șeful trase aer adânc în piept, gata să strige, dar Kiauì se grăbi să i-o ia înainte:

– Și ce importanță avut? De ce nu înțeles că, până la urmă, *i-tonk* aflat tot, tot, tot? Asta important. Noi poate totuna cu Muribecca, sau poate Tuà fost doar karibi alungați, sau poate păsări cu trup de om, sau doar niște morți pe picioare – dar tu aflat tot, tot, tot, peste numai un somn. Acum important știut că aici sat Tuà, că Tuà mari păzitori și că ei păzit Muribecca. François gata-gata să se facă, și el, Tuà – asta important. Te rog, iartă frate de sânge!

– Te iert, i-o cam reteză François. Uite, ca semn că te iert, nici nu te mai întreb ce voiam să te întreb, e bine așa?

– Ba, putut întrebat, căci Kiauì și el om mare, ca părinții tăi, deci nu putut recunoscut chiar tot, nu? pufni indianul în râs.

Râseră toți. Căpetenia scuipă de mai multe ori, după care șamanul scuipă și el, oftând la greu. Îi zise căpeteniei ceva, râzând, acesta râse din nou, de parcă i se luase o piatră de pe inimă, iar Kiauî se băgă și el în vorbă.

Căpetenia nu-l băgă în seamă, însă. Kiauî repetă ce spusese – căpetenia, nimic. De fapt, nu-l mai urmărea: ceva îl îndemnase să privească afară din casa mare. Le făcu semn celorlalți să tacă, aținti un deget spre intrare, icni, îl îmbrânci pe șaman și se repezi afară.

Se luminează, își spuse François. Se uită la ceas. Îl scutură – era abia trei dimineața... Ieși și el, însoțit de Kiauî.

Căpetenia icni din nou. Își pusese mâinile în șolduri și-și ațintise privirea în văzduh. Lansă un strigăt răgușit, iar cei ce sporovăiau în colibă tăcură mîlc. François dădu să comenteze, dar Kiauî îi făcu semn să nu scoată o vorbă: căpetenia poruncise legarea gurilor. Deși se înnora văzând cu ochii, lumina de afară era tot mai puternică, ziceai că se crapă de ziuă.

Ceilalți Tuà ieșiră și ei, înghiontindu-se și îmbrâncindu-se, zgâindu-se la cer. Cîinii începuseră să urle, iar Bolșevicul se amestecă printre ei, hăulind. Deodată, Kiauî ridică mâna spre norii grei ce răspândeau miros de ploaie: ici-colo îi străpungeau perdele de raze lucitoare verzi, portocalii și violete. Bumbii aurii desenați pe pieptul căpeteniei prinseră să strălucească, bătuți de lumina umbroasă și umedă.

– Astea nu-s... – începu François, numai că se trezi cu mâna lui Kiauî acoperindu-i gura – ...astea nu-s zorile, încheie puștiul în minte. E doar aurora australă, cum naiba de-a ajuns atât de... *sus*? Suntem la 6–7 grade latitudine sudică, ce dracu'...

Dădu să se desfacă din strânsoarea lui Kiauî, să strige că nu era cazul să se dea legarea la vorbă, dar indianul îl ținu bine. „Tăcut, François,” îi șopti. „Tăcut.”

Între timp, căpetenia trimisese un războinic în capătul satului, după care le arătă lui Kiauî și șamanului că era timpul să plece la drum. Tot ridica din umeri și strângea din buze de parcă i-ar fi luat drept martori: v-am spus eu? Ați văzut că am avut dreptate? Tuà erau

speriați, năuciți, dar începuseră să se miște printre colibe așa cum o făceau de obicei, iute și fără vorbă. Câteva femei se repeziseră pe malul râului din apropiere și se apucaseră să bată crengile de timbo, pregătindu-se de pescuitul de dimineață. Peste o oră aveau să arunce zeama de timbo în apă, peștii aveau să paralizeze și să iasă la suprafață, iar Tuà se vor arunca asupra lor cu bătele, înghesuindu-i în stăvilarul din nuiiele de lângă sat.

Acolo aveau să-i prindă. Și-apoi o să-i pună la uscat.

Începea o nouă zi. Războinicul trimis la marginea satului se întoarce cu două țestoase vii și le oferi șamanului și lui Kiauì. Un potop de raze perforă norii de ploaie, iar satul se luminează ca ziua.

„Du-te“, simți deodată François. „Du-te.“

Dădu să răspundă, dar Kiauì îl strânse de braț. Își înghiți vorbele, deschise satfonul – trebuia să vorbească cu cineva, cu oricine! Măcar de-ar împărtăși clipele astea buimăcitoare: aurora australă se lăsa peste junglă!

Privi în satfon. Mai avea baterie pe trei sferturi, dar semnal, ioc! Aurora se unduia, se lățea, părea că se retrage, pentru că până la urmă să se etaleze cu și mai multă putere, improșcând satul cu lumina ei răcoroasă. François se învârti încoace și încolo, se zgâia la cer, se uita de la unul la altul și înnebunea de ciudă că n-avea cu cine schimba o vorbă. Cum să țin asta doar pentru mine? Își spuse și o zbughi spre primul copac, cățărându-se în el precum o maimuță fugărită de vânători (Mersi, Kiauì!). „Du-te“, simți el, iarăși. Urcă mai mult, și mai mult. Indienii slobozîră un oftat în cor: pânzele de particule ionizate, verzi, roșii și albastre, se revărsară și mai abitar, sfârtecând norii, îmbrăcând satul într-o spuzeală nefirească, de parcă pământul însuși ar fi strălucit.

Măcar de-aș face cât mai multe poze, își zise François. Puse satfonul la ochi – click! „Du-te“, i se agregară cuvintele în minte, iar puștiul se enervă: Ah, de-aș putea să înregistrez și îndemnul ăsta nenorocit. Sau măcar de-aș vorbi cu Lionel, cu mami, cu Georgina – cu oricine! Se urcă în vârful copacului, dar nici acolo nu avu noroc de semnal: abia dacă avea o antenă. Of, bine-ar fi fost să vadă și alții aurora asta: tati, Ana, ba chiar și Grișa, că poate așa m-aș răscumpăra... Cum să-i

anunț, cum să le-o arăt...?

Click! Click! Click!

După câteva fotografii, auzi piuitul stins al unui SMS, urmat de cântecul lui Telo. Deschise mesajul, dar nu înțelese nimic: era o înșiruire de litere și cifre lipsite de sens. Privi în jos, spre sat. Îl zări pe Kiauî. Era lângă casa mare și-i făcea semn să coboare.

Un tunet grozav se rostogoli dinspre vest. Era într-atât de puternic, încât cuprinse zărilor dintr-o parte în alta și scutură pădurea. Vântul prinse a şuiera. Frunzele foșniră zgomotos.

Click!

Între timp, Kiauî legase țestoasele burtă în burtă, le prinsese în chingi și le săltase în spinare. Fluieră ascuțit, îi făcu semn lui François să-l urmeze. Șamanul li se alătură și o luă din loc, petrecuți de câțiva vânători care se mișcau la fel de tăcuți ca atunci când îi întâmpinaseră. Ciudat, unul dintre ei târa un porc uriaș, pe jumătate sălbatic, acoperit de o blană cafenie, țepoasă – animalul sălta și juca în sfoara petrecută pe după gâtlee, hârâia și guița din răspuțeri. Li se alăturară și alți bărbați, cărând în spinare hârlețele lor scurte cu dinți de capibara. Căinii din sat îi însoțeau și ei, iar Bolșevicul se ivi dintr-o colibă (ținea un pește în bot), luând-o înaintea tuturor. Încet-încet, se formă o procesiune tăcută. Vântul stârni praful și frunzele uscate. Copiii se apropiară. Zâmbeau, dar nu scoteau un sunet.

Parc-am fi într-un *Petrușka* dat pe *silențios*, la Maslenița [48](#), numai că nu se bucură nici dracu', își zise François. Uite la ei: parcă-i mână un mut de la spate... Nu zice nimeni nimic, nu le poruncește nimeni nimic, iar ei, tot înainte, ca pionierii... Or auzi și ei vreun îndemn? Of, Petrușka, Petrușka! Măcar să n-o isprăvesc ca tine – o fantomă care dă cu tifla! Iar de-o fi așa, măcar s-ajung să fac parte din povestea spusă de Tuà în casa mare.

Ajunseră pe malul râului mocirlos, care dădea să se reverse. Tuà se opriă pe țărm, mai puțin doi bărbați care se repeziră să tragă o pirogă de sub un tufiș. Grăbiți, îi îmbarcară pe François, pe Kiauî și pe șaman, și-i trecură apa.

De îndată ce debarcară pe celălalt mal, tună încă o dată, iar potopul se scutură ca la un semn, revărsându-se din nori. Rafalele de stropi plesniră frunzele, pocnind ca mitraliile. Se porni vijelia. Stropii erau reci, sfârâiau, iar pământul se acoperea cu fire de apă tot mai năvalnice ce se transformau în şuvoaie. François şi Kiauî ridicară mâinile în semn de rămas-bun şi se repeziră aşa la adăpostul unui crâng de bambuşi. Nebunul de Bolşevic o luase înainte, zgribulit, de parcă ştia drumul.

Căpetenia îi urmări până ce dispărură în spatele bambuşilor răscoliţi de vânt. Lumina aurorei australe era tot mai puternică, ziceai c-o să dea foc copacilor, chit că erau doldora de apă. Deodată, Tuà oftară în cor – copacii din jur începuseră să zbârâie, încărcăţi de electricitate.

Căpetenia pufni, înciudat. Mai întâi zorile venite prea devreme, apoi ploaia care începuse atât de timpuriu, iar acum copacii care sfârâiau ca nişte arcuri din care tocmai ţâşniseră săgeţi. Şi nu era tot, nu, nu, nu era tot, îşi dădu el seama fără să înţeleagă cum de-o face (oare-i vorbea Mavu, pe muteşte?), fiindcă dincolo de toate pocinogurile astea pândeau ceva mai rău decât năpasta cu furatul cuvintelor, mai nemilos decât luminile ce străpungeau norii, mai cumplit decât potopul venit ca o pumă vicleană, da, da.... Pândeau ceva năprasnic, ceva legat de venirea lui Kiauî şi a micului karib... Țâncul ăsta blond, un karib din cei ce construiau şi vorbeau fără noimă – cu el era ceva pe dos, din el pândeau ce pândeau! Se ascundea în el ceva ce-l făcea să nu fie *doar* un puştan venit de peste lacul cu vâltori, ceva ce-l făcea mai primejdios decât un pui de vrăjitor fără minte – în el *era* pierzania! Poate doar Mavu, drăguţul, să fi fost în stare să țină în frâu sufletele nenumărate pe care, mai mult ca sigur, François le căra în cârca-i ticăloasă...

O, copil blestemat, ştiu ce voiai să ne-ntrebi, pricepu căpetenia. Ştiu ce voiai să ne-ntrebi, câine, cum de nu mi-am dat seama pe loc... Să-l fi prins şi pe Kiauî al nostru în mrejele lui? Aşa să fi făcut, nenorocitul? Să vezi că trebuie s-o luăm pe urmele lui, căci altminteri e-n stare să-i îmbrobodească şi pe Kiauî, şi pe şaman.

Capitolul 24

Marusia Andreevna Perelman își sacrifică cea mai mare parte a visurilor. Complotul ei cu Sidorin. Aflăm (pentru a câta oară?) cât de periculos e să te pui cu o femeie.

...eu abia-l așteptam să mă sărute, iar el îi dădea înainte cu Fawcett al lui! Îl văzusem pentru prima oară la o conferință, la Casa de Cultură a Studenților, și schimbaserăm primele vorbe pe Suvorovski Prospekt, într-o după-amiază neașteptat de caldă de februarie, dar de cunoscut cu adevărat, nu-l cunoscusem decât în cursul unei lungi plimbări în Grădina Botanică de la Universitate. O să fiu directă: Volodia nu aducea, nici pe departe, cu ce-mi doream eu ca soț. Era potrivit de înălțime, iar mie-mi plăceau bărbații înalți, era brunet și creț, iar mie-mi plăceau blonzii cu părul lins (eventual, strâns în coadă de cal), nu prea deschidea gura, iar mie-mi plăceau vorbăreții, se îmbrăca fără pic de atenție, iar mie-mi plăceau băieții scoși din cutie, care miroseau franțuzește. Nici de dansat nu prea dansa, asta ca să nu mai vorbim că nu-i plăcea decât muzica grea, indiferent de gen – dintre chestiile mai ușurele nu accepta decât Ceaikovski, nu știu de ce. Ba, de fapt, știu! Când unuia care dă ochii peste cap la *Pasărea de foc* și la *Simfonia a VII-a*, zisă a Leningradului, i se face de ascultat *Spărgătorul de nuci*, trebuie să te gândești, automat, că are o dorință ascunsă, nu neapărat perversă, dar că și-a pus în minte să obțină ceva pe căi ocolite.

În cazul nostru, Volodia își propusese să-i dedulcească pe fiii noștri la muzica simfonică, ceea ce era o tâmpenie (manevra, nu intenția); mai bine ar fi încercat cu piesele de rock progresiv ce-l făceau să trepideze (asculta Yes și Genesis), căci băieții le-ar fi mistuit mai ușor. Până la urmă, ce-i drept, băieții s-au dat pe brazdă, iar cel mare, Lionel, chiar a pus pe picioare un post de radio semiclandestin, pe nume Rockweiller. Postul încă emite în Piter și are vreo două mii de abonați online, dar Lionel pretinde că el, unul, nu mai are de-a face cu muzica – și cum s-o recunoască, din moment ce ne-am trezit cu el ofițer, pe un submarin atomic? În fine, acesta fusese planul muzical al lui Volodia cu fiii noștri: nu se dusesse dracului de tot, dar nici nu ieșise ca la carte.

Ăsta-i Volodia! Întortocheat până peste poate, se pricepe cel mai bine să bată șaua ca să priceapă iapa și, din cauza asta, adeseori se încurcă în propriile-i urzeli. La început, tocmai ezităările și senzația că merge pe sârmă nonstop m-au făcut să-l plac – îmi imaginam că bâlbâielile lui erau semn de bun-simț și de diplomatie subtilă, fiind totodată motive suficiente ca să ajung să-l iubesc, iar de iubit, zău că-l iubeam, fără rezerve, *against all odds*. La îndrăgostirea mea inexorabilă, că nu știu cum să-i spun altfel, a contribuit (de-acum, sunt sigură) și pasiunea lui nenorocită pentru individul despre care am amintit la început.

Fawcett.

Dați-vă seama că pe când ne-am cunoscut, Volodia nu era-n stare să vorbească mai mult de cinci minute fără să n-aducă vorba despre personajul cu pricina – vorbea atât de mult despre el, încât colegii lui de la facultate chiar așa îl porecliseră: Fawcett. Se putea trăi cu asta bine mersi; problema e că după ce m-am apucat să citesc despre englezul cu pricina, s-a întâmplat ireparabilul: nu m-am mai putut despărți de Volodia, de parcă evocarea de orice fel a exploratorului acționa între noi ca un liant nedefinit, prevestitor al unei aventuri de care n-avea să aibă parte nicicând, nicio altă femeie, cu excepția celei ce-avea norocul să-l iubească pe Volodia. Îmi imaginam că micuțul meu Volodia avea ceva din caracterul dement al exploratorului (ochii îi erau la fel de arzători ca al lui Fawcett, după cum îi văzusem într-o poză, în cartea lui Maghidovici) și, cinstită să fiu, cred că mă îndrăgostisem, de fapt, de căutătura lui Volodia – de căutătura lui

febrilă sau visătoare, la care se adăuga glasul lui potolit, ce rezona adânc. Și privirea, și vocea, bag mâna în foc, sunt un fel de intromisiuni avortate și, din acest punct de vedere, Volodia părea extrem de promițător – la toate astea se adăuga un anume fel, ponderat aș zice, de a răsuci palma în timp ce susținea orice fel de discurs. Afirm sus și tare că până și cererea în căsătorie mi-a făcut-o astfel, răsucind mâna dreaptă cu eleganță, de parcă ar fi dirijat circulația la o oră de vârf într-o piață aglomerată. Ei, și-acum întreb: putea o tânără a anilor '80, din Piter, să-și dorească ceva mai teribil decât un explorator potențial, adică un bărbat pe care să-l doară în cot (plena!) de indicatorii industriali ai URSS și de politica fără de greș a PCUS?

Răspunsul este: putea! Dar a fost cam fraieră.

Ar mai fi de adăugat ceva, ceva nu tocmai cușer: de Fawcett m-aș fi îndrăgostit fără greș, fără dubii, de ce să n-o recunosc? Fawcett fusese un bărbat înalt, cum îmi plăceau mie, și i-aș fi trecut multe cu vederea (cică nici el nu era prea vorbăreț) doar pentru cum arăta, unde mai pui că nu se lăsa cu una, cu două, el chiar își urmărea țelurile fără greș, fără să-i pese de nimic și fără să dea înapoi – era un amestec echilibrat de visare și voință, asta ca să nu mai spunem că făcuse rugby de performanță. Ei, bine, printr-o translație ciudată, îmi imaginam că ambiția cumplită a lui Fawcett se revărsa, prin preaplin, și asupra celui ce făcuse din el o obsesie.

Într-un cuvânt, așa mi l-aș fi dorit pe Volodia – necruțător. De fapt, chiar așa *fusesse* Volodia în primii ani, mai puțin povestea cu sportul de performanță (am un defect, care mă face să mă dau în vânt după sportivi...).

Adevărul e că pe atunci nu-mi dădeam seama de un lucru clar pentru orice femeie cu experiență: bărbații pot să dea dovadă de temeritate absolută odată ajunși în cea mai amarnică sălbăticie, dar nu-i obligatoriu ca temeritatea cu pricina să se prelungească în relațiile conjugale, în raporturile cu cei din jur, sau *măcar* în dormitor... Eu îmi doream pe atunci (ca și acum) ca Fawcett al meu, un rus în fond, chiar dacă are sânge amestecat, să se manifeste cu cutezanță în viața de zi cu zi, să se ia în piept cu rudele netrebnice, cu instalatorii șmecheri și bogătașii plini de fițe, cu chelnerii sictiriți și cu gunoierii obraznici, ba chiar și cu șoferii ce-ți taie fața și cu

măgarii de politicieni, ca să nu mai vorbim de ipocriții din mediul academic, dar în timp am ajuns să cred că așa ceva *nici* nu s-a inventat vreodată.

Și, în fond, la ce bun să se fi inventat asemenea bărbați? La ce ne-ar fi ei de folos? Când sar la bătaie, o fac mai mult ca să nu se facă *ei* de râs, nu ca să ne spele nouă, femeilor, rușinea... Maică-mea chiar îmi spunea: „Draga mea, ca să primești de la fiecare mascul *măcar* după puteri (mama era foaaarte libertină), trebuie să n-ai stare o clipă, să nu le dai timp să se dezmeticească. Bărbații, află de la mine, se laudă că-s o specie visătoare și de-aceea, cum îi scapi din mână, cum le zboară mintea la cai verzi pe pereți. Când ai să-l vezi pe-al tău că stă pe canapea fără o vorbă, privind în zare gânditor, fii sigură că nu-și spune decât: ah, ce bline cu smântână aș mai băga azi pe gât, poate și c-o votculiță înainte, ce naiba face *asta* de se uită la mine? Niciunul n-o să-ți dea după nevoi”, încheia mama. „Nu te mai chinui să-i cauți, lasă-i să vină și singuri!”

De-aș fi ținut cont de mama, n-aș fi aflat pe pielea mea că temeritatea din sălbăticie (cu care-l creditam pe Volodia) exclude curajul urban (după care tânjeam). În fond, după cum aveam să aflui, până și colonelul Percy își lăsase familia de izbeliște, doar ca să agite lumea din jur (rude, prieteni, cunoscuți, necunoscuți) într-un mod nepermis și iresponsabil. Ce om! Lăsase în urmă o dâră de nebunie care se lăbărtase pe mapamond precum o halucinație – nu i te puteai sustrage nici când te târa de-a dreptul spre moarte. Exploratorii ăștia au ceva din stofa dictatorilor, aflați de la mine, numai că au un public-țintă redus: frustrații marilor orașe.

Asta am învățat-o direct de la sursă, căci dragul de Volodia la fel a procedat cu mine, o frustrată a nemaipomenitului Piter: m-a învăluit, m-a creierit de cap și m-a cules ca pe-un măr copt – haț! Păi, fiți atenți! Mama era desenatoare la Șantierelor Navale din capătul insulei Vasilievski și închipuiți-vă că acolo mă ducea Volodia când voia să fim singuri. Eu, după cum v-am spus, așteptam măcar un sărut printre dane, cheiuri și macarale, dar el scruta spre apus și-mi vorbea despre expedițiile lui Fawcett și despre orașele pierdute care ar fi zăcut, vezi doamne, departe de ochii lumii, în jungla amazoniană. Era la finele anilor '80 și, pe vremea aceea, imaginea Amazoniei îi trezea, chiar și unei rusoaice, un anume fior al

depărtărilor, al unor comori neclare, al unui gen de faimă specială, legată de călătoriile la mare distanță de casă. Se spune că rușii n-ar fi mari călători, așa că m-am întrebat de multe ori cum de m-a agățat Volodia cu asemenea texte. Îmi ziceam că nu călătoriile extraordinare de care-mi vorbea mă făceau să mă dau în vânt după el, ci pașaportul potențial pe care-l presupuneau călătoriile cu pricina: într-o țară în care era nevoie de pașaport doar ca să mergi de la Leningrad la Kiev, să zicem, un bărbat care prin esența meseriei se trezește pe lista scurtă a pașaportabililor externi era o partidă valabilă. Întrebați orice rusoaică serioasă care a prins anii aceia, și-o să vedeți că nu mint.

În ce ceea privește legătura dintre ruși și călătorii, însă, plecasem de la premise greșite – cum adică să *nu* fie rușii călători? Cazacii care galopau cu flamurile desfășurate pe Champs Elysées la 1815, șarjele de la Plevna din 1877, magnificul *Drang nach Westen* dintre 1914 și 1917, în Austro-Ungaria și Germania, nemaipomenita călătorie din Mongolia Exterioară, efectuată de generalul Jukov în anii '30, culminând cu explorarea Halhân-Golului, marele jogging către Berlin, Praga și Viena, din 1945, ca să nu mai punem la socoteală prospectarea amănunțită a întregii Europe de Est din anii următori; să nu uităm nici de redescoperirea maritimă a Cubei din 1962 și nici de expediția de zece ani din Afganistan, la bordul tancurilor și al elicopterelor – eheei, rușii au văzut lumea de când sunt ei ruși!

Volodia era pașnic, însă – el nu se pricepea defel la asemenea călătorii. În schimb, în el simțeai mereu ceva-ceva din febra plecării, una care începea cu uși trântite violent și cu promisiunea de a nu mai da pe-acasă dacă nu-și atingea ținta, ceea ce se potrivea de minune cu felul de a fi al unei studente care îndrăgea literatura franceză medievală:

*Baissatz vos montanhas
Planas, levatz vos
Per que pòsque veire
Mas amors ont son. 49*

Ce să mai spun? Volodia nu era altceva decât prevestirea unui viitor în care-l vedeam lac de sudoare, în costum de colonist, cu eșarfă de

mătase albă și pălărie de plută, model britanic, nebărbierit și extenuat, dar cu ochii la fel de jucăuși și de lucitori, având *viziuni* pe care mi le împărtășea doar mie. Îl vedeam cum își făcea apariția din junglă într-un avanpost al civilizației, într-un sat rătăcit, dar cuplat la curent electric, și care beneficia, obligatoriu, de un aeroport unde o droaie de ziariști băgăcioși săreau cu reportofoanele pe el, întrebându-l despre cetățile și comorile descoperite în îndepărtatul *inferno verde*. Apoi, după interviuri pe toate canalele și în toate ziarele, Volodia ajungea înapoi acasă, în Piter, unde, proaspăt spălat, bărbierit impecabil (dar încă bronzat) și îmbrăcat în frac, urca la catedra din amfiteatrul cel mare al Universității, ca să susțină o conferință despre descoperirile lui. (În sală s-ar fi auzit doar oh-uri și ah-uri, iar soțiile celorlalți profesori m-ar fi bârfit cum știau ele mai bine.) Într-un final apoteotic, ambiția lui nemăsurată ar fi fost răsplătită: guvernul îi conferea o medalie, un ONG sau mai multe se rugau de el să le fie președinte onorific, iar o universitate americană (preferabil Harvard) îi oferea, automat, o poziție de *visiting professor* pe viață.

Sunt sigură că asta visa și el când privea seară de seară spre apus, de pe danele șantierului naval unde era mama desenatoare, chiar dacă imaginile ce-i alergau în minte erau sabotate de panorama seacă și huruitoare a insulei Krohnstadt, unde taică-său făcea cuirasate. Mie-mi pierise gândul că Volodia ar dori vreodată să mă sărute, chestie care mă deruta din cale afară, căci sunt însemnată cu pofte păcătoase. *Mais je l'aimais* și stăteam alături de el pe dalele reci de beton, ascultându-l cum povestește.

Nu-mi venea să cred. La mai puțin de 150 de metri de noi, în linie dreaptă, se afla apartamentul părinților mei. În timp ce pe șantier era un ger de crăpau pietrele, în apartamentul nostru era cald, iar ai mei erau liberali. Ce căutam afară, în frig? Volodia doar vorbea, vorbea, vorbea, iar eu aveam impresia că e ceva în neregulă cu mine – mă îngrășasem? Spuneam lucruri nepotrivite? Mi se micșoraseră sânii, mi se strâmbaseră picioarele, îmi ieșiseră coșuri, ce naiba pățisem?

Habar n-aveam, dar nu mă lăsam – continuam să clănțăn de frig, ascultându-l. În mod normal, ar fi trebuit să-i fac vânt, dar apucasem să-i scriu acrostihuri în franceză (poezia îmi plăcuse mereu),

mâncam din ce în ce mai puțin și mă întrebam (fără să am curaj să cer ajutor) dacă nu interpretasem greșit intențiile lui. Poate că Volodia avea nevoie doar de o parteneră de *chat* și nimic altceva. Între timp, colegile mele chefuiau ca bezmeticele și se lăudau cu prietenii lor care le făceau și dregeau ceva de speriat... Eu? Eu stăteam cu Volodia pe chei, seară de seară, fără să știu ce-o să iasă din asta.

– Ce-i cu tine, Mașa? mă luase mama în primire. Nu te-am mai auzit vorbind despre niciun băiat.

Bâiguisem un fel de răspuns, iar mama se enervase: Te fâțâi în pat noapte de noapte, și n-adormi... Tu nu cumva...?

– Nu, nu, m-am apărat, crezând că se referea la un eșec contraceptiv (mama mă dăscălise îndelung pe tema asta), stai liniștită.

Marele meu noroc a fost că într-o seară petrecută pe șantier, printre macarale ce scârțâiau și bubuituri în coca navelor, ascultând un acordeon îndepărtat care acompania un cântec porcos, marele meu noroc, așadar, a fost să-i împărtășesc lui Volodia părerea mea despre numele lui Fawcett. Pe atunci credeam, nici mai mult, nici mai puțin, că numele exploratorului se trăgea dintr-un cuvânt franțuzesc, căci aveam și eu dreptul la momentul meu de delir în gerul ce adia dinspre Baltica... În sfârșit. Era greu să-ți imaginezi că numele unuia ca Fawcett înseamnă „deal acoperit cu flori” sau „pui de vulpe”, după cum citisem prin tot soiul de cărți și dicționare. În schimb, vedeam o filiație clară între insul cu ochii lui Fawcett și năprasnicul cuvânt franțuzesc *faux*, în sensul lui cel vechi, de „seceră de luptă” – *faux de guerre*, cu alte cuvinte.

În Evul Mediu, acestei arme i se spunea *fauchard* – cuvântul avea o rezonanță testosteronică, belicoasă, amintind de tonele de sânge scurs din milioanele de gâturi retezate în toate războaiele lumii, iar Fawcett, m-am gândit eu, se trage de aici și numai de-aici, putând să fie un diminutiv pentru franțuzescul (și totodată, cavalerescul) „seceră” (de luptă, nu uitați). Odată cu trecerea anilor, supărările și dezamăgirile m-au făcut să găsesc și o altă etimologie posibilă: *fausser*, de la franțuzescul „a falsifica”, dar nu i-am împărtășit-o lui Volodia decât în cursul unui scandal de pomină, după ce-l citisem cum e cu adevărat și pe dinafară, și pe dinăuntru.

Voiam să-i crape creierul de furie, pricepeți?

În seara despre care începusem să povestesc însă, acolo unde șantierul se îngemăna cu marea, ca să zic așa, nu eram supărată încă, așa că am dezvoltat printre fierătanii ruginite și vagoane înțepenite pe șine ipoteza mea înălțătoare despre legătura Fawcett-*fauchard*. Nu mică mi-a fost mirarea când, de îndată ce-am dat glas speculației, Volodia s-a năpustit asupra mea mai înfocat decât orice bărbat cu care ieșisem, strângându-mă în brațe și sărutându-mă cu nesaț, de până și muncitorii care cântau la acordeon (nu știu cum de ne vedeau) au strigat la noi:

– Huoooo, pensionarii cu fața la perete, huoooo!

– F..e-o, băh!

La nici o oră după sărutul proletar, pe întunericul de acasă (era o sâmbătă), mi-a trecut toată sperietura: nu eram nici strâmbă, nici proastă, nici grasă. Volodia, în schimb, era virgin, fir-ar să fie! Avea 18 ani și era flăcău, era împotmolit ca naiba, se înroșea ca dracu', trăgea cu urechea, speriat să nu ne audă ai mei din camera celalată, doamne, ce calvar!

– Măi, Volodia, n-ai făcut și tu premilitară, armată, ceva? l-am întrebat eu, înciudată, căci, se știe, armata scoate bărbați din toți băieții.

– Nu. Mi-a pus tata pile, mi-a răspuns el, abia trăgându-și sufletul.

Era tânăr, însă, și mă iubea la fel de mult pe cât îl iubeam și eu, așa că s-a dat pe brazdă în mai puțin de-o lună. În fiecare sâmbătă noapte rămânea la mine și progresa de la o întâlnire la alta, eu mă simțeam împlinită, iar mama se liniștea, văzând cu ochii ei că nu pățisem nicio rușine. De-atunci mă urăsc ai lui – maică-sa, mai ales. Vă dați seama că doamna Perelman n-a acceptat nicicând ideea de-a locui în aceeași casă cu mine? Nici măcar după împăcarea noastră oficială n-a fost în stare să treacă peste ura ce mi-o purta și, după ce m-am mutat definitiv la Volodia, ea a găsit un pretext ca să plece la Schlisselburg, pasămite ca să nu li se facă praf *dacea* cea frumoasă peste care-i înstăpâniseră comuniștii de viță veche.

În sfârșit, plecarea doamnei Perelman avea să se întâmple mult mai târziu și se datora și altor probleme – voi stărui mai departe asupra lor. Cert e că la câțiva ani după ce Volodia m-a cunoscut (în sens biblic), ne căsătoream. Sexul – of, ce mizerie banală –, sexul mi-a fost armă, nu mi-e rușine s-o zic. Era singurul lucru pe care ai lui nu i-l puteau oferi, cu alte cuvinte era singurul meu atu și m-am folosit de el cu ardoare: nu voiam să-l pierd pe Vova pentru nimic în lume. Pe vremea aceea, Vladimir Perelman avea aura lui în Piter, iar eu mă topeam după el și când îl vedeam, și când nu-l vedeam, și când întârzia, și când mă aștepta; nu știu să descriu ce simțeam ori de câte ori mă gândeam la el, pentru că între timp am uitat, de parcă tinerețea mi-ar rula într-un film alb-negru și mut, văzut de mult... Habar n-aveam ce însemna să ai copii, dar îmi imaginam că, pe lângă bărbatul din el, îl iubeam și pe copilul aiurit care era, îi dedicam poeme în occitană pe care n-aveam curaj să i le recit (și-acum o fac, în amintirea celui ce-a fost), mă înfuriam când îl privea vreo colegă mai insistent, iar maică-sii i-aș fi sfâșiat beregata fără s-o visez noaptea.

Începusem cu sexul, însă – se deprinde atât de ușor, încât se poate întoarce, oricând, împotriva ta. Pe atunci nu știam axioma asta și, în plus, ce voiăți să fac? Să mă prefac c-aș fi vreo virtuoasă, vreo amorțită, să nu mă bucur de el? N-aveam cum: eram însemnată de lăcomie. Prin urmare l-am atras în mrejele mele cum știam mai bine, la fel cum făcuse și el cu mine când îmi povestise despre ținuturi nemaivăzute – de aceea aveam să plătesc cu vârf și îndesat și acasă, la Piter (în cel mai neașteptat mod cu putință), dar și mult după aceea, de pildă aici, în inima Braziliei, unde și-a înțărcat dracul copiii.

În fine. La câțiva ani după căsătorie ni se naștea primul băiat (fă-i odată un copil, fă-i copil, mă îndemna mama), dar primele semne că lucrurile lunecau pe o pantă periculoasă aveau să apară dinainte de nașterea lui.

Fraierul ăsta de bărbat al meu nu era în stare să se certe cu ai lui. Într-o seară de vară, am luat taurul de coarne și am provocat *eu* un scandal, în apartamentul lor de pe strada Șamșeva. Se ajunsese la o situație ridicolă: ai lui nu mă înghițeau, dar n-aveau ce face, căci eram căsătoriți, așa că ne-au cerut să locuim la ei doar pentru ca

mama lui Vova să nu piardă controlul situației. Bag mâna-n foc că-și propusese să găsească o falie cât de mică între mine și Vova, ca să se apuce de o lucrătură aleasă (o artă de tradiție în Piter) și să ne despartă o dată pentru totdeauna.

A locui în casa Perelmanilor era un dezastru, chiar dacă apartamentul lor era uriaș după standardele sovietice. Aveam camera noastră, aveam acces la un WC separat, încăperile erau înalte, iar mobila și decorațiunile (Art Nouveau, *bien sûr*) erau alese cu gust. În holul de la intrare se aflau un tablou de Kazimir Malevici și o vioară cu goarnă, iluminate indirect de o lampă Chipăruș, înfățișând o balerină îmbrăcată în combinezon auriu, ținând în mâini două sfere de sticlă mată – surse discrete de lumină. Dar ce importanță aveau toate astea, când la masă nu se vorbea și nu se glumea, când nu se asculta decât un anumit fel de muzică (extrem de serioasă), când ne uitam la televizor conform unui program strict, când la video nu vedeai decât tragedii (madam Perelman suspina când eroinele o încasau), când prin camere nu puteai să umbli nici mort în chiloți și nu se lăsa decât prea rar cu chefuri... Simțeam că mă usuc. După vreo două luni de reclusiune la Perelmani, am pus-o pe maică-mea să facă pe îndurerata și să ne mai cheme și la mine acasă, unde ne trăgeam sufletul: râdeam, puneam ce muzică doream și vorbeam cât de tare pofteam, chiar dacă apartamentul era minuscul și n-avea decât o singură baie.

Acolo, însă, la mine acasă adică, s-a împlinit blestemul meu.

Așadar, era o seară de vară, iar eu avusesem scandal cu madam Perelman. S-au spus vorbe atât de grele (ea își dădea seama că-și tăia craca, dar ura îi era prea mare), încât n-am avut de ales și am plecat la ai mei fără să stau pe gânduri. Nu prea mă pricepeam la figuri de stil, așa că, înainte să ies din apartament, l-am întrebat pe Volodia doar atât:

– Vii?

El mi-a simțit nuanța definitivă din glas și a răspuns așa (doamne, cât m-am bucurat!):

– Dacă nu mai suporti, ia-o înainte. Îmi salt lucrurile și vin și eu.

Și a venit. Eram în al nouălea cer – parcă abia atunci ne-am fi căsătorit cu adevărat, parcă doar atunci și-ar fi tăiat Volodia nenorocitul de cordon ombilical ce-l adăpa cu sângele mă-sii (hoașca!). Hoașca, însă, și-a dat seama că, dacă pierdea momentul, Volodia n-ar mai fi dat nicicând pe acasă, așa că l-a luat frumușel pe Serghei Emanuelevici de-o mână și l-a târât prin tot orașul (exagerez, nu locuiam chiar atât de departe), înfățișându-se la ai mei în mai puțin de-o oră.

Tot episodul s-a consumat în holișorul de la intrare. Acolo, în doar douăzeci de minute, s-a lăsat cu scuze, cu regrete, justificări și promisiuni enunțate cu mult *savoir faire* de mama lui Vova. Tata nu participa la discuție, căci era beat mort și, colac peste pupăză, zicea că-l chinuie cumplit o hernie veche. Scosese din țâțâni ușa din sufragerie și-o trântise pe covor, iar el, îmbrăcat doar în chiloți, se culcase pe ușa cu fața în sus.

– Ah, coitul, coitul, horcăi el când mă auzi. Îi spusese lui cineva că în caz de hernie trebuie să stai pe ceva tare, așa că asta făcea, de-mi venea să-l calc în picioare:

– Se stă pe tare, i-am atras atenția, doar la hernia de disc!

Dar el, nimic:

– Coitul, ah, coitul, se tot plângea de pe ușa, privind în tavan.

În condițiile astea, după ce-au apărut Perelmanii (tata salutase, civilizat, deși era răstignit pe ușa), tot greul a picat pe maică-mea, care repeta mereu:

– Eh, s-au întâlnit două pietre tari (adică eu și soacră-mea), să nu facem un capăt de țară. Mai liniștiți-vă și voi, se uita ea la mine. Faceți pace, suntem o familie de-acum...

Până și eu eram de acord – în fond, nu-mi doream să-i retez lui Vova legăturile cu ai lui –, dar când a venit vorba despre unde aveam să locuim, soacră-mea nu s-a lăsat: avea pretenția, nici mai mult, nici mai puțin, să stăm *doar* la ea, să nu mai călcăm niciodată pe la ai mei, cu excepția vizitelor convenite de Anul Nou, de zilele de naștere etc. Spunând asta, se uita cu înțelese la tata, care sforăia de

zăngăneau ferestrele.

Nici eu nu m-am lăsat și, încet-încet, discuția a ajuns să se poarte doar între mine și Perelmani, pentru că nici mama, nici Vova (de tata nu mai vorbesc) nu se băgau în scandal, de parcă nu le păsa ce și cum.

Nu prea pricepeam ce se întâmplă și-am început să mă îngrijorez. Tot explicam că n-am cum să stau cu soacră-mea în casă (mă făcuse curvă și maimuță ordinară) și mă uitam când la Volodia, când la mama, cerșind ajutor, căci, pe lângă vipera de soacră-mea, se mai băga și Serghei Emanuelevici peste mine, culegând argumente din zbor. Aveam nevoie de sprijin (știți cum e într-o ceartă cu vrăjmași pricepuți), mă simțeam din ce în ce mai încolțită.

M-au lăsat singură, însă. Încet-încet, m-am prins că nici Volodia, *nici mama* n-aveau chef să stăm doar la mine acasă. Că Volodia nu era în stare să ia o asemenea hotărâre, înțelegeam – dar pe mama n-o pricepeam. Tăcea mîlc, degeaba mă dădeam pe lângă ea. Mda... Tata sforăia pe ușă, cearta continua în holișor, iar eu vedeam că n-am cum să rezist în fața bătrânilor Perelman.

Urmează să povestesc o mare mizerie, o porcărie nemaipomenită, din care am tras concluzii pentru care n-am avut niciodată dovezi – dar lucrurile au stat exact așa cum vi le relatez. N-o să adaug nicio iotă la cele petrecute – nu vreau să influențez pe nimeni.

La un moment dat, madam Perelman l-a întrebat pe Vova direct:

– Dar tu ce părere ai? Veniți să stați la noi, unde avem spațiu (asta era adevărat), sau vrei *și tu* să rămâi în chichineața asta de apartament? Nici nu-s sigură că-i mereu apă caldă la etajul ăsta, se uită madam Perelman la mama, interogativ.

Mama nu scoase o vorbă, de-mi venea s-o plesnesc, dar curând îmi trecu furia, căci nu cu ea mă căsătorisem. Ne uitarăm cu toții la Volodia, așteptându-i răspunsul:

– Ce părere ai? îl luă și taică-său. Veniți frumos, la noi, unde aveți dormitorul vostru și numai al vostru, bașca biroul, sau...?

M-am chiorât la Vova – niciun răspuns. Fawcett, 'ai? am scrâșnit din dinți. Expediții la capătul lumii, da?... *Tu*, mă? Asta mă gândeam, dar nu scoteam o vorbă, nu mi se clintea niciun mușchi, căci voiam să-l văd pe Vova ce decizie avea să ia de capul lui.

Chiar așa: tu ce mama dracului poștești, Vladimir Perelman?

Preț de prea multe clipe, s-a vădit că Vladimir Perelman n-avea chef de nimic. Tăcea. Nu voia nimic, al naibii! Asta era deja suficient ca să-mi trântască cerul în cap, mai ales că madam Perelman zâmbea din colțul gurii, când, brusc, am simțit o mișcare lângă mine. Ca să înțelegeți ce va urma, trebuie să vă redau felul în care eram așezați în hol. Eu și mama eram lângă ușă – mă plasasem instinctiv spre ieșire, crezând că poziția mea de paznic avea să-l facă pe Volodia să ia o hotărâre de gen masculin. Mama ajunsese, nu știu cum, în spatele meu, iar Perelmanii, cu Vova cu tot, erau în fața mea. Câtă vreme discutaserăm în contradictoriu, Perelmanii stătuseră cu fața la mine, dar acum întorseseră capul, așteptând reacția lui Volodia care, nu-mi dau seama de ce, ajunsese pe jumătate în sufragerie. Dacă-mi amintesc bine, rămăseserăm în hol din cauza tatălui meu – nu puteam să ne certăm din răsputeri lângă un ins care sforăia pe o ușă.

Așadar, ne uitam cu toții la Vladimir și-i așteptam răspunsul. El se uita cam prea lung la mama, care (o simțeam!), se mișca într-un fel neclar în spatele meu. Am făcut încet un pas la dreapta, ca să am unghi bun și să mă uit dincolo de sufragerie, în ușă cu geam de la dormitor, și așa am văzut că mama îi făcea semne disperate lui Volodia: *nici* ea nu voia să stăm la mine acasă și le ținea partea Perelmanilor, gesticulând frenetic.

M-a luat cu leșin. Am întrebat:

– Ce facem, Volodia? Nu rămânem? Aici suntem liberi și nu mă face nimeni cum îi vine la gură, ce zici?

El – iar cu ochii la mama. Ea – iar îi face semn să plecăm (o ghiceam în geam), să plecăm cu ai lui, în Șamșeva.

– Eu zic, începu Volodia, tacticos (deși nu mai răsucea din mână), eu zic să facem ca și până acum. Câteva zile la ai tăi, câteva zile la ai mei...

– Nici moartă! i-am retezat-o, mai ales că mama (am văzut-o în geam) răsuflase ușurată când auzise sugestia lui Volodia, făcând spre el semnul OK cu degetele. Eu rămân aici, am zis, după care am făcut o mare greșală: Când ai chef să vii, Vova, știi unde mă găsești. Eu nu vin după tine la ai tăi. (Între timp, mama pusese capul în piept, răpusă de vorbele mele.)

– Mașa... Mașenka, începu mama, gândește-te bine, fetiță, ce familie mai sunteți și voi dacă... unu-aici... alălalt dincolo... De ce nu te duci la ei?

– Tu m-ai învățat să cer tot ce pot, m-am înfuriat și m-am repezit în dormitor, pășind peste tata.

Am trântit ușa, tata a început să se plângă: „Coiul, ah, coiul!”, iar eu m-am vârat în pat și mi-am pus perna în cap.

– O să-i treacă, o auzeam pe mama cum șoptește. Vorbesc eu cu ea și-i trece. Nu-i așa, Vova?

El nu scoase o vorbă.

– Nu știu ce-o să faceți, doamnă, zise madam Perelman, înțepată, dar la asemenea ieșiri, vă dați seama... Ați auzit-o cu urechile dumneavoastră... Prea multă libertate, ascultați-mă, strică!

Mi-am mai pus o pernă în cap, căci nu mai voiam să aud nimic. (O regăsesc pe mama, după mulți-mulți ani, în felul de a fi al „doamnei” Nicole – nenorocita cu care a ieșit Volodia ca să mai vadă o dată, vezi doamne, un spectacol care nu face doi bani.)

Ce naiba o apucase pe mama? De ce mă împingea în casa Perelmanilor? Și, mai ales, de ce complotase tocmai cu Volodia, de ce-i făcuse semnele alea disperate?

Mi-au venit în minte tot soiul de năzbâtii cărora nu le acordasem importanță. Într-o noapte de Paști, de pildă, maică-mea se apucase să-i arate lui Volodia cum dansează ea cu un pahar de vin pe creștet, fără să-l verse. Nu mai făcuse așa ceva niciodată și, în plus, îl iscodea pe Volodia într-un fel tare ciudat, de parcă i-ar fi dat ghes: tu vezi ce știu să fac? Te prinzi de ce chestii sunt în stare?

– Mamă, ce te-a apucat?

– Ne distrăm și noi, Mașa, ce vrei? Îmi făcuse ea cu ochiul.

Altă dată mă provocase la o întrecere în fața lui Vova: care din noi două face șpagatul mai ușor și, nu știu cum naiba, mama m-a luat, adică a fost mai tare decât mine, deși avea aproape cincizeci de ani, chestie care l-a făcut pe iubitul meu să caște ochii, înfiorat – după ce ridică piciorul mult de tot, mama cădea direct în șpagat, ca la *french cancan*, depărtând brațele larg, maiestuos, precum La Goulue. În cădere, rochia de pânză topită i se ridică mult de tot, expunând-o până la brâu, pentru ca în final, faldurile *frou-frou* să i se aștearnă în jur, delicat, ca o parașută catifelată. Ce părere ai? Îl privea.

În fine, într-o noapte de beție cruntă, Volodia o tot strigase pe maică-mea, franțuzindu-i numele: Verette în sus, Verette în jos, chestie care pe mama o încântase peste măsură, făcând-o să-i toarne pahar după pahar, până ce amărătul se prăbușise sub masă, târând vesela după el. Mama se repezise să-l ajute, dar el cârâise din răspuțeri:

– Stai jos, Verette... E cald, facem plajă la bec, ce dracu'!

Până la urmă îl ridicasem eu și-l dusesem în dormitor, făcându-i semn maică-mii să dispară.

– Ce naiba ai? l-am întrebat, trântindu-l în pat. Parc-ai fi înnebunit.

– Îmi plac familiile endogame, hohotise el.

– Ești tâmpit?! Ce-ți trece prin minte?

Pe vremea aceea, însă, el mă învățase bine de tot, îmi știa butoanele de tot felul răspândite pe trup, știa să-mi vorbească să mi se încrânceneze pielea, al naibii, știa de toate – fusese silitor și mă lua pe sus cu găselnițele lui de alcov. Îmi știa slăbiciunile și fanteziile, iar vina (vai!) era doar a mea: eu, ca proasta, îl dedulcisem la rafinamente.

Nu pot să spun ce mi-a zis atunci. Nici ce m-a îndemnat să fac și nici cum l-am ascultat, de teamă să nu-l pierd – îi pierise orice urmă de inhibiție, ziceai că-l lovise o formă de exhibiționism auditiv, peste poate de incitant, care m-a făcut și mă face și-acum să înghit în sec...

Eram însemnată, v-am zis.

Știu că nimic din toate astea nu constituie vreo dovadă, dar nici n-am cum să-mi împiedic mintea să zburde. Cum-necum, însă, după acel scandal în care maică-mea jucase o piesă bizară, am încasat-o din plin. Rolul ei ambiguu mă umple și azi de o gelozie incestuoasă.

Și au urmat compromisurile. După scandal, m-am întors cu Volodia la situația de dinainte de căsătorie: nu stătea cu mine decât sâmbăta. Eram o cârpă de șters pe jos, îmi venea să-mi smulg carnea de pe mine, dar, de cum mă gândeam la despărțire, mă lua cu o sfârșeală cumplită. Mă topeam pe picioare, iar maică-mea pune paie pe foc: „Vezi unde-ai ajuns? Tu și mândria ta nemaipomenită!” Nu-mi luam inima în dinți și nu îndrăzneam să acționez (iată, evit cuvântul „divorț” și acum), și nici maică-mii nu-i șuieram: „Dar tu de ce-ai ajuns să-i faci semne în ascuns lui bărbată-miu?”

Începusem cu compromisurile, însă. Am mai făcut unul și cu bătrânii Perelman, mutându-mă înapoi la ei, dar se născuse Lionel. Am mai făcut unul și cu mama, tot timpul l-am făcut, și n-am întrebat-o niciodată de ce se fâșăia prin fața lui Volodia, îmbrăcată sumar, la fel cum și cu Volodia am făcut un compromis, evitând să-i spun că-l prinsesem cum se chiora la mama atunci când credea că nu-l vede nimeni... Și am făcut și compromisul cu mine însămi, prefăcându-mă că totul era în regulă și că n-aveam de reproșat nimic nimănui.

Așa a început căsătoria mea, dar cum altfel să intru în rândul lumii? Plăteam și eu, ca orice rus sau rusoaică, după cum ne bârfeau francezii: „...*ces russes sont damnés*: sunt dispuși să plătească din greu pentru *la merde* în care intră prin efort propriu și savurează clipele în care au cui cere iertare. Rolul de țapi ispășitori le vine mânășă...” – așa am găsit scris într-o carte străveche la Sorbona.

Iată că n-am mai vorbit despre Fawcett, dar fiți liniștiți: umbra lui plana, atotstăpânitoare, pe deasupra acestor peripeții. Ca să vedeți că așa era, fiți atenți ce ni s-a întâmplat când cu botezul lui Lionel.

Serghei Emanuelevici și Sidorin, prietenul lui Volodia, aranjaseră botezul la Catedrala Isaakievski, chestie care, mie uneia, îmi dădea fiori de plăcere. Slujba era programată la prânz, într-o sâmbătă

călduroasă, iar noi, personajele principale ale ceremoniei, o luaserăm pe jos spre catedrală, mândri nevoie mare – invitații veneau cu mașinile. Am trecut prin Piața Palatului, unde un puști imberb interpreta la pian, *in the wide open*, un concert de Brahms, acompaniat (bizar) numai de un oboi și de un clarinet. Vova a fost încântat de potriveala asta; cică ne făcea soarta cu ochiul, că botezul lui Lionel se împlinea sub o stea norocoasă, eh, chestii d-astea...

Are loc ceremonia, Lionel se trezește creștin, botezul mersese ca pe roate, preoții se declaraseră mulțumiți de daniile – pe scurt, era minunat. Când s-o pornim spre restaurant, se repede asupra noastră o echipă de filmare de la nu-știu-ce post de televiziune. Ne-au luat direct:

– V-ați botezat copilul, să fie într-un ceas bun!

Și dă-i: blițuri, camere de filmat, reporteri care se vârau printre invitați în mijlocul străzii, întrebări – jurnaliștii erau insistenți. Situația era cam fără ieșire, căci am fi blocat circulația dacă ne luam la ceartă cu ei. Ajungem noi în grădinile Alexandrovski, ăia tot în coasta noastră:

– De ce-ați ales un botez pravoslavnic, căci, din câte *suntem informați* (aha!), vă trageți dintr-o familie evreiască?

Întrebarea îl scoase din minți pe Serghei Emanuelevici. Volodia se înfurie și el, la fel și Sidorin (chit că el e rus sută la sută), astfel încât, în scurt timp, s-a lăsat cu tărăboi. În jur, turiști și oameni ieșiți la plimbare: toți cu ochii pe noi. Dinspre Piața Palatului se auzea, ca un îndepărtat fundal muzical al pășaniei noastre, puștiul cel imberb care interpreta de-acum Rahmaninov. Era zăpușeală, fleșă Amiralității strălucea în soarele amiezii, și, deși era luna mai, adia o boare fierbinte și umedă.

– Ia copilul și șterge-o la restaurant, îmi suflă Volodia.

– Ce vrei să faci? am întrebat, cam speriată, dar el, nimic.

Cu o viteză pe care nu i-aș fi bănuț-o, a dat câteva porunci în dreapta și-n stânga și ne-a trimis pe noi, femeile și copiii, dimpreună cu bătrânii, la mașini. Între timp, bunicul lui Vova, chit că era

centenar, începuse să se îmbrâncească cu echipa de filmare, la fel și Sidorin și alți doi-trei invitați. Jurnaliștii cârâiau din răspuțeri, că libertatea presei, că dreptul la liberă informare, ai noștri urlau că dreptul la intimitate și la viață privată, lumea de pe margine se apucase să comenteze și ea – mă refer la ruși numai, pentru că turiștii se holbau la noi în liniște, încercând să priceapă de ce ne certam.

– E doar un reportaj, făcea șeful jurnaliștilor, ce vă supărați așa?

– De-aia ne-ați întrebat dacă suntem evrei? se îmbătoșea Emanuel Lvovici, bunicul lui Volodia. Marș de-aici, eseri 50 împuțiți!

– Aha, dumneavoastră mai sunteți și comunist pe deasupra? remarcă alt jurnalist, că veniseră în haită, ai naibii. Ia spuneți-mi, atunci, cum de-ați fost de acord să vă botezați strănepotul?

– Ai dracu' hoitari, cine v-a trimis? se înverzi Vova, gata-gata să-i dea o palmă celui mai apropiat cameraman, numai că Sidorin îl trase îndărăt, împiedicându-l să facă o prostie.

– Chemați miliția, unde-i miliția? răcni Emanuel Lvovici, cât era el de bătrân. Pe ei! Pe ei, mă! îi îndemna pe trecători, nepricepând cum de nimeni nu sărea la bătaie. Paștele mă-sii de democrație, zbieră el, generic, unul n-are curaj să dea un pumn sănătos!

În fine, ajungem noi la restaurant, jurnaliștii după noi. N-am scăpat decât cu chiu, cu vai, după niște telefoane date de Volodia și de taică-său (de fapt, din câte-am înțeles, Sidorin fusese cel care sunase undeva la vârf), telefoane care s-au concretizat într-o buluceală nemaipomenită în fața restaurantului, cu băieți vânjoși care-i ușuiau pe ziariști ca pe niște găini, cu camere video date de pământ, cu șuturi în portiere și alte asemenea.

După numai două zile, am văzut reportajul. Părți din el fuseseră preluate și de Euronews, pentru că tema era, cum altfel, de actualitate: instituția nașiei din fostele țări socialiste. În opinia analiștilor din mass-media, nașia n-avea legătură cu tradițiile și cu obiceiurile pământului – era doar o manieră perversă de a face politică financiară, încuscrindu-i pe toți cei ce reprezentau ceva în structurile de putere locală.

Văzuseră *Nașul* de Francis Ford Coppola și ni-l vârau cu forța pe gât, îl lansau pe străzile și-n casele noastre. Eram niște mafioți, ce mai tura-vura, iar lumea întreagă trebuia să afle asta, unde mai pui că noi nici n-aveam dreptul să-l botezăm pe Lionel – în fond, familia noastră era alcătuită din evrei și din comuniști, motive întemeiate, vezi doamne, de a nu boteza pe nimeni. Cu toate acestea, noi îl botezaserăm pe Lionel, dar numai pentru că făceam parte (asta era retorica reportajului) dintr-o oligarhie postsovietică de nișă, doritoare să-și consolideze legăturile politice și de afaceri.

Sidorin și Volodia o încasau cel mai rău. De fapt, reportajul începea așa: „Ai crede că acești doi oameni (Volodia și Sidorin, adică) sunt interesați doar de cercetare. În viața de zi cu zi, ei se ocupă de istoria lui Percy Harisson Fawcett, un faimos explorator britanic de la începutul secolului. Vladimir Perelman este arheolog, iar Lionel Sidorin, anticar și, pe oricare dintre cunoscuții lor i-ai întreba, ți-ar spune că ai de-a face cu doi oameni serioși, preocupați de studiul unei enigme istorice nerezolvate. Iată, însă, că pe cei doi îi mai leagă ceva: un botez! Botezul cu pricina...” – și de-aici urma carnea reportajului, care ne înfiera cu mânie capitalistă.

Mă rog. Sidorin și Volodia aveau ceva bănuieli legat de cine pusese tărășenia asta la cale (și eu aveam), dar nu vreau să stărui asupra subiectului. Eu vorbeam despre căsătoria mea cu Volodia și despre Fawcett.

Așadar, Fawcett. Pândeai de unde te așteptai mai puțin și condimenta fără răgaz nebunia lui Volodia, care, stând cu ochii non-stop în hărțile Braziliei, nu lăsa să treacă mai mult de o săptămână fără să găsească un document inedit, o anecdotă exemplară, un fir de cercetare abandonat la jumătate. Din păcate, totul avea loc *doar* în birouri, pentru că Vova nu mai vorbea despre reluarea expediției lui Fawcett și nu mai pronunța nume ca „cetatea Z” sau „Muribacca” și nici mintea nu-i mai stătea la săpături și explorări.

Iar mie nici că-mi păsa!

Se dăduse liber la plecări în străinătate, nu mai aveam nevoie de subterfugii științifice. În plus, la doisprezece ani după ce-l născusem pe Lionel, când toate compromisurile mele deveniseră un *acquis*, l-am avut și pe François (un botez fără încurcături, de astă dată) și

asta-mi era suficient. Aveam *deux p'tits Français chez moi*, puteam să spun că sunt împlinită, mă metamorfozasem în ființa contemporană plenară: perpetuasem specia și aveam un job care nu-mi mânjea mâinile cu vaselină. Habar n-aveam, însă, că și noi (când spun noi, mă refer la *toți* Perelmanii, bașca doi-trei prieteni apropiați, mai ales Sidorin), habar n-aveam că și noi, așadar, intraserăm în siajul exploratorului cu ochi lucitori și că, aidoma altora, aveam să ne trezim cu viața secerată (*parbleu!*) de obsesiile pe care le genera Fawcett.

Nenorocitul! Vreme de un deceniu îmi iscodise familia în liniște, ne dăduse ghes doar când și când, pentru că, altminteri, părea să zacă mumificat în cărțile și articolele pe care Volodia le studia cu un aer rece, distant, împărtășindu-mi din ele în trecut.

Că lucrurile riscau să derapeze o bănuisem de mult. De fapt, pe vremuri, pe când mă pregăteam să cad în plasa lui Volodia, fostul meu tovarăș de așternut, Stas, mă avertizase:

– Îți place de limbricul ăsta, foarte bine! L-ai văzut ce jidan e? La așa ceva n-am catadiscit să-i răspund. Dar el continuase: Tu chiar nu te plictisești când vorbește numai despre canibali și țăntări? Ce-i cu tine, Mașenka?

Stas aducea mult cu ceea ce visasem eu ca soț: era student la inginerie și campion la box, iar el chiar *trăise* în sălbăcie, în Urali. În plus, era cu picioarele pe pământ. În consecință, i-am dat un răspuns infect:

– Îmi vâjâie capul ori de câte ori Vova îmi povestește ceva... Și-mi vâjâie plăcut, mă amețește, da? Mă uluiește... Povestește ca nimeni altul.

– Așa, deci. Vorbește frumos. Sunt curios dacă poveștile lui o să-ți bage mâncare în frigider sau dac-o să-ți aducă vreun apartament nou-nouț.

Era criza din ultimi ani ai Perestroikăi, iar Stas, băiat orientat indiferent de vremuri, era mândrit. Îl înțelegeam, zău, dar *muream* de plăcere să-l văd cum se dă de ceasul morții că mă pierde: fiind bărbat, avea obligația să mă iubească.

Cu Stas, însă, nu mi-a mers. Între timp, el a devenit bogat și sentimentalismele nu-și mai aveau locul. Are nu-știi-câte mine prin Siberia și, deși s-a îngrășat și nu mai e la fel de frumos ca pe vremuri, s-a mutat în Fontanka, în casa fostului prinț Zveriev, cel ce se căsătorise cu o englezoaică în timpul Revoluției din Octombrie, la fix un an după ce același Zveriev îl fugărise pe Rasputin pe Neva înghețată într-o noapte care a început cu otrăvuri în prăjituri, a continuat cu gloanțe trase pe scări și s-a încheiat cu un înec magistral regizat.

Stas a dat primele lovituri financiare încă din studenție, chestie care, cinstită să fiu, mă lăsa rece. Deși avea funcție mare în Komsomol, nu se dădea în lături de la munca de jos: voiai ciorapi de damă, îți făcea rost de ciorapi de damă; voiai înghețată grecească (și ce-mi mai plăcea!), îți făcea rost de înghețată grecească; voiai rățuște de plastic, îți oferea rățuște de plastic; aveai chef de nu-știi-ce muzică, el te trimitea să-i faci rost de „coaste” 51 și-n două zile aveai câte discuri voiai...

Așa a început Stas și, firește, nu s-a rezumat doar la „coaste” și rățuște... A crescut și a tot crescut, iar cel ce i-a fost profesor de prospecțiuni în facultate i-a devenit consilier principal în afaceri: eu, Volodia și tatăl lui Volodia, puși unii peste alții, nu câștigam decât a cincisprezecea parte din banii pe care acest om îi scotea de la Stas. Pe mama lui Volodia, vedeți, nici n-o pun la socoteală. Devenise bigotă, aduna sticle cu agheasmă în debara și, oricum, plecase de la noi. Într-o dimineață, dorise să-i meargă bine și dăduse să soarbă o gură de apă sfințită înainte să iasă din casă, numai că greșise sticla și luase un gât de apă oxigenată (de atunci, ținem apa oxigenată separat, în dulapul din baie). Apa oxigenată îi sfârâise în gură și dăduse pe afară, iar ea se speriasă îngrozitor: „Diavolul! S-a vârat în agheasmă!” urlase ea, sculând în picioare toată casa, „Satana e-n agheasmă, Iisuse, Doamne, păzește-ne pre noi, ci iartă-ne Tu nouă...” Dar n-apucase să isprăvească rugăciunea, pentru că apa oxigenată i se dusese pe partea ailaltă și-o apucase tusea.

După două ore, lua hotărârea definitivă de-a se retrage la Schlisselburg. Cândva ea o să fie neputincioasă și-o să-și soarbă supa din mâna mea (o să am grijă să fie o supă gustoasă) – am să i-o ofer negreșit, la ore exacte, fără nazuri și fără să mă grăbesc, dar privind-

o drept în ochi!

Spuneam că Stas s-a mutat în Fontanka – o făcuse la scurtă vreme după ce-și luase examenul de stat. De fapt, el își mobilase, inițial, ditamai apartamentul în căminul studentesc. Ocupase ultimul etaj, îl cumpăraseră cu totul – cică era un lux îngrozitor acolo la el, cu scară exterioară acoperită în cilindru de sticlă, cu un lift *vintage* care oprea doar la parter și la el acasă, cu o terasă transformată în grădină, cu un bar uriaș din care mai scotea ceva mărunțiș, dar și cu un club cu circuit închis, numai piscină nu reușise să-și urce acolo, sus, pe cămin. N-a catadicsit să se mute decât după ce-a devenit atât de bogat, încât partenerii de afaceri i-au atras atenția că gata, nu mai făcea să negocieze contracte de milioane de dolari în mediul scandalos din campus. Așa că le-a lăsat studenților un club de fițe și un bar pentru care n-a cerut decât o rublă (studenții i-au dat una din aur masiv, bătută cu rubine), iar el s-a mutat în Palatul Zveriev, unde locuiește și azi.

În schimb, după toți acești ani, noi stăm tot în Șamșeva, colț cu Bolșoi Prospekt, într-un bloc, la etajul doi (apartament făcut rost prin relații de tatăl lui Volodia), iar acum ne prefacem că ne-a încântat o reprezentație cu *Spărgătorul de nuci* tocmai la Cuiaba, capitala prefecturii Matto Grosso. Spectacolul s-a desfășurat la dracu' cu cărți, într-o sală cu pereți scorojiți, în mansarda unui bar de pe o stradă secundară – și ce mai spectacol! Trei balerine s-au prăvălit printre decoruri (una *sigur* avea varice!), iar prim-balerinul a scăpat-o din brațe pe Clara (trosc!) la momentul culminant, în timpul valsului care încheie actul I.

Mă mir că lui Volodia nu i-a păsat de stângăciile spectacolului și că a aplaudat din răputeri – dar, ce să-i faci, madame Nicole, franțuzoaica familiei, grabnic ridicătoare de picior, fiica de spirit a dragei mele măicuțe, franțuzoaica făcea și ea același lucru și, pe deasupra, trăgea cu ochiul la Volodia ca să fie sigură că aplaudă și el cu sârg. Se montau unul pe celălalt la bătutul din palme, până ce n-am mai rezistat și i-am strecurat lui Volodia:

– Parc-ați fi două foci care și-au primit cubul de zahăr. Se uită lumea la voi, *băii*, Fawcett!

Chestia asta l-a mai potolit pe el, dar nu și pe ea. Nu mă mira că

madame Nicole era încântată de montajul care transplanta libretul lui Petipa-Dumas-tatăl într-o junglă. În fond, era franțuzoaică sută la sută, deci avea echipamentul necesar ca să deguste un Vals al Fulgilor de Zăpadă tratat ca o alegorie sud-americană (atunci a dat Prințul cu Clara de podea, de i-au zburat balerinii din picioare), printre papagali multicolori și colibe indiene din frunze plastificate.

Volodia, însă, n-avea voie să înghită asemenea licențe. Mă mir că le înghițea și pe celelalte, pe cele femeiești, ale doamnei Nicole, dar parcă poți să controlezi tot ce-i trece prin cap unui emancipat? Și, cine era de vină pentru emanciparea lui? Eu, eu, și iarăși eu – eu îi vârașem sexul pe gât (*ad litteram!*), când dorisem să-l păstrez pentru mine, numai pentru mine, cu totul pentru mine, dedulcindu-l la ce avea mai scump senzualitatea *flower power*: libertate maximă, simțuri biciuite peste măsură, ochi dați peste cap și fraternitate din categoria *Je sème à tout vent...*

În sfârșit, licențe sau nu, sexualitate nețărmută sau nu, Volodia dădea pe afară de plăcere la spectacolul ăla infect (Doamne! Fă să i se întâmple și-n pat ce li se întâmplase ălor pe scenă!) și sunt sigură că se simțea așa numai și numai *à cause de madame Nicole*... Păi, de-asta bătusem eu atâta drum până în emisfera sudică? De-asta culegeam eu povești și cimilituri pe râul Xingu, uitând de Gaucelm Faidit, truverul meu preferat din Limousin, cel cu versuri atât de limpezi și cu rime atât de răsunătoare, aproape perfecte?

*Ai valens reis seigner, e que faran
Oimaïs armas ni fort tornei espes,
Ni richas cortz ni beill don aut e gran.* 52

Iată ce *planh*, ce lamentație îi compusese Faidit patronului său, Richard Inimă-de-Leu, deplângându-i moartea. Of, grăsanul meu Faidit, în stare să înghiți douăzeci de ani de dispreț, capabil să te îndrăgostești pe față de o prostituată – ce mult mi-aș dori ca Volodia să aibă puterea și nepăsarea ta de a se mișca printre semeni! Oare tu, Faidit, i-ai scuipat în ochi pe-ai tăi când te-au luat la refec, reproșându-ți că-ți ratezi viața în compania unei femei ușoare, a unei *ribaude*? Cum de-ai rămas îndrăgostit de curva ta, frumoasa Guilhelma Monja, deși a îmbătrânit cot la cot cu tine, și, luându-ți

pilda, s-a îndopat cu balerci de *foie gras* și cu oale întregi de *tripes*, udate din plin cu vin roșu, devenind, la rândul-i, obeză?

Dar să nu mă ambalez: n-am dreptul să-mi doresc nimic, căci n-am scăpare din trena pățaniilor provocate de Fawcett, iar prietenii, logodnicii și amanții din tinerețe nu-mi sunt decât un far îndepărtat, o baliză pe-o mare în care (ah...) n-am cum să mă întorc. Estrogenii, aflați de la mine, nurii, ca să fiu mai concretă, trebuie speculați la timp – ei te pun pe un anumit drum, îți deschid și ușile la o adică, dar nu-ți bagă-n sac.

Vorbeam de trena pățaniilor provocate de Fawcett. Nu știu dacă nu cumva și întâmplările astea cu literele greșite, cele despre care i-am atras atenția lui Volodia fără ca el să priceapă ce-i zic, nu știu dacă n-au legătură tot cu dementul de Fawcett. Nu m-ar mira să aflu că sunt consecința călătoriilor lui, căci o asemenea ambiție, un asemenea vis nebunesc lasă urme în toate cotloanele firii.

Dar, cu litere greșite sau fără, eu tot singură în cameră sunt. Fac zapping pe sute de programe și trag cu urechea la picăturile grele de ploaie care izbesc pervazul. Telefonul și laptopul sunt deschise. Sunt cuplată la realitate dintr-un pat de hotel, pot să rătăcesc pe oriunde. Nu mă uimesc decât așternuturile: sunt același model ca la hotelul din Cap Ferrat sau ca la casa de oaspeți de la Manaus, ultimele în care am tras, de-mi vine să cred că în curând o să ne regulăm, cu toții, într-o ambianță unică, asigurată de aceeași transnațională.

Așadar, plouă. Privesc țință la portofelul lui Volodia. Cică a plecat în oraș, auzi la el. S-a dus din nou la spectacolul ăla infect, dar uite că și-a uitat banii în cameră. Cum naiba să ieși într-un oraș necunoscut fără bani la tine? Unde mai pui că și plouă, deci n-ai cum să te plimbi, să admiri clădirile, monumentele sau mai știu eu ce. Mda... Ploaia asta i-a luat pe toți pe nepregătite. Cică nu era momentul să vină – zice un deștept la televizor. Dă vina pe încălzirea globală. De literele greșite nu comentează nimeni nimic, te pomenești că nici nu sunt greșite și că, de fapt, o iau razna...

Închid televizorul. Mă uit în tavan, ascult iarăși ploaia. De câte ore a plecat Volodia? Până acum se termina și mama spectacolului, trebuia să se întoarcă. Of, n-am putere decât să-l aștept – nu mai am vârsta să plâng sau să-mi pun perne în cap. Pe de altă parte, am

supapele mele. Când și când, e-mailul îmi scoate la iveală un clip porno trimis de un expeditor tainic, chestie care mă macină din mai multe puncte de vedere. Și uite-așa, literele, ploaia prea timpurie, singurătatea din seara asta, excitația întreținută atent de un necunoscut, supărările de familie, gelozia, anii mei prea mulți chiar – iată că toate se trag de la Fawcett.

Și, cum să nu fie așa, din moment ce l-am ascultat orbește pe soțul meu care, în studenție (vă dați seama?!), a luat de bun tot ceea ce unul ca Martin del Barco Centenera, arhidiaconul bisericii din Paraguay, explorator al lui Rio de la Plata și al drumurilor până la minele de argint din Peru, a scris în poemul său, *Argentina...* Acest popă descreierat descrisese cu lux de amănunte orașul Gran Moxo, situat în Mato Grosso, la nord de Serra do Tombador. (Să nu uitați acest element de topografie, căci e important.) Auziți, voi! Așa se purcede acum în cercetări și în expediții, bazându-te pe câteva versuri care sună ciudat, exotic... Citind despre Fawcett pe unde apuca, Volodia aflase și de Centenera, iar când parcursese opera părintelui (o plictiseală eroică incredibilă), aflase de orașul Gran Moxo, în care indigenii ridicaseră un stâlp înalt de patru stânjeni, pe care trona o sursă de lumină stranie, de formă sferică, care ilumina orașul și lacul din apropiere. Lumina cu pricina, pretindea Centenera, funcționa fără întrerupere, fără să fie provocată de vreun foc aprins, iar Fawcett înghițise povestea pe nemestecate din cauză că același Centenera descrisese raidurile piraterești ale lui Raleigh și Cavendish, precum și o serie de trăsnași sud-americane (cutremure, descoperiri, războaie etc.) certificate istoric.

Halal, metodă... Păi, în primul rând, însăși fișa de cadre a lui Centenera trebuia să le ridice suspiciuni – și lui Fawcett, și lui Vova. Aflați că pe când se afla la Cochabamba, în Peru, poetul nostru, sursa noastră, *preotul* nostru, se purtase urât cu toată lumea. Își acuza vecinii că sunt jidani sau mauri, doar ca să aibă un motiv să se ia de ei pe filieră inchizitorială și să le confiște averile. Regulase cucoane măritate și le atrăsese în casa parohială, unde trăia cu ele în concubinaj. Se îmbăta ca hoții de cai, făcea trafic cu argint și cu pietre prețioase (făcea atâtea, că-mi părea rău că nu e și gay pasiv), dar, mai ales, publica versuri insalubre care sunau așa:

La Inquisicion le hizo comisario,

După ce aflasem că Fawcett își bazase raționamentele pe poemul acestui popă bezmetic și pe scrierile hipertiroidienei de Elena Blavatsky (Ochi-de-broască, *pour les connaisseurs*), mi-am luat inima-n dinți și l-am întrebat pe Volodia ce părere avea despre sursele folosite de englez în cercetările sale.

Iată ce răspuns am primit:

– Of, Mașa, ce importanță au sursele? Ce importanță are ce cauți sau ce găsești? Fawcett a căutat un El Dorado care intrase în derivă cu 20 de grade spre sud și a ajuns să umble după cetatea Z... Eu am plecat pe urmele cetății Z și am ajuns să-l caut pe Fawcett însuși. Singurul lucru pe care-l știu acum (m-ai auzit că mai vorbesc de cetatea lui Muribecca?) e că sunt un arheolog care caută un alt arheolog – nu ți se pare suficient?

Ba, ca profesor universitar de literatură, mi se părea mai mult decât suficient, dar dacă mă înșelam? În fond, eram expertă în literatură medievală, nu în postmodernism, cu atât mai puțin în însămânțările postmoderne din ograda cercetării științifice.

– Ce baliverne spui! îl zădărașem. Lucrurile sunt clare, mă mir că nu le înțelegi... Un El Dorado intrat în derivă cu 20 de grade spre sud nu putea să fie decât Paititi, orașul incașilor putred de bogați. Până și imbecilul de Centenera a ajuns acolo. Asta e una la mână. A doua la mână e că Paititi, intrat în derivă spre est, trebuie să fi fost cetatea lui Muribecca, unde nu știm dacă a ajuns Fawcett cel Cumplit. Iar a treia la mână sună așa: tu de ce te tot ții după Fawcett, Volodia? Nu cumva ai uitat de ce-ai plecat la drum? Nu cumva ai uitat că *cetatea* e ținta ta, oricum s-ar numi ea?

Speram ca erudiția mea recent dobândită să-l facă pe Vova să dea un *back* sănătos și să retrăim clipele din șantierul naval, când mă sărutase fără să-i pese de muncitorii care ne voyeurizau cu nesaț. Pe vremea aceea, Vova era reîncarnarea lui Fawcett, era viu și avea sânge de conchistador, dorea lucruri, visa, era ambițios și certăreț (mai puțin cu ai lui).

Anii trecuseră, însă, iar Volodia n-a făcut altceva decât să mă privească mirat. Rahat, *shit*, *merde*, *Scheiße*! Soțul meu era doar un *arheolog* postmodern, pentru că în rest, habar n-avea de trimerile blestemate care-i minau viața de atâta amar de ani.

În schimb, eu le pricepeam. Pricepeam, fără drept de apel, că ultimii mei douăzeci de ani, inclusiv copiii pe care-i adusesem pe lume, erau efectul secundar al lui Percy Harrison Fawcett. Dacă n-aș fi imaginat în 1992 o etimologie pentru numele acestui zănat, poate că acum aș fi împărțit cu Stas palatul lui neoclasice de pe Fontanka, luându-mi ceaiul în fiecare dimineață într-o seră climatizată *ad maiorem Dei gloriam*, printre eucalipti, orhidee și cactuși, lângă o țestoasă de Galapagos care se bălăcea în piscina noastră cu apă termală. Și nici n-aș fi auzit vreodată de un poet cretin ca Barco Centenera.

Pe de altă parte, nici n-aș fi învățat toate aceste nume bizare care, de ce să n-o spun, alcătuiesc o geografie mentală exotică pentru o rusoaică get-beget: Bacairi, Serra do Tombador, Rio Teles Pires, indieni Suia, Floresta dos Teotonicos, cachoeira von Martius, Terra Indigena Gorotire... Acestea sunt niște nume metalice, bat precum gongurile, răsună melodios, zici că-s emise de clopote și că au o sonoritate aeriană, spre deosebire de numele și cuvintele noastre decasă, catifelte, lichide, lăncede și dulcege, ieșite direct din clefăiala pământului proaspăt plouat. Totodată, dacă aș fi locuit în Fontanka, aș fi ratat sumedenie de gânduri asupra cărora stăruie acum: nu m-aș fi întrebat niciodată dacă nu cumva cataractele lângă care sapă Volodia n-or fi cascadele spre care se îndrepta Fawcett în ultimele zile ale vieții (apă = sfârșit), și nici nu mi-aș fi pus problema de ce a trebuit el, Fawcett, să ne mintă pe toți în asemenea hal.

De ce i-a fost rușine să spună limpede, în gura mare, că nu-l interesau nici aurul, nici comorile, nici adevărul științific, ci că doar jindua după o cale de salvare pentru el, ba chiar (ce zic eu aici?) pentru întreaga lume? De ce n-a recunoscut niciodată că Douglas, fratele lui, și teozofii Elenei Petrovna Ochi-de-broască au fost cei ce i-au dat ghes în expediții?

Spune cinstit, Percy, ce e acolo, în jungla peruviană? trebuie că-l întrebau ei. Ai descoperit cumva ruine ascunse, Percy? Indienii cum arată? Au cumva trăsături semite sau caucaziene?

El le-o fi răspuns, le-o fi povestit ce auzise în pădure, toate legendele alea care, în timp, se împletiseră între ele. Iar prietenii lui: Caută Eldorado, caută Paititi, caută Muribacca, acolo trebuie să fie cetatea ascunsă, acolo e salvarea noastră, doar tu, Percy, doar tu poți s-o scoți la iveală și să ne duci pe toți la liman! Trasează tu, acolo, granițele unei colonii pentru aleșii speciei noastre, Percy, ce dracu'...

Bine-ar fi fost să admită public toate astea, dar i-a fost groază să înfrunte sprâncenele ridicate a mirare și râsetele condescendente ale scrobiților din comunitatea științifică. Asta nu-i o gândire sănătoasă, nu ești deloc pozitivist, *Percival*, noi ne bazăm pe dovezi, ce paștele mă-sii... Ești completamente sărit de pe fix, mai vrei și bani pentru călătorii?

În consecință, Fawcett s-a rezumat să publice câteva articole într-o revistă ocultă din Marea Britanie, făcând doar acolo trimiterile subliminale la adevăratul său crez. Era mai comod pentru toată lumea și, în felul acesta, își asigura și un alibi care să-i justifice, pe viitor, adevăratele scopuri, căci în 1925 oamenii n-aveau timp de fanteziile lui: America năștea averi cumplite, Germania se prăbușea sub inflație, URSS se pregătea de primul cincinal, Hitler publica *Mein Kampf*, se năștea Oscar Peterson, apărea primul număr din *The New Yorker*, rușii scoteau *Pionierskaia Pravda*, era lansat *Marele Gatsby*, un inginer crea primul emițător TV, la Paris avea loc prima expoziție suprarealistă, Bauhaus se muta la Dessau cu cășel, cu purcel...

Se compara visul unui bărbat înalt de 184 centimetri, de a întemeia un falanster în pădurile virgine ale Americii de Sud, cu oricare dintre evenimentele enumerate? Nicidecum. Prin urmare, hai să transformăm călătoria lui Fawcett în ceva inteligibil, hai să ne ocupăm de un PR competitiv, hai să-ți facem rost de bani, Percy, căci altfel n-ajungi nici până-n Trafalgar Square, hai să-ți transformăm expediția într-un film hollywoodian, ce zici?

Iar el a zis da, căci fără bani – nu-i așa? – n-ar fi ajuns nicăieri. Și s-a dat liber la legenda intitulată: „Undeva în pădurea Amazoniei e cetatea Z, fostă Muribacca, plină de bogății și secrete”, căci legendele din 1925 nu se mai transmiteau prin viu grai, ci prin mass-media. Ca orice poveste de succes, avea nevoie de două-trei cârlige pentru public: 1) bogății nemăsurate, 2) un personaj excepțional și 3) un secret ce-și aștepta dezvăluirea. Iar tu să taci, Percy, nicio vorbă

despre atlanti, nicio vorbă despre teozofie, nicio vorbă despre Înțelepciunea Originară a Primilor Oameni, că o să spună cu toții că ești nebun de legat (ceea ce și ești).

Și s-a pornit avalanșa. Cu alte cuvinte, dacă Fawcett și-ar fi asumat opiniile până la capăt, n-ar fi murit atâta lume plecată orbește pe urmele lui, și nici eu n-aș fi părăsit Piterul ca să ajung la Cocraimoro: aș fi rămas să studiez *Chansons de Geste* la facultate, alături de puținii studenți interesați de literatura medievală. Iarna m-aș fi plimbat pe malurile înghețate ale Nevei, cersind lumina zilei, atâta câtă se putea, iar vara m-aș fi uitat la turiștii din Piața Palatului, cufundată în gândurile mele, căci mulțimile îmi sunt un fundal impecabil pentru reflecții.

Și, bineînțeles, n-aș mai fi stat acum într-o cameră la Cuiaba, în hotelul Taiamă, pe avenida Rubens Mendonça, undeva între o benzinărie Texaco și un McDonald's, gândindu-mă la dâra de morți și maniaco-depresivi lăsată în urmă de colonelul Fawcett. Mă simt ca Molly Bloom din *Ulysses*, ceea ce mă face să strâmb din nas pentru întregul neam femeiesc: nu ne-am schimbat prea mult în ultimii nouăzeci de ani – nici noi, nici cei ce scriu despre noi. Mai mult, sunt singură-singurică în cameră, căci soțul meu, care „vorbește numai despre canibali și țăntari”, s-a dus să vadă din nou un spectacol infect de balet. E cu madame Nicole, iar portofelul lui zace pe măsuța de cafea. Eu știu că nu există un aiurit mai mare decât Vova, dar mă întreb: Cu ce bani o fi luat bilet la spectacol? S-a dus într-adevăr acolo? Mă ridic, scotocesc prin portofel, banii sunt toți înăuntru. Pe unde naiba pierde el timpul? La un restaurant? Îi oferă doamnei o cină romantică?

Cu ce bani? Nu era mai bine să mă fi luat după ei, să văd cu ochii mei unde, doamne, iartă-mă, se duc? Sau, mai bine, să fi coborât la recepția hotelului? Poate-l reîntâlneam pe tânărul acela masiv, cel ce mi-a făcut ieri ochi dulci, pe când coboram din mașină, transpirată și plină de praf.

Mașa, Mașa – nu te mai da de ceasul morții: i-o coci lui Vova oricând, dacă vrei...

Sunt puțin încinsă, recunosc, căci e-mailul mi-a descărcat și acum cinci minute un clip din *acela*, iar Volodia ar merita-o cu vârf și

îndesat... Am mai făcut-o, doar ca să-l testez dacă se prinde, că mereu a fost cu capul în nori și nu i-a păsat dacă ajung târziu acasă. Din păcate, când l-am înșelat, tot eu m-am simțit penibil, fir-ar să fie! Am poftă femeiești nemăsurate, recunosc, dar ele se împlinesc după un tipic blestemat și restrictiv – fac orice, mă înțelegeți, fac orice și oricât, dar numai cu un singur mascul, cel repartizat prin soartă, pentru că, altminteri, ideea de păcat e adânc înșurubată în mine, chit că nu cred în niciun fel de dumnezeu, mort sau viu, cu dorințe sau fără, răzbunător sau nu. Ideea de păcat mă urmărește și-mi pune bețe-n roate, căci pentru ce alt motiv să fi pățit toate nenorocirile astea? De ce-a trebuit să mă combin tocmai eu cu un bărbat obsedat de Fawcett? Ce echilibru a perturbat vreun strămoș de-al meu, sau chiar eu, părăsindu-l pe Stas, de pildă, de trebuie acum să stau singură în hotel, plănuind cum să-l pândesc mai eficient pe Volodia, cel pe care eu însămi l-am creat așa?

Mă rog. L-am înșelat cu unul dintre studenții mei, unul care declama poezie cu patos, un băiat cu ochii la fel de fierbinți ca ai lui Volodia, numai că era înalt și blond, așa cum îmi visasem soțul la pubertate. N-avusesem tupeu să bat la ușa lui Stas – el sigur mi-ar fi tras-o cu aplomb, așa făcuse mereu –, numai că Stas venea la pachet cu necazuri, căci a mă fi dus în așternuturile lui ar fi echivalat, pentru el, cu o întoarcere definitivă și, în consecință, ar fi făcut un circ tipic rusesc văzând că doar îl viclenisem ca să-i dau peste nas lui Vova.

Prin urmare, eșuasem în pat cu un puști, era cu douăzeci de ani mai tânăr. Zău că eram emoționată, dar aveam discernământ, fiind mirată de propria-mi emoție, pentru că înainte de Volodia fusese Stas, înainte de Stas fusese Miky (bărbat însurat, priceput, de bonton: un pic impotent, un pic homosexual), înainte de Miky fusese Sașa (un țărănel năprasnic și vesel), înainte de Sașa fusese Arkadi (șmecher, fițos, foarte puternic), iar înainte de Arkadi mai fuseseră câțiva și, în paralel cu ei toți, dar și înaintea lor, fusesem eu însămi (încă visez la autarhia sexuală), cea mai pricepută dacă mă gândesc bine, dar, din păcate, nu și autosuficientă – tânjeam după un băiat care să... În fine, eșuasem în pat cu un puștan care avea ceva din Volodia remixat cu bucăți masive din Stas – ar fi trebuit să zăngăne geamurile în timpul întâlnirilor noastre, numai că puștiul acela, un culturist care jongla cu 200 de kile la împins-culcat și care,

altminteri, își dădea ochii peste cap când recita din Faidit, nu făcea dragoste, nu făcea nici sex măcar – el se ocupa cu un fel de futut-viteză, mi-o puneă ca la probele de triatlon. Nemernicul își propusese să mă bulverseze prin coit-extrem. Era dotat și metodic, era un tânăr al zilelor noastre, transformase intromisiunea în management și pipăitul în fitness. Mi-a tras-o până și pe bibliotecă, în asemenea hal încât la sfârșit, răpuși de proba de impuse la sol, în aer și pe unde mai nimerisem, ne-am prăbușit amândoi printre rafturi și cărți doborâte. Nu nimerisem patul nici măcar pentru două minute consecutive și bine că n-avusesem niște ventuze puternice, căci puștiul mi-ar fi pus-o și atârnată de tavan. Cu acea ocazie, mi-am dat seama că orgasmele mele (avusesem câteva, recunosc) se rătăciseră în efortul de a sta suspendată, în echilibru, sau prea crăcănată, după cum mă ghidonase prin cameră studentul meu. Aveam să-l mai caut, nu de alta, dar fraierul de Volodia nu băga de seamă nimic, unde mai pui că eu nu dragostea o cerșeam, nici măcar orgasmele sau bucuria fructului oprit, ci doar senzația că am din nou douăzeci de ani și că totul mi-e permis.

Așadar, de ce să risc și cu un tânăr brazilian? Ce-ar ști el să-mi ofere? Mă gândesc la pigmentația lui, net mai închisă – ar da un contrast minunat cu pielea mea fundamental albă... Ei, și? N-am să mă fâțâi prin fața recepției. N-am chef și, ca să fiu cinstită, n-aș face-o nici singură, în niciun caz nu acum, chiar dacă e-mailul tocmai îmi descarcă alt clip porno. Nu mă cheamă niciun fel de orgasm, pentru că, mai mult decât criza de andropauză a lui Volodia, mai mult decât ploaia de afară, mai mult decât pățaniile cu literele greșite, mă preocupă, mă îngrozește și mă bântuie fiul meu cel mic. François. El ne-a mințit prin omisiune, a procedat la fel ca Fawcett, pentru că toți vizătorii ăștia se simt cu musca pe căciulă – a mințit porcește, ce mai tura-vura, nemărturisind că pleacă să ia jungla în picioare alături de Kiauî. Și așa se face că, deși vorbim la telefon de câteva ori pe zi, deși Lionel îmi trimite câte o poză de-a lui François la cel mult opt ore, în pauze mă gândesc doar la nenorocitul de *inferno verde*, la călătoriile neterminate din el, la sălbăticiuni, la zgârieturile care se suprainfectează cât ai bate din palme, la vânătorii de capete, la...

Mai bine mă opresc! Dacă gândurile astea negre cheamă ghinionul? Mi-e și frică să mă gândesc prea mult la François, căci îl și văd rănit, sufocat, străpuns de săgeți, sângerând fără scăpare, prins în mlaștini

sau alergând înspăimântat prin pădurea blestemată. Mă întind pe pat și înghit în sec: Doamne, nu! Ajută-l să vină sănătos! Cu puțin efort, îl alung pe François din minte, scap de teamă, scap de îngrijorare, dar nu mă îndepărtez prea mult de Amazonia, căci în fața ochilor îmi apare Hugh McCarthy, profesor ca și mine, care a părăsit Noua Zeelandă în 1947, la vârsta de 32 de ani, ca să ia (și el!) calea lui Fawcett. După ce l-a studiat pe colonel vreme de mai multe luni, la fel cum a făcut și Volodia, cum am făcut și eu și, mai nou, chiar și bietul meu François, care bântuie Mato Grosso alături de un indian prea alb pentru cât de indian se laudă că este, ei bine, după ce a parcurs toate preparativele de călătorie ale omului modern într-o cămăruță sordidă din Rio, Hugh McCarthy a plecat în junglă ca să-și finalizeze obsesia. A ajuns în sătucul Peixoto de Azevedo, situat la o sută cincizeci de kilometri sud-vest de tabăra noastră de pe Rio Xingu. În Peixoto, Hugh l-a întâlnit pe misionarul Jonathan Wells, care l-a sfătuit să nu-și continue drumul, căci pădurea era infestată de indieni *beißos de pau*, care sfârtecau pe oricine se aventura pe teritoriul lor.

Dar cum să nu plece McCarthy mai departe? Volodia a așteptat 25 de ani ocazia de a părăsi Piterul, când visând cu ochii deschiși, când codindu-se speriat, când uitând de toate, însă, de îndată ce situația s-a copt, n-a mai stat o clipă pe gânduri. Înțelegeți odată: aceste plecări au ceva dintr-o boală, sunt ca și cum ușor-ușor te-ar cuprinde frigurile, lăncede, fără să te ucidă, dar dându-ți ghes fără încetare, iscodindu-te cam în același fel abia văzut și abia bănuir, în care-l iscodesc eu acum pe Vova.

Așadar, dându-și seama că nu-l poate îndupleca pe McCarthy, misionarul i-a oferit șapte porumbei călători (aha!) ca să-i dea de știre despre mersul călătoriei, iar profesorul a plecat spre nord, afundându-se în junglă.

Prima scrisoare a sosit cu cel de-al treilea porumbel călător (primii doi n-au ajuns niciodată) și în ea scria așa:

„Încă nu mi-am revenit după accident, dar umflătura piciorului începe să mă mai lase. Dacă n-aș fi avut noroc cu indienii și, mai ales, cu fata despre care ți-am scris, Tana, trupul meu ar fi zăcut acum într-un mormânt lipsit de

nume. Indienii m-au luat de suflet și aș putea să trăiesc fericit printre ei până la sfârșitul vieții...

(...) Când mi-am revenit din accident, ochii mi s-au deschis asupra acestei fete cu chip minunat. Ochii ei de culoare albastru-deschis (hopa!) m-au făcut să cred că eram deja mort și că ajunsesem în rai. Am botezat-o Heather și acum o învăț engleza. Măine pornesc din nou, căci doresc din răsuputeri să-mi continui misiunea. Mi se spune că munții pe care îi caut sunt la numai cinci zile depărtare.

Dumnezeu să te aibă în grijă,

Hugh

Nici cel de-al patrulea porumbel nu a ajuns la misionar, dar, după câteva săptămâni, cel de-al cincilea a adus o nouă scrisoare:

„Iată-mă la poalele munților acoperiți de zăpadă, însă situația mea e extrem de dificilă. De multă vreme mi-am abandonat piroga și pușca, acestea nefiindu-mi de folos în junglă (hm!). Am rămas fără provizii și acum mănânc doar fructe de pădure. Vremea s-a stricat și noaptea nu reușesc deloc să adorm, oricât de obosit aș fi. Aș putea să mă întorc în sat, mai ales că Heather e acolo și mă așteaptă, dar după ce am bătut atâta drum, nimic nu mă mai poate opri să escaladez aceste vârfuri înalte, fie că obțin victoria, fie că mor. Undeva, sus pe culmi, trebuie să găsesc orașul pierdut al lui Fawcett. Dacă nu, măcar am trăit o aventură glorioasă. Roagă-te pentru mine.“

După încă trei săptămâni, a sosit și cel de-al șaptelea și ultimul porumbel călător.

„Știi că nu mai e mult până mă va cuprinde îmbrățișarea rece a morții, dar sper ca măcar porumbeii să fi ajuns la tine vii și nevătămați. Mi-e greu să scriu, iar momentele de luciditate sunt din ce în ce mai rare. Sper ca harta pe care ți-am trimis-o cu cel de-al șaselea porumbel să fi ajuns la tine în bune condiții, astfel încât tu, dintre toți oamenii, să afli cel dintâi unde se află orașul de aur...

(...) Munca mea s-a încheiat, dar măcar mor împăcat, știind că încrederea mea în Fawcett și în orașul său pierdut n-a fost în van.“

Misionarul s-a grăbit să meargă la Rio, încercând să convingă autoritățile să organizeze o expediție în căutarea lui Hugh McCarthy, dar a fost refuzat de toată lumea. Fără să greșască, cei mai mulți argumentau că în Mato Grosso sunt patru lanțuri muntoase mari și late și că niciunul n-a fost vreodată acoperit de zăpadă. Ori de câte ori misionarul le arăta scrisorile neozelandezului, interlocutorii lui le catalogau ca fiind rodul unei minți delirante, așa că nimeni n-a plecat pe urmele lui.

Unii oameni pleacă în sălbăcie pentru averi, alții pentru că n-au stare... Măine, dacă o să am puterea să vorbesc cu Volodia după seara pe care o petrece cu Nicole, o să-l întreb ce l-a făcut să pornească, în sfârșit, pe urmele lui Fawcett. Eu *știu* ce, dar vreau ca el să aibă suficient bun-simț și să mă mintă, să mă amăgească, să-mi mai vândă o dată povestea lui, cea cu care m-a agățat în Grădina Botanică a Universității, făcându-mă să-i dau papucii lui Stas.

Tare mi-e teamă că n-o să mintă, însă... I-ar fi și dificil. Acum doi ani, *eu* l-am îmboldit să-i scrie profesorului Chippen de la Harvard, după ce aflasem pe o filieră extrem de ciudată ce progrese făcuse Hagenbeck la Kuhikugu. La mijloc a fost și mânia lui Sidorin, care-și simțea (și el) așteptările înșelate. „Se pierde Vova al nostru“, mă luase el într-o seară, deoparte. „Știu“, îi răspunsesem, „și ce vrei să faci?“

– Ești femeie. Îmbrânțește-l pe netrebnicul nostru iubit înapoi, unde-i e locul.

Cu doar două zile mai înainte, Sidorin trecuse printr-o peripeție care-l enervase îngrozitor – nu-i povestise nimic lui Volodia, dar venise întins la mine, căci voia să taie răul din rădăcină.

În oraș tocmai fusese o expoziție de hărți vechi urmată de o licitație, iar Lionel Maksimovici nu lipsise de la eveniment. Fiind un anticar înveterat, se dusesse și de câte două-trei ori pe zi la expoziție, făcuse adnotări și pusese ochii pe două-trei hărți, dintre care una –

fatalitate! – îi era atribuită lui Percy Harrison Fawcett. Cu o oră înaintea licitației, Sidorin se afla în incinta expoziției, trecând de la un exponat la altul, calculând și evaluând. Pe când se preumbla el printre hărți, iată că doi inși mascați pătrund în sală, repezindu-se direct la harta lui Fawcett.

Bietul Lionel Maksimovici e un tip voluntar și dinamic; i-a văzut imediat pe răufăcători și s-a repezit la ei înainte ca paza să reacționeze – fapt ce-și are importanța lui. Hoții, însă, au apucat să dea jos harta de pe perete și-au șters-o în fugă – Sidorin, furios la culme, după ei. Încă devansa paza, dar nu reușea să-i ajungă din urmă pe tâlhari. În plus, el e o persoană bine-crescută, care nu înțelege să ridice vocea, așa că urmărirea, deși vijelioasă, avea loc fără urlete și îndemnuri, ceea ce avea să-l coste pe prietenul nostru, după cum se va vedea.

Ajung ei pe stradă și acolo se lasă cu încăierare, căci paza reușise să reacționeze, în sfârșit. Cu toate astea, cel ce furase harta a reușit să scape din mâinile paznicilor, repezindu-se la o mașină care aștepta în apropiere. Lionel Maksimovici se desprinse din înghesuială și se luă după fugar, bodyguarzii fiind ocupați cu celălalt hoț, pe care-l puseseră jos. De menționat că Sidorin nu striga și nu chema în ajutor nici acum.

Când să pună mâna pe hoț, însă, un trecător îl placă pe asfalt, iar răufăcătorul – țup, în mașină! Așa că, polițiștii (apăruseră, în sfârșit) se azvârliră asupra tâlharului capturat... și asupra lui Sidorin.

– L-am văzut, voia să fugă cu mașina, răcnea cel ce-l placase pe Lionel Maksimovici. Dacă nu-l prindeam eu...

– Mă numesc Lionel Maksimovici Sidorin, voiam să pun mâna pe hoț, încercă el să se apere.

– Ce vorbești, barosanule? îl luă cel mai apropiat polițist. Ia puneți-l, bă, pe două picioare, vreau să-i văd *mutra*!

– Sunt anticar, domnule, nu-s hoț!

– Ce vorbești, prostovane! Ia scoate actele! Anticar, 'ai?

– Să știți că... începu Sidorin, dar se opri, simțind privirea polițistului ațintită asupra picioarelor lui. În aceeași clipă, își dădu seama că-i era cam *răcoare* la piciorul drept. Se uită în jos. Ce chestie, mi-am pierdut un pantof! Mi-am pierdut pantoful în învâlmășeală, se rușină Lionel Maksimovici.

Naiba știe cum, dar profitând de încurcătură, celălalt hoț se desprinsese din mâinile bodyguarzilor și-o luă la fugă, dispărând într-un gang, așa că polițiștii rămaseră doar cu Sidorin pe cap. Bietul de el încercă să-și clarifice poziția, dar toată lumea se zgâia la piciorul lui desculț: ce încredere poți să ai într-un ins care și-a pierdut un pantof?

Prin urmare, l-au dus la secție, unde lipsa pantofului (nu-l găsisese nimeni) s-a transformat în catastrofă. Toți îl luau pe Sidorin în balon, iar el nu putea să facă nimic, căci era descălțat. Între timp, apăruseră și paznicii cu înregistrările video, iar faptul că Sidorin se rezeșise direct la hoți, *înainte* ca aceștia să dea jos harta de pe perete, a fost interpretat ca un vicleșug – Sidorin, tâlhar patentat, acționase conform unei tactici verificate și se interpusese între paznici și hoți. La fel a fost interpretată și fuga lui pe urmele celui ce furase harta: se grăbea să ajungă la mașina care demarase.

În timp ce deduceau toate astea, polițiștii se uitau în silă la piciorul descălțat al lui Sidorin, iar explicațiile lui erau contrazise nemilos:

– Mai taci, bă, odată, ți-ai pierdut și pantoful, cretinule...

Curând, toată secția aflase de tărașenie și, ai naibii agenți, își tot făceau drum prin preajma lui Lionel Maksimovici:

– Ce pantofi scumpi, coane! De ce naiba n-ai grijă de ei?

– Unde-i, mă, bou' ăla cu pantoful?

– Italienești, 'ai? Da' pantof de rezervă ți-ai luat?

– Ce fugă pe tine, crăcănatule! Mai bine-ți luai adidași!

Unii chiar se uitară pe înregistrări, curioși să vadă unde dispăruse pantoful lui Sidorin, dar nu s-a descoperit nimic. Pantoful dispăruse ca prin farmec. Acu' îl ai, acu' nu-l ai! spunea unul. Ai luat startul

încălțat și, când să scapi, adio, pantof! zicea altul.

– Ia apucă-te tu de scris! conchise cel mai mare în grad. La câți bani face pantoful care ți-a rămas, bănuiesc că ești alfabetizat!

Așa că Sidorin dădu o declarație *manu propria*, ca să spun așa, în timp ce avocatul lui se trezi că n-are voie să intre în secție: polițiștii îl trimiseră la plimbare, cică să-i cumpere lui Sidorin pantofi noi.

– E descălțat, dom'ne, n-ai aflat? zbierase șeful de tură, iar avocatul, scos din minți, îl sună pe comisarul-șef din Sankt Petersburg. Acesta îl știa pe Sidorin – birourile lui erau cumva vecine cu anticariatul.

După două-trei telefoane, Sidorin părăsea secția încălțat cu un singur pantof, dar îl ducea acasă mașina poliției. Puseseră chiar și sirena. A doua zi, seara (omit dinadins o chestie care s-a petrecut între timp), Sidorin se trezea cu poliția la ușă:

– V-am găsit pantoful, îi spuseră agenții, înmânându-i, plini de evlavie, o cutie împachetată cu grijă. L-am curățat, l-am dat cu vacs, strălucește, o să vedeți cu ochii dumneavoastră, stimate Lionel Maksimovici.

– Ce pantof, mă, ce pantof?! se enervă Sidorin, gata să facă o criză de apoplexie.

– Păi, pantoful dumneavoastră... Ăla de l-ați pierdut! Am dat de el!

– Și asta ce dracu' e? le arătă Sidorin o pereche de pantofi, pusă frumos în hol, la intrare. Ah, beliră ochii polițiștii, ia-uite, și-a găsit pantoful... Deschiseră cutia, comparară pantoful lor cu cel de la intrare – hm, erau la fel! Cum naiba... Iar Sidorin: leșiți afară! Mai bine ați afla cine mi-a trimis acasă pantoful, dis-de-dimineată!

– Cine *Hristosul* mă-sii... scrâșni unul dintre polițiști, dar celălalt îi dădu un ghiont, rostind cu tărie:

– O să facem tot posibilul, stimate Lionel Maksimovici, tot posibilul! Ne-am mai luminat și noi, nu mai suntem cum eram odată! Vă dăm cuvântul nostru de onoare!

– Pe buneee? zise Sidorin, sec, și le trânti ușa în nas.

Acum, ce să facă? Primise pantoful de dimineață, într-o manieră extrem de stranie: cineva sunase la ușă și, când deschisese, ce să vezi? Pantoful lui elegant, de simpozion, doar puțin scâlciat, cu tocul puțin mâncat (voia să-i pună flecuri), aștepta de unul singur pe covorașul din fața intrării. Sidorin se uitase într-o parte și-n alta: nu se zărea nici dracu', ziceai că pantoful venise acasă – tropa-trop – de unul singur.

Ce naiba? se întrebase Sidorin. La fel se întrebase și seara, trăgând cu urechea la polițiștii care se îndepărtau pe culoar, comentând situația. Să intervin iarăși la comisar? se gândi. Ce să-i spun? Că poliția mi-a adus un pantof care nu-i al meu? Că cineva (bănuiesc cine!) mi-a trimis deja pantoful cel bun? Că cine mi-a trimis pantoful sigur știe ce s-a petrecut, de fapt, la expoziția de hărți?

N-a sunat pe nimeni, în schimb a venit la mine:

- Vova să-și vadă de chemarea lui, draga mea.
- Vova e adult, Lionel Maksimovici, ce puteri am eu asupra lui?
- Puteri femeiești, Mașenka, cele mai ale naibii puteri.

Mă privi lung. N-a mai adăugat nimic căci, fiind femeie, după cum singur spusese, pricepeam și singură cum i se mișcă roțițele în minte. A fost chiar bine-crescut – n-a făcut nicio aluzie la responsabilitatea mea în toate pășaniile astea, inclusiv în povestea lui cu pantoful. N-a zis nimic, dar privirile lui implorau ajutorul. Păcat că-mi era prieten atât de apropiat!

– Fă-o, te rog, Marusia Andreevna. Fă-o pentru Volodia, nici nu contează cum iese.

Păi, da. Ei, bărbații, provoacă apocalipsele, și proastele achită nota! În sfârșit. I-am promis că o să mă ocup. I-am spus că o să mă străduiesc. Îl mai dădusem o dată pe Volodia pe brazdă, ce mare scofală?

Și am făcut o mare mizerie, o chestie muierească sută la sută, o chestie rusească mie-n sută, o chestie de abandon al orgasmului milion la sută, pentru că l-am excitat pe Volodia din motive ce n-

aveau legătură nici cu Fawcett, nici cu arheologia, nici cu cine știe ce cetăți pierdute, sau nu.

Aflasem de la un profesor de la Sorbona ce mânie se aprinsese în Chippen, profesorul de la Harvard, care, deși arheolog și american, priza cu rafinament poezia occitană. Ei, bine, omul cu pricina luase foc și făcuse un tă răboi nemaipomenit la catedră, după ce văzuse că un cadru universitar dintr-o facultate de mâna a douăsprezecea (il citez pe Chippen) făcuse niște descoperiri senzaționale în Mato Grosso. Se referea la Hagenbeck. Nenorocitul susținea, sus și tare, că Fawcett căutase clădiri și străzi de piatră în loc să umble după case de lemn și bulevarde de pământ roșu, tasat. Își publica mai abitir ca un nebun observațiile care contraziceau arheologia de tip conservator și se lua la ceartă cu toți universitarii standard, care explicau fără drept de apel că Amazonia n-avea resurse ca să susțină o populație numeroasă, și cu atât mai puțin una urbană.

Într-un cuvânt, Hagenbeck dăduse lovitura, iar Chippen mușcase țărâna – Hagenbeck descoperise rămășițele a șapte aglomerări urbane tipice pentru Mato Grosso, asemenea celei în care săpăm și noi la Cocraimoro. Era vorba de „orașe” circulare, unite prin adevărate „autostrăzi” de pământ ce-și croiau drum prin junglă. Peste râul Kuluene, Hagenbeck descoperise vestigiile unor poduri de lemn, iar în jurul orașelor excavase niște palisade înalte, dincolo de care se întindeau rămășițele unor grădini și livezi.

Pe mine mă dureau în cot de Hagenbeck și de eventualele descoperiri pe care le-ar fi făcut Volodia, dar știam două lucruri mai bine decât oricine: eram expertă în retorica necesară ca să faci rost de sponsorizări pe linie universitară și mai știam că familia mea, inclusiv François, era pe ducă. Nu era vorba de bani, căci ne descurcam – era vorba de țel, de ceea ce ne-ar fi făcut diferiți de restul lumii, de ceea ce ne-ar fi ajutat să jucăm în altă ligă și de târcoalele pe care le-am fi dat ideilor, în general. Sunt rusoaică, deci doresc absolutul. Ca să fiu mai clară, am să spun că, din toată familia noastră, doar Lionel părea să-și fi găsit locul în lume deși, dacă mă gândesc bine, a bate oceanele în lung și-n lat la bordul unui submarin din clasa Borei, doar ca să-i termini pe niște amărăți cu ogive nucleare – numai de invidiat nu era. Dar Lionel era mulțumit. În schimb, Volodia vorbea tot mai puțin și privea prin mine, iar

doar brambureala universitară a zilelor noastre. Aliat principal îmi era modul în care se obțin fondurile de cercetare, la care se adăuga furia ce-l orbea pe Chippen. Numai punând cap la cap aceste două lucruri, puteam să-i recuperez pe bărbații cu care locuiam în Șamșeva, cei doi iubiți ai mei ce oscilau, fără țel, între nopțile albe ale celui mai frumos oraș de pe pământ și zilele cenușii și înghețate, în care pe străzi băntuie iar, nelăsându-ne să-l uităm, asediul celor nouă sute de zile.

Așa că, după ce mă regulam cu studentul acela care se umfla în mușchi cu fiecă lună ce trecea (chit că tot mă simțeam păcătoasă), mă așezam la birou și mă apucam să scriu – cu mâna mea am scris proiectul pentru Cocraimoro, iar când l-am terminat și l-am trecut pe curat, Volodia a zis da, ce chestie, el cum de nu se gândise? Era cât pe ce să dau greș cu plecarea din cauza bietului Serghei Emanuelevici, tatăl lui Volodia, numai că săracul *dieduška* a murit la timp, ca un domn, mai devreme decât ne așteptam, într-o liniște deplină, de parcă și-ar fi dat seama că fiul și nepotul lui aveau nevoie tocmai de ieșirea lui din scenă.

Și, uite așa, dintr-o minciună de femeie disperată, a apărut pe harta arheologică a lumii o nouă rețea urbană, una din lemn și pământ, cu case, ateliere și șanțuri cu apă, cu drumuri ce se pierd în junglă și cu cheiuri bătătorite pe malul râului, iar profesorul Chippen a ajuns să-și frece palmele, satisfăcut. Îmi scrie la cel mult două săptămâni (scrisori adevărate, nu e-mailuri masturbatoare) și mă întreabă cum merge treaba. Vrea să dea o recepție în cinstea lui Volodia, peste un an, la Boston. Îmi promite că, în caz de nevoie, se face forte să mai obțină o sponsorizare sau două, căci, să fim cinstiți, grantul care ne-a adus la Cocraimoro e pe numele lui.

Un singur lucru a ieșit prost: la pachet cu fondurile scoase de Chippen, ne-am ales și cu o franțuzoaică enervantă, sexoasă și îngălătă – noroc cu parfumurile de lavandă de la Grasse. Chippen ne-a vârat-o pe gât, mai ales după ce aflate că-mi luasem doctoratul la Sorbona, unde lucra și Nicole. Cum? N-o știi? E delicioasă, e o femeie liberă și se ceartă ușor cu barosanii din establishmentul universitar, o să-ți placă. Nimic mai bun ca să-i pui la punct pe toți șmecherii ăia cu măhuri înfipite în fund, Nicole Dulac e un rău necesar, draga mea.

Ea a fost prețul pe care l-am plătit pentru salvarea bărbaților din casă. Din pricina ei, Volodia râde toată ziua-bună ziua, ca un prost. Nu știu dacă i-a pus-o nemernicei, dar nenorocitul are imaginație și-a învățat o grămadă de stratageme sexuale – poate o face pe Nicole chiar acum, în seara asta. Când trag linie, însă, zic că merită... Vova e altul de când a venit la Cocraimoro – a uitat până și de Fawcett de când și-a scos la iveală propriile ruine de sub *terra praeta*, începe să semene cu cel de odinioară, privește din nou în zare, visător și nu dă cu bâta-n baltă decât când face pe clovnul cu nespălata de Nicole. Cât despre François, ce să zic – sunt furioasă că m-a mințit în halul ăsta și că a luat-o haihui prin junglă; pe de altă parte, îmi crește inima când îl văd cât de mult s-a schimbat. După o experiență ca asta, printre „țânțari și canibali“, n-o să ajungă niciodată ca taică-său...

Ce-o fi făcând François acum? I-o fi cald, i-o fi frig? Ce-o fi făcând în pădurea aia infestată de insecte, plină de șerpi și de fiare sălbatice? Dacă se înțeapă în vreo creangă? Dacă-și rupe piciorul, dacă o să cadă într-un râu plin de piranha, dacă...?

Of, iarăși e-mailul! Să fie Stas, *harraserul* ăsta al meu? Stas sau nu, filmul pe care l-a trimis acum e cu finalizare, *they are cuckolding madly*, ea chirăie scandalos, de parcă s-ar fi înecat cu șampanie, dar zău că nu-mi pasă. Nu-mi pasă nici măcar de literele greșite pe care le zăresc în ecran, sunt cu mintea tot la ale mele și pe cuvânt că n-o să-mi mai pese de nimic până n-o să primesc știri proaspete de la François... Dau telefonul la maximum, bag laptopul în priză, dau televizorul mai încet, că poate-mi trimite Lionel vreun mesaj...

Capitolul 25

În care îl cunoaștem pe Lionel Perelman. Aflăm cum se negociază la bordul unui submarin în imersiune.

– ...așadar, observă comandantul Lopuhin, războiul stă să înceapă, iar noi solicităm permisie, căci ne-am pierdut fratele în junglă...

Lionel îi susținu privirea. Se uită cu coada ochiului la insul în civil de lângă comandant (fusesse adus cu elicopterul, în plină mare, cu o oră în urmă), dar bărbatul cu pricina se purta de parcă nu-l interesa nimic. Nu scosese o vorbă de la începutul întrevederii.

– Trebuie să dau de Frenchie, domnule comandant. De două zile nu mai știu nimic de el.

Lopuhin își dresе glasul. Aranjă pixurile și carnetele pe birou. Apoi:

– Domnule locotenent, avem două motive pentru care nu vă băgăm în tribunalul militar chiar în clipa asta. Bănuim măcar unul din ele?

– Păi, în primul rând, nu mai suntem în Armata Roșie, domnule comandant. Trebuie să respectați un regulament.

Lopuhin chicoti.

– Suntem la 150 de mile vest de Tartus, domnule locotenent, iar noi nu știm dacă în minutul următor n-o să înceapă un război. Eh, și

când începe un război, cum să zic, Armata Rusă se dă de trei ori peste cap, bâldâbâc, și se transformă din nou în Armata Roșie. Ce zicem de asta?

– Războiul n-a început încă, domnule comandant, spuse Lionel și-și formulă din nou cererea, cu glas mecanic: Vă rog, respectuos, să-mi permiteți să părăsesc submarinul. Fratele meu s-a...

Necunoscutul interveni pe neașteptate, făcându-i semn lui Lionel să se oprească. Era scund, slab, purta un costum de ifose (își scosese haina și rămăsese într-o vestă lucioasă, vișinie), dar pantofii îi erau scâlțiați. Era ras în cap și avea ochi melancolici. Când îl întrerupsese pe Lionel, lăsase impresia că e jenat de propriul gest: ce mă bag eu...? – părea că se întreabă. Transpira abundant. Pesemne că avea claustrofobie, sau, pur și simplu, nu suporta ideea de a se deplasa la treizeci de metri sub nivelul mării.

– Urâți URSS, domnule locotenent? întreabă el.

– Nu știu, nu cred, eram mic pe atunci. Dar, dacă tot m-ați întrebat, pot să vă spun că ne-ar fi fost mai bine dacă URSS n-ar fi apărut niciodată. Asta, dacă vă interesează părerea mea...

Comandantul oftă. Vai, de ce-a fost necesar să spunem așa ceva, Lionel Vladimirovici? Iar străinul:

– Cu toate astea, URSS a existat. Vă plac submarinele?

– Bineînțeles, altfel, nu eram aici.

– Aha. Fiți atunci atent la mine, sclipiră ochii nou-venitului. Armata noastră de submarine e moștenită de la URSS. Înțelegeți ce vreau să spun?

Lionel îl privi atent. Străinul era doar cu trei-patru ani mai în vârstă decât el – dacă avusese 8–9 ani când Elțîn se urcase pe tanc și detronase PCUS. Cu toate astea, jinduia după comuniști, i-o citeai în ochi.

– Dacă vă interesează și pe dumneavoastră părerea mea, îi simți străinul gândurile, regulamentele sovietice erau mai practice. Armata bună e cea în care militarul se aruncă în foc, fără întrebări.

Proștii dau randament, domnule locotenent, dar asta știți și dumneavoastră.

– Înțeleg că permisia mi-a fost respinsă, i-o reteză Lionel, privind la Lopuhin. Nu-mi rămâne decât să-mi înaintez demisia. Mă așteptam la un refuz, așa că mi-am pregătit cererea din timp.

Puse pe birou o hârtie scrisă de mână și dădu să se ridice.

– Lionel Vladimirovici... Lionel Vladimirovici... se căină Lopuhin. Să fim raționali. Suntem în situație de luptă. N-avem cum să ieșim din imersiune doar ca să onorăm o cerere de demisie, știm bine.

– Cu toate astea, începu Lionel, când acest domn (era să-i spună tovarăș) a binevoit să vină pe submarin, am putut să ieșim din imersiune, iar fratele meu, nu vă supărați, e mai important pentru mine decât un război nedeclarat. Să fim cinstiți... Nimeni n-a atacat Mama Rusia (nu fusese ironic) și nu cred că cineva o va face curând. În schimb, fratele meu s-a rătăcit într-o pădure cât Europa de mare... Eu știu pe unde e el, sunt singurul care-i poate ajuta pe ai mei să-l găsească...

– Lionel Vladimirovici, exagerăm, zău așa. De unde suntem așa de siguri că frățiorul nostru a pățit ceva?

– Nu pricepeți că n-a mai dat niciun fel de mesaj?

– Și cum am fi dorit să ne dea mesaj? A încasat furtuna magnetică...

– Ce furtună magnetică, domnule comandant? Trăim pe aceeași planetă, n-am auzit de nicio explozie solară în ultima vreme. Asta e o prostie.

– Domnule locotenent, Statul Major ne-a avertizat! Avem de-a face cu o explozie de masă coronală, ce Dumnezeu...

– Domnule Perelman, interveni străinul, micios. Știți, eu am claustrofobie și, cu toate astea, iată-mă aici. Motivul, nu râdeți, sunteți dumneavoastră. Eu, unul, n-aș fi călcat nici mort pe puntea unui submarin, dar iată că țin cont de ordine. Poate că după ce se va fi terminat.... – făcu o pauză, căutând cuvântul potrivit – poate că după ce se va fi terminat povestea... *stranie* pe care o trăim, o să vi se

aprobe cererea de demisie. Dacă insistați, voi veghea personal ca solicitarea dumneavoastră să capete un răspuns pozitiv. Până atunci, însă, n-aveți dreptul să comentați misiunea submarinului pe care... *slujiți*, asta ca să nu mai spun că nu-i treaba dumneavoastră să comentați comunicatele Marelui Stat Major. Eu i-am avertizat pe șefii dumneavoastră încă de când erați cadet: le-am raportat că nu e bine să primiți însărcinări prea... cum să le zic... care să vă introducă într-un cerc de decizie mult prea restrâns, dacă-mi permiteți.

– Doar nu vreți să insinuați că aș fi dispus să trădez.

– Nicidecum, nicidecum. ~mi cer scuze dacă s-a înțeles așa ceva, se ascunse străinul îndărătul palmelor ridicate. Dar puneți-vă în locul meu, când vezi că un tânăr lansează un post de radio la limita legalității, că asta a fost Rockweiller, la care se mai adaugă și genul de muzică pe care acel tânăr a ales să-l difuzeze, ajungi să-ți pui niște întrebări, să te întrebi dacă acel tânăr merită să devină un... hai să-i spunem un cavaler templier al Flotei de submarine, zâmbi el, satisfăcut de întorsătura propriei fraze. Sunteți nație de anarhist, domnule locotenent.

– Înțeleg. N-am fost dorit de la bun început. Atunci, de ce nu-mi primiți demisia?

Dădu să se ridice, dar străinul își dădu ochii peste cap:

– Dumnezeu, iute mai sunteți! Vă rog frumos, ascultați-mă până la capăt. Se întoarse spre comandant: V-ați fi imaginat o asemenea situație? Suntem în Flota de submarine, și uite cu ce ne pierdem vremea... Semn rău, domnilor, semn rău! Comandantul rămase nemișcat și nu scoase o vorbă. Simțind că n-avea să primească răspuns, străinul se întoarse spre Lionel: O să vi se aprobe cererea de demisie, fiți liniștit, numai că nu se poate acum. Până când va fi aprobată, însă, ce să facem, trebuie să ascultați ordinele domnului comandant, care numai de gura mea a acceptat să nu vă închidă într-o cabină izolată, cu paznici la ușă. Recunosc că în perioada următoare trebuie să ascultați și ordinele mele, mai ales că noua dumneavoastră misiune n-are de-a face cu rachetele, la care am auzit că sunteți expert, ci chiar cu... Frenchie? De ce-i spuneți Frenchie?

– Ce treabă are Frenchie cu misiunile mele? Ce treabă aveți

dumneavoastră cu mine? Sunteți ofițer de marină? Sunteți încadrat în Flota Mării Nordului?

– A naibii democrație! se înfurie Lopuhin.

– Ba al naibii regulament! remarcă Lionel. Eu nu știu cine e acest domn, așa că am dreptul să-l întreb: sunteți încadrat în Flota noastră?

– Lionel Vladimirovici! ridică glasul comandantul. Află de la mine că nu facem altceva decât să punem paie pe foc!

– Lăsați, domnule comandant, lăsați, făcu străinul, gata să pufnească în râs. Lăsați, nu-l vedeți ce furios e? Erau buni și politrucii de pe vremuri, of, of și iar of, comentă el, visător, după care se aplecă peste birou, zâmbind: M-ați întrebat dacă sunt încadrat în flota...

dumneavoastră. Nici pomeneală, domnule locotenent, nici pomeneală... Se afundă în scaun, încurcat parcă de faptul că trebuia să continue. Uitați, însă, aș vrea să vă pun și eu niște întrebări: unu – aveți acreditivele necesare ca să pătrundeți în rețeaua sateliților noștri? Doi – când ați forțat intrarea în rețeaua sateliților americani, ați făcut-o din ordin sau ați intrat acolo pentru că oficialii americani v-au *permis* accesul? Ce legături aveți cu domnul căpitan Semenov, de la statul-major din Murmansk, care v-a înlesnit intrarea în rețeaua sateliților noștri? Oare domnul Semenov are, și dânsul, o relație *preferențială*, se uită el de la unul la altul, cu ofițerii NATO, recte cu serviciile lor de comunicație, de ați putut să penetrați, amândoi, rețeaua americană de sateliți? Întrebările astea, știu, sunt de prost-gust, dar ce să fac? Meseria îmi cere să le iau în calcul... Ei, ce ziceți?

Lionel se foi în scaun. I se făcuse rușine. Sunt un tâmpit, își spuse... Evită privirea lui Lopuhin care, legat de mâini și de picioare, o încasa de la puștiul în civil care stabilea regula jocului pe submarinul *lui*.

– Știam că escapadele noastre, începu Lionel, erau bine-cunoscute... Fu cât pe ce să continue: câți dintre noi nu se joacă așa? Dar nu zise decât: De câte ori nu ne întâlnim cu cei din NATO pe traseu? Până la urmă, și comunicațiile sunt o linie de front, cu un *no man's land* al lor, în care cei situați de-o parte și de alta își fac când și când semn și

glumesc. Cine are tupeu poate să privească la rețelele de comunicație militară ca la o extensie a Facebook-ului.

– Ce comentariu îndrăzneț, domnule locotenent! se miră străinul. Sincer, mă buimăciți... Poate că ar trebui să încheiem discuția aici? Mă rog, ce să facem, există ordine de sus și din cauza lor trebuie să ascult tot ce vă trece prin minte... Ce simplu era cu Naganurile 54 , privi el în tavan, visător, făcându-l pe comandant să tresară, și se apucă să fredoneze un cântecel: „Acesta-i viersul ce poporu-l cânta, printre ziduri doborâte, cu Naganurile-n mâini“... Eheh, ce vremuri! Cât de firesc era totul! Revoluția îi împărțise pe oameni în două, prieteni și dușmani, simplu ca bună ziua! Mai erau și tovarășii de drum, dar cu ei te lămurai repede, totul era să se pună-n genunchi în fața cui trebuia, mă înțelegeți, nu? Pe când acum, of, of și iar of! Totul s-a încurcat ceva de speriat, nici de-un singur om, *în parte*, nu mai poți fi sigur. Nimeni nu-ți e prieten sau dușman sută la sută, fiecare a devenit un mozaic statistic, nu mai știi cum să iei omul. Uitați: Lionel Vladimirovici Perelman, de pildă! Păi, în anii '50, doar numele ar fi fost suficient să-l azvârle într-o categorie – ne-ar fi fost dușman din start, ce mai încoace și-ncolo, îl treceam la pierderi colaterale, pe când acum... Ia gândiți-vă: profilul domnului locotenent e atât de complex, încât, iată, suntem obligați să umblăm cu mănuși. Domnia-sa are un comportament mixt, fir-ar să fie, dumnealui are o personalitate neomogenă, ne spun specialiștii. Din documentele la care am acces, domnul locotenent Perelman are o rată de încredere de 63 de procente, dar acțiunile domniei sale ridică un indice de suspiciune de 68 la sută – ce să înțelegi din asta? Unde mai pui că inteligența domniei sale, peste medie, trebuie s-o recunosc, ne obligă sistematic la acțiuni de reconversie, cu alte cuvinte, mai bun ne-ar fi Perelman ca prieten decât ca dușman, numai că domnul Perelman, stabilesc psihologii noștri, are o rezistență mare la reconversie, despică firul în patru, ia cu dificultate o hotărâre cu conotații morale, căci își pune mereu întrebări. Ce să facem cu dânsul? Spuneți și dumneavoastră, să-l lăsăm să-și urmeze calea, spontan? Dacă am face-o, ne avertizează specialiștii, am risca să-l scăpăm din mână... Iar după toate astea, apar niște deștepți care ne îndeamnă: gândiți pozitiv, fraților, gândiți pozitiv! Dar cum să faci asta? A gândi pozitiv, pentru unii ca noi, înseamnă așa: trimite-i în Siberia pe unii și fă-le casă dușmanilor celor pe care i-ai deportat... Și atunci, cum facem cu Perelman? Putem să deportăm

32 la sută din dânsul și să adăpostim două treimi, tot din domnia-sa? Iată că nu se poate și, uite-așa, Lionel Vladimirovici Perelman, care e un singur om (vedeți bine), ajunge să aibă un comportament imprevizibil, incontrollabil, de parcă ar fi o întreagă colectivitate, nesigură prin definiție, așa cum erau ele pe vremea Naganurilor. Știați că rata de încredere a armatei noastre e de numai 71 la sută? Mă rog, asta nu ne afectează cine știe ce – ne comparăm cu vrăjmașii noștri tradiționali care, și ei, întâmpină aceleași probleme. Și toate astea, de ce? De ce? – Pentru că fiecare om a devenit, fir-ar să fie, un fel de popor în miniatură, susceptibil să fi încasat influențe într-atât de diverse, încât nu mai poți să bagi mâna-n foc pentru nimeni. Au mai rămas, totuși, și câteva persoane sigure, ca să le numesc așa, numai că vorbim despre personalul tembel, n-ai cum să-l folosești la ceva constructiv. Ce păcat că n-am cum să fumez aici! schimbă el brusc vorba.

– Ba nu, nu, îi țin hangul Lopuhin, nu-i nicio problemă, fumați dacă vreți, fumați cât puteți!

– Dumneavoastră fumați, domnule comandant?

– Nu, dar ce importanță are?

– Ba bine că nu! Pentru mine are, doar nu vă imaginați c-oi fi vreun câine din acela de pe vremuri (că tot vorbeam de Naganuri), care face doar ce-i trăsnește prin cap. În fond, suntem în cabina dumneavoastră, nu-i așa? Eu țin cont de dorințele celor din jur, statul a băgat o grămadă de bani în mine ca să mă port astfel. Doar nu credeți că aș face cu dumneavoastră, tocmai aici, pe submarinul pe care-l comandați, un circ ieftin, ca să vă demonstrez cine e la butoane... Departe de mine asemenea gând! De altfel, acele vremuri au apus de vreo douăzeci de ani.

– Vă mulțumesc din inimă pentru tot ce-ați spus, dar să știți că, dacă aveți poftă să fumați, rezolvăm imediat, am și aer condiționat!

– Domnule comandant! Să închidem acest subiect, rogu-vă! Făcu o pauză, răsuflă adânc, apoi îi zâmbi lui Lionel: Ia spuneți, nu vă miră deloc că submarinul a ieșit din imersiune doar pentru că un ins antipatic avea treabă cu dumneavoastră?

– Lionel Vladimirovici, se grăbi Lopuhin să intervină când simți că Lionel e gata-gata să răspundă tăios, să avem puțintică răbdare, Lionel Vladimirovici. Nimeni nu ne dorește răul, dar noi, cum să zic, facem mereu ca ariciul. Uite, vizitatorul nostru a venit pentru că... cum să zic... s-a ivit o situație deosebită. Da, da, ne confruntăm cu ceva ieșit din comun. Îmi permiteți? – îl privi el pe străin.

– Vă rog, oftă acesta.

– Uite, dragă Lionel, îl luă Lopuhin pe coarda sensibilă, noi știm că tu și colegul tău de academie, Veaceslav Feodorovici Semenov, sunteți tare ciudați („Și nu sunt singurii”, ridică străinul un deget), chiar dacă sunteți, cum s-ar zice, băieți deștepți. Noi știm multe despre voi doi... Doar nu credeți că habar n-aveam ce făceați în timpul liber!

Lionel spuse că nu, nu-și permitea să creadă așa ceva. El, unul, trebuia s-o recunoască, făcea surf printre sateliții de comunicații din plectiseală și din curiozitate. Știa să intre în ei, știa să spargă parole și firewall-uri, știa să-și șteargă urmele, și nu-și imaginase niciodată că superiorii n-aveau habar că lua calea rețelelor împreună cu Semenov. Era o chestie tacită – era convins că cineva se ocupă de urmărirea lor și că, pe deasupra, trage și niște foloase din asta: așa a fost de când lumea.

– Păi, dacă știam, se prefăcu Lopuhin supărat, de ce n-am răspuns la întrebare mai devreme? Chiar eram curios dacă o să ghicim de ce nu ajungem la zdup, dar noi, ca de obicei, ne-am apucat să despicăm firul în patru (l-ai auzit pe oaspetele nostru, nu?) și să vorbim despre URSS... Praful s-a ales din discuția noastră și l-am mai iritat și pe dumnealui, se uită el cu înțeles la străin. Păi, așa am fost noi educați la academie? Ofițerul rus de marină este un domn, un nobil, un... cum să zic... Uite! Ascultă-mă! O să-ți spun eu ce și cum, pentru că noi, dacă luăm cuvântul, suntem în stare să facem praf orice învoială... Dar te rog din suflet, hai să ascultăm până la capăt, fără să ne sară țandăra... Comandăm o unitate de rachete pe cel mai nou submarin atomic, suntem cel mai tânăr ofițer din Flota Mării Nordului cu asemenea funcție, să nu dăm cu piciorul la tot. Lopuhin respiră adânc, apoi se aplecă peste birou: Te rog!

Lionel se înroșise ca racul. Se perpelea pe scaun, cu privirea în

pământ, dar nu putu să tacă:

– Domnule comandant... Regret că v-am pus într-o situație delicată, dar acest oaspete, cum îi spuneți, și-a permis să vorbească într-un fel deplasat în cabina dumneavoastră. În plus, la mijloc e fratele meu. Dumneavoastră nu știți chiar tot... pur și simplu, nu vă dați seama de ce doresc atât de mult să părăsesc submarinul. Fraierul ăla de Frenchie a intrat în belea și doar eu știu să dau de el. Dar asta nu e tot, nu pricepeți?

– Ce film! comentă străinul, dar îi făcu semn lui Lopuhin să continue. Avea gesturi expresive: încă n-am de gând să intervin, părea el a spune.

– Ba tocmai, că știu că povestea cu fratele tău nu e tot, replică Lopuhin, știu bine ce se întâmplă, știu prea bine, Lionel Vladimirovici. Știm, căci și tu, și Semenov ați fost urmăriți pas cu pas pe când vă jucați de-a... cum îi ziceți?... Surfing pe sateliți, așa... Știm că Semenov te-a ajutat să intri la *noi* în rețea și știu că voi doi ați penetrat și rețeaua... ăăă... cealaltă. Știm că așa vă jucați, ba, mai mult, știu și ce ai vorbit la telefon cu taică-tău, cu maică-ta și cu fratele tău. Știm... of... știu, sau credem că știu și de ce fratele tău a făcut nebunia asta, că i-au fost urmărite conturile pe Facebook și pe Yahoo Messenger (Yăhu, pronunța Lopuhin, bătrânește) și mai știu ce se întâmplă.... hm... și între ai tăi, pentru că cineva a stat cu ochii pe ei, pe telefoanele lor, pe e-mailurile lor și pe site-urile în care intră ei...

Făcu o pauză. De data asta, privea el în pământ și părea încurcat.

– Crede-mă, eu unul, nu doream să aflu nimic din toate astea, dar, cum să zic, tu ești comandantul bateriei *mele* de rachete, așa că a trebuit să iau niște hotărâri... Se uită la străin, dar acesta nu-și dezlipea privirea de la ușa – ziceai că se plictisește îngrozitor, dar că asta era, avea ordinea lui, ce să facă... În fine, reluă comandantul, știu că fratele tău n-a mai dat niciun semn de viață... De altfel, de patru zile încoace sunt ținut la curent cu tot ce se întâmplă cu tine, cu fratele tău și cu Semenov. Of, Lionel Vladimirovici... Nu mai suntem noi cetățeni sovietici, dar internetul ăsta e nebunie curată... Dumneavoastră ce părere aveți? se uită el la nou-venit.

– Aveți dreptate, aveți dreptate, zise străinul, discret scârbit. Se uită la ceas, dar Lopuhin nu-l băgă în seamă:

– Afli tot, continuă el, afli tot ce nu vrei, chiar dacă nu vrei... Fără niciun efort. Lumea a început, nu vă supărați că v-o spun amândurora, lumea a început să se autodemaște ceva de speriat, cu site-urile astea de socializare...

Străinul ridică un deget, întrerupându-l:

– Domnul comandant încearcă să vă spună că dânsul, personal, n-are nimic cu dumneavoastră. De altfel, nici eu n-am, eu doar v-am fost ofițer de caz încă din academie. Ca să spun așa, mi-a plăcut din cale afară să vă însoțesc în peregrinările dumneavoastră pe net și vă cunosc ca pe propriile-mi buzunare, sunt un intim de-al dumneavoastră, fie că vreți sau nu. Numai fișa care corelează tendințele dumneavoastră pe termen lung are trei pagini, domnule Perelman, iar eu sunt obligat s-o știu pe dinafară, cu update-urile ei cu tot. Nu e cazul domnului comandant, însă, pricepeți?

– Da, da... Chiar așa, reluă Lopuhin, hai să înțelegem că dumnealui, îl privi el pe străin, dumnealui a venit pe submarin tocmai pentru că ne cunoaște foarte bine și pentru că bănuia că vom lua o hotărâre... hm... pripită. În fine, spuneam că noi știm tot, adică ei, se uită el iarăși la străin, dar nici chiar dumnealor n-au aflat tot și, mai mult, au recunoscut cu mâna pe inimă că mai sunt niște lucruri legate de noi, Lionel Vladimirovici, pe care nici n-ar avea cum să le afle vreodată, ne-am fi imaginat așa ceva? Ei, bine, de-asta a venit aici dumnealui...

– Și nu putea s-o zică cu gura lui? mormăi Lionel.

– Nu, făcu străinul. Nu m-ați fi ascultat nici pe sfert din cât l-ați urmărit pe domnul comandant. Acum, credeți că pot să vorbesc și eu nițeluș?

Lionel ridică din umeri, dar îl privi atent. Hm, știa că au o umbră pe net, el și Semenov erau siguri de asta, îl și bruiaseră pe individul cu pricina de mai multe ori, doar așa, ca să se afle în treabă. Îi lăsaseră chiar și niște mesaje ofensatoare, cât să-i bage ardei în cur, dar nu-și imaginaseră că aveau să-l vadă în carne și oase.

Iar străinul:

– Atenție: pun cărțile pe masă! (Doamne, asta din ce film era?) Unu: știu clar că zilele astea n-ați făcut surfing pe sateliți doar ca să vă fotografiați fratele. Doi: de când sunteți cu ochii pe Frenchie (nu mi-ați spus de ce-i ziceți așa), v-ați apucat să intrați pe site-urile unor ziare pe care n-ați mai fost niciodată. Ați descărcat și câteva zeci de cărți, mai ales texte tipărite demult, care fuseseră scanate și digitizate. Făcu o pauză, se uită la comandant, apoi întrebă: Puteți să-mi spuneți de ce ați făcut asta? Vorbim despre ceva ce n-are legătură cu comportamentul dumneavoastră obișnuit, iar așa ceva, credeți-mă, mă neliniștește. Pe de altă parte, aflați că n-a fost ușor să țin pasul cu dumneavoastră. Am citit o grămadă de porcării, cot la cot cu dumneavoastră, doar pentru că erați misiunea mea.

– Asta, că ați citit cot la cot cu mine, e o manevră de *captatio benevolentiae*, nu-i așa?

– *Of course*, ce credeți? Acum, însă, vă rog să-mi răspundeți. Vă asigur că e ceva serios, foarte serios chiar. Așadar: de ce ați făcut tot ce ați făcut în ultimele două săptămâni?

Lionel se scărpină în cap. Dacă cei de sus îi toleraseră ieșirile și dacă nu-și propuseseră să-l spulbere sau să-i facă necazuri – ah, poate că aveau nevoie de el. Și de Semenov. Da, da... Nu vor să ne calce pe cap, au nevoie de noi.

Oare de ce?

– Așadar... insistă străinul.

– Se întâmplă ceva ciudat, încep Lionel, încurcat. E așa, ca o nebunie. Semenov, de pildă, zice că bat câmpii. Mai bine zis, așa zicea la început, când încă nu băgase de seamă nimic.

Tăcu. Țștia o să spună că-s nebun. Scap eu de bulău, scap și de pădurile siberiene, dar n-o să mai fac nimic toată viața. O să mă trimită direct la Psihiatrie, o să-mi bage toate porcăriile alea în vene, o să...

– La ce vă referiți? întrebă străinul. Ce nu băgase de seamă

Semenov?

Lionel se îmbujoră. Și dacă m-am înșelat? E nebunesc din cale afară, cine să înghită așa ceva... Poate că nu este nimic adevărat, poate că eu m-am țicnit, poate că-mi filează lămpile, poate că mi s-a prăjit softul (sau, de-a dreptul, hardul!), poate că merit toate injecțiile alea în venă...

– E o chestie cu literele, zise el deodată, de parcă dorea să scape de povară. Sunt pronunțate și scrise greșit, dar nu toți văd asta. Până la urmă, se prind și cei care la început nu constataseră nimic: Semenov, de pildă. Pe de altă parte, nu e un lucru care să se întâmple mereu. Azi, de exemplu, nu s-a întâmplat.

– Corect, răsuflă străinul, ușurat, azi a fost o zi bună. Știți ceva? Zâmbi pentru prima oară de la începutul întrevederii. Eu, unul, vă cred. Pe cuvânt! Vă cred, pentru că și eu am remarcat asemenea lucruri. Când am văzut că ceilalți nu observă nimic, m-am gândit că am luat-o razna, dar după un timp, i-am descoperit și pe alții care constataseră aceleași lucruri, numai că le era rușine să vorbească... Atunci am prins curaj, mai ales după ce mi-am dat seama că vedeți aceleași bizarerii pe care le vedeam și eu... Nici nu știți cât de mult v-am apreciat din clipa aceea, domnule locotenent, n-aveți cum să vă dați seama cât de ușurat m-am simțit... Pe de altă parte, după cum ați constatat, azi a fost o zi bună: am vorbit cu toții corect. Știți că și la suprafață a fost la fel? Încheie străinul, de parcă-l lua părtaș la ceva doar al lor.

– Din cauza asta nu mă băgați la zdup? întrebă Lionel.

– Nu, nu, făcu Lopuhin cu un gest grăbit. Noi, mă înțelegeți, noi nu prea știam cum să te luăm...

– Ideea e, continuă străinul, subțiindu-și buzele, ideea e că noi știm *acum* foarte bine că lucrurile stau așa, că nu e vorba de nicio nebunie, de nicio eroare de interpretare, înțelegeți? Într-un cuvânt, e un lucru bine stabilit, iar Statul Major a decis că avem de-a face cu o problemă *extrem* de serioasă. Faptul că situația s-a dezvoltat acum, când ne pregătim de război, ne-a ridicat niște întrebări, însă. Știți bine că americanii și evreii, privi el la Lionel cu interes, au alte simpatii decât noi... Dumneavoastră...

– Eu sunt botezat la Catedrala Isaakievski, puse Lionel lucrurile la punct.

– În regulă! de fapt, nici nu contează, se grăbi străinul să-i cânte în strună. Ca s-o scurtez, pe mine mă interesează, pe *toți* ne interesează, care e opinia dumneavoastră despre istoria asta cu literele. Știm că ați cercetat-o, știm și ce ați cercetat, dar habar n-avem – culmea! – ce concluzii ați tras. Știm că i-ați spus lui Frenchie, de mai multe ori, că-i veți împărtăși părerile dumneavoastră – i-ați promis! – numai că de notat, n-ați notat nimic nicăieri, nici în computere, nici măcar pe vreun capăt de hârtiuță, după cum ne asigură domnul comandant, aici de față.

Lionel se uită la cei doi cu ochii scoși:

– *Asta* vă interesează? Pentru asta ați venit cu elicopterul aici, în mijlocul mării, pentru asta am ieșit din imersiune?! Păi... eu nu sunt specialist... nu mă pricep la chestii din astea... Vă trebuie un criptograf.

– Of, aș fi pus mâna-n foc c-o să-mi dați acest răspuns, se pleoști străinul. În consecință, respiră el adânc, am blocat ultimul mesaj pe care vi l-a trimis mama dumneavoastră. Îmi cer iertare, zâmbi el strâmb, n-aveam altă soluție. N-o să vă remit mesajul cu pricina decât dacă ne împărtășiți concluziile dumneavoastră.

Lionel izbucni în râs – ia-uite ce proști! Pot să-i păcălesc, pot să fiu un cretin care trage concluzii greșite, la ce bun să mă forțeze să le spun varianta mea? Apoi se înfurie:

– I-ați speriat pe ai mei de moarte! Nu le ajungea că habar n-aveau de fratele meu; acum, nici de mine nu mai știu nimic.

Lopuhin se uită la străin cu reproș, de parcă i-ar fi spus: vedeți? v-am zis eu, numai că civilul nu-l băgă în seamă. Scoase din buzunar telefonul, pe care i-l arătă lui Lionel de la distanță.

– Spuneți-mi ce ați dedus din toată situația asta, iar eu vă remit mesajul mamei dumneavoastră.

– Dacă o fac, îmi permiteți să plec după Frenchie? replică Lionel.

Străinul zâmbi. Făcu un gest de parcă l-ar fi mâncat nasul, iar Lionel își dădu seama că nu era decât un gest gândit atent. Se prefăce că e ca mine, ca Lopuhin, ca restul lumii. Ne arată că e la fel ca noi, că-l mănâncă nasul, că-i e frică de spații închise, că transpiră și că e politicos. Iar străinul:

– Voi face în așa fel încât să ne fie bine amândurora. Promit. Acum, puteți să-mi răspundeți?

– E o promisiune ambiguă. Eu vreau să-mi caut fratele.

– Vă garantez că vă pun la dispoziție toate mijloacele ca s-o faceți cât *mai* bine. Credeți-mă: vă ofer mai mult decât puteți să sperați...

Se priviră scurt. Iar Lionel:

– O să vă răspund, dar să n-avem vorbe după aia că nu v-am oferit decât fleacuri. Scoase din buzunar un capăt de hârtie și pufni, amuzat: Uite că mai dați și dumneavoastră rateuri, hârtia asta n-ați găsit-o. Se uită la Lopuhin, care era extrem de curios. I se părea că nimic nu se schimbase în jur, pesemne că el, unul, nu fusese atins de pățanie.

– Ce vezi tu nu văd eu, ce văd eu nu vezi tu, așa mi-a spus Semenov, începu Lionel, scuturându-se. Cu cinci zile în urmă, pe 11 septembrie, când Frenchie a plecat la drum, în ziarele online cu grafie latină au fost modificate următoarele litere: *o* în loc de *u*, *a* în loc de *o*, *u* în loc de *a*, *i* în loc de *e* și *d* în loc de *b*. Constatasem mai de mult că se întâmplă așa ceva, dar numai în acea zi m-am apucat de o sistematizare, ca să-i zic așa... Vocalele erau, după cum am văzut, mult mai atinse de... defectele? – de *defectele* astea. Consoanele, în schimb, își mențineau în mai mare măsură aspectul normal, adică nu *toate* *b*-urile deveneau *d*-uri, de pildă. Ciudat mi s-a părut și faptul că modificările aveau loc indiferent de limbă. Am încercat să văd dacă în limbile pe care le cunosc există vreo legătură între *semnificația* cuvântului și faptul că acesta era schimbat, dar nu era. Totodată, cuvintele modificate într-o limbă anume nu erau modificate, obligatoriu, și în alta. *Litera*, așadar, era cea modificată, indiferent de cuvânt. Totodată, am văzut că și în publicațiile rusești apăreau modificări ale literelor. Nici în limba rusă, modificările nu țineau cont de semnificația cuvântului. Același lucru se întâmpla și

în greacă. Vorbind cu cei de pe submarin, însă, dar și cu ai mei, în Brazilia, dar mai ales cu Semenov, am avut prilejul să constat că acele cuvinte tipărite greșit erau, totodată, *pronunțate* greșit, lucru pe care mi l-a confirmat și Frenchie când am vorbit. Tot iscodind, am remarcat că nu toată lumea constata greșelile. Fratele meu mi-a spus de unul singur că le observă, fără să-l fi întrebat nimic, dar cei mai mulți se comportau de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Îl privi pe Lopuhin. Povestea lui Lionel îl zăpăcea.

– Nu mă credeți, domnule comandant?

– Eu... cum să zic... n-am remarcat așa ceva, dar i-am auzit pe băieți și am văzut ce s-a întâmplat cu instrumentele. Că o fi cum spuneți voi habar n-am, eu nu știu decât că submarinul nu mai e-n stare să scoată din el tot ce poate... Prin urmare, am solicitat instrucțiuni la comandament, iar acum nu fac altceva decât să urmez ordinele, dragă Lionel Vladimirovici, care ordine îmi impun să fiu atent la ce spui și să fac un raport pe baza discuției noastre. Sunteți conștient, nu, se întoarce el spre străin, că trebuie să fac și eu un raport.

Necunoscutul își țuguie buzele:

– O grămadă de lume redactează asemenea rapoarte acum. Și de-ai noștri, și de-ai lor, făcu el un gest vag, către direcția în care-și imagina că se află vestul. Și ce-ați făcut după ce-ați dedus toate astea, domnule Perelman?

– Ce să fac? Am căutat niște texte mai vechi. Am căutat texte vechi pentru că Frenchie îmi atrăsese atenția că litera adevărată persista, cumva, dedesubtul literei modificate, iar eu m-am gândit că adăugirile priveau doar textele publicate în ultimele două săptămâni. Am constatat, însă, că lucrurile nu stăteau așa și că texte vechi, apărute chiar și cu câțiva ani în urmă, prezentau aceleași modificări.

Am tras concluzia care se impunea: modificările atacau literele indiferent de *momentul* tipăririi – am scos de pe net până și un text glagolitic, dar chiar și acela avea modificări, și pe ecran, și pe coala de hârtie pe care l-am printat. Altă concluzie a fost că modificările literelor tipărite erau însoțite, de fiecare dată, de modificări ale

pronunției, ceea ce m-a făcut să mă gândesc la o afectare a... *creierelor* celor ce vorbeau. Altfel, de ce să fi pronunțat ei literele greșit?

– Poate că era doar echivalentul unei suprapunerii sonore peste litera pronunțată corect, îl încercă străinul, mijindu-și ochii. Sau poate că și cel ce auzea avea modificări mintale ce-l făceau să creadă că literele normale sunt rostite greșit.

– O fi așa, nu știu. Eu nu vă spun decât ce mi-a trecut prin cap. Cine să fi suprapus, fie în scris, fie în vorbire, litere modificate? Cum s-o facă? Ce suport au literele modificate? Eu cred că modificările pornesc din creierele noastre, deși nu-mi dau seama cum e posibil așa ceva. Las la o parte că, de multe ori, mi-am spus că nici n-am cum să fiu sigur de concluziile mele. Poate că e un fel de boală, nu?

– Poate, făcu străinul. Eu m-am gândit, la un moment dat, la o epidemie...

– Un fel de epidemie, da, da, îl întrerupse Lionel, o epidemie care ne face să înțelegem greșit literele, o epidemie care cuprinde, treptat, creierul, dar nu ale tuturor, căci altfel modificările ar fi fost remarcate de mai mulți inși. În sfârșit, schimbă el vorba, m-am uitat la posturi TV în rusă, engleză și franceză, am intrat pe sute de site-uri, pe fișiere audio și video, și așa am constatat că, pe măsură ce treceau zilele, modificările priveau tot mai multe litere și că, treptat, cuprindeau consoanele în aceeași măsură ca vocalele. Atunci m-am întrebat dacă neregula n-o fi de natură... *psihiatrică*: de ce, la început, din zece litere s, doar două-trei erau înlocuite cu z, pentru ca în timp, înlocuirea să aibă loc în șapte-opt cazuri din zece? Dacă am fi avut de-a face cu o simplă maladie nervoasă, am fi constatat, din prima clipă, zece din zece modificări.

– Medicii noștri spun că lucrurile stau taman pe dos, replică străinul. Boala nervoasă, zic ei, permite progresia de care ne vorbiți, și nu una a intelectului. Cică avem de-a face cu o afectare *fizică* a creierului, ca o pată de ulei care contaminează, treptat, zonele care încă păstrează un discernământ lexic... Mă urmăriți? se uită el la Lopuhin.

– Dacă n-ar fi fost ordinul scris venit de la Amiralitate... – începu el, dar lăsă propoziția în aer. O boală de cap, domnule, da, căci boala de

cap e boală de cap! Adică, se uită el la Lionel, noi îl auzim pe comandantul Lopuhin că pronunță greșit anumite cuvinte?

– Astăzi, nu, dar în alte zile, ați făcut și dumneavoastră greșeli de pronunție, domnule comandant. Ciudat e că în zilele normale, ca să le zic așa, când literele sunt pronunțate corect, sunt și *scrise* corect, de parcă niciodată nu s-ar fi întâmplat nimic.

Lopuhin se uită la străin. Acesta își țuguiase buzele și dădea din cap, încuviințând. Tăcură. Liniștea se înstăpâni între pereții metalici, pardosiți cu plastic ignifug. Doar neonul mărunț din tavan bâzâia încetisor, precum un bondar ce zbură peste un câmp secerat proaspăt. Neonul: amintea de pământuri scăldate de soare, de miriști și de măracini plini de colb.

– Sper că nu m-am făcut de râs, reluă Lionel, uitându-se la străin.

– E nesemnificativ. Zău.

Îl privi îndelung. Iar Lionel:

– Și mai e ceva... Cred că scrisul a fost modificat cel dintâi, ideea mi-a venit după ce-am văzut cum sunt afectate anumite consoane. Important este cum *arată* litera care suportă modificarea. De pildă, în rusă, literele pentru Я și Ю au fost schimbate conform cu modificările din grafia latină, adică la fel cum au fost modificate literele R și I + O, rezultând, în final, schimbări grafice ce n-aveau legătură cu literele ruse, adică L și E + A. Ei, bine, noua structură grafică, inexistentă la ruși, dar care avea echivalent latin, a fost cea care a determinat o nouă pronunție în rusă.

De aici am înțeles că grafia latină a fost luată ca bază – poate pentru că-i mai des folosită. Literele latine sunt mult mai frecvente, apar peste tot, după cum și vorbitorii care utilizează caractere latine sunt mai numeroși. De ce, de nece, însă, n-am înțeles cine și de ce face asemenea lucruri, la fel cum n-am putut da vina decât pe modificări induse la nivelul creierului ca să explic de ce pronunțăm greșit ce e scris greșit, chiar dacă într-o anume zi nici măcar n-avem prilejul să vedem litera greșită pe care o pronunțăm aiurea. Frenchie nu are posibilitatea să citească în rusă, acolo, pe Rio Xingu; cu toate astea, vorbea rusește greșit, făcând aceleași greșeli pe care le făceau și

colegii de aici, de pe submarin. Totodată, în ruptul capului nu pricep de ce unii își dau seama de aceste lucruri, în timp ce alții nu. Nici părinții mei, nici domnul comandant, de pildă, nu s-au prins de chestia asta...

– Nu fi atât de sigur, făcu străinul, oferindu-i lui Lionel telefonul.

„N-am mai primit niciun mesaj de la François” – scria Marusia – „de o zi. Mă tem de ce e mai rău pentru că telefonul lui e cu desăvârșire mort. I-am trimis câte un SMS pe oră, iar el n-a răspuns deloc, deloc, deloc. Tu, la fel: nu ne mai dai niciun semn. Sunt disperată, Lionel. E doar vina mea că m-am luat după taică-tău și l-am lăsat pe François la Cocraimoro. Nu mai pun la socoteală că frate-tău m-a mințit – nu ne-a spus că are de gând să pornească în ditamai plimbarea, zile în șir, în inima pădurii, cu nebunul de Kiauî care, mie uneia, mi se pare un impostor.

În plus, se mai întâmplă și chestia asta ciudată cu literele – n-ai observat? Fii atent ce-am pățit! Inițial, când sunam la François, intram în agendă și sunam cum făceam de obicei, apăsând direct pe numele lui. După mai multe încercări nereușite, îngrozită fiind că nu-mi răspunde, l-am sunat formând numărul cifră cu cifră, privind atentă la taste, ca să nu greșesc – nu-ți explic de ce am procedat așa, ca să nu râzi de mine și să spui că e ceva ruso-femeiesc, un sovietism, după cum mă acuză François atât de des. În fine, cert e că mi-am dat seama de la bun început că ceva e-n neregulă, pentru că *simțeam* că nu apăsam pe taste după cum ar fi trebuit, de parcă tastele nu s-ar mai fi aflat la locul lor firesc, chiar dacă eu, una, n-am fost niciodată atentă la ordinea și poziția tastelor pe un amărât de telefon.

Apoi mi-am dat seama ce se petrecuse: apăsam 6 în loc de 4 (ai să vezi de ce), iar mâna mea sau creierul, în fine, nu știu ce, înregistrase succesiunea greșită a gesturilor.

Am intrat în agenda telefonică, mirată de toată povestea asta, mai ales că, de îndată ce mi-am lăsat degetele să zburde pe tastatură, ele au format numărul adevărat al lui François (el tot n-a răspuns), în felul în care o făcuseră în toate momentele de teamă în care împlinisem acest mărunț ritual de a-l căuta la modul întortocheat (uite ce fac când mi-e teamă!), care mod întortocheat îl evocă pe

François, așa cum te evocă și pe tine, și pe tati. De fapt, această... *recitare*, reparcurgere, tastare pe îndelete a numărului de telefon al fiecăruia e un fel de incantație, un ritual efectuat cu un obiect mundan, un ceremonial de urgență pe telefonul mobil, cu adevărat mai puternic decât simpla apăsare a unei taste pe care scrie OK în dreptul numelui oricărui dintre voi.

E o invocație digitală, da?

Te plictisesc, știu – dar vreau să te anunț, chiar dacă o să caști a lehamite, că intrând în agenda telefonului, numărul lui François avea modificarea de care ți-am scris, adică 6 în loc de 4 și viceversa, căci aceste cifre se înlocuiesc reciproc de când cu nebunia scrisului greșit. Numărul real al lui François este 6582 214 942, dar acum, în agenda mea, apare sub forma 4582 216 962. Mai mult, tastele sunt numerotate acum ca în scrierea rongo-rongo: primul rând, de la 1 la 3, e scris de la stânga la dreapta, rândul doi, de la 4 la 6, e scris de la dreapta la stânga (iată de ce greșeam), pentru ca ultimul rând, de la 7 la 9, să fie din nou scris de la stânga la dreapta. I-am spus lui Volodia ce se întâmplase – i-am spus cu teamă, ca să nu mă creadă nebună, dar el mi-a răspuns, amuzat, că auzise și el tărășenia, că era o defecțiune generală și că, cel mai probabil, avea să treacă destul de curând. I-am replicat că zice o tâmpenie: cum ar putea să „treacă” cifrele înscrise pe tastele telefonului? Cum de „trecuseră” cifrele de dinainte, de ne treziserăm cu astea noi puse aiurea?

Mi-a zis că habar n-avea. Cică el nici măcar nu-și dăduse seama de aiureala asta până n-o aflase de la un profesor de la Universitatea din Cuiaba, care venise cu noi la spectacolul de balet. (Execrabil spectacol!)

Crede-mă, însă: asta nu mai are nicio importanță acum. Dacă ar fi după mine, am putea să scriem și pe sfori, ca incașii, sau să ne înșirăm tastele în jurul gâtului și să formăm numerele de telefon apăsând pe gemele unor coliere, sau să vorbim doar în gând – nu mă interesează altceva, deocamdată, decât să aflu unde e François și ce face, pentru că, indiferent cum aș forma numărul lui de telefon, el tot nu-mi răspunde.

Așa că, Lionel, te rog din suflet să-mi răspunzi! Sunt la capătul puterilor. Din cauza bramburelii cu literele, au început să mă sune

tot soiul de colege și prietene de la noi, din Piter, ca să mă întrebe ce se întâmplă aici, unde mă află: și aici au luat-o literale vraise? Ei, bine, ca un făcut, primul lucru de care se interesează oricine, de cum începe discuția, este François. Luni de-a rândul abia dacă mă întreba vreuna, în treacăt, câte ceva despre el, dar acum toate gîiță la fel, de parcă ar pluti în aer *un mauvais sort* legat de băiatul meu: Ce mai face François? E bine? A scăpat de pacostea cu computerele? E sănătos, voinic? Iar eu îmi înghit lacrimile, îmi păstrez vocea egală și să mă prefac că e totul în regulă, deși nu mai știu nimic de fiul meu cel mic. Dă-mi de știre măcar tu și spune-mi că dragul de François e viu și nevătămat!”

Lionel acoperi telefonul cu mîna și se uită la străin:

– Când a trimis mesajul ăsta?

– Acum aproape o zi. De fapt, acum douăzeci de ore.

– Mi-ați blocat cumva și vreun SMS de la fratele meu?

– Nu. Asta nu. Lionel îl privi mai lung, iar străinul sublinie: Vă dau cuvîntul meu de onoare.

– Vă dați seama cât de disperată e mama?

– Hm, făcu străinul, ne-am permis... ne-am permis să-i răspundem în locul dumneavoastră. Voiam să ne asigurăm că găsim o cale spre sufletul dumneavoastră și, prin urmare, i-am scris, chiar dacă lapidar. Nu suntem chiar așa de... *perversi*. Oricum, în răstimpul care a trecut de la mesaj, n-aveați ce face pentru Frenchie. Se uită la Lionel, îl văzu cum respiră adînc. Se aplecă și-l apucă de încheietură cu un gest neașteptat, proteguitor: N-aveați ce face pentru Frenchie, credeți-mă! În schimb, ne-am gândit noi la o soluție. Uitați, discuția noastră amenință să se ducă de rîpă din nou, așa că fiți atent ce-am plănuț, vrem să vă convingem de bunele noastre intenții. Problemele despre care am discutat sunt atît de importante, încât, iată, ați ajuns să faceți parte, alături de Frenchie, din planul *nostru*.

– Nu mă pricep să descurc așa ceva...

– Vă rog, ascultați-mă. Vedeți, Lionel Vladimirovici, problema nu se

rezumă doar la nenorocitele astea de semne modificate... mai e ceva la mijloc și noi trebuie să aflăm ce este acest ceva. Fiți atent... Noi avem niște oameni acolo, în Brazilia. Ei ne ajută de mult. Ei, se simți străinul obligat să adauge, ei ne ajută din tată-n fiu și n-au făcut-o nicidecum pentru bani, vă vine să credeți? Dumneavoastră, domnule locotenent, detestați URSS, dar pentru oamenii aceia de la capătul pământului, URSS a însemnat ceva... În sfârșit, acei prieteni dezinteresați ne-au relatat că în Brazilia s-au petrecut mai multe lucruri ciudate decât în alte părți. Păsările migratoare au făcut stânga-mprejur deși sosiseră de numai o săptămână. Sezonul ploilor a început cu o lună mai devreme și, din câte aud, plouă de rupe... Mai sunt și niște povești cu pești care se străduiesc să iasă, prostește, din apa râurilor, bașca o auroră australă incredibilă, care i-a băgat în boală pe toți. Dar nu asta e cel mai important – peste tot în lume au început să se petreacă lucruri bizare... Chiar și în ce vă privește... Sunteți pe un submarin de clasă Borei și, cu toate astea, sunteți obligați să navigați la adâncime periscopică și să faceți trageri cu urmărire directă, pentru că GPS-ul și IRT-ul v-au lăsat de izbeliște... Cum vi se pare chestia asta?

– Eu mă gândeam că sunt implicați cei din tabăra cealaltă.

– Iar ei se gândeau că suntem implicați noi. Știți de ce am venit la dumneavoastră, Lionel Vladimirovici? Pentru că cei din tabăra cealaltă ne-au sunat pe noi și ne-au întrebat, cât se poate de politicos, ce se petrece. Ei vedeau că noi avem dificultăți, noi vedeam că ei au dificultăți, toată lumea era nemulțumită și speriată. Dar mie nu-mi păsa! Eu aveam ținta mea, de cinci ani încoace o aveam, iar ținta mea se numea Lionel Vladimirovici Perelman. Ținta mea făcea poze cu fratele lui fugit în junglă, iar acele poze îmi... hm... *arătau* și niște pietre bizare, acoperite cu desene elaborate, care, până la un punct, păreau să fie un amalgam de semne. Le-am privit alături de niște buni prieteni, și știți ce-a constatat unul dintre ei? Că desenele cu pricina nu se lasă modificate, chit că cineva se străduiește cu tot dinadinsul să le transforme, numai că ele, desenele, rămân neschimbate. Ce au ele atât de special de nu se lasă modificate? Ce fel de oameni sunt cei ce le-au făcut? De ce sunt și ele o țintă, că nu par să constituie un text? Cu gândul la toate astea, am intrat în legătură cu... *camarazii* noștri brazilieni, am studiat ce se întâmplă, i-am întrebat cum resimt povestea cu literele... Știați că pășania cu

greșelile se manifestă cel mai acut în Brazilia? Acolo sunt cele mai frecvente, indiferent că vorbești în portugheză, spaniolă, engleză sau japoneză. Mai știați că parte din prietenii mei care au examinat fotografiile dumneavoastră erau, oricum, foarte interesați de Brazilia? Acela e un teritoriu ciudat, tatăl dumneavoastră nu s-a dus acolo întâmplător. Cineva a depus eforturi susținute ca el să meargă acolo...

Mă rog, nu discutăm misiunea tatălui dumneavoastră, ci misiunea mea. A mea, a dumneavoastră și, dacă vreți, a lui Frenchie. Iar misiunea mea e să capăt răspuns la toate întrebările astea, domnule Perelman, și tot acesta e motivul pentru care nu veți pleca, nici peste cadavrul meu, în junglă, după Frenchie. Știți de ce n-a mai început războiul, domnule locotenent?

– Nu, n-am nicio părere...

– Păi, să vă luminez eu. Pentru că așa cum dumneavoastră nu vă funcționează sistemul de ghidaj al rachetelor, nici avioanelor nu le funcționează GPS-urile... Pentru că, așa cum la dumneavoastră au început să cadă radarele, de-ați ajuns să faceți punctul cu sextantul, prin periscop – mă exprim corect? –, nici avioanelor nu le merg sistemele de tracking radar. Și știți de ce? Pentru că în loc de o se citește a , iar în loc de 4 se citește 6 . La noi, la ruși, încurcătura e și mai mare, pentru că litera $б$ e totuna cu 6 , iar Ψ seamănă al naibii de mult cu 4 , iar la greci, chit că ei nu fac parte din ciorba asta, σ seamănă tot cu 6 , iar σ este și simbolul legăturilor *sigma* din chimie, al invariantei *Yamabe* din matematică și al deviației standard din statistică, așa mi-au zis prietenii mei... Semnele astea, simbolurile astea modificate, sunt sigur că pricepeți, transformă războiul în ceva imposibil, domnule locotenent, ceea ce nu e un lucru rău în sine, dar...

– Ce vreți de la mine, de fapt, domnule... domnule...

– Ce să vreau? Să-i dați o mână de ajutor omului meu din Cuiaba, ca să ia urma fratelui dumneavoastră. Dumneavoastră o să-l găsiți pe Frenchie, iar omul meu o să mi-i găsească în junglă pe cei ce au gravat pietrele alea cu un desen ce nu se lasă modificat, deși cineva se străduiește al naibii să-l modifice. Dacă toate ies bine, prietenii mei de la Moscova vor fi fericiți. Și pe lângă ei, și noi, cine știe...

- Și eu... cum pot să-i dau o mână de ajutor omului dumneavoastră?
- Vârâți-l pe sub pielea familiei dumneavoastră, se aplecă străinul peste birou. Apoi, dați-vă seama, veți intra, cu impunitate, pe toți sateliții pe care poftiți și veți ghida peste junglă avionul pe care o să-l ia părinții dumneavoastră de la Cuiaba. Veți fi ochii lor, veți fi urechile lor, veți fi GPS-ul lor, veți fi călăuza lor din ceruri, domnule locotenent. Poate că nu știți, dar în toată Amazonia nu se mai ridică niciun pilot de la sol. Le cade în cap un potop infernal și, în plus, GPS-urile lor dau rateuri când le e lumea mai dragă.
- Și atunci, de unde să scoată ai mei un pilot în pustietatea aia?
- E problema lor, zâmbi străinul. Văzând că Lionel nu pricepe, ridică un deget: N-aveți copii, domnule Perelman! Dacă-ați avea și dacă n-ați ști unde sunt, ați fi în stare să găsiți un pilot care să vă ducă și pe lumea ailaltă, dacă e cazul. Emoțiile chiar sunt un motor formidabil, domnule locotenent, sunt plătit cu vârf și îndesat ca să știu asta.
- Bine, să zicem că ai mei găsesc un pilot, lăsa Lionel de la el. Eu tot nu înțeleg, însă, cum o să duc un avion dintr-o parte în alta cu sateliții, dacă semnalele GPS au căzut în halul ăsta...
- Asta e treaba noastră, domnule locotenent, e treaba noastră. N-avem decât o singură problemă: soluțiile de rezervă n-o să țină o veșnicie, așa că trebuie să ne grăbim.
- Lionel rămase în scaun. Se uită la Lopuhin. Acesta îi zâmbea, înțelegător: Vezi, dacă avem răbdare, Lionel Vladimirovici? Răbdarea, ți-am mai spus, este o trăsătură care ne ajută pe noi, militarii, să...
- În altă ordine de idei, se interesă necunoscutul, de unde obsesia asta pentru Fawcett în familia dumneavoastră?

Capitolul 26

*Vechi, din neamul Unu, nu are de ales și redescoperă
cuvintele.*

*Scotesc spectrul. Marea-mi izbește câmpii și oceane, munți și păduri,
orașe, căi ferate și turme, linii și cabluri, turnuri și stoluri, reflexii, ecouri,
seminale, relee și telescoape, ecrane, curenți marini – tot, tot, tot –, iar
Cadranul mi le adună la loc în marea, sub forma unor vorbe din vis.*

*Vorbele nu-mi spun nimic. De aceea le învâț. Cataloghez și provoc,
pândesc, caut – unde te afli, Bangor?*

Niciun răspuns.

*Sunt Vechi. Mă strecur printre eoliene înalte, undele-mi sunt sfâșiate de
obiecte pe roți, mă taie ființe zburătoare ce lansează semnale, înregistrez
descărcări electrice și meandre lichide – tu unde te afli, Bangor?*

Este mut, este mort, nu emite nimic.

*Pornesc după el. La rasul spectrului mă târăsc, mă fragmentez în pulsari și
iscodesc lucruri mărunte, fire de iarbă, pietre, frunze uscate, cioburi și
cipuri, prize, șuruburi, insecte, flori, nestemate, picături incandescente sau
nu, lucruri compacte sau rarefiate, butoane, prăzi și elice – tot, tot, tot – și
mă duc mai adânc, mă ciocnesc de bacterii și viruși, de molecule, atomi,
vibrez lângă curenți, oscilații și forțe de nesesizat.*

Bangor? Nicăieri! Eu, Vechi, mă recompun precum voalul. Mă condensez din tării până-n orizonturile grave din sunet, mă răsfir de pe creste până-n pârlăitul electrostatic de fond.

Și atunci – oh, blestem! – simt textele toate... Acoperă spectrul precum un lințoliu, se înalță de-oriunde, le naște o specie ciudată ce preschimbă substanța-n marea. Le naște dintr-o esență subtilă și moale, situată-n adâncul ei, vibrând, descărcând, punând tot laolaltă și stărnind marea cea mai subtilă.

Textele! Nesfârșite, ubicue, răcnite, șoptite, transcrise pe panouri nemăsurate, rătăcite-n hârtii foșnitoare sau ascunse-n fotoni... Nu, textele nu fac să foșnească hârtia. Da, textele sunt legate de unde. Nu, nu cred că textele sunt conștiente. Da, textele sunt alcătuite din particule incoerente.

Poate că textele sunt doar pista falsă lansată de Krees, gândește Cadranul. Poate că nu-s decât o cheie vicleană... Vibrează?

Nu, sunt doar nesfârșite și rupte-n bucăți. Cândva, le vom azvârli în neant, știu prea bine, căci ele putere nu au să se reverse-n Cadran...

Gândind asta, simt o descărcare discretă, dar spectrul se rotește mai departe, străin. Iscodesc iarăși texte – mă înspăimântă întinderea lor, se transformă dintr-unul în altul, se sting sau se nasc sub imbolduri spontane, leagă lucruri și specii, sunt...

Ah, din nou descărcarea aceea – o suprapunere scurtă peste undele mele. Iat-o, iat-o din nou – descărcarea! Bangor! emit spre Cadran. Bangor alunecă în cei ce captează marea, se strecoară în micro, dispăre cu totul, acum mă afund după el, îi iau urma din nou!

Așteaptă! Bangor emite către Matrice și-acum, și-atunci când a fost, și-atunci când va fi. Să nu te atragă în cursă.

Aștept. Sunt și-acum, și-atunci când a fost, și-atunci când va fi, și-s gata să-i iau urma lui Locuiesc. Hai, emit spre Cadran, să nu-l pierdem, să nu scotocim la nesfârșit după el.

Simt încă o descărcare: e Bangor, e departe-n adânc, vrea să scape cu fuga, blestematul e gata să se piardă în micro.

În texte se-ascunde, emite Cadranul deodată. Nu uita: e un Krees – pentru

el, partea-i mai importantă decât întregul.

Nu uit. În texte să mă reped atunci, în micro, iar Cadranul să afle: sunt textele coerente? Au conștiință de sine? De ce-ascultă ele? Pot să ia parte la luptă? Ar avea vreun folos de-ar fi să le răpim în Cadran?

Gândul mi se propagă prin vidul astral, se împrăștie fără zăgazuri – sunt fragil, m-am întins din maree până-n subundă. N-am de ales: calea textelor am s-o iau, în micro mă scurg precum un fascicul în gaura neagră.

Cadranul emite: textele sunt o maree alcătuită din vorbe (blestem!). Cuvântul repetă tot ceea ce e și nimic n-are putere să schimbe, îi trebuie specia haotică, vie, ca să-l împlinească. Nici textele și nici Cuvântul nu au conștiință de sine, deci nu pot pe Bangor să-l încarce. Textele cresc, însă, au firea lor, zici că-s marea, cu asta vrăjmașul ni l-or fi atras... Dar îi pot fi și cursă.

Și pentru mine/noi pot fi cursă, emit.

Și pentru mine/noi, recunoaște Cadranul. Spectrul te simte?

Nu știu. E mut. Mă percepi? emit către spectru.

Unde ce-acoperă spectrul vibrează. Să fie răspunsul, să fie Bangor?

Atenție, emite Cadranul. Sunt două semne frecvente în texte. Cel dintâi pare deflagrația-mamă, pare forma pe care eu/noi o gândim ca Perfectă. Celălalt e aidoma luminii ce străpunge gazul cel mort, cu marea ei perfect coerentă, dând forma pe care eu/noi o gândim ca Putere. Acolo, în semnele acelea, e cheia din Druus.

Aici sunt, emite spectrul. Aici sunt. Te aștept.

Cadranul vibrează. Îmi adun câmpul în masă compactă, cobor cu totul în micro, mă pregătesc să-l izbesc pe Bangor. Știu: sunt acolo deja, pe mine m-aștept, căci sunt și eu când va fi. Sunt Cadranul, îmi spun, și mă preling în cuvintele celui de-al treilea spectru din Druus.

Capitolul 27

În care cunoaștem un mare bețiv.

– Nimeni nu vrea să ne ducă la Cocraimoro, izbucni Volodia, dând buzna în cameră.

Scotocise după piloți prin tot orașul, dar frica îi lovise pe toți. Pe cei mai mulți, potopul îi surprinsese cu două zile în urmă, în primele ore ale dimineții, după ce se ridicaseră în aer. Colac peste pupăză, îi lăsaseră și GPS-urile, așa că, în scurt timp, zborurile se transformaseră în încercări disperate de a scăpa cu viață. Norocoșii rătăciseră peste junglă, ajungând, mai devreme sau mai târziu, în zone cunoscute, de unde dibuiseră drumul spre casă. De ceilalți, însă, nu mai știa nimeni nimic. Cine știe pe unde erau, căci comunicațiile radio abia funcționau, iar rețelele de telefonie mobilă mergeau din doi în doi. Nici pe agenții de trafic nu te puteai bizui. Odată cu furtuna și cu nenorocita aia de auroră australă, traficul civil se gripase în asemenea hal, încât toți specialiștii fuseseră chemați să descâlcească harababura de pe liniile aeriene mari. Operatorii nu-și mai găseau timp pentru un amărât de avion care pleca de năuc peste Rio Xingu – pur și simplu, n-avea cine să-i acorde permisiunea de decolare. „Dacă tot te-ai săturat de viață“, îl expediaseră mulți pe Volodia, „încearcă să te omori *fără* să te urci în avion!“

– Dar tu nu le-ai spus că putem să fim ghidați și... altfel? se înfurie

Marusia.

– Le-am zis, dar cine să mă creadă? Toată lumea știe că François a dispărut. Piloții susțin c-aș fi în stare să torn orice minciună, numai să pun mâna pe un avion. În plus, cică ploaia a transformat în mocirlă toate pistele din junglă.

Lionel sunase cu o seară înainte. Nici el n-avea vești bune – de trei zile nu mai știa nimic de François. Își ceruse iertare că nu telefonase mai devreme, dar n-o făcuse din motive ce țineau de *meserie*.

– Ce vorbești! făcuse Vladimir. Ați început războiul!

– Nu, că n-avem cum... Cel puțin noi, pe submarin, ne împotmolim ceva de speriat. Nu ne funcționează decât radarul convențional, dar și ăla cu sughițuri. În rest, scoatem periscopul și ne uităm după stele, căci semnalele GPS sunt harcea-parcea, îți patinează hărțile pe ecran, una-două... Nici măcar busolele și giroscopalele nu mai sunt de încredere.

În schimb, încă avea acces la dispozitivele optice ale rețelei de sateliți, chestie care-l uluia. Astea cum de funcționau? Cum de scăpaseră întregi? Avea convingerea, însă, că nu era decât o chestiune de ore, cel mult de zile, până când aveau să-i lase și sateliții cu totul.

– Așa că grăbiți-vă să găsiți un pilot. Câtă vreme mai am acces la sateliți, pot să vă ghidez până unde l-am pierdut pe nebunul de Frenchie. E ca dracu', că trebuie să-mi arunc ochii mereu pe hărțile obișnuite, ca să fac comparații, dar mă descurc eu.

...iată, însă, că Volodia nu găsisese niciun pilot.

– Fir-ar a naibii de furtună magnetică! dădu și el vina, ca restul lumii, pe o explozie solară pe care, de altfel, nimeni n-o certificase.

– Nu trebuia să-l lăsăm pe François la Cocraimoro, îi reproșă, pentru a câta oară?, Marusia.

– De unde să știm că se întâmplă... nenorocirea asta? De unde?

De jos, din stradă, se auzi tumultul unei procesiuni. Volodia privi pe

fereastră. Bătuți de potop, patru-cinci sute de oameni mășăluiau pe mijlocul bulevardului, conduși de un preot care strângea la piept un crucifix masiv, din lemn. Puținii trecători se opriseră, urmărind coloana demonstranților, iar unii, mai ales femei și copii, se așezaseră în genunchi și băteau mătănii, nepăsători la ploaia care-i mura. Nu trecu mult și cineva azvârli cu o cărămidă în vitrina benzinăriei Texaco, din colț. Se luă după el și alții. În jumătate de minut, făcură vitrinele țândări, silindu-i pe angajați să fugă carencotro. Preotul din fruntea coloanei nu catadicsi să se oprească – demn ca un general, conducea coloana de demonstranți spre intersecția cu bulevardul Miguel Sutil.

Grosul procesiunii ajunse sub geam. Oamenii îl acuzau pe Carlito Serrano, guvernatorul statului Mato Grosso, că provocase un dezastru ecologic prin politica din ultimii ani. Potopul și ploile timpurii pe care le încasau de două zile încoace nu erau decât urmarea defrișărilor bezmetice, a înființării de nesfârșite plantații de soia și a introducerii fermelor de vite (zeci de mii de capete) – toate patronate de guvernator și de prietenii lui, indiferent de partide.

– Eia, eia, ya-la-lah, eia, eia, ya-la-lah! strigau unii.

– Guver-nato-rul Fran-ței, guver-nato-rul Fran-ței! răspundeau alții, făcând aluzie la suprafața teritoriului defrișat în Mato Grosso în timpul mandatelor lui Serrano – suprafață echivalentă cu a Franței.

– Ser-rano în de-șert! Ser-rano în de-șert! scanda în depărtare altă coloană de manifestanți, stârnind ecouri între clădirile de pe bulevard.

Duduia asfaltul, cu blocuri cu tot. Până și curvele și dealerii ieșiseră pe stradă, în ploaia care stârnea bulbuci. Niște indieni defilau cu un banner pe care scria „Beduini de Mato Grosso“, iar o gașcă de rockeri se lăuda în gura mare că o să importe cămile și-o să le ofere în dar lui Serrano.

Marusia deschise televizorul. La Frankfurt am Main fusese cât pe ce să aibă loc cel mai mare dezastru aviatic din istorie, când rețeaua electronică a controlorilor de trafic căzuse la ora de vârf. La Teheran, lumea se încolonase pe bulevarde, târându-se în genunchi și înălțând rugi de mulțumire către Allah (cel prea îndurător), după ce

Pentagonul și Misrad HaBitahon-ul 55 anunțaseră că vicii de sistem IT necesitaseră sistarea manevrelor militare din Golful Persic și din Mediterana de Est. Pe de altă parte, surse neprecizate dezvăluiau că mai-marii Gărzilor Revoluționare Iraniene se întruniseră de urgență pentru că pierduseră, și ei, controlul comunicațiilor. Traficul naval de pe Canalul Mânecii se efectua doar la vedere, motiv pentru care Londra trimisese câteva fregate la fața locului, ca să organizeze convoaie. Traficul pe internet scăzuse cu 55 de procente, iar serverele Facebook și Twitter căzuseră. Vânzările pe amazon.com și pe e-bay se prăbușiseră, iar chiria spațiilor de depozitare creștea de la o oră la alta.

Pe la patru după-amiaza, își făcu apariția și Nicole. Trăsese o raită prin oraș și ploaia o udase ciuciulete.

– Am cunoscut un francez care are o plantație spre Chapada dos Guimarães...

– Te pomenești că are o fermă de soia, o luă Vladimir.

– Soia?! Nu... Maurice crește păsări emu... – se uita de la unul la altul, neînțelegând. Marusia nu-i dădu nicio explicație, iar Vladimir făcu un gest încurcat. Care e treaba cu soia? întrebă Nicole.

– E o prostie, scuze. Am vrut să fac un banc.

– *Une blague?! Non, mais dis donc, ça va pas?...* Spuneam că am cunoscut un francez, îl cheamă Maurice. El mi-a zis că știe un pilot de modă veche, unul care face Rio Xingu cu ochii închiși.

– Mai sunt din ăștia?! se miră Volodia.

– Unde-l găsim? întrebă Marusia.

– Uite adresa. Nu știu pe unde vine, dar Maurice mi-a zis să nu ne uităm la cum arată individul. Cică e un *professionel*.

Luară un taxi. Tariful era de două ori mai mare decât dimineață, dar Vladimir nu comentă. În mai puțin de zece minute, taximetristul îi lăsă în fața unei case din chirpici, cu acoperiș din tablă ondulată, dincolo de sectorul industrial, în cartierul sărac. Zona nu era canalizată. Pe mijlocul străzii curgea un râu involburat, care mirosea

a gaz – ducea la vale pungi, resturi de mâncare, peturi, animale moarte, noroi, doze de bere și pietriș.

Intrară în curtea înconjurată cu gard din beton nefinisat, trecură printre niște tufe chele și strâmbe, ajunseră lângă casă. Bătură la ușa vopsită în verde – un dreptunghi din stinghii de lemn, cu hublou rotund în mijloc, furat din epava vreunui vapor fluvial. Nu răspunse nimeni. Ploaia îi udase până la os. Dădură roată casei, strigară – nimic. Zăriră niște puști care se zbenguiau fără grijă în bălțile din curțile alăturate, iar Nicole îi întrebă de domnul Mokhtar, pilotul.

Copiii pufniră în râs:

– Ombelico?! Acasă?! Nu-l găsiți, e la bomba lui Pombal!

Se duseră la bomba lui Pombal (ploaia se întetise), traversând două ulicioare pline de clisă. Înăuntru: hărmălaie, șoferi, *garimpeiros*, pești, curve deșelate, bețivi și fum să-l tai cu cuțitul. Un chior știrb cânta la chitară, cu capul dat pe spate, dar nu-l băga nimeni în seamă. Nici pe cei trei nu-i privi nimeni când intrară. Acoperișul duduia sub asaltul aversei, iar când tuna, cei de la mese viau ca la gol, la fotbal.

– Îl căutăm pe *dom* Mokhtar, se apropie Vladimir de barman, dar omul era plin de sictir.

Habar n-avea unde e Mokhtar. Cică la ora asta nu se putea discuta cu el.

– Știu eu unde e, zise un puști din spatele tejghelei. S-a blocat în WC. Stă acolo de-o oră încheiată.

– Ce face?! sări barmanul de la locul lui. Și ăilalți un' se pișă?

– Se duc în spate, la spălător. Fac acolo de toate, da' plouă tare și nu se simte, *chefe*.

– Fir-ar al *dracu'* de bețiv! se enervă barmanul și-o luă înainte. Hai să-l scoatem pe nemernic din WC.

Ieșiră în ploaie, se duseră în spatele taverei, năclăindu-se în noroi, și dădură peste o latrină din tablă, pe sfert cufundată într-o baltă kaki, răpăind sub izbiturile ploii. Răspândeă o duhoare cumplită, în

ciuda potopului.

Bătură la ușă – nimic.

– *Dom Mokhtar, dom Mokhtar*, strigă Volodia, dar nu primi niciun răspuns.

– Nu, nu, făcu barmanul, preocupat, nu așa se procedează – și se repezi cu umărul în ușă. Ce mama dracului faci, Ombelico? Îți trece mahmureala mai repede în putoare? Marș afară!

Mokhtar nu reacționează. Sforăia de tremura latrina. Zăcea pe WC, cu pantalonii în vine și cu capul proptit de perete – era plin de vomă. Să fi avut vreo 55 de ani. Era gras, era chel pe trei sferturi, cu șuvițe lungi pe care și le lipise de creștet, doar-doar i-ar mai acoperi chelia, și avea o mustață subțire deasupra buzei. Purtase un ghiul, ceva, până de curând – îi rămăsese urma decolorată pe degetul mijlociu al mâinii drepte.

– Pe *ăsta* l-ai găsit, Nicole? se schimbă Marusia la față.

– Maurice zicea că e pilotul cel mai de soi din Cuiaba...

– Pfuai, oftă Vladimir.

Dar barmanul:

– Trezește-te, cretinule, că zboară banii pe lângă tine! Stați, nu plecați, se întoarse spre cei trei. Nu voiați un pilot?

– E-n regulă, mulțumim, făcu Vladimir. Voiam un pilot, nu un...

– Tu... tu cine ești... *senhor*? se auzi glasul hodorogit al lui Mokhtar. Deschisese un singur ochi.

– Ce-i, bă, faci economie?! îl luă barmanul, dar Mokhtar îl ignoră. Se uita la cei din ușă, buimac, fără să-i pese că era pe sfert (și era sfertul nevralgic) dezbrăcat.

– Cine... sunteți? întrebă el, din nou.

– Scuze de deranj, *senhor*, n-are importanță, zise Vladimir și făcu

stânga împrejur.

– Ba pentlu... pentlu... aaaah, răcni grăsanul, nu-mi ies... nu-mi ies r-urile... pentru mine are importanță, se căzni el să pronunțe corect. Are... din moment ce m-ați deranjat... Cine sunteți... ce vleți?

– Vorbește frumos, idiotule, că-i pierzi și p-ăștia și nu-mi mai plătești datoriile niciodată! Domnule, doamnă, doamnă, se învârtea barmanul printre cei trei, *senhor*, vă implor, dați-i lu' bețivu' de Mokhtar o șansă cât de mică... Una micuță! A fost și pe avioane de vânătoare, nefericitul. E dat dracului când nu bea.

Nu primi niciun răspuns.

– N-ați venit după un pilot? se uita barmanul de la unul la altul, încurcat.

– Ba da, *monsieur*, făcu Nicole, dar omul ăsta... Ne-am înșelat, ne cerem scuze.

– Păi... chial... chiahr.... aaaaah, *chiar* că te-ai înșelat... păpușă, făcu Mokhtar și-i trimise bezele. Ia vezi... thrage ușa... am poftă să mai stau aici. Tot așa... tot așa de tahre... plouă?

– Cretinule! făcu barmanul și trânti ușa.

Cei trei o luară spre ieșire, dar glasul lui Mokhtar se ridică, aproape stins, din latrină:

– Vhreți pilot... dahr avion... avion aveți?

– E plin de avioane în Cuiaba, zise Nicole, dar nu mai zboară nimeni.

– Niște... căcăcioși. Le tragi... heblul și nu... nu-și mai nimeresc nici socoteala... E-n spatele... șlișului, da? Și sunteți voi în stahre să faceți... să faceți rost de-un avion...?

Se uitară unii la alții. Iar barmanul:

– Nu-l pierdeți! Dacă se trezește, vă duce cu avionul și pe sub pământ, așa e de periculos, ticălosul! Și-mi plătește și mie, dracului,

datoriile.

– Stați așa! se auzi din WC.

Râgâind cumplit, de ziceai că se evaporă, Mokhtar începu să zgâlțâie ușa. La un moment dat, răcni, ca spintecat, și o smulse din țâțâni. Își trăsese pantalonii pe el.

– Eu mi-s Ombe... Ombeli... mmmmm... Ombelico Mokhtar, zbieră el, dând să se prezinte civilizat, dar o luă într-o parte, cu mâna întinsă, gata-gata să se ducă de-a berbeleacul. Se apucă de-o țambră și rămase așa, îndoit din șale, căutându-l cu mâna pe Vladimir. Știți... n-o să găsiți... pe niiimeni! Pe nimeni n-o să găsiți... să vă ducă la... unde? Unde 'ceați... că melgeți?

– La Cocraimoro.

– Tiii, ce depahrte... pe udătuhra... asta. Ne tlebuie avion cu lezelvoale... suplimen... suplimentale. Doamne... nu pot să zic r... Rrr, rrr, rrr! se înfurie el. Re-zer-voare... suplimenta-re! Trebuie avion cu... rezervoare suplimentare. Știți voi, băh... să faceți lost... ptiu!... de așa ceva?

– Hai să mergem, făcu Vladimir un gest de lehamite.

– Mai bine-mi bag degetele în priză decât să mă urc cu el în avion, zise și Marusia.

– Cum vhereți, făcu Mokhtar, sughițând. Numai că n-o să găsiți... pe niiiimeni să vă... ducă... Tale tlebuie coaaaie, băh, coaaaie! strânse el pumnul. Threaba e că nici... dacă faceți rost de avion... cu rezervoare suplimentahre... n-ajunge... Pe un potop ca ăsta, e nevoie de hidroavion... pistele-s ca orezăhriile... acu'... Și cu hidroavionu' ar fi... na, niscaiva probleme, că s-au pornit râurile ca naiba... iar Xingu e dlăcos din cale afară... mai ales la Cocraimohro... Dar, cine știe... adică ăia cu coaaaie, băh, coaaaie! se îndreptă el din șale. Coaaaieeee! mugi ca bivoul. Ahaaa.... Cine știe cunoaște... Cine știe se folosește de... de lepe... lepere... *repehrel* insulei... din buza catahractei. Insula e lungă... înaltă... n-o acoperă nici măcahr... căcata asta de... ploaie. Acolo și numai acolo pui... avionul pe apă la Cocraimohro... dacă vrei să nu te ia cuhrentul... că te ahruncă

dlacu' ... în... catahractă... Ah, coaie, coaie, se lamentă el, privind în gol.

Vladimir se apropie de el. Mokhtar se clătina, dar reușea să se țină pe picioare, strângând pumnul și scrâșnind din dinți. Nicole îi dădu roată, ca geambașii.

– Nuuu te mai mișca... zbieră Mokhtar. Cad jos... stai locului.

– Și tu vrei să te angajăm, în halul ăsta! pufni Vladimir.

Dar Mokhtar:

– Ești tatăl băiatului ăla de s-a dus... în păduhre, nu? Vladimir făcu semn că da. Toți vohrbesc... de tine. Ești un nebun... Ei, și? Ia zi, știi încotlo a luat-o... băiatul?

– Până la un punct, da, dar nu asta contează. Nu trebuie să ajung decât până la Cocraimoro.

– Habal n-ai ce... vohrbești. Costă... 200 de dolari pe olă... plus avionul... plus benzina... și-ți promit că te las... la doi pași de locul unde l-ai văzut pe băiat... ultima oală.

– Nu înțelegi că n-am nevoie decât până la Cocraimoro? François a luat-o spre nord-nord-vest, iar acolo e numai pădure, unde să aterizezi?

– Atunci te costă 250 de dolari pe oră... plus acahreturile alelalte și te duc.... în pula meaaa... dincolo de Cocraimohro... Cu ploile astea, habar n-ai tu câte... luciuri de apă... se deschid în junglă... unele-s taman bune... să pui avionul pe ele. Ceva benzină ai la... Cocraimohro?

Capitolul 28

Perelmanii cad la învoială cu Ombelico. Vladimir nu se încumetă să ia hotărâri și se face de râs. O întâlnire îi ia pe toți prin surprindere.

Era „ceva“ benzină la Cocraimoro, dar nu câtă îi trebuia lui Ombelico. La numai patru ore după ce se despărțiseră din fața latrinei, grăsanul își făcuse apariția la hotel, în camera Perelmanilor. Se trezise binișor, mergea economic, se spălase, se bărbierise și trăsese pe el niște jeanși ponosiți, dar curați. Se mișca *foarte* încet și, când și când, eructa în pumn, politicos, și-și masa tâmpilele. Ce-i drept, ochii încă îi lăcrimau. Plimba în gură un ghemotoc despre care spunea că e o coajă de lămâie (ca să nu miroș urât, explicase), dar Volodia îl bănuia că suga dintr-o nucă de cola. Purta un tricou prea mic pentru el, pe care scria:

I ♥ Beirut

Adusese un set de hărți scorjite, rulate într-o coală de celofan. Le întinse pe masă și întreabă:

- În primul rând, câți plecăm la drum?
- Noi suntem trei, răspunse Vladimir.
- Trei?! ridică Marusia din sprâncene. De unde și până unde trei?

– Păi... noi doi și Nicole...

– Serios?! făcu Marusia. O cântări din ochi pe Nicole, o văzu că zâmbește din colțul gurii. Noi doi și Nicole, deci... Ești sigur?

Volodia dădu din cap pe fugă și evită privirile tuturor. Până și Ombelico se înviorase. Iar Marusia:

– Sunt surprinsă, Vova. Nu vrei să te mai gândești?

Hai, Vova, îl rugă ea în gând, fă măcar un gest, clipește, strâmbă din nas, mișcă din buzele alea într-un fel și deschide-mi calea, că-n rest am eu grijă... Te rog mult, mult-mult, ce naiba...

Volodia – nimic. Fir-ar să fie, se gândi Mașa, trebuie să fac la fel cum am făcut și cu Chippen, numai că acum e *mai* rău, uite câtă lume e de față... Își luă inima-n dinți: unu, doi, trei, și:

– Scuză-mă, Vova, dar Nicole n-are ce căuta cu noi, zise ea dintr-o răsuflare. Se grăbi să continue, până nu-i pieria elanul: Nu plecăm la Cocraimoro ca să reluăm lucrările, plecăm ca să-l căutăm pe François. Ce legătură are Nicole cu François?

– Ei, parcă nu știi! se amuză franțuzoaica. Vă pot fi de ajutor, *chérie*... Uite, și cu *monsieur* Mokhtar... Fără mine n-ați fi dat de dânsul.

– Pentru asta, îți mulțumesc în genunchi, se îmbujoră Marusia. Dar tot n-ai ce căuta cu noi.

– Deci, interveni Ombelico, cu aerul că mai văzuse el din astea, câți sunteți? Cu câți sunteți mai mulți, cu atât am nevoie de mai multă benzină. Las la o parte că fără GPS n-am cum să merg ață până la Cocraimoro. Trebuie să zbor la vedere, să-mi caut reperele, adică un traseu întortocheat. Asta se traduce într-o *grămadă* de bani de benzină.

– Dar nu spuneai tu, Vova, nu se lăsă Nicole, nu spuneai tu că Lionel ne poate dirija zborul prin satelit? Cu ajutorul lui, am putea să mergem *directement* la Cocraimoro.

– Firește, firește, se repezi să răspundă Vladimir. Ce părere aveți, *senhor* Mokhtar?

– Vova, îl întrerupse Marusia, o să discutăm cu *senhor* Mokhtar orice consideră dânsul de cuviință. Până atunci, însă, vreau să înțelegi că Nicole n-are ce căuta cu noi.

Am spus-o, am fost în stare s-o spun!

Franțuzoaica îi aruncă o privire lui Vladimir. Zi și tu ceva, Vova, zi odată – strânse Marusia din buze. Ombelico se sprijinise de masă, se uita în podea și parcă se înnegrise la față, dar poate i se trăgea de la mahmureală.

– Soțul meu are o problemă, Nicole, reluă Marusia, văzând că Volodia lăsa lucrurile în aer. Îi e jenă să spună *nu*, așa e el construit. Când tace ca acum înseamnă că-i e rușine să vorbească. În schimb, mie nu-mi e. Te rog să *nu* mai aduci în discuție plecarea la Cocraimoro. Dacă vrei să mai vii pe șantierul *nostru*, sublinie ea, îți promit că-l plătesc pe domnul Mokhtar, din banii mei, să te aducă. Dacă mă străduiesc, fac rost de bani chiar de la Chippen – găsește el o sponsorizare, ceva, pentru tine.

Nicole se ridică în picioare. Își arcuise sprâncenele mai mult ca de obicei. Se uită lung la Volodia, dar acesta nu făcu altceva decât să-și facă gura pungă, tracasat.

– *Cher Vova...* începu madame Nicole.

– Draga mea, o întrerupse Mașa, Vova este șeful șantierului, dar de proiect *eu* mă ocup. Te așteptăm, oricând, să reluăm excavațiile. Acum, însă, tu rămâi la Cuiaba. Punct.

– *Salope!* făcu Nicole și ieși, trântind ușa.

– Deci suntem doar noi trei, se grăbi să conchidă Ombelico și, răsuflând ușurat, se trânti în cel mai apropiat scaun. Doamne, ce mă dor tâmpile! mormăi el, după care le ceru Perelmanilor o coală și se apucă să schițeze planul călătoriei.

Dădu nenumărate telefoane (funcționau ca dracu') și, cu chiu, cu vai, reuși să găsească un monomotor, un Cessna 206 modificat, căruia îi fuseseră adăugate flotoare, astfel încât să poată coborî atât pe apă, cât și pe pistă, dacă potopul mai lăsase vreuna funcțională. Avionul

se afla destul de departe, tocmai la Cáceres, la 220 de kilometri de Cuiaba, pe autostrada federală BR 070, dar era singurul care-i convenea lui Ombelico. Calculă apoi necesarul de kerosen și făcu o listă cu lucrurile de care aveau nevoie, în care trecu (bizar!) câteva baloane meteorologice de culoare roșie și patru butelii de heliu.

Parcă ne-am duce la camping, își spuse Marusia, parcurgând lista: foi de cort, o barcă pneumatică, conserve, lapte condensat, smochine uscate, foarte multe baterii, chibrituri (!), lanterne etc. Văzând-o cum studiază lista, Ombelico îi făcu un gest scurt din pleoape, de parcă ar fi aprobat-o, iar Marusia nu înțelese de ce. Dar pilotul:

– Ce ziceți, am uitat ceva, *senhora*?

– Nu, nu, se fâstâci ea. Eram doar curioasă. Nu mă pricep la asemenea... excursii.

– *Senhor*? îl privi grăsanul pe Volodia.

Nici el n-avea nimic de zis, chestie care-l făcu pe Ombelico să ofteze. Nu comentă, însă. Împături lista, o puse în buzunar, după care îi invită pe cei doi soți să-și arunce ochii pe hărți.

– Unde l-ați văzut pe băiat ultima oară?

– Uite aici, îi arătă Vladimir un punct, la vreo 300 de kilometri nord de izvorul râului Ferro, cam la jumătatea distanței dintre cursul lui São Manuel de los Barbaros și Rio Xingu.

Ombelico clătină din cap:

– Sunteți siguri că ăsta e locul? întrebă.

– Absolut. Lionel l-a marcat pe hartă când ne-a trimis ultima fotografie cu François. Vladimir deschise laptopul, i-l puse lui Ombelico în față și-i arătă poza cu pricina: Ia-uitați.

– Tiii! făcu pilotul. Știu destul de bine locurile, sunt pe teritoriul Baù. Din câte am auzit, triburile din zonă au fost pașnice în ultima vreme. Nu cred că băiatul a avut probleme cu ei. Putem să ajungem la doi pași de locul ăsta, bătu el cu degetul în fotografia din laptop. În apropiere e o pistă defrișată în junglă. Au construit-o niște... hm,

niște cunoscuți, care aveau un parchet forestier și alte acareturi împreună cu o firmă din Rio, firmă mare, puternică, Escondida îi zice, iar pista aia, mă înțelegeți, a fost construită ca să reziste la orice fel de intemperii. Știu să ajung acolo, dar trebuie să realimentez pe traseu, nu doar la Cocraimoro, zise el și le arată un luciul de lac, la nord de Xavantina. Aici, la Kuhikugu, e un loc tocmai bun, le spuse, uitându-se de la unul la altul.

– Știm Kuhikugu. Acolo excavează Hagenbeck.

– Băiat bun, dar strâns la pungă. Știați că s-a lăsat adoptat de șeful tribului Kuikuro? Cei doi soți se priviră: habar n-aveau. Iar Ombelico: Parcă-l văd cum rămâne și el în junglă, pentru tot restul zilelor... Ca nebunul de Fawcett, zâmbi. Mă rog. Ia arătați-mi, dacă nu vă e cu supărare, pe unde a mai trecut băiatul dumneavoastră după ce a plecat din Cocraimoro.

Volodia deschise satfonul, dar GPS-ul abia încărcă hărțile. Se uită în laptop, dar Google Maps erau neclare și se afișau pe bucăți, cu întârziere. Luă atunci un creion și notă câteva puncte pe harta cea veche a lui Mokhtar, reconstituind, în mare, traseul lui François.

– Din câte văd eu, observă pilotul, băiatul a mers inițial spre nord și apoi spre nord-nord-vest. Asta înseamnă că se îndrepta spre teritoriul Tuă. Cunoaște așa de bine zona?

Perelmanii oftară. Îi spuseră pilotului de Kiauî, îi povestiră cum se despărțiseră de François, se bâlbâiră și dădură din colț în colț, iar Ombelico le curmă încurcătura, făcând un semn vag că pricepea.

– Am auzit și eu de Kiauî ăsta, le mărturisi, dar nu l-am văzut niciodată. E destul de faimos. Cică e om de încredere, dar mai degrabă ciudat. Se zice că ar fi din neamul Miahao, dar rătăcește de colo-colo. Nu poți să-i suflă în ciorbă și se poartă cam... bezmetic. Odată, a omorât un *indio bravo* lângă Jacareacanga, într-o plantație de cauciuc, doar pentru că l-a scuipat pe un misionar bătrân. Indianul era ditamai omul, era cunoscut ca mare vânător, dar Kiauî al vostru n-a avut nicio ezitare să-l provoace, chit că indienii erau tare supărați pe albi pe atunci... Ombelico rămase pe gânduri. Mestecă, preocupat, din nuca de cola, se uită din nou pe hartă, apoi: Să fi trecut ei de dealurile Kiya-ù?... În fine, o să vedem la față

locului. Se uită la ceas. O să am nevoie de... – scoase lista din buzunar, o parcursese din nou – ...o să am nevoie de 1200 de dolari pentru cumpărături. Mâine-dimineată îmi trebuie încă pe atât ca să discut cu proprietarul avionului – îl cunosc personal, cred că știu și aparatul, e cam hărtănit, dar ne duce unde avem nevoie... Na, c-am uitat să trec încă două canistre de ulei, se grăbi el să completeze lista. Avionul e vechi și mănâncă ulei. În fine, vechi sau nu, hărtănit sau nu, măcar nu e chinezesc... Vă sfătuiesc să beți ceva și să vă băgați la somnic, mâine o să fiți în picioare cu noaptea în cap, la două dimineată. Eu plec la cumpărături, se ridică el din scaun, iar mâine dimineată, la două jumate', vă bat la ușă, să fie clar.

Ombelico nu plecă imediat, însă. Când să iasă, lumina se stinse în hotel. Pilotul așteptă un minut pe culoar, își dădu seama că era pană de curent în tot orașul, și se întoarse în cameră. Fumă o țigară cu Perelmanii, încercă să mai dea câteva telefoane, dar rețelele de mobil erau moarte. Sună atunci de pe fix, mai vorbe cu unul, cu altul, despre pana de curent sau despre trăsni lipsite de importanță, fără să-i pese că cei doi soți trăgeau cu urechea, după care, în fine, luminile se aprinseră, și o luă din loc.

La 2.30 dimineată, Ombelico intra în holul hotelului și o ruga pe recepționeră să sune la Perelmani. Soții erau deja la cafea. După un sfert de oră, plecau la drum cu o camionetă Honda, în care pilotul îndesase toate cumpărăturile.

– Poftim, îi întinse lui Volodia 150 de dolari, restul de aseară. M-am învățat de marfă ieftină și bună. E bine să lași loc de bună ziua.

Era cinci și un sfert când ajunseră la debarcader, în Cáceres. Ploua, de parcă cerul crăpase din toate țâțânile. Cu toate astea, câțiva *cabocles* ieșiseră la pescuit cu noaptea-n cap, într-o pirogă lungă, prevăzută cu bârne laterale pentru stabilizare. O șalupă ruginită, plină-ochi cu călători, cobora râul Paraguay la doar câteva cabluri de mal, luminată de felinarele de pe podul din apropiere. Se ducea spre Pantanal – la Corumba, cel mai probabil. Cică era o călătorie infectă. Un bărbat din șalupă își aprinse țigara și se uită lung la Marusia, sorbind-o din ochi.

– *Vai se foder!* 56 îi suflă Ombelico.

– E sua *piranha*? 57 răspunse celălalt și trase un bobârnac țigării pe care doar ce-o aprinsese. *Chupa me pau!* 58

– Ce s-a întâmplat? întrebă Volodia.

– Nimic, se strâmbă Ombelico, după care le făcu semn să aștepte până ce-avea să discute cu proprietarul avionului.

Se înțelesesă rapid. Când să bată palma, lângă Ombelico apăru un necunoscut (venea din celălalt capăt al debarcaderului), care se băgă în vorbă. Pilotul se înfurie, strigă la proprietarul avionului, dar acesta dădu din umeri, nedumerit. Ombelico ridică tonul la noul-venit, acesta din urmă se apără, numai că pilotul era de neoprit. La un moment dat, le făcu semn Perelmanilor să se apropie:

– Omul ăsta, îl arată el pe necunoscut, un tânăr înalt, cu ochelari, îmbrăcat ca un explorator de duminică, omul ăsta pretinde că l-a trimis aici fiul dumneavoastră cel mare.

– Bună! salută tânărul. Sunt João Maltese, dumneavoastră sunteți Vladimir Sergheevici Perelman?

– Da, eu sunt, făcu Volodia, luat ca din oală.

– Sunt încântat... *Mrs. and Mr. Perelman, I presume*, făcu el un banc pe care nu-l înțeluse decât el. Pufni în râs, dădu mâna cu cei doi soți, apoi continuă: Am vorbit aseară cu Lionel. Mi-a spus că voi găsi aici un avion gata de plecare spre Cocraimoro...

– Noi am vorbit acum două seri cu Lionel și nu ne-a zis nimic despre dumneavoastră, se miră Vladimir.

– O fi uitat, e tare săcâit zilele astea... Ne știm de mult. Am vorbit pe mess de nenumărate ori, mi-a povestit de cercetările dumneavoastră. Chiar credeți că Amazonia adăpostește o străveche colonie a atlanților?

– Stați puțin, stați puțin, îl întrerupse Volodia. Ziceți că ați vorbit aseară cu Lionel. Păi... cum de-ați aflat de plecarea noastră? Alatăieri, când am vorbit cu Lionel, habar n-aveam că plecăm azi...

– Nu știu ce să zic, ridică tânărul din umeri. Lionel s-a grăbit să mă

anunțe aseară că veți zbura spre Cocraimoro și mi-a transmis că pot să vă însoțesc. M-a asigurat c-o să facă tot posibilul să vă anunțe că vin și eu. Înțelegeți, vă rog, e foarte important să ajung în teritoriul Tuà.

– Și de ce, mă rog? se băgă Ombelico.

– Din cauza... – João începu să se scotocească prin buzunare, nu găsi ce căuta, se fâstâci, dar până la urmă scoase de la piept un bilețel pe care se afla desenul Tuà, tras la imprimantă: spirale care deveneau linii frânte și unghiuri, unghiuri care se metamorfozau în drepte și drepte care se spulberau în puncte nenumărate. Din cauza asta, zise tânărul pe nerăsuflăte, arătând desenul. Am motive să cred că acesta e un desen atlant, l-am comparat cu schițele profesorului Colombia, cel care a cercetat rămășițele Atlantidei la Doñana, în Spania...

– Ia mai lasă-mă cu Atlantida asta, i-o reteză pilotul, ți-ai plătit permisul de intrare în teritoriul Baù?

– Teritoriul Baù?! se miră tânărul.

– Exact, teritoriul Baù. Noi într-acolo ne ducem, nu la Cocraimoro. Nu știai că Baù trăiesc la câteva zile depărtare de Cocraimoro? Ai nevoie de permis ca să intri pe teritoriul lor.

Tânărul încremeni.

– Câteva zile?! Permis?

– Da, da, permis! Tu nu știai unde vii?

– Of, eu știam doar de desenul ăsta și de tribul Tuà. Habar n-aveam de teritoriul Baù și că am nevoie de permis...

– Permisul ca permisul, dar îți mai trebuie și acceptul șefului de trib, legalizat la notar. Baù e teritoriu indian autonom, n-ai ce să cauți în zonă, dacă nu ți-ai rezolvat problemele astea. Chiar și-așa e complicat, că pe șefii de trib îi mai apucă nervii, iar în pădure nu sunt nici politicieni, nici polițiști după care să strigi.

– Of... Domnilor... Doamnă, se rugă tânărul de ei. Începuse să clipească mai des, ziceai că-i dau lacrimile. Apoi: Dar cine să mă

verifice pe potopul ăsta? Pilotul ridică din umeri. Pe de altă parte, insistă tânărul, dac-ați fi amabil, aș fi dispus să plătesc datoriile astea direct la dumneavoastră...

Marusia dădu să intervină, dar Ombelico i-o luă înainte:

– Ești solvabil, frate? Tânărul făcu semn că da. Păi, atunci, continuă pilotul, 1500 de dolari ne-ar ajunge și pentru permis, și pentru benzină. Cu șeful de trib, însă, te descurci pe cont propriu.

– Ce noroc pe mine! pufni João. Credeam că fără 2000 nu scap, zise el și scoase din rucsac un snop de bancnote de o sută, din care îi numără lui Ombelico cincisprezece.

Pilotul îi făcu cu ochiul:

– Băiețăș de la oraș... vezi că ți-au rămas niște bani, așa că fii atent cum te porți. O luă către avion și, simțind privirea Marusiei cum stăruia asupra lui, se opri. Se întoarse, roșu la față: Îmi cer scuze pentru ieri, *senhora*. Mi s-a spus că am vorbit infect, la Pombal... Dar, ați văzut și dumneavoastră... aici se refugiază până și amărății de atlânți, făcu el un semn scârbit spre João, așa că vă dați seama ce viață nenorocită avem.

Marusia rămase cu gura căscată. Tocmai ce-și luase inima-n dinți ca să-i reproșeze pilotului povestea cu cei 1500 de dolari scoși din buzunarul lui João, când scuzele lui o făcură să-și înghită vorbele. În plus, se gândi că Ombelico era singurul care-o putea duce la François, așa că-l lăsa în pace. Se uită apoi la tânărul João: cum de-l sunase Lionel, fără să-i fi sunat și pe ei? Iar Lionel, de unde aflase de plecarea lor?

Și atunci, primi SMS de la el: îi scria despre João, i-l descria cu lux de amănunte (cică era nepotul cuiva faimos) și-o ruga să-l ajute, să-l ia cu ei în junglă, căci se pricepea la tribul de indieni la care ajunsese, probabil, Frenchie.

Și asta era tot. Nu amintea nici în treacăt cum de aflase de plecarea lor.

Capitolul 29

*Ploaia nu se oprește. Ombelico are o dispută cu João.
Dificultăți de orientare peste Mato Grosso.*

Decolară de pe râul Paraguay, din fața portului fluvial din Cáceres – se înălțară spre nord-est, lăsând în spate podul și autostrada BR 070, ambalând motorul pe deasupra turelor pătrătoase ale Catedralei São Luis. Se crăpase de zori și de vreo jumătate de oră nu mai ploua. Plafonul de nori se ridicase ici-colo, iar mlaștinile Pantanalului luceau ca niște uriașe tipsii din aur murdar, undeva spre sud, mai mult ghicite decât văzute. De îndată ce trecură de periferia orașului, începu din nou ploaia, iar Ombelico viră spre est. Se uită la GPS: mergea cu întreruperi. Busola lui cea veche, în schimb, făcea toți banii și arăta un nord cinstit, chestie cu care piloții nu prea se lăudaseră în ultimele zile.

– Vezi să n-o deochi! făcu João. Am un văr, steward pe un avion de pasageri. Mi se face părul măciucă ori de câte ori îmi povestește ce se întâmplă în zbor. De pildă...

– Vorbești cam mult pentru câți bani ți-au rămas, îi puse frână Ombelico. Ia zi: cât de bine îl știi pe băiatul dumnealor? îi arătă el pe Perelmani.

– Ah, nu l-am văzut niciodată. Dar ne înțelegem perfect.

– Pe bune?!

– Pe bune. Am stat ore în șir pe mess. Se pricepe la raiduri, știi?

– Raiduri?!

Ombelico era din ce în ce mai uluit.

João făcu un semn amuzat spre cei doi soți (ei stăteau în spate) și răspunse cu un *îhî* plictisit, din care pilotul nu înțelegea nimic.

Ploua – mai ușor decât în zilele trecute, dar nu se lăsa. Vântul bătea dinspre nord, aducându-le în față cețurile de deasupra Amazoniei, dar deriva avionului era rezonabilă. Ombelico se ruga cerului să-l lase doar cu un vânticel ca ăsta, căci nu-l devia prea tare și-i asigura o vizibilitate excelentă – dacă zbura pe sub plafonul de nori, recunoștea fiece luciul de apă, fiece drumeag și colț de pădure.

La șapte fără un sfert, anunță:

– Sub noi e Deadhorse Camp, ultima tabără a lui Fawcett.

Perelmanii și João se uitară pe sol – li se părea că zăresc aceeași pădure plină de bălți pe care o văzuseră de la Cáceres încoace, dar Ombelico le spuse că Deadhorse Camp e deosebit („Îl recunoști dintr-o mie...”), că e încă folosit, că era un loc bun, răcoros, fără șerpi. Mai toți cei ce plecau spre Xingu făceau popas acolo, înainte să se afunde în *inferno verde*.

Curând, puse azimut pe lacul de la Posto dos Meinachos, la doi pași de Kuhikugu. Iarăși se întetise ploaia, dar Ombelico era liniștit și vorbea cu João te miri ce. Îl descosea, dar tânărul nu dădea semne că i-ar păsa. La opt și zece, pilotul așeza avionul pe luciul lagunei, aclamat de câțiva puștani care pescuiau pe mal, adăpostiți sub niște acoperișuri din crăci împletite și frunze de bananier. Apa era cenușie și rece, încrețită de vânt, copacii de pe țărm se clătinau. Peste junglă plutea un miros răcoros, ca de zăpadă proaspăt căzută pe munte.

Îl găsiră repede pe Hagenbeck. Fiind potop, nu lucra. Fu de acord, fără multă vorbă, să le dea benzină la un preț convenabil. Aflară că pista de la Cocraimoro fusese practicabilă cu o zi în urmă, când un avion FUNAI decolase de acolo, ducând un grup de misionari mormoni la Goiânia. Vladimir încercă să ia legătura prin radio cu

șantierul sau cu indienii din sat (își aveau propriul post de radio), dar nu reuși. Nimeni nu se miră pentru atâta lucru – toate sculele scârțâiau și-și făceau de cap de când începuseră ploile.

După ce făcură plinul, Ombelico se grăbi să decoleze, mai-mai să-l abandoneze pe João în sat.

– Ai ceva cu mine, omule, îl luă tânărul, râzând cu gura până la urechi.

– Nu, doar că nu pricep niște chestii... De pildă, cum poți să fii prieten cu cineva pe care nu l-ai cunoscut niciodată?

– Eu sunt prieten cu toată lumea, replică João.

O luară spre nord-est, pe deasupra râului Șapte Septembrie, spre Capitão Vasconcelos și, de acolo, către Ipavu, lacul sacru al tribului Kamayura, cel despre care se spune că nu are fund și că din apele lui se ridică uriașe obiecte luminoase. Fusesse una din țintele lui Fawcett, dar nimeni nu știa dacă ajunsese acolo.

Dedesubt, păduri și râuri. Ploaia – potop. Vizibilitatea scăzuse, iar Ombelico fu obligat să coboare ca să-și caute reperele: Xingu, cel plin de meandre, confluența cu Suia Missu cel alburui, apoi vărsarea lui Manissaua Missu cel învolburat. Se îndreptă apoi, orbește, spre izvoarele râului São Manoel, cu gând să ajungă la Bomsucceso sau la Cachimbo, unde putea să realimenteze, cu prețul unui mic ocol. Îi era clar că avionul consuma peste măsură și că n-o să se descurce doar cu benzina de la Cocraimoro.

– Nu-i bine, constată după câteva minute. Plouă prea tare și s-a ales praful de reperele mele. GPS-ul a înghețat, cât despre busolă, ia uite-o! – le arătă el acul ce juca dintr-o parte în alta, ca un pendul zăpăcit. Mai e și vântul ăsta nenorocit... Bate în rafale, habar n-am cât de mult mă duce în derivă... Hai să încercăm, se întoarse el spre Perelmani, hai să încercăm să dăm de Lionel.

Îl sunară de mai multe ori. Nu răspunse. Încercară să-l găsească pe mess, dar avatarul arăta că e offline. După o vreme, João primi un SMS – avea un telefon cumplit de mare, ca o cărămidă, și care, lucru ciudat, nu avea taste, ci un cadran rotativ, din ebonită, ca la

telefoanele vechi.

– De unde dracu' ai scos vițelul ăsta de telefon? pufni Ombelico.

– Nu râde! Nu vezi că-i singurul care funcționează? E Lionel, anunță João după ce deschise mesajul, ne întreabă pe unde suntem.

– Dacă știam, nu-l mai căutam... se înfoie grăsanul. Mă rog, acum zece minute ne aflam la vărsarea lui Manissaua Missu în Xingu și de-acolo ne-am îndreptat spre nord-vest. Am pus cap compas la 315 grade... dacă busola asta o mai fi arătând ceva corect...

Îi dădu lui João coordonatele geografice ale confluenței, îi transmise cu ce viteză se deplasa, după care trase de manșă și reperi aparatul în înalt, doar-doar ar dibui de deasupra norilor vreo înălțime pe care s-o ia ca reper.

Pătura de nori era groasă și densă. Avionul începu să trepideze, parbrizul se brumă pe loc. După câteva clipe, ieșiră în plină lumină (craaac!), peste o întindere albă, pufoasă, ca o grămadă de bumbac pusă la uscat. Ombelico privi de jur – împrejur, dar nu desluși decât culmile teșite ale Serrei do Roncador, ițindu-se din pâclă, departe, spre est.

Nu-i erau de niciun folos. Telefonul lui João cârâi. Iar João:

– Ai, ai, ai, aici sunt, Lionel!

Imediat, se auzi glasul întrerupt de paraziți al lui Lionel:

– Vă.... cu.... vorbiți.... vorbiți.... vă locali... șanse...

– Întreabă-l dac-a aflat ceva de François, nu se mai abținu Marusia.

João se execută, dar Lionel abia se auzea. Legătura se pierdu.

– Ce porcărie! mormăi Ombelico și trase de manșă, punând avionul cu botul spre ceea ce credea că-i nordul.

Spera să găsească alt punct de reper: lacul rotund, înconjurat de arbori-de-cauciuc, de la Floresta dos Teonicos. Se uită în GPS – tot nu-l ajuta. Începu să coboare. Se strecură printr-un canion din nori și

se afundă în negură. Nu se mai văzu nimic, iar aparatul se cutremură din toate încheieturile, de ziceai că-i gata-gata să fie luat de curenți, precum o frunză uscată. Ombelico reuși să-l controleze, coborând până se treziră din nou în răpăiala ploii ce se înverșuna tot mai mult.

– Iisuse, nu văd nimic! mârâi pilotul și repezi micuțul Cessna mai jos, printre cortinele de apă ce-l plesneau cu furie.

Căpătă oarece vizibilitate doar la 20 de metri de coronament. Pale de vânt tot mai puternice izbiră avionul, iar Ombelico se chinui să mențină direcția, holbându-se agitat de jur-împrejur. Lacul din Floresta dos Teotonicos – nicăieri! Privi încoace și încolo, căută un curs de râu, nu recunoscă nimic – pădurea era inundată, nu găsea nicăieri repere. Vântul se porni iarăși, turbat, iar el ridică aparatul, de frică să nu fie azvârlit în copaci. Mări viteza și îndreptă botul spre ceea ce-și imagina că e nord-estul.

– Unde naiba a dispărut Xingu? bombăni el. Trebuia să fi ajuns deasupra lui...

În loc de răspuns, în față îi apărură doi copaci lupuna uriași, care îl forțară să tragă de manșă. În clipa aceea, telefonul lui João sună din nou și se auziră pârlăturile îndepărtate care-l semnalau pe Lionel.

– ...colorate... ți-am spus? se auzi întrebarea lui trunchiată.

– Ce vrea? se interesă pilotul.

– Să ieșim deasupra norilor și să dau drumul fumigenelor roșii. Încearcă să dea de noi, dar locatoarele nu-l ajută. Pe de altă parte, cică instalația optică a satelitului de deasupra noastră nu poate să facă zoom... Vrea să-i lansăm un semn.

– Fumigene?! Roșii? Ai adus fumigene în avionul meu fără să-mi spui? se înfurie Ombelico.

– Lionel mi-a zis! Cică așa își urmăresc ei misilele, mai nou... E ca și cum am transforma avionul într-un trasor.

– Rio Xingu! exclamă Ombelico deodată, deslușind șerpuirile plumburii ale fluviului, îndărătul unui pâlc de acai. De-acî înainte,

nu mai risc, zbor doar pe deasupra râului. O să pierdem timp, dar măcar nu ne rătăcim. Dacă avem probleme cu benzina, fac escală la cataractele von Martius.

Au avut probleme cu benzina, așa că, la zece și un sfert, Ombelico punea avionul pe Rio Xingu, la câteva sute de metri de cataractele von Martius, la numai doi pași de centrul geografic al Braziliei, lângă un sat de indieni Suia. Dincolo de sat, pădurea fusese defrișată și făcuse loc unei fazenda turistice cu tot confortul, care avea și pistă de aterizare, impracticabilă acum. Ombelico și Vladimir se înțeleseră cu proprietarul să cumpere niște canistre cu benzină. După aceea, pilotul se duse să examineze pista.

– Când dracu’ or fi făcut-o și pe-asta? Până la urmă, se lasă cu bulevard în rezervația Xingu... Ascultați, *senhor*, schimbă el vorba, vă supărați dacă vă pun o întrebare?

Vladimir zâmbi strâmb – își imagina că pilotul voia să-l întrebe ceva despre nevastă-sa. Se rugă la un dumnezeu generic ca Ombelico să-l întrebe orice altceva, iar dumnezeul, oricare ar fi fost el, îi împlini dorința:

– Dumneavoastră nu vi se pare cam straniu acest João?

– Ce să zic... Niște întrebări îmi pun și eu... Nu-mi dau seama cum de-a ajuns să ne găsească, din moment ce nici eu, nici Mașa n-am vorbit cu Lionel despre plecarea în junglă... De unde știa că mergem la Cáceres? Cum de-a ajuns direct la debarcader? E cam ciudat...

Iar pilotul:

– Vedeți? Și mai e ceva, ascultați-mă. Fiul dumneavoastră, iertați-mă că vă zic, nu vorbește decât cu acest João, iar pe dumneavoastră nu vă sună deloc. Asta mi se pare bizar, foarte bizar. Dacă João vorbește, de fapt, cu altcineva?

– Ah, nu, *senhor* Mokhtar! În ce privește chestiunea asta, fiți liniștit. João ne-a dat telefonul și am vorbit cu Lionel. Chiar el era, să știți. Am vrut să-l întreb de unde știa că plecăm și cum de l-a pus pe João pe urmele noastre, dar mi-a fost jenă... João a fost atât de amabil, că ne-a dat telefonul...

– Asta mai lipsea: să nu fie amabil! Păi, n-ați văzut ce telefon are? se miră grăsanul, de parcă tocmai un telefon ca acela îl obliga pe João să fie politicos. În sfârșit... Las' c-aflăm noi ce hram poartă! Fiți cu ochii pe el, însă! O fi el prietenul fiului dumneavoastră – deși nu înțeleg ce prietenie mai e și asta în care doi oameni nu se văd niciodată –, dar hai să fim precauți. Mi se pare cusută cu ață albă povestea lui cu desenul indienilor Tuà...

După o jumătate de oră decolau de la Posto von Martius, trecând pe deasupra unei plantații de cauciuc, după care zborul se desfășură fără incidente până la Cocraimoro, unde alimentară din nou. Se interesară la șeful de șantier dacă nu primise vreo veste de la François (nu primise), discutară cu Siriri (își smulgea părul din cap din cauza fugii micului karib) și-l potoliră (în fond, nu era vina lui), după care se pregătiră de plecare.

Ombelico baleie scala radioului, dar nu dădu peste niciun controlor de trafic. Încercă să ia legătura cu șantierul blestemaților de la barajul Belo Monte, dar nici de acolo nu primi răspuns. Apoi se întâmplă ceva supărător: în timp ce intra pe lungimea de undă a unui post de radio din Santarem, grăsanul interceptă discuția dintre un pilot și un turn de control – încercă să se bage peste ei ca să mai afle una-alta, dar ceilalți întrerupseră legătura.

– Aștia erau militari, făcu Ombelico, niște porci de piloți militari. Făceam la fel când eram de-al lor: nu-i băgam în seamă pe proștii de civili. Încercă să se orienteze cu busola, dar nu mai era bună de nimic. Se uită în GPS – afișa o hartă pe care n-o recunoștea. Oftă și se întoarse către João: Ia vezi, frățioare, mai poți să vorbești cu prietenul tău?

Tânărul îi făcu cu ochiul și formă un număr interminabil la cadranul rotativ. Lionel răspunse imediat.

– Ia dă-l încoace, făcu Ombelico, provocator, și intră direct în subiect: Suntem pe Rio Xingu, la cel mult trei sute de metri în amonte de cataractele de la Cocraimoro. Am înțeles că poți să localizezi Cocraimoro din satelitul ăla al tău.

Lionel chicoti.

– Eh, nu pot decât aproximativ, zise el. Niciun satelit n-a scăpat întreg din cercul ăsta, iar norii sunt prea groși, așa că n-am cum să vă văd nemijlocit.

– Nu vreau să mă vezi chiar acum, se răsti pilotul. O să ies peste plafonul de nori deasupra satului Cocraimoro și o să las nenorocita aia de dâră de fum roșu, dacă tot mi-ați făcut voi doi, tu și João, program. Mda... Fumigene roșii... Chiar așa, de ce-ai ales culoarea asta?

– Din același motiv pentru care... începu João.

– Eu l-am întrebat pe Lionel! i-o tăie pilotul.

– Dă cel mai bun contrast pe nori, de-aia l-a luat, veni răspunsul din telefon.

– Aha, făcu Ombelico. Contrast, deci... Bine. Poți să-ți ațintești ochiul de vultur spre șantierul alor tăi?

– Nu pot acum. N-am fereastră de satelit decât la ora 16.57, Cocraimoro Mean Time, glumi el.

Ombelico înghiți în sec. Se uită la ceas, era abia 15.50.

– *Porra 59* ! Asta e, se înmuie. Zise în telefon: Fii atent, la 16.57 o să ies din nori deasupra șantierului și-o să dau drumul la mizeria aia de fumigenă roșie.

– Pentru Dumnezeu, pentru Dumnezeu! se ambală Lionel brusc, eu o să fiu deasupra ta la 16.57, numai că te rog urmărește un ceas cu limbi, nu te lua după cele digitale. Sper că ai în avionul ăla și un ceas clasic, nu?

– Nu știu din ce cauză, dar sunt sigur că prietenul tău João are așa ceva, pufni Ombelico. Tânărul încuviință, chicotind. Iar Ombelico: Ce naiba au ceasurile digitale, de nu-ți convin?

– Dacă-ți spun care-i treaba, o să zici că-s nebun. Nu pot decât să te rog să ai încredere în mine.

– Îmi ceri cam mult. Eu n-am vârsta ta, trebuie să văd omul ca să-mi

fac o idee... În fine, vreau să mă mai ajuți cu ceva după ce-o să ies din nori. Știu o pistă dosită în junglă, la vreo 120 de kilometri nord-vest.

– Stai s-o cauți pe hărțile mele...

– N-o căuta, că n-o găsești: e palmată bine de tot. Ția de-au făcut-o au relații înalte, până la sateliții ăia cu care te uiți după noi. E o pistă atât de șmecheră, încât trag nădejde să fie funcțională și pe potopul ăsta blestemat, așa a fost proiectată din start. În fine, bănuiesc că ai la îndemână coordonatele ultimului punct în care ți-ai văzut fratele. Era undeva, din câte mi-au arătat ai tăi, în teritoriul Baù, pe malul unui lac.

– Știu lacul despre care vorbești, dar nu acolo l-am văzut pe Frenchie ultima oară. Am reușit să-i mai fac o poză, într-o pădure, mai la nord.

– Cam la ce depărtare era de lac?

– La 15–16 kilometri. Frenchie tocmai trecuse de niște culmi.

– Vorbești de dealurile Kiya-ù?

– Habar n-am cum se numesc. Știu doar că acolo, pe culmile alea, se termina poteca. Pe Frenchie l-am tras în poză la doi kilometri și jumătate mai departe. Mă gândesc că ați mai scuti ceva drum pe jos, prin pădure, dacă ați zburat până acolo.

– N-am unde să pun avionul dincolo de dealurile Kiya-ù, se bosumflă Ombelico. Nu pot să ajung decât până la lacul ăla din teritoriul Baù... Zici că-l știi, da?

– Îl știu bine de tot. L-am păstrat în memoria laptopului și l-am trecut și pe hărțile de hârtie. Am căutat de jur-împrejurul lui de nu știu câte ori, speram că Frenchie făcuse cale înapoi.

– În regulă. Pista despre care-ți vorbesc se află la numai trei kilometri depărtare de lac, spre est-nord-est. Nu-mi cere coordonatele exacte, că nu le știu, am zburat acolo doar după ochi... Uite ce te rog: dă-mi un azimut cumsecade spre satul Baù și anunță-mă când să cobor sub plafonul de nori, ca să pic pe lac. Asta-i tot ce

vreau, după aia mă descurc eu. Nu te rugam să faci toate astea, se îmbună Ombelico, dar crede-mă, nu *pot* să mă orientez. Plafonul de nori se lasă tot mai jos și o ceață s-o tai cu cuțitul.

– Și ce te faci dacă ai vizibilitate proastă și deasupra lacului?

– Tu coboară-mă acolo, știu locurile alea cu ochii închiși. Cândva, făceam bani frumoși prin zonă, înțelegi? Decolam și aterizam prin pădure chiar și-n nopțile fără lună. Vă plictisesc, cumva, *senhora*? se întoarce el, pe neașteptate, spre Marusia.

Marusia tresări și-i răspunse cu jumătate de gură:

– Mă tem că nu mai am răbdare, *senhor* Mokhtar, se scuză ea, albindu-se la față.

Se întrebă: De unde și-o fi dat seama...?

– Înțeleg, zise pilotul. Zău că vă înțeleg.

Și se întoarce la discuția cu Lionel. João se băga și el din când în când, iar Marusia se uită afară, pe geam, la satul scăldat de aversă. Aș vrea să nu mă ghicească nimeni, își zise. Aș vrea să nu mai aud nimic, să nu mai văd nimic, doar să mă trezesc față-n față cu François. Dar trebuie să plătesc – așa își spuse –, trebuie să bat drumul până la capăt, trebuie să beau toată cupa asta și trebuie să aștept. Măcar de-ar fi François întreg!

La 16.55, Ombelico decolă de pe Rio Xingu, trăgând brutal de manșă, înălțând avionul deasupra norilor de parcă se cățara pe un *montagne-russe* abrupt. Se ridică bine deasupra plafonului, traversă ultimele vâluri de ceață cu motorul vuind, cu aparatul vibrând din nituri și eleroane, iar însoțitorii săi răsuflară ușurați doar după ce ajunse în plin soare. („N-aveam de ales, voiam să ies cât mai aproape de șantier”, se scuză Ombelico). Se bucurară cu toții, din nou, de lumină și de cerul albastru, dar pilotul nu-i slăbi deloc:

– Fumigenele, João! Ajutați-l și dumneavoastră!

Dâra roșie de fum se întinse în spatele aparatului, ca un odgon greu, răsucit, diluându-se în văzduh. Noroc că vântul nu era puternic.

– Ne vede, strigă João, cică să schimbăm cursul cu nouă grade tribord.

Ombelico se conformă, dar João:

– Prea mult. Două grade babord.

– Zi-mi, frate, stânga sau dreapta, nu mă mai aburi! pufni Ombelico.

– Drept așa, făcu João, zâmbindu-le celor doi soți.

– Drept așa, îl îngână pilotul în silă. Ia roagă-l să calculeze acum cât îmi ia ca să ajung peste satul Baù.

João se strâmbă, plictisit, le făcu cu ochiul Perelmanilor, apoi îi răspunse lui Ombelico, cu glas tărăgănat:

– Lionel s-a apucat deja de calcule, frate. Nu știi *tu* ce tip bazat e el.

Nu trecu mult și Lionel îi anunță că Ombelico trebuia să coboare sub plafonul de nori peste 19 minute, la fel de brusc cum urcase. Teoretic, avea să iasă deasupra lacului de lângă satul Baù. Apoi închise.

Preț de câteva minute, zburară fără o vorbă. Plouase așa de mult, că văzduhul era mai limpede ca oricând: Antarctica, Antarctica!

– Ce fel de pistă e aia de care i-ai spus lui Lionel? întrebă João deodată.

– De ce te interesează, frate Maltese?

– Uite-așa. Din câte povesteai, mi s-a părut că e o pistă... clandestină. Pot să fumez?

– Cere-i voie doamnei. Și dacă e clandestină, ce?

João îi ceru Marusiei permisiunea să fumeze, ea spuse că da, tânărul le oferi țigări tuturor, dar de luat, nu luă decât Ombelico. Traseră amândoi câteva fumuri, cu nesaț.

– Astea-s cubaneze, este? se interesă grăsanul.

– Exact. *Caribe*. Au hârtie din trestie-de-zahăr. Cum ți se par? Pilotul mormăi, încântat. João trase un fum adânc. Și mie-mi plac, zise. Îmi vine să fac plajă, când văd soarele ăsta.

O spusese râzând.

– Nu vrei să faci plajă aici, îi răspunse Ombelico. La înălțimea asta e frig de ți se-ncleștează dinții, iar jos, în pădure, e plin de țăntari.

– Corect, râse tânărul, cam forțat. Mai trase un fum. Și, ia spune, câștigai bine?

– Când? Când puneam avionul pe pista aia?

– Da. Făceai bani buni?

– Suficienți. Zburam doar noaptea și aterizam între două șiruri de butoaie cu păcură care ardea. Banii ăia erau adevărați. Câștigați cinstit, dacă vrei să știi.

– Și ăia pentru care lucrai tu... tăiau pădurea?

– Tăiau și pădurea. Mai aveau și o mină de aur. Era o investiție serioasă, frățiorule.

– Și-acum nu mai e?

– Păi, n-ai zis tu că era o afacere clandestină? Au venit polițiștii ăia deștepți de la Arcul de Foc [60](#), a fost o acțiune a Poliției Braziliene prin care au fost închise numeroase parchete forestiere ilegale din jungla Amazoniei în 2008–2010 și-au închis-o. S-a lăsat cu un scandal monstruos. Au căzut multe capete... Tot soiul de bogătani s-au trezit târâți prin procese. S-au făcut praf averi, unii au înfundat pârnaia. Ombelico trase un fum adânc, închizând ochii: Doamne, da' bună e... Apoi: Te bucuri că ăia au înfundat pârnaia?

João trase și el un fum adânc. Se uită afară – doar nori, cer și soare.

– Știi eu dacă să mă bucur? Inșii ăia ți-erai prieteni?

Ombelico pufni:

– Și, dacă mi-erai prieteni, ce?

– Mmm... Nu te supăra, mă bucur că au încasat-o. Chestia cu tăiatul pădurii e completamente cretină. O măgărie sinistră! Minele de aur, la fel. Îi plăteau cu răbdări prăjite pe amărății ăia de munceau. Își băteau joc de ei, ce mai încoace și-ncolo.

– Las' c-acum nu-i mai plătește nimeni, și-au luat toți de-o grijă... Iar dacă amărăților nu le-ar fi convenit, n-ar fi venit la muncă, așa să știi. Pe mine, ce să spun, mă plăteau bine. Ascultă, schimbă el vorba, ai fost vreodată prin São Felix do Xingu? João făcu semn că nu. Sărăcie mare, frate Maltese, sărăcie mare.!

– Păi, pe asta se și bazau barosanii care te plăteau atât de bine. Aveau măcar autorizație ca să dea jos copacii sau să sape după aur?

– Băiețuș de la oraș, pufni Ombelico în răs, nu ești în toate mințile? Ce autorizație? La ce le trebuia *lor* autorizație? Aia erau oameni curajoși, întreprinzători, aveau sânge-n instalație, ce știi tu? Ai mai văzut pe alții să-și rupă oasele de bunăvoie unde a înțărcat mutu' iapa?

– Păi, cum să nu-și rupă oasele, dacă scoteau bani din piatră seacă? Impozite nu plăteau, inspecția muncii n-ajungea la ei, puneau pădurea jos, dădeau drumul la chimicale pe râuri – numai porcării. Nu-i întreba nimeni de sănătate. Îi călcau în picioare pe angajați, bine că i-au arestat, că i-au băgat la pârnaie, bine că s-au făcut praf averi.

– Aha... Te mai întreb o dată: ai fost prin São Felix do Xingu?

– Ți-am zis că nu.

– Păi, du-te p-acolo și întreabă-i pe ăia călcați în picioare cum e să taie frunză la câini... Le-au închis prietenilor mei jucăria, au rămas și amărății cu ochii-n soare... Ți se pare corect?

João trase din nou adânc din țigară.

– Scrumieră, gen, avem în avionul ăsta?

– Îți dau voie să stingi țigara pe jos, dar răspunde-mi la întrebare.

Deci: pe porcii ăia de prieteni ai mei i-au închis și le-au făcut pilaf afacerile, dar acu' ce ne facem cu fraierii din São Felix? Pe ei cine-i ține? Statul? Tu și cu mine? Alți prăpădiți ca ei, din favelas? Os gringos? Cine, frate Maltese, cine?

– Hai, lasă-mă. Afacerile din junglă erau ilegale, oricum ai lua-o...

– Dar ce, am zis eu că erau legale? Treaba e că guvernul s-a lăudat cu pionierii Braziliei și că a făcut pe dracu-n patru ca să aducă lumea grămadă aici, în pădure. Politicienii și presa au zis *go west, brazilians, go west!* (i când a fost să se tragă linia ce-a ieșit? Ția care au plecat de acasă, din mahalalele de pe coastă și din satele sărace din *sertão*, proștii ăia pe care-i plângi tu, veniți după aur, cauciuc, lemn și diamante, ăia care au muncit cot la cot cu mine în arșiță și pe ploaie, îmbolnăvindându-se de friguri și cu rahatul strâns la cur – toți, frățioare, toți s-au trezit că-i înjură o lume întreagă: că sunt hoți, că înșală statul, că muncesc ilegal, că provoacă încălzirea globală, că n-au autorizații, că nu plătesc impozite, fir-ar ale dracului de impozite! Ia închideți-le, dom'ne, șandramalele, nu vedeți ce curvăsăreală e-n jungla aia? Dați-le naibii de afaceri – se încalcă drepturile omului! Așa că autoritățile au declarat ilegale activitățile din junglă, după ce tot ele le încurajaseră. Te întreb: e corect?

– Nu mă lua cu autoritățile, zău! Autoritățile au furat din răspuțeri, mână-n mână cu prietenii tăi, care te plăteau regește... Asta au făcut, iartă-mă că-ți spun. Autoritățile... o gașcă nenorocită de neoliberali! Sunt numai de-ăia cu cravată și pantaloni la dungă. Au desființat acoperirea în aur și-au inventat banii volatili, sunt niște porci de speculanți, da? Ei, băncile și toată adunătura aia care face camătă prin lege – și ție-ți suflă banii din buzunar, Ombelico, și ție! Ah, ne trebuie altă clasă politică...

– Ce altă clasă politică, frate? Unde te trezești?

– În Statele Unite ale Braziliei, unde să mă trezesc? *Ordem e Progresso* – așa scrie pe steag. Păi, asta-i ordine? Țta-i progres? Al cui progres? Ție ți se pare normal ca amărății noștri să muncească așa, în condiții crunte, să rămânem fără mahon și tec, de pildă, pentru că niște inși aflați la dracu'n praznic au chef să-și pună parchet bengos în palate? Uite ce înseamnă clasa politică! Trebuie s-o dăm jos, să-i călcăm în picioare, asta e, e singura soluție. De ce să rămânem noi

fără pădure, iar ei să se îmbogățească? Nu vezi ce potop ne-a izbit? De ce să nu-și dea jos stejarii *os gringos* și burtoșii de europeni? De ce să ia mahonul și tecul nostru? Asta-i valabil și pentru aur, și pentru diamante, și pentru orice altceva vrei tu...

– Frate... Frățioare... Și tu ce-ai vrea să facem cu bogăția asta? se uită pilotul de jur-împrejur. Lăsăm copacii să putrezească de capul lor? Lăsăm aurul și diamantele-n pământ, ce naiba?

– Există și alte feluri de a exploata resursele. Dar trebuie alți politicieni, nu pricepi?

– Adică?

– Adică unii care fac, dracului, o planificare! Unii puternici, hotărâți, serioși, pricepuți să țină situația în mână.

– Vai, nu! exclamă Marusia. Habar n-ai despre ce vorbești, João...

– Ba da, *senhora*, știu! Toată lumea face studii de impact, numai noi, nu. Planifici totul în amănunt, nu doar defrișările... Tai zece copaci, plantezi douăzeci în loc, sapi o mină de aur, plătești impozite, cauți diamante, plătești asigurări sociale, ridici școli, spitale... Pentru asta, însă, e nevoie de re-gle-men-tare. Iar reglementarea înseamnă alți politicieni! Unii cu viziune, care nu se... *agregă* în clii, pricepeți?

– De-ai ști câți de-ăștia am avut noi în Rusia! oftă Marusia. Până la urmă, toți se adună în clii.

– Lasă-l, dragă, să viseze, se băgă Vladimir, e tânăr, vrea și el utopii. Noroc c-a murit comunismul...

– Credeți? îl întrerupse João. Și de ce să fi murit, mă rog?

– Frățioare, vezi că te afli într-un avion pe care-l pilotez eu, se încruntă Ombelico. Fii atent cum vorbești cu oaspeții mei!

– O, v-am jignit? tresări João. Îmi cer scuze... Era doar o discuție...

– Mereu au fost discuții din astea, remarcă Volodia, și au ieșit prost.

– Vă cred, *senhor*, pe cuvântul meu că vă cred, se grăbi să-l aprobe

João, s-a văzut cu ochiul liber ce-a ieșit la dumneavoastră acasă. Dar credeți că asta e un motiv să spui că gata, comunismul e mort? La dumneavoastră, iertați-mă că vă zic, esența revoluției a fost deturnată. Ce? Țăla a fost comunism? *Merda...* Lenin a deviat de la marxism, Stalin a deviat de la leninism, Gorby a deviat de la socialism, unde voiați să ajungeți? Acum, însă, dacă am ține cont de erorile din URSS, dacă am ține cont de greșelile tuturor mișcărilor muncitorești, am putea să clădim lumea aceea mai bună de care era vorba cândva...

– Aha, ești guevarist! exclamă Volodia.

– Guevarist, pe dracu'! se amuză João. Sunt doar pragmatic. N-aș vrea s-o închei împușcat și cu brațele tăiate, chit că după aia mi-ar pune toată lumea poza pe tricouri. Dar am dreptul să visez la o societate mai bună. De fapt, mi-o doresc din suflet – vouă vi se pare corect ce se petrece azi în lume? Iar un pragmatism cu precepte morale...

– Ascultă, pragmaticule, hai să-ți zic o chestie, i-o rețeză Ombelico, oi fi făcut eu zboruri de noapte ca să fur lemne și aur, dar ceva-ceva mai știu și eu. Tu despre ce lume mai bună îmi vorbești? Dacă ție și prietenilor tăi, ăia care te-au trimis la Cáceres în crucea nopții, sublinie el, dacă vouă vi se pare că sunteți așa de deștepți și de cinstiți, de ce nu organizați, mă, voi, niște celule comuniste aici, în Amazonia? Inventati, mă, *dracului*, un sindicat în care să-i băgați pe toți *indios bravos*, inventati un birou de partid care să prindă viteză în *favelas* la Belo Monte, importați, mă, revoluția proletară în junglă, să vedeți, iese ceva? Puneți, mă, fir-ar al naibii, de-un Gulag aici, în Parà, în Mato Grosso și în Rondônia – hai, că poate reușiți voi cu noi ce n-au izbutit ei cu ai lor, arată Ombelico peste umăr, la cei doi Perelmani.

– Nu noi, se apără Vladimir, pe un ton ferm. Noi n-am avut nicio treabă cu Gulagul, noi eram de cealaltă parte a biciului, dacă vrei să știi.

– Îmi cer scuze, zise Ombelico, deși nu părea foarte convins. După cum arăta și se purta *senhor* Perelman, el ar fi stat de cealaltă parte a biciului, orice s-ar fi întâmplat, iar, dacă acum era viu și nevătămat, ei, bine, asta nu însemna decât că...

– Cu toate astea, îi întrerupse Vladimir șirul gândurilor, merită să reținem câte ceva din raționamentul lui João, ce ziceți? Uite, la chestia cu impozitele și cu școlile, parcă-parcă i-aș da dreptate. Ce părere aveți, *senhor* Mokhtar?

– Eh, asta-i acum! râse grăsanul, politicoș. Dumneavoastră mă plătiți, *senhor*, pot eu să vă contrazic?

– Ce să fac cu țigara, frate? pufni João în răs. N-am știut să-ți răspund la nicio întrebare.

– Stinge-o, mă, pe jos, pe podeaua nesătulului de capitalist care are un Cessna ca ăsta! Și mai dă-i dracu' pe toți politicienii, da' pe roșii mai mult ca pe toți! Mda... Cic-ar umbla un imbecil colectiv pe la noi, prin Brazilia... Deie Domnul să nu fii tu acela, frățioare Maltese!

După câteva minute, lui Ombelico i se păru că zărește niște înălțimi la vest – să fi fost Cordiliera Ultra Oriental? se întrebă, dar nu-și răspunse, căci cele 19 minute calculate de Lionel se apropiau de sfârșit și trebuia să se pregătească de coborâre. Când să străpungă plafonul de nori, însă, telefonul lui João sună ascuțit. Tânărul deschise liniștit dar, deodată, strigă din rărunchi:

– Înapoi! Înapoi! Trebuie să ne întoarcem preț de 56 secunde... 58 secunde... 60 de secunde...

– Ce naiba? făcu Ombelico. Dar abia ce ieși sub plafonul de nori, că și zări versantul dealurilor Kiya-ù cum urca drept în sus, printre șiroaiele potopului, la numai câteva sute de metri în față.

Trase de manșă – își dădu seama, imediat, că era prea jos, dar apucă să vireze la dreapta, trecând razant cu coronamentul ce acoperea capătul estic al culmii. Redresă avionul pe deasupra copacilor plesniți de ploaie și făcu stânga-împrejur, înregistrând cu coada ochiului Țâța Mare, dealul singuratic acoperit de păduri, aflat la nord-est.

Era vechiul lui reper – îl ducea la pista ascunsă și la lacul Baù.

– Prietenul tău... era să ne omoare, ce naiba a făcut?

– A făcut... a făcut calculul scriind de mână și și-a dat seama prea

târziu de greșeală. Îi fusese frică să nu... – João se opri. Tu înțelegi ce spun, Ombelico?

– Nu înțeleg decât că prietenul tău era să ne bage-n pământ, fratele meu roșu. Îmi datorează două sticle de Kreпкаia veritabilă, rânji grăsanul și, înclinând avionul, zări într-o parte luciul maroniu al lacului de lângă satul Baù. Privi peste umăr spre sat – nu-i veni să creadă când îl zări pe jumătate acoperit de ape, cu colibele surpate, cu stâlpii de lemn plutind care-ncotro printre copaci.

– Pfuai, s-a terminat și cu pista aia șmecheră! Măcar lacul de n-ar fi plin de bușteni, că dracu' ne ia!

Alese luciul de apă din apropierea malului nordic, golaș, acoperit doar de tufișuri și stuf, și începu coborârea de departe, țintind printre un lupuna uriaș și un cumaru ce-și scutura frunzele sub bătaia ploii. Se strecură printre ei, balansându-se ușor, se angajă la rasul terenului printr-un defileu verde de copaci aței și bakuri, atinse suprafața apei, sări o dată (de teamă că lacul era prea scurt, coborâse manșa prea brusc), după care se puse frumos pe apa mîloasă, iar avionul încetini, oprindu-se la cel mult douăzeci de metri de o mangrovă crescută pe țărmul estic, lângă sat.

– La fix, făcu Ombelico și, cât era el de gras, sări în apa ce-i ajungea până la piept, legând avionul de cel mai apropiat copac.

Capitolul 30

*Bangor, zis Locuiesc, descoperă un ascunziș
străvechi.*

El/ei nu știu să scotocească după un Krees – de unde să știe Cadranul cum se fragmentează Matricea? Există, totuși, o amintire din vis din care-ar putea învâța. Amintirea aceea e un cuvânt, iar cuvântul e: individ.

Neamul Unu-i urăște pe indivizi, însă. El/ei urăsc și cuvintele, căci pentru Cadran, cuvintele ucid ceea ce denumesc. Iată de ce Vechi se năpustește prosteste în tot ce se aseamănă cu fragmente de vorbă, crezând că și-acestea reprezintă ceva. Nesăbuitul se repede în litere, dar și-n lucruri – le crede totuna. Coboară-n coloane, căci le crede litera I, invadează cornișe, crezându-le litera L, se prelinge în căi ferate, bănuind că-s un șir de litere H...

De la ultima noastră înfruntare, el/ei se gândesc doar la părți, căci ei/el știe că noi iubim partea... Gândesc scurt la asta, nu vreau să las gândul să fugă din tainițele mele multiple. Mă afund în nenumărate refugii, abia vibrând, nu le stârnesc, uluit de diluarea lui Vechi, care mai-mai că se rupe-n bucăți, scotocind mai mulți indivizi decât îi fac trebuință.

Iată-l, acuma pătrunde în literele acelea două repetate mereu – una aduce cu deflagrația-mamă, cealaltă cu lumina ce se strecoară prin gazul cel mort. Se numesc: O și I. Nu știu ce are Cadranul de le dă ghes așa. O și I sunt nenumărate și nu-s numai litere – mai sunt ochi și creioane, mingii și fire întinse, bule de aer și țurțuri: sunt cheia perfectă. Disperat, Vechi se

risipește în toate, în nenumărați indivizi ce nu-mi sunt ascunziș, doar părți din el mai intră în texte, acolo unde-alerg eu, de neperceput.

Mă ascund. Iscodesc spectrul, sărind fără urmă din literă-n literă, sunt răbdător. Tu tot literă-i spui?

Niciun răspuns.

Tu vorbești? Știi litere și cuvinte?

Niciun răspuns.

De ce nu-mi răspunzi?

Nu emite nimic.

Ți-e teamă? De mine să nu-ți fie frică! Sunt Krees. Eu cred în cei aidoma ție. Nu mă interesează că ești strămoș, că nu ai puterea mea, nu te speria. Vezi? – secret înc-o cheie, o literă, un cuvânt... Îl/îi voi trimite pe sumedenie de piste greșite. Ești plin de piste greșite, știi? Iată, pe Vechi îl voi răspândi în toată substanța, în toată marea ta.

Tot nu-mi răspunde. În schimb, simt interferența lui Vechi, iar Vechi mă simte la rândul-i. Ne dăm brusc înapoi, alegând alte vibrații în care să ne afundăm. Interferăm iar, dar nu pornim lupta – încă ne iscodim.

Îmi dau seama că tot pândindu-l pe Vechi (se risipea tot mai mult), n-am pătruns încă în indivizii care secretă litere și cuvinte. Înainte de toate, emit spre Matrice:

Ce fel de indivizi sunt aceștia? Sunt substanțiali, simt. Au greutate, au masă, au formă constantă. Sunt specie mixtă. Oricare din ei e mai greu decât noi toți laolaltă. Se mișcă peste tot pe aici, pe-acest spectru: în lichide, în gaze și-n aer. Ei nu se propagă. De ce?

Mă preling în adâncul lor micro – ei sunt o capcană, sunt subîmpărțiți în ceea ce visul numea „încăperi”; îi străbat curenți lichide, gazoase și sunt plini de structuri tremurânde: unele se strâng sau pulsează, altele se deschid și se-nchid. Cobor mai adânc, mai adânc, până ghicesc în străfundul lor spirala prea bine știută. Seamănă cu traiectoria spectrelor, numai că-i toată deodată acolo – din ea pornesc indivizii care secretă texte? Spirala afară, spirala înăuntru. Asta ne leagă pe toți? De ce-or fi așa mulți,

dacă toți sunt la fel? De ce n-au marea?

Ba au! Au și marea, dar e mult prea mărunță, abia-i îmbracă. O simt. E la fel cum sunt eu, e una și-aceeași. Și dacă... – îndrăznesc un gând scurt, spre Matrice. Ei să ne fie strămoșii, noi să fim ei, propagați ca marea? Să fim și-acuma în ei, pândind din substanță? Ei să fi născut vremea din vis?

Tu ai de dus un război, se-nfoaie Matricea. Cândva, n-o să mai fie nici vis. Tu, Bangor, zis Locuiesc, tu o să-l spulberi pe Vechi!

O știi, prea bine o știi. Războiul e-n mine. Mă preling de-a lungul semnelor nenumărate, căutând cheia negăsită încă de Vechi. Scotocesc spectrul, caut în micro, marea o iscodesc...

Deodată, spectrul vibrează, emite o cheie ascunsă. Gândește: aici sunt, te aștept de când mi-ai lăsat acest semn. Mă clatin, emit spre Matrice: ce-i asta? Iscodesc cheia arătată de spectru. Ea să fie? Ea e?

E născută de ei, răspunde Matricea, de indivizii din vis: ei captează marea, sunt specie substanțială, multiplă, conștientă, haotică. Fiecare e unic, gândul le e ascuns în marea, dar putere își dau reciproc. Vechi le dă ghes și vrea să-i ocupe, căci Cadranul pune grupul mai presus de orice, iar specia ce texte emite ținută îi e: el/ei vor să controleze sursa de semne.

Primește-mi darul, emite spectrul din nou, e cheia ta de demult, n-o cunoști?

E cheia noastră străveche, cheia Krees, gândește Matricea, cufundă-te-n ea! E cheia ce ține minte a Cadranului deflagrație, e cheia ce ține minte tot visul. Coboară în ea până Vechi n-o găsește, căci războiul nostru-i străvechi. Ne-am mai bătut aici cu Cadranul; cândva, când a fost, un Krees a mai luptat pe-acest spectru, alături de neamul din vis.

Când? emit către spectru. Când? emit spre Matrice.

Niciun răspuns. În schimb, simt unde-i ascunsă cheia străveche, cheia tuturor Krees, din neamul Matricei.

Capitolul 31

*Ombelico își conduce tovarășii de călătorie dincolo
de dealurile Kiya-ù. Din nou, satul Tuà. O
întâmplare ciudată la intrarea într-un crâng de
bambuși.*

Era cinci dimineața și ploua cu spume.

– Dă-mi cărămida ta, frate, că n-o mănânc, făcu Ombelico și, fără să aștepte, luă telefonul din mâna lui João. Bună dimineața, *tenente*, îi zise el lui Lionel, uite care-i treaba! Am luat-o din loc cu noaptea-n cap, dar nu facem mai mult de doi kilometri pe oră. Ne-ai potcovit cu un papagal care scoate limba de-un cot când mărim compasul.

– Iartă-l, e prietenul meu, dădu Lionel să-l înduplece pe grăsan.

– N-am nimic cu prea-cinstitul Maltese, dar mama dumitale *zburdă* pe lângă el. De unde naiba l-ai scos?

Pilotului i se păru că Lionel cam întârzie cu răspunsul:

– Ne-am cunoscut pe Facebook, iar pe Facebook faci conversație, nu jogging. O fi un ins sedentar, habar n-am.

– Eh, voi știți, zise grăsanul. Schimbă vorba: Uite, la opt kilometri de aici, spre nord, se ridică niște delușoare, ți-am zis de ele, Kiya-ù se numesc...

Se opri. Se uită la telefon, îl scutură. Era mort.

– Ți s-a stricat jucăria, frate, îi spuse lui Joăo, dar Lionel se auzi din nou:

– ...*grau*... stabilim... decât... trecere sataliți... *fariți-vă*... de *telefa*ne...

– Ze pierde legătura, zise Joăo. Hai, dă-mi *telefan*ul. O ză-i dau semnalul convenit ca ză ne trimiță SMS-uri.

– Cum *adecă*, semnalul convenit?! se miră grăsanul. Cum *vini* asta?

Oh, literele... iarăși! se cutremură Mașa. Se uită la ceilalți, numai că niciunul nu observa nimic: Vladimir își potrivea ranița, pilotul făcea pe supăratul, iar Joăo chicotea, arătându-le telefonul, plin de importanță. Formă pe cadran un număr din două cifre după care, luându-i martori pe toți, apăsă pe tasta de emisie.

– Gata, am trecut la planul B, făcu el și, tacticos, vârî telefonul în buzunarul rucsacului. Ne-am *preqățit bini* de excursia asta, eu și Lionel.

– V-ați *preqățit prea bini*, remarcă grăsanul, încruntându-se. Ia zi-mi și mie, de ce ai ditamai cadranul pe *telefan*?

– O să-ți zic. Pe bune c-o să-ți zic, *bar* nu acum, *no* vreau să râzi de mine. Te superi?

– Cum să mă supăr? se fandosi Ombelico și se uită cu coada ochiului la Vladimir. Dar ia mai zi-mi ceva, îl luă din nou pe Joăo, *bacă* vorbești cu Lionel, sau *bacă* schimbi SMS-uri cu el, e-n stare ză afle unde suntem? Tânărul făcu semn că da, iar pilotul se întoarse spre Vladimir: Ați văzut, *senhor* Perelman? Prietenul nostru face orice cu *telefan*ul lui, în timp ce dumneavoastră nu puteți nici ză vorbiți cu Lionel... Sunteți în stare, măcar, să-i doți un amărât de SMS?

– N-avem bomba lui, făcu Volodia semn spre telefonul lui Joăo.

– Aha, n-aveți bomba lui, se uită grăsanul cu înțeles la Joăo. Deci numai bomba ta merge pe aici... Și ca *bin* întâmplare, tocmai tu ai *vînit* pe capul nostru, la Cáceres... Co telefonul *ázta co* cadran, *co* un

plan B la îndemână, *co* un ceas clasic, prevăzut *co* limbi, exact cum îi trebuie lui Lionel... Te-ai pre~~g~~ătit din creștet până-n tălpi, în numai câteva ore... *Co* ce rimează astea, frățioare?

– O ză afli. Zău. Mai ai răbdare! *Ti* rog!

– Numai rugăminți și promisiuni pe capul tău! Tu și Lionel știți ceva ce noi *no* știm, *no* spuneți nimic, și ne băgați în ciorbă fără să ne întrebați... Să știți că sunteți în aceeași oală, aținti el degetul spre Perelmani. Am venit aici ca ză căutăm un copil, *no* ca să-i facem jocul lui João. Asta nu mi ze pare corect, deloc nu mi se pare corect, *bar* ce să fac, *no-s* eu *co* banii... Și fir-ar a naibii și ploaia azta, că nu ze mai termină odată...! Nicicând n-am apucat prin pădurile astea asemenea friq. Hai s-o luăm din loc!

După câteva minute, telefonul tânărului piui. Se repezică cu toții să privească în ecran:

„OK. Nord, dealurile Kiyau. O ză fie din de in de mai grau la komunikam. Squlele kad. Atendie: ai mai au tabalul orar al tracerii satalitzilar. Incerkam za kamunikam atunci. Straduidi-vă za emitetzi ǂ—†%∩▼. Lokalizet 0. Fariti-va de ♥ talafaane.“

Dumnezeule! își spuse Mașa. Chiar nu *vede* nimeni? I se păru că João se chiora în ecran cam prea întrebător, dar, după ce-l văzu cum închide telefonul, liniștit, pregătindu-se de plecare, se pleoști de tot.

– Slavă Domnului *ca* știe măcar încotro am loat-o... zise pilotul. Of, nu-mi era mai bini acum ză beau agoardiente în spelunca lui Pombal?

Săltă ranița în spinare și-o luă pe poteca desfundată, pe care François și Kiaui pășiseră cu doar trei zile în urmă. După câteva ore, ajunseră pe culmea pe care se isprăvea drumeagul, cea de pe care puștiul și indianul plecaseră în ultima coborâre pe biciclete. În jur nu se vedea mai nimic: pâcla și norii acoperiseră pădurea cu totul.

Ombelico se zgâi pe jos, în noroi. Nu-i luă mult și găsi urmele lăbărțate de ploaie ale bicicletelor, sub coroana deasă a unui bakuri – erau încadrate de câteva urme de picior pe care potopul le umpluse cu apă.

– Ce înălțime are băiatul vostru? întrebă. Unu șapte’șicinci, no?

– Cam pe-acolo, făcu Marusia.

– Atunci, astea no pot fi decât urmele lui. Uitați, două tălpi de adidas și două picioare goale. Hm, e mare Kiauî ăsta.

Se uitară mai departe, în vale, dar norii erau din ce în ce mai deși și nu reușiră să deslușească decât un crâng de jacaranda printre palele de ceață luate de vânt. Copacii își pierdeau petalele violete, le lăsau să curgă la vale odată cu nenumărate torente de apă.

Florile duse de ape o ametiră pe Mașa. Nu mai zărea decât miile de petale violet ce se scuturau din copaci – singurele culori vii în noianul de cenușiu ce spoia valea. În rest, nimic, doar nori și ceață, nici pădurea nu se mai vedea. Of, ce făcea François, unde era, unde se adăpostea? Îi era foame, îi era frig? Parcă fugise pe altă lume...

O cuprinse disperarea, brațele i se înmuieră, picioarele o furnicară: cum să-l găsești în jungla asta nesfârșită, năpădită de ape și nori? De ce l-am lăsat la Cocraimoro?... Dacă nu mă luam după Volodia, François era acum cu noi, la Cuiaba! Numai nenorocita de Nicole e de vină, ea s-a băgat peste noi, din cauza ei m-am înmuiat în fața lui Vova; ea, cu urzelile ei – din pricina ei m-am dat bătută și l-am lăsat pe François pe șantier... Deși, dacă mă gândesc bine, trebuia să nu-l fi luat *deloc* de la Piter, de atunci ni se trage, de acolo a pornit totul, de-aia a ajuns să se rătăcească în junglă – dar cum să-l las la Piter, când el se purta așa cum se purta, și când...

Luă foc: De ce caut țapi ispășitori? E doar vina mea, fir-ar să fie, doar vina mea – dacă nu-l instigam pe Chippen, eram și acum în Piter, la noi acasă, în Șamșeva, trăind liniștit. Scârbos și plicticos, dar liniștit. Dar eu, nu! Am vrut să-l scot pe Vova din viața infectă de la Universitate, să le arăt tuturor (chiar și lui!) cine e el și, mai ales, să-l scap pe François de nopțile pierdute în fața computerului, de jocuri și de rahatul care se numește lunimarțimiercuriioivineri, să fac din el un copil înțelept care să priceapă și singur de ce lumea s-a întors împotriva lui după pățania de pe Neva...

E doar vina mea... François se stafidea în fața computerului, asculta muzică tâmpită, schimba idei imbecile cu toți cretinii pe net și

respira aer de apartament; în plus, făcea și porcării scârbavnice – dar măcar știam unde e și ce face, aveam cum să-i pun mâncare în farfurie, puteam să-l aud cum se răsuște noaptea în pat, ba chiar puteam să mă cert cu el, căci îl aveam în fața ochilor... Aveam pe *cine* să mă enervez, fir-ar să fie, pe când așa...?

– Ce faci? îl auzi pe Vova. Hai că plecăm!

Plecăm, plecăm – oare o să dăm de el? Of, femeie proastă, lăudăroasă, trufașă... Ziceai că reparați tu totul, ziceai că ai tu ac de cojoc la toate, uite ce-ai făcut, acum plătești, și plătește și bietul François, Doamne-Dumnezeule, ajută-mă să-l găsesc și-Ți jur, din suflet Îți jur: o să aprind candelă, deși n-am crezut niciodată în Tine, o să dau bani la cerșetori, o să-i ajut pe săraci, deși nici nu-Ți cunosc Cuvântul, o să merg pe jos, târâș și prin ape, până la catedrală la Kizhi, dacă vrei, iar după aia o să stau la locul meu, zău c-așa o să fac! – nimic nu mai vreau să schimb, vreau să tac mîlc și să Te las pe Tine să potrivești lucrurile după cum poștești... Dă-mi *mie* cea mai cruntă boală care-a îmbolnăvit vreodată un om, umple-mă de bube negre, încarcă-mi carnea de viermi, dă-mi mie cancerul diavolesc și încheiază-mi sângele din cap, betegește-mă pre mine, Doamne, numai să-l găsesc pe François viu și nevătămat!

Coborâra de cealaltă parte a culmii, mai mult lunecând prin mocirlă. Intrară în pădure, dădură de lezpezile negricioase și umede peste care săriseră François și Kiaui, trecură un șanț adânc, pe jumătate plin cu apă, iar jos de tot, printre lăstari și tufe dese, descoperiră bicicletele. Fuseseră prinse cu lanțuri de un arbore-de-cauciuc, iar printre spițe li se ițeau lianele subțiri de jakako și ferigile crescute abundent în ultimele zile.

– La ce le-or fi legat așa? Cine draco le fură de-aci? se miră João.

– Maimuțele sau onii ca noi, făcu Ombelico. Habar n-ai ce trafic e prin junglă. *Qarimpeiros, seringueiros, narcotraficantes* – găsești da toate națiile p-aici.

Și plecară. După câteva ore ajunseră în dreptul unei stânci înalte, acoperite cu desenul ciudat pe care li-l arătase João la debarcaderul

din Cáceres. Tânărul scoase desenul din buzunar, se dădu într-o parte și-n alta, îl compară cu cel de pe stâncă.

– Țsta e, zise.

Stâncă avea cam doi metri înălțime și, lucru ciudat, se afla în adâncul unui desiș. Nu puteai s-o descoperi decât cu mare greutate.

– Era mai normal z-o fi pus într-un luminiș, comentă João. Așa, poți trece pe lângă ea fără s-o bați în seamă. Hai s-o fotografiem! îl îndemnă pe Vladimir și scoase din raniță un aparat de fotografiat vechi, îmbrăcat în husă maro din piele, cu mecanisme optice cum nu mai vedeai decât prin muzee. Era un Hasselblad cu film de 8 cm, un paralelipiped greoi din care se ițea un obiectiv cu ramă argintie, de pe care se șterseseră înscrisurile.

– Luminează și to pietroiul, că n-am bliț, îl rugă João pe grăsan. Acesta pufni, supărat (tocmai se adăpostise sub un kapok și-și aprinsese o țigară), dar ieși în ploaie și-și aținti lanterna pe suprafața stâncii.

– Aparatul ăsta face parti tot den planul tău și-al lui Lionel?

– Exact! pufni João în răs. Ați mai îndâlnit așa ceva? se întoarse spre Vladimir.

Arheologul clătină din cap. Îl mirau însemnele de pe stâncă, cică erau cam prea elaborate (de fapt, nu însemnele, ci progresia lor de la spirale la puncte) pentru locul în care se aflau. Făcu și el mai multe fotografii și se strădui să le trimită în www sau să facă mms-uri din ele, dar nu reuși. Satfonul era mort.

– Schița azta... le făcu João cu ochiul, bin cauza ei am vinit încoa', numai Ombelico nu mă crede... Seamănă co petroglifa de la Paruri și co semnele săpate în piatră be la Doñana, din Spania.

– Zunteți la curent cu lucrările be la Doñana? se miră Marusia.

– Zunt un pic rudă co domnul Colombia, el excaviază acolo, se lăudă João. Be la el am aflat povestea coatlanții...

– Colombia?! Te cheamă Maltese și ești rudă co Colombia?

– De ce no? râse tânărul. Străbunicii mei erau buni prieteni. S-au cunozcut la Maracaibo. Și pe ei îi preocupa neamul Tuă. Și atlantii...

– Hei, hei, îl bătu Volodia pe umăr. Fii atent, *senhor*, fii atent! Astea zunt chestii pe care le mai cunoaștem și noi... Știu că bătrânul Maltese a bătut jungla azta... Am auzit și be Levi Colombia, din Maracaibo, cică era un anticar distins... N-am nimic co domnul Colombia din zilele noastre, bar să știi ca dumnealui n-a excavat de la bun început la Doñana! Acolo a demarat um alt arheolog lucrările, mă refer la Juan Villarías-Robles, iar Colombia o venit pe șantier abia *be* vreo doi ani. Nu știu ce s-a întâmplat între ei, bar *senhor* Robles s-a plâns be ruda ta, scoză-mă că-ți amintesc... Robles susține că domnul Colombia a tras concluzii pripite și povestea co Atlantida e trasă di păr. Nu mai pum la socoteală că domnul Colombia și-a însușit mare parte bin munca lui Robles. Ze folosește be relațiile lui la National Geographic ca să le ia caimacul spaniolilor.

– E unchiul meu, o ză le ia caimacul și ălora be la National Geographic. E genul de om care ze miră că no-l slugărește toată lumea.

– Din cauza lui ai idei extremiste? îl luă Ombelico.

– N-ai cunozcut extremiști, *senhor*, se apără João. Ză-l vezi be fiul lui Colombia – el chiar *pune* bombe în transnaționale! S-a vorbit be el și-n presă. João mai trase câteva cadre cu stânca, după care lansă în barbă: Până la urmă, ză vezi că Fawcett o avut dreptate, constată el, dus pe gânduri.

– Ați citit molt despre *el coronel*? se interesă Volodia, dar Ombelico își drese glasul și le făcu semn s-o ia din loc.

Se afundară și mai mult în pădure, luând calea unor urme pe care doar Ombelico le vedea. Se târâră prin mocirlă, traversară râuri învolburate și reci, se vârră prin bălți pline de vegetație, trecură prin mlaștini – își croiau calea din ce în ce mai des cu macetele. Bura cu stropi mici și deși ce-ți năvăleau în ochi precum pulberea, făcându-te să clipești neîncetat. Prinseră a lăcrima non-stop, oprindu-se la fiecare patru-cinci pași ca să-și șteargă ochii. După câteva ore, ajunseră la râul unde Tuă îi așteptaseră pe François și pe Kiauî. Ombelico găsi un vad pe care îl trecură cu greu. Fu cât pe ce

să umfle barca pneumatică, dar reuși să întindă o cordelină peste apele umflate, și traversară râul ținându-se de ea.

După ce ajunseră pe celălalt mal, se treziră din nou în fața unei stânci gravate. João nu putu s-o fotografieze decât din mers, pentru că grăsanul nu-l mai lăsa să tândălească.

– Mi-e groază da ploaia asta, îi împingea el de la spate. Bacă râurile mai cresc molt, aici înțepenim.

– Of, com o fi trecut François be aici? șopti Mașa.

– Cond a trecut el nu incepuse ploaia, curaj, *senhora*, curaj! Și, chiar bacă i-a prinz ploaia... Kiaui acela... ei, bine, aici, in padure, Kiaui face cât noi toți laolaltă. Z-a descurcat el cumva.

După încă o oră, se treziră pe nepusă masă în mijlocul satului Tuà. Pilotul era cel mai mirat dintre toți: n-am mai văzut sat ca ăsta în pădure, spunea el tot timpul, nici vatră n-are, e ridicat printre copaci, tufele dintre colibe nu-s date jos...

– O fi boar o așezare temporară, observă Volodia.

– Nici pomenială! făcu pilotul. Fiți atent la colibe. Uitați-vă la ele cât be solide zunt, *senhor*. E sat in toată puderea cuvântului.

Intrară din colibă în colibă, dar nu găsiră pe nimeni. Cu toate astea, în oale încă era păsat de manioc, iar pe câteva grătare din nuiiele așteptau turte de beijù, gata să fie prăjite dacă n-ar fi mustit de apă. La marginea satului găsiră resturile unei capre tranșate, dar bucățile de carne putrezeau în ploaie fără să fi fost adunate în coșurile răspândite de jur-împrejur.

– Tuà, făcu Ombelico. Ăștia trebuie ză fie Tuà.

– Or fi co ochii be noi? luci privirea lui João.

– Tuà n-au nevoie ză stea co ochii pe nimeni, ei știu tot ce mișcă in pădure. Oricom, nu-s aici. Parc-ar fi fuqit be neașteptate.

– Z-or fi temut de inondație, presupuse Mașa.

– No cred, zise Volodia. No vezi cum apa ze scurge afară bin sat? Cond am ajuns aici, am zis că au ridicat casele fără cap, bar uite că apa no bălțește nicăieri...

Iar João:

– Mai ecologic di atât, nu ze poate, satul ăsta e amestecat co pădurea. Tu ce știi bespre Tuà? se întoarse spre Ombelico.

Pilotul ridică din umeri.

– Mai nimic. Rari sont cei ce i-au văzut.

– Mda, se uită João în jur, chicotind, be ăștia nu-i paște blestemul plusvalorii...

Intrară în casa centrală – înăuntru era uscat iască. Priviră în tavan: frunzele groase și late ale acoperișului se petreceau precum țiglele, nelăsând să treacă niciun strop. Se învârtiră prin casă, dar nu găsiră decât aceleași resturi de mâncare și obiecte azvârlite care încotro, semnalând că indienii plecaseră în pripă. Într-un colț dădură peste câteva pietre mici, plate, gravate identic cu stâncile de pe drum. Găsiră apoi un cufăr din crengi împletite, doldora de ace, piepteni din lemn, boluri de pământ pline cu vopseluri, arcuri mărunte, ca de copii, săgeți, dar și un bolovan greu, din piatră de râu. Și acesta era acoperit cu desenul Tuà.

– Zunt la fel, observă Volodia, comparându-l cu fotografiile stâncii. Poți ză-mi mai arăți odată desenul tău, *senhor*?

João scoase hârtia cu pricina. O examinără.

– Siqur zuntem într-on sat Tuà, conchise João. Unchiul meu cel șmecher m-a asigurat că qravurile astea zunt ale lor și numai ale lor.

– O fost unchiul tău vreodată pe aici? întrebă Ombelico.

João rămase cu gura căscată. Apoi râse:

– No, bar el știe o grămadă de lucruri. Bacă mi-a zis că ăsta e un desen Tuà, atunci așa e.

– Ți-a zis el sau i-ai...? făcu pilotul un gest, de parcă palma jetoanele de pe masa de joc.

– Informația trebuie ză ze miște liberă și nestâmjenită, zise tânărul. Problema e: pe unde-or fi Tuă?

– Păi, ză încercăm ză dăm be urmele lor, oftă grăsanul.

Când să iasă din casă, ochii le căzură pe ceva ce semăna cu o cârpă azvârlită lângă resturile unui foc.

– Tricoul lui François, strigă Marusia. E rupt, e plin be sânge. Uite, Vova, uite!

– Nu mai strigați, bă rog, făcu grăsanul. Luă tricoul și-l întoarse pe toate fețele. Zunt boar câtiva picături be sânge, *senhora*, nu vă speriați. Se așează pe vine și scormoni în vatra focului. Luă un pumn de cenușă, îl vântură, adulmecă resturile de mâncare, se învârti printre hamace, se așează în vreo două...

– Aici, zise. Uitați, *senhora*, aici o dormit fiul dumneavoastră. Iar aici, se așează el în genunchi lângă hamac, pe pământul ăsta, uitați-i urmele! Zunt urme be adidași, sinquirele din sat, zunt la fel ca acelea be pe culmea munților Kiya-ù... Pot ză zpun că François a stat aici liniștit și fără qrija... Ia-uitați și aici, îi mai arată el niște hârșăituri, sub hamac, aici și-a bălângănit picioarele, astea-s urme be *îmcălțăminte*, picioarele *qoale* nu lasă asemenea zqârieturi... Ia ză mai vedem... Se duse în celălalt capăt al colibei. Iată, a stat și aici, la focul ăsta mic, astea zunt urmele palmelor lui, le cunozc după degete... Și mai uitați-vă: cel ce a stat în fața lui, îi arată el niște urme lătărețe, e același co cel ce a stat la focul cel mare din mijlocul colibei, îl cunozc după degetul mare be la piciorul stâng, uite ce strâmb e! Iar cel cu degetul strâmb a stat la focul cel mare be unul sincur, ia-uitați, le arată el un spațiu în care niciunul nu desluși nimic. Doar căpetenia și șamanul au voie ză stea singuri be o parte a focului mare, ceilalți stau de-a valma, în partea cealaltă, păstrează distanța... Iată din nou urma palmei lui François, o recunoașteți? Tuă l-au primit la focul mare, iar el o stat față-n față co șamanul și co marea căpetenie. Asta e semn, ză știți be la mine, be respect. Iar cond a stat la foc, fiul dumneavoastră asculta și borbea cu ceilalți indieni, nu se sinchisea be nimic. Baq mâna-n foc că a dus-o ca-n sânul lui

Avraam în coliba azta, *senhora*.

Ieși. Mai găsi o urmă de picior de-a puștiului sub o bălărie ce crescuse teribil de mult în ultimele ore. După cum era orientată urma, François se îndrepta spre râul din apropiere.

– Urma e cam afundată, constată grăsanul. Băiatul căra o raniță qrea. Pleca din sat.

– Be unul singur?! se cutremură Marusia.

– No știu. Alte urme no văd, bar a plouat mult. După com a rimarcat și *senhor* Perelman, apa ze scurge afară din sat și spală mai toate urmele...

O luară spre râu, aplecați din șale, chiorându-se în pământ.

– Ești tare, domnule! spuse Vladimir. Te pricepi la urme ceva be speriat. După nume, credeam că ești libanez sau sirian, ceva, mai ales că te-am văzut com te-ai ruțat be câteva ori pe drum. Dar, după com citești urmele, îmi vine să zic că ești indian...

– Păi, zunt și-și, răsé Ombelico. Tata era din Tyr, be pe malul Mediteranei, iar mama e Xavante, be pe Rio bas Mortes. Eu cred și-n Allah al tatei, și-n Mavu al mamei, dar și-n Hristosul nașului meu. No mai pun că, fiind musulman, sunt și circumcis, deci am dreptul ză mă închin și la Yahwe – be ce credeai că m-au botezat Ombelico? Ia! Hai ză vedem încotro a loat-o băiatul.

Se tot învârtiră până ce dădură de locul în care Tuà ametișeră peștii cu zeama de timbo. Și-acolo găsiră urme de plecare în grabă – erau sute de pești între stăvilarele din prăjini lungi. Tuà nu-i scosese ră din apă după ce-i amortișeră și-acum peștii își reveniseră și viermuiau, furioși, căutându-și scăparea. Pe țarm mai erau și câteva coșuri umplute pe jumătate cu pești morți, numai că nu-i luase nimeni de acolo. Putrezeau între bălării.

Se grăbiră s-o șteargă: peștii din coșuri duhneau de-ți mutau nasul din loc. Ombelico o luă pe țarm în sus, aplecat din șale. Continua să caute urme.

– Rău e ză fii qrăsan! se plânse, frecându-și spinarea, dar nu se lăsă.

Descoperi o plajă de nisip, plină de tufe. Se afla la vreo sută de metri de sat și era acoperită de un soi de cedri cu coroane bogate, înalte, care o feriseră de potop cât de cât. Dincolo de plajă, într-o mocirlă, zăriră sumedenie de urme lăbărțate de pași. Musteau de apă. Printre ele, opt-nouă șanțulețe lăsate în mâl de pirogi.

– Ză fi plecat pe râu? întrebă Marusia.

– N-o iei be râu cond începe o ploaie ca azta. Hai pe malul celălalt.

Umflară barca și traversară apa. Se înserase, țărmlul era în pantă, iar ploaia îl spăla fără încetare – greu de crezut că puteai să mai găsești vreo urmă. Cu toate astea, pilotul se învârtea într-o parte și-n alta, căutând neobosit.

– Veniți încoa', strigă și le arată, lângă mal, ciotul unui copăcel rupt la o palmă deasupra solului. Undeva pe ciot, pe partea opusă râului, scoarța fusese răcâită, de parcă cineva călcase pe ciot și alunecase, zdrențuind scoarța cu călcâiul. Lipit de ciot, între două rădăcini, se afla un triunghi mărunț de pământ nisipos peste care nu trecuse apa, iar în mijlocul lui se ghicea urma unei tălpi de adidas.

– François, anunță grăsanul și le făcu semn să se pregătească de drum. Urma e veche de trei zile, mare noroc c-am qășit-o! Tuà, aş pone pariu, n-au trecot p-aci. Nu pria pricep eu niște lucruri, bar azta e.

Porniră. Crângul de bambuși din față era des, iar pilotul se bucură: cică avea să le fie ușor să caute urme printre crengi și lăstari. Ca dovadă, le arată locul pe unde puștiul, indianul *și o a treia persoană* pătrunseseră în crâng – era o schiță de potecă, croită de curând cu maceta.

– Și Tuà? făcu João. Ei unde z-or fi dus?

– Păi, du-te ză-i cauți, fratre, zise Ombelico. Eu zunt plătit să qăsesc un băiat pe nume François, ce mă interesează pe mine imdienii tăi? zise el, făcându-i cu ochiul lui Vladimir. Merqem?

Se puseră în mișcare.

Când s-o ia pe poteca deschisă de Kiauì cu trei zile în urmă,

bambușii tineri, dreapți și înalți, începură să vibreze, acoperindu-se, treptat, cu o pojghiță lucioasă; ziceai că un mucegai fosforescent le năpădea trunchiurile. În scurt timp, bambușii prinseră a zbârnâi, improșcând scânteii ce pocneau în ploaie, iar trunchiurile se despica în lung, fără zgomot. Jumătățile li se curbară, luând forma literei O. Cu toate astea, dacă priveai atent, încă ghiceai adevăratele trunchiuri de bambus, precum umbrele unor umbre, rătăcite printre gălețile de apă turnate din cer.

– Asta-i culmea! mormăi João, și se repezi să fotografieze copacii cu aparatul său antic și de demult.

Ombelico fu mai practic. Încrunțat, înaintă spre cel mai apropiat copac și, ignorându-i forma cea nouă, intră în desiş pe lângă el, chiar prin dreptul unei jumătăți despicate de trunchi. Trecu *prin* ea fără dificultate și, când întinse mâna spre stafia bambusului, apucă fără probleme trunchiul care de-abia se ghicea.

– E doar o nălucă, zise. Ce-o mai fi și asta? se întoarce el către ceilalți.

Iar João:

– Habar n-am, bar seamănă cu ce ze îmtâmplă co literele... Prietenii lui Lionel m-au avertizat c-o ză fie așa...

– Ahaa, rânji Ombelico, te-ai scăpat, frățioare, în sfârșit! Be fapt, to pentru literele aztea ai venit aice, nu-i așa? Recunoaște!

João își dresе glasul, dar nu răspunse. Iar Ombelico:

– Las' că ne spui to tot, mâine dimineață, pe lumină! Tot o ză ne spui, frate Maltese, tot! Acum trebuie să găsim on loc bun de popas, cât mai departe be râu.

Scoase maceta, izbi trunchiul abia ghicit pe lângă care trecuse și reteză bambusul. Forma luminoasă rezistă câteva clipe, după care se șterse încet, de parcă s-ar fi retras într-o ascunzătoare dosită în aer. Restul copacilor prinseră să zbârnâie și mai abitir, dar Ombelico nu-i băgă în seamă și se afundă în desiş, urmat de ceilalți.

– Măcar facem economie la baterii, bacă tot luminează așa, mormăi el.

Capitolul 32

*Vechi, din neamul Unu, e obligat să se preschimbe în
ceea ce urăște.*

*Indivizi blestemați, autonomi, logici, împlețiți în substanța Matricei...
Sunteți mulți, dar muriți și vă descompuneți. Sunteți duhoare! Duhoarea-i
a morții, iar eu/noi nu pot decât să-mi imaginez cât de cumplită era. Când
muriți, în spectru vă-ntoarceți, iar spectrul la loc vă pompează-n Matricea
sordidă, ca o maree migrând din specie-n specie...*

*Hidos! Voi să-mi/ne fiți mie/nouă strămoși? Of, n-am de ales, în voi eu mă
scurg, în masa de substanță clocotitoare cu care captați energii de oriunde.
Bangor s-a propagat în voi, în adânc, iar eu îl urmez: cum altfel să țin în
frâu semnele pe care le nașteți?*

*Oameni, li se spunea oameni, se simte un gând în maree, așa-și spuneau în
vremea visului ce demult s-a-ncheiat.*

*Gândul acesta n-a fost emis de Cadran... Să-l fi născut al treilea spectru
din Druus?*

Mă percepi?

Nu răspunde.

*Ce-mi pasă? Intru în oameni și, propagându-mă-n ei, interferez cu Bangor.
Kreesul așteaptă, pândește din milioanele, miliardele de indivizi în care*

tocmai cobor. Înregistrez schimbările cu care Bangor i-a-nzestrat: au, fiecare în parte, o cheie ca să nu simtă ființe ca noi.

Se pregătește de luptă, emit spre Cadran. Bangor a preschimbat oamenii, după cum li se spune în vis, ca să nu ne perceapă.

În ei își dorește războiul? emite Cadranul. În oameni? Ești sigur?

În ei, da, în ei, căci în oameni cobor, iar ei sunt deja câmp de luptă – nu ne simt, nu ne știu, nu bănuiesc nimic. Curând, n-o să mai pot să emit spre Cadran; nici Cadranul spre mine. În micro voi fi sigilat, așa că răspundemi: de ce dorește Bangor un război în substanță? De ce-i pregătește pe indivizii aceștia de luptă?

Pentru că ei știu a semnelor formă s-o ia, gândește Cadranul. Bangor e dibaci, el secretă chei ce te-atrag pe căi false. Ia-o pe urmele lui, îmi/ne emite Cadranul, bombardându-mi gândul întreg cu parametrii din texte. Secretă chei din acelea și tu fă unul singur din oamenii toți și dă-le o țintă – fiindcă așa sunt emise din vis amintirile din războaie.

Și-atunci simt cheia străveche – cheia cea mare, cheia uitată a mareei din vis. Pare singură, rătăcită... Am mai fost pe aici, emit spre Cadran, iată, simt urmele noastre!

Acolo, în Druus?! se miră Cadranul. Acolo simți cheia străveche?

E-ascunsă aici și-o s-o caut. Mă simți? lansez către spectru.

Dar spectrul e mut.

Mă propag pe urmele cheii bătrâne. E dosită adânc și sunt oameni puțini unde-i ea, rătăciți sunt și ei. Mă cufund în câțiva și caut urmele visului ca și cum aș fi unul de-al lor. Cobor cu totul în ei și dispar, după cheie-i trimit, iar marea mea se preschimbă-n strămoși: vreau să-mi recapăt vechile simțuri, cele demult rătăcite în vis.

Capitolul 33

*Ombelico este din ce în ce mai suspicios. Vladimir
Perelman își uluiește tovarășii de călătorie.
Pronunția cuvintelor revine la normal.*

– ...așa că nu-i vorba de nicio explozie solară, încheie João. Nici cele mai ale naibii explozii solare n-au treabă cu literele... mai ales cu alea de pe hârtie!

Ombelico strâmbă din nas:

– Cinstit zău, nu prea știu despre ce vorbești. Vorbeau umii, la Pombal, despre asta, dar erau mai beți ca mine. Dumneavoastră știți? se uită pilotul la Perelmani.

– Mașă știa, mormăi Vladimir, eu nu.

– Nu toată lumea zău a prins, observă João. Iar dintre cei care zău a prins, mulți au dat vina pe exploziile solare. Lumea moare de poftă să vadă miracole, dar, cum dă nas în nas cu unul, cum se uită în partea cearaltă.

Și Ombelico:

– Miracole sau nu, tu tot un gangster FARC ești... Ești un șmecher bin Sendero Luminoso, ai și carnet roșu, cumva? Minți de îngheață apele, João, ne-ai ascuns de la bun început că cauți aici... Ești ca

nenorocitul be Castro, ești ca iubitul tău, Quevara! Se uită la Perelman și, văzându-i că se zgâiesc la el, îngrijorați, le făcu semn: lăsați pe mine. Continuă, serios: Ai tăi mi-au ucis on fratre in Columbia, bar acom, to mă plătești, ăsta e singurur motiv care mă obligă ză ti car după mine, prin junglă.

– Qreșești, Mokhtar. Eu nu cunozc pe nimeni care ză fi ucis den motive politice. N-am asemenea prieteni și zău că-mi pare rău de frateru tău. Și nici pe Quevara nu-l iubesc, să știi. Îl respect, bar asta-i artceva.

– Și-i respecti și be ăia uciși de Quevara?

– Și pi ei, fii siqur. Iar pe Quevara, află, nu-l respect decât bentră că nu s-a lăsat be revoruție ca ză ze înqroape în birouri. Orice ins care eșuează în birou e on antirevoruționar și-on conservator, n-are sânge in *bolas*, da? Lumea ar fi on loc mai bun bacă z-ar desființa birourile, den cauza lor uiți com e in mahalale, pi câmpuri și-n fabrici. Cât bespre Quevara, ză știi că no l-am plăcut cond z-a băqat in chestii la care no ze pricepea (cond z-a făcut mare mimistru be finande) și nice cond z-a apucat ză facă binele co japca. Și mai lază-mă-n pace cu banii mei, Ombelico, că nu bin cauza lor ții aproape! Co zau fără bani, eu am ăsta, își ridică João satfonul deasupra capului. Co el ne orientăm prin jungla asta din care no ze vede soarele și-n care busola ta no face nici cât o ceapă deqerată.

Ombelico mormăi ceva în loc de răspuns. Își răsuci o țigară într-o foaie de porumb, ca indienii.

– Zău c-aș mai sorbi o qură de cafea, zise. Marusia îi turnă în cană. Mulțumesc, *senhora*. E tare bună pe frigul ăsta. Te superi to, fratre, se uită el la João, bar tot no mi-ai explicat cum be-ai ajuns la Cáceres. Îl știi be Lionel Perelman, bar nu l-ai văzut niciodată, ești rudă cu no știu ce profesor care ze pricepe la imdienii Tuà, și-ai ajuns la avion la fix cond plecam... Prea multe coincidențe, zău că mă pun pe qânduri! Dar, ia spune-mi: Lionel ce ți-a scris, ne poate vedea aice?

– Cică ze cam chinuiește.

– Aha... Bănuiesc, însă, că el știe în amănunt chestiile aztea bespre care ai povestit...

– Le știe pria bine chiar.

Se fâstâci. Ar fi vrut să mai zică ceva, dar tăcu. Iar pilotul:

– Fir-ar al dracului ză fie, João! Tu știi mai multe, bar nu vrei să vorbești! Și tu, și Lionel – tăceți amândoi!... În fine, uitați ce-o ză facem. Cel mai rău lucru care ni se poate întâmpla e să nu mai știm pi unde suntem. Bacă pășim așa ceva, am ra mine niște baloane meteo și patru butelii mici de heliu. Zunt baloane rezistente și mari, *roșii*, cum îți plac ție, João, le am be la prietenii mei, bețivii be la stația meteo din Cuiaba. Tu scrie-i lui Lionel, frățioare, ca bacă intrăm în belea, dăm drumul la câte on balon, ca ză ne determine poziția... Putem ză atârnam be el și fumigenele tale, așa să-i scrii.

– Și bacă, încep Marusia, bacă greșim orele? Literere și cifrere aztea greșite sunt in stare să dea tatul peste cap.

– Măcar încercăm, *senhora*. Măcar știm c-am baut stigla până la capăt. V-am zis toate aztea doar ca să știm ce avem de facut, în caz că nu ne mai înțelegem deloc.

Tăcură. Le era teamă până să și tragă cu urechea la ploaie: dacă și pe-asta o auzeau greșit? Iar Marusia:

– De ce ne-o fi spus Lionel ză ne ferim de telefoane?

– Poate n-am înțeles noi bine, zise Vladimir. Eu, unul, mă simt mai la îndemână cu telefonul alături. „Niciodată singur, oriunde te-ai afla“, se apucă el să fredoneze o reclamă.

Ceilalți nici măcar nu zâmbiră.

– N-o să ne mai ajute mult nici telefoanele, se posomorî João. Cu cin' să vorbești? Sunt momente când mi-e tot mai greu să urmăresc discuțiile.

– Te descurc eu, frățioare, că n-am nici pe dracu', se îmbună Ombelico. Eu pricep tot ce se vorbește.

– Acum, te cred și eu, zise Mașa. Se uită, întrebător, la João: Parcă totuși ar fi revenit la normal, nu ți se pare?

– Ba da, *senhora*, zâmbi tânărul, dar ați văzut că deodată ne trezim cu greșelile la loc peste noi, de ne amețesc de tot. Lionel crede că... începu el, dar lăsă propoziția baltă și se apucă să scotocească în raniță.

– Nici măcar acum nu vorbești, frate Maltese, îl cântări grăsanul din ochi și făcu un gest de lehamite. Hai s-o luăm din loc. M-a luat cu frig de când tot vorbim. Cam răcoroasă dimineața asta!

Strânseră bivuacul, săltară ranițele și dădură să plece, când, brusc, toate telefoanele piuiră, cu excepția aparatului lui Vladimir, care lansă în ploaie *Uvertura 1812*. Primiseră SMS de la Lionel:

„de kteva minuta avațe semnal putarnik. atanție le talafaana“

– Iarăși, atenție la telefoane... mormăi Vladimir. Ce vrea să spună cu asta? Și el... el de ce naiba mai scrie greșit?

– Lasă scrisul, întreabă-l dacă n-a primit SMS de la François, îl înghionti Marusia.

Îl sună, dar Lionel n-avea niciun fel de noutăți – în schimb, îi îndemnă, din nou, să fie atenți cu telefoanele. Vorbea ca naiba, cuvintele lui aproape că nu se mai înțelegeau, însă nici Mașa, nici Vladimir nu comentară, doar se uitară lung de la unul la altul.

Și o luară din loc, strecurându-se printre șiroaiele de apă ce curgeau din frunziș. Se pornise un vânt rece, tăios, de ziceai că vine iarna, chit că iarna n-avea ce căuta pe acolo. Ombelico era cu ochii după urme: noroc că François și Kiaui merseseră drept înainte, nepăsători, lăsând puzderie de semne, ca doi bivoli sătui, rătăcind prin junglă.

După o vreme ieșiră într-un luminiș din care țâșnea un izvor de apă termală.

– Hai să marcăm locul, se uită Vladimir la Ombelico. E bun ca punct de reper.

– Nu e rău, recunosc grăsanul. Îl apucă pe João de mână, îi privi ceasul. N-a trecut decât o oră de când am schimbat SMS-uri cu Lionel. N-o să-i fie greu să ne localizeze. Hai, scrie-i, frățioare, și spune-i unde am ajuns, să pună băltoaca asta pe hărți. Și zi-i și de

baloane, pentru orice eventualitate.

Își continuară drumul și pătrunseră într-o zonă plină de smârcuri. Era tot mai frig, iar vântul aducea o măzăriche ce le șfichiua obrajii. Bocancii le sorbecăiau când îi scoteau din mlaștină, târau de ei ca de bolovani. Pe-o parte erau lac de apă, pe alta dârdăiau.

– Parcă n-am fi în Amazonia, comentă grăsanul.

Iar João:

– După toate astea, sper ca măcar pe Serrano să nu-l mai votezi.

– Suntem în Pará, nu în Mato Grosso. Ăștia au alt guvernator.

Merseră mai departe, luptându-se cu noroiul. Tot retezând la liane, Ombelico se apucase să înjure de mama focului. Iarăși turna cu găleata. Ranițele le jupuiau umerii, ciorapii li se făcuseră ștuc, ploaia li se scurgea până în chiloți, doar gurile le rămăseseră uscate. Mureau de sete, mucii li se înnodau sub nas, iar șalele, rașchetate de ranițe, le erau carne vie.

Deodată Ombelico se opri. Ajunseseră în dreptul unor lespezi. Grăsanul se scărpină în cap, se uită încoace și încolo, dădu să-și aprindă o țigară, nu reuși din cauza udăturii – se enervă și blestemă temeinic. Apoi:

– Rămâneți pe loc, suflă el printre dinți, dând jos ranița.

– Ce e?

– Rămâneți pe loc, vă zic!

Mormăind, se învârti dintr-o parte în alta, chiorându-se pe jos.

– Să vezi c-a pierdut urma, făcu João.

– Cum *naiba* s-o piardă? se miră Vladimir. Voi nu vedeți că François și Kiauî au luat-o... – făcu o pauză, de parcă ceva l-ar fi luat prin surprindere – ...au luat-o într-acolo, le arătă el undeva în stânga, spre niște tufe grase de clidemia. Crescuseră în jurul unor magnolii noduroase, cu scoarța neagră de umezeală.

– Doar nu vrei să spui că le vezi *tu* urmele! pufni Marusia.

Vladimir tăcu: nu deslușea nicio urmă, dar ar fi pus mâna-n foc că François și Kiauî o luaseră „pe acolo, prin stânga, pe lângă magnoliile alea pline de liane, peste care șiroiește apa”.

– Ei? îi dădu Mașa ghes, în silă parcă.

Parcă-i vorbea din altă lume. Secunde se trăgănară, Vladimir simțind că se îndepărtează de propriu lui trup. Pe nesimțite, îl cuprinse un miros de vechi, de praf și de mărăcini uscați. „... magnoliile alea pline de liane, peste care șiroiește apa...” – chiar gândise cu vorbele astea? Erau prea... *explicite* pentru un gând. Se uită în jur: până și vederea îi devenise altfel, totul era clar, *imens* de limpede. Am ochi mai buni ca oricând, își zise, înregistrând fiecare picătură de ploaie în parte. Sunt douăsprezece grade Celsius, o să fie mai frig, iar mie mi-e tot mai sete, am nevoie de șase sute de mililitri de apă chiar acum, continuă gândurile lui, nestăvilite, ca și cum ar fi citit de pe un prompter nevăzut. Ceața vine dinspre Cordilieri și o să se îndesească, iar ploaia o să se potolească în orele următoare...

– Le-am pierdut urma, îl auzi pe Mokhtar, din spatele tufelor. Zici că s-au ridicat, amândoi, în aer.

Nu s-au ridicat nicăieri, dădu să zică Vladimir, dar nu scoase un sunet. De-acum, înconjura cu privirea tot ce era în jur. Pădurea, replica supărată a lui Ombelico, ploaia, căutarea – totul avea loc înlăuntrul *ochiului* său. Ochiul: îi era înzestrat cu o retină nemaipomenită, întinsă precum cerul cel nesfârșit, iar el însuși, Vladimir Sergheevici Perelman, privea întâmplările la care lua parte precum un dumnezeu mai mic: n-avea întreaga putere, dar de simțit, simțea orice. Poftim, o mișcare neașteptată! N-apucase să vadă sau să zărească ceva, dar se trezi că exclamă:

– Un șarpe!

Scoase satfonul din buzunar cu gesturi mecanice, ca împlinite de alt trup, și îndreptă camera spre o tufă deasă, *văzând abia atunci* șarpele ce i se îndrepta spre picioare, semn că trupul prindea din urmă, în sfârșit, întâmplările articulate în jur. Șarpele se deplasa, închipuind o suită de litere S ce luceau în clisa maronie de jos. Se strânse apoi într-

un cerc aproape perfect, pe un petic de iarbă mustind de apă, iar litera S se șterse. Apucându-și coada cu gura, încremeni în noua poziție, alcătuind un O fără cusur ce pâlpâia ca un neon defect. Vladimir fotografie șarpele: clac-clac-clac! Ombelico se întoarse dintre tufe și trase aer în piept, gata să strige ceva, dar cel ce strigă primul (luându-se prin surprindere) fu tot Vladimir:

– Atenție! – și izbi șarpele cu maceta (când o scosese din teacă?), retezându-l în plină săritură.

Litera O se șterse. Șarpele se zvârcoli. Capul verde, triumfiular, căzu într-o baltă, plescând, pluti câteva clipe, iar ochii lui aurii îl urmăriră pe Vladimir, curioși: De ce m-ai ucis?

– Un șarpe-minut, zise Ombelico. Atât mai trăiești după ce te mușcă. Dar știu că s’teți iute, *senhor*... cum de... cum de l-ați ochit așa de repede?

Vladimir ridică din umeri. Văzuse litera O, închipuită de șarpe, și simțise atacul – îi ghicise vibrația, simțise cum șarpele era gata să se destindă, pregătit să muște și să-și lanseze încărcăturile de venin, totul era prescris în stropii de ploaie, în crengile bătute de vânt și-n frunzele plesnite de măzărliche. Atacul făcea parte din acea clipă – era înscris într-o suită de întâmplări perfecte, îmbucate fără greș în momentele ce se scurseseră.

Iar João:

– Te pomenești că l-ați văzut pe amărâtul ăsta de șarpe la fel cum ați descoperit urmele lui François, o dădu el pe glumă.

– Ce urme? făcu Ombelico. I-ați văzut urmele, *senhor*?

Ce încercare mai e și asta? se întrebă Vladimir. Simțea privirile celorlalți ațintite asupra sa și se mută de pe un picior pe altul, neliniștit.

– De ce nu spui nimic, Volodia? întrebă Marusia.

– Ce să spun?

– Mie și lui João ne-ai zis că știi încotro au luat-o François și Kiauî.

– Era doar o părere... Habar n-am să citesc urme.

– Dar le-ați văzut?

Vladimir își țuguie buzele. Cum de-am ajuns să fiu așa de sigur de direcția în care au luat-o François și Kiaui? Încercă să-și reia gândurile: „François și Kiaui au luat-o prin stânga, pe lângă magnoliile alea pline de liane, peste care șiroiește apa...”, începui el, în minte, dar nu mai era în stare să-și dea seama cum de trăsese o asemenea concluzie.

– Ce știi eu despre pădure... zise în șoaptă, în timp ce-și repeta: ... au luat-o pe acolo, prin stânga, pe lângă magnoliile alea pline de liane... – nu, nu mai putea să reproducă propriile-i cuante mentale, cele ce prinseseră contur cu numai câteva minute în urmă.

– Erai *convins* că le-ai văzut urmele, făcu Marusia. Păreai foarte sigur pe tine, de ce nu te sfătuiești cu Ombelico?

...printre clidemii, spre magnolii, pe sub lianele alea subțiri... Dacă se gândea bine, atunci când vorbea cu sine însuși, ca tot omul, n-o făcea cu vocea aceea – n-o făcea cu niciun fel de voce, de fapt. De ce-o fi dat glas gândurilor mele? Cuvintele rostite schimbă totul, fir-ar să fie, iar eu... ce știi eu despre luatul urmelor? De ce m-am băgat unde nu-mi fierbe oala? Dacă am judecat greșit (mai mult ca sigur c-așa am făcut!) și acum îl încurc pe singurul dintre noi care știe să țină o urmă prin junglă?

– Cum să mă sfătuiesc eu cu Ombelico despre urme, Mașa? Dacă mă las dus de... of, știi că eu conving pe oricine, chiar și când n-am chef s-o fac! Dacă o s-o luăm pe un drum greșit doar pentru că *senhor* Mokhtar o să țină cont de ce spun eu? Spuneți-mi, ați văzut măcar vreo urmă în jur? se întoarce el spre pilot.

– Nu, dar asta nu e un motiv ca dumneavoastră să tăceți.

Azi suntem în 18, luna este a noua; dacă adunăm optsprezece cu nouă, obținem data nașterii lui François, iar numărul numelui lui Ombelico este cinci, deci aș putea să identific o progresie, 5 – 9 – 18 – 27, care...

– Serios vă spun, *senhor* Perelman, n-aveți niciun motiv să tăceți.

– Ba am, *senhor* Mokhtar. Eu v-aș propune, mai bine, să ascultăm de instinctul dumneavoastră, zise Vladimir, și încremeni în ploaie, privind în pământ.

Se tot gândea: Dacă o s-o luăm într-o direcție greșită din cauză că mă amestec? Dacă n-o să-l găsim pe François niciodată?

– *Senhor*, iertați-mă că vă spun, începu Ombelico, dar sunteți cam nebun. Înțeleg: vă e teamă pentru băiat. Dar, *pelo amor de Deus*, dumneavoastră ați simțit și șarpele ăla blestemat înaintea mea! Jungla, ascultați-mă pe mine, scoate câteodată din om niște puteri nemaiîntâlnite. Începeți să auziți altfel, vedeți altfel și adulmecați ca un prădător: vă faceți om la loc, înțelegeți? Spuneți-mi, încotro credeți că a luat-o băiatul? Eu și-așa n-am dat de nicio urmă.

Vladimir simți că i se rupe inima (dacă greșea?) și se uită cu coada ochiului spre magnoliile uriașe.

– Nu mai spuneți nimic, mi-e de ajuns, îl ghici Ombelico și, oftând (oare ce fel de bărbat o mai fi și ăsta?), se strecură printre clidemii, dispărând îndărătul copacilor noduroși.

– Să știi că am încredere în tine, Vova, îi șopti Marusia, zău că am.

Trecură câteva clipe. Ploaia se mai înmuiase. În schimb, norii coborâseră mult de tot, se târau prin coronament ca un tavan fumuriu, emițând rotocoale de abur. S-au făcut unsprezece grade și-o să se lase ceața, rosti Vladimir în minte. O să ningă. N-a mai nins de mii de ani în Amazonia. Apoi o să plouă, dar ploaia o să se oprească în orele următoare. Cu mult deasupra noastră, dincolo de nori, berzele zboară spre nord. Totu-i pe dos. Mi-e din ce în ce mai sete: am nevoie de șase sute cincizeci de mililitri de apă chiar acum.

Scoase sticla din raniță și bău cu nesaț.

– Am dat de urme, se auzi glasul pilotului. Iar tu, băiatul din FARC, adu-i ranița lui taica Ombelico, rogu-te... Ați avut dreptate, *senhor* Perelman. Nu știu cum ați făcut, dar am dat de urma băiatului. Uitați, pe linia asta au mers, le arată el clidemiile. Uitați cum sunt

lăsate tufele spre dreapta. Pe aici au trecut, da' nu mi-am dat seama din prima, *que porra...*

Ceilalți îi urmăriră degetul, dar nu zăriră nimic. Grăsanul îi aruncă lui Volodia o privire iscoditoare și, fără o vorbă, luă ranița de la João și-o porni înainte. Perelmanii îl urmară, numai tânărul rămase locului, privind în gol. Ceilalți trei nu-și dădură seama că rămăsese în urmă, până ce zgomotul pașilor lui grăbiți nu-i făcu să privească peste umăr.

Înlemniră. João nu alerga ca să-i prindă, după cum crezuseră – pusese capul în piept și-și răstignise brațele, tropăind încetișor, de parcă și-ar fi căutat un loc mai bun printre clidemii. Din haine și din părul ud leoarcă îi țâșneau scânteii care pocneau sec.

– Litera T, pufni Ombelico. Of, bine era să fi rămas la bomba lui Pombal...

Capitolul 34

În care Bangor și Vechi ajung față-n față.

Ai lăsat chei în oamenii toți de pe spectru, Bangor, dar acum (a mai fost, va mai fi) ei îmi dau semn unde ești. Sunt Vechi și te simt peste tot. Din maree-am venit să te caut și iată că te-am găsit! Era să m-atragi în capcană, dar ești prins, Krees netrebnic, ești prins, ești aici, unde ne-am mai luptat cândva, atunci când a fost, unde ne vom lupta și-atunci când va fi.

Te simt, Vechi/Cadran blestemat! Sunt aici. Te aștept.

Vin! Mă strecur în miliarde de oameni, în câmpii milioane, în construcții sute de mii și-n ape ca marea lichidă, mă dosesc în turnuri de control sute (of, câte cuvinte revin din a visului vreme), în cabluri pe unde-alearg-electroni, în cuvinte scrise, vorbite, sau doar transmise prin fibre. Sunt Vechi, iscodesc oamenii-n care te-ascunzi, la țintă-i trimit, iar pe tine te pândesc și te simt... Te propagi prin marea umană, alergi îngrozit, cauți loc de refugiu, dar n-o să găsești culcuș decât mai în adânc, în greu perceptibilul micro.

Sunt aici. Te aștept, câine-al Cadranului ce ești.

Iar eu am să vin, Krees smintit. Voi ai să profiți de prelingerea mea neștiutoare în micro, voi ai să-mi sigilezi undele în adânc, în celule, nuclei și spirale... Dar eu/noi, Vechi și Cadranul, suntem răbdători, căile-ți toate le închidem, te cercetăm și acum, și-atunci când a fost, și-atunci când va fi. Ființă ce iubești partea, individ ce-ți dorești indivizi – crezi în oamenii-

aceștia haotici când, iată, 'n-afara lor așteaptă semne nenumărate, semne nemaisfârșite: ele țin loc de orice. N-ai avut în tine puterea să simți semnul deflagrației-mamă și nici pe-al luminii din gazele moarte, nu pricepi 0 și 1, nu pricepi, nu, nu pricepi și mai spui că m-aștepți? Tu, Bangor, zis Locuiesc? Voiai să mă strecor după tine în tot ce e om, să mă prinzi înăuntru, iar tu dup-aceea să fugi? Ei, bine, n-am să cobor după tine (dar asta-i doar o minciună de luptă!), nu mă preling în spirale, celule, nuclei, de-acî te atac și te-asediez, în ei te zdrobesc, în oamenii toți! Ești aici?

Sunt aici. Nu ataci? Sunt Bangor, din neamul Matricei, răătăcesc peste tot, de maree-omenească emis. Atacă! Sunt în oamenii toți. Îmi dai semn c-ai simțit cheia străveche... Întreabă Cadranul, întreabă-te acum, dar și când ai fost și când vei mai fi, întreabă de lupta noastră de-acî, de pe-al treilea spectru din Druus. Îți simt condensarea – fii blestemat! – ești Vechi și știi prea puține cuvinte. Te simt cum te-aglomerezi în jurul străvechilor chei, acolo, în jungla aceea, Cadran/Vechi/neam Unu ce ești! Visezi că totul e Unu, dar niciodată n-a fost așa, nicicînd nu va fi. Cândva, vibrația ta cea zăludă și năpustirea pe urmele mele, furie se numea, mînie și-nverșunare – așa le spunea în al visului timp. Te las să te zbați, te las să-mi dai roată, adunat doar acolo, în jurul vechilor chei Krees. Eu sunt peste tot și-emît fără preget, alegînd un om rătăcit, un biet individ, unul singur, să dea mesaj nevăzut, să scrie povestea războiului nostru, pentru Matricea mea și a ta și a vremii din vis. N-ai să-l percepi, nu și pe-acesta, Cadran nevolnic ce ești. Trufia ta mare uită mărunțul – ai să pierzi, ai să pieri, ai să plîngi după ieri! Căci eu, Bangor, zis Locuiesc, sunt aici și te-aștept. Sunt în ei, chiar în oamenii ce știu cheia străveche, în ei ne-om bate de vrei, sau ne-om bate afară, în aer, în apă, în litere, sau în cuvinte, oriunde vei vrea – ai să pierzi, ai să pieri, ai să plîngi după ieri!

Capitolul 35

O dispută aprinsă.

– Vă rog să mă iertați, bâigui João cu glas stins.

Îndoit din șale, se sprijinise de un copac și vomită din nou. Ickea de ziceai că-și dă duhul. Buimac, dădu să se apuce de o liană.

– Nu pune mâna! strigă Ombelico. E otrăvită.

– Iertare... îngăimă tânărul. Am greșit...

– Ce să iertăm, nebunule! Ia-uitați, făcu semn grăsanul spre balta de vărsătură de la picioarele lui João. A mestecat coca până l-a luat dracu'!

– Mestec coca de la douăzeci ani și n-am mai pățit... așa ceva... Am luat chiar și chestii mai tari... dar n-am... pățit ca acum. Am obosit ieri... prea tare... am mers prea mult... iertați-mă.

– Vai de capul tău, frățioare, ești nebun, nebun cu acte! Uite câtă coca ai băgat în tine. Dacă n-aveai telefonul ăla nenorocit de la prietenii tăi roșii de la Moscova (scuzați-mă, se întoarse spre Perelmani), zău că te lăsam aici.

João vomă din nou. Amețise ca naiba. Îl lăsaseră puterile și abia mai vedea. Îl auzi ca prin vis pe Vladimir cum îi lua apărarea și dădu să-

l oprească – era un Maltese, fir-ar să fie, putea să se descurce și singur. O s-o dea pe glumă și-o să cadă la pace cu Ombelico, fără scandal.

– Dar v-am spus că nu mă refeream la dumneavoastră, *senhor* Perelman, se apăra grăsanul. Sunt sigur că dumneavoastră nu sunteți un roșu.

Ce naiba? se întreba Vladimir. Se uită la ceilalți: îl urmăreau, cu toții, de parcă-l ascultau plini de interes.

Iar pilotul:

– OK, OK, dumneavoastră plătiți, se îmbufnă el. Când am venit la hotel, mestecam coca, recunosc, dar trebuia să-mi revin din beție. Altminteri, nu iau coca niciodată, se explică el, în timp ce Marusia îl privea pe Vladimir într-un fel de care el, Vladimir, aproape că nu-și mai amintea.

De zece ani nu-l mai privise așa, cu zâmbetul acela surprins, ieșit din... ah, din străfundul sufletului, după cum se zice... De fapt, se întreabă Vladimir, care zece ani? Nu m-a mai privit așa de când o duceam în șantierul naval, amăgind-o cu povești despre călătorii pe care nu credeam să le fac vreodată. Încă de-atunci mi-era o frică sfântă de junglă, mi se umezeau palmele când mă gândeam la pădurea asta nesfârșită, recunosc el, în sfârșit. Era prima oară când avea curajul s-o facă.

– ...crede-mă, Ombelico! i se păru lui Volodia că aude un glas *extrem* de familiar.

Se uită la ceilalți – niciunul nu vorbise.

– Atunci am să vă rog, răspunse Mokhtar aceluia glas, dar susținând privirea lui Vladimir, am să vă rog să stați dumneavoastră cu ochii pe el, *senhor* Perelman. În ce mă privește, eu n-am nevoie decât de telefonul lui.

– Vă rog, vă rog, interveni João. Nu vă certați pentru mine... E doar vina mea... Dar l-ați văzut pe Ombelico... Era nervos... spunea că merg prea încet, iar eu eram obosit. De-aia am luat coca. Mi-era

rușine să tot rămân în urmă.

Din nou, se uitară la Vladimir. Mașa își dresese glasul, încuviințând, și se dădu lângă soțul ei, de parcă voia să arate că-i susține punctul de vedere. Iar Ombelico, pufnind:

– În regulă. Înțeleg perfect, *senhor* Perelman.

Supărat, o luă înainte. Se mai opri o dată, ca și cum i-ar fi stat ceva pe limbă, dar tăcu și strânse din dinți: uite ce-i făcea un amărât de *viado*, și nici n-aveai ce să zici, căci el era cu banii... Aranjându-și ranița, pilotul porni la drum, urmat de ceilalți. Marusia îl strânse de braț pe Vladimir și-i șopti: „Bravo, un om e mai important decât un amărât de telefon, ai avut dreptate să-i ții partea.”

Vladimir scutură din cap, cum că e-n regulă, asta e, dar nu spuse nimic. Era curios dacă Mașa o să răspundă și ea unor vorbe nerostite. Trecură câteva clipe, ea continua să tacă, iar Vladimir răsuflă ușurat. Cum am făcut chestia asta? se tot întreba. Ar trebui să mă sperii, de ce nu mă sperii?

Nu mă sperii, n-am de ce, își spuse. Nici de junglă nu-mi mai e frică. Acum sunt aici, merg prin ea și nu-mi mai e frică.

Satfonul lui João piui scurt. „Atendie“, scria pe ecran, „kamanekatziile kd peste tat. Kestia q baloanele rașii e ff bona.”

– Bine că măcar Lionel mă apreciază! comentă pilotul, posomorât, și porniră din nou. Merse ce merse, apoi dădu din cap, zâmbind. După o vreme, privi îmbunat peste umăr, spre Marusia: Ei, ceva-ceva idei mai am și eu, nu-i așa, *senhora*?

Așteptă fără să se miște, privindu-l pe Vladimir drept în ochi, iar chipul i se lăți într-un surâs recunoscător, de parcă ar fi primit răspunsul pe care Vladimir nu i-l dăduse niciodată.

– Trebuia să vă împac, Vova, îi strecură Marusia după ce o luară iarăși din loc. Doar nu voiai să umblăm supărați prin pustietatea asta.

– Bine, bine, făcu Vladimir.

Ea când o fi vorbit cu Ombelico? se întrebă, că nici pe ea n-am auzit-o.

– Știi ce mi se pare ciudat? continuă Mașa. Mesajele lui Lionel sunt încă pline de greșeli. Cu toate astea, noi vorbim absolut normal.

Ce naiba i se pare ei normal? se întrebă Volodia, mai ales că Mașa vorbește din nou, cu aerul că-i răspunde la ceva:

– Corect, ai dreptate. Noi îl căutăm pe François, restul nu contează.

Restul nu contează, da, da, iar mie nu-mi e frică, își zise Volodia, deloc nu-mi e frică. Eu spun ceva, dar nu trebuie să știu ce spun, poate că nu e important să știu. Important e că sunt opt grade Celsius, că vântul bate tot dinspre vest, că o să fie și mai frig. E atât de frig, încât rândunelele și berzele îngheață când poposesc pe malul bălților. Cum se chema povestea aceea a lui Oscar Wilde?

– Hai mai repede, îl auzi pe Ombelico.

Se grăbi să-l prindă din urmă. Se răcorea. Ajunseră într-un crâng de bananieri îndesați unii în alții, din care cobora o urzeală de liane groase, răsucite în fel și chip. Ploaia o dăduse într-un fel de lapoviță (Ombelico înjură sănătos, văzând asta) și frunzele uriașe ale copacilor se îndoaiau deja, îngreunate de zloată. Sunt opt grade Celsius, își spuse Vladimir. I-am vorbit lui Ombelico, dar nu mi-am auzit glasul. Marusia a vorbit și ea, dar nici pe ea n-am auzit-o. Așa sunt scrise clipele astea – fără nevoia ca eu să aud tot ce se vorbește. Ombelico ne deschide calea cu maceta, căci iată, lianele s-au îndesit! Hm, s-au făcut șapte grade și jumătate Celsius. O să mai ningă preț de un sfert de oră. Undeva, în India, are loc un cutremur, iar pe submarinul lui Lionel nimeni nu se mai înțelege cu nimeni. Sunt obosit, o să am nevoie de un popas, cât de curând.

– Poftim! Zăpadă! făcu grăsanul. Vine sfârșitul lumii, João... De-aia te-au trimis aici amicii tăi? râse el strâmb.

– Ei au nevoie totdeauna de martori, îi făcu tânărul cu ochiul. Vrei să te ajut cu maceta?

– Deocamdată mă descurc. Când n-oi mai putea, îți fac semn. Întâi

de toate, revino-ți, naibii!

– Păi... mi-a trecut. Răcoarea mi-a făcut bine.

– Ți-a trecut pe dracu'! Te dai mare. Nu trebuia să bei și cafea dac-ai luat coca.

João își dresese glasul. Încă simțea gustul vomei. Dădu să-și aprindă o țigară, dar îl apucă greața. Scurpă într-o parte, respiră adânc și-și potrivea pasul după ceilalți. Pădurea era mai luminoasă, plină de puiet, tufe și arbori scunzi. Se mergea mai ușor. João se apropie de Vladimir:

– Vă mulțumesc, domnule Perelman, îi șopti. N-o să uit niciodată că mi-ați luat partea. M-aș fi descurcat și singur, fiți sigur, dar ați intervenit pentru mine într-un fel de-a dreptul... dezinteresat. Asta spune multe despre dumneavoastră. Pe de altă parte, sper că înțelegeți... Ce trăim noi acum, cu greșelile astea... N-are legătură cu niciun ideal politic, iar misiunea mea e exclusiv tehnică... Cât despre telefonul meu, făcu el semn spre raniță, vă dați seama, nu e decât un instrument.

– Lucrurile astea sunt prea încurcate, João. După cum i-am spus și Mașei, eu vreau doar să-l găsim pe François.

– Vă înțeleg, vă înțeleg... N-aș dori să credeți, însă, că profit de... necazul dumneavoastră... hm... ca să fac o propagandă despre care știu (o știu prea bine) că vă e străină, ba chiar că vă enervează...

– João, nu-i nevoie să te scuzi.

– Vreau să spun că, pe de altă parte, nici nu-s în stare să-mi pun stavilă gurii. Vorbesc prea mult.

– Dragul meu, ești un om liber, de ce te justifici?

– Păi, v-am cam băgat la înaintare, *senhor*. Mă simt un pic vinovat pentru disputa de mai devreme. Ombelico m-a luat la ochi, dar vă rog să mă credeți, problema pe care o trăim acum e generală. Chestia asta cu literele se întâmplă peste tot – chiar n-ați remarcat-o?

– Nu prea. Mașa m-a tras de mânecă, dar eu... cum să zic... parcă i

se întâmpla altcuiva, înțelege?

– Așa, așa... Ni s-a explicat, la Centrala din Rio, că lucrurile pot să stea și așa. Sunt oameni care, pur și simplu, trec cu ușurință peste... modificările astea. Atenție, sublinie el, nu mă refer la acea ușurință care-i transformă pe oameni în ființe superficiale. Dumneavoastră, știu bine, nu sunteți așa.

– Ba, poate că sunt. Uite, chiar și acum, după ce-am văzut și-am auzit toate astea, mi-e greu să înțeleg. Nu pricep cum de se întâmplă așa ceva. Poate că e doar o...

– O iluzie? îl încercă João.

– O iluzie, dacă zici tu. Cîstit să fiu, însă, nici nu știi cât m-aș bucura dac-ar fi o iluzie... cum să-i spun... *adevărată*, de neclintit.

– Serios?! Și de ce, mă rog?

– Eh, așa sunt eu. Ori de câte ori mă ciocnesc de un mister, îmi doresc să aibă puterea unui adevăr științific, dar, cu toate astea, să rămână mister și să nu-l dezlege nimeni, niciodată. Misterul mi se pare o poartă spre... of, hai s-o lăsăm baltă. Încep să vorbesc prostii, își aminti el de vechile discuții cu Sidorin și cu Islavin.

– Ba nu, *senhor* Perelman, ba nu, se însufleți João. M-ați făcut curios, căci am și eu ideile mele despre mister, știți? Eu cred că de prea multă vreme am fost amăgiți să abandonăm misterul, să-l azvârlim, așa, ca și cum ar fi un gunoi, în ceea ce establishmentul ne învață că nu-i decât naivitate, ca să nu-i spunem prostie. Dar ce ne oferă establishmentul în loc? Ce? vă întreb... Ne oferă doar rațiunea, *senhor* Perelman, nimic altceva... Iar rațiunea, vedeți dumneavoastră, rațiunea nu e, până la urmă, decât un instrument al claselor exploatoare. Uitați-vă la Ombelico!... Da, frate, despre tine vorbesc, zise João, văzându-l pe grăsan că întoarce capul.

– Vezi ce zici, că-s cu bleaga pe tine!

– Las' că nu te bârfesc prea tare... Așadar, *senhor* Perelman... Vorbeam despre Ombelico al nostru, un grăsan, după cum vedeți... El e un om de ispravă, pilotează avioane și se pricepe se găsească

urme în junglă, numai că cei ce hotărăsc pentru noi toți l-au învățat să gândească într-un anumit fel și numai în acel fel. Ca el, ca grăsanul nostru, sunt mulți, iar posesiunea, vedeți bine, îi încheștează, îi prinde în capcană, îi transformă în sclavi, îi obligă să calculeze tot timpul, să-și plănuiască ratele la casă, la mașină, să-și drămuiască viața, mâncarea, plăcerile, tot! Iar eu vă întreb: ce e rațiunea, dacă nu instrumentul posesiunii? Rațiunea dă viață proprietății, *senhor* Perelman, de-aici și opțiunile mele, care l-au scos din sărite pe Ombelico...

– De-asta mi-era frică, remarcă grăsanul. Oriunde m-aș duce, dau de unii care-mi țin prelegeri. Erai mai haios când dădeai la boboci.

– Ascultă-mă până la capăt, prietene, că s-ar putea să-mi dai dreptate.

– Eu te ascult, dar nu știu la ce folosește ce spui.

– Ba, folosește, îi sticliră ochii tânărului. Dacă tu sau alții ai înțelege că rațiunea te ține captiv, ai face primul pas ca să te eliberezi.

– Sunt liber, frățioare, m-ai văzut doar.

– S-o crezi tu! Rațiunea e idolul tău, Ombelico... Defilează peste tot, prin cărți, reviste, tratate, televizoare, pe panourile publicitare, ba chiar și în manualele tale de pilotaj. Te uiți la ea și-ți spui: eu, Ombelico cel gras, sunt părtaș la adevărul din jur, zău că-l înțeleg! Și-ți mai zici, preamărind aceeași rațiune: uite, am instrumentele necesare ca să mă mișc în lume. Ce-ți pasă ție că misterul zace jos, într-un colț, uitat de toți? Nu mă învață nimic, misterul ăsta, nu-mi folosește la nimic, îți zici tu, așa că-l mai răpui o dată, fără să-ți pese, și te încolonezi alături de ceilalți. Un mall n-are nimic misterios în el, cum n-au nici bordelurile, nici croazierele de lux și nici BMW-urile turbodiesel... Cu toate astea, tu la ele visezi, din cauza lor te canonești, și tot din cauza lor, ascultă-mă pe mine, s-a făcut praf și simțul dreptății; ai ajuns să-ți spui că inechitatea socială e o necesitate, un motor al progresului, uite unde te-a adus rațiunea... În schimb, iertați-mă că șarjez, îi luă el martor pe toți, în schimb, misterul e democratic, revelația e singura care ne face egali, fără deosebire, în timp ce logica e doar o amăgire care ne deturnează de la lupta de clasă. De fapt, rațiunea e arma care justifică de ce unii au

tot dreptul să stea în capul mesei, în timp ce altora nu li se permite decât să-i slugărească pe cei dintâi. Din cauza asta, iertați-mă că insist, *senhor* Perelman, dar sunt extrem de curios să aflu ce fel de poartă este misterul pentru cineva ca dumneavoastră...

– Doamne, câtă coca ai băgat în tine, exclamă Ombelico. Nu luați seama la el, *senhor* Perelman, e drogat!

Vladimir se scărpină în cap. Ombelico pășea cu fereală, așteptându-i răspunsul, la fel și Mașa. Erau șapte grade și jumătate, lapovița se transformase din nou, în ploaie, iar cineva vorbise cu câteva minute în urmă, lângă el, cu un glas din care Vladimir nu auzise decât trei cuvinte mari și late. Mergeau printr-o mlaștină. Undeva, în pădure, se afla fiul lui. Mirosea a pământ ud learcă, iar în Sahara, știa prea bine, se pornea chiar atunci o mare furtună de nisip. Mda. Toate lucrurile astea camuflau ceva, ziua de azi era plină de semne. Suntem în ziua a optsprezecea, a lunii a noua, iar cele două numere adunate dau data de naștere a lui François – ziua de azi ar trebui să-i poarte noroc. Dacă-i răspund acum lui João și dacă sunt sincer cu el, chiar cu riscul de a părea ridicol, o să officiez sacrificiul verbal, arderea de tot prin conversație, cea de care François are nevoie atât de mult, oriunde ar fi.

Vin după tine, François.

– Misterul e poarta spre nemurire, începu Vladimir, toți ai mei au crezut așa. Jinduiesc după el, căci dacă vreodată îl voi vedea întrupat, voi căpăta curajul să mă îndrept spre moarte. Dacă ar căpăta formă și minunea ar ființa cu adevărat, aş primi dovada că nu sunt doar sclavul substanței și al rațiunii despre care vorbeai – misterul devenit realitate ar da sens vieții de apoi. Din păcate, n-am putere să cred în mistere sau în minuni, cu atât mai puțin în dumnezei de orice fel și, în consecință, mi-e frică de moarte... Ceea ce mi-ați istorisit voi despre litere e tot un astfel de mister, numai că eu nu *pot* să-i înregistrez valoarea – nu particip la el, parcă nici n-aș face parte din pățania asta cu cuvintele greșite. Sunt doar un *innocent bystander*, mă simt ca și cum aş citi un text sau aş vedea un film cu acest subiect. Of, João, ai în față un necredincios pursânge: nu pot să cred fără dovezi și mi-e ciudă din pricina asta! Așa că, decât să iau de bun ce-mi spuneți, prefer să închei discuția... Îmi zic: poate că João, poate că Mașa, poate că voi și cei ca voi (inclusiv

Lionel) sunteți nebuni.

– Dar suspendați-vă scepticismul, *senhor* Perelman, măcar pentru câteva minute... Dați-vă frâu liber... Acceptați că lucrurile sunt altfel.

– Mă străduiesc de mult, João. Nu iese nimic.

– Mai încercați. E ca și cum cineva ar fi pus la cale un mare experiment, iar dumneavoastră l-ați trăi în direct – profitați de el! Știți cât de mulți universitari, și de la dumneavoastră de acasă, dar și din State – vorbesc de universitari, repet, nu de oamenii de pe stradă –, știți cât de mulți universitari au luat legătura cu ocultiști ca să găsească o explicație pentru cele ce se petrec acum? De unde vin greșelile astea? se întreabă toți. Ce e cu ele?

– Cunosc mulți universitari cu damblale ocultiste, remarcă Vladimir.

– Serios? se miră Marusia. Și le-au dat ocultiștii vreo explicație?

– Poftim! pufni în râs Vladimir. Mașa este, și ea, universitară, dar iată o că vrea să pescuiască în ape tulburi...

– Ba, se apără ea, științific e să ții cont de toate punctele de vedere.

– Ce vorbești? o luă Volodia de sus. Științific e să nu ții cont de mai multe ipoteze decât sunt necesare.

Vladimir și João râseră, dar Marusia nu mai era atentă la ei. Brusc, se simți observată și, ridicând ochii, zări o maimuță urlătoare care o urmărea dintr-un bakuri înalt.

Se uită la mine pentru că așa vrea sau doar din reflex? se întreabă. Gândul o luă prin surprindere – de unde-i venise? Privi maimuța și-și dădu seama că totul se trăgea de la ochii ei galbeni, inerti. Maimuța, neagră, mărunță, avea un cap leonin și o blană ciufulită. Continua s-o urmărească pe Marusia cu ochi fără vlagă. Deodată, se repezi printre crengi, dar se opri după numai câteva salturi.

Ochii îi erau ațintiți tot asupra Marusiei.

– Cunosc câțiva universitari din Piter, relua ea, trăgând cu coada

ochiului la maimuță, extrem de... destupați. Realști, dar cu mintea deschisă, înțelegi? Eram curioasă să aflu dacă ei au ținut cont de ocultității despre care vorbeai.

– Ah, nu știi... Anecdota cu ocultității era un fapt divers, atâta tot. Speram să-l... dezghețe puțin pe *senhor* Perelman, iertați-mi îndrăzneala. Ce știu eu cu siguranță e că, inițial... hm... colegii dumneavoastră apropiați Kremlinului (nicidecum cei de la Petersburg) considerau că modificările astea sunt un fel de armă scoasă la iveală de NATO...

– Hei, cei despre care vorbești nu sunt colegii noștri, îl făcu atent Marusia. Tu te referi la complexul militar-industrial, iar acolo nu sunt colegii noștri. Nu vor fi niciodată. Nu ei!

– Of, *senhora*, nu voiam să vă amestec cu toată lumea, dar tovarășii din Centrală ne-au transmis că...

– Dumnezeu, se înfurie Marusia, tu n-ai aflat că URSS nu mai există? Ce tovarăși din Centrală? Ce *tovarăși*? Cu cine naiba te întâlnești tu, João? Cine, ce-ți bagă în cap? Gata, s-a terminat cu visul de aur al omenirii – s-a ales praful de el!

– *Senhora*, așa o fi, dar eu încă mă gândesc la el. La vis, adică. Îmi pare rău după el și nu sunt singurul.

– Hai să-i luăm telefonul și să-l lăsăm să se descurce singur, zise Ombelico. Omul ăsta nu suge atâta coca degeaba. E dus.

– Nu sunt dus, Ombelico. Acolo, făcu el un gest spre sud-est, spre orașele mari de pe coastă, acolo se întâmplă lucruri tare ciudate din cauza cuvintelor greșite, iar noi, grupul nostru din Rio adică, ne gândeam că avem de-a face cu *ceva* ce urmărește să perturbe comunicațiile. Tuturor ni s-a părut ciudat că povestea asta s-a declanșat tocmai acum, când situația s-a încins în Orientul Apropiat.

– Situația e mereu încinsă în Orientul Apropiat, remarcă Marusia.

– Așa e! Drept care le trimit tuturor politicienilor din lume un gest ecologico-proletar, făcu João, împungând aerul cu degetul mijlociu, iar pentru o fracțiune de secundă, degetul lui întins și drept păru să

emită un halou luminos.

Litera I, le trecu tuturor prin cap.

– Dacă-i vorba de politicieni, râse Marusia, atitudinea ta e OK, avu ea inspirația să încheie cu gestul în care arătătorul și degetul mare închipuiau litera O... Îi privi cu toții degetele – nimic! Hm, se supără ea, la mine nu vrea... Of, João, schimbă ea vorba, habar n-ai care-i treaba cu proletariatul... În cărțile și articolele pe care vi le-a trimis Centrala, cum îi spui tu, nu sunt nici Gulaguri, nu e nici frig în case, nu sunt nici crize alimentare, nici de spațiu locativ. Comuniștii din cărți sunt niște masculi veseli, preocupați doar să fumeze și să dezbată principii, nicidecum să-și deporteze rivalii. Femelele comuniste au sânii mari, au ceva viril în priviri și-i pun pe burghezi cu botul pe labe, una-două. Nici ei, nici ele nu sunt grași, nu bârfesc, nu divorțează și nu consumă alcool, iar statuile lor arată ca scoase direct din sălile de bodybuilding. Pentru cine n-a trăit alături de ei, activiștii de partid înseamnă o armată de Iisuși musculoși, ieșiți în lume la vânătoare de speculanți. Ce să-ți zic? Bucură-te că n-ai trăit cu frica-n sân în prima țară comunistă din lume.

– Să știți că nici la Rio nu e parfum, se înnegură João. Poliția ne arestează și nu doar pe noi, comuniștii, după cum are chef. Oamenii sunt... *menținuți* în *favelas* cu bună știință, fără medicamente și fără servicii sociale, mănâncă doar ce apucă, fac trafic, fură, se prostituează... Mulți n-au un acoperiș deasupra capului, copiii n-ajung la școală, iar cei ce-o fac au tot mai puțin de învățat. În schimb, află de mici ce bine e să se vândă pe bani și mai află că asta înseamnă libertate și că ei ar fi, din cauza asta, totuna cu cei ce-i calcă în picioare. Toți s-au trezit cu internet pe telefoane, ca să cârâie și să-și trimită poze: cine mai e ca noi, își zic, avem prieteni, ne vede lumea, suntem *bazați*... Cât despre alegeri...

Marusia făcu un gest de lehamite: se săturase de discuțiile astea. *Glasnost*, *perestroika*, prăbușirea comunismului, neocapitalismul, Rusia care privise în anii '90 în pământ, China care escalada iar istoria, Brazilia ce-și făcea loc cu coatele în realitatea financiară, India ce prospera pe seama amărăților care locuiau câte șapte-opt în cameră, Putin care se încăiera cu oligarhii ca să-și marcheze teritoriul...

Poate că João avea dreptate: poate că lumea merita o nouă revoluție – ba chiar și-un război, fie unul care începea cu litere scrise și pronunțate greșit... Un război-scavenger, un *gangbang* global: o lua din loc cu vorbe batjocorite și se încheia cu marea curățenie generală *postcoitum*... Bine că zilele astea o prinseseră departe de lume; nu voia să trăiască pe stradă prevestirea dezastrului, n-avea chef de un pișicher ca Dumnezeu, care-ți încurca limbile înainte să-ți dea una-n cap...

... m-a prins oboseala din urmă sau sunt de-a dreptul tâmpită? se întrebă. Căută maimuța din priviri. N-o mai zări.

– Nu-mi mai spune de comuniști, João, zise ea. Dă-i naibii. Spune-mi doar ce concluzii au tras universitarii! Cine a pus la cale porcăria asta? Americanii? Noi? Chinezii?

– Comuniștii? Capitaliștii? Al-Qaeda? Jidanii? puse grăsanul paie pe foc.

– Cică nimeni, făcu João. Toți au aceleași probleme... Radiourile, ziarele, telefoanele, televiziunile și internetul – toate merg ca dracu'. Trăim apocalipsa typo.

– Și nu numai, se trezi vorbind Marusia.

Brațul i se mișcă de parcă avea o vrere numai a lui, se întindea alene, căutând în frunziș o țintă nevăzută. Mâna avu o ezitare, de parcă nu știa ce să facă, după care degetul i se aținti spre trunchiul unui arbore-de-cauciuc.

Maimuța urlătoare scoase capul dindărătul copacului. O privea pe Marusia fix ca acum câteva minute. Simțindu-se urmărită, își dădu drumul pe o cracă mai joasă, care atârna deasupra femeii. Odată ajunsă acolo, se ghemui ciudat, poziționându-și trunchiul paralel cu solul și sprijinindu-l pe coapse. Genunchii îi erau îndoiți la nouăzeci de grade, iar gambele îi erau perfect verticale. Își săltă coada oblic deasupra trupului și-o înclină până deasupra capului.

Înfățișa cifra 4, iar trupul i se înfășa, încet-încet, într-un halou luminos.

Bărbații se năpustiseră s-o fotografieze. În clipa aceea, telefonul Marusiei dădu un piuit scurt. Primise un e-mail.

– Ai semnal?! se miră Vladimir.

– Să știi că am, se zgâi ea în satfon. Din păcate, nu-i decât o reclamă.

– Dumnezeuule mare, făcu João, nici acum nu se lasă...

Își continuară drumul, croindu-și calea printre liane și ferigi uriașe. După vreo jumătate de oră, Marusia pretinse că are nevoie de câteva minute de intimitate – le făcu semn celorlalți să se îndepărteze, iar ea se retrase la adăpostul copacilor. Bărbații se opriră la o distanță apreciabilă, dar nu într-atât de mare, încât femeia să nu le audă brichetele scăpărând și râsetele. „E mai ușor să fii bărbat, aici, în junglă”, chicoti Ombelico, „nu mi-o luați în nume de rău, *senhor...*” „De ce să ți-o iau?” râse Volodea. „Și eu fac pipi din picioare.” João râse și el și le dădu dreptate. Oare João și Ombelico chiar nu se sufereau? se întrebă Mașa. Pufni. Se mai uită o dată spre ei și, fiind sigură că n-aveau cum s-o vadă, scoase telefonul din buzunar și deschise e-mailul primit.

Capitolul 36

*În care aflăm ce fel de om e fostul iubit al Marusiei.
Jocuri la Kremlin.*

Dragă Mașenka, începea mesajul, poate că nu ți-aș fi scris niciodată dacă nu se întâmpla nenorocirea asta (la tine cum e?) cu literele... Dar ea s-a întâmplat. Așadar: aveam de ales? Ne desparte o distanță prea mare, iar eu n-am cum să vin să te văd; pe de altă parte, mă tem că în curând n-o să mai fiu în stare să-ți vorbesc sau să-ți scriu, așa că profit de armistițiu: de câteva ore vorbim și scriem omeneste, prin urmare mă grăbesc să-ți trimit această misivă (lol).

Norocul meu că nu ți-am rămas dator cu nimic! Îmi zic, bătrânește, ca înainte de marele rămas-bun, dar am ghinionul că încă mă gândesc la tine într-un fel nepermis. Iată de ce mă văd obligat să-ți împărtășesc anumite lucruri repede-repede, cât mai pot s-o fac.

Încă ceva. Nu știu dacă acolo unde ai ajuns tu e nevoie de atâtea cuvinte, dar aici, acasă, mai bine de 90% din situații sunt rezolvate prin vorbe de toate felurile, îți amintești? Ei, bine, din pricina literelor care au luat-o razna, cam tot ce înseamnă viață la noi s-a gripat. Ca să înțelegi mai bine, află că în ultima săptămână, abia am fost în stare să dau dispoziții coerente firmelor mele din Siberia, motiv pentru care directorii mei s-au bălbăit mai rău ca niciodată. Cineva trebuia să repare brambureala, așa că am fost nevoit să mă duc la Iakuțk în persoană, dar chiar și așa am trecut prin greutăți

cumplite: fără relațiile pe care le am la nivelul cel mai înalt în aviația noastră militară, n-aș fi ajuns acolo nici până acum. Cât despre zbor, ce să-ți zic... Era să pierim cu toții pentru că, pur și simplu, ne-am rătăcit deasupra taigalei. Am rămas fără GPS, legăturile radio au căzut (chit că zburam cu un prototip IL-112, doidora de *hi-tech*), kerosenul se termina văzând cu ochii, iar pilotul nu era în stare să găsească un loc de aterizare. Am avut un noroc chior, Mașa: pilotul a descoperit (în timp ce planam fără motoare!) o pajiște lungă și îngustă, doar puțin înclinată într-o parte, în mijlocul unei păduri de pini.

Am aterizat forțat în ultima clipă.

Pajiștea, să nu râzi, era plină de oi. Avionul a fărâmat niște garduri înalte de lemn, a spulberat câteva animale, după care a capotat și a luat foc. În bulibășeala aia teribilă, m-am lovit la cap și am leșinat. Mi-am revenit doar când doi bărboși se chinuiau (ah, ce m-am îngrășat!) să mă tragă afară din avion. Da, așa să știi, erau doi tineri bărboși, și prima dată am crezut că erau preoți, ceva. În jurul meu (câteva clipe am crezut că visez), alți bărboși îi scoteau dintre resturile aparatului pe nefericiții mei tovarăși de zbor, iar după ce ne-au întins pe pajiște, avionul a pufnit sec, din toate încheieturile, și l-au cuprins flăcările din bot și până la coadă.

Am leșinat.

Mi-am revenit după vreo cinci minute. Eram tot pe pajiștea aia, numai că fusesem târât, alături de ceilalți, departe de avionul care ardea din rășputeri. Oile pășteau fără grijă, iar bărboșii se uitau urât unii la alții. Nu-și vorbeau, nu se amenințau, dar simțeau că aveai de-a face cu două grupuri ce nu se aveau bine și că doar accidentul îi adusese împreună. Ce-i drept, unii colaborau, ca să zic așa – se chinuiau să-i ajute pe răniți, îi așezau mai bine, îi spălau, își rupeau bluzele și-i pansau, na, făceau ce se face în caz de accidente, dar nu-și vorbeau unii altora nici morți. Încă nu-mi era clar ce se petrece și am dat să mă ridic, ocazie cu care m-am prins că sunt plin de sânge. Eram amețit și nu mă țineau picioarele, mă simțeam ca după knock-outul ăla nenorocit pe care mi l-a administrat Sorokin, nu știu dacă-ți amintești, că nu mai eram împreună.

Bărboșii s-au repezit la mine, m-au forțat să mă întind, unul din ei

mi-a adus apă și m-a spălat pe față.

– Unde suntem? am întrebat, dar bărbosul mi-a făcut semn să tac și a continuat să mă curețe.

Doi dintre tovarășii mei muriseră, iar cei ce ne salvaseră se uitau la ei, neștiind ce să facă. Parte dintre bărboși vorbeau între ei într-o limbă pe care n-o pricepeam, gesticulând intens. Până la urmă, unul care vorbea rusește și unul care vorbea în limba aceea necunoscută s-au apropiat și au schimbat câteva cuvinte, în șoaptă. Nu-i auzeam, dar mi-era clar că vorbeau despre noi, parcă negociau ceva.

– Sunteți militari? m-a întrebat unul.

– Doar unii, am zis. Eu nu sunt.

– Bine.

Îi spuse chestia asta celui care negocia, iar acela se apucă să-i dea o explicație lungă celui cu care discuta în șoaptă. Argumenta, numărând pe degete, iar interlocutorul îl privea, încruntat.

– Câți au murit? l-am întrebat pe bărbosul de lângă mine.

– Prea mulți. Doi.

– Restul sunt întregi?

– Restul au avut noroc, cred. Să vedem cum vă cărăm până sus.

Cei ce negociaseră își întoarseră brusc spatele, iar cele două grupuri se despărțiră fără să-și ia la revedere și fără să se privească. Cei ce nu vorbeau rusa săltară oile moarte în spinare și-o luară la vale, iar ceilalți se apucară să ne târască, pe toți cei din avion, vii și morți deopotrivă, la deal.

– De ce-au plecat? am întrebat, petrecându-i cu privirea pe bărboșii care se duceau în vale. Ajunseseră la marginea pajiștii și treceau printr-o poartă deschisă larg, pe care au avut grijă s-o încuie cu un lacăt barosan înainte să dispară în pădure. Cine sunt? Vreau să le mulțumesc.

– Le mulțumiți mai încolo. Acum vă ducem la noi. Nu vă ridicați! N-o să facem bilanțul, parcă așa se spune, decât după ce-ajungem sus.

M-am lăsat pe mâna lor. Și-atunci mi-am dat seama, fără dubii, că aveam de-a face cu călugări de-ai noștri, ortodocși. Din depărtare, din pădure, de dincolo de pășunea împrejmuată, se ridică un cântec răgușit, emis pe nas parcă, acompaniat de o lăută din aceea scurtă, tadjikă – erau bărboșii care plecaseră cu oile în spate. Un călugăr scuipe în direcția lor, un altul îl scutură de umăr, furios, făcând semn spre noi, după care se pregătiră să ne care la deal. Chiar atunci, încă un tovarăș de-al meu își dădu duhul, vărsând o grămadă de sânge închegat. Călugărul care vorbise cu tadjikul strigă la ceilalți, mânându-i de la spate:

– Ne-om face crucile și ne-om ruga, așa cum se cuvine, după ce-i ducem la noi, 'nțeles?

'nțeles!

Între timp, alt călugăr, foarte tânăr, aduse pături. Ne puseră în ele cum știau mai bine și pornirăm la deal.

Călugării care târau de mine, doi slăbănogi străvezii, săracii, asudau și oftau, că deh, depășisem de mult suta, dar nu s-au plâns. La scurt timp după ce-am ieșit de pe pășune, hoțeste parcă, strecurându-ne printre bulumaci (gardul n-avea poartă în partea de sus), avionul a bubuit puternic, o flamă a țâșnit în înalt, iar unda de șoc ne-a trăsnit. Apoi, nu știu cum, incendiul s-a înmuiat.

Am scăpat, am realizat eu atunci, era să mor și am scăpat cu viață!

– Oi, oi, făcu un călugăr, mare e puterea lui Dumnezeu!

Și ne puseră pe jos ca să aibă răgaz să se aplece până-n pământ și să-și facă crucile de rigoare, fără să mai țină cont de îndemnurile celui ce le era stareț. Până și cântecul din pădure încetă, iar bărboșii de dincolo de pajiște, tadjicii, ieșiră dintre copaci și se luară cu mâinile de cap: explozia le mai omorâse trei oi.

– Na! făcu unul dintre călugări, rânjind.

– Artimon! îl repezi starețul.

Și am pornit la deal.

Ce loc minunat, nu-mi venea să cred... Cărat în pătură, zăream în depărtare un drum de pământ ce șerpuia de-a lungul unui pârau; se strecura printre pini până aproape de Lena cea limpede. Dincolo de Lena, o luncă plină de bălți pe care se presărau raze de soare răzlețe, iar în spatele luncii, un șir de stânci abrupte, albe-cenușii. Un uliu plutea nemișcat – pesemne ochise un hârciog, ceva. De jur-împrejur, pădure. Nu mirosea decât a pământ jilav și a cetină. Ici-colo, niște albastrele târzii și un fel de roșcove sălbatice, crescute printre ciuperci lătărețe, aurii. Ploua molcom. Era răcoare. Dindărătul brazilor, de pe o colină împădurită, se auziră clopotele și toaca mănăstirii.

Era o mănăstire din lemn, seacă, curată, urcată pe un tăpșan verde precum smaraldul, de unde puteai să urmărești meandrele Lenei până hăt, la naiba. Doisprezece călugări trudeau acolo zi și noapte, în cinstea Sfântului Toma al Răsăriturilor, acesta fiind hramul mănăstirii.

Abia scăpasem de moarte, vezi bine, și-abia ce-i mulțumisem Domnului (mă crezi?), când gândurile mi se buluciră din nou la cele lumești. Mă uitam la călugării aceia, la anteriile lor negre, și nu reușeam să nu le asemui cu niște uniforme. Îmi spuneam: Stas, Stas, uite că nici sfinții nu scapă de uniforme, ce te plângi?

Știi că nu suport uniformele – îți amintești, nu? La școală nu mi-au plăcut, pe cele de la premilitară nu le-am suferit, iar pe cele de la armată, din facultate, le-am urât de-a dreptul. Nici blugii nu-i înghițeam, dar până la urmă tot n-am scăpat de uniforme – zi de zi, mă înfățișez celor din jur într-o uniformă de elită: costum Armani, cămașă Pierre Cardin, cu *piepți*, cravată Zegna și pantofi Lattanzi. Aici s-a ajuns, Mașenka – dau peste 6000 de dolari pe uniforma mea doar ca să merg la birou. Nu de cheltuială mă plâng (sunt putred de bogat), numai că de ce ți-e frică nu scapi; iau foc când scot bani din buzunar pentru ceva ce m-a plictisit mereu.

Viața mea n-a ieșit cum am vrut... Să fii tu de vină? Să fiu eu? Până una-alta, spun că responsabilitatea e a *mea* – în definitiv, fii atentă ce mormăi când mă bărbieresc: Ce mai laș căcăcios ești și tu, Stas Maslak! Faci bani cu ghiotura, dar nu te bucuri de ei! Ești anexa

conturilor din Insulele Cayman, la ce naiba te mai chinui să câștigi, dacă nu profiți de avere? Nu știi să pierzi timpul, nu te plimbi fără scop, nici muzică nu mai asculți...

Mă rog. Iată la ce mă gândeam când stăteam în trapeza mănăstirii, bănd ceai cu călugării (sunt toți foarte tineri). De la uniforme și bani, gândurile mi-au zburat la tine și, pentru că acolo, în mănăstirea Sfântului Toma al Răsăriturilor, aveam pentru prima oară un timp mort după nu-știu-câți ani, m-am gândit la tine mai mult. Ce-i drept, nici călugării ăia n-aveau cum să mă liniștească – stârneau păcatul invidiei, căci niciunul nu era vreun tâmpit, toți aveau studii superioare, cele mai multe fără legătură cu teologia, și uite că avuseseră puterea să zică: Haț! și să taie lesa care-i lega de oraș. Să-ți mai spun că starețul era expert în IT, cu doctorat și tot tacâmul, și că, până la un punct, avusese același traseu financiar ca mine?

În fine. Telefoanele erau moarte, radioul nu prindea decât paraziți, iar starețul îi închisese gura cu o palmă șmecheră; nu se auzeau decât clopotele, sâsâitul samovarului și talăngile de la gâtul oilor rămase în viață. Călugării vorbeau în șoaptă (făcuseră legământ de tăcere, și noi, cu accidentul nostru, le dădusem jurămintele peste cap), iar vântul ce se strecura printre brazi îmi aducea aminte de basmele pe care mi le spunea bunica acasă, când eram mic. Pe vremea aia, fiecare zi era mai nesfârșită decât cea dinainte.

Și așa se face că m-am hotărât să-ți scriu. Recunosc, am cochetat cu ideea aproape trei luni. Aș fi preferat s-o fac cu stiloul, pe hârtie fină, și să-ți trimit misiva prin poștă, ca pe vremuri, dar cum să fiu sigur că poștașii ajung tocmai în bazinul superior al râului Xingu?

Vreau să mai afli ceva înainte să intri în carnea mesajului: nu m-am decis să-ți scriu pentru că am văzut moartea cu ochii și nici pentru că am petrecut câteva ore printre călugării mănăstirii Sfântului Toma, a căror simplă prezență te îndeamnă la bunătate și împăcare. Ziua aceea minunată nu mi-a oferit decât *prilejul* să comunic cu tine după mai bine de 25 de ani de la ultimul nostru schimb de cuvinte. Vreau să spun că m-am hotărât să-ți scriu din motive mult mai întemeiate decât trăirile amestecate pe care le-am resimțit la mănăstire, când până și-un ticălos ca mine a simțit nevoia să-i mulțumească Domnului. Iată-le:

În primii ani de după ce l-ai ales pe Vova, n-a trecut o zi măcar fără să mă fi gândit la tine – ți-o spun pentru că-s rus până-n măduva oaselor! Mă gândeam la tine și te blestemam atât de mult, încât mi se încingeau ceafa și urechile ori de câte ori îți pronunțam numele. În timp, am ajuns să mă gândesc și cu duioșie la perioada petrecută împreună, dar am început prin a-ți spune de blesteme doar ca să înțelegi cât de furios am fost.

Pe măsură ce-au trecut anii, lucrurile s-au mai aranjat: am înțeles mai multe, m-am înțelepțit și am acceptat, după cum a zis cândva mikado-ul, am acceptat inacceptabilul – drept care am început să nu te mai blestem. Tot atunci mi-am dat seama de ce l-ai ales pe nefericitul de Vova. Eram prea tineri, iar faptul că el a fost atât de direct, împărtășindu-ți visurile lui (apropo, și le împlinește? – că de asta nu mi-am dat seama încă...), faptul că el ți-a împărtășit visurile, așadar, a cântărit mai mult decât îmi imaginam... Tu crezi că eu nu visam la explorări nemaipomenite și la războaie ieșite din comun, în care eu jucam rolul principal și-n care te atrăgeam și pe tine, doar ca să-ți demonstrez cine e cu adevărat Stanislav Viktorovici Maslak? În fond, știi bine că mă dădeam cu capul de pereți când îl ascultam pe Stevie Ray Vaughn, cântând *Voodoo Chile* la Austin City Limits, deci ți-ai dat seama și singură ce suflet năbădăios aveam (lol!).

Erau, însă, anii ăia nenorociți în care lumea învăța să facă bani, toți vorbeau numai de asta, iar eu, idiot, mi-am imaginat că și tu făceai parte din trend. Eram tânăr, eram campion universitar la box, mă pricepeam să scot bani din piatră seacă și o făceam fără să mă căznesc. A face bani, știi, aduce cu un demers artistic. Aștepti inspirația, ea vine peste tine pe nepusă masă, numai că în loc să pictezi, să scrii sau să compui, pui cap la cap niște informații eterice care, în final, se transformă în ceva volatil, subtil, ba chiar de-a dreptul efemer, precum un filigran din abur. Filigranul cu pricina, însă, pune lumea în mișcare.

Vorbesc despre bani, Mașa, despre banii zilelor noastre.

Ei, bine, tu nu erai la curent cu *toate* afacerile mele, dar află că făceam bani buni și pe vremea când te duceam la concertele alea nebunești de pe stadionul Petrovski. Te luam fuga de la cursuri, alergam să-i vedem pe Robert Plant și pe Jimmy Page cântând

Kashmir live sau pe Jeff Beck intonând *Nadia* la chitara lui „intergalactică” (un Fender Stratocaster despre care vorbeam cu toții la bere, mai ții minte, nu?), dar eu intrasem încă de pe atunci, până-n gât, în industria carbonului, adică îmi ziceam că, dacă viața de pe planeta noastră se bazează pe carbon, atunci și afacerile mele tot pe carbon să se bazeze – prin urmare m-am ocupat de diamante, petrol și lemn, ceea ce constituie și azi grosul afacerilor mele. Am pus pe picioare primele mele firme încă din facultate, de pe vremea noastră, ca să zic așa, și m-am înavușit ca un porc nesățul. Lumea toată mă suspecta că am dat lovitura, nicio colegă nu rezista la bănuiala asta, toate erau geloase pe tine, iar eu credeam, prosteste, că nici tu nu ești imună la bănetul meu nedezlănțuit pe deplin.

M-am înșelat. Tu aveai chef de-un erou năprasnic, nu de-un negustor, mi-ai și spus-o, ții minte?

– Bani au și cecenii, Stas, ce să fac cu banii tăi?

Mi-a fost rușine să-ți dau răspunsul pe care-l meritai. Ce? Îți imaginaai că eu nu făceam lucruri deosebite? Credeai că nu exploram, și eu, teritorii virgine și că nu încercam să deslușesc secrete, aidoma lui Volodia? Făceam chiar și arheologie experimentală, dacă vrei să știi – cine a mai cercetat nemijlocit, până la mine, ieșirea din relațiile economice ale comunei primitive și transformarea lor în acumulare primară de capital? Căci asta era, Mașa, marea privatizare pe care am trăit-o cu toții... Cine și-a mai scobit mințile, înaintea mea, ca să găsească mecanismul economic prin care statul este externalizat din orice fel de activitate? Aveam o cooperativă în Iakuția și mă ocupam de catteringul unei mari companii de stat, care exploata diamante... Nu mi-a luat mai mult de un an ca să transform statul și exploatarea diamantelor într-o banală anexă a bucătăriei pe care-o conduceam... Cine crezi tu că a pus la cale magnifica suveică între țigări aduse pe sub mână din Liban, un bar la modă din Piter și-o exploatare petrolieră, astfel încât fiecare gheșeft să-l crească pe celălalt și tot așa, în spirală?

În fine. Orice ți-aș fi spus, tu tot mi-ai fi dat peste nas. Și așa au trecut anii, noi ne-am văzut fiecare de viață, iar eu am ajuns să mă gândesc din ce în ce mai rar la tine. Știam că treceai prin clipe grele, pentru că, odată cu bogăția, a venit și puterea, iar lucrul de care n-am fost în stare să mă dezbar niciodată a fost să trag cu ochiul la

tine: voiam să văd ce mai faci. L-am plătit pe cel mai mare expert în filaj din Piter ca să-mi dea rapoarte săptămânale despre tine, însoțite de fotografii. Știu tot ce ai făcut de când ne-am despărțit, aș putea chiar să-ți deschid și-un cont pe Facebook și nici măcar tu nu ți-ai da seama că altcineva postează în locul tău. De pildă, știu că acum câțiva ani ai tras o plimbare pe Fontanka (era primăvară), privind lung la palatul în care locuiesc. Sincer să fiu, nu știu cum aș fi reacționat dacă mi-ai fi bătut la ușă. După cum ți-am spus, ajunseseam să mă gândesc tot mai rar la tine și, în plus, mă îndrăgostisem prea tare de copiii mei ca să fiu în stare să reluăm relația.

Nu mai pun la socoteală că: 1) mă îngrășasem, 2) încasasem câteva operații, inclusiv una ca să slăbesc, 3) oboseam mult mai ușor și 4) de îndată ce ajungeam acasă, cădeam lat în canapea (la fel fac și acum), butonând ca fraierul telecomanda, deși nu mă uitam la nimic. Doar în ultimul timp am fost ceva mai atent la știri, de când cu necazul cu literele, pentru că altminteri știrile au avut timp să-mi devină un simplu instrument, fiindu-mi aduse pe tavă, la ore fixe, de cineva plătit anume.

Ce vreau să știi, însă, deși văd că tot amân s-o spun, e altceva. Nu numai că am tras cu ochiul la tine, dar m-am și băgat în viața ta personală. Nu suportam să-l văd pe netotul ăla (ăsta-i Vova pentru mine, ce să fac!) cum se bucură de fiecare părticică din tine, în timp ce eu trebuia să mă mulțumesc cu niște rapoarte seci, însoțind instantanee în care – culmea! – mai și râdeai, cu adevărat fericită. Prin urmare, mi-am pus detectivii și pe urmele lui, iar eu m-am apucat să învăț despre obsesia lui, cea cu care mi te luase de sub nas. N-aveam timp liber – în fond, neocapitalismul e un fel de stahanovism temperat – dar ți-am spus că afacerile mele erau conduse de inspirație și că riscurile mă făceau să freamăt, așa că a învăța despre acel Fawcett al lui Vladimir nu era decât calea prin care puneam pe picioare alt business: cel prin care-i trăgeam preșul de sub picioare lui bărbat-tău.

Plănuiam acest business fără sete, fără patimă – ca pe o măiastră lovitură la bursă. Nu-mi plac oamenii lipsiți de merite și nu înțeleg de ce li se cuvin beneficii câtă vreme nu riscă nimic. Iar a învăța, pur și simplu, a deveni doct, iartă-mă că-ți spun, nu e cine știe ce merit –

oricum, nu mai implică riscuri de când tuberculoza studentului a dispărut ca opțiune. Asta era problema mea fundamentală cu Vova, asta-mi propusesem să-ți demonstrez.

Așa că am devenit și eu, încet-încet, un expert în Percy Harrison Fawcett. Bietul de el – el *era* un meritocrat! Uite numai câți leneși și nătărăi a târât în trena aventurilor sale: călători, ziariști, copii, rude, exploratori, arheologi, prieteni, învățați, necunoscuți; toți s-au ales cu bani și/sau faimă de pe urma lui. Numai soțul tău nu reușea, neghiobul, să iasă din bibliotecă în numele idolului său.

Nu merita să i-o trag peste bot? Spune tu, Mașa! Nu merita să-l fac de răs? Nu merita să-ți arăt *cât* de greșit ai ales?

Trebuia s-o fac și uite de ce: deși reușisem să nu mă mai gândesc la tine atât de des, trebuie să recunosc că încă te visam. Nu se întâmpla decât o dată la 3 – 4 luni, dar erau vise de mii de cai-putere: se făcea că eram amândoi tineri, prinși în acțiuni cotidiene banale, de parcă ne-am fi întors în timp și am fi fost „din nou împreună“, după cum ne învăța telenovelele. Ori de câte ori aveam un asemenea vis, mă trezeam lac de sudoare (și nu numai), mă cuprindea din nou furia și nu-mi mai găseam locul, iar femeia de lângă mine îmi devenea brusc străină și așa rămânea câteva zile.

Ei, bine, pentru toate nopțile alea crunte, trebuia să-l plesnesc pe Vova să-i clănțane dinții! Dacă vrei să știi, mi-ar fi fost mult mai ușor să-l dau de-a dura în fața ta cu o chestie banală, singura în care și-a demonstrat și el coaiele, numai că n-aveam cum să-ți dezvălui povestea cu pricina, nefiind (ah...) testosteronic din partea mea. („Dumnezeule, uite că și Stas a aflat!“ își spusese Mașa, citind paragraful.) Dar eu am ales calea grea și m-am apucat să-i citesc lucrările de specialitate. Are un stil științific atractiv, de ce să n-o recunosc, dar e asta, oare, suficient? Mă întrebam: cât o să-și permită să te mai țină lângă el, neonorând promisiunile „marilor“ descoperiri la care te făcuse părtașă? Ai să suporti toată viața un film fără finalizare, un *coitus interruptus* științific, o mângâiere stearpă? Deja vedeam cum încercai tot soiul de derivative (studentul ăla al tău), cum te chinuiai, cum te uscai și cum licărirea din ochi ți se ștergea. Mă întrebam: oare prin femeia asta mai curge sânge adevărat sau doar un fel de apă chioară, un iaurt nenorocit, o zeamă calduță, trezită?

Lucrurile se aseamănă între ele, însă. Ce diferențe sunt între un consiliu de administrație și un cuplu, fie el cu copii? Prea puține... Prin urmare, eram sigur că, până la urmă, atitudinea defetistă a lui Vova (ce cuvânt comunist plin de har!) va sfârși prin a te înfuria, astfel încât am făcut tot ceea ce-am putut ca să-i pun bețe în roate. Îmi dădusem seama că-l alesese pe Fawcett nu pentru că ar fi visat să-i ia urma, ci pentru că Fawcett era tot ceea ce el, Vladimir Perelman, n-avea să devină vreodată. Misiunea mea era să ți-l dezvălui pe soțul tău așa cum e cu adevărat, iar pentru asta, niște șicane erau suficiente la cât de îngrămădit e el.

Am început prin a-i sufla de sub nas indiciile care, prin absurd, i-ar fi vârat ardei în fund. Statuete și hărți, scrisori și mărturii – cum aflu că Vova al tău era pe urma vreunui artefact, hop și eu, puneam mâna pe artefactul cu pricina și-l lăsam pe bărbat-tău cu buzele umflate. Se apuca să verifice o ipoteză? O aflu imediat și-o răspândeam printre ceilalți arheologi cât ai zice pește. L-am urmărit la congresele de specialitate, iar acolo l-am cunoscut și mai bine. Vova se baza (cred că ți-ai dat seama) doar pe *legenda* englezului, pentru că în sinea lui îi era frică să plece pe urmele lui, așa că s-a autoconvins că Amazonul n-avea nimic de oferit lumii arheologice. Până și aici, într-o sferă pur mentală, încârligatul de Vova nu se dezmințea: se dovedea un ins comod, cu convingeri conservatoare, luând (fără să-și dea seama) partea celor ce susțineau că jungla n-avea resurse ca să suporte o civilizație de tip urban.

Și dacă n-avea dreptate? m-am întrebat eu, inginerește. Dacă Fawcett și toți cei dinaintea lui, care căutaseră Paititi în Peru, care excavaseră la lacul Guatavita din Cundinamarca, care căutaseră minele lui Muribacca în junglă – dacă toți ăia avuseseră, *ei*, dreptate?

Trebuie să fac o paranteză. Pe vremea aceea începusem să mă trezesc zi de zi cu o supărare... cum să-i spun?... cu o supărare geopolitică, că nu știu să-i zic altfel. Dacă aș fi fost american, aș fi dat fuga la psihanalist, așa însă, am fumât mai mult ca înainte și am dospit o bună bucată de vreme în suc propriu. Ce se întâmplase?

Până în 1991, când făceam ochi dimineța, mă trezeam cu ideea clară că trăiesc într-un spațiu uriaș – aparțineam unui teritoriu colosal, întins de la Marea Baltică și Podișul Lublinului, până la strâmtoarea Behring și Oceanul Pacific; de la Murmansk și Oceanul

Arctic, până în China și Afganistan, în Iran și Turcia. În țara în care mă trezeam eu se afla cel mai mare lac din lume, tot acolo era (și mai e) cel mai adânc lac din lume, iar râul nostru cel mai solid, Ienisei, era de două ori mai lung decât amărâta de Dunăre europeană, cea atât de mult cântată...

Iar acum? În ce fel de țară mă trezeam? Eram tot cei mai mari, dar nu mai ajungeam nici la Carpați, nici în țările celor *O mie și una de nopți* și nici măcar la Kiev, Tallin, sau Minsk – oare ce-o să se întâmple cu noi peste un veac? mă întrebam. De ce armata noastră nu mai e la fel de temută? De ce importasem din Occident obiceiuri infecte și cuvinte fără saț? Câte rachete mai puneam pe orbită? Câte mărci de votcă contrafăcută și-au făcut loc pe piață? Câte Suhoiuri mai puteam ridica în aer? Ce exportam și ce importam?

Vezi, Mașă? Vezi câte legături tainice există între ce simți tu ca om, când faci ochi dimineața, și întinderea patriei tale? Vezi în ce fel ajunge să te influențeze pe tine, cetățean de rând, puterea țării în care trăiești? Mă întreb: oare ce amploare au gândurile unui cetățean din Andorra? Dar ale unuia din Insulele Tonga? De ce sârbii n-au un Ceaikovski? De ce afganii n-au un Dostoievski? De ce mongolii n-au un Iliușin?

Pe de altă parte, de ce n-am reușit noi, rușii, să naștem un Einstein sau un Niels Bohr? De ce n-avem niciun Columb? Poate că din cauză că nici spaniolii n-au un Gagarin? Iar francezii, de ce n-au găsit o Laika pe străzile Parisului? Dar atunci, de ce nu suntem în stare să dăm lumii un Rockefeller (nu mă simt așa ceva și nici chiar Deripaska n-are asemenea pretenții)? Cum e posibil ca Bill Gates să nu se fi născut la Smolensk sau la Vladivostok? Tot așa, mă întreb și de ce n-au reușit danezii să nască un Sikorski sau cehii un Mendeleev.

Gândurile astea mă făceau să înnebunesc. Mă înfuriam – cum de-a decăzut țara noastră într-atât? Când vom mai da noi lumii un Stravinski? Dar un Tolstoi? Dar un Țiolkovski? Când o să mai inventăm noi un Sorge și când o să mai fim în stare să atragem de partea noastră cinci absolvenți de Cambridge (chit că erau gay) și când o să mai avansăm noi la excepțional un general al Uniunii Sovietice precum Kim Philby? Când o să punem din nou la bătaie un Stalin, care să toarne gogoși pe gâtul unora ca Churchill și

Roosevelt, iar ăștia să zică și mersi, pe deasupra? Când? N-am rămas decât cu Teatrul Bolșoi și cu o echipă de hochei care a început să scârțâie – să ne mulțumim cu atât?

Firește, discutam despre aceste lucruri și cu apropiații mei. În plus, le făceam publice și în revistele care-mi luau interviuri (niciodată nu-i lăsam să mă fotografieze) și, spre deosebire de cei mulți care gândeau la fel ca mine, presa *ținea* cont de părerile mele: în fond, erau părerile lui Stanislav Maslak, Rechinul Posac din Fontanka.

N-a trecut mult și lumea a început să mă perceapă într-un fel anume – am fost informat că, în câteva rânduri, și tu te-ai exprimat despre mine în termeni elogiози. Ba chiar, într-o seară, la restaurantul acela de lângă Grădina Taurida (am un lapsus, nu-mi amintesc cum se cheamă), unde obișnuiai să ieși cu colegile de catedră, ai vorbit foarte frumos despre mine, atât de frumos, încât n-am avut de ales și mi-am petrecut noaptea cu ochii în tavan, încercând să mi te amintesc și să te evoc cât mai bine, chiar dacă nevastă-mea sforăia încetișor alături de mine, după o partidă de sex cutumiar.

Pe de altă parte, pe vremea aceea, identificasem un individ care avea potențialul să i-o tragă științific lui Vova al tău. Era vorba (între timp, ai aflat) de Hagenbeck, profesorul de la Universitatea din V...t. Tu vorbești frumos despre mine, iar părerea mea despre Vova nu se ameliorase – așa că m-am decis să pompez bani în ipotezele lui Hagenbeck. Am contactat Universitatea din V...t. prin interpuși și le-am făcut o ofertă de nerefuzat. Am plătit tot, înțelegeți? – tot! – iar în șase luni, Hagenbeck pleca la Kuhikugu, pe râul Xingu, cu arme și bagaje finanțate din firimiturile căzute din fondurile mele de protocol. În doar 18 luni, a umplut presa de specialitate cu sumedenie de articole și a provocat un scandal în lumea arheologică, privitor la sustenabilitatea unei culturi urbane în Amazonia. Chestia asta m-a costat mai puțin decât un sejur în Kenya, cu plimbări, safari, maseuze și tot tacâmul, inclusiv bodybuilderițele de la Osaka, pe care le-am adus cu un charter la Kisumu, pe malul Lacului Victoria... În fine, Hagenbeck era convins că o civilizație vastă era extrem de posibilă în pădurea din Mato Grosso și, în plus, era în stare să-și pună pielea pe băț pentru asta. Oamenii și-au adus din nou aminte de Fawcett și de expedițiile lui, a ieșit o furtună mediatică într-un pahar cu apă, iar scopul meu a fost atins: pe

Vladimir Perelman nu-l cita nimeni, pe Vladimir Perelman nu-l întreba nimeni nimic, Vladimir Perelman nu exista, Vladimir Perelman nu era decât un proletar, în sensul că avea un apartament pe strada Șamșeva și că propagase specia mai departe prin cei doi copii ai săi (să fie sănătoși, ei n-au nicio vină!).

Atunci a fost prima oară după mulți ani când m-am gândit serios să te caut. Aveam chef să te invit la o cafea, la Palkin, pe Nevski Prospekt, să stăm puțin de vorbă într-un mediu pe care-l consideram mult mai adecvat decât ce-ți oferea soțul tău. Nu ți-aș fi spus nimic despre Vova – te-aș fi lăsat să tragi concluziile singură, doar parcurgând meniul de la Palkin.

N-am făcut-o: nu mai puteam să te chem, nu mai voiam să te privesc în ochi, nu-mi mai dădeam voie decât să-mi amintesc de tine și să te visez, chestie care se petrecea, oricum, și fără vrerea mea.

Am amintit de această dorință nefinalizată doar pentru că, în chiar ziua în care-mi propusesem să te sun, la numai câteva clipe după ce m-am răzgândit, secretara m-a anunțat că mă căuta cineva de la Paris. Nu, nu era cineva cunoscut – era un român care pretindea că băuse cu mine o Chartreuse, la Deux Magôts.

Nu-l țineam minte. Am rugat-o pe secretară să-l descoasă nițeluș, numai că fata era neexperimentată: lăsase să se înțeleagă că mă aflam în birou.

– Vă rog să mă credeți... i-am explicat că sunteți ocupat, dar dânsul a insistat... Dacă nu vreți să vorbiți, încă mai pot să-l expediez...

Gafase. Știa că gafase major și o cuprinsese teama. M-am uitat la ea: era prima generație încălțată, o fată zdravănă de pe lângă Iaroslavl, blondă, tunsă scurt, plesneau hainele pe ea. Mi-era clar că aveam s-o rețin peste program și că ea, ce să facă, se va supune – o și vedeam în vara următoare, cum mă însoțea în Vietnam, unde ea și cu bodybuilderițele de la Osaka...

Pe moment mi-a fost milă de ea:

– Bine, am lăsat de la mine, dă-l încoa'. Altă dată să fii mai atentă!

Am deschis telefonul.

– Bună dimineața, domnule Maslak, încep necunoscutul, sunt Jean Patrulesco. Îmi cer scuze că dau buzna, dar mi-a fost *impossiible* să mă abțin. Nu știam că aveți niște puncte de vedere atât de radicale...

Habar n-aveam la ce se referea. Apoi mi-a dat să înțeleg că citise în *Le Monde* un interviu de-al meu în care împărtășeam senzația de înstrăinare geografică despre care ți-am vorbit mai sus. Pe urmă mi-a spus de unde mă știa: cică ne cunoscusem la Deux Magôts, în urmă cu doi ani, după ce semnasem un contract pentru exploatarea resurselor forestiere din Guiana Franceză.

Nu-mi era clar ce poftea. Nu făcea altceva decât să-mi laude opiniile referitoare la „ideea de apartenență geografică a eului”, după cum o denumea el.

– Evreii, dragul meu domn, perora el, David Gordon, în speță, ne-au descris foarte frumos ce legături cosmice iau naștere între om și pământul patriei sale. De-aia au și fost evreii așa cum au fost de-a lungul istoriei (când mi-a zis asta, mi-am dat seama că te chema Perelman de mai bine de douăzeci de ani), pentru că n-au avut legătură cu vreo glie strămoșească. Ia priviți-i acum, însă! Urmăriți-i cum sar ca *unul* să-și apere țara, bătând câte două-trei armate deodată, uite-așa, pocni el din degete, pe când în Al Doilea Război Mondial n-au făcut altceva decât să suporte, să suporte și iarăși să suporte. De bine ce-i biciuiau, mai rău se lăsau biciuiți, de bine ce-i omorau, mai abitir se lăsau duși în lagăre – au dat masochismului o dimensiune istorică, nu credeți? A făcut o pauză, așteptându-mi răspunsul. I-am zis că da, avea dreptate, nu mă gândisem la asta, iar el a continuat: Evreii n-ar fi ajuns să trăiască până în ziua de azi, dacă nu s-ar fi dus la timp să muncească *fiziic* pământul din Galileea și de aiurea, în Țara Sfântă. Aveau obligația, domnul meu, aveau obligația să-și îndeplinească sufletele cu energia telurică a patriei pe care n-o posedau încă – asta i-a învățat Gordon. Omul și teritoriul sunt totuna, e ceva tantric în asta... Iarăși făcu o pauză, iar eu m-am grăbit să zic ceva, nu mai știu ce (ceva cu „seve”, cu „profunzime” și „negreșit”), ca să nu prelungesc o tăcere jenantă. Exaaaact, mă aprobă el, alungind ultima silabă (avea damblaua asta), exaaaact! Dar lumea – ce păcat! – nu conștientizează asemenea legături decât pe timp de război. Cel ce le simte pe vreme de pace,

însă, dă dovadă de vizionarism! E adăpat la izvoarele cele mai adânci ale tradiției uitate de cei muuuulți (pam, pam!). Vă felicit, domnule, dau din ce în ce mai rar peste persoaaane ca dumneavoastră.

– Mie-mi par lucruri raționale, subînțeleese, am răspuns, dându-mi seama că-i împrumutasem cadența exprimării. Aia care ne ascultau trebuie că se tăvăleau pe jos de râs, drept pentru care am forțat nota: Nu cred că am merite că gândesc așa. Îmi pare rău, doar, că lumea uită prea ușor asemenea lucruri.

Patrulesco îmi împărtășea părerea de rău – *eh, oui...* Mi-am dat seama că dădea să se întindă la vorbă, așa că i-am mulțumit pentru aprecieri, i-am dat de înțeles că eram prins într-o întâlnire, el nu s-a supărat și mi-a sugerat să ne vedem.

– Nu cred să am drum la Paris în viitorul apropiat, am încercat să mă eschivez.

– Nu-i nevoie să veniți până aici, mi-a spus (glasul i se schimbase, devenise autoritar). Călătoresc mult. O să ajung la Sankt Petersburg sau la Moskau (așa a spus, pe nemțește) în mai puțin de-o lună.

I-am spus că abia aștept, el mi-a întors politetea, mi-am luat la revedere, am închis.

După numai o săptămână, la o conferință de afaceri patronată de Kremlin, l-am cunoscut pe un oarecare general Dalikașvili.

– Vă cunoșteam doar ca un om de succes, domnule Maslak. Vă cunoșteam chiar prea bine, îmi făcu el cu ochiul. Niciunul dintre *noi*, sublinie el, nu bănuia, însă, că aveți gânduri atât de... să le spunem, romantice sau temerare?

Mi-am dat seama imediat la ce făcea aluzie, dar știi cum e în afaceri: mai bine faci pe prostul ca să-i dai timp celui alt să-și deșerte sacul.

– Nu mai vorbiți de temeritate, i-am spus. Se zice că și Hodorkovski a fost temerar, dar eu nu vreau s-ajung ca el.

Dalikașvili izbucni în râs:

– Ah, sunteți ex-tra-or-din-ar! Extraordinar! Apoi trecu la subiect: Domnul Jean Patrulesco mi-a vorbit de dumneavoastră. Este în-cântat! Vă dați seama ce aiureală? se amuză Dalikașvili. Suntem ruși (de fapt, el era georgian), dar ne pune în legătură un expat român care locuiește în Franța. Cum-necum, însă, datorită acestui expat, Vladimir Egorovici a devenit foarte interesat de dumneavoastră.

Bănuiam la cine se referea, chiar dacă habar n-aveam care era patronimicul insului cu pricina. În doar câteva clipe, însă, am aflat că era vorba chiar de *acel* Vladimir, numai că pe atunci nu știam prea multe despre el, mai puțin faptele de notorietate: fusese mare consilier prezidențial, era un nostalgic al bolșevismului și avea puncte de vedere marcat rusocentrisme.

Pe scurt, Dalikașvili mi-a cerut să-mi întârzii plecarea spre Piter, ca să-l întâlnesc pe Patrulesco, aflat în trecere prin Moscova. Dacă eram norocos, aveam să-l cunosc și pe Vladimir (Vova!) Egorovici Vronski, personal, promisiune care m-a făcut, din prima clipă, să am o reacție interioară de mai bine nu. Firește, nu i-am dat glas, dar am folosit noaptea ca să mă documentez despre personaj.

Ce chestie! mi-am spus, în timp ce citeam despre el. Nu-i studiasem articolele, dar ajunsesem să-i susțin ideile: *je faisais de la prose sans le savoir*, Jourdain mă numeam...

Vronski ăsta, dacă n-o știi, Mașenka, este promotorul unei mișcări care se numește Gaia Borealis. Borealis vine de la Polul Nord, de la Hiperboreea, polul pierdut al umanității, polul care găzduia civilizația primordială într-o eră trecută, polul de la care a început marea migrație către sud a omenirii, după cum ne învață Schuré, Guénon și Madame Blavatsky. Gaia vine de la pământ, pur și simplu – numai că din acest pământ se ridică „Șoapta absolută a Pământului-Mamă”, după cum apare scris pe pagina de gardă a manifestului Gaia Borealis.

Una peste alta, e ceva destul de încâlcit, care ne arată de ce unul ca Brâncuși, de pildă, n-are cum să fie rus, așa că n-o să intru în detalii de finețe, dar câte ceva tot o să-ți amintesc. Pe scurt, Vronski împarte lumea în doi poli care, după dispariția (eschatologia) Polului tradițional unic, au marcat cursul istoriei. Unul dintre poli este reprezentat de puterile continentale (telurocrația), al cărui prim

exponent suntem noi, rușii, iar celălalt aparține puterilor maritime (talasocrația), conduse, cum altfel, de SUA. Pe vremuri, Imperiul Roman era exponentul exemplar al puterii de tip continental, iar Cartagina, al puterii de tip maritim. NATO, ca să revenim în zilele noastre, este o putere de tip maritim, care a încălcat teritoriul puterii continentale denumite, generic, Eurasia – Eurasia fiind, de fapt, punctul central al teoriei lui Vronski. Eurasia, ne explică el, reunește sub un unic stindard toate puterile continentale, iar acestea se întind pe un teritoriu *mai mare* decât cel după care jinduisem eu pe când mă consideram un frustrat geografic. Imaginează-ți un singur imperiu, de la Atlantic până la Pacific, incluzând China, India și țările musulmane! Să-ți mai spun că în opinia lui Vronski, Iakuția, polul afacerilor mele (ah...), este centrul de greutate al Eurasiei? O denumește Lenaland, citând pe nu-știu-cine, un renumit (să fie la ei) geopolitician german...

Mă rog. Revenind la Vronski, omul ne învață că dușmanii nativi ai Eurasiei sunt puterile maritime, că acestea se află dincolo de Franța (este vorba despre Marea Britanie și SUA), și că au moștenit tiparul de expansiune al Cartaginei. Cartagina, insistă Vronski, a luptat până la dispariție cu Roma, războaiele punice fiind conflictul-matcă al umanității.

Am luat o pauză. Dacă era să mă iau după Vronski, făceam parte, fără s-avem habar, dintr-un război ce dura de mii de ani. Tradițional sau subconștient, nu-mi era clar cum, războiul acesta etern ne mâna din start pe unii împotriva celorlalți, iar acum, Rusia era subminată de penetrarea talasocrației într-o Europă care, în fond, ar fi trebuit să fie trup și suflet de partea noastră, a rușilor. Cea mai mare catastrofă a omenirii era liberalismul de tip occidental (hm!), care desacralizase ființa umană și târâse în noroi divinitatea.

Mi-a fost greu să citesc până la capăt, chiar dacă stătea scris negru pe alb că Iakuțk e centrul omenirii. Manifestul Gaia Borealis era greoi, avea fraze prea lungi, pline de trimiteri la niște autori de care n-auzisem în viața mea. În plus, eram mort de oboseală, iar partenerii mei de afaceri și directorii mă sunau în draci (ți-am explicat, suntem niște stahanoviști postmoderni), așa că am lăsat deoparte filozofia politică a lui Vronski, chit că n-aveam cum să evit întâlnirea cu grupul lui de a doua zi.

M-am dus la ora convenită la palatul moscovit K***o., dar pe Vronski 61 nu l-am cunoscut cu acea ocazie. Meniul era gargantuesc și pantagruelic, ca la noi, la ruși (lol!), naționalist până peste poate, cu borș de zece feluri, cu somon afumat și icre frecate, cu pelmeni și kolodeți, crapi, somoni și file de nisetru, piroști cu ciuperci tăvălite prin smântână, bline cu icre roșii și unt, kukya cu miere și grâu, votcă, vinuri, șampanie (ultimele două, sigur erau din Moldova!), salate, zacuscă, pâine neagră aburindă, grea, densă – salivai doar privindu-le.

Spuneam că Vronski nu era de față. În schimb, l-am cunoscut pe românul de Patrulesco, un ins cu capul rotund, chel, cu buze mai degrabă subțiri și ochi inchizitivi, îmbrăcat ca un francez regulamentar, într-un costum negru cu dungi abia vizibile, cenușii (aș fi jurat că materialul e italianesc), cu cravată gri-petrol, strânsă într-un nod impecabil. Nu prea zâmbea. Privea peste capul tău când vorbea. Aveai impresia că nu suporta să piardă timpul și că se mai gândea și la ale lui când îți vorbea.

A avut răbdarea să-mi dezvolte ideile Gaiei Borealis. Noi, continentalii, reprezentăm o veche tradiție monarhică, în timp ce „ceilați”, maritimii, erau veneticii, dispuși să calce în picioare valorile străvechi ale regalității.

– *La démocratie* ne calcă tradiția în picioare, *monsieur* Maslak. Vorbea rar, hieratic, ca atunci când mă sunase de la Paris. Bolșevismul, după bine scrie Vladimir al nostru, a fost o punere corectă în pagină a străvechiului model de organizare telurocraatică. Bătrânii, înțelepții, îi conduceau pe cei mulți și neputincioși, ah, fără a beneficia de uzufructul financiar al poziției lor (sic!). Acționau precum îl învăța Krishna pe Arjuna, pentru că noi, *monsieur* Maslak, noi suntem arieni și moștenim povestea din *Bhagavad Gita* odată cu prima *gură* de lapte suptă la sânul mamei. Talasocrații, însă, speculanți, după cum au fost mereu, ne-au azvârlit democrația ca nadă, iar noi am înghițit-o pe nemestecaaate. Vremurile sunt tulburi. Așa ceva, credeți-mă, trebuie să înceteze.

N-am răspuns pe loc. Am luat niște icre, ceva mizilic, niște piroști care scoteau aburi și am solicitat time-out. („Mâncarea e excelentă,” se lingea pe bot Patrulesco. „Păi, se pricep anglo-saxonii să-ți pună așa ceva pe maaasă?”) Avalanșa asta de idei mă luase pe nepregătite,

dar, după cum începeam să înțeleg, ei aveau nevoie doar de banii mei, nu de puterea mea de înțelegere. Realitatea e că toți din jur gândeau așa, nebunește, la o scară nemaivăzută, auzeam frânturi de discuții în care era vorba de „benefica ofensivă šiită“, de „isihasm guvernamental“, de „subproducție agricolă planificată“ etc., în timp ce eu ajunsesem față în față cu ei doar pentru că mă supărasem că îmi intrase țara la apă. Nici prin gând nu-mi trecea că aveam de purtat un război colosal, moștenit din Epoca Bronzului, fir-ar să fie! Și încă ceva. Cu cine trebuia să purtăm acest război? Păi... cu mulți dintre partenerii mei de afaceri, dintre care unii, te asigur Mașa, sunt băieți de toată isprava.

– V-a deranjat termenul de bolșevism? m-a luat Dalikașvili deoparte. Nu vă fie teamă, astă dată nu intenționăm să naționalizăm marile averi. Vrem doar să le dăm un sens de dezvoltare co-rect. Unde mai pui că, astfel, revoluția noastră con-ser-va-toare va avea șanse net mai mari să se extindă în toată lumea. Comuniștii au ratat chestia asta, prea s-au băgat peste natura umană, dar noi învățăm din greșeli.

– Vă înțeleg, dar simpla menționare a bolșevismului dă rău, domnilor, am încercat eu să-i domolesc. Bolșevismul trezește așa, niște amintiri – i-am privit cu atenție înainte să închei – niște amintiri discutabile, am ales eu un cuvânt cât mai inert.

– Fiți serios, *monsieur* Maslak, se băgă Patrulesco din nou în vorbă. Chiar credeți că bolșevicii au avut cea mai mică legătură cu muncitorii? Sau naziștii cu germanii? Să fim realiști. Nici unii, nici alții n-au făcut altceva decât să țeasă o structură de putere extremeem de convenabilă. Pentru toată lumea.

– Adică, dumneavoastră îmi spuneți, am întrebat, cam neîncrezător, că între Rusia și China ar fi posibilă o alianță pe termen lung?

– Ar fi o alianță naturală, domnule Maslak, zâmbi Patrulesco, superior. Dintotdeauna a fost. Am pierdut-o doar în urma unor urzeli și manipulări. Bietul baron von Ungern-Sternberg, cunoscutul dragului nostru Corto, gândise corect! Se retransase adânc în Asia, ajunsese până la Chita, la granița cu Mongolia și Manciuria, cu gând să-și adune trupe, să închege seva eurasiatică și să-și ia avântul necesar ca să se năpustească într-o cavalcadă cavalească subliimă

(aici a făcut o serie de gesturi violente, ca și cum ar fi tocat aerul) până la Atlantic. N-a putut, bietul de el, *oh mon Dieu*, n-a putut... Anii aceia au fost încurcați, iar maritimii, vă dau în scris, au tulburat apele ceva de speriat! Negustori din tată în fiu, ce vreți... (Asta eram și eu, hm...) L-au discreditat pe bietul baron în fața trupelor, l-au vândut, domnule Maslak, l-au vândut, așa cum au făcut și cu Hitler! Talasocrații aceștia, *écoutez-moi*, nu se vor lăsa niciodată. Vă dați seama, până și statul Israel e creația lor! Israelul este un ghimpe maritiim (oho!) înfipt în inima tradiției noastre continentale. Spuneți-mi: ce tradiție cavalească au acești evrei?

Mi-am permis să-i reamintesc propriile-i cuvinte – evreii care se luptau cu două-trei armate deodată și le învingeau. Dar Patrulesco:

– Șaizeci de ani sunt prea puțini dacă îi compari cu secolele care au trecut de când noi, arienii, am părăsit Hiperboreea, faimosul Lenaland... Noi suntem cavaleri și scutieri pentru că așa ne-a scris Dumnezeu în codul genetic. Până și mitocooondriile noastre, *monsieur* Maslak, sunt altfel decât ale talasocrațiilor! Războiul nostru cu ei nu se va termina curând...

– Șampanie? l-a întrerupt un chelner.

Vorbise mult, i se făcuse sete. A luat un pahar. A gustat și, ciudat, s-a arătat satisfăcut. Îi părea rău că nu mai e tânăr, căci îi plăcea la Moskau, s-ar fi distrat ca nebunul dacă ar fi avut, iarăși, douăzeci de ani – așa ne-a mărturisit. Apoi a trecut din nou la ale lui. Mă ținea de cot și-mi tot explica una-alta.

Ce era să fac? Am zâmbit la nesfârșit, dar eram antrenat. Oamenii strănși în saloanele mari ale palatului K***o erau serioși, surâdeau aluziv și glăsuiau printre buze – chestiile astea mă derutau. Bizar era că în timp ce discutam probleme de tip tradiționalist și pe când degustam mâncăruri rustice, organizatorii puseseră (în surdină) o muzică din aceea, specifică tuturor lifturilor și mallurilor de pe pământ, de la Tokyo și L.A., până la Paris și Piter...

În fine. După câteva ore de discuții și de dat mâna („...aah, domnul Maslak, ce plăcere etc.”) cu oameni de afaceri, filozofi, militari, politicieni, afaceriști, ruși, argentinieni, italieni, francezi, arabi, nemți, români, sârbi, spanioli, chinezi (era acolo și un prinț-

moștenitor din Emirate), îmbrăcați în costume standard, de transnațională, dar și în rubăști și cazace, gallabia și blugi (îl uitasem pe iezuitul care fuma *cigarillo*) – după ce-am cunoscut sumedenie de bărboși sau de rași în cap, așadar, am primit un roman cu autograf de la Patrulesco și m-am dus acasă.

Mă durea capul. Ceva nu-mi convenea. Singurul lucru care m-a învățat facultatea a fost să mă documentez rapid, chiar dacă eram mort de beat, așa că asta am făcut (din păcate, eram doar mort de oboseală) decum-am ajuns la Piter. Nu-mi era clar încotro aveau să evolueze relațiile cu Gaia Borealis, așa că m-am hotărât să nu tai punțile din prima. În consecință, după o săptămână, achiziționam un tablou pictat de Julius Evola în 1921 (Patrulesco îl considera pe Evola unul dintre principalii săi mentori, iar Vronski îl considera pe Patrulesco maestrul său personal) și i-l trimiteam pachet lui Patrulesco, la Paris. Tabloul nu-mi plăcea, dar dădusem o grămadă de bani pe el. Alături de tablou, pusesem un volumaș de poezii, *Personae* pe numele lui, de Ezra Pound – Patrulesco îi fusese prieten poetului, iar versurile chiar îmi plăceau:

*Eu, chiar eu, sunt cel ce știe căile
Prin vâzduh, iar vântul mi-i trup.*

*Am privit la Doamna Vieții,
Eu, chiar eu, ce zbor alături de rândunele.*

*Verde și cenușiu îi e straiul
Dus de vânt.*

După numai cinci zile, eram invitat la Piter de un *alt* mare general, al cărui nume n-are sens să-l amintesc aici. El mi-a arătat birourile locale ale simpatizanților Gaiei Borealis.

– Avem nevoie de oameni ca dumneata, Stanislav Viktorovici. Ne așteaptă un viitor măreț.

În ceea ce mă privea, eram *predestinat* unui viitor măreț, știam bine – tocmai ce achiziționasem o mină de diamante în Iakuția (scuze, Lenaland...), făcând jumi-juma cu reprezentantul Ministerului

Apărării, ca să fim siguri de persistența afacerii. Peste o săptămână, eram invitat la Kremlin, într-un birou aflat la mai puțin de cincizeci de metri de cel prezidențial. N-am să-ți spun ce s-a petrecut acolo, pentru că efectele întâlnirii par să se fi disipat pentru moment... Cert e că după aceea am devenit un membru marcant al Gaiei Borealis, fapt ce mă bucură, dar mă și sperie, în egală măsură. Vreau să spun că mă simt bine într-o companie atât de selectă, dar mă tem că într-o bună zi (dacă scăpăm de blestemul greșelilor de tipar!), cineva ar putea avea chef să ducă la bun sfârșit *toate* ideile pe care le dezbăteam în, hai să-i spunem, clubul nostru exclusivist.

Ca dovadă, am să-ți dau un singur exemplu. Acum un an și jumătate am fost chemat de urgență la Moscova (în biroul acela aflat la doar cincizeci de metri de biroul președintelui) de unul din locuitorii lui Vronski, care m-a luat tare, din prima clipă:

– Cum de-ați putut să finanțați cercetările lui Hagenbeck, domnule Maslak? Cum?

Stătea cu dosul la mine, privind la peretele opus intrării, cu mâinile împreunate la spate, în timp ce eu abia apucasem să fac doi pași în biroul lui realmente uriaș – avea pe puțin 25 de metri lungime. I-am explicat cum am știut mai bine de ce l-am plătit pe Hagenbeck (a trebuit să ridic glasul, ca să fiu sigur că mă aude de la distanța aia), numai că ei, cei din club, chit că n-au atâția bani ca mine, mă întrec de departe când vine vorba de putere: știau chiar tot ce era de știut despre persoana mea.

– Ați făcut asta doar ca să-i dați peste nas amărățului de Vladimir Perelman. Ce-aveți cu el, domnule Maslak? Au trecut *peste* două decenii de când ați tranșat problema cu el, urlă gazda mea din celălalt capăt al biroului.

– Nu s-a tranșat întru totul, domnule, am zbierat și eu (încă ne aflăm departe unul de altul).

– Ei, drăcie, se vede că sunteți rus, ridică el pumnul. Ah, cum naiba s-a ajuns aici?

– S-a ajuns aici pentru că am devenit și eu pasionat de Fawcett. Din cauza lui Perelman, ce credeți, din cauza lui am pățit-o. Și nu

puteam, zău, nu puteam, să-l plătesc tocmai pe el ca să plece în Amazonia.

– Fawcett, aha... Păi, dacă sunteți la curent cu munca lui Fawcett, bănuiesc că ați aflat că cercetările lui n-au fost tocmai cușere...

– La ce vă referiți?

În clipa aceea, gazda mea s-a răsucit brusc, iar eu am înlemnit. Pentru o clipă, am crezut că acela care mă primise era însuși Vladimir Putin (prea mulți Vladimiri în viața mea).

– Domnule... am bâiguit.

– Ți-e teamă, mmm? mă luă interlocutorul, și-mi făcu semn să mă apropiu. De la Politovskaia încoace, toți vă speriați...

Îmi arătă fotoliul din fața biroului cu un deget poruncitor. M-am prăbușit în el. Fiind la doi pași de gazdă, mi-am dat seama că nu era Vladimir Vladimirovici (nume blestemat! ar trebui scos din nomenclator pentru o generație) Putin, ci că insul doar purta o mască având trăsăturile președintelui. Era o mască din plastic, prinsă cu un elastic de două copeici, numai că era extrem de bine realizată. Tărășenia aia mi-a amintit că trebuia să-mi fac timp să merg la oftalmolog.

Mi-am dres glasul. Dar celălalt:

– Spuneam că cercetările lui Fawcett n-au fost cușere...

– Iar eu... ce naiba spuneam eu? M-ați surprins cu chestia asta, i-am făcut semn spre mască.

– N-am găsit alta mai bună. Să știți că nu vreau s-o scot. Dumneavoastră spuneți: La ce vă referiți?

– Chiar așa, mi-a revenit glasul. La ce vă referiți când spuneți că Fawcett n-a făcut cercetări... hm... cușere?

– Nu pot să cred că nu vă dați seama! se lamentă individul. Un ceai? I-am făcut semn că da. Dumneavoastră n-aveți idee de legăturile lui Fawcett cu Societatea Teozofică a Elenei Blavatsky? (Ba aveam.) Dar

cu contactele strânse dintre Fawcett și Societatea Golden Dawn nu sunteți la curent?

De astea habar n-aveam. Apăru o tipă cu ceaiul. Arăta bine și o durea în cot de masca interlocutorului meu.

Dar gazda mea:

– Privirea la mine, domnule Maslak! Ce-i cu fusta asta pe tine, Olga? Olga o șterse rapid, dar nu se abținu să nu-mi mai arunce o privire din ușă. Chiar arăta bine. Eu nu mai arătam bine, dar eram bogat. Interlocutorul nu mă slăbi, însă: Membrii Societății Golden Dawn se numără printre cei prețuiți de noi, domnule Maslak. Și îi prețuim nu numai pentru că i-au ajutat pe frații lor de la Societatea Thule, din Germania, nu numai pentru că au difuzat materiale oculte de primă mână, ci și pentru că sunt unii dintre precursorii noștri. Știți ce spuneau ei? (Habar n-aveam.) Ca și Madame Blavatsky, credeau în Atlantida, și la fel ca ea, considerau Atlantida o colonie cartagineză. Atlanții au fost primii exponenți ai puterilor maritime, așa să știți, iar Fawcett credea că orașul Z, orașul din jurul minelor lui Muribacca, n-a fost altceva decât o colonie atlantă. La fel credeau și teozofii, și antropozofii lui Steiner, dar și membrii Societății Golden Dawn. Ei, bine, aceștia din urmă i-au fost apropiați lui Percy Harrison Fawcett. Aveți idee, mă luă el de sus, dacă Fawcett o fi rămas în Amazonia?

– Păi... nu și-a lăsat oasele acolo?

– Lăsați prostiile! mă privi el cu dispreț. Dumneavoastră chiar nu știți că Fawcett avea gânduri serioase pentru fiul lui cel mare, Jack? Dumneavoastră nu știți că Jack Fawcett își propusese să întemeieze un *ashram* în Ceylon, împreună cu prietenul lui, Raleigh, după ce aveau să încheie expediția? Mă privi lung, scoțând un fel de sunete ciudate, care sugerau că zâmbea pe sub mască. Poate că au și întemeiat *ashramul* cu pricina, pentru că budiștii care au prevestit nașterea lui Jack Fawcett, o știm foarte clar, îi așteptau înapoi, în Ceylon, pe toți trei... Poate că toți cei ce l-au căutat pe Fawcett pe râul Xingu au fost niște proști... comentă el, visător, după care se aplecă peste birou: De ce credeți că s-au dus *Fawcett and son* (chiar așa a spus, în engleză) în Amazonia, dacă tot trebuia să revină în Ceylon?

Am ridicat din umeri. Iar insul:

– Vedeți că nu știți? De ce credeți că au fost atât de mulți nemți în partea aia de lume? De cimitirele germane din Amazonia ați auzit? (Auzisem.) Ce naiba puteau să caute niște nemți în inima junglei? Lor le place frigul. Nu suportă țăntării și mizeria. Pur și simplu, nu-s obișnuți. Așadar, se aplecă el spre mine, ce căutau nemții în Amazonia, Stanislav Viktorovici?

Aur, diamante, turmalină, cositor, animale exotice, blănuri, esențe de lemn, cauciuc, plante medicinale, fructe, animale de companie, droguri – ce naiba să caute?

– Pe dracu'! pufni interlocutorul meu, plictisit. Aici greșiți toți. De-aia nu l-a găsit nimeni pe Fawcett, căci nimeni n-a avut habar ce căuta el, ca să știe *unde* să-l caute. Făcu o pauză și scoase un fel de șuierat adânc, ca și cum își aduna puterile: Fawcett a făcut o călătorie inițiată în Amazonia, dragă Stanislav Viktorovici, el n-avea nevoie decât ca fiul său cel mare, Jack, să fie uns ca să întemeieze *ashramul*, să fie uns de oamenii aceia bizari, ascunși în junglă... după care, foarte probabil că a șters-o în Ceylon, așa cum plănuise de la bun început. Nemții au știut asta, că de-aia s-au dus cu zecile acolo, pe râul Xingu, și înainte, și după Fawcett. Nemții... Niște continentali, ca și noi... De-aia i-a iubit țarul Petru... Mereu cu un pas înaintea noastră, fir-ar să fie! În fine, sunt aliații noștri de sânge, de pământ, cum vrei s-o iei...

Aici, n-am mai rezistat:

– Nemții?! Aliații noștri?! Dumnezeuule, am purtat cu ei două războaie mondiale. Cel de-al doilea, mai ales, era să ne termine!

– Of, Stas Viktorovici, Stas Viktorovici... ce copil sunteți! se cutremură bărbatul. Citiți exact istoria pe care ne-o bagă pe gât talasocrații! Păi, ați uitat că am avut un pact semnat cu nemții? De tratatul Ribbentrop-Molotov n-ați auzit? se înfierbântă el. N-ați citit ce legături strânse am avut cu germanii, încă din anii '20? Armatele lor s-au antrenat în *Trieser*, iar noi le-am vândut mii și mii de tone de materie primă – mii și mii de tone, pricepeți?, când nimeni nu le mai dădea un capăt de ață. Am fost aliați cu ei și, după ce-a început războiul, am intrat împreună în Polonia... Și cine ne-a încurcat

alianțele, domnule Maslak? Aud? Nu cumva... englezii? Cine s-a vârat între noi și nemți? De ce credeți dumneavoastră că englezii și americanii i-au lăsat pe nemți să se întindă încoace? De ce? vă întreb... Vă spun tot eu: le convenea ca noi să ne batem cu ei! Eurasia trebuia să dispară. Asta au vrut de la bun început, ca noi și germanii să ne războim și să-și facă ei, talasocrații, mendrele! Asta știe... asta știe orice învățăcel din rândurile noastre... Poate vi se pare că sunt nebun? mă privi, deodată.

N-am fost în stare să-i răspund pe loc.

– Nu-i vorba de nebunie, am zis într-un târziu. Tot ce-mi spuneți, însă, are așa, o tentă de conspiraționism, am dat eu să-i îndulcesc pilula.

– Conspiraționism?! Ce vreți să spuneți cu asta?

– Teoria conspirației, sigur ați auzit de ea. E greu de crezut că toată istoria a fost într-un anumit fel, atunci când știu că faptele au stat altfel. Ne-am luptat cu toți cei despre care spuneți că ne sunt aliați naturali: cu nemții, cu suedezii, cu francezii... Chiar și cu chinezii am avut conflicte. Cât despre turci, ce să mai zic...

– Aha, făcu el, stupefiat. Avea glasul pierit. Înțeleg... Vă înțeleg, domnule Maslak. De fapt, se dumiri el, dumneavoastră nu sunteți la curent cu ce se cheamă fundamentele noastre teoretice... Ce scăpare! se miră el. E numai și numai greșeala noastră, trebuie s-o corectăm... Stanislav Viktorovici! reveni el la atac. Dumneavoastră n-ați fost informat corect asupra scrierilor lui Vladimir Egorovici! Conflictul etern care ne... care ne *leagă*, nu mi-e teamă s-o spun, de talasocrați, nu se referă la o situație trecută, e doar o stare de fapt. E o constatare *a posteriori*, domnule Maslak. Firește, lucrurile stau în felul în care le-a expus atât de magistral Vladimir Egorovici, căci sufletul fiecăruia e legat de polul în care s-a născut, maritim sau continental, în cazul nostru. Dar asta nu înseamnă că oamenii, popoarele, de fapt, ce s-o mai dăm încoace și-ncolo, asta nu înseamnă că popoarele au *ținut* cont de tradiție... Omul e o specie haotică, domnule Maslak, da, da. Omul are intenții și dorințe, și asta încurcă tot. Omul trebuie trezit, asta s-o știți de la mine, omul trebuie iluminat ca să-și dea seama, o dată pentru totdeauna, încotro bate inima lui. Asta e sarcina noastră cea mai de preț, să trezim omul dezordonat, astfel încât să-și

descoperire adevărata menire, căci războiul nostru cu talasocrații nu face altceva decât să-și aștepte clipa, Armaghedonul... Nu vi se pare bizar că nimeni n-a îndrăznit să judece comunismul, la fel cum a fost judecat fascismul la Nürnberg? De ce credeți că nimeni nu îndrăznește s-o facă?

– Pentru c-am fost primii care am pus steagul pe Reichstag, am zis, sigur pe mine.

– Steagul pe Reichstag pe dracu'! Om fi pus noi steagul pe Reichstag, dar după 1992 am umplut țara cu fabrici de coca-cola. URSS nu mai e, pocni el din degete, amuzat parcă. Cu toate astea, comunismul e lăsat în pace. Oare de ce, Stas Viktorovici, de ce? Nu răspundeam, orice părere l-ar fi jignit. Iar el, fericit: Nu știți, Stas Viktorovici, nu știți... Comunismul, aflați de la mine, comunismul e singura rezervă revoluționară rămasă omenirii... Și-atunci, cum să-l judeci? Cum să-l arăți cu degetul? Dacă ai face-o, ar trebui să acuzi, la pachet, și Revoluția Franceză, cu teroarea ei, cu ghilotinele ei, cu toate crimele ei necesare, domnule Maslak, da, da, *necesare*... Noi știm asta, iar talasocrații o știu și ei și n-o să-și taie craca de sub picioare, că și ei tot de la Revoluția Franceză se adapă, sug de la țâța ei generoasă idei și... cum să-i spunem noi... inspirație, da, inspirație! *Liberté, égalité, fraternité*! Nu recunoașteți aici rădăcina comună a tuturor revoluțiilor? ridică el glasul. Asta, ca să nu mai vorbim că revoluționarii noștri, Lenin, ba chiar și Stalin cel mult hulit, dimpreună cu devianții ăia din America de Sud, Castro și Guevara (niște salsa-comuniști care fac vogă, nu altceva!) – niciunul dintre ai noștri nu s-a aranjat cu revoluția, n-a pus mâna nici pe case, nici pe automobile, nici pe pământ, ce, nu-i așa? (Am făcut semn că da, negreșit.) Au fost niște sfinți, dragul meu domn, niște... niște *anahoreți* ai puterii, niște singuratici în labirint, unul nu și-a făcut avantaj pentru el sau pentru rude, așa cum au făcut fasciștii, ce să judeci la ei, așadar? Eh, răsuflă el adânc, acum înțelegeți ce sarcini cumplite ne stau în față, dragă Stanislav Viktorovici? strânse el pumnii. Noi trebuie să le reamintim oamenilor că filonul ideilor revoluționare e încă viu și că doar a adormit pentru câteva decenii. E viu, domnule Maslak, îl ținem noi în viață, aici, la Moscova. Iar după ce glasul nostru va deveni puternic, vom repeta la nesfârșit, până nu i-o mai ieși nimănui din cap, că a Treia Romă e aici, aici, aici! bătu el cu pumnul în masă. De sute de ani, a Treia Romă e Moscova, asta

trebuie să ne fie învățătura de căpătâi! Suntem împărații Eurasiei, iar Moscova e capitala lumii, nu se poate altfel, căci ea, Moscova, moștenește Roma, moștenește rolul de conducătoare a luptei contra talasocrației, fir-ar să fie... Se opri și începu să tușească. Se dădu de ceasul morții să-și aprindă o țigară, pe care o fumă, de-atunci înainte, cu masca pe figură. Ce să mai zic... De fapt, nu de asta v-am chemat. Sunt colegi mai bine pregătiți decât mine în club... Dacă vreți să vă deslușească cineva adevărata istorie și cum arată (pe cinstite!) scopul nostru, avem suficienți specialiști, domnule Maslak.

Se lăsă în scaun și-și sprijini capul în palmă. Mai trase câteva fumuri. Mă privea obosit. Își spunea că viața e grea alături de unii ca mine. Se ridică, își potrivi masca, privindu-se în oglindă. Apoi:

– Problema dumneavoastră, începu omul să se plimbe prin birou, este că plătiți pe cineva care punctează în contul talasocrațiilor, domnule Maslak. Hagenbeck, auzi... Aflați de la mine că nici domnul Patrulesco, nici domnul Vronski nu se așteptau la așa ceva din partea dumneavoastră! Barem să-l fi trimis pe Perelman în junglă! Barem să fi fost rus cel care punea mâna pe toată mina aia de informații.

– Perelman e evreu, nu rus.

– Evreu-neevreu, dă-l dracului, e născut la noi! Oricum, pe Perelman putem să-l controlăm. Acum, ce ne facem?

Am oftat. Interlocutorul meu era din ce în ce mai agitat. Maritimii dădeau goluri cu bani rusești ba, mai mult, cu banii avansați de un membru al societății Gaia Borealis. Cine-a mai pomenit așa ceva?

– Să știți că aveți posibilitatea să vă îndreptați greșeala, domnule Maslak, schimbă el tonul deodată.

– Ce vreți să spuneți?

Se hlizi cam sardonice. Stinse țigara, se plimbă prin încăpere, se duse la fereastră, se uită la turlele Catedralei Bunevestiri. Era o după-amiază senină, iar dinspre Lubianka b\tea un vânt înghețat, prevestind viscoalele siberiene. În depărtare se vedeau avioanele care se aliniau la infinit, precum o asimptotă, gata să coboare la Vnukovo.

Lăsau nenumărate dâre de condensare pe cer – semănau cu un tablou infect.

– Înțelegeți, sper, că nu e nimic personal. Nu mai suntem în epoca roșie, domnule Maslak, mă privi el cu coada ochiului.

– Slavă Domnului! i-am zis. Oricum, pe vremea aia, n-aș fi avut nici cum, nici pe cine să sponsorizez...

– Ba, pe cine ați fi avut, remarcă el, visător, după care atacă: Greșelile se plătesc, domnule Maslak, greșelile se plătesc, iertați-mă că tocmai eu vă spun asta... O să trebuiască să-l sponsorizați pe Vladimir Perelman! se întoarce el brusc spre mine. Nevastă-sa, aici făcu o pauză și mă privi pe sub sprâncene, nevastă-sa e mai coioasă ca el, pricepeți? Nevastă-sa a făcut un proiect pentru săpături în Amazonia. Are toate șansele să pună mâna pe el, cu sprijinul unui profesor, unul, Chippen, numai că Chippen nu reușește să facă rost de bani. Ei, bine, banii ăștia o să-i dați dumneavoastră, domnule Maslak.

– Eu! Lui Perelman!

– Mai mult *ei!* ridică insul un deget și-mi făcu cu ochiul.

– Nu pot să fac așa ceva, e peste poate, Perelman ăsta mi-a...

M-am oprit. Nu era treaba lui să afle ce-mi făcuse Perelman. Nu e nici treaba ta, dar uite că, încet-încet, ajungi să afli tot.

– Perelman ăsta v-a *ce*? Am tăcut. Iar interlocutorul: Vă deranjează atât de mult că e evreu? Sincer, mă durea în cot că era evreu, mă deranja doar că plecaseși cu el. Dar interlocutorul: Noi, arienii, trebuie să facem pace cu evreii. Măcar pentru o perioadă, în ciuda tuturor lucrurilor care ne despart... Noi și ei îl vedem pe Dumnezeu în cu totul și cu totul alt fel. Patrulesco ne-a detaliat, ridică omul un deget. Evreii cred într-un Dumnezeu aflat în afara lumii, noi credem într-Unul amestecat cu fiecăruia pe care-l trăim. Acum, în zilele noastre, declamă individul, din cauză că sacralitatea a dispărut dintre noi (mă urmărești? întrebă. I-am făcut semn că da.), suntem tot mai tentați să punem în valoare imaginea unui Dumnezeu Talmudic, distant, rațional, străin de noi. Noi, însă, tovarășii

dumneavoastră, sublinie el, aplecându-se spre mine, noi credem în *celălalt* Dumnezeu, Dumnezeul arian, cel pe care Iisus (iarăși ridică un deget în aer) l-a repus pe tronul ceresc atunci când i-a alungat pe negustori din Templu. Îi pierise glasul – formulase o tiradă prea vehementă, plus că-l încurca și masca. Indiferent în ce-am crede, însă, cu evreii trebuie să facem pace. Va fi o alianță de circumstanță, dar suntem *obligați* să reconciliem Dumnezeul Talmudic cu Dumnezeul Biblic.

– Sincer vă spun, n-am nimic cu evreii.

– Asta e ciudat, remarcă el. În fine, treaba dumneavoastră. Eu doar vă spuneam că trebuie să vă răscumpărați greșeala. Of, cum de-ați finanțat o asemenea temă de cercetare fără să ne dați de știre? De ce-o duce la capăt un american, când noi toți, Vladimir Egorovici, în special, murim de curiozitate să aflăm care e realitatea acolo, pe Rio Xingu? Chiar au ajuns atlantzii în jungla aia? Sau n-au fost decât niște cartaginezi banali, care au întemeiat colonii talasocratice? Iar dacă n-au fost nici unii, nici alții, am vrea măcar să știm ce e acolo cu adevărat. Să fi aflat nemții ceva? se uită el la mine, suspicios.

– Habar n-am, i-am răspuns cu jumătate de gură.

– Bag de seamă că nu prea vă convine propunerea *noastră*, sublinie el. Of, Stas Viktorovici, Stas Viktorovici, i se înmuie glasul, ia gândiți-vă altfel! Sunteți de-al nostru, de-acum! Ia vedeți cu ochii minții niște titluri de ziare care să arate așa! – insului începu să-i lucească privirea și se apucă să scandeze: „Cercetătorul rus Vladimir Perelman descoperă o citadelă atlantă în jungla Amazoniei!” Ei? Cum vi se pare? Sau: „Misterul lui Fawcett a fost dezlegat! Istoria lumii reformulată de un cercetător rus!” (Care mai e și evreu, vă dați seama?) „Atlantida n-a dispărut decât pentru a renaște în jungla Amazoniei”, aflăm noi din Rusia... Mă urmăriți? (Îl urmăream, nu mi dezlipeam ochii de la el.) Vedeți titlurile astea? La CNN, la BBC, în ziare, peste tot... Vă dați seama ce impact mondial ar avea o asemenea știre? Iar dumneavoastră ați făcut-o cadou unui american...

– Îmi cer scuze, zău... Eu aveam ce-aveam cu Perelman...

– Înțelegem! Oamenii suntem și înțelegem... Dar v-am avertizat, e

momentul să vă corectați greșeala. Faceți ce trebuie făcut, domnule Maslak, se lansă el într-un gest emfatic, motiv pentru care masca îi alunecă în jos, făcându-l să vorbească pe nas. Continuă, plin de avânt: Dați-i bani lui Perelman!

– Dar el nici măcar nu știe să facă prospecțiuni! Mă gândeam că, dacă tot e să se ducă cineva acolo, barem să facă ceva util...

– Dar ce? Hagenbeck știe? se înfurie gazda mea. Nici el nu știe și, cu toate astea, lui i-ați dat bani.

– Era altă situație, altceva voiam de la el...

– Iar noi vrem altceva de la dumneavoastră, lăsați-mă-n pace cu prospecțiunile! Fiți *politically correct*, că tot vă place ideea asta liberală – credeți că nu știm? – trimiteți și-un rus în Amazonia aia mare! Aici discutăm despre puterile continentale, nu despre ura trecătoare dintre Stanislav Maslak, un arian, și Volodia Perelman, un evreu care se trage din comisarii hasidici care au călărit poporul sovietic... Își aprinse altă țigară și, ciudat, îmi făcu cu ochiul, l-am simțit îndărătul măștii. Mașa Andreevna, începu el, surprinzător și, totodată, potolit, Mașa Andreevna e o femeie frumoasă. Cum dracu' e la pat?

I-am trecut cu vederea ieșirea și i-am povestit cum erai la pat. De fapt, mi-a făcut plăcere să i-o spun.

– Făcea și ea drăcovenii? se interesă el, din ce în ce mai curios.

Avea peste șaiszeci de ani, îl înțelegeam, așa că i-am povestit cum făceai, la ce fuseși bună și la ce (credeam eu) mai avusesși de lucrat. Aveam pică pe tine, îmi făcea bine să-i povestesc chestii d-astea.

– Mare lucru, dom'ne, mare lucru, femeia... remarcă insul la un moment dat. Și ea, iertați-mă că întreb... Am văzut-o, știți... Se încingea și ea, ca toate femeile?

I-am zis că da, chestie care l-a mirat foarte:

– Asta e straniu. Ea e așa, cam ca o statuie ambulantă. Frumoasă, dar pare prea... de gheață. Eram sigur că orice bărbat ar fi în stare să se

îndrăgostească de ea, dar aveam impresia că e o catastrofă în așternut.

– Nicidecum, i-am spus.

– Aha. Da, da, da, da... Și făcea și ea ca... – și se apucă să zvâcnească din umeri.

Nu pricepeam, dar am zvâcnit și eu din umeri:

– Cum naiba să nu facă? m-am prefăcut oripilat. Și ce mai făcea! am început eu să țopăi în fotoliu.

– Incredibil, Dumnezeu-le-Doamne, incredibil! exclamă insul. Era gata-gata să-și ridice masca, îl luase cu transpirații. Mai că-mi vine să vă-nțeleg. Mda, ce femeie superbă! Și mai era și îndrăgostită de limba franceză, biata de ea...

– Biata?! De ce, *biata*?!

– Păi, vă dați seama ce e-n sufletul ei când vede ce pățește franceza... Franceza încasează, lingvistic, ceea ce Rusia încasează politic! Și vă dați seama, Stas Viktorovici, ce limbă e aia care dă franceza afară? En-gle-za! Engleza asta de bâlci, bună doar pentru emigranți și drogați... Un dezastru, ce să spun... Dar ce vreți? Ce se poate întâmpla cu o limbă al cărei președinte e unul pe care-l cheamă Baracă?

Am dat să-i spun că și franceza, ba chiar și rusa își aveau, și ele, Beavișii și Buttheazii lor, dar omul mă surprinse, șoptind:

– Ah, Guantanamo... Guantanamo... Credeți că lumea ar fi fost mai generoasă cu noi, rușii, dacă închisoarea KGB-ului s-ar fi numit Guantanamo sau Alcatraz, în loc de Lubianka?

– Să nu fim cârcotași, dragă... domnule... ei, cum să vă spun? Nici nu știu cum vă numiți!

– Păi, cum să mă numesc? îmi arată el masca.

– Aha... Mda... Păi atunci, dragă Vladimir Vladimirovici, mă luă pe mine cu frig, iertați-mă că v-o spun, dar Occidentul și-a avut

momentele lui de blândețe cu noi. N-au popularizat Gulagul nici pe departe așa cum au făcut cu lagărele de la Auschwitz și Majdanek, să zicem...

– Pe dracu'! Noi am fost mult mai modești, de ce să se ia de noi?

– Modești?!

– Păi? Of, domnule Maslak, nu încetați să mă uimiți... Gândiți-vă numai la simbolul *Trieser*-ului, noi am avut o singură stea, roșie, ce-i drept, dar n-am avut svastică! Nu prea sunteți la curent cu simbolistica, vai, vai, vai, veniți la cursuri, ce naiba... Svastica e o constelație întreagă, dragă Maslak, o constelație care se rotește pe cer, asta e, cum să nu ne fie Occidentul binevoitor? Până și biata dumneavoastră iubită din tinerețe a scris niște articole pe tema asta... Privi peste mine. Își mai aprinse o țigară, fuma ca un turc. Apoi: Ce femeie deșteaptă! Și dacă mai ziceți că e și bună la pat... Ah, femeia rusă... se cutremură el, de parcă trăsesse o dușcă. Ce ghinion și pe dumneavoastră, pfuai! Dar interesul general, se adună el, vă dați seama, interesul general primează. Plătiți-l, dracului, pe Perelman! Aveți bani cu ghiotura, n-o să se simtă... De Chippen ne ocupăm noi. O fi el american, dar e universitar, ăștia au o înclinație naturală pentru tot ce-i rusec. Făcu o pauză și răsuflă adânc: urma apoteoza, mi-am dat seama. Faceți acest lucru, domnule Maslak, zise el intonând bizar, de parcă m-ar fi întrebat ceva, faceți acest lucru pentru patria noastră, pentru națiunea noastră. Ia, suntem și noi, acolo, o celulă a Eurasiei... Fiecare națiune e o celulă, chiar și cele mici, iar sarcina noastră e să punem celulele unele lângă altele și să clădim un imperiu de nestăvilire!

Adică un cancer, mi-a trecut prin minte, dar n-am avut tupeul s-o zic.

Mă rog. Una peste alta, dacă priveai problema rusește, insul cu masca lui Putin avea dreptate, așa că am virat mulți bani – știi bine câți – în contul lui Chippen, pentru ca tu să-ți salvezi căsătoria, ceea ce, considera interlocutorul meu de la Kremlin, nu reprezenta decât un fel de justiție divină ce avea să-i ofere Gaiei Borealis un adevăr bun de jucat în PR-ul mondial.

Îți transmit cu plăcere toate aceste informații, Mașa, nu sunt ipocrit.

Voiam să știi că ți-am fost necesar nu numai ca să finanțez cercetările avortate ale lui Vova, dar și ca să-ți scot familia la liman, of, of și of...

Ceea ce nu m-a împiedicat să mă înfurii, însă... De nervi, după ce i-am virat banii în cont lui Chippen, m-am lansat într-o afacere nouă, în Zen IT, chestia aia, știi tu, care încearcă să anuleze interfața dintre om și computer. Pentru că Zen IT-ul n-a fost suficient ca să mă calmeze (n-aveam stare, pricepi?), ți-am ascuns în dormitor o cameră video (mai e și-acum în tavan deasupra patului) doar ca să mă amuz privind-l pe Vova cum se dă de ceasul morții ca să te *împlinească*... Nu ți-am uitat chipul de pe vremea când te bucurai cu mine, în dormitorul mărunț din apartamentul părinților tăi, iar camera ce ți-am pitit-o în tavan a fost amplasată astfel încât să-ți prindă în special chipul, în rarele ocazii când Vova (e doar lipsit de imaginație sau a îmbătrânit?) are grijă de tine.

Iată, am ajuns tot la ură, așa că închei acum, spunându-ți ce m-a făcut să vreau să-ți scriu. O să te doară – de-aia-ți și zic.

S-a întâmplat relativ recent. Acum trei luni, când am ieșit seara cu cățelul în parc, am remarcat o doamnă extrem de distinsă care se plimba fără țință. Am fixat-o intens, iar ea m-a privit lung și tăios, lucru care s-a repetat de fiecare dată când ne-am întâlnit. Sunt sigur că doamna cu pricina (mai degrabă, domnișoară, căci nu poartă verighetă) nu știe cu cine are de-a face: *I keep a low public profile* și singurul motiv pentru care ea se zgâiește la mine este că și eu mă zgâiesc la ea, fără să mă pot abține, cu riscul de a fi considerat un mujic ordinar, un parvenit căruia îi e totul permis etc.

Dar cum s-o privesc altfel? Ea seamănă îngrozitor de mult cu tine. Parc-ai fi tu acum 30 de ani, în pozele alb-negru făcute la tine acasă, înainte să intri la facultate. Asemănarea e atât de izbitoare încât, doar ca s-o văd, am început să duc cățelul la plimbare nepermis de mult, uluindu-i pe toți din casă.

Chestia e complet aiurea, însă, pentru că, de cele mai multe ori, femeia nu apare, iar atunci când apare, fac toate figurile de care sunt în stare pentru ca ea să nu se prindă c-o aștept pe ea și numai pe ea. După cum îți dai seama, manevrele nu-mi ies decât până la un punct. În plus, nu obțin decât o reacție iritată din partea ei. O bănuiesc că simte că nu e decât vehiculul unor amintiri (mă și port

ca un caraghios, observând-o cu evidentă curiozitate utilitară), drept care nici măcar nu-mi zâmbește, examinându-mă doar, la rândul ei, cu încrâncenare. Poate că s-ar mai îmbuna dacă aş intra în vorbă cu ea, dar cum să fac așa ceva? S-ar produce niște încurcături cu adevărat, incontrolabile.

Pe scurt, iată relația mea cu ea. Nu știu cum o cheamă. Nu vreau să aflu cine este, nu vreau decât s-o compar cu tine – n-ar fi prima oară când te compar cu alte femei. Cu toate astea, existența ei îmi creează complicații. În ultimii ani, nu te-am zărit decât în fotografii și în filme făcute fără știrea ta, inclusiv acolo, departe, la Cocraimoro, pe râul Xingu. Cu alte cuvinte, am primit suficiente update-uri în ce privește înfățișarea ta, dar, ori de câte ori mă gândesc la tine, nu-mi vine în minte decât chipul tău de acum 25–30 de ani. Am fost noi într-o seară la un pub irlandez, și tu erai îmbrăcată ca o bikeriță, în blugi, cizme și-o geacă de piele neagră. Când ai primit berea, te-ai mirat că barmanul „imprimase” în spumă o formă – un trifoi – ei, bine, asta e chipul pe care-l pun mereu pe gândurile mele cu tine: tu, mirându-te de un trifoi în spuma unei beri negre. Iată, însă, că apare fata asta care seamănă cu tine atât de mult, dar nu întru totul: ovalul feței îi e puțin mai amplu, pomeții îi sunt ușor mai lătareți, iar gura mai cărnoasă. Toate astea sunt suficiente, însă, ca să-mi dau seama că necunoscuta nu e replica ta fidelă.

Necazul cel mare vine abia acum. De când nu te-am mai văzut în carne și oase, am început să-ți pierd din minte trăsăturile reale, iar fotografiile, nu știu de ce, nu-mi sunt de prea mult folos. Și așa se face că, de fiecare dată când vreau să te evoc, îmi apare în minte chipul tinerei necunoscute, iar eu, deși rămân îndrăgostit de tine, ajung să te visez sub forma unei alte femei, care a suferit o derivă discretă de la modelul princeps.

Voiam să aflu lucrul acesta, voiam să-l aflu și să-l înțelegi exact după cum ți l-am relatat. De-ai ști, of, de-ai ști cum îmi vine să-mi crăp capul și alta nu, când mă gândesc că odată cu dorința mea de a pleca în lume și odată cu dromomania care și-acum îmi dă ghes am ucis și șansa de a – am ucis și șansa de a...! Aveam impresia, pe vremuri, că-i o tâmpenie să-ți împărtășesc asemenea visuri, care, mie unuia, mi se păreau infantile. Acum, însă, mai ales de când te-am zărit cum participi la excavații pe malul râului Xingu (aici, în mesaj, urma o

fotografie făcută acum trei luni, de care Marusia habar n-avea), îmi dau seama că odată cu dorințele copilăriei mele am murit și eu, Stas Maslak cel adevărat.

În schimb, m-am ales cu o avere și cu poziție marcantă în societatea Gaia Borealis.

Bravo mie! Pe cale de consecință, nu numai că te visez la 3–4 luni, dar o dată la 6–7 luni, ajung să visez niște hărți vechi, inexistente, așa cum făceam la vârsta de 15 ani. Visez planuri, echipamente, liste de materiale și tot ce mai ține de o plecare către niște locuri de care n-a auzit nici dracu', nici măcar deșteptul de Vladimir Perelman, pentru simplul motiv că acele locuri nu există. Acum câteva nopți, ca să înțelegi ce-ți spun, am visat că în Iakuția (Lenaland, da?), nu altundeva, începea o salbă de mări, din ce în ce mai mari, cam de la Sorgut și Nijnevartovsk încolo, strecurându-se printre Igarka și Tura. Nu e prima oară când le visez: trei mări, din ce în ce mai mari, orientate pe o axă sud-vest → nord-est, astfel încât cea mai întinsă dintre ele comunică printr-o strâmtoare cu o mare reală, în speță cu Marea Laptev, cam pe unde se află Tiksi, știi, la nord de Verhoiansk. Ei, bine, află că în visul meu aceste mări nu sunt bine cunoscute, că au fost cartografiate (grosier) abia recent și că sunt mărginite de munți înalți și pustii, de șapte-opt mii de metri, plini de ghețari și morene. În plus, în fiecare vis, reușesc să inițiez plecarea de-a lungul acestor mări care nici nume n-au, dar n-ajung niciodată la capătul expediției.

În acele expediții, trebuie să știi, plec la drum însoțit de iubita mea Marusia Andreevna Islavina.

Prin urmare, iată că nu sunt doar banalul număr 17 din Top 1000 din *Forbes Rusia*. Visez și eu la tărâmurii necunoscute și mă plimb cu câinele prin parc, așteptând...

Am fost asigurat că vei primi acest mesaj. Am fost asigurat și că problema care te-a făcut să iei calea pădurii (mă refer la François cel răătăcit) va fi urmărită cu maximum de atenție și că vei primi ajutor, dacă va fi nevoie. Poți să fii mândră de Lionel. Am tras câteva sfori ca să se poată uita după voi cu impunitate, folosindu-se de echipamentele militare. Nu-ți mai spun că ascult în fiecare zi, în mașină, postul lui de radio, Rockweiller FM. Cât despre François,

îmi vine să-l invidiez, în măsura în care un gras plin de bani mai e în stare să invidieze un adolescent liber. Sper ca el să descopere ceea ce taică-său n-a avut putere să descopere, doar pentru că e fiul tău.

Așadar, prietenii mei sus-puși din armată și din societatea Gaia Borealis o să te ajute. E singurul lucru bun pe care mi l-a adus poziția din Top 1000.

Cât despre episodul cu Sfântul Toma al Răsăriturilor, află că am scăpat cu bine de acolo. De altfel, îți trimit acest mesaj din șalupa care ne duce, pe Lena, către Iakuțk, căci în trapeza mănăstirii n-aveam semnal. Bărboșii din vale, niște mineri tadjici, aveau telefoane (călugării n-aveau, de-aia a parlamentat starețul cu șeful minerilor) și au reușit să ia legătura cu orașul, dând de știre despre noi. Tadjiicii ăștia (noroc cu ei) sunt niște musulmani integriști veniți să facă bani acolo unde-i câștig și eu, la minele de diamante. S-ar putea să-i angajez cândva, căci sunt muncitori buni și cinstiți. Fiind fundamentalisti, însă, nu se au bine cu călugării și asta explică atitudinea lor de când ne-au salvat – cică se evită din rășputeri și, când dau unii peste alții, se ceartă precum chiorii, ba chiar își sparg și capetele, asta ca să nu mai spun că tadjiicii au asediat o dată mănăstirea... Doar avionul nostru prăbușit i-a adus împreună pe pajiște: nici unii, nici alții n-au comentat și s-au repezit să ne salveze.

Dar eu am plecat și i-am lăsat să se urască mai departe. Nici unii, nici alții, n-au vrut să primească bani, doar ne-au strâns mâna la despărțire, pe malul Lenei, după care s-au dus spre așezările lor, pe cărări diferite.

Al tău Stas, zis și Rechinul Posac din Fontanka, cel mult prea bucuros de porecla primită în presă

Capitolul 37

*O întâlnire cu Kiauî. Perelmanii, Ombelico și João
ajung pe un tărâm neașteptat de neted. Indienii Tuà.*

Era cu puțin timp înainte să se întunece și Vladimir simți că ceva era-n neregulă. Ba i se părea că aude zvon de glasuri, ba că simte mirosul unui câine ud learcă, ba că-i însoțește cineva care nu-și dezvăluie prezența... Dădu să-i anunțe și pe ceilalți, dar, *ce* să le spună?

Senzația se înteti, însă. De-acum, i se părea că un om nevăzut nu-l scapă din ochi. Se opri, iscodi într-o parte și-n alta, nu descoperi nimic.

Marusia îl simți:

– Ce e?

– Nu știu, nu-mi dau seama. Mai merseră puțin. Apoi: Tu ce-ai pățit de-ai stat așa de mult în tufe?

– Mi-a venit ciclul. Am chef de o baie. Mare mizerie să umbli prin jungla asta! Se gândi: Stas știe tot despre tine, nesimțitule! Cum de-*ați* putut să-mi faceți una ca asta, tu și cu...? Nu-mi vine să cred.

Ploaia se oprise. Se făcuse mai frig. Bătea un vânt tăios.

– Ascultă, Vova, îl iscodi Marusia, mai ții minte cum înnebuneai când ascultai *Voodoo Chile*, cu Stevie Ray Vaughn?

– Ce chestie! Și eu mă gândeam la Stevie Ray Vaughn. Ce chef aș avea de-un concert ca ăla... Aș vrea să mă dau în spectacol, să fluier, să răcnesc, să... Tăcu. Se opri. Parc-aș simți un miros ciudat, zise.

Ombelico se oprise și el. Adulmeca precum un prepelicar. Întrebă:

– E un miros de foc, este?

– Nu-mi dau seama, dar e din ce în ce mai puternic, zise Volodia.

– Ce facem, ne oprim? întrebă João.

– La ce bun? zise pilotul. Mai bine ținem urma până se lasă bezna.

Și o luară din loc. Treptat, printre copaci prinse a se desluși o lumină fadă, pâlpâitoare. Merseră mai încet, ciulind urechile, până ce-n față li se căscă o văioagă abruptă și largă. Încercară să se uite în jur, dar nu deslușiră mare lucru – se înserase și ploua torențial. Își dădeau seama, totuși, că se aflau pe buza unei depresiuni uriașe: sub ei se ghiceau coroanele dese ale pădurii, peste care se răsfirau bulgări de ceață. Din buza văioagei începea un drumeag (aducea cu cel ce se întrerupsese pe culmea Kiya-ù), iar de undeva, de jos, se ridica lumina zărită mai devreme – niște tăciuni, pesemne.

Cine naiba avea grijă de ei pe potopul ăsta?

Iar Ombelico, în șoaptă:

– Să scoatem armele. O luăm pe marginea drumeagului. Frăție, comunistii ăia ai tăi te-au învățat să te bați?

– Știu să trag și am și cu ce, se laudă João, scotocind prin rucsac după un Uzi mititel. Mai am unul, pentru cine vrea...

– Unul ajunge, făcu pilotul. Ia-o pe partea ailaltă a drumeagului. *Senhora*, dumneavoastră treceți în spatele meu. *Senhor*, vă pricepeți cu armele? Vladimir zise că trăsesese de câteva ori, iar Ombelico scoase din raniță un pistol și i-l întinse. Treceți în spatele lui João și nu trageți decât dacă trag eu. E valabil și pentru tine, frăție.

– OK. Îți fac semn dacă văd ceva și aștept comanda ta.

– Perfect. În niciun caz, nu tragem primii. Pe întunericul ăsta, zece Tuă cu arcuri ne spulberă dacă-și pun mintea cu noi. Mai bine ne înțelegem cu vorba bună, încheie el. Cu toate astea, scoase din raniță o armă și pentru el, o carabină cu țeava retezată.

Începură coborâșul. Ploaia se porni din nou, dar de-acum era doar o bură mărunță. Cineva alimentase focul din vale: azvârlea vâlvătăi din ce în ce mai înalte ce se strecurau prin pâclă.

Drumeagul făcu o șicană. După ce trecură de ea, pâș-pâș, zăriră un bărbat întins în mijlocul drumului. Era nemișcat, îl bătea ploaia, și-l luminau flăcările zărite mai devreme. Nu-și dădeau seama dacă bărbatul era viu sau mort.

Se apropiară de el încet-încet. Parcă ar respira, își zise Ombelico, privindu-l, dar nu era sigur. Mai făcură câțiva pași, iscodind desigurile. Degeaba își încordau auzul: ploaia se înțețise, iar stropii tropoteau în frunziș. Bărbatul întins pe jos era un indian – Tuà, cel mai probabil: avea obrazul acoperit cu spirale, unghiuri, linii și puncte, tatuate de curând...

Ajunseră la doi pași de el. Marusia duse mâinile la gură.

– Kiauì, exclamă Vladimir, ciucindu-se lângă el. Ce-i cu tine?

Kiauì stătea cu fața în sus, urmărindu-i fără să scoată un sunet. Și-a tatuat obrajii, ce înseamnă asta? se întreabă Volodia. Îl măsură din priviri: Kiauì zăcea de-a curmezișul drumului, cu brațul drept întins perpendicular față de trup și cu cel stâng așezat deasupra pieptului, îndoit din cot, cu antebrațul paralel cu celălalt braț.

Parcă-i îndemna să plece: brațele și palmele lui aduceau cu gestul unui agent de circulație care-ți indica încotro s-o iei, mai ales că și privirea îi era ațintită în sensul arătat de brațe, în susul drumeagului. În plus, ținea picioarele într-o poziție ca de yoga, cu talpa dreaptă proptită în coapsa stângă, mai sus de genunchi, alcătuiind cifra 4. Deodată, trupul îi fu străbătut de un frison și-l cuprinse o lumină mată. Corpul îi închipui un F așezat deasupra cifrei 4.

F... F...

François?

Fawcett?

Patru. Noi suntem patru.

– Unde-i François? îl întrebă Marusia.

Kiaui zâmbi ca beat. Plescăi. Apoi nimic.

– Te întreb de François, Kiaui, unde e?

Niciun răspuns.

– Am avut încredere în tine, îl zgâlțâi ea. De ce taci?

Vladimir icni furios. Era gata-gata să-i tragă un șut lui Kiaui, voia să-l calce în picioare, să-l...

– Dar de unde ești așa de sigur? îl întrebă Marusia. Se aplecă spre indian: E așa cum a spus Vova? Vorbește, Kiaui! Chiar trebuie s-o luăm într-acolo? Nimic. Ai mâncat în cortul nostru, ai îmbrăcat haine de-ale noastre, spuneai că ești fratele lui François, de ce nu vorbești? François e acolo unde spune Tata Karib?

– *Senhora*, se băgă Ombelico, dacă vreți, îl fac pe marțafoiul ăsta să verse tot ce știe! Puse cartuș pe țeavă, îndreptă carabina spre Kiaui, dar încremeni, fără să mai facă un gest, când Vladimir o luă (se trezi c-o ia) liniștit pe lângă indian, coborând în jos pe drumeag.

– Dar nu-l vedeți că tace ca un pește, *senhor*? zise Mokhtar. De unde sunteți așa de sigur?

Veniți, când vă spun, auzi Vladimir o șoaptă. Kiaui o să se ia după noi, o să vedeți.

– Hai să mergem, zise Marusia. Poate că iar are dreptate... De când ești tu atât de priceput la chestii din astea? ridică ea glasul.

Dar n-am spus nimic, își zise Vladimir, numai că Marusia pufni în

râs, răspunzând parcă unei noi replici:

– Cum adică, la ce chestii? La presimțiri, bineînțeles.

Dumnezeule, dar nu spun nimic, nimic, nimic, își zise Vladimir, numai că, în clipa aceea, se trezi că începe să vorbească:

– Nu-i vorba de nicio presimțire. Voi chiar nu le auziți pașii?

Habar n-avea la ce se referă, căci de auzit, nu auzea nimic. Ceilalți se opriră, își încordară auzul – nici ei nu deslușiră nimic. Iar Ombelico:

– E cam aiurea că l-am lăsat pe indianul ăla în spate...

– Dă-l încolo, zise Vladimir. Continuă, fără să știe de unde le scotea: Ai lui sunt mulți și stau cu ochii pe noi... Nu-i simțiți?

Nu-i simțeau. Curând ajunseră pe un teren plat – atât de plat, încât ziceai că fusese nivelat cu compresorul. Era mai neted decât un polder, numai că era doldora de copaci grei, tufe dese și liane groase.

– O să-i vedem imediat pe tovarășii lui Kiauî, anunță Vladimir fără să-și dea seama de unde o știa.

Și-ntr-adevăr, îi zăriră. După un cot, în lumina lanternelor, apărură câțiva indieni. Se foiau ca niște furnici alungate din mușuroi, dar curând deveni limpede că se deplasau pe traiectorii precise, ca niște jucării cu cheiță. Se apropiară de ei. Dădură să intre în vorbă, le făcură semne, le oferiră câte ceva (câni, bricege, oglinzi), dar nu primiră răspuns.

– Voi sunteți Tuà, le zise Ombelico. Ne dați voie să ne continuăm drumul? îi luă el în dialect Tupi, gesticulând din greu.

Nimic. Indienii nici nu-l băgau în seamă – continuau să se miște în felul acela dezordonat, fără o vorbă.

– Nu-s sănătoși, mormăi Ombelico.

Le făcu semn alor lui să-l urmeze.

Trecură de ei și, după câteva minute, drumeagul coti la stânga. Dădură peste alt grup. Spre deosebire de primii, aceștia stăteau nemișcați: unii își desfăcuseră brațele, închipuind litera T, alții și le împreunaseră deasupra capului, sub forma literei O, iar alții țineau mâna întinsă în sus, înfățișând litera I. Se apropiară și de aceștia, le vorbiră – nimic.

Litere, litere, litere... Cel mai mult și mai mult, se gândi Vladimir, așa vrea să ne trezim și să nu ne mai amintim nimic.

– Și să fie și François cu noi, îi răspunse Mașa, luându-l ca din oală.

– Normal, normal, îi dădu el dreptate. Eu tot n-am vorbit nimic, își zise, după care adăugă: Iar eu o să iau bilete la un concert de rock și o să-l cărăm și pe François cu noi, la naiba cu Ceaikovski!

– OK, ce facem acum? îi aduse Ombelico cu picioarele pe pământ.

– Mai e doar puțin de mers, stabili Volodia și trecu în față.

Drumeagul se îngusta. Nu se mai auzeau decât șiroaiele de ploaie și pașii lor ce sorbecăiau în mocirlă. S-a făcut beznă, ar trebui să ne oprim, își zise Vladimir, și, în clipa aceea, sună telefonul lui João. Suna, suna, suna, dar tânărul nu catadicsea să-l deschidă. Vladimir privi peste umăr și încremeni: tovarășii lui mergeau cu ochii goi, fără să bage de seamă nimic.

– Răspunde, João! strigă Vladimir.

Nimic. Tânărul Maltese pășea fără preget, privind drept înainte. Vladimir se repezi și-i scoase telefonul din buzunar. Nicio reacție. Eu cum de pot să fac ce vreau? se întrebă, în timp ce Mașa, Mokhtar și João continuau să meargă ca-n transă, numai că și el, Vladimir, simți deodată nevoia de a înțepeți în mijlocul drumului. Mușchii săi erau gata-gata să încremenească, numai brațele dădeau să i să desfacă, larg.

Se luptă cu propriul trup și reuși să deschidă satfonul lui João, care țârâia în ploaie ca un greiere smintit. Auzi glasul lui Lionel. Vorbea clar astă dată:

– Tu ești, tată? Ce faceți? Aici ne țacănim cu toții. La voi cum e?

– Localizează-mă! Repede, repede, îl grăbi Vladimir. Am dat peste Kiauî.

– Şi Frenchie?

– Nu l-am găsit, dar e pe aproape, se trezi Vladimir că zice, fără să-şi dea seama cum. E viu şi nevătămat. Marchează locul ăsta, da, Lionel?

– Ce spui? Vorbeşte mai clar! Ce vrei să fac?

– Să marchezi locul ăsta pe hartă, asta vreau să faci!

Dar Lionel nu mai răspunse. Gâfâia greoi şi începuse să scrâşnească, ziceai că mestecă în gol. Brusc, se auzi un hohot de râs, urmat de zgomotul unui pahar care se sparge, iar legătura se întrerupse. Volodia se strădui s-o restabilească, dar nu reuşi: satfonul era mort.

În clipa următoare, braţul dădu să i se destindă, gata-gata să azvârle aparatul. Vladimir se luptă cu revolta muşchilor săi, îngheţă, mârâi ca o fiară stârnită, şi izbuti, cu chiu, cu vai, să-l ţină în mână. Se grăbi să-şi prindă din urmă tovarăşii, care continuau să păşească rigid, privind în jur cu mişcări sacadate, ca păpuşile din turnurile cu ceas ale vechilor târguri.

Îi ajunse. Între timp, telefonul lui João se deschisese de unul singur – pârlăia şi crăntănea, piuia şi prindea voci ce se pierdeau aproape instantaneu, înlocuite de piese muzicale ce durau două-trei măsuri. Se auzi *Ran Kan Kan*, cu Tito Puente, cu cimbale şi alămuri ce răsunau vesel printre copaci, urmă un fragment de discurs, întrerupt când şi când de ovaţii, apoi câteva fraze dintr-un buletin meteo (la Praga era foarte cald şi Vltava se revărsase), dar nici acestea nu rezistară; le înlocui un clip promoţional, peste care se suprapuseră ştiri rostite cu voci grave – ziceai că satfonul se transformase într-un radio vechi care baleia scala, în căutarea unui post de negăsit. Până la urmă, nu se mai auzi decât un zgomot de fond, înţesat de paraziţi.

Am rămas singur, îi trecu prin minte lui Vladimir. Se uită în jur – până şi jungla îngheţase. Şi-atunci înţepeni şi el, aţintind lanterna spre un jacubim alb ce plutea nemişcat, cu aripile desfăcute, printre stropii de ploaie suspendaţi între copaci.

Trecură două, trei, patru... câte clipe? Din văzduh se rostogoli un vuiet surd, ploaia tropoti din nou.

– Vova, strigă Marusia. Ce se întâmplă?

João își revenise și el. Ombelico își scutura capul.

– Doamne, când am trecut de ăștia? exclamă pilotul, privind în spate și văzându-i pe Tuà, care, la mai puțin de o sută de metri în urmă (atât de puțin am mers? se întreabă Volodia), dădeau și ei semn că-și vin în fire. Parcă am fi băut cimbo cu toții, făcu Ombelico.

Acum indienii vor fugi, se trezi Vladimir că gândește și, într-adevăr, Tuà își dreseră glasurile și începură să se uite în jur, iscoditor. Îi zăriră pe cei patru, îi priviră lung, apoi, ca la un semn, dispărură în desiș.

Capitolul 38

*Vechi, din neamul Unu, află cum să-l distrugă pe
Bangor.*

De ce tocmai pe aceste meleaguri? De ce cheile Cadranelor sunt numai aici? Sunt Vechi și scotocesc spectrul din nou și din nou, dar nu găsesc nicăieri alte chei. Ce-i drept, chei ar mai fi ici-colo (cuvinte din vis mă năpădesc tot mai mult), numai că nu sunt la fel, nu-s aidoma celor îndelung căutate. Ciudate chei, amăgitoare – cum de au ele înțeles pentru specia îndărătnică ce-mi repugnă din ce în ce? Ce le leagă de oameni? Ei sunt la fel ca Bangor, fac totul de capul lor, nicicând nu și-ar găsi loc în Cadrane.

Cu toate astea, simt că unii înțeleg cheile, iar alții le reproduc... Ce află din ele? De ce le pricep? Ce i-ar putea învăța?

Mmm (oamenii adesea fac: Mmm), oare neamul Matricei să-i fi învățat pe oameni să citească în chei? Până-ntr-acolo să fi mers cu trădarea? Să fie oamenii aliații Matricei?

Cine știe ce-a fost atunci, în război, o fi fost și trădare... Poate că de aceea eu/noi n-am lăsat cheia străveche pe-ntreg spectrul. Om fi ascuns-o, să n-o afle oamenii toți, să n-o găsească Matricea când lupta va cuprinde marea... Of, emit eu omeneste, știind că exclam omeneste, de ce e cheia străveche doar pe-acest tărâm? Acesta să fie locul de luptă? Din întreg Druusul, doar aici să fie capcana în care-l atrag pe Bangor, zis Locuiesc?

Mmm, cât îmi lipsește Cadranul! mă mir eu, omenеște, când în oamenii mei mă afund, fără să simtă Bangor (ce de cuvinte și intonații, cât de încurcați și neclari sunt acești indivizi!).

Te aștept. Ce mai stai? mă zădăre deodată Bangor, zis Locuiesc.

Nu-i răspund. Mă înfoi peste spectru, răsucesc câmpuri, interferez cu marea lui toată. De ce e cheia străveche numai aici?

O privesc iar. Am ochii cuiva și sunt ochi omenеști... Cum se laudă oamenii? Ei zic că citesc – mă străduiesc să o fac, dar cheia e neînțeleasă. Vreau s-o ating și-nvăț s-o pipăi cu mâini omenеști. Pipăi: ce simțuri bogate au oamenii, ce simțuri perverse, mai mult mă încurcă. O fac din nou, însă, ca vechii alchimiști (ce de cuvinte rătăcite în vis!): pipăi, privesc și miros... Blestem! Ce bucluc să fii om, prea multe simțuri, prea multe cuvinte. Dar voi fi om, ce să fac, căci am de purtat un război.

Cheia! Urme pe-o suprafață. O iscodesc și-o ating. Într-o parte aduce cu frontul deflagrației-mamă. În cealaltă, zici că-i marea.

O să fiu om, vreau să-l văd pe el cum privește, să-mi deslușească el semnul acesta, de-l știe cumva de atunci când am fost aici să luptăm. Mă cufund în oamenii toți, pe pământuri și ape și, preț de câteva pulsuri, nimic nu-nțeleg. Să fiu om! Înainte de toate, simt cum spectrul mă atrage și-mi dă greutate. Apoi văd cum omul înregistrează șase feluri de marea deodată. Marea se împletește, se-mprăstie în micro, interferează cu nenumărate semnale care se-adună-într-un loc; îmi este cu neputință să înțeleg din acel talmeș-balmeș cum se alcătuieste un gând. Apoi peste marea umană se năpustește o avalanșă de unde – sunt niște deflagrații ce-o clatină și-o rup în bucăți...

Ce face un om? percep o frântură sub undă, sosită de la eu/noi, din Cadran. Ce face un om?

Omul, îmi zic. Mi-ar plăcea să șoptesc: omul! – dar n-am glas. El are sens, căci captează marea doar printr-un pol. O păstrează într-un fel încâlcit și o folosește brutal, fără ritm, chiar dacă structurile sale oscilează constant. Pe urmă (îți/vă vine să credeți?), evacuează marea prin celălalt capăt, dar așa o fi atunci când ești alcătuit din substanță. În plus, omul se deplasează mecanic. Are proteze nenumărate, iar când merge de unul singur se comportă prosteste, folosind două extremități alungite, articulate multiplu,

ce risipesc energia mai mult decât orice alt fel de mișcare. De ce nu se rostogolește, de pildă? De ce nu plutește, de ce nu folosește curenții gazoși ce împânzesc atmosfera? Unde mai pui că nu suportă orice poziție – el are sens, el rostește cuvinte precum sus, precum jos (ce oroare!), el zice că este biped. Ce complicat... Mă întreb cum face să nu se dezintegreze, cum de persistă când mișcă, de ce nu vibrează bezmetic, de ce are țel.

Îi străbat trupul tot, din micro în macro, vibrez de-a lungul nervilor lui, mă desfășor în marea-i de sânge, mă amestec cu hrana lui mestecată, mistuită și defecată, mă propag în aerul turbulent din plămâni. Iar după un timp, vai, descopăr...

...un gol? În fiecare om din acela, gata să se rupă în bucăți, eu, Vechi, descopăr un gol! Toți oamenii-l au, e dosit în adânc, e-un gol subtil ce trece din unul în altul ca o maree vidă, distinctă, insinuându-se apoi în marea cea mare ce acoperă spectrul.

Golul să-i fie secretul? Să fie totuna cu golul ce naște Cadranul?

Sunt aici, înregistrez eu un gând și nu, nu e Bangor. Eu sunt aici, percep un mesaj lapidar, venind de jur-împrejur.

E spectrul.

Spectrul... Și dacă și-n spectru e-un gol ce-l ține strâns la un loc? Spectrul emite și el marea și haos, le simțisem, doar, peste tot: vânturi, curenți marini, turme, roiuri, bancuri de pești și stoluri pornite în migrații, cabluri prin care-aleargă curentul, fire prin care zboară cuvinte, ecrane ce revarsă miriade de texte, semne năstrușnice, litere neîmblânzite...

Sunt aici și sunt gol, zice spectrul. Tot ce simți ființează doar pentru că altfel nu m-ai simți. Golul, iată, mi-e sursă!

Ești totuna cu omul? Vă desparte doar forma? Ai și tu sens?

Nu-mi răspunde... Oh, cât îmi lipsește Cadranul! Îi vreau gândul și amintirea... Și-apoi descopăr pe spectrul din Druus doi poli din care țâșnește marea, deci spectrul, deși solid cu chip de deflagrație-mamă, are extremități precum omul, iar asta înseamnă că are și sens.

Te pomenești că și cheia străveche are un sens! Iat-o: n-are volum, nu-i toată la fel, nu seamănă cu eu/noi, neamul Unu... Dacă trebuie s-o parcurg

dintr-o parte în alta? Poate din dreapta spre stânga sau din stânga spre dreapta, sus→jos și jos→sus: iată oroarea substanței!

Iscolesc cheia. De la stânga la dreapta: deflagrația-mamă devine maree. De la dreapta la stânga: marea devine deflagrație-mamă.

Ești totuna cu omul?

Niciun răspuns.

Cheia străveche este aidoma ție?

Nimic.

Și dacă deflagrația-mamă din cheie e emisă de golul din spectru? Dacă ea, cheia străveche, este dosită în golul ce capătă ființă doar ca să-l vad? Să fie golul doar pe acel tărâm, de-i cheia acolo?

Să-l caut. Și caut, tot caut, iar caut... Și, iată, găsesc!

O specie imobilă, solidă, ce-și dorește lumină și apă. O specie cu energii blânde, persistând îndelung. E alcătuită din indivizi care au sus, care-au jos, li se spune copaci. Găzduiește mii de alți indivizi – sute de mii, milioane, ba chiar miliarde. Culege apă din spectru, lumini din maree, generează gaz arzător – oamenii îi spun oxigen și-i ține în viață pe toți. Acolo e cheia, iar undeva, dedesubt, sunt strămoșii tuturor ființelor vii. Strămoșii aceia-s lichizi. Dacă vrei, ei iau foc. Ard, ard, ard și dau foc mai departe...

Sunt Vechi, sunt din neamul Unu, și iată, pricep. Am găsit golul celui deal treilea spectru din Druus, cel ce-i dă viață și-l face haotic, emit spre Cadran, iar ei, oamenii, știu să-l distrugă.

Mereu au știut.

Capitolul 39

*Perelmanii fură o privire spre Muribecca. Vladimir
este de nerecunoscut.*

– Parcă nimic din ce s-a întâmplat n-a fost adevărat, observă Ombelico când se treziră a doua zi.

Ploua cu găleata. Stropii răpăiau pe balonul sacrificat de grăsan: îl transformase în adăpost, căci cortul, singur, nu rezistase la potop. Se luminase de o jumătate de oră, dar nu ieșiseră – sperau să înceteze averea. Desfăcuseră o conservă de porc cu fasole (Mokhtar nu se atinsese de ea), o încălziseră pe primus și-o înfulecaseră cu poftă. Făcuseră cafea, fumaseră pe îndelete și stătuseră de vorbă, privind ploaia.

– De ce n-o fi vorbit Kiauî cu noi, *senhor*? întrebă Ombelico.

Vladimir nu-i răspunse. Își strânse lucrurile, își pregăti ranița și ieși pe brânci din cort, luând în cap pânza roșie a balonului.

– Eu nu știu decât că, zise el odată ajuns afară, nu știu decât că François e într-acolo, arătă el de-a lungul drumeagului.

– Ești sigur? îl privi Marusia.

Vladimir făcu semn că da. Nu știa de ce n-avea dubii. Simțea doar că orice încercare de a-și explica certitudinile i-ar fi făcut rău lui

François. Ghinion, ghinion, îi tot răsună în minte, fără oprire, și, de îndată ce gândi asta, satfonul prinse a-i atârna mai greu în buzunar. Vladimir îl așează mai bine.

Ieșiră și ceilalți și abia atunci, pe lumină, văzură ce drum bun li se așternea în față. Lat, bine bătut, era străjuit de copaci înalți și drepecți, îndesați unii în alții, dispuși în linie, de parcă i-ar fi plantat un grădinar pretențios. Erau castani de Pară (*hippocastanum paraensis*, i se păru lui Vladimir că aude o șoaptă), cu frunze lucioase și grase, iar crengile li se uneau deasupra drumeagului într-o uriașă copertină vegetală.

– Ce i-ar mai fi plăcut lui François să meargă cu bicicleta pe-aici... zise Mașa.

O luară din loc. Terenul era ca-n palmă și, în ciuda ploii ce nu contenea, nici drumeagul și nici pământul din jur nu băteau.

După mai bine de o oră, drumeagul se lărgi și mai mult. Copacii se răriseră. Vladimir simți un miros ce părea să vină din pădure – un miros greoi, uscat, amăru. Le spuse și celorlalți de el, dar niciunul nu-l simțea.

– Iar începeți, *senhor*, se amuză Ombelico.

Vladimir ridică din umeri. Vârî mâna în buzunar și scoase satfonul – îl privi lung, îl scutură, ba chiar îl adulmecă.

– Ce e? întrebă Marusia.

Vladimir mormăi ceva și, brusc, se repezi în desiş. Mirosul i se părea tot mai puternic; o luă pe urmele lui precum un prepelicar care amuşinează vânatul. Se trezi în mijlocul unor smârcuri cafenii – iată de unde venea mirosul! Mai merse câțiva pași și se afundă într-o clisă negricioasă, lucitoare. Ploaia luneca peste ea, stârnind irizații albastre-gălbui ce băteau când și când în violaceu.

Țiței? Vladimir gustă din lichidul ce bătea printre smârcuri și-l scuipă imediat: era cleios și ranced. Țiței, își spuse.

Se întoarse. Lucru ciudat, ceilalți nu-l întrebară nimic – se purtau de parcă nici nu s-ar fi îndepărtat de ei. Le povesti ce descoperise (avea

senzația jenantă că se băga prea mult în seamă), dar nimeni nu se arătă mirat și nu comentă. Doar Mașa îl îngână de două-trei ori, cât să nu-l jignească. Cât despre Mokhtar, nici măcar cuvintele „zăcământ necunoscut de petrol” nu-l scoaseră din ale lui. Treptat, Vladimir simți (cu o uimire ce deveni curând nepăsare) cum imaginile din desiş îl părăseau încet-încet, îmbrățișând forma volatilă a amintirii unui vis înainte să dispară cu totul. Realiza ce i se întâmplă, se chinui să păstreze în minte pățania (țițeiul, țiteiul, își tot spunea), numai că amintirea i se șterse; nu rămase din ea nici măcar senzația unei imagini înstrăinate, iar Volodia își continuă drumul, uitând cu desăvârșire ce se petrecuse.

Ploua. Ploua. Ploua.

Se însera când Vladimir simți pe nepusă masă că-i pândea un lucru rău. Avea să se întâmple în câteva zeci de secunde, cel mult un minut – era sigur. Ceva îl îndemnă să-și examineze satfonul, și-o făcu grăbit, răsucindu-l pe toate fețele și verificând mesageria, timp în care mai făcu câțiva pași. Brusc, cât încă se uita în satfon, premoniția i se limpezi, îl năpădiră imagini și sunete, ca un clip ce i se revărsa în minte, necontrolat.

Gândurile ce urmară se scurseră într-o clipă: în cel mult zece secunde, săgețile lungi ale indienilor aveau să se abată asupra lor; erau niște săgeți cu vârful tăiat în *biais*, din cele folosite la vânătoarea animalelor mari și provocau sângerări cumplite. În același timp, Vladimir *văzu* și din ce parte aveau să fie atacați.

– Fuga, în desişul din stânga! strigă și vârî satfonul în buzunar.

O smuci pe Marusia, trăgând-o îndărătul castanilor. João se uită în jur, ca un popândău, dar apucă să se repeadă în desiş. Ombelico, însă, nu făcu altceva decât să se refugieze pe marginea drumului, armând pușca și căutându-i pe Tuà din ochi.

– Hai odată! răcni Vladimir. O să te lovească *imediat*!

Strigătul îl făcu pe pilot s-o ia la goană ca un puști prins cu ocaua mică. N-avu răgaz să se adăpostească: o săgeată îl izbi deasupra

șoldului, străpungându-i colacii de grăsime.

– Ombelico! strigă João, dând să se repeadă la el.

– M-au făcut, frățioare, zbieră pilotul, prăbușindu-se.

Săgețile zbârnâiau, iar tânărul lansă câteva rafale peste drumeag. Tirul încetă. Vladimir se repezi târâș la Ombelico.

– Măcar de n-ar fi otrăvită săgeata! gemu pilotul.

– Nu-i otrăvită, făcu Vladimir.

Îl înșfăcă pe grăsan și-l trase la adăpost. Sângera ca dracu'. Satfonul piui stins.

Săgețile prinseră din nou a curge, gata-gata să-i lovească; se auzi șuieratul unor sarbacane (acestea îl luară pe Vladimir prin surprindere, căci *nu* le presimțise), iar João lansă câteva rafale peste drum. În liniștea care urmă, cei patru se repeziră în adâncul desișului.

– O să vină după noi, zise Vladimir. João, n-am nimic cu indienii ăștia, dar cum să le-o explic?

– N-avem de ales, *senhor*... Hai, luați un Uzi. Când nu te pricepi să tragi, e cea mai bună armă. Mai bună ca pistolul lui Ombelico.

– Cu Ombelico ce facem? întrebă Marusia.

– În primul rând, să rupem săgeata, făcu João. Nu trebuie s-o scoatem. Să nu stârnim hemoragia.

– Ba am să i-o scot, se repezi Volodia și, fără să stea pe gânduri, își propti genunchiul în spinarea pilotului, apucă săgeata cu amândouă mâinile și-o smulse.

Ombelico răcni ca un animal spintecat. Un val de sânge i se revărsă pe blugi.

– Strânge-te bine cu cămașa, nu-i mare scofală, zise Vladimir, neștiind cum de-i veneau toate la îndemână. Grăbește-te!

- Mă doare, fir-ar al naibii!
- Zi mersi că n-a fost otrăvită.

Rat-rat-rat – trase João o rafală, ca la nuntă.

– Nu mai trage, João, îi ceru Vladimir și, în clipa următoare, o luară la fugă, julindu-se în crengi, împiedicându-se de rădăcini și agățându-se în liane.

Ajunseră într-un smârc cu apă negricioasă, ca un mâl, din care se ridicau bule de aer puturos.

– Ce dracu-i asta? făcu João. Turbărie?

– Nu-i turbărie, e țitei, își aminti Vladimir de pățania de dimineată. Am visat? se întrebă. Telefonul îi scârțâi în buzunar. Tu-mi spui toate astea? se gândi, pipăind aparatul. Cum faci?

Aparatul vibră.

– Sigur e țitei, *senhor*? îi sticliră ochii lui João.

– Dacă scăpăm, oameni ne facem! zise pilotul.

– Turbă, țitei, nu-mi pasă! replică Marusia. Eu vreau să-l găsim pe François. Cum mai dăm de el cu ăștia-n spinare?

– O să-ți zic eu, se trezi Vladimir că zice, în timp ce în minte i se deschideau ferestre după ferestre, ațintite oriunde poftea.

Nu numai că vedea lucrurile din jur mai clar ca oricând, dar parcă nici n-ar fi plouat și nici pâlă n-ar fi fost; dacă avea chef, era în stare să se uite în jur, ba chiar și la el însuși, de sus, dintr-o parte, de la rasul solului sau de la mare înălțime, de deasupra pădurii... Și, ca semn că așa era, telefonul din buzunar i se încinse, iar Vladimir îi zări pe Tuă de undeva de deasupra drumeagului, de parcă ochii i-ar fi plutit la douăzeci-douăzeci și cinci de metri înălțime, în ploaie. Făcu zoom până ce ajunse printre ei. Îi auzi cum vorbesc, îi *înțelese* (telefonul începu să-l piște, de parcă l-ar fi curentat pe limbă o baterie de 4,5 volți), îi vedea tot mai bine: dădeau să se repeadă pe urmele lor. Erau mulți. Erau furioși. Șeful lor îi împărțise în grupuri

de câte patru-cinci și le arăta pe unde s-o ia. La un semn, se năpustiră printre copaci precum un râu ce se sparge în nenumărate brațe, ca un șarpe uriaș ce se despica în fuioare, lunecând fără zgomot.

Preț de câteva clipe, Vladimir alergă cot la cot cu ei, după care se ridică în înalt, scanând pădurea înainte să coboare la loc în propriu-i trup, care fugea nebunește alături de ai lui. De-acum, își auzea gâfâitul, în timp ce din urmăritori nu mai rămăsese decât un tropot de pași îndepărtat. În acel moment, avu senzația clară că telefonul *il doare*.

– Mai repede! Își îndemnă el tovarășii.

Dădu să-l ajute pe Ombelico, dar grăsanul se scutură.

– Mă descurc, zise el.

– Se apropie, făcu João, cu ochii măriți de spaimă. Sfântă Fecioară, Sfântă Fecioară, nu ne lăsa, zău c-o să-ți cumpăr covorul pe care l-am văzut la mallul din Congonha! O să-l dăruiesc bisericii Sfânta Treime din cartier, Sfântă Fecioară, îți jur!

– Mai bine pregătește mitraliera, făcu Vladimir, simțind cum întreg trupul i se mișcă, fără poruncă.

Se răsuci și trase o rafală într-un loc în care nu se zărea nimeni – se auziră răcnete, șoapte grăbite, Tuă se opriă.

– Bună ar fi fost niște dinamită! exclamă Volodia. Ce zici, João?

– Păi, se miră tânărul, am mai multe bastoane la mine.

– Și ce le ții la fundul raniței? Scoate-le la îndemână!

Iar João:

– Cum naiba de știți toate astea, *senhor*?

Tuă se mișcă din nou. Ombelico trase spre ei, se uită scurt la Vladimir și, la semnul acestuia, o zbughiră printre copaci.

Alergară un minut? Trei? Cinci? Se năpustiră pe un pârau, se împotmoliră într-o mlaștină, găsiră o potecă croită de tapiri, se repeziră pe ea, o părăsiră și-o luară prin pădure, pe urmele *albăstrui* ale urinei unui capibara ce-și marcase teritoriul. Cum de-o văd?! se întrebă Vladimir. Ah, dar el *vedea* toată pădurea, limpede de tot, copac de copac, putea să facă zoom până pe cea mai mărunță frunză, zărindu-i nervurile. Auzea cu alte urechi, iar dacă s-ar fi încordat, ar fi perceput și susurul pânzelor freatice de sub pământ, cât despre pașii urmăritorilor, îi simțea pe undeva prin dreptul șalelor, ropotind ca o bătaie nervoasă cu buricele degetelor.

Nu era de ajuns, însă: taina era alta, așa că fugiră, fugiră, fugiră – fugiră până ce simțiră că nu mai au aer.

– Să ne tragem sufletul, făcu João. Mor, *senhor*... Nu mai pot.

– Dacă ne prind Tuă, mori sigur.

– Nici eu nu mai pot, gâfâi Marusia.

– Măcar o juma' de minut, *senhor*, bâigui și Ombelico.

O juma' de minut era OK. Vladimir scoase bidonul cu apă, îi dădu Marusiei, bău și el. Se uită la Ombelico: rana îl durea ca naiba, dar nu se plângea. Sângerase porcește, dar făcu semn că se descurcă. O pasăre cârâi într-un copac, ploaia tropoti mai tare. João băgă în gură o frunză de cola. Zise:

– Am pus dinamita la îndemână... Acu' vezi de ce mergeam așa de încet? se uită el cu reproș la Ombelico. Aveam ranița grea.

Își reveniră. Vladimir ciuli urechile – nu se auzea mai nimic, dar urmăritorii se apropiau.

– Hai, porunci el în șoaptă și se repeziră prin lăstăriș. Unde-or fi Tuă? se întrebă după o vreme. Nu-i mai simt.

Se opri. Trase cu urechea. Nimic.

Dădu să se zgâiască în propria-i minte, forând după gândurile acelea ce-i arătau tot ce era în jur, dar nu mai auzi nimic, nu mai văzu nimic, nu mai simți pașii urmăritorilor în șale...

Satfonul, își spuse, vârând mâna în buzunar. Nu-l mai am.

– Dumnezeu, am pierdut telefonul, ce mă fac?

– Dă-l naibii! Și-așa nu era bun de nimic, zise Marusia.

– Hai s-o luăm înainte, scrâșni el, furios. Îmi amintesc... parc-am văzut un povârniș peste câțiva zeci de metri, fir-ar al naibii să fie! E un povârniș plin de tufe și văgăuni. Tu nu-l zărești? o întrebă pe Mașa.

Ea ridică din umeri:

– Ce să văd?

– Ai telefonul deschis?

– La ce bun?

– Deschide-l, mârâi Vladimir, deschide-l.

Mașa îl ascultă. Nu, nici acum Vladimir nu vedea nimic. Luă satfonul din mâna nevesti-sii. Îl ținu strâns, se căzni să zărească povârnișul și potecile, se strădui să dea peste Tuă – nimic! Nimic, nimic, nimic.

– Telefonul, îi ceru lui João.

Îl porni, făcu tot ce făcuse și cu aparatul Mașei, dar nici acum nu desluși nimic. Sunt fără mâini și fără picioare, își spuse. Nu mai am ochi. Se gândi la telefonul pierdut. Trebuie să-l găsesc cu orice preț.

– Luați-o înainte, le zise celorlalți. Vreau să-mi găsesc telefonul.

– Ești nebun? făcu Marusia, dar Vladimir o împunse cu degetul:

– Ai înțeles ce-ai de făcut?

Mașa făcu ochii mari, încuviințând, iar Vladimir scoase carabiniera din gaica pantalonilor. Butonul pentru ochelari, butonul pentru lanternă, butonul pentru telefon. Îl apăsă pe cel din urmă. Așteptă să se aprindă, văzu încotro arăta săgeata, lăsă ochelarii în grija Mașei

(mergeți încet, iar tu ai grijă de ochelari, ca să știi cum dau de voi) și o luă înapoi prin tufe, cât de ușor putea. Strângea mânerul Uzi-ului cu atâta putere, că-i tremura mâna. Se opri, ascultă: nimic. Apăsă din nou pe blestematul de buton, acesta se aprinse, indicându-i o direcție mult abătută de la traseul alergării lor (ce naiba?), iar Vladimir o luă pe urma ei, aplecat din șale. Auzi niște indieni. Se vârî în clisa puturoasă (iarăși țigeti!) și-o porni târâș.

Să fi găsit Tuà telefonul? Să mă atragă în cursă? Sunt idiot – de unde să știe ei să-l folosească? Poate doar dacă le arată Kiauì... Se mai târî puțin. Ciuli urechile. Auzi niște șoapte. Se făcu una cu smârcurile, lăsă trei Tuà să treacă la câțiva metri de el. Apoi: cum naiba să dau peste nenorocitul de telefon, caut acu-n carul cu fân în jungla asta nesfârșită, poate că nici n-avea legătură cu ce vedeam, poate că...

Dar apăsă din nou pe buton. Ce chestie, telefonul parcă avea picioare: o luase spre stânga. Să-l fi găsit, totuși, un Tuà? Se strecură încet-încet pe lângă un crâng de bambuși, bucurându-se că ploaia ropotea zgomotos. Când și când se oprea, asculta, apăsa pe buton. De-acum era sigur că cineva luase aparatul – semnalul se deplasa la stânga, sub ochii lui. Vladimir porni târâș, dădu roată semnalului, ajunsese *dincolo* de el. Se auzi un foșnet. Semnalul încremeni.

Așteptă. Nu mai sufla. Îi veni să se scarpine și strânse din dinți. Trase cu urechea – Tuà păreau departe. Poate că-i jucase carabiniera feste, poate că nu-i luase nimeni telefonul.

Și-atunci: fiaouuu! Vladimir îngheță, dar săgeata se înfipse la o palmă de urechea lui, stârnind mълul: zlac!

– Ești aici, Tata Karib, se auzi în clipa aceea o șoaptă de deasupra.

Vladimir privi în sus.

Kiauì se uita la el, ciucit pe o ramură groasă de manghier sălbatic.

– Sunt aici, Kiauì, șopti Vladimir.

– De ce nu dat foc la apă neagră? Dacă dat foc, fratele meu Lionel văzut foc mare, fum negru mult, de la el din văzduh. Dacă dat foc, fiul tău care călărește ape cu vълtori găsit la tine!

– Ne prind Tuà până ne-ajută Lionel.

Kiaui puse o săgeată în arc și trase puțin mai departe: fiaoooooooo!

– Atunci grăbit, Tata Karib! Acolo telefon, îi arătă el săgeata a doua. Tu atent: Kiaui ațintit antenă telefon spre munte! Uitat bine, văzut antenă, mers într-acolo, nu abătut, mers doar așa. Apoi urcat, întâlnit lupuna mare, cu două scorburi. Mers pe lângă el, ținut minte unde arătat antenă. Lăsat lupuna în urmă, urcat, urcat, urcat și dat de ruptură munte. Ruptură acoperit cu iederă groasă-groasă. Acolo loc bun, stat cu prieteni, păzit fără grijă.

Iarăși trase o săgeată șuierătoare, cu boltă.

– Hi, hi, Kiaui vânat acum Tata Karib. Când vorbit cu Tuà, Kiaui spus că Tata Karib iute de picior, scăpat de săgeți! Săgeți arată tot ruptură munte. Pe acolo trecut de mult cerb alb, sclav Raposo, apoi Fawcett, apoi *i-tonk*. *I-tonk* băut cimbo, acum el e Tuà, dar Tuà oricum omorât la voi, părinții. Voi intrat prin ruptură munte, acolo ușor apărat, salvare Tata și Mama Karib. Tuà n-avut de ales, ei trebuit înconjurat munte departe-depart, trebuit mers două somnuri înainte ajuns la celălalt capăt munte. Du-te, altfel Tuà prins la noi, încheie el și mai trase o săgeată.

Vladimir trase o rafală în aer și o luă târâș după telefon. Îl găsi (avea două pene de tucan pe antenă, din cele din care-și făcea Kiaui cercei), băgă la cap direcția indicată de antenă, o luă după ea, fiind cât pe ce să se împiedice de cea de-a treia săgeată. Mai merse puțin. Se întuneca din ce în ce. Apăsă pe butonul pentru ochelari: tovarășii săi se îndepărtaseră. Se strecură pe sub crengile joase ale copacilor, mai apăsă butonul o dată, își schimbă direcția, și, la un moment dat, auzi pașii celor trei. De fapt, îi simțea așa cum îi simțise pe Tuà înainte să piardă satfonul, numai că pașii lor îl băteau pe undeva prin vintre.

Doamne, ce fugă pe ei! își zise și se grăbi să-i prindă din urmă. Alergă să-i sară ochii din cap, înciudat: Ombelico (îl *vedea* de-acum) se ducea prea mult spre stânga. Vladimir se opri și o fluieră pe Marusia ca în tinerețe.

Ea îl fluieră înapoi. Nu era departe.

– Hai, le strigă în șoaptă și-l umflă râsul: Doamne, ce idiot sunt!

Îi auzi (ba îi văzu) cum veneau spre el în fugă, prin desiș. În același timp, simți trei-patru Tuă: țâșneau spre ei din apropiere. Se repezi, se trezi față în față cu tovarășii săi. Indienii erau gata-gata să-i izbească dintr-o parte.

Marusia strigă ascuțit, Volodia trase, Ombelico trase și el. Tuă se prăbușiră. O săgeată șuierătoare le trecu mult pe deasupra capetelor, Marusia strigă din nou, dar Vladimir recunoscă șuieratul.

– Liniștește-te, băiatul e viu și nevătămat. Știu să ajung la el, spuse el dintr-o răsufare și-o luă înainte, pe urmele săgeții.

Trecură de săgeata trasă de Kiauî, ajunseră la povârniș, îl urcară, dădură de copacul lupuna cu două scorburî, auziră din nou pași pe urmele lor.

– Ziceați ceva de dinamită, făcu João, speriat. Pot s-o scot oricând.

Vladimir clătină din cap: Nu, nu. *Vedea* prea bine că nu trebuia să detoneze dinamita. Nu acum, poate mai târziu.

– Hai, îi îndemnă și luă povârnișul în piept, alunecând, gâfâind, umplându-se de noroi.

Câteva săgeți se înfipseră în pământ, îndărătul lor.

– Mai bine dăm cu dinamita, *senhor!* zise și Ombelico. O aruncăm și punem foc pădurii, zău!

– Are dreptate, făcu Marusia, hai s-o bubuim odată!

Satfonul vibră scurt. Nu, nu trebuia să umble cu dinamita, nu trebuia să pună foc. Vladimir nu apucă să zică nimic: João și Ombelico îl aprobau deja. Iar Marusia:

– Corect, la asta nu mă gândisem. Și cum de ți-a dat Kiauî telefonul? De ce n-a venit cu tine?

Dumnezeule, cum de ne mai înțelegem în brambureala asta? Cum? se întrebă Vladimir, luând-o în sus printre pâraie vijelioase și ferigi

grele de apă. Nu răspunse – poate că tovarășii săi o să-i audă din nou vorbele nespuse, dar astă dată nu mai zise nimeni nimic. Ajunseră pe o potecă tăiată de-a curmezișul pantei. Deasupra potecii, o pădure doldora de așai și de copăcei piperniciți, deși. Se uită într-o parte și-n alta – nu zări nici urmă de „ruptura în munte” a lui Kiauî. Privi în felul *acela*, dar tot nu descoperi nimic. O luă spre dreapta, urmat de ceilalți, și alergă cam un sfert de minut; îi auzi pe Tuă cum se apropiau din vale, trase o rafală ca să-i liniștească, se opri. Privi încoace și-ncolo. Era din ce în ce mai greu să vadă ceva, se întuneca. Până la urmă, zări undeva în urmă, printre perdelele întunecate ale ploii, o iederă groasă ce cobora de pe povârniș.

Am trecut de „ruptură” și n-am observat-o, își zise, întorcându-se. Ombelico goli încărcătorul orbește de-a lungul potecii, deschizând calea.

– Păziți valea, șopti Vladimir. Ajunse în dreptul iederii, se apropie de ea – ziceai că nu-i nimic în spatele ei. M-ai păcălit, Kiauî, își spuse, dar atunci *văzu* dincolo de iederă, de parcă ar fi plutit printre frunzele și cârceii ei, unduindu-se ca un curent blând de aer.

Trecătoarea lui Raposo, își spuse. Îngustă, acoperită de viță-de-vie sălbatică și de cascade groase de iederă, era străjuită de maluri abrupte, presărate cu stânci. Copaci și tufe dese o înveleau din toate părțile.

– Uite-o, se însufleți Vladimir și, urmat de ceilalți, se rezezi printre curpenii deși, zgâriindu-se pe față, pe mâini, pe coate.

Satfonul piui prelung. Trecu de iederă și se trezi în trecătoarea îngrozitor de îngustă, cu pereți înalți ce țineau întuneric. Printre picioarele lui șerpuia un torent. Mirosea a pământ ud și a mucegai. Se întoarse la ceilalți: João, Ombelico, îmi păziți spatele?

Grăsanul chiui și se așeză îndărătul unei stânci, ațintind carabina spre intrare. João se lipi de un perete.

– E ca-n filme, frățioare, se hlizi.

– Mașa, rămâi cu ei, nu știu ce-o fi dincolo, zise Vladimir și se rezezi în trecătoare.

Încăpe vreun cerb pe aici? se întrebă. Abia dacă vedea în fața ochilor. Se juli de stânci, se năclăi de noroi, se împiedică de câteva ori și, după două-trei minute, se trezi de cealaltă parte a trecătorii, pe buza unei râpe, față în față cu coroanele unor copaci atât de deși încât ploaia abia ajungea jos, pe pământ. De-o parte și de alta, pantele se ridicau aproape vertical, iar copacii se înfipseseră, care cum putuse, în pereții abrupti, răspândind încoace și încolo rădăcini aeriene și liane. Era într-o calderă uriașă. Privind înainte, în adâncul junglei, zări undeva dedesubt câteva ziduri groase, negre, gata-gata să se surpe – abia se ghiceau în lumina serii. Dincolo de ziduri se ridicau niște platforme abia vizibile, acoperite cu iederă și mușchi, iar și mai departe se deslușea o alee sau, mai bine zis, un drum pavat cu dale de piatră, printre care creșteau ierburi și lăstari. Aprinse lanterna și-o aținti către construcții, dar nu-l ajută prea mult. Ploua tot mai tare și începuse să tune, prelung.

Se întoarce. În trecătoare se întunecase de tot și pământul băltea. Dădu să-și lumineze drumul cu lanterna, dar satfonul prinse a vibra, așa că nu mai aprinse nicio lumină: dacă-l zăreau Tuă? Merse încet-încet, pipăind versanții orbește și, în sfârșit, ajunse înapoi. Mokhtar și João erau la post, Mașa se ghemuise sub un pietroi, adăpostindu-se – totul era în regulă. Se așezară la sfat.

Nu discutară prea mult. Trecătoarea era atât de îngustă, încât și-un singur om hotărât putea s-o apere zile în șir.

– Ce ziceți? întrebă Vladimir. Putem să aruncăm intrarea în aer?

Ombelico ridică din umeri, dar João zise că da, era posibil. Cică se pricepea la chestii din astea (lucrase doi ani la barajul San Antonio, pe râul Madeira), numai că trebuia să inspecteze versanții și să vadă cum pune dinamita.

– Atunci, o aruncăm în aer, hotărî Vladimir. Ombelico, ia-o cu Mașa înainte, până nu se înnoptează de tot. Dincolo de trecătoare e o așezare din piatră, e un oraș, fir-ar să fie... Se uită la Marusia. E Muribacca, e orașul Z, înțelegi? izbucni el în râs. E un oraș din piatră, din cele despre care idiotul de Hagenbeck zice că n-au cum să existe aici... François e și el acolo, vedeți dacă dați de el... Eu rămân cu João, să aruncăm stâncile în aer. Vreau să blocăm trecătoarea.

O să câștigăm cel puțin două zile dacă facem chestia asta, dădu el să mai zică, dar Marusia i-o luă înainte:

– Păi, fă-o, două zile avans față de fiarele astea de Tuà nu-s de colea!

Cum naiba de-mi iese chestia asta? se întrebă Vladimir, dar nu făcu altceva decât să mulțumească în gând că-și găsisese telefonul. Și, ca și cum i-ar fi dat răspuns, telefonul i se cutremură scurt în buzunar.

De fapt, primise un SMS. Un fulger ilumina trecătoarea. Cerul bubui. Volodia privi ecranul satfonului:

“tzi-am vazut lanterna, papa. d c n-atzi tzinut cont de semnul lui kiaui?”

Înfrigurat, Vladimir dădu să-i răspundă pe îndelete, nu care cumva să apese tastele greșit. În clipa aceea, însă, satfonul începu să sune, iar mesajul pe care îl scria se duse dracului.

Vladimir deschise.

Nimic.

Telefonul sună din nou. Nimic. Furios, Vladimir tastă un răspuns pe care-l expedie lui François:

“unde eshti?”

N-apucă să-l trimită nici de data asta. În gura trecătorii apăruseră câțiva Tuà, iar Ombelico începuse să tragă.

Capitolul 40

Tribul Tuà îl judecă pe Kiauì.

– Oamenii spun că este doar vina ta, Kiauì, zise căpetenia.

Kiauì oftă. Se apropie de foc, stingher, de parcă cerșea bunăvoința celorlalți, dar nimeni nu-l îndemnă „Dă-te lângă vatră, frate, nu vezi că-i frig?” Se supără:

– De ce să fie vina mea? Știu povestea de când eram copil, de când ne-o spuneai în casa mare... Noi, Tuà, așteptăm un băiat așa și pe dincolo, așa ne-ai zis... Eu ce-am făcut, de mă judecați atât de aspru? V-am vorbit despre băiat încă de când l-am cunoscut și niciunul nu mi-a spus: vezi că nu-i bun băiatul, Kiauì! Așa că l-am adus încoa', iar voi v-ați bucurat. Ziceați: băiatul ăsta e sânge tocmai bun pentru noi.

– Și străbunicul tău a fost sânge tocmai bun pentru noi, se văită șamanul. Dar cu el n-am avut asemenea ghinioane.

– Ba da, se posomorî Kiauì. Și după el au venit karibi mulți-mulți, ai uitat? L-au căutat anotimpuri întregi, nici acum nu s-au liniștit.

– Atunci era altfel. Nu construia nimeni baraje și poteci tari în pădure.

Tăcură. Femeile împărțiră turte de beijù umede, iar Tuà se apucară

să mestece la ele. Pe Kiauî îl serviră ultimul – mai mult îi azvârliră turta în poală. Era frig. Bălțile clipoceau sub ploaie.

– Noi hotărâsem, o luă căpetenia de la capăt, că astă dată nu mai facem ca pe vremea străbunicului tău. Voiam băiat tânăr, viguros și isteț, și mai voiam să nu ne trezim cu o grămadă de karibi pe urmele lui. Pe vremea străbunicului tău, am avut unde să fugim... Acum, însă, unde să ne ducem? Kiauî dădu să spună ceva, dar căpetenia îl opri: Tu l-ai ales pe acest băiat, Kiauî, iar el, ai zice, e întocmai ca-n povestea lăsată de străbuni... Numai că, după doar unu-două-trei somnuri, iată că ne trezim cu ai lui pe cap. Puteai să aduci orice alt băiat, cum se face că l-ai adus tocmai pe acesta, ai cărui părinți sunt obișnuiți cu jungla? De ce l-ai adus pe unul ai cărui părinți, spun războinicii noștri care au urcat pe Xingu, ai cărui părinți se pricep să citească urme de așezări vechi? De ce tocmai el, Kiauî? Și cum de-au și venit ai lui pe urmele noastre? Dacă n-o să-l găsească, o să trimită vorbă la cuiabele lor mari și toată floarea karibilor o să năvălească peste noi, chiar aici, în locul pe care-l ferim de ochii tuturor.

– Ai lui n-au cum să trimită vorbă nimănui, zise Kiauî, înțepat. Nu le merg vrăjile pentru cuvinte.

Din jurul focurilor se înălțară murmure de nemulțumire. „Minți, Kiauî! Minți!” se tot auzea. Iar șamanul:

– Kiauî, tu ai făcut cum te-a tăiat capul, n-ai ținut cont de sfatul strămoșilor. Ei știau ce se poate întâmpla, căci povestea ne spune că-i mai bun un orfan decât un copil cu un părinte și că-i mai bun un copil cu un părinte decât unul cu amândoi părinți. Strămoșii au ținut cont de sfaturile astea când străbunicul tău a devenit Tuà, tu nu! Pe tine nu te-a interesat decât ca alesul să-ți fie frate... Oare de ce?

Ceilalți începură să vocifereze. „Cum, de ce?” întrebă unul mai rău. „Cine știe ce gânduri ascunse îl mână, de și-a adus tocmai fratele de sânge!”

– Ziceam c-o să-i fie mai ușor cu un frate de sânge alături, se apără Kiauî. Ziceam că n-o să i se facă dor de casă.

– Și ai greșit! tună căpetenia. Când străbunicul tău a rămas cu noi, ai

noștri au ținut cont de învățăături și i-au ucis părintele. Tu de ce n-ai făcut la fel când au venit părinții băiatului? Trebuia să-i fi ucis de cum au venit. Nu se așteptau, îi omorai fără grijă.

– Povestea din casa mare ne învață că, la început, trebuie să-i alungăm. Ai uitat? Tu ne-ai învățat așa, la fel te-au învățat și pe tine cei mai bătrâni. La început îi pândim, doar le arătăm morții-vii, așa spune povestea, ce vă uitați la mine? Mulți au fugit după ce au văzut morții-vii. Karibii se sperie când văd morți-vii.

– Cum să se sperie, Kiauì? Cum? Sunt părinții băiatului. N-o să plece de aici niciodată. N-o să se oprească din căutare decât morți.

– Morți, morți! se ridicară glasurile din jurul focurilor.

Numai copiii erau tăcuți și se uitau serioși unii la alții, mirați că nu li se spunea, ca de obicei, povestea din casa mare. Vânătorii doar aminteau de ea, lăsându-i pe ei, pe țânci, să tragă cu urechea la ceartă.

– Și mai e ceva, adăugă căpetenia. Ai noștri au găsit în pădure urmele tatălui băiatului pe care l-ai adus tu, iar urmele acelea...

– Băiatul pe care l-am adus eu a băut cimbo, iar voi l-ați botezat. De-acum e Tuà și își are numele lui, ridică Kiauì glasul, de ce-i tot spui *băiatul*, de parcă n-ar fi al nostru?

– E un Tuà, bine, se răsti căpetenia. Eu îți ziceam doar că tatăl lui s-a târât până la manghierul în care te-ai urcat tu și că n-a pășit nimic.

– Așa e. Tata Karib a fost acolo. Am tras după el mai multe săgeți.

– Și cum de nu l-ai nimerit?

– Fugea precum veverița. Sărea dintr-o parte în alta, nu l-am atins.

– Noi știm că vânătorii, începu șamanul, mai dau greș cu arcul. Ne mirăm, însă, că după ce *nu* l-ai nimerit, Tata Karib a găsit intrarea cerbului alb cât ai bate din palme.

– Doar nu credeți că eu, Kiauì, i-am arătat calea!

– Noi nu credem nimic. Noi nu vedem decât că patru karibi au surpat trecătoarea cu trăsnetele lor. Noi nu vedem decât că după ce ai fost lângă Tata Karib, el a învățat să scape și că, după aia, a ajuns la doi pași de fiul lui, care, de-acum, spui tu, este un Tuà, alesul nostru pentru vreme de restriște... Iar noi? Noi n-avem cum să ne ducem după ei decât dacă înconjurăm muntele... Prea multe greșeli ai făcut, pentru un singur vânător! Mă întreb: oare greșelile tale n-au fost, cumva, voite?

Kiaui țâșni în picioare:

– Kiaui e un Tuà! Kiaui se trage din cei cu sânge nou! Kiaui știe ce înseamnă să fii Tuà cu sânge nou. Dacă voi credeți că-s altceva – își azvârli el arcul și bâta de război – Kiaui aruncă tot și vă privește în față. Faceți ce vreți cu el. Omorâți-l acum!

Se dădu doi pași în spate și se uită încruntat la cei strânși în jurul focurilor. Dar căpetenia:

– Kiaui crede că femeia karib și-ar lăsa fiul aici, dacă l-ar găsi?

– Nu știu. Poate că însuși *i-tonk* ar goni-o. Sau, poate că ea ar dori să rămână... – se gândi puțin și încheie, cu glas scăzut: ...să rămână cu noi.

– Cu noi, Kiaui?! E bătrână! Copii nu mai poate să ne dea, iar noi suntem câți trebuie să fim de când băiatul a devenit Tuà. I-am făcut loc printre noi, știi bine.

– Karibii sunt cam nebuni. Poate că Mama Karib cade la învoială cu fiul ei sau cu bărbatul...

Se stârni un cor de glasuri supărate. Karibii, se știa, erau cam nebuni, dar Kiaui cum era? Cum să crezi că femeia albă ar vrea să rămână cu Tuà, în junglă? Doar ca sclavă, poate, sau ca femeia unui Tuà, dar atunci Tata Karib ar fi pornit la război împreună cu ceilalți doi karibi, dintre care unul, cel gras, era cunoscut, că doar venea cu pasărea de fier în pădure și aducea *garimpeiros*, *seringueiros*, militari și traficanți.

– Cei patru au văzut prea mult, stabili căpetenia. Prea mult. Băiatul e

de-al nostru, așa e, dar părinții lui și tovarășii lor nu sunt. Își răsuci o țigară. Trase din ea. Ceilalți Tuà vociferau, mânioși. Dar căpetenia: Treci lângă foc, Kiaui, nu vezi ce frig e?

– Cum să trec lângă foc, când toți Tuà se uită la mine ca la un netrebnic? Cum?

– Treci când îți spun, pufni căpetenia, furios. Treci, pentru că vreau să-mi auzi mai bine porunca. O să-i omorâm pe cei patru karibi, mai ales că de-acum au văzut ce păzesc Tuà... Tu, Kiaui, tu o să-i omori! Ucide-i de îndată ce-i vezi, iar dacă altcineva îi prinde și-i aduce în fața noastră, ucide-i *atunci*, cu mâna ta! E bine așa? se uită căpetenia de jur-împrejur.

Ceilalți chiuiră – așa ar fi trebuit să facă de la bun început, așa spunea și povestea din casa mare. Ei, Tuà, își aveau poruncile lor, lăsate de Mavu: să păzească așezarea de piatră ca să n-o vadă nimeni, să-și găsească un karib de încredere când se încurcau cuvintele și să năștea lumea, să-i ucidă pe aceia dintre ei care înnebuneau și se apucau să construiască. Așa fusese mereu, așa făcuseră mereu.

– Să ne grăbim, zise căpetenia. Karibii tropăie prin așezarea noastră. Dacă vreunul din ei scapă și le spune celor din cuiabele mari ce-a văzut, se termină cu liniștea noastră și cu poruncile lui Mavu.

Se ridicară. Strânseră puținul ce-l aveau, lăsară focurile să se stingă și, cu mic cu mare, porniră spre miazănoapte. Aveau nevoie de două zile ca să treacă de culmi și să intre în caldera ce găzduia așezarea neterminată.

Capitolul 41

Sfaturile Matricei către Bangor.

Bangor să găsească cel mai dibaci ascunziș de pe spectru: semnele scrise! Ele sunt peste tot și au o putere numai a lor, vârandu-se-n orice cotlon, pândind din minți luate, de pe hârtii, din ecrane – se împletesc cu spectrul întreg. Sunt replica spectrului și nu doar atât: sunt licoarea care, fără tăgadă, își amintește de Bangor și de Vechi, de Cadran și Matrice, dar, cel mai adesea, de oameni.

Cuvintele au fost și-ale noastre cândva, gândește Bangor spre Matrice, tare bine mi-ar prinde să le pricep. Ele mută oamenii încoace și-ncolo, le dau de lucru fără răgaz, iar eu de ei am, iată, nevoie, în războiul ce-a fost și va fi. În ei mă cufund precum lișița-n ape (Bangor de îndată văzu sute, mii, milioane de păsări cum la fund se dădeau după pești), în ei m-adâncesc plin de jind, împletindu-mă cu puterile lor, maimuțărindu-i de zor, gata-gata să-i reped spre zările toate!

Și of, de câte ori, în câți oameni, nu dau peste Vechi, lăsându-l să mă călărească hoștește, doar cât să-l atrag în cursă mai bine, cât să-l fac să se-ncreadă că ființele acelea mărunte, smintite, mă ținutiesc pe deplin în adâncul substanței lor. Și te-ntreb: mai gândește el spre Matrice, oare oamenii nasc (atunci când a fost, acum, și-atunci când va fi) Cadranul, Matricea? Asta îmi vine să cred, cunoscându-i mai bine, căci cuvintele lor parc-ar fi o maree... Vorbele ne leagă de ei? Ne-au născut știind ce fac sau ne-au emis fără voie? Oamenii-aceștia or fi chiar acum, deodată cu noi, sau

îi țin minte pentru c-am lunecat înapoi, în vremea din vis? Ei să ne fie strămoși, căci altfel, de ce-aș admira cu nesaț văzduhul celui de-al treilea spectru din Druus? Văzduhul... ce putere plăcută! Pulberi, corpusculi, unde și forțe-n marea lui lenevesc, agitându-se alene, păstrându-și vigoarea doar în adânc, în locul căruia noi, Matricea, și ei/el, Cadranul, micro îi spunem. Of, ce bun e văzduhul din Druus, e călduț și e molcom, e bogat în lumini și-i plin de sunete dulci. El ne-a fost... mamă? Matrice?

N-apucă să se mai gândească. Dinspre Matrice sosește un gând prin mii de rele, răsucit, spulberat, cine știe cum adunat la un loc: Vechi și-a ales câțiva oameni, spune gândul acela, golul din spectru i-a trimis să-l găsească. Vechi iscodește pădurea cea mare, unde-s străvechile chei, iar oamenilor le dă ghes: prin ei vrea să spulbere golul ascuns.

Bangor undele-și lasă să se răsfire – să fiu ca și cum n-aș mai fi, se gândește, să fiu ca și cum nu m-aș fi propagat niciodată. Fără gol, oamenii vor pieri, iar tainița mea se va rupe-n bucăți. Fără tainiță, voi ieși în văzduh, iar Vechi acolo pândește, acolo m-așteaptă cu-ntreg neamul lui.

Și tu ce-ai să faci? sosește un gând din Matrice, abia simțit, reflectat de meteoroizi anonimi, refractat de nebuloase dosite, retransmis de nori Oort, strecurându-se pe cărări îndoite de spectre... Ce-ai să faci?

O s-aștept. Am tentacule și limburi în miliarde de oameni. O să-nvăț cuvintele toate, căci ele strâng energia și-o dau mai departe. O s-aștept până învăț tot mai multe cuvinte. O s-aștept până aflu: cuvintele adună marea în ele sau doar o descătușează? Cuvântul trăiește de unul singur sau nu ființează decât alături de semenii săi? Asta doresc să aflu și până atunci am s-aștept. În oamenii ce dau ghes golului o să m-adun.

Dar acolo e Vechi, gândește Matricea, e-n oamenii din apropierea străvechilor chei. Unii le știu cum arată și iată-i acum că le caută din nou și din nou și din nou.

Au învățat ce sunt cheile?

N-au învățat nimic. Niciodată n-o fac. Ei doar le caută, nu le pricep.

Sunt ei aliații lui Vechi?

Ei nici nu-l cunosc. Îi fac treaba fără să-l știe.

Am cheile mele în ei, pot să mă închid, la iuțeală, în adâncul lor.

Iuțeală?! Adânc?!

Iuțeală, adică rapid. Adânc = micro. Cu ușurință ajung în fiecare din ei. Ei sunt un bun câmp de luptă, îi pot stăpâni, i-am făcut unul pe toți. În ei am să-i întind cursa lui Vechi. Dar am nevoie să aflu cuvinte.

O să aflu cuvinte. Și noi am aflat, ca să înțelegem ceea ce tu pe oameni i-ai silit să ne spună în vis. O să aflu cuvinte, numai golul din spectru să nu-l scapi din mână. O să aflu cuvinte.

Cadranul îmi bănuiește puterea?

Cadranul nu știe ce faci. El abia aleargă pe urma străvechilor chei. O să gândim acum, pentru tine, cuvântul ce din vis l-am aflat despre ele și paznicii lor: Tuă, oamenii aceia sunt Tuă!

Capitolul 42

În care aflăm de la Kiaui povestea neamului Tuà.

Iată povestea neamului Tuà – eu am aflat-o de la căpetenia noastră, căpetenia noastră a aflat-o de la cel dinaintea lui și tot așa, din vremea visului până azi, după ce fiecare căpetenie i-a adăugat pățaniile din timpul vieții sale. Eu sunt Kiaui și, nefiind căpetenie, o s-o scurtez, mai ales că cine nu e Tuà nici n-are nevoie de poveste.

Tuà au aflat că poartă nume doar când Mavu le-a dat voie să-și amintească. Pe vremea aceea nu ne numeam Tuà și eram, și noi, karibi. Niciodată n-am știut cum arată Mavu, cu toate că povestea vorbește mereu despre el, asta ca să nu mai spun că el a stat adesea cu noi. El nu are chip și nu are glas (știm doar că clipește), dar este stăpânul nostru.

Celelalte neamuri din pădure, Xavantes, Kayapo și Machiguengue, își au și ele povestitorii lor, *habladores*, după cum le spune Marele Maestru, despre care am auzit de la Tata Karib, numai că aceștia spun povești încălcite și fără saț, ceea ce ne arată de ce acele neamuri sunt lipsite de putere. Povestea neamului Tuà, în schimb, ne spune cum s-a petrecut nemaipomenita alergătură din care nu ne-am găsit odihna decât în jungla neguroasă de dincolo de dealurile Kiya-ù. Acolo se află o groapă uriașă. Am auzit niște karibi vorbind despre ea: cică n-are ce căuta în pădurea noastră, dar uite că acolo stăm noi, chiar dacă groapa n-ar trebui să existe.

La început, totul era un vis, iar noi nu știam cine-l visa. Poate Mavu? În visul acela, niciun om din neamul nostru n-avea voie să țină minte nimic, căci un blestem ne silea să reluăm pățaniile mărunte, întâmplările mai încurcate, ba chiar și viețile, dacă ne împărțăseam amintirile. Cine îndrăznea s-o facă, se trezea că ia de la capăt întâmplarea pe care o povestise, forțat să reia o tărășenie gata trăită. Păcătosul știa că trăiește în gol, iar noi, Tuà, ziceam că timpul lui Mavu „se chinuia să se prindă din urmă” în sufletul celui lovit de blestem. Apoi păcătosul murea cu zile. Nu suporta să facă aceleași lucruri și să spună aceleași cuvinte, iar și iar, și nimeni din sat să nu-l bage în seamă.

Pe vremurile acelea neamul nostru locuia pe un tărâm friguros, pe malul unei mări reci, cu zile și nopți foarte lungi. Ne împărțeam viața între ieșitul pe mare la vânătoarea unor animale cu nume ca focă, balenă sau urs alb și liniștea petrecută în niște case din gheață, al căror nume nu-l mai ține nimeni minte (gheața e o apă albă, rece, tare, care cade câteodată din cer). De atunci ne-a rămas obiceiul de a nu vorbi decât noaptea, în fața căpeteniilor și a șamanilor, care ne retezau din rădăcină orice dorință de a ne aminti. Ei erau singurii care aveau voie să spună cum se face una sau alta, căci, dacă am fi făcut-o noi, ar fi însemnat că ne amintim, deci am fi chemat blestemul peste noi.

Într-o bună zi, când o fi fost și aia, Mavu ne-a dezlegat de blestem, căci el n-a fost înțelept de la început. El venise la noi ca să ne scape de niște necazuri cumplite, care aproape că ne puseseră jos. Ce se întâmplase? Ei, bine, nimeni nu mai știa să vorbească, căci o molimă nenorocită cuprinsese vorbele, făcându-le de neînțeles. Firește că noi, cei ce aveam să ne numim Tuà, obișnuiți să ne înțelegem mai mult din priviri și din semne, am scăpat ușor din încercare și poate că tocmai din cauza asta Mavu ne-a iertat de blestem. Celelalte neamuri n-au avut norocul nostru, însă.

Tot atunci, Mavu i-a învățat pe ai noștri că n-aveau ce să mai caute printre neamurile ce pieureau în jur, amuțite. Ne-a dat voie să ne alegem un nume (strămoșii au ales unul, dar nu e același cu cel de acum) și ne-a îndemnat s-o luăm spre miazăzi, promițându-ne pământuri nesfârșite, pline de fructe și de vânat, momindu-ne cu un văzduh călduț și înmiresmat, cu zile și cu nopți mai scurte și, din

pricina asta, odihnitoare și sățioase.

– ...și-așa o să vorbiți și mai des, răsese el de noi. După ce porniți, faceți semne pe jos, puneți pietroaie pe drum și vorbiți noapte de noapte despre călătoria din zi, ca s-o țineți minte. Voi încă trăiți în vis, așa că țineți bine minte potecile, ca să le găsiți după ce vă treziți.

– Și când o să ne trezim din visul acesta? întrebă un țânc.

– Poate peste o clipă, poate nicidecum sau poate doar după moarte.

Când să plecăm, Mavu ne mărturisi că nu-l vom asculta întrutotul și că vom rătăci o grămadă până să ajungem pe meleagurile ce ne sunt hărăzite. Și ne mai lăsa ceva: un semn pe care să nu-l uităm, un desen pe care să ni-l dăm din tată în fiu.

– N-aveți voie să vi-l faceți decât pe obraji, ne porunci el, iar oamenii noștri înhămară câinii la sănii, săltară calabalâcul și-o porniră spre miazăzi.

Pe drum, zăpada (tot un fel de gheață, dar mai moale) se termină. Ce lucru de neînchipuit, se miraseră ai noștri, lăsând săniile în urmă, dar își luară catrafusele în spinare și continuă să meargă până ce-ajunseră pe țărmul primitiv al mării oceanice – un lac uriaș, cu vâltori cât copacii pădurii de-aici. Primul lucru la care se încumetară fu să ridice o casă din pietre, mai mare decât cele din gheață de pe vechiul tărâm.

Acesta a fost un păcat, căci Mavu (uitasem s-o zic) ne învățase că a face case, drumuri și poduri (dacă n-ar fi Muribacca, nici n-am mai ști ce-s alea), a face toate astea, așadar, e, într-un fel greu de înțeles, totuna cu a da de-azvârlita cu cinstea de-a ține minte. Cu alte cuvinte, Mavu spunea așa: orice zid înălțat împilează sufletul și sărăcește ceea ce merită iubit în voi, copiii mei; nu-i decât împlinire nemeritată, potrivnică bucuriei de a ține minte. Puterea de a vă aminti, zicea el (și câtă dreptate avea!) vă dăruiește temelii mai prețioase decât orice zid din stâncă, gheață sau lemn.

Și așa se face că aceie ce aveau să se cheme Tuă s-au certat precum chiorii din pricina caselor și a zidurilor – unii voiau să le ridice, ceilalți nu. Călătorii îi laudau și-i invidiau pentru cuiaba lor (care se

numea cetate), cei ce-o ponegreau priveau (și ei!) zidurile înalte cu o plăcere ce-i rușina, dar, cu toate astea, neamul ni s-a rupt în două. Cei ce țineau cu tot dinadinsul la ce ne lăsase Mavu părăsiră cuiaba și se apucară să trăiască, după cum putură, pe câmpiile din apropiere. Câmpiile, se spune, sunt niște întinderi acoperite cu ierburi și flori, în care plouă mai rar și din care se ridică tot soiul de miresme. De pe câmpii se vede frumos de jur-împrejur, la mare depărtare. Câmpiile îți dau liniște, te lasă să te gândești la ale tale și să visezi, aidoma celui ce te visează pe tine... Cică, mai ales când mergi fără țință pe câmpie, ceva te îndeamnă să te simți ca și cum ai trăi într-un vis aflat în marele vis. Poate că din cauza asta nu sunt karibii ca noi, căci ei (aud) au trăit doar la câmpie înainte să vină încoace.

În ciuda certurilor de care spune povestea, poporul rămas între zidurile cuiabei era prețuit de lumea din jur, asta ca să nu-i mai punem la socoteală pe cei ce veneau de la mari depărtări ca să facă negoț, să învețe sau, pur și simplu, să se bucure de lucrările minunate ale strămoșilor noștri. Se spune că zidurile albe ale cuiabei se vedeau de la peste zece leghe depărtare (leghea era o măsură care îți spunea cât mergi și însemna cam un sfert de zi de mers prin pădure), că farurile noastre erau cunoscute în toate porturile de pe malul mării (asta am uitat cu toții ce înseamnă) și că înțelepții noștri erau cinstiți de toți ceilalți învățați (ăștia sunt ceva ca șamanii, adică unii care nu vânează deloc), din Baabylon până în Cassiteridae, din Teba până în Cnossos, din Hyperboreea, de unde coborâseră toți oamenii, până în cuptoarele diavolești ale deșertului numidian, ba chiar și dincolo de acestea, dincolo de izvoarele Nilului, unde cică anotimpurile erau tocmai pe dos. Până și marii filozofi din Elada au scris despre cuiaba noastră de la marginea mării, dând-o drept pildă tuturor.

(N-am voie să spun numele ei.)

Numele pe care le-am zis sunt ale unor cuiabe mari, vechi și bogate. Noi, Tuă, le știm de mici. Șamanul și căpetenia ne pun să le repetăm după ei până le ținem minte bine de tot. Cuptoarele sunt niște focuri închise, dar noi, Tuă, n-avem nevoie de ele, căci nu ne slujesc la nimic. Diavolul este un fel de vrăjmaș al lui Mavu, al meu, al tău, al tuturor oamenilor. Noi nu știm unde trăiește el, dar bănuim că se

pitește de Mavu.

Toate astea au ținut doar până într-o zi, când o urgie cumplită (cică ar fi fost o vâltoare înfricoșătoare) s-a abătut asupra cuiabei și a câmpurilor, ștergându-le de pe fața pământului. Cei scăpați cu viață au povestit oricui avea urechi de auzit că prăpădul ne izbise fiindcă încălcasem legământul cu Mavu, așa că au plecat în surghiun peste marea oceanică. Acolo au dat peste meleaguri bogate și, după cum se întâmplă când dai de bine, parte din ei au uitat (iarăși!) poruncile lui Mavu, apucându-se să facă orașe, drumuri și tot ceea ce mai împinge sufletul omenesc spre lăncezeală.

Cu toate astea, au prosperat, uitând și de surghiun, și de vorba lui Mavu. Câtă putere au căpătat! Au supus alte neamuri, au învățat să se uite la stele și la luminătorii din cer, au supus porumbul și cartoful, au săpat canale pentru râuri nelăsate de Mavu, s-au împopoțonat cu haine colorate ce nu le țineau de cald, s-au jucat cu bulgări de cauciuc pe care-i treceau prin ochiuri de piatră, se ucideau unii pe alții ca să-i trimită vorbă lui Mavu, au crescut fasole și pomi plini de fructe în niște coșuri plutitoare, au ridicat cuiabe în mijlocul lacurilor și, lucru de neînchipuit, au plăsmuit tot soiul de ființe la fel de puternice ca Mavu, de parcă el n-ar fi fost de ajuns...

Ce-au mai făcut? Au așezat cuvinte pe ziduri și pe un fel de frunze mari, albe, au desenat potecile din vis pe pereți, au învățat să cânte din gură și din fluier precum păsările, ce să mai spun, au scornit numai minunății...

Asta a durat mult. Cât? Habar n-am, căci, deși pe vremea aia știam cum curge timpul, acum am uitat, deși tot ăia suntem. Acum știm doar zilele și somnurile și ne e de ajuns. Cum-necum, după ce a trecut mult timp din acesta, a sosit peste ai noștri un neam ce venea de pe celelalte țărmuri ale mării oceanice, de unde avuseserăm noi prima cuiaba de piatră.

Prostănacii noștri și-au plătit atunci trufia de a-i fi desenat și născut pe alții asemenea lui Mavu. Unul dintre aceștia era un șarpe cu pene (Tata Karib îmi spune că-l cheamă Quetzalcoatl), iar strămoșii se mințeau unii pe alții că acest Mavu mai mic va veni printre ei ca să-i scoată din vis. Așa că, atunci când a venit acel neam de peste mări, ai noștri și-au zis, dându-și coate: uite-l pe puiul de Mavu, drăguțul,

a sosit să ne salveze!

Ce să zic? Nou-sosiții erau tot oameni, dar, crezând copilărește în poveștile de noi înșine născocite, noi le-am deschis porțile larg, ca unor zei. Atunci, cei veniți de peste marea oceanică ne-au lovit din toate puterile și ne-au spulberat în cele patru vânturi, ne-au distrus cuiabele și ne-au dus în robie. Văzând asemenea nenorocire, Mavu a venit din nou să ne ajute. Putea să ne lovească și el (așa am fi meritat), văzând în ce fel ne nesocotisem legămintele. Cred însă că i-a fost milă de noi. Sau poate că ne iubea și n-a ținut cont că încălcaseam jurămintele. Sau poate că nu-i păsa, poate că doar se juca.

Și ce-a făcut Mavu atunci? Înainte de toate, ne-a certat. Ne-a reamintit învoiala, iar strămoșii, spășiți, au părăsit ruinele cuiabelor distruse de cotropitori și s-au afundat în pădurile de la miazăzi. Plecam în cel de-al doilea surghiun. Pe drum, Mavu ne-a ocărât cum știa mai bine, căci, văzuse el, din tot ce ne învățase nu rămăsese decât cu desenul curios de pe chip „spirale, unghiuri, drepte intersectate și puncte”. De mânios ce era, ne-a scos din minte ce însemnau spiralele, unghiurile, dreptele și punctele – ni le-a lăsat doar ca pe niște cuvinte fără noimă, să ni le spună căpetenia în casa cea mare, lucru care se întâmplă și azi. La fel ca numele cuiabelor vechi, toți copiii repetă acele vorbe, nu de alta, dar poate că Mavu o să ne spună cândva ce să facem cu ele.

Of, nici în pădurile nesfârșite de la miazăzi n-am avut liniște! Într-o bună zi, am auzit din nou zvonuri despre karibi. Ajunseseră și aici și dădeau târcoale pădurii. Tot pe atunci, de parcă o pacoste își făcuse loc printre noi, câțiva pribegi de-ai noștri, mai îndrăzneți, se apucaseră să ridice clădiri mărunte, încropite în grabă, în speranța că niște case prăpădite ca acelea nu vor stârni furia lui Mavu și invidia cotropitorilor. Norocul a ținut doar până în ziua în care karibii bărboși au apărut pe fluviul cel mare, călărind niște brigantine (niște pirogi mari-mari, cu un fel de aripi albe), și le-au văzut cuiabele de pe țărm, „din piatră albă, lucitoare, cu ziduri înalte și drumuri largi”. Despre clipa aceea grozavă a scris un om pe nume Gaspar de Carvajal, care era cronicarul lui Orellana. Orellana era un fel de căpetenie de karibi, iar „cronicarul” era un om care scria povești dinadins, spre ținerea de minte a neamului său, la fel

cum căpetenia noastră ne spune povești în casa mare. Iată cum am ajuns noi să-i ținem minte pe ei, pe karibii veniți pe râul cel mare, în timp ce ei ne țineau minte pe noi, trimițând peste mări și țări vorbe scrise despre neamul nostru. Acest lucru, o simte oricine, ne arată un fel de taină, numai că nimeni n-a deslușit-o, iar Mavu n-a catadicsit să ne-o dezvăluie.

Văzând ce năpastă îi paște, cei ce mai aveau doar puțin până să fie numiți Tuà i-au atacat pe karibii lui Orellana, cu femei, cu copii, cu bătrâni – au tras cu arcurile, au azvârlit cu foc în brigantine și i-au urmărit pe karibi, dar aceștia au scăpat cu fuga, plutind către răsărit pe râul ca marea, care, și el, e o potecă din vis. Așa ne-a lăsat Mavu.

Unii din noi și-au dat seama că păcătuisem din nou și s-a lăsat cu ceartă. Cei ce țineau morțiș la clădiri și la cuiabe au rămas pe loc, iar ceilalți s-au afundat în pădure, în mlaștini, pe râuri, pe bălți, în ținuturi pline de țânțari, de șerpi și de alte lighioane.

Cu toate astea, nici acolo n-am avut mai mult noroc, căci năvălirile karibilor s-au îndesit – de-acum, bărboșii căutau o țară plină de aur, Eldorado îi spuneau, iar râul ca marea („O rio o mar“, îi ziceau karibii, în șoaptă) și afluenții săi au început să fie bătuți fără preget.

Aur! Când auzeam acest cuvânt, ne spuneam: aurul lor e totuna cu cuiabele noastre de piatră – e năpastă! Aur voiau karibii; pentru aur erau gata să se lase cuprinși de molime, să-și rătăcească mințile, să sufere de foame și de sete, să ostenească, iar legământul nostru cu Mavu, vedeam bine, căpăta și mai mare însemnătate, era ca o prorocie ce se ducea din neam în neam, numai că nenorocirea căpăta alt nume la ceilalți, devenea alt lucru deșart ce purta ghinion. Aur și ziduri – ne dăm și viața pentru ele... Haine înzorzonate, ospete îmbelșugate, multe femei pentru bărbați, mulți bărbați pentru femei – la ce bun? Nici până acum n-am aflat vreun răspuns, iar Mavu nu vrea să ne lămurească deloc.

Dar la ce bun să fi primit vreun răspuns? Viața a fost la fel de rea și după ce ne-am dosit în inima pădurii. Țineți minte: noi nu speram într-un surghiun care să ne scoată doar dintre celelalte neamuri, noi jinduiam la o fugă care să ne ducă departe de timp, înapoi în vremea visului, într-o viață în care să n-aibă cine să vorbească sau să scrie despre noi. Noi, cei ce credeam cu adevărat în Mavu, ne doream să-l

avem doar pe el, să trăim doar între noi și să nu fim legați de nimic și de nimeni, mai puțin de legământul care ne trimisese să rătăcim în lume.

N-a fost să fie așa. La o vreme după ce am tras cu arcurile și cu sarbacanele în Orellana, satul nostru, aflat mult mai la miazănoapte decât acum, s-a trezit scos cu forța din vis. Am fost călcați de trădătorii lui Lope de Aguirre, cel căruia ai lui îi spuneau „El Loco”, adică Nebunul. Unul dintre însoțitorii Nebunului, Francisco Miranda, poreclit el Cholo (adică Cel cu Sânge Amestecat), a scris despre străbunii noștri care, pe atunci, încă purtau haine cu tăietură din aceea veche, de dinainte să fi trecut marea oceanică. Ceea ce o să spun acum este repetat de orice copil Tuă până este învățat pe dinafară:

„Acești indieni al căror nume nu-l știe nimeni se deosebesc de ceilalți sălbatici. Nu numai că nu vorbesc mai deloc și că se îmbracă altfel decât semenii lor din pădure, dar se pricep de minune să lucreze cu o velatură (adică aripile mari, care duc brigantinele încoace și încolo), să folosească o arbaletă (un fel de arc cu săgeți scurte), sau să înalțe o construcție, chiar dacă se feresc ca de diavol să ridice orice ar însemna mai mult decât colibe de lemn acoperite cu frunze. Ei știu ce este acela un pat, cu toate că dorm cel mai adesea pe jos, până și hamacele părându-li-se niște farafastăcuri care nu merită interes. Mai știu ce este vinul, au auzit de grâu și chiar de pergamente și de cronici, deși pe aici, prin junglă, n-au de nici unele... Când padre Domingo ne-a ținut predica, ne-a dat pilda limbilor încurcate de când s-a ridicat Turnul din Babilon, iar indienii aceia au așteptat noaptea, căci ei doar noaptea vorbesc, și au venit la noi, întrebându-ne: Baabylon? Baabylon?, de parcă voiau să afle dacă nu veneam de acolo. Ne-au mai întrebat, cu acea ocazie, și despre alte locuri, cum ar fi Teba și Cassiteridae, Ierihon și Damasc, ceea ce ne-a îngrijorat foarte, căci nu ne dădeam seama cine erau ei de știa asemenea lucruri...?

„Mai mult, dintre toți indienii din junglă, ei au fost singurii care n-au înghițit gogoșile lui El Loco, refugiindu-se de îndată ce-au simțit că gluma se îngroașă și că Lope se pregătea să-i trimită pe lumea cealaltă. Fuga lor precipitată (frica e cea care i-a mânat departe de noi, negreșit!) l-a făcut pe Nebunul nostru, la beție, să-și ia un titlu

răsunător: el afirma, plin de mândrie, că ar trebui supranumit „Furia Domnului, Prinț al Libertății și stăpân al Terrei Firma și al ținuturilor din Chile”. Regele Filip al II-lea, urma Lope, ar trebui să ia aminte la acești indieni înțelepți care fugiseră de le sfârâiseră călcâiele; cică erau singurii oameni cu scaun la cap în afara celor care, de groaza venirii noastre, se sinucisese ră preventiv.”

Întâlnirea cu Lope de Aguirre ne-a făcut să alergăm așa de departe, încât am ajuns să credem că scăpasem de tot. Nu mai vedeam noi nici indieni, darămite albi, și nu mai auzeam decât prea rar de alți oameni, dar, ce-i drept, nici nu doream să întâlnim vreunii. Ne lăsam cuprinși de vremea din vis, răsuflam ușurați, iar Mavu părea împăcat. Ne năpusteam doar arareori asupra altor neamuri, și asta doar când era masi, adică atunci când din colibele noastre lipsea un băiat sau o fată. Lansam atacurile fără patimă, fără să ne gândim, fără să vrem un anume fel de bărbat sau o femeie mai nu știu cum. Călcăm, deopotrivă, indieni și karibi, ce se nimerea.

Așa că ne-au uitat toți. Surghiunul nostru din lume era un fapt împlinit, fugisem de peste tot, chiar și din cronicile karibilor și din basmele indienilor. Nu luam din jur mai nimic, nu lăsam în urmă mai nimic, eram doar noi și pădurea. Puneam manioc, culegeam fructe, prindeam pește, vânam tapiri, ne înmulțeam doar cât trebuia și vorbeam puțin, mai ales când ascultam povestea pe care v-o spun și eu acum. Ceilalți nu ne știau. Karibii n-aveau nume pentru noi, eram doar alți *indios bravos*.

De n-ar fi fost tatăl străbunicului meu, n-am fi aflat niciodată nici măcar puținul ce se spunea despre noi. De la el au aflat căpeteniile noastre (iar de la ele, și noi), că după o lungă uitare în cronici, primul care ne-a reamintit a fost un *bandeirante* (adică un călător bezmetic, cum sunt karibii) pe nume Pedro Teixeira. Acesta ne-a pomenit în legătură cu o călătorie de-a sa, când urcase de pe Amazon pe Rio Xingu, urmărind niște olandezi (olandezii sunt un neam de dincolo de marea oceanică, trăiesc undeva la miazănoapte, pe niște câmpii scoase din ape), care întemeiaseră o cuiaba în pădure. Pedro Teixeira se dusese după ei cu gând să-i alunge. Cum a ajuns el să vorbească de noi, cei ce aveam să fim numiți Tuă? Păi, în vremea lui, doi călugări franciscani (adică niște șamani karibi săracani, care i-au dat alt nume lui Mavu) au fost alungați de indieni

din mănăstirea lor de pe Amazonul Superior, și au parcurs râul de la apus spre răsărit pe o canoe, ajungând la un fort portughez denumit Presepio. O să urmeze multe cuvinte necunoscute de noi, Tuà, iar cele pe care le știm nu cred că o să le pomenesc, ca să nu stric povestea lui Pedro Teixeira (ce nume încurcat!). Cu ocazia fugii acelor franciscani, portughezii (alt neam de karibi) au devenit curioși să afle cât de mult avansaseră spaniolii, vrăjmașii lor, către răsărit, așa că Teixeira, un vânător dibaci, a fost însărcinat cu această misiune de un karib puternic, Raimundo da Noronha, care era guvernatorul Maranhonului, ceea ce e totuna cu o căpetenie. Când a primit misiunea, Teixeira i-a povestit guvernatorului despre noi: „Indienii aceia nu vorbesc ziua și se îmbracă în haine asemănătoare cu ale noastre, au un fel de zeu care îi plimbă prin lume de colo-colo, răpesc câteodată femei albe de viță nobilă (aici mințea cu nerușinare, căci noi răpeam pe oricine), și nu mănâncă nici carne (altă minciună sfruntată), fiind un fel de reformați blestemați (nici nu știu cu cine ne asemuia).” Teixeira nu ne știa numele adevărat și, lucru care i se părea cel mai demn de luat în seamă, nici celelalte triburi nu ni-l știau, vorbind despre noi cu nume de ocară, precum „necunoscuții” sau, și mai și, „neoamenii”, asta când nu ne spuneau, fără milă, „ceilalți”.

După ce tatăl strămoșului meu (vorbesc despre Fawcett) ne-a povestit toate astea, căpeteniile și șamanii noștri au fost curioși să vadă cine fusese *bandeirante* Teixeira și când ne întâlniserăm noi cu el. Probabil că se întâmplase tare demult, pe când încă purtam haine și ne duceam cu pirogile pe „O rio o mar”. Trebuie să se fi petrecut cam pe vremea când atacam cuiabele micuțe de pe țărmurile râului Xingu, unde locuiau niște oameni foarte mari, cu piele albă ca laptele și cu părul roșu sau galben (olandezii lui Teixeira). Acei olandezi ne-au fost tare folositori, după cum se va vedea. Tot pe atunci dădusem peste locul în care trăim și acum, iar Mavu, temându-se să nu ne smintim iarăși, ne poruncise să ridicăm acolo cuiaba de piatră, doar ca să avem mereu sub ochi ceea ce atrăgea blestemul neamului nostru. El ne-a zis așa:

– Să lăsați cuiaba asta neterminată și să nu stați în ea nicicând, dar s-o păziți ca pe ochii din cap.

Câtiva l-au întrebat:

– Și cum să construim cuiaba, Mavu? I-am alungat pe toți cei ce știau să ridice case, pe toți cei ce știau să sape, pe toți cei ce știau să cioplească și pe toți cei ce știau să dea chip omenesc sau de alt fel.

Dar Mavu:

– Nu face nimic, și a rămas printre noi până când ne-am terminat treaba.

El ne-a învățat cum să ridicăm cuiaba și tot el ne-a trimis să-i atacăm pe oamenii mari de la vărsarea râului Xingu în Amazon – olandezii aceia. Am răpit mulți de-ai lor, mai ales bărbați, nu ca să se împreuneze cu femeile noastre, ci pentru că Mavu ne spusese că sunt zidari neîntrecuți.

Când am isprăvit lucrarea, am văzut ce vicleană e mintea omenească: eram mândri de cuiaba noastră și-am fi vrut s-o terminăm și să ne mutăm în ea. Mavu, însă, a mai stat cu noi.

– De ce nu pleci, Mavu? îl întrebam, dar el nimic.

Nu ne spunea nici pe dracu', după cum zic karibii. Olandezilor le-a dat un fel de cimbo, dar mai puternic, luându-le mințile și lăsându-i s-o ia unde vedeau cu ochii, iar pe noi nu ne-a părăsit decât după ce-au murit toți cei ce munciseră la cuiaba. Ne-a păzit ca un părinte aspru, asta a făcut, ca să nu vorbim unii cu alții despre cuiaba de piatră pe care nu trebuia s-o terminăm și în care n-aveam voie să locuim.

Dar nimic nu rămâne nepedepsit, nici măcar faptul că am ridicat o cuiaba neterminată care să ne țină, pasămite, departe de blestem. Pe când Mavu încă era aici, în pădure, au venit oamenii lui Raposo. Raposo nu ne-a găsit satul, dar a descoperit așezarea de piatră pe care o păzeam de străini. Despre acest Raposo am aflat tot de la tatăl strămoșului meu, căci cronica scrisă cu acea ocazie l-a adus pe el, pe Fawcett adică, printre noi.

Iată cum au stat lucrurile. Pe lângă că au găsit cuiaba neterminată, bandeiranții lui Raposo s-au întâlnit pe negândite (pentru ei!) cu doi oameni de-ai noștri. Bandeiranții au scris despre toate astea într-o cronică pe care Fawcett, tatăl strămoșului meu și cumătrul nostru,

ne-a povestit-o de-a fir a păr: cum s-au speriat de cuiaba noastră de piatră, cum i-au dat târcoale, câinește, cum au intrat printre casele ei și cum s-au mirat, ce s-au gândit, cum au plecat, cum au dat peste un râu minunat (Rio Tapajos), apoi cum s-au văzut cu cei doi oameni ai noștri, cum au descoperit niște mine de argint și așa mai departe.

În timp ce karibii lui Raposo scriau astea despre noi, căpeteniile noastre începeau să spună copiilor, în casa mare, povestea întâlnirii noastre cu ei. Neștiind cum îl cheamă pe Raposo, îl porecliseră Ochi-de-Mâță, căci avea o tăietură pisicească a ochilor, care erau și cam prea depărtați. Povestea lor a ajuns, ca și celelalte pățanii, până în vremea noastră, iar eu am aflat-o în casa mare, după cum se cuvine.

Povestea aceea începe cu felul în care noi am luat urma bandeiranților. Ei coborau dinspre munții cei mari de la apus, iar noi i-am simțit cu mult înainte ca ei să ajungă pe meleagurile noastre. Mavu era încă printre noi, căci nu muriseră toți constructorii, și ne-a zis așa:

– V-am lăsat să păziți cuiaba de piatră. Iată acești karibi care se apropie de ea. Păziți-o cum știți mai bine.

Atunci, ai noștri au trimis iscoade după karibi. Când i-am văzut că ridică tabără lângă trecătoarea ce duce spre cuiaba, am trimis și mai mulți oameni ca să stea cu ochii pe ei. Poate că nimic din cele ce-au urmat nu s-ar fi întâmplat (avuseserăm grijă de toate), dacă un cerb alb pe care nu-l doborâserăm (ne gândeam că-i un fel de stăpân al pădurii), dacă acel cerb alb, așadar, nu s-ar fi speriat de *bandeirantes* și n-ar fi luat-o la fugă chiar prin trecătoarea ce ducea la cuiaba.

Aici, povestea spusă în casa mare urmează pas cu pas preumblarea karibilor prin cuiaba, ne arată cum se mirau de ce vedeau, cum se speriau, cum se ascundeau, cum vorbeau tare și cum se puneau în genunchi, rugându-se la Mavu al lor. După aceea, karibii au părăsit cuiaba, iar noi le-am luat urma, trimițându-i în cale și pe cei doi oameni despre care am vorbit. I-am trimis într-o pirogă, ca să-i atragă departe și să-i încurce (naibii!) de tot.

Pe urmă l-am întrebat pe Mavu:

– Și-acum? Karibii au fost în cuiaba de piatră și se duc la ai lor. Dacă

o să povestească ce au văzut?

– Luați-le urma și ucideți-i. Lepădați-vă hainele, însă, ca să zică despre voi că sunteți alt neam în caz că mai scapă vreunul cu viață. Și-așa să rămâneți mereu: dezbrăcați!

Tot atunci, fiind foarte furios, ne-a spus să uităm de numele nostru vechi, pe care ni-l aleseserăm singuri, și ne-a botezat Tuà, fără să ne spună nici până azi ce înseamnă.

Ai noștri nu i-au ieșit din cuvânt. N-au putut să-i ucidă pe toți bandeirantes, dar Mavu ne-a promis că va avea el grijă și-o să le încurce mințile, așa cum făcuse cu olandezii, astfel încât cronica lor să se piardă și nimeni să nu le bage vorbele în seamă. Până să fi venit Fawcett la noi, crezuserăm că Mavu reușise să dea foc cronicii, dar Fawcett ne-a spus că nici pomeneală, nu se întâmplase așa, că el văzuse cronica aceea și c-o ținuse în mâini. Și tot el ne-a învățat că pe Ochi-de-Mâță îl chema, de fapt, Raposo.

Iar noi ne-am zis: Ce pișicher, Mavu ăsta, tot ne mai încearcă!

După Raposo, se pare că despre noi a mai vorbit un părinte din acela karib, unul de i se zicea Samuel Fritz, iezuitul. Despre acesta am auzit de la alt călător care a trecut pe lângă noi, un om care desena frunze, flori, copaci și gâze. Acel om spunea despre el însuși că e neamț și că-l cheamă von Martius. Când l-am întâlnit, trecuse deja o bună bucată de vreme de când umblam dezbrăcați, așa cum ne lăsase Mavu, dar noi tot ne-am ghicit în spusele călătorului, după cum veți vedea.

De fapt, nu erau spuse, căci von Martius ne-a citit din cronica acelui Fritz, pe care o avea la el. Înainte de a zice mai multe, iată ce am ținut noi minte de la von Martius: ducea cu el niște case pe care le ridica după ce poposea și pe care le strica atunci când pornea la drum; aceste case sunt dintr-un fel de pânză și se numesc corturi; când vorbea, se uita de multe ori pe niște frunze albe, cu margini drepte, cum nu se văd în păduri; acele frunze se numesc hârtie, din ea se fac cronicile, iar să vorbești după hârtie poartă numele de citire; tot pe hârtie, von Martius mai desena tot felul de lucruri; acele desene se numeau schițe și-l ajutau să țină minte și să spună altora ce văzuse; când l-am întrebat de ce ceilalți meritau să vadă lucruri

deși nu se chinuieră să meargă până la ele, von Martius ne-a spus că dacă nu s-ar face așa, oamenii s-ar sminti; el însuși venise pe meleagurile noastre pentru că alții îi dăruiseră schițele călătoriilor lor pe la noi.

Von Martius ne-a spus multe despre karibi: că și ei se războiesc, că cei mai mulți umblă după aur, că mulți cred într-un Mavu ciudat, care s-a jertfit pentru ei, dar că el, von Martius, nu era foarte sigur că lucrurile stătuseră chiar așa – el credea, mai degrabă, că Mavu al lor se născuse în ziua în care oamenii se apucaseră să se roage de el ca să-i ajute cu una, cu alta. Simțindu-i noi slăbiciunea aceasta, am încercat să-l învățăm cu Mavu al nostru. I-am zis cum ne adusese Mavu de la miazănoapte, cum ne trecuse marea oceanică și cum ne îndemnase să ne ascundem în pădure, lucruri pe care von Martius le-a scris pe hârtie, cu mâna lui.

Pe urmă, ne-a citit ce scria iezuitul acela, Fritz, despre noi (iezuiți sunt mulți în pădure, cu ei mai vorbim câteodată noaptea, în joacă, pentru că ne place să-i îngrozim) : „În afară de vânatoare și, câteodată, de pescuit, nu fac absolut nimic, nici măcar nu vorbesc, fapt ce-i face pentru moment imposibil de convertit, cu atât mai mult cu cât nici nu stau locului, fiind animați de o ciudată dromomanie ce-i trimite dintr-o parte în alta a junglei. Cu toate astea, am auzit de la niște călători plecați din Cuzco și care au străbătut jungla înainte de a ajunge la sfânta noastră mănăstire, că acești oameni, deși umblă mai mereu goi, se pricep să poarte hainele noastre cu un fel de distincție scandinavă, că ar trăi într-un fel de așezare din piatră, la două săptămâni de navigat cu piroga pe Rio Tapajos, în amonte, în chiar inima pădurii veșnice. Au mai scris despre acea așezare și frații noștri de la São Pedro, de pe Rio Napo, acum mai bine de un veac, deși niciunul n-a ajuns până acolo vreodată ca să vadă cetatea cu ochii lui.”

După von Martius, ne-am mai întâlnit cu alții și cu alții. Toți au scris despre noi, dar karibii scriu atât de mult despre atât de multe lucruri, că nimeni nu știe precis pentru ce scriu ei: oare povestesc aceeași pățanie cu alte vorbe sau scriu aceeași poveste despre pățanii deosebite?

Dac-ați ajuns până aici, nu trebuie să mai aflați decât două întâmplări. Prima s-a petrecut înainte de Fawcett, pe când karibii din

Itaituba și Jacareacanga se apucaseră să culeagă cauciuc. Atunci indienii au început să se războiască unii cu alții. Învingătorii îi duceau pe învinși karibilor, iar aceștia îi puneau să muncească la cauciuc zi și noapte. După ce mureau, lucru care se întâmpla destul de repede, indienii le aduceau alți robi, unii fiind chiar cei ce câștigaseră războiul de dinainte, astfel încât munca nu înceta niciodată la arborii-de-cauciuc. Așadar, indienii mureau, iar karibii se umpleau de aur, căci, de fapt, nu cauciucul îi interesa.

Mavu ne-a spus atunci așa:

– Omorâți-i pe toți cei ce se apropie de voi, karibi și indieni deopotrivă, căci sunt câini cu toții, iar noi așa am făcut. Am ucis oameni nenumărați, și pe mulți îi lăsam pe loc, acolo unde-i omoram, ca să se strice și să duhnească.

Războaiele alea cu cauciucul au durat mult, iar noi am fost atât de cruzi, încât nimeni n-avea curaj s-o ia după noi. Câteodată îi mâncam pe unii de vii, de față cu tovarășii lor, pe care-i făceam scăpați după aia, ca să povestească și altora ce făcusem. Pe alții îi supuneam la cazne grele, așa cum făcuserăm după ce trecuserăm peste marea oceanică, când le smulgeam inimile celor pe care, pasămite, îi trimiteam la Mavu. Acum, însă, n-o făceam pentru el – o făceam doar ca să băgăm lumea în sperietți, căci noi știam că Mavu vine la noi oricând e nevoie și că niciun sacrificat nu dăduse ochii cu el vreodată.

După o vreme, Mavu ne-a îndemnat să scrijelim pe pietre și stânci acele semne pe care ni le tatuaserăm doar pe chip. Acelea erau semnele de spaimă pe care, când le vedeau, indieni și karibi, deopotrivă, făceau cale întoarsă. De-atunci ne-au lăsat toți în pace, iar karibii înșiși, când doreau să-și sperie copiii, îi amenințau că vin Tuă după ei, ca să-i mănânce.

Iată acum și a doua întâmplare despre care voiam să aflați. După Fawcett, n-am mai dat nas în nas decât de două ori cu karibii. Erau din același neam cu von Martius, adică nemți, și veniseră pe Rio Xingu cu o brigantină de fier care mergea pe sub apă. Am fost și noi s-o vedem – era departe, aproape de vărsarea în Amazon. I-am întrebat pe acei oameni despre von Martius, dacă ajunsese acasă cu bine, dar ei nu știau despre cine vorbeam. Aveau, în schimb, un

pietroi negru pentru vrăji, în care spuneau orice le trecea prin minte, așa că au întrebat pietroiul despre von Martius.

Cică ajunsese acasă cu bine. Scrisese și despre noi ceva? am fost noi curioși. Nemții aceia n-au știut să răspundă – habar n-aveau, nici ei și nici pietroiul lor negru. În schimb, doreau să afle de la noi dacă nu auzisem de o cuiabă din piatră rătăcită în pădure, iar noi, pățiți de atâtea ori, am făcut pe proștii și am ridicat din umeri. Atunci ei au râs cu noi și ne-au făcut tot soiul de daruri, iar noi le-am mulțumit, după care ei ne-au întrebat de vechea noastră cuiaba, cea de pe malul celălalt al mării oceanice (îi știau numele adevărat, pe care n-avem voie să-l rostim), drept care noi iarăși am făcut pe proștii și am holbat ochii, prefăcându-ne uimiți. Cu toate astea, ei ne-au dat alte și alte daruri. Au vrut să ne dea și apă-de-foc, dar noi am zis că mai bine nu: aflaserăm ce nenorociri face apa asta de la cei ce culeseseră cauciuc la Jacareacanga.

Când ne-au dat a înțelege că voiau să afle unde locuim, Mavu ne-a zis așa:

– Vă plac oamenii aceștia?

Ne plăceau.

– Atunci nu le mai spuneți nimic. Dacă ei află adevărul, o să vină și alții ca ei încoace, iar voi o să trebuiască să-i omorâți.

Așa că i-am păcălit, ce să facem? Le-am spus că ne numim Vaipura și că locuim prin pădurile de pe Rio Tocantins. Atunci, ei ne-au rugat să-i ajutăm să ascundă niscaiva lucruri în pădurea noastră, într-un loc pe care să-l știm doar noi și ei.

Zis și făcut. Apoi, ei au plecat, dar ne-au promis că se vor întoarce. Noi știam din poveste că mereu se găseau karibi care făgăduiau c-o să se întorcă, iar când ai lor s-au întors, am văzut că erau alții, nu cei cu care legasem prietenie. Aceștia erau mulți-mulți și erau mâhniți. Mavu ne-a spus că pierduseră un război, dar că nu trebuia să ne fie milă de ei. A promis că ne dă el dovada că nici oamenii aceștia nu erau buni pentru noi, Tuà.

Între timp, au venit și alți nemți din aceștia, unii erau gata morți, sau

prea bătrâni, iar noi i-am ajutat pe cei în putere să-i îngroape pe cei stricați, după cum au ei obiceiul. Cei mai tineri ne întrebau mereu despre cuiaba cea mare care ne fusese luată de valuri, dar noi iarăși am ridicat din umeri. E tare greu să te faci pe prostul, dar cum altfel să scapi de nenorociri?

Pe urmă, ei au plecat, iar noi am rămas lângă crucile lor, în pădure, să le păzim. Unii dintre ai noștri râdeau în hohote, spunând că doar la asta eram buni: să stăm de strață la locuri fără de oameni.

Mavu, însă, care ne pusese să furăm o cronică de pe o brigantină din aceea care mergea pe fundul apei, s-a întors la noi într-o dimineață și ne-a spus așa:

– Uite! Au scris despre voi aici, ne fluturase el cronică nemților prin fața ochilor. Voi sunteți aleșii mei și de-aceea suferiți atât, s-a plâns el laolaltă cu noi și ne-a îndrumat, o dată pentru totdeauna, spre ținutul în care trăim și astăzi, unde ridicaserăm „simulacru de oraș” (simulacru, adică fals; oraș, cuiaba adică) la care se referise iezuitul de Fritz.

De-atunci n-am mai bântuit pădurea. Ni se făcuse teamă să nu ne ia careva urma.

Și-acum? Acum povestea crește, ca totdeauna. Se lungeste cu fiecare anotimp, cu fiecare răsărit de soare, și iată că începe să vorbească deja despre fratele meu de sânge: cum m-au trimis ai mei după el, cum l-am găsit la Cocraimoro, cum l-am adus aici trecând prin toate semnele de năpastă, cum părinții lui au venit după el ca să-l caute. El e alesul nostru. Mavu ne-a lăsat ca unul ca el să ne scape de vorbele astea încurcate.

Nu știu cum se va isprăvi povestea lui – nimeni nu știe. Dar, pentru că și povestea lui *i-tonk* va fi spusă în casa mare, eu și căpetenia ne vom lupta ca să fie cât mai frumoasă.

Căci așa e lăsat: cine face povestea mai frumoasă ajunge căpetenie.

Capitolul 43

*Perelmanii se întâlnesc cu François. O plimbare prin
Muribecca.*

Nici acum nu e-n stare să mă îmbrățișeze, se posomori François. De mami nu mai scăpam, iar el... dăm mâna și gata. I-o fi rușine de ceilalți?

Vova se uita în jur de parcă-i vârase cineva un băț în fund. Poate că vrea să-l îmbrățișez eu pe el, îi trecu puștiului prin minte, dar nu îndrăzni s-o facă. Rămaseră amândoi așa, strângându-și mâinile îndelung, ca două oficialități în fața camerelor de luat vederi.

Sau poate că-i prea uluit? se întrebă François. O simți pe maică-sa cum îl privea stăruitor. N-au trecut decât câteva zile și iată, François e altul, gândea ea. Nici măcar nu ne întreabă cum am ajuns aici, cum de-am păzit o noapte întreagă trecătoarea, cum de-am aruncat-o în aer – nimic!

– Z, le arată puștiul, cu un gest teatral, ăsta-i orașul Z!

Poftim! Uite ce-l interesează pe el, își zise Marusia. Întrebă:

– Ești sigur că e orașul Z?

– E Z, mamă, ce altceva?

Iar Vladimir:

– Până una-alta, nu-mi pare decât un oraș părăsit...

– Nu e părăsit, pufni puștiul. Pur și simplu, nimeni, nicicând, n-a locuit în el. E Z, ce mai despici firul în patru?

– Pentru că am nevoie de dovezi. Trebuie să-l compar cu...

Cu ce să-l compare? Z fusese real doar în mintea lui, a lui Fawcett și a celor ca ei. N-avea decât un document de referință, iar acela era neclar: Manuscrisul 512, la care se adăugau legendele exploratorilor și ale căutătorilor de aur.

– În fine, ce importanță are numele? îl luă François. E singurul oraș din piatră din inima pădurii. Ce-i, Bolșevicule, iar ți-e foame?

Căinele dădu din coadă. Apoi o luă la fugă, schieunând fericit.

– Ciudat! făcu Volodia. Dacă n-a fost locuit niciodată, cine are grijă de el?

Se duse la marginea drumului și examinează ferigile și tufele ce creșteau *dincolo* de bordura înaltă, din piatră de râu. În banda îngustă dintre vegetația sălbatică și bordură, iarba era îngrijită, iar bălăriile fuseseră smulse. Pe de altă parte, dintre crăpăturile pavajului se ridicau nenumărați lăstari, ițindu-se printre insule de mușchi catifelat. Aici de ce n-or fi curățat? se miră Vova. Se aplecă mai mult, se uită la lăstari. Parc-ar fi fost *lăsați* dinadins să năpădească drumul... Ce punere în scenă, se bucură el, ca și cum tocmai mărunțișurile acelea erau dovada că ajunsese în cetatea Z.

Îi veni să chiuie. Trase cu ochiul la François. Câți ani aveam când am citit prima oară despre Fawcett? se întrebă. Nouă ani, hm... Încercă să-și amintească în ce lună aflate de Fawcett – fusese prin iunie, pe la începutul vacanței de vară, când citise articolul acela din *The Evening Independent*. Se gândi: Să nu fie chiar nicio legătură între lectura de atunci și intrarea noastră de azi în orașul Z?

Ba bine că nu: el avusese nouă ani când citise prima oară despre Fawcett, iar ei erau acum în luna septembrie, care era luna a noua, asta ca să nu mai spunem că luna iunie, când scosese *The Evening*

Independent din colecția bunicului, era luna a șasea, șase fiind un nouă întors... Gândul îl făcu să răsuflă ușurat: era în Z, lucrurile se așezau la locul lor, nu trebuia decât să găsești câteva cifre bine alese și să le legi între ele.

– Sunt convins, continuă François, că Z a fost proiectat din start ca o ruină... hm, romantică... Zici că e o grădină tematică. Cine are ochi de văzut, pufni el din colțul gurii, vede și singur...

Maică-sa își dresese glasul, iar ceilalți se uitară strâmb – ia-uite-l ce mare se dă! Puștiul își dădu seama că dăduse cu băta în baltă (parcăș fi vorbit cu fraierii de Iura și de Grișa, își zise), și o luă înainte ca să scape de privirile celorlalți. Grișa, of, Grișa, nu scap de tine, se înegură el și mai și. Mări pasul. Ochii maică-sii încă îl iscodeau. Nu-l moștenește deloc pe taică-său, își zicea. Nici gesturile, nici intonația, nimic!... Simți un gol în stomac: Nu așa o să-l regăsesc eu pe Vova! Nu *mai* e nici în François, fir-ar să fie... Iar pe François, of, pe el nu-l interesează nimic, nu ne întreabă nimic – nu e curios să afle nici măcar de ce-am venit după el...

Se îndreptară spre centrul așezării. Printre copaci își făcură loc clădiri scunde, aproape lipsite de ferestre, pe trei sferturi surpate și rupte, cu ziduri într-o rână, de parcă ar fi fost ridicate de copii zoriți. Ploua mărunț și mirosea ca în Piter, a bulevard umed primăvara. Era frig. Marusia se zgribuli. Își spuse că era doar din cauza oboselii.

După o vreme, apărură construcții din ce în ce mai înalte: aduceau cu niște zigate finisate cu stângăcie, dar sobre. Nimic în plus, niciun ornament, nicio statuie, niciun pilastru sau coloană, nicio cornișă care să tulbure volumele severe – doar unghiuri drepte, întrerupte când și când de deschizături înguste, dreptunghiulare, închipuind ferestre. Străzile laterale se strecurau, ca trase cu linia, printre curți împrejmuite cu garduri de piatră. În curți: case scunde, identice cu cele de la marginea așezării – se înălțau printre copaci și tufișuri ce creșteau fără noimă.

– Ai intrat în casele astea, François? îl întreabă Vladimir.

– De două zile doar asta fac. Intru în case, fac măsurători și trec datele în carnetel, scoase el din buzunar, râzând, un pachetel învelit în țiplă.

Pe cine imită? se cutremură Marusia. Nu-s nici gesturile mele, nici ale lui Vova, zici că nici nu-i al nostru. Dar Vladimir:

– Și cum e înăuntru?

– De nelocuit. Ferestrele sunt ca niște ambrazuri, nu lasă să intre lumina. Camerele sunt atât de mărunte, că n-ai loc să stai în picioare sau să te întinzi. Zici că-s niște *oubliettes*, tati, pe bune!

Tati, hm...

– Mobilă, haine, tacâmuri, ceva, ai găsit?

– Nici pomeneală. Ți-am zis, orașul n-a fost locuit niciodată. De fapt, clădirile doar *mimează* un oraș. Ce-i, mami? îi surprinse el privirea.

– N-nu... nimic... Nu ți-a fost frică să intri în casele astea părăsite?

– Sunt doar niște case, dă-le încolo! îi făcu el cu ochiul. Le-au ridicat Tuă, frații mei, râse el. În plus, l-am avut pe Bolșevic cu mine!

Nu, nu mai are treispe' ani, îngheță maică-sa. Trupul și chipul îi sunt la fel ca acum o săptămână, dar în mintea lui își mai face loc ceva, și nu-i ceva din mine sau din taică-său. Să-i fi dat Tuă vreo femeie de-a lor (Dumnezeule!) când l-au botezat?

Nu-și duse gândul la capăt. Treceau printre clădiri tot mai mari, numai că etajele rămâneau la fel de scunde, în timp ce ferestrele se îngustau din ce în ce, transformându-se în șiruri de fante întinse de-a lungul zidurilor. Cu cât clădirile erau mai înalte, cu atât mai mulți arbori și lăstari răsăreau de pe acoperișuri. Copacii și lianele le năpădeau în fel și chip, iar frunzișul aducea cu un coviltir uriaș ce acoperea și cele mai voluminoase construcții, amestecându-se ici-colo cu zidurile.

– Praful se alege din orașul ăsta, constată Vladimir.

– Tuă sunt prea puțini ca să aibă grijă de el, îi apără François. Dar Z rezistă de sute de ani.

Se apucă să le explice obiceiurile și credințele tribului, povestea din casa mare, tot. În timp ce vorbea, dintr-o clădire țâșniră doi pui de

ocelot care ajunseră în mijlocul drumului, hârjonindu-se zglobii, nepăsători la trecerea lor. Câinele lătră scurt și se repezi la ei, punându-i pe fugă.

– Vino aici, Bolșevicule, hai, lasă-i în pace! porunci François într-un fel care-o făcu pe Mașa să tresară: a fost cu o femeie, să vezi c-a fost cu o femeie, cu o sălbatică! Oare ce... ce-o fi simțit cu ea? O luă cu frig. Și când te gândești că n-o sufeream pe Georgina...

În minte i se amestecară de toate: rase, silă, imaginea moleculelor de ADN, senzația incestuoasă că-și iscodește fiul, teama și durerea că-l pierduse.

Cum de s-a ajuns aici? se întrebă. Avea gura uscată. Se apropie de Vladimir și-i zise în șoptă ce-i trecuse prin cap.

– Și dacă a fost cu-o femeie, ce? făcu Vova. Bine că nu l-a dezvirginat vreo pițipoancă... Se uită la François, iar cuvintele îi părăsiră gura înainte să le gândească: Dar n-a fost cu nicio femeie, stai liniștită.

– Și-atunci, de ce e așa? Nu-l vezi că-i altfel?

Iar Vladimir, mijindu-și ochii:

– Și tu ești altfel.

– Măcar... măcar mie mi-a fost dor de el! La fel și ție... Eu, una, m-am pupat cu el, ne-am și îmbrățișat, dar asta a fost tot, tot, crezi că nu mi-am dat seama? Parcă nu l-ar interesa nimic despre noi, nu ne-a întrebat nimic, n-a vrut să afle cum am venit încoace și de ce, doar ne-a arătat ruinele și ne-a spus că-s cetatea Muribecca. Să știi că l-am pierdut, Vova, François s-a înstrăinat de noi.

– Hei, nu mai lua totul în tragic! E băiat! Se dă și el mare, vrea să ne arate ce bărbat strașnic s-a făcut!

Ajunseseră aproape de piața centrală. De-acum erau înconjurați de clădiri solide, finisate la linie, cu ferestre mai late decât ambrazurile de mai devreme. Pe când treceau pe lângă o construcție înaltă, ca un minaret retezat, auziră urletele unei maimuțe, iar dindărătul unui gard se ridicară păcăniturile grăbite ale unor broscoi. Doi papagali țâșniră dintr-o clădire. Urbea se trezea la viață, numai că locuitorii

ei, vai, erau doar animale.

– Să vă arăt ceva, se hlizi François.

Luă o mână de pietriș și o azvârli în cea mai apropiată casă, printr-o deschizătură ce închipuia ușa. Un stol de lilieci se repezi afară, cârâind și lansând clicuri nervoase, de parcă dădeau să scuie. Bolșevicul se puse pe lătrat, sărind ca apucatul într-o parte și-n alta.

– Kiau! mi-a vândut pontul ăsta: oricând intri într-o casă, *i-tonk*, aruncă o mână de pietre înăuntru, așa mi-a spus!

Perelmanii înghețară, auzind de indian. Să vezi c-o să ne certăm, își zise François. De altfel, Marusia se grăbi să schimbe vorba:

– Dumnezeu, câți sunt! exclamă ea, privind la lilieci ce continuau să se repeadă afară din clădire.

– E lumină, nu-s periculoși. Hai, vă duc la pume acum, le făcu François semn să-l urmeze.

Intrară în piața centrală, un spațiu dreptunghiular în care dădeau patru străzi largi, orientate pe direcția punctelor cardinale. În mijlocul pieței: o coloană doborâtă la pământ, în capătul căreia se afla o statuie reprezentând un bărbat. Bărbatul, cu o înălțime de trei-patru metri, era prăbușit cu fața în jos și ținea mâna stângă în șold, în timp ce dreapta îi era întinsă, ațintind degetul arătător spre colțul de nord-vest al pieței. Era un bărbos cu trăsături europene abia schițate, purtând o fustanelă de formă tronconică, încinsă cu un brâu petrecut mai jos de șale.

În dreapta, până în „strada nord-sud”, se afla un fel de templu cu nenumărate coloane înguste, la care se ajungea pe un șir de trepte înalte. De cealaltă parte a pieței, în colțul de nord-vest, se ridica un bloc paralelipipedic masiv, asemănător unui turn greoi, situat, și el, la capătul unor trepte prea înalte pentru a fi urcate cu ușurință. Treptele cu pricina duceau la un portal încadrat de lespezi prelungi, străjuite de două statui ce înfățișau personajul prăbușit în mijlocul pieței, dar în altă ipostază: stătea în picioare și avea un scut sprijinit de genunchi, iar mâinile îi erau îndreptate spre intrare, invitându-te să pătrunzi în clădire – aducea cu acel Kiau! întins în mijlocul

drumului, bătut de ploaie, peste care dăduseră cu două seri în urmă. Deasupra portalului era un fronton pătrat, iar pe fronton era gravat desenul pe care Tuà și-l pictau pe față. De-o parte și de alta a portalului se înșiruiau niște înscrisuri, pe care Vladimir le citi, silabisind:

– Ke-fi-ses! Traversă piața, ajunse la baza treptelor. Kefises!

– Hei, vezi că aia-i clădirea cu pume! îl avertiză François.

– Pfuai. João, Ombelico, hai cu puștile!

– Stați să vin și eu, le spuse François, râzând.

Ce fel de răs e ăsta? tresări Marusia, nescăpându-și fiul din ochi: îi punea lui taică-său mâna pe umăr, într-un gest proteguitor:

– Pumele nu ies afară decât noaptea, tati. (Din nou, *tati*...) Kiau! mi-a zis să mă feresc de ele. (Chipurile părinților rămaseră la fel de reci.) Dar acum, dacă avem puști... adio, probleme, răsese el din nou.

Râde... râde *agale*, râde alene... râde ca Stas! își dădu Mașa seama deodată. Da, e râsul lui Stas, râde ca el, ca un om prea sigur pe el.

– Ce-i, Mașa? îi dădu ghes Volodia. Te uiți așa, nu știu cum...

– N-nu, nu mă uit nicicum... Sunt doar obosită... Of, Vova, vreau la noi acasă... Vreau la Piter. Vreau să fie noapte, vreau să fie ger și să ningă, vreau să stau în cada noastră mare, plină cu apă fierbinte și să ascult sirenele vapoarelor din Golful Finlandei...

– Las' că ne întoarcem noi! Îți dai seama ce ifose o să-mi dau la Universitate, când o să le prezint orașul – o să-i spun Z, ce naiba! – în premieră mondială? Hagenbeck o să-și bage gheara în gât...

Îi întinse mâna, ajutând-o să se cațere pe prima treaptă, când îl auzi pe Ombelico:

– Kiau! ăsta, îl luase el pe François, Kiau! știa că venim încoa'?

– Era *absolut* sigur. (Iarăși vorbea pe tonul acela sastisit, lipsit de grabă, punctat de cuvinte pronunțate apăsător.) După ce-am ajuns aici,

am vrut să iau legătura cu Lionel. N-am reușit și-atunci m-am sfătuit cu Kiauî. Eram siguri c-o să vă faceți apariția. Descoperirea orașului Z, însă, le făcu el cu ochiul, chit că sunteți și voi aici (e valabil pentru tine, mai ales, tati!), descoperirea e a lui *moi*, a lui François Perelman, se împăună el. Ați băgat de seamă că pietroaiele nu-s prinse cu niciun fel de ciment? E ca la Tiahuanaco, nu-i așa, tati...? Întrebă el cu glas mai subțirel, reamintindu-i Mașei de băiatul de acum două-trei săptămâni.

Tati... da, tati...

– Eu mă întreb, făcu Vladimir, de unde au adus atâta piatră, că n-am văzut nimic care să semene a carieră pe aici.

– Îți arăt eu cariera, îl luă fiu-său, făcând-o pe Marusia să se clatine.

Nici chiar Stas nu era atât de... *trufaș*, găsi ea (cu ciudă!) cuvântul cel descria pe François. Cum de-a devenit atât de plin de el?

Iar François:

– N-am stat degeaba, ce credeți... Hai, sus, îi îndemnă ca pe niște puștani, și-l luă pe Bolșevic în brațe.

– Păi, să mergem, se uită taică-său, încurcat, spre Mokhtar și João.

Urcară. Se mirară de înălțimea treptelor și se cățără de-a bușilea până ajunseră în fața portalului străjuit de cele două statui.

– Ce moacă fițoasă pe statuile astea! făcu João, zici că-s Tony Blair cu barbă.

– Fii serios, râse Vova, seamănă cu Popeye Marinarul!

Le fotografiară: clac-clac-clac! Apoi dădură roată portalului și pozară frontonul și inscripțiile.

– E singura intrare? întrebă Vladimir.

– Habar n-am, răspunse François. N-am pătruns în clădirea asta.

– Și Kiauî nu ți-a zis nimic?

- Kiau! a trebuit să se întoarcă la ai lui, n-a avut timp de vorbă.
- Ciudat Kiau! ăsta, se băgă Ombelico. El e chiar Tuà?
- Cum să nu? Tot tribul s-a bucurat când s-a întors. Erau încântați că l-am însoțit și că am acceptat să mă... Kiau! îi spunea botez, dar ce-au făcut ei numai botez n-a fost.
- Ți-au dat să bei cimbo?
- Cimbo, da. Ceva infect, noroc că-s rus, se hlizi. N-am fost om juma' de zi după aia. Mi-am borât toate mațele, dar acum sunt și eu Tuà.
- N-ai băut decât cimbo? Țăsta a fost tot botezul? se miră Ombelico.
- Ba nu. După ce-am băut cimbo, șamanul mi-a spus o poveste lungă, dar vorbea în limba lor și n-am înțeles nimic.
- Și Kiau! ce făcea în timpul ăsta?
- Ce să facă, îl aștepta pe șaman să termine... Nu prea știu, eram ca beat...
- Ciudat! Nașul n-are voie să te scape din brațe cât timp durează botezul. Așa e obiceiul. Nașul tău e chiar Kiau!?
- Bineînțeles! Dar de unde ați scos-o, *senhor*, că obiceiurile Tuà sunt la fel cu ale celorlalți *indios*? Îi știți așa de bine?
- Recunosc că nu, se strâmbă Ombelico. Își dresese glasul. L-am văzut și eu pe Kiau! al tău, pe drum înapoi. Auzisem de el de mult, dar nu-l întâlnisem. Seamănă cu un alb, vouă nu vi s-a părut? îi luă el martori pe ceilalți.
- Mie mi s-a părut mereu că-i un fel de corcitură, comentă Marusia.
- Corcitură sau nu, e fratele meu de sânge, se sumeți François. De câteva zile mi-e și naș. Dădu să se uite la ai lui de sus, dar nu-i reuși decât o privire nesigură: Sunt și eu un Tuà, lansa el, totuși.
- Păi, dacă ești de-al lor, de ce-au vrut să-ți omoare părinții? întrebă Ombelico. Iar Kiau!, dacă ți-e naș, de ce-a făcut cercul ăla,

așteptându-ne țeapăn în mijlocul drumului? De ce nu ne-a spus să stăm locului, dacă Tuà n-aveau chef să venim aici? De ce-a vorbit despre tine doar cu *senhor* Vladimir? Kiauì ăsta a făcut multe chestii pe care nu le pricep.

François tuși într-o parte. Păcat că nu învățase să fumeze, i-ar fi fost mai ușor să dea piept cu pilotul.

– Treaba e, începu el, că n-aveați ce căuta aici. Tuà nu m-au primit decât pe *mine* și asta, doar pentru că sunt frate de sânge cu Kiauì și pentru că am fost de acord să mă fac de-al lor.

– Să fii sănătos, dar Kiauì tot trebuia să ne spună ce și cum. Ai tăi puteau să moară. Tuà au tras după noi cu sarbacane și cu arcuri, ne-au fugărit cu *kop*, bâtele de război. Noi am tras în ei cu puștile, am aruncat în aer un defileu. Asta nu-i o joacă, băiete! Nu ne cheamă nimeni în casă când se lasă seara și nici nu dăm mâna cu ăi de i-am omorât, mâine dimineață, când tragem la sorti cine cu cine face echipă.

François se albi: praful se alesese de momentul pregătit cu atâta grijă. Dorise să le arate orașul văzut de sus și apoi să-i ducă în capătul așezării, la carieră, la grotele adânci și la ravenele cu apă cristalină, iar de-acolo...

– Dar voi de ce n-ați urmat sfaturile lui Kiauì când l-ați întâlnit? se zbârli. Nu v-a făcut semn încotro s-o luați? Știa că se va ajunge aici, a încercat să vă avertizeze, de ce n-ați ținut seama de el?

– Cum să ținem seama de el, François? se supără Vladimir. N-a scos o vorbă, stătea întins pe jos ca un idiot și, într-adevăr, ne făcea un fel de semn, dar era așa... cum să spun... lumina și el, ca toate ciudățeniile din ultima vreme! Trebuia să vorbească, trebuia să spună *naibii* ceva, nu să facă cercul ăla prostesc.

– Cum să vorbească? N-avea cum să zică nimic, se pornise molima vorbelor, după cum zic Tuà. Voi habar n-aveți, dar în povestea lor mai e vorba de o pățanie ca asta. S-a mai întâmplat – nu înțelegeți? –, s-a mai întâmplat să se șteargă cuvinte, s-a mai întâmplat ca oamenii să vorbească fără să se înțeleagă... Ei așteaptă de mult nenorocirea asta, iar Kiauì n-a putut să vorbească *din cauza ei*. Nici nu știe cum

de-a reușit să vă facă semn să plecați... Habar n-are dacă *el* v-a făcut semn, sau dacă nu l-a luat Mavu în primire, învățându-l ce are de făcut ca să vă trimită înapoi. Când ne-am întâlnit după aia, mi-a zis că trupul lui arăta mult mai mult decât putea el să spună. Iar voi? Voi n-ați ținut cont de nimic, tu și cu mami v-ați purtat de parcă nu știați cum gândesc indienii. Până și amărății ăia, pe trei sferturi domesticiți, de la margine de *sertão*, de pe drumurile pe unde trec barosanii cu 4x4 – până și ălora trebuie să le ceri voie să intri pe pământul lor, că altfel vin cu bătele și-ți crapă capul... Voi cui ați cerut voie să intrați pe pământul Tuă? Ce-aveți cu Kiauî? Când m-am sfătuit cu el, eram convinși c-o să țineți cont de regulile astea, că doar le știați. Dar voi, nu! Voi n-aveți încredere nici în el, nici în mine, nu luați în seamă nici sfaturile lui, nici sfaturile mele, pe voi v-a durut în cot de gestul prin care vă spunea să vă întoarceți! Dacă n-ați fi trecut de Kiauî, dacă n-ați fi intrat pe teritoriul Tuă, nimeni nu v-ar fi făcut nimic, iar Kiauî și cu mine am fi găsit o soluție să vă aducem aici, fără să iscăm război. Așa, ați stricat tot!

– Tu chiar crezi că puteam să plecăm fără să aflăm ce-i cu tine? İl întrebă Marusia.

– De ce nu? Ar fi prima oară când vă vedeți de ale voastre? De pildă, pe tine, mami, te doare acum mai mult supărarea cu... se opri la timp și nu pronunță numele lui Nicole, dar tot nu se lăsă: Pe voi vă doare, mereu, altceva, așa făceați și acasă, doar îmi spuneți fă aia, drege ailaltă, ca să nu ne facem de răs... Trebuia să vă întoarceți, asta trebuia, când ați dat peste Kiauî! Câteodată, obișnuți-vă, lucrurile ies altfel decât cum vreți voi.

Marusia și Vladimir încremeniră. Nu îndrăzniră să se uite unul la altul și-și tot dreseră glasurile până ce lui Ombelico i se sui sângele la cap:

– Măi, puștiule, dacă eram taică-tău, îți trăgeam un toc de bătaie de nu-l uitai toată viața! Pe ce lume trăiești? Cum voiai, mă, să ne întorcem din drum, când nu știam nimic de tine, când omul care-ți era călăuză belea ochii și se scâlâmbăia ca toate alea? De ce obiceiuri voiai să ținem cont, când indienii trăgeau după noi? Și, dacă ăia trăgeau după noi, nu crezi că ne gândeam la ce era mai rău și pentru tine? Și mai află de la mine un lucru, că-i știu bine pe *indios bravos*: nu mi-e clar ce joc face Kiauî al tău și de ce te-a ales să-i fii frate...

Mie-mi cam pute treaba asta.

– Ți se pare ciudat că mi-e frate? pufni François. Nu-ți convine că e indian?

– N-am nicio treabă cu indienii, puștiule, dar ține minte că frate n-ai decât unul, și ăla e la dracu' cu cărți, pe cine știe ce mare. Cât despre Kiauî, n-ai cum să-l înțelegeți. Nu-l știi de ce e-n stare... Ai habar că ai lui, când îi apucă amocul, își ucid copiii? Un pui de karib nu-i nimic pentru ei...

– Își ucid copiii *infirmi*! Îi ucid ca să nu se chinuie, după ce-i îmbolnăvim noi de toate bolile.

– Ba-și omoară și fetele sănătoase tun, că li se pare că nu-s decât niște guri în plus!

– Și era mai bine să le ducem noi în sclavie, pe plantațiile de cauciuc sau în casele bogătaşilor, să facă ăia ce vor cu ele?

– Ei înșiși se războiesc și se iau în sclavie unii pe alții, ei înșiși!

– Dar i-a învățat cineva să nu facă așa?

– Păi, atunci, rânji Ombelico, de ce nu l-ai luat *tu* pe Kiauî la oraș, să învețe de la noi ce e bine și ce e rău? De ce te-ai dus tu printre ai lui, să bei cimbo? Tu ești tu, ei sunt ei, și asta ți-o spune unul care-i pe jumate' indian... Până una-alta, băiete, noi nu ne omorâm unii pe alții, precum chiorii!

– Co-rect, *senhor*, îi scăpărară ochii lui François, jumătatea dumneavoastră albă are dreptate, noi nu ne omorâm unii pe alții, noi am terminat-o de mult cu războaiele! Apropo, Lionel se simte bine în croaziera de pe Mediterana? Strâmbă din nas. Bine, mai vreți să vedeți ceva sau aveți chef de ceartă? Voi știți, se uită la ai lui, că pot să mă cert mult și bine.

Ochii lui Ombelico se micșorară. Nu-i dăduseră nici tuleiele, prăpăditul, de ce dracu' nu-l altoia ta'su? Iar mă-sa de ce ofta și nu-l pune la punct? S-au luat după *gringos*, cu fițele lor de crescut copiii... așa de tare s-au luat după ei, că, dacă ne mai învărtim mult prin pădure, o să trimită după un cretin de psihiatru, să le citească

în palmă, vai de capul lor...

– Ce-ar fi să gustăm ceva? întrebă atunci João. Aveți vreo locuință, ceva, *senhor* François? Tare mi-aș dori să îmbuc ceva. Cad din picioare de foame. N-am mai pus nimic în gură de ieri de la prânz.

Surprins, puștiul făcu semn că da, are o locuință, cum îi spunea João, și arată spre „bulevardul” ce ducea spre sud.

– Măi, să fie... făcu Vova, văzând, în sfârșit, așezarea, dar zisese așa mai mult ca să scape de povara sfadei cu François.

„Bulevardul” dinspre sud era o butaforie – de-a lungul său se ridicau doar fațade: îndărătul lor nu se afla nimic, nimic, nimic. În schimb, drumul care începea de la baza treptelor și care ducea spre nord era străjuit de clădiri în toată regula, cu case și palate ce se prelungeau unele pe altele, comunicând prin porticuri și coridoare, emițând excrescențe aparent locuibile și înconjurând peristiluri dosite. Ziceai că-s un stup. Încăperile și curțile interioare se conglomerau în fel și chip, alcătuind o rețea riguroasă, geometrică, pe care n-o pricepeai de la prima vedere; o bănuiai, însă, și te îmbia s-o cercetezi.

De cealaltă parte a pieței, în diagonală, pe colțul de sud-est, se ridica un turn înalt, asemănător unei clopotnițe, iar în vârful turnului se afla un personaj asemănător celui din capătul coloanei prăbușite.

– E doar o siluetă, îi avertiză François, cu glasul pierit de supărare. De jos nu-l vezi bine, că-l acoperă copacii și celelalte clădiri. Eu am urcat în turnul de vizavi, însă, și m-am uitat la statuie dintr-o dungă: e plată. Iar acolo, le arată el „bulevardul” situat în prelungirea celui pe care veniseră, acolo sunt doar clădiri dărâmate – e calea ce duce spre carieră și spre grote. În schimb, zidurile dărâmăturilor sunt pline de inscripții, le arată el fațadele primelor patru-cinci clădiri, acoperite cu rânduri după rânduri de caractere necunoscute.

– E ceva ciudat cu scrierea asta, remarcă Vladimir, cam fără vlagă.

Al naibii copil ne-a făcut de râs! își tot spunea.

– Las' că vedem noi care-i treaba și cu scrierea, făcu Ombelico. João

are dreptate, mai bine mâncăm ceva. Mi-e o foame de lup.

Dădu să întrebe dacă amicul Kiauî lăsase ceva de mâncare, dar se opri: mai bine să facă pace cu puștiul ăsta obraznic.

Coborâra în piață (Vladimir o evaluă la cincizeci pe cincizeci de metri) și o luă spre bulevardul mărginit de fațade goale. Când să treacă pe lângă coloana prăbușită, Marusia exclamă:

– Statuia asta... Statuia și coloana n-au fost ridicate nicicând de jos.

– Ce naiba! se miră Vladimir.

– Mami are dreptate, zise François, cam încurcat. Tuă doar au cioplit statuia și n-au mai ridicat-o. L-am întrebat pe Kiauî de ce-au făcut așa, dar el n-a... eh, n-a știut să-mi spună. Cică e un secret, nu-l știu decât șamanii și căpeteniile. V-am spus că Z a fost proiectat din start ca o ruină...

Puștiul ăsta ne ascunde ceva, se gândi Ombelico, dar nu comentă.

Ajunseră la „locuința” lui François. Era în capul străzii ce ieșea spre sud. Kiauî (l-am ajutat și eu puțin, se laudă puștiul) ridicase o colibă în care nu se aflau decât catrafusele lui François și trei țărushi de care atârnav două hamace. În spatele colibe se afla o împrejmuire din nuiele, în care se târau două broaște țestoase – le primiseră la plecarea din sat, ca să aibă ce mânca. François luă o bătă-kop și dădu să se repeadă la cea mai mare. Se întoarse cu spatele la ceilalți, înghiți în sec și-și luă avânt de câteva ori, dar nu reuși s-o izbească așa cum îl învățase Kiauî.

– Las’ pe mine, oftă Ombelico. Ei sunt ei, noi suntem noi, îi făcu el cu ochiul, dar eu sunt și un pic ca ei, ți-am zis... Mai mult decât tine, în orice caz. *Senhora*, uitați-vă în altă parte.

După o oră, mâncau din carnea cu gust sălcu pe care François (de data asta se ridicase la înălțimea propriilor așteptări) o tocă și-o amestecă cu ouăle broaștei țestoase, după cum îi văzuse pe Tuă. Făcuse un fel de terci pe care-l copsese și-l așezase pe o turtă beijă, stropită cu zeamă de lămâie și tăvălită prin praf de ardei iute. Ombelico făcuse un foc bun, ploaia se potolise, era cald și nu erau

muște – Marusia se liniște, uită de spaimile prin care trecuse, uită și de oboseală, nu-l mai privea decât pe François care-și schimbase până și felul în care ducea mâncarea la gură. Uite-te la el! Când n-avea draci, vorbea rar, avea răbdare și-și cântărea răspunsurile înainte să zică ceva. Începuse să-și privească interlocutorii în ochi și, dacă nu-i convenea ceva, învățase să iscodească pe sub sprâncene. Păcat că prinsese un tic ce-i aducea aminte Marusiei de derbedeii din Gostini Dvor: când voia să se dea mare, dădea capul puțin pe spate și închidea ochii, punând vârful limbii pe buza de sus.

– Cred că m-am prins ce e cu scrisul de pe clădiri, zise Vladimir după ce terminară de mâncat. Ochii îi jucau. Ia să vedem, îi luă el pe rând, vă dați seama care-i treaba?

– Eu nici măcar nu înțeleg literele, recunosc grăsanul.

– Credeți că-i vorba de un alfabet cunoscut care a încasat greșelile din ultima vreme? făcu João pe deșteptul.

– Mm, e altceva... Tu ce zici, Mașa?

– Ce să zic... Seamănă un pic cu literele grecești, dar în rest nu-mi dau seama.

– Nu sunt litere grecești, zise Volodia. Tu ai vreo idee, François?

– Eh, se hlizi puștiul, te las pe tine să deslușești ce hram poartă literele. Mie-mi ajunge că am descoperit orașul. Pe de altă parte, João are dreptate, literele sunt modificate, cum să ne prindem ce și cum?

– Nu cred că-s modificate, că doar acum vorbim corect, nu? Nu spuneți voi că atunci când vorbim corect își revine și scrisul? În fine, uite la ce mă gândeam: nu cred că scrisul ăsta e *real*. Eu zic că avem de-a face cu un scris *mimat*, cu un simulacru de litere, cum e și restul orașului.

– Vai, *senhor*, îl întrerupse Ombelico. De ce să-și piardă cineva timpul ca să scrie ceva ce nu înseamnă nimic?

– Din același motiv pentru care și-a pierdut timpul ca să ridice un oraș în care nu locuiește nimeni. Mă rog, o să copiez inscripțiile de pe strada care duce la grote, o să le copiez pe hârtie și-o să le verific

acasă, în tihnă...

François făcu iarăși un gest care îl propulsa cu zece ani peste vârsta lui, căscând ochii brusc și ȧuguindu-și buzele – asta nu mai era de pe Gostini Dvor, ci chiar de aici, din pădure, era gestul pe care-l făcea Kiauî când îl uluiau găselniȧele karibilor.

– Toate bune și frumoase, se strâmbă pilotul, dar avem de luat niște hotărâri... hm... urgente. Oare amicul Kiauî a evaluat corect când a spus că Tuă au nevoie de două zile ca să vină aici? Indiferent când o să ajungă, însă, ce facem? O luăm din loc acum, ceea ce mi se pare cel mai înȧelept, sau mai stăm câteva ore, cât să umpleȧi cardurile cu fotografii și *senhor* Perelman să copieze inscripȧiile?

– Cred că nu-i nicio problemă dacă stăm până mâine, ce ziceȧi? se uită Volodia la ei. Iar mâine-dimineaȧă, cu noaptea-n cap, o luăm direct spre Cocraimoro.

– Nu știu cât de direct o s-o luăm, *senhor*, replică Ombelico. Pe unde naiba plecăm? Trecătoarea e blocată, iar Tuă vin prin cealaltă parte a calderei... Fratele tău de sânge, se uită el la François, te-a învăȧat cum s-o tai de aici dacă se împute treaba?

François adulmecă, fornăind discret – era felul lui cel nou de a arăta că se abȧține să dea o replică usturătoare.

– V-aȧi supărat, *senhor*, zise, când v-am spus că am făcut un plan cu Kiauî. Așa de tare v-aȧi supărat, că nu m-aȧi lăsat să termin. Noi doream să câștigăm timp, ca să puteȧi intra aici, în Z, cu voia... – răsufală adânc, neștiind dacă merita să-și isprăvească fraza, dar îi dădu drumul: ...cu voia neamului meu. Zâmbi, copilărește, și-o întrebă pe Mașă: Am vorbit frumos, mami?

– De vorbit, ai vorbit foarte frumos, dar uite în ce belea ne-ai băgat!

– Ce era să fac...? Așa acȧionează Tuă când le fuge pământul de sub picioare. Păcat că n-am cum să... n-am cum să *botso*, n-am cum să întorc timpul, *senhor*, zise el privind-l pe Ombelico.

– Ce să mai întorci, puștiule... Ne-am dat sângele unii altora și am nimerit într-un loc unde n-a ajuns nici dracu' fără voia... făcu o

pauză, privind la François, după care continuă serios: ...fără voia fraților tăi. Din câte-i știu eu pe indieni, o să vină după noi și-o să ne ucidă, iar tu sau Kiauî n-aveți cum să-i împiedicați. Deci [tii cum putem să plecăm de-aici?

Tăcură. João aprinse o țigară și-o făcu poștă cu pilotul. Iar François:

– Kiauî mi-a arătat pe unde puteți s-o ștergeți, zise el, de parcă le făcea un hatâr. Cei mai mulți Tuà habar n-au de locul cu pricina, nu e treaba lor să-l știe. O să *iprot*, o să fugiți pe acolo când vă hotărâți.

– Cum adică *o să fugiți*?! se miră maică-sa. Tu ce-o să faci?

– Eu rămân. Ca să zic așa, râse el, înfuriind-o pe Marusia, am scăpat de grija de-a mai merge la școală, nu-i așa, tati? (Tati, din nou...) N-am descoperit eu orașul Z, orașul lui Muribecca?

– Hei, ce-ți trece prin minte? Cum să rămâi aici? Las' că ne întoarcem noi, zău, dar numai după ce se stinge supărarea cu Tuà, după ce luăm contact cu ei pe alte căi, după ce le facem daruri, na, după ce respectăm toate procedurile...

– Tati, nu vreau să vin cu voi. Eu rămân aici.

– Puștiule, ascultă-l pe taică-tău, zise pilotul. Hai s-o ștergem și, după ce-ajungem acasă și ne tragem sufletul, facem rost de sponsori, facem război în presă, îi atragem de partea noastră pe Kayapo, pe Baù, pe Menkragnotire și pe alții ca ei și ne întoarcem cu o echipă mare, cu ziariști, cu fotografi, poate chiar și cu cei de la National Geographic, că are intrare João la ei prin unchi-su'. O să culegi toți laurii de pe lumea asta, puștiule, ai descoperit orașul în care nici măcar Fawcett n-a reușit să ajungă.

Satfonul lui Vladimir vibră. Mintea i se deschise ca atunci când *văzuse* cum aveau să fie atacați, ca atunci când vorbise fără să deschidă gura, ca atunci când își dăduse seama pe unde o luaseră François și Kiauî fără să le vadă urmele: Nu, nu facem război în ziare, n-avem nevoie de sponsori, nu venim aici, în Muribecca, cu nicio echipă. Se întrebă: de ce gândesc eu în locul *tău*? Cum de ți-a coborât mintea în sufletul meu? Dacă mintea ta e aici, ce ți-a mai rămas afară?

Satfonul vibră din nou, și sunetele se înfundară, ziceai că-s într-un depozit uriaș, nu în junglă. Iar François:

– Nu facem război în presă, îl privi el pe taică-său în ochi, nu agățăm sponsori, nu aducem nicio echipă aici, în Muribacca. Știi asta, tati, nu-i așa?

– Știi, Frenchie, se trezi Volodia că grăiește. Nu erau cuvintele lui; doar glasul plecase din el și i se frânsese, semn că împărțea cu François ceva numai al lor. Dar tot nu-l îmbrățișă, se strădui doar să-l convingă: Nu te rog decât să vii cu noi, la Cocraimoro. Eu n-aș suporta să... Se cutremură. Ne vom întoarce în Muribacca, îți promit.

François se scărpină în cap. Iar îi părea rău după țigară. Dacă o s-o țin așa, n-o să mă apuc niciodată de fumat. O să găsesc alte șmecherii ca să amân răspunsurile.

– Uite cum facem, tati. Eu n-am cum să plec fără să nu mă văd cu Kiauî sau cu șeful Tuà, înțelege?

– Cum crezi c-o să te lăsăm aici? Dacă pățești ceva?

– N-am ce să pătesc, tati. Ai încredere... Tu știi de ce mi-e frică cel mai mult? Mie nu mi-e frică decât că vă expun pe voi, pentru că, altfel, știi bine că n-am de ales. *Trebuie* să stau de vorbă cu Tuà, nu ziceați voi că odată ce mă apuc de un lucru, să-l duc la bun sfârșit? Am intrat în horă, trebuie să joc. Am băut cimbo și-am ascultat povestea Tuà – sunt de-al lor, de-acum. Cum să plec fără să le zic nimic? Ei au încredere în mine, poate reușesc să-i conving să vă primească.

– Lucrurile nu sunt așa de simple, François, începu Marusia, iar tu nu ești îndeajuns de viclean ca să știi cum să-i iei pe indienii ăia ai tăi.

– Nici nu vreau să fiu viclean, mami, nu vreau decât să nu mă fac de rușine. Își aminti de Grișa: O, da, și pentru tine trebuie să dau ochii cu Tuà, și pentru tine! Jur că n-o să fiu viclean, Grișa, jur c-o merg până la capăt, vreau să mă răscumpăr odată și-odată... Zise: Dacă plec fără să vorbesc cu Kiauî și fără să-i văd pe Tuà, o să mă simt ca

un laș. Asta vreți?

– Asta-i curată nebunie, băiete, zise Ombelico. De fapt, ce vrei tu?

Iar François:

– Habar n-am, râse el. Știu doar că trebuie să rămân aici, *senhor*.

După cum spune Kiauì, să trecem mai întâi râul și vedem pe celălalt mal ce vânat găsim... Până atunci, hai să vă arăt pe unde se poate fugi din Muribacca.

Capitolul 44

Căpetenia Tuà îl iscodește pe Kiaui.

– Am avut un vis încâlcit, începu căpetenia. Se făcea că mă întorsesem pe primele noastre meleaguri, acolo unde n-aveam voie să ținem minte, pe când eram și noi karibi. Eh, și pe când stăteam eu pe un țărm alb și rece de mă ardeau și ochii și fundul, cineva din cer, Mavu cred, mi-a zis că ăla e pământul lui Ondzwe, fratele tău de sânge, Kiaui.

Se lăsase noaptea. Nu mai ploua. Tuà ocoliseră înălțimile – o luaseră spre miazănoapte până ce dăduseră de niște pante molcome, acoperite cu arbuști, le traversaseră și intraseră în caldera împădurită. Se opriseră sub o culme, pe un tăpșan cu ierburi înalte. Aprinseseră câteva focuri, doborâseră un peccari grăsun și doi tatu speriați, puseseră hălci din ei la prăjit și acum presărau sare grunjoasă peste carne. Mirosea de-ți lăsa gura apă.

– Tărâmul lui Ondzwe, spuse Kiaui, se numește Rosi-a și e mai mare decât toată pădurea noastră. Acolo e mereu frig.

– Și ei au pădure, zise căpetenia, dar pădurea lor e cu alți copaci, au ace în loc de frunze. Au și un lac mare, plin de vâltori, au două, trei, patru lacuri din astea. Le-am văzut cu ochii mei, din zbor. Am ținut poteca din vis până acolo, pe tărâmul lor, și le-am văzut.

– Și cum arată tărâmul ăsta? întrebă șamanul. E alb?

– E alb, dar nu de tot. E tare friguros și are munți uriași, mai mari ca munții noștri de la apus. Kiauì, ia întreabă-l pe Ondzwe așa: au ei o salbă de lacuri din astea mari, cu vâltori? Numele lor sunt nemaiauzite... Cel mai mic se cheamă Baiha, din el se naște unul mai mare, Lenamore, iar cel mai mare se numește Indirka. Din Indirka treci într-un lac alb tot timpul, cred că poți să mergi pe el dacă poțestești. Întreabă-l pe Ondzwe de lacurile astea, căci vreau să știu dacă, într-adevăr, am zburat peste meleagurile lui.

– O să-l întrebăm cu toții după ce răsare soarele, răspunse Kiauì. Suntem aproape de cuiaba.

– Ba nu, doar tu o să-l întrebi! Doar tu ai dezlegare la vorbă pe lumină, ai uitat sau te joci? Unde mai pui că Ondzwe n-o să poțtească să vorbească cu noi, aștilalți, pentru că noi o să-i prindem părinții.

Kiauì încuviință, dar căpetenia nu se mulțumi cu atât:

– Spune și tu, Kiauì, spune după mine: o să-i *ku-pa*, o să-i ucidem pe părinții lui Ondzwe, fratele nostru.

– O să-i *ku-pa* pe părinții lui Ondzwe, fratele nostru, spuse Kiauì cu glas puternic, iar ceilalți Tuà repetară fraza, în cor.

Kiauì își răsuci o țigară.

– *Mo kam sumo?* De ce fumezi? rânji căpetenia.

– Părinții lui Ondzwe sunt spirite puternice. N-aș vrea să audă legământul nostru.

– Ha, ha, eu credeam că fumezi de supărare. Îl cunoști bine pe Tata Karib și-o știi și pe femeia lui. Nu-ți pare rău după ei?

– Și dacă-mi pare rău, ce? Sunt Tuà și-ascult de Mavu.

– Aha, Mavu... Dacă vrei, păstrează-o pe femeia lui Tata Karib. Nu vrei o nevastă karib? Cică nevestele karib se pricepe la dragoste.

– Nu mai mult ca ale noastre. Și pe urmă, Ondzwe s-ar supăra dacă mama lui ar intra în coliba lui Kiauì. Ondzwe mi-e frate de sânge.

– Mai bine s-ar bucura. Și ea la fel, rânji căpetenia. Bărbatul ei e bătrân. Cu Kiauî s-ar simți și ea din nou tânără, ar chirăi ca puma-n călduri.

– Kiauî iubește altă femeie.

– Am auzit, se posomorî căpetenia. Fata aia mică de la Cocraimoro.

– Da. Pe ea o iubesc. I-am dat un *angao* din melci lucitori înainte să plec cu Ondzwe încoa.

Se puseră pe înfulecat carnea. Era puțină, dar se obișnuiseră. Noroc cu sarea – făcea mâncarea sățioasă. În scurt timp se întinseră pe spate, unii râgâiră, alții începură să sporovăiască, alții se culcară de-a dreptul.

Dar căpetenia:

– Și dacă Ondzwe se dă de partea lor? E fratele nostru, ce-i drept, dar numai de trei-patru-cinci somnuri. În schimb, e fiul lor de când s-a născut.

Kiauî oftă:

– Ondzwe e în *kiiturepe* de-acum. O să facă ce trebuie.

– Mda, Ondzwe e în *kiiturepe* și-o să facă ce trebuie. Așa sper și eu, mormăi căpetenia, pentru că orice-ar face, nu putem să-l omorâm nici dac-am căpăta, chiar acum, alt karib de pus în locul lui. Își răsuci o țigară. Trase un fum adânc și dădu un fel de geamăt: Ooh, poate că altă căpetenie, după un vis puternic, o să spulbere legământul despre *kiiturepe*. Câteodată, legământul ăsta nu-i bun. Ce ne facem cu trădătorii, cum scăpăm de ei? Pe urmă, ce ne facem cu munca la cuiaba? Suntem prea puțini, ne-ar trebui un *kiiturepe* mai mare. Ce zici?

– Ce să zic? Nu-s căpetenie. Dar cred că Mavu nu ne-a lăsat doar atâția înainte să se gândească bine-bine. Dacă facem *kiiturepe* mai mare, poate că iar se apucă unii de ridicat cuiabe. Atâția câți suntem, munca la cuiaba e grea: smulgem buruienile, dăm copacii jos, proptim zidurile, dar mai mult de atât nu putem; noi n-o să ridicăm alte cuiabe! Cât despre trădători, s-au născut rar printre noi. Așa

spune și povestea. Ce putere au avut ei?

– Nu știu, recunosc căpetenia, n-am cunoscut trădători. Ia zi, rânji el din nou, dar, dacă aș lua-o eu pe femeia karib, te-ai supăra?

– Eu nu. Ondzwe, însă, s-ar supăra. Și femeia ta s-ar supăra.

– Cum să se supere femeia mea? Eu sunt căpetenia.

– Atunci, femeia ta o s-o omoare pe femeia karib.

– Și dac-o omoară, ce? Femeia karib nu e în *kiiturepe*. Vreau să văd doar câtă dragoste știe. Ai văzut-o cum se mișcă?

– Am văzut-o, închise Kiauî ochii pe jumătate.

– Are țâțe mai mari ca ale femeilor noastre. Și bucele alea ca două papaia uriașe. Și glasul ăla, nu știu cum.

– Așa-s karibele, până la urmă te obișnuiești cu ele. Sunt la fel ca ale noastre.

– Eu tot vreau s-o cunosc pe kariba asta.

– Eh, faci cum vrei, dar o să se supere și Ondzwe, și femeia ta. Atunci, râse Kiauî, poate că o să vezi cum e să ai trădători în *kiiturepe*.

Căpetenia tăcu. Îi făcu semn lui Kiauî să se apropie, dădu să-i șoptească ceva, dar se răzgândi și-l chemă și pe șaman alături.

– Mie nu mi-e frică decât de-un singur trădător, Kiauî, și tare-aș vrea să nu fii tu acela, murmură el.

Șamanul râse. Dar Kiauî:

– Eu ascult de vorba lui Mavu.

– Știu eu dacă mai înțelegi vorba lui Mavu? Cu nenorocita asta de molimă a vorbelor, nu mai poți să te încrezi în nimic. Poate că mi-ai spus, *chiar* acum, c-o să trădezi, dar am înțeles eu pe dos din cauza molimei.

– Să te trădez? De ce?

– Pentru că voi ști, care vă trageți din karibi, sunteți mereu mai cu moț. Și pe urmă, așa se întâmplă când vine molima. Nu îți minte? Oamenii nu-și mai înțeleg nici vorbele lor. Cel mai tare, însă, mă gândesc așa: oare cum de-au aflat karibii de trecătoarea cerbului alb? Deloc nu pricep cum vine asta.

– Au avut noroc. Dar ia spune, după molima trecută, noi am plecat la drum. Poate chiar de acolo, de pe tărâmurile pe care le-ai visat. Crezi că și acum o să ne trimită Mavu undeva?

Căpetenia dădu din cap, gânditor.

– Cum ziceai că se cheamă ținutul lui Ondzwe?

– Rosi-a.

– Poate că nu degeaba l-am visat. Poate că nu degeaba am văzut lacurile alea uriașe, pline de vâltori, și nu degeaba le-am ținut minte numele: Baiha, Lenamore și Indirka. Poate că trebuie să ne *botso*, să ne întoarcem în pădurile alea reci. Nu știu ce-o să ne facem cu frigul, dar încă din vis mă ardeau tălpile să plecăm. O fi departe Rosi-a?

– Oricât de departe ar fi, dac-am ajuns aici, ajungem și înapoi.

– Of, totul se leagă, se plânse șamanul. Ondzwe a venit din ținutul acela chiar când a început molima vorbelor, iar tu i-ai visat ținutul după ce Ondzwe s-a făcut fratele nostru.

Iar Kiauî:

– Din cauza asta mă gândesc că poate n-ar fi bine să-i omorâm pe părinții lui Ondzwe.

– Și mai zici să nu-mi fie frică de tine, pufni căpetenia. Noi l-am omorât și pe Fo-set: poc, poc, cu bâtele de război. A rămas cu noi doar acel Ondzwe, care-i era fiu și care ți-a lăsat sânge din el. Dacă vrei, ți-o dau pe femeia karib și ea scapă. Ai văzut-o cu bărbat?

– Am văzut-o, recunosc Kiauî. Din greșeală, dar am văzut-o. După aia, însă, de ce să nu zic, am stat și m-am uitat la ea.

- Și? Și? se holbară șamanul și căpetenia. Cum face?
- E tot femeie, v-am spus. Tot femeie, zise Kiauì cu durere în glas.
- Of, se plânse șamanul. Asta ne e soarta, se întristă și el.

Stătură un pic fără să vorbească. Dintr-un copac se auzea o broască-bou cum scotea niște sunete groaznice, de ziceai că se frânge un lupuna bătrân. Greierii țârâiau, iar din iarbă se ridicau în zbor sumedenie de licurici.

- Ondzwe, o luă căpetenia de la capăt, îmi pare deștept. Știe și el să caute prin cuiaba, ca părinții lui?
- Știe. E deștept, se sumeți Kiauì. E fratele meu de sânge.
- Asta nu-i bine, se pleoști căpteneia. Crezi c-o fi găsit și drumurile pe sub pământ care duc afară din cuiaba?
- Nu știu. Vedem după ce răsare soarele.

Căpetenia dădu un chiot:

- Auu, ce ne facem dac-a găsit drumurile pe sub pământ? Cum îi mai prindem, cum îi mai ucidem pe părinții lui Ondzwe? Dintre noi, doar tu, șamanule, știi drumurile pe dinafară. Dacă scapă karibii vii și nevătămați din cuiaba?
- Păi, să pornim de la prima geană de lumină, zise Kiauì. Mie nu mi-e teamă că Ondzwe o să găsească drumurile alea, mie mi-e teamă de părinții *lui*...
- Mai bine hai acum, făcu șamanul. Îi prindem în somn.
- Cu cine să pornești la drum? se uită căpetenia în jur. I-am alergat de i-am omorât... Și pe urmă, știți voi să ajungeți la cuiaba pe bezna asta?

Nu știau – Tuà nu treceau prin părțile alea decât foarte rar. În plus, pe acolo se afla și un râu iute pe care nu-l traversase nimeni, mai era și o mlaștină care, pasămite, înghițea vânătorii, unde mai pui că plouase: n-aveau de ales, nu puteau să plece decât pe lumină.

Căpetenia și șamanul se duseră în culcușurile aranjate de neveste. Kiauî se pregăti și el de somn. Își mai răsuci o nenorocită de țigară și se trânti direct pe pământ, printre ierburile ude. Se gândi la fetița de la Cocraimoro – abia aștepta s-o vadă cum crește, cum se face mare și cum începe să înțeleagă tot ce simțea pentru ea. Și totuși... dacă n-o să crească în felul în care Kiauî îi citise în ochi, în mers, în zâmbet? Dacă va fi și ea, ca restul femeilor, indience sau karibe? Dacă n-o să aibă bunătatea pe care Kiauî crezuse că i-o ghicește când apleca privirea în jos, rușinată, ascunzându-și ochii în lațele lungi și mătăsoase? Dacă o să aibă glas ascuțit? Dacă o să vorbească repezit, dacă o să facă ochii mici când se supără, dacă o să fie din cele ce zic că știu tot, dacă...

Atunci, o să rămână tot ca până acum, se resemnă el. Mare noroc că Mavu i-a dat voie lui Kiauî să nu facă parte din *kiiturepe*.

Stinse țigara. Așteptă. Se lăsa frigul. Dintr-un culcuș se ridicau chicoteli – sigur era culcușul căpeteniei, că niciodată nu se sătura, nici de mâncare, nici de *cauim*, nici de vorbă, nici de nimic. Te pomenești că așa trebuia să fii, nesătul, ca să ajungi căpetenie. Hm... Și dacă i-o lăsa pe mama lui Ondzwe căpeteniei? Kariba ar fi scos untul din el și, mai devreme sau mai târziu, l-ar fi omorât în plină bucurie – hâc! – c-o văzuse de ce era în stare... Atunci Tuà ar fi fost obligați să-și aleagă o nouă căpetenie, dar *i-tonk* nu l-ar fi iertat pe Kiauî niciodată...

Of, fratele meu, of, *i-tonk*, doar tu ai putea să mă înțelegi... Și eu sunt nesătul, poate că-s chiar rău. Dar ce e între noi nu mai e între alți vânători: eu te-am învățat să dobori peccari, tu mi-ai arătat cum să merg pe bicicletă, tu mi-ai povestit despre karibi, eu ți-am arătat cum se ia urma în pădure... Ne-am ascuns în tufișuri, am pândit, am văzut apusuri împreună, ne-a plouat noaptea în somn... Ai vrut să bei cimbo, iar eu ți l-am strecurat printre buze, fratele meu. Tu mi-ai povestit despre tărâmul tău, iar eu te-am învățat să fii Tuà, tu i-ai mințit pe ai tăi, dar uite că și eu îi mint pe ai mei, fir-ar să fie, *i-tonk*.

Kiauî rămase nemișcat. Încet-încet, foiala din culcușul căpeteniei încetă. Se auzi un râgâit ici, altul colo, unii începură să sforăie, cineva ieși din culcuș și se duse printre copaci, iar Kiauî îi auzi screamățul asurzit. Altcineva trase un vânt și mirosul de ouă clocite ajunse până la Kiauî. Era bătrâna Figrare: n-o s-o mai ducă mult –

poate că din cauza ei se gândea căpetenia s-o vâre pe mama lui Ondzwe în *kiiturepe*.

În sfârșit, liniște. Cerul era plin de nori. Ce beznă... Kiau! ciuli urechile și, simțindu-se în siguranță, se ridică agale și o luă orbește spre cuiaba. Pe drum, înălță în minte o scurtă odă lui Mavu și se simți mai împăcat.

Capitolul 45

*În care-i vedem pe Vechi, din neamul Unu, și pe
Bangor, zis Locuiesc, pândindu-se.*

*Vechi părăsea pe furiș ascunzișul din oameni, doar în aleși rămânea.
Ceilalți – ce debili! – se bucurau de exod, de parcă Vechi i-ar fi sufocat cu
marea lui prea întinsă.*

Oamenii mi-au simțit marea putere, ce zici de asta, Bangor?

Zic că de la ei am învățat să privesc... Nu-ți pare rău după ochi?

*Să-mi pară rău după ochi? După oameni, adică?! Nu-i vezi cât de
netrebnici sunt? Doar ce-am trecut o dată prin ei și iată, i-am spulberat!
Zici că-s marea ce-a traversat roiuri de stele pentru ca brusc să-ntrevadă
spațiul nemărginit... Sunt buimaci, tu nu-i simți?*

*Bangor nu răspunse, căci Matricea-i trimitea gând neîntrerupt: cheia
străveche-i dosită într-un loc denumit junglă, după cum i se spunea în
vremea din vis, jungla-i alcătuită din arbori, arborii-au crengi, crengile-au
frunze și muguri, din muguri ies iarăși crengi, pe crengi sunt și fructe, din
fructe iese sămânța, sămânța cade pe sol, iar din sol ies copacii – marea din
Druus e substanță ce se reîncarnează. În junglă se află și oameni; tu,
Bangor, zis Locuiesc, ai nevoie doar de câțiva – sunt lângă cheia străveche.
Îi știi?*

Sunt în ei. În ei m-am prelins și din ei pândesc, ca din oamenii toți.

Pe Vechi îl mai simți?

Nicidecum, știu doar că pleacă din oameni, pe toți i-o fi părăsit... De ce n-o fi-mpânzit jungla toată și pe toți cei de aici? Să fie pădurea doar o capcană? De ce din oameni el fuge? Unde se-ascunde?

Așteaptă, Bangor, o să gândesc odată cu tine cu vorbe din vis. Spectrul și oamenii-s una – precum o maree sunt. Când nu ești una, ești alta, de nu mai ești om, devii spectru, iar dacă din spectru cobori, te faci om. Din jungla aceasta Vechi n-o să plece, aici e cheia străveche, aici e golul din spectru, iar golul-i totuna cu nașterea spectrului și pieirea lui. Acum, ascultă, ascultă, gândesc odată cu tine cu vorbe din vis: Vechi a ieșit în văzduh, așa e, dar în câțiva oameni și-a mai păstrat ascunziș, sunt dintre cei răătăciți pe acolo, în junglă, în jurul cheii străvechi. Vechi te pândește, cu oamenii-aceia te va lovi.

Dar eu sunt în oamenii toți.

Îi poți părăsi dacă Vechi o să-i spulbere?

Bangor emite un limb afară, în aer – marea lui Vechi îl prăjește. Bangor emite un limb în lichide – din cer coboară fulgere snopuri, apa plesnește, limbul Matricei se sparge, în substanță se răătăcește.

Vechi te pândește, emite Matricea, în oamenii toți vrea să te sigileze, pe ei să-i ucidă odată cu spectrul, marea noastră s-o facă nimic.

Și, ca semn că-i așa, Vechi oscilează, emite un efluviu îngust, oamenilor le dă ghes. Oamenii-l simt. Zic că-i o molimă ce le intră în trupuri. Bangor îl simte și el, azvârle curenți în celule, descarcă atomi, zădărește mii de gânduri deodată, gonind efluviul lui Vechi.

Ești aici, Bangor, te simt cum te aperi.

Sunt aici, Vechi, simt cum dai să ataci.

De ce să atac? Ești prizonier în oamenii-aceia mărunți, care se pricep să distrugă – și specia lor, și spectrul lor mic, ba chiar și întregul sistem ce Druus se numește. Matricea va fierbe. În oameni ești prins, Bangor, zis Locuiesc, și nu ai scăpare. Odată cu ei ai să pieri.

Sunt în oameni, dar nu-s prizonier.

Atunci, părăsește-i, de poți... Aș fi în stare să râd când spun asta, dar nu vreau să râd.

De-ți vine să râzi, coboară în oamenii toți, ucide-mă-n ei, Vechi, Unu, Cadran blestemat!

N-am nevoie de-alți oameni. Câți am, îmi ajung. Omul e mic, e precar, trăiește puțin, fără maree se stinge, iar eu am timp să aștept, Bangor, zis Locuiesc, căci n-ai unde să-ți cauți scăparea.

Așteaptă, atunci, căci și eu am s-aștept.

Și Bangor se prelinge în adâncul din oameni. Prin axoni el plutește, prin membrane se scurge, în citoplasme se varsă precum flote celeste; se târăște prin interstiții, se cufundă în sânge, coboară în impulsuri nervoase, difuzează în vezicule pline de transmițători. E neștiut, e ocult, e secret și e tainic... Nu se dezvăluie. Tace. Nu mișcă. Pe oameni îi lasă să meargă, să sufle, să mănce, să se înmulțească, vorbe să spună, să scrie, să se gândească.

Așteaptă. Când va fi vremea, va vibra scurt, o singură dată, declanșând deflagrația-mamă care, ca niciodată, nu va fi sferă și nu va aduce cu litera O, din strigătul spaimei.

Așteaptă. În pădure, îl simte pe Vechi. După cum bine-aflase, era doar într-o mână de oameni – sclavi ce stăpânul nu și-l știau.

Capitolul 46

Kiaui îl întristează pe François. O fugă.

– Sunt aici, Ondzwe, șopti Kiaui.

Puștiul tresări, gata să cadă din hamac. Când intrase indianul în colibă...? Stătea pe jos, pe pământul reavăn, și-și răsucea, liniștit, țigara. Zâmbea. Părinții lui François dormeau duși, în sacii de dormit, iar Ombelico sforăia încetișor în celălalt hamac.

– Sunt aici, Kiaui! se bucură François. Mi-era teamă că nu mai vii, se repezi el la indian, îmbrățișându-l.

Se treziră și ceilalți. Iar Ombelico:

– Cum de-ai intrat, băiete? Ce naiba face derbedeul de João...?

– Prieten tânăr nu știut păzit, chicoti indianul. Dormit cu gura deschisă. Așa făcut karibi când ploaia terminat.

– De parcă voi n-ați dormi buștean pe unde nimeriți, mormăi grăsanul, și se repezi afară: Porc de câine ce ești, João! În nădejdea ta, ne mâncau Tuă cu fulgi cu tot! Ia-uitați-vă la el, îl îmbrânci pe tânăr înăuntru. Habar n-are pe ce lume e!

– Vă rog să mă iertați, vă rog să mă iertați, se lamenta João, frecându-și ochii. M-am prins că nu mai pot și-am vrut să te chem

să-mi iei locul, Ombelico, dar mi-a fost nu știu cum. Mă bazam pe Bolșevic, dar el...

– D-aia v-a luat dracu' pe voi, comuniștii, peste tot pe pământ! Dați vina unii pe alții și cădeți din picioare de somn, prăpădiților...

Kiaui nu-i mai băgă în seamă:

– Tata Karib supărat, nu-i așa?

– Am tras o sperietură cumplită din cauza ta. Stăteai ca momâia în mijlocul drumului, nu scoteai o vorbă, iar noi habar n-aveam ce pățise François.

– Îl chema Ondzwe, deja, spuse Kiaui cu mândrie. Când voi văzut la mine lat pe drum, Ondzwe băut deja cimbo și era Tuă. Nevasta ta supărată pe mine și acum, se înnegură indianul. Ea nu trecut supărare ușor.

– Las-o, se îmbunează ea, râse puștiul.

– Până s-o îmbuna, îl luă Vladimir pe Kiaui, ia zi-mi cum de-ai venit așa de repede? Ziceai c-o să vă ia două zile...

– Căpetenie alergat la noi până scos grăsime prin piele. Trecut munte pe la miazănoapte doar într-o zi. Acum dormit toți, dar dacă se trezesc? Ei nu știut bine drum pe aici și poate întârziat, dar dacă fac ochi și aleargă?

– Cât de departe e tabăra voastră? se interesă Ombelico.

– Cam cât merge soare așa, trasă Kiaui un arc de cerc cu degetul ațintit spre cer.

– Cât naiba înseamnă asta? se uită grăsanul la Vladimir.

Dar Kiaui, hohotind:

– Două ore, *barosanule*, două ore! Ceilalți încremeniră, holbându-se la indian. Iar Kiaui: Ce, voi crezut că eu nu știut vorbe *hoate* de karibi? Merge banda, merge banda! Pe tine știut de la *garimpo*, pilotule, de la Bomjardin, pe Rio Teles Pires... Merge banda, merge

banda, hai, bagă carbuni, nu mai sta ca domnișoara, mâncați și din barbă să nu dați, unsoarea nu-i murdărie, băi, coțcare! recită el ca pe litanie. Apoi: Tu ești pilotul cu covoraș, îndreptă el un deget spre Ombelico.

– Cum ai spus...? (Afurisitul, șopti în barbă, în timp ce João se strica de răs.) Pilotul cu covoraș, 'ai?

– Da. Pus covoraș pe jos, așezat în genunchi, dat cu fruntea de pământ și noi râdem, râdem mult, ne chinuim să nu hohotim, că ziceam: mai bine nu supărat pilot, el avut Dumnezeu rău. Atunci stăm cuminți, să nu omoare Dumnezeul tău la noi.

– Dumnezeu rău?! se înfoie grăsanul.

– Așa spus un șofer din Diamantino. Cică el cunoaște la Dumnezeul tău. Cică Dumnezeul tău e om rău. Chemat Allah.

– Cine *e* nenorocitul din Diamantino? Spune imediat! Cine-i puiul de cățea?

Kiaui oftă. Încrucieșă brațele pe piept și se uită în ochii lui Mokhtar:

– Gata glumă. Kiaui venit iute-iute pentru că voi trebuie fugit. Acum-acum! Se întoarse spre François: Ai coborât în grote? Puștiul făcu semn că nu. Rău făcut, frate, rău! Mai ții minte pe unde intrat în grote? François zise că da, le arătase intrarea și alor lui, iar indianul zâmbi: Asta bine, căci voi intrat sub pământ acum-acum, nu pierdut timp. Eu arăt la voi cum mers și voi mers una-două-trei ore de-ale voastre, trasă el un arc de cerc în aer. Acolo voi găsiți puț și ieșit departe-depaaarte, în pădure. Dar asta arăt la voi jos, în grote, căci voi plecat singur la drum, iar eu întors la Tuà.

– Vrei să spui, zâmbi François, că ne *întoarcem* la Tuà. Rămân și eu cu tine, Kiaui.

Dar Kiaui:

– Tuà prea supărați acum, Ondzwe. Mai bine tu plecat cu părinți, zise el cu juma' de gură. Mers la tine acasă sau măcar la Cocraimoro.

– Hei... ce-i asta, *i-tonk*? se schimbă François la față. Cum adică, să

nu rămân cu tine? Sunt unul de-al vostru, nu?

– Ești de-al nostru, Ondzwe. Ești Tuà. Ești chiar din *kiiturepe*, unde nici Kiauì nu e. Dar acum, Tata Karib în pericol, Mama Karib în pericol, bărbațiăștia doi în pericol. Tu, Ondzwe, tu vânător adevărat! Cum vrut scăpat părinți și prieteni, dacă tu nu dus la ei depaarte de Tuà?

Lui François îi năvăli sângele în obraji. Ochii i se umeziră. Se uitau toți la el, iar plimbarea lui prin junglă, botezul, intrarea în trib – tot ce-l făcuse *altfel* se dusesse de răpă. Îi venea s-o ia la fugă, să-și rupă tricoul, să dea de pământ cu țărșii de care atârnavu hamacele...

Nu făcu nimic, însă. S-ar fi făcut de răs și mai și.

– Cum poți să-mi faci așa ceva, Kiauì? întrebă în șoaptă. Șamanul mi-a vorbit când eram beat de cimbo... Am ascultat povestea din casa mare... Mi-ai zis că Tuà mă așteptau...

– Ei așteptat la tine și de-aci înainte, *i-tonk*. Tuà ești, Tuà rămâi... Dar acum, căpetenie supărat, șaman supărat. Ei zis așa: hai să omorâm părinți Ondzwe. Căpetenie zice: poate doar mama Ondzwe scăpat, că vreau s-o fac femeia mea. Așa că ei, Tata și Mama Karib, trebuie fugit de aici.

– Dar ce naiba i-a apucat?

– Of, of, *i-tonk*, se uită Kiauì galeș la puști, peste mult ploi, când Ondzwe mare războinic Tuà, el zis la fel: hai să-i omorâm pe karibiăștia! Așa ne-a lăsat Mavu.

– Și dac-aș vorbi cu ei, dac-aș încerca să-i conving...?

– Nici pomeneală, frate. Așa ne-a lăsat Mavu. Și Mavu Dumnezeu rău. Toți Dumnezeii răi, nu?

Se priviră în liniște. Din pădure se auzi răgetul unei pume: își căuta puii. Lui François i se puse un nod în gât. Doamne, de ce e atâta lume în jurul meu? De ce trebuie să audă ei tot?

– Înseamnă că eu, se căzni el se să nu izbucnească în plâns, înseamnă că n-am fost Ondzwe decât câteva zile...

– Nu, nu, se supără Kiauì. Numele tău Ondzwe pe viață. Tu băut cimbo. Tu visat în brațe șaman, gata-gata să mori, iar Kiauì păzit visul tău, avut grijă de tine, adus apă rece, suflat peste față... Tu auzit poveste Tuà și auzit de la șaman glas Mavu. După aia tu vomat cimbo cu tot cu François cel vechi și atunci, în trup la tine născut Ondzwe. Un Tuà.

– Vorbe, Kiauì... Ce fel de Tuà sunt eu, dacă fug de Tuà? Cum să mă întorc aici, dacă fug de neamul meu? Cum să rămân un Tuà dacă plec departe, dacă nu vânez și nu pescuiesc cu ei, dacă nu stau noaptea în casa mare ca să aud povestea alergăturii noastre prin lume? Ce Tuà mai e și ăla care n-o să aibă un fin căruia să-i dea să bea cimbo? Spui să merg acasă... Urmele cui o să le iau? Ce vânat o să pândesc pe străzi? Ce fel de ploaie o să aud, ce ierburi o să miros, cum o să mai sparg în dinți fructele de guarana? Cum să mai fiu Tuà, spune tu, Kiauì!

– *I-tonk*, tu întors cândva și atunci, Tuà primit la tine cu brațe deschise. Pentru asta, trebuie doar șmecherie. Tuà trebuie aflat așa: că Ondzwe nu vrut fugit, Ondzwe doar luat prizonier, n-avut ce face!

– Prizonier?!

– Prizonier! Ei, adică părinți, pilot cu covoraș și tânăr karib, luat la tine prizonier. Așa spus Kiauì la căpetenie și șaman. Kiauì sărit în sus, smuls păr din cap, dat cu pumnii de pământ și spus: vaaai, Ondzwe luptat, dar luat prizonier și dus acasă la el cu forța.

– Fii serios, Kiauì, cum o să înghită Tuà gogomănia asta?

– Nu greu, *i-tonk*. Tu mic, n-avut putere. Ei avut pușcă, bombă, tu nu. Ei fost patru, tu doar unul. Deci ei luat la tine prizonier.

– Drăcia dracului, dar îmi sunt părinți, cum să facă așa ceva?

– Și părinți Tuà făcut așa când *kiiturepe* golit. Până umplut la loc *kiiturepe*, e *masi*, iar părinți Tuà ținut copii prizonieri, nu lăsat înșurat.

– Aia e altceva, Kiauì, e obiceiul tribului, pe când așa, o să mă râdă și

curcile... Tuà o să zică: ia-uite, Kiauì a botezat un neputincios!

– Ba nu răs nimeni de frate Kiauì, nimeni! Eu, Kiauì, povestesc lupta ta cu părinți. Cum tu lovit la ei, dar ei prins la tine, legat fedeleș. Kiauì minte tare la Tuà, tare-taaare, iar Ondzwe rămas demn de cinste...

– Of, Kiauì, se întristă puștiul, și eu care credeam că măcar la Tuà nu-i nevoie de minciuni... Te rog eu, mai făcu el o încercare, lasă-mă să vorbesc cu șamanul, cu căpetenia, lasă-mă să le spun ce-am de spus, știi că-s priceput la dat din gură.

– Păi, asta nu tot minciună? făcu indianul. Tu mic, Ondzwe, mic, de ce nu priceput că Tuà nu ascultat la tine? Înțelege: părinți tăi nu scăpat cu viață, Tuà nu primit la ei decât dacă schimbat căpetenie. Acum, tu plecat cu ei acasă, Ondzwe, altfel ei morți. Morți!

Măcar de n-aș plânge, măcar de n-aș plânge, strânse François din dinți, dar lacrimile prinseră a-i curge pe obraz.

– Nu plâns, Ondzwe, of, of, zise indianul. Îl luă în brațe, îl strânse cu putere și-i șopti: Când Kiauì căpetenie sau când alt om bun căpetenie, eu trimis vorbă și tu venit înapoi, adus părinți cu tine. Atunci, Ondzwe rămas pentru totdeauna la noi. Ești în *iture*, *i-tonk*, ești Tuà, nimeni n-avut putere luat asta de la tine...

– Măcar... începu puștiul, dar glasul îi pieri. Apoi: De ce nu vii și tu cu noi la Cocraimoro, Kiauì? Tu nici măcar nu faci parte din *kiiturepe*.

– Nu putut acum, *i-tonk*. Tu băut cimbo, de-acum tu bărbat și înțeles: fratele tău trebuie mers înapoi la Tuà. Kiauì trebuie mințit la ei ca voi avut timp fugit! Eu, Kiauì, Tuà – eu trebuie mințit pentru fratele meu de sânge.

Vladimir simți un tremur rătăcit în minte. Eu, Kiauì, Tuà... Vorbele astea se asemănau cu ceva, și Vladimir nu știa cu ce. Îl iscodi pe indian. Acesta îl scrută. Se chinuiau amândoi să-și citească gândurile.

– O să plec, dar numai pentru că-mi spui tu, frate, cedă puștiul.

– Tu înțelept, Ondzwe. Uită-te în ochi Kiauì, îl îndemnă, uită-te, căci

tot ce făgăduit la tine adevărat. O să vină zi când mergem la pas, cu toți, cu părinți, prieteni, prin cuiaba neterminată. E bine?

Puștiul se uită în altă parte.

– Nu-i bine, dar e bine, făcu el într-un târziu.

– Păi, atunci, interveni Ombelico, hai s-o ștergem. Dacă Tuă s-au prins c-ai venit încoa'? îl întrebă el pe indian.

Kiaui oftă – de fapt, scoase un fel de scâncet.

– Ei rupți de oboseală, eu sper că ei dormit. Dormit-nedormit, însă, eu vreau arătat vouă cum mers prin grote. Dacă voi intrat grote, salvați! Căpetenie și șaman nu știut alergat pe sub pământ ca mine. Mergem?

Reflex, François deschise satfonul, în căutare de semnal. Ombelico și João se apucară să-și îndese ranițele. Vladimir nu-și găsea ochelarii și ceasul – apăsă pe butoanele carabinierii magice și, dintr-un colț al colibei, se înălțară câteva piuituri seci. Hei, dar Bolșevicul unde era? Las' că prins el din urmă la voi... Câine ăla mare șmecher, știut mult lucruri...

– Să mergem, zise Ombelico. Tancul tău, se uită el la João, tancul tău de telefon nu mai zice nimic?

– Abia pâlپاہیہ, nenorocitul. Ia, hai, domnu' cu covoraș, se hlizi el, ia-o înainte!

– Ce-o să te mai rogi tu pe covoraș când te-oi vedea scăpat, zise Ombelico, încremenind parcă.

– Vezi-ți, domne, de treabă! N-ai priceput că nu-s credincios?

Dar pilotul:

– Nu înțelegi, João, nu înțelegi... Înghetase, privind peste capul lui João, ca și cum aștepta o replică din aer. O să stai lângă mine și-o să te dai cu fruntea de pământ! Ai să vezi... ai să vezi!

Pilotul mai rămase o vreme nemișcat, după care se scutură ca trezit

din vrajă. Simți privirea lui Vladimir ațintită asupra lui și încuviință, uluit de ceea ce tocmai pățise. „Văd bine“, îi lansă lui Vladimir și se uitară amândoi după Kiauî. Acesta ieșise deja. O luase spre piața centrală.

– *I-tonk*, tu acum ținut minte unde coliba! porunci Kiauî, grăbit.

François pufni în felul acela care o uluia pe Marusia: ce? – nu mă crezi în stare de atâta lucru? Dar Kiauî:

– Ținut minte doar în cap, frate, nu cum văzut aici, pe pământ. După ce voi coborât grotă, trebuie mers spre colibă, dar tu sub pământ, nu mai văzut colibă, nu mai văzut cuiaba, copaci, nimic. Poți așa, *i-tonk*?

Putea. O luară înainte cu pași iuți, trecând pe lângă clădirile alcătuite doar din fațade și proptele ce le țineau să nu se prăbușească. Era înnorat, dar nu mai ploua.

– De ce nu coborât în grote până acum, Ondzwe? îl certă Kiauî, în șoptă. Acum Kiauî speriat pentru tine.

– Am cercetat cuiaba, frate. Am străbătut-o pe toată, de-a fir a păr și, după aia, am scotocit casă cu casă, în partea dinspre răsărit.

– Of, mai bine dacă tu știut acum grote! Dacă rătăcit în ele?

– O să mă descurc, Kiauî, ce naiba! Nu-i dracu' așa de negru.

– Ba e, oftă indianul. Fugari mulți pierdut în grote. Rătăciți, morți, tu găsit la ei jos. Iar Tuà, nu uitat, venit după voi cu arcuri și sarbacane!

– Vrei să-mi spui că trebuie să tragem în ei?! tresări puștiul.

Kiauî făcu un gest vag – *lasă, mai vedem noi* –, după care încremeni deodată în mijlocul străzii. Se opri și începu să adulmece. Le făcu semn celorlalți să se tragă lângă un gard (erau la numai o sută de metri de piața centrală) și se puseră pe așteptat.

– S-au trezit, fir-ar să fie! șopti Vladimir.

– Simțit și tu, Tata Karib? făcu indianul, încruntat.

Vladimir nu-i răspunse. Se uita fix la Mokhtar, care dădea din cap de parcă el, unul, nu era surprins.

– Hai, făcu Kiauì, din ce în ce mai îngrijorat, și-o luă cu pași mari spre piața centrală. Se repezi la statuia prăbușită, îi răsuci din răspuțeri degetul mare de la mână sprijinită în șold, la fel cum făcuse și François cu o seară înainte. O dală de granit lunecă într-o parte, dezvelind un șir de trepte. Kiauì le făcu semn să coboare.

– Ondzwe rămas cu mine, iar voi coborât, avut încredere. Nu mișcat din loc până nu văzut lanternă Ondzwe, el intrat prin altă parte. Și acum, iată vicleșug, chicoti el. Le arătă o săgeată cu vârful tăiat în *biais* – un vârș făcut să ucidă. Săgeata purta *brandul* lui Kiauì, avea imediat în spatele vârfului fluierul din lut copt.

– Săgeată asta vicleșug. Luat săgeată cu voi. Eu stat afară cu Tuà și după aia coborât cu ei în grote. După ce coborât, Kiauì șmecher: repezit după voi, tras cu arcul să nu vă omor, dar Tuà văzut la mine și zis: uite, Kiauì e pe urmele karibilor! Atunci, cineva trebuie înțepat la Tata Karib cu săgeata mea, căci Tuà zis atunci: uite, Kiauì tras cu adevărat în ei! Dar eu doar arătat la voi drum mai departe, nu luptat, nu omorât, bine?

– Măi, frate, tu chiar ești indian? nu se abținu Ombelico. Păi, asta-i politică fină, *que porra*, parc-am fi în parlament, la Brasilia...

– Știut ce zis, răsă Kiauì, știut politică, toți *indios bravos* știut. Vrut război, vrut luat loc căpetenie, vrut gonit șaman, sau vrut femei – atunci făcut, ca și karibi, politică! Dar, lăsat asta. Eu spus acum la voi cum făcut în grotă. Cineva trebuie rănit la Tata Karib cu săgeată Kiauì. Poate nevastă? Poate pilot cu covoraș?

– Asta-i treabă de om cu Dumnezeu rău, băiete, făcu Mokhtar și întinse mâna după săgeată. Ia zi, ce mai ai de gând?

– Vreau Tuà găsit urme voi aici, sub bărbosul de piatră. Ei trebuie crezut că voi nu știut decât acest intrare, căci cei mai mulți Tuà nici nu știut alta. Dar eu, hoț, mers cu Ondzwe la altă intrare, una care șaman crezut că știut doar el. Voi mers într-acolo pe sub pământ, făcut urme mult-mult, ca turmă de porci nebuni. Acolo, la cealaltă intrare, eu arătat la voi încotro mers pe drum de scăpare, căci doar

de acolo văzut bine, nu de aici.

– Măi, băiete, dacă scăpăm vii, lasă jungla și hai la oraș, făcu Ombelico. Te-aș vota, pe cuvânt, mai ales că umblă vorba că trebuie să băgăm niscaiva indieni în parlament.

– Astea prostii, făcu indianul un gest plictisit. Acum, repede-repede, le dădu el ghes să se afunde în galerie. Așteptat până văzut lanterna Ondzwe și fugit la el. Dar făcut urme mult-muuult! Of, îi reproșă indianul lui François în timp ce ceilalți coborau, păcat că *i-tonk* nu ascultat Kiaui! Îl luă de mână, îl trase după el pe lângă palatul cu pume, intrară pe o străduță laterală, stârniră mii de lilieci, săriră un gard, ajunseră într-o curte și, de acolo, într-o casă mărunță, din piatră cenușie. Pătrunseră într-o încăpere joasă, apoi într-un hol, de acolo urcară la etaj, în altă încăpere, întunecoasă. François aprinse lanterna și, într-un colț, zăriră un puț îngust ce cobora în adânc.

– Asta intrare doar șaman știut, dacă nu cumva uitat, zise Kiaui. Acum, coborât, *i-tonk*!

François își dădu drumul în puț. Iar Kiaui:

– Acum clipit cu lanternă! Văzut ai tăi?

Trecură câteva clipe. Iar François, din josul puțului:

– Nu știu dacă m-au văzut, dar îi aud.

– Bine. Acum, privit în jur. Văzut mult grote?

– Doamne-Dumnezeule... Sunt *atât* de multe...

– Sunt, *i-tonk*, sunt! Acum, uitat în mintea ta... Unde coliba, unde?

– Nu-mi dau seama. Mai bine coboară și tu. Nu știu ce cale să aleg...

– Ba trebuie singur, *i-tonk*, eu n-avut timp șters urme. Alege grotă care mers spre colibă. Gândit la ea, *i-tonk*, gândit la ea!

Trecură câteva clipe. Din adânc se auziră glasurile celorlalți.

– Gata? Găsit grotă, *i-tonk*?

– Sunt vreo trei coridoare care parcă se îndreaptă spre colibă. Pe care din ele s-o luăm?

– Coridor adică grotă? Întrebă Kiauî.

– Coridor adică grotă, încuviință François.

– Bine, atunci luați prin coridor care afundat mult, cel mai mult.

– Și dacă greșim? Cine naiba a făcut blestemele astea de galerii?

– Apa, se auzi glasul lui Tata Karib.

– Apa-apă și apa care arde, zise Kiauî. Și după aia, Tuà. Găsit grotă care merge spre colibă?

– Am găsit, făcu Vladimir. O... o *văd*, Kiauî. O *văd foarte* bine. Tu nu vezi nimic, Ombelico?

Kiauî înlemni, auzindu-i. Încercă să nu se clatine. Întrebă, nesigur:

– Voi... voi *văzut*?

Nu primi răspuns. Într-un târziu, se auzi glasul lui Ombelico:

– Eu zic că vedem ce vezi și *tu*, băiete. Căci de văzut, vezi și tu, nu?

– Și... văzut bine? Îngăimă indianul. Văzut cât să găsiți drum prin grote până la drumeag unde Kiauî așteptat nemișcat?

– Văd coliba, mormăi Vladimir după o vreme. Văd cum să ajungem sub ea. Văd așa, nu știu cum...

– Asta tare bine, făcu indianul. Tu nu văzut nimic, *i-tonk*?

– Ba da, frate, văd și eu. E ca atunci când mi-ai dat cimbo...

– Și mai departe de colibă nu văzut?

Liniște. Un câine dădea târcoale la intrarea în încăpere. Nu, nu era Bolșevicul, iar Kiauî trase un șuierat ascuțit, alungându-l.

– Văd, văd mult, dar nu foarte departe, zise François. Văd de toate,

Kiauî, văd ce-i deasupra, văd ce-i sub pământ, văd și ce *ar putea să fie*, fir-ar al naibii, dar nu văd decât până la colibă, nu mai departe.

– Of, se căină indianul, Mavu bandit, nu arătat decât puțin. Bine și-atât! Măcar de nu arătat la căpetenie sau la șaman... Nevasta ta văzut, Tata Karib? Tânărul văzut?

Se auzi de două ori *nu*, iar Kiauî răsuflă ușurat. Poate că nu văd chiar toți, se gândi. Spuse:

– Atunci mers până sub colibă, acolo ascunzătoare bun. Așteptați pe Kiauî, iar el venit și arătat drum mai departe, căci și acolo mult grote. Oftă adânc, a lehamite: Of, Mavu, tu iubit Kiauî, nu-i așa? se rugă el.

– Ce chestie! Și eu cred în Mavu, zise Ombelico.

– Asta lucru bun, căci de câteva somnuri, Mavu coborât printre noi și arătat numai drumuri, drumuri, drumuri. Doar mie, slavă Domnului, chicoti Kiauî. Parcă așa zis popii voștri când dat ochi peste cap...

– Hm, făcu Ombelico, bine-ar fi să fie Mavu atent. Nu de alta, dar am impresia că ai tăi vin încoa' în fugă. Nu prea merg ei ca unii care habar n-au drumurile... Să nu le arate Mavu *și lor* niscaiva poteci.

Kiauî se încordă, ciuli urechile, adulmecă ca un ogar. Îl luă cu călduri și căscă ochii.

– Tuă nu doar venit fuga, se înfurie el, ei și vorbit în gura mare! Vorbit, vorbit, deși afară lumină! Of, Mavu, Mavu, căpetenie încălcat poruncă, dat dezlegare la vorbă... Vârî capul în adâncul puțului și strigă la François: Acum înțeles de ce trebuie plecat, *i-tonk*? Căpetenie vrut război cu karibi! Grăbit, grăbit, grăbit, văzut, nu lăsat urme! Mai ales tu, *i-tonk*, mai ales tu, că știut mai bine ca ei... Avut grijă, șters urme cum arătat Kiauî la tine, șters bine, frățioare... Hai, plecați, plecați odată! îi îndemnă.

Capitolul 47

În care Tuà iau urma karibilor, iar Vechi ia urma indienilor Tuà.

– Și dacă Mavu nu-i unul singur, ci *doi*? Începu șamanul.

Respirația șamanului dislocă aerul, iar undele glasului său se răspândiră în văzduh, dimpreună cu minusculele particule Pflügge – cele scuiate de orice om când vorbește. Tuà habar n-aveau de existența particulelor cu pricina, dar le bănuiau: îi îngrozeau mai mult ca orice, căci ele aduceau molimele ce-i doborau, omorându-i în bălți de transpirație și înecându-i în secreții de puroi. Totodată, aerul dislocat de cuvinte provocă unde de șoc discrete; un observator atent le-ar fi simțit ca pe o boare mirosind (delicat) a carne de peccari mestecată îndelung. Între timp, undele glasului se îndepărtară, pierzând din intensitate, amestecându-se cu forfota tribului, cu strigătele matinale ale maimuțelor urlătoare, cu susurul suav al apelor ce curgeau în galeriile de sub cuiaba nelocuită, cu foșnetul frunzișului – își căutau calea, gata să persiste în ciuda oricăror legi, lovindu-se de pietre, zdrelindu-se în scoarța copacilor, învârtjite de vânticelul bătând dinspre sud, ridicate în înalt de curenții calzi, emanați de dalele pieței centrale.

Se pierdură în țării, cum s-ar zice.

Vechi le percepu – le percepu și le înțelese: Cadranul îl învățase să priceapă vorba din vis. Dacă ar fi știut să râdă, ar fi râs în hohote,

căci era din cale-afară de bucuros. La ce bun să te cufunzi în oameni? De ce să te lupți cu Bangor în adâncul trupurilor lor șubrede, când iată, oamenii își dezvăluiau gândurile așa de ușor?

Îi căută pe cei pe care-i alesese să-l găzduiască. Bântuiau prin ceea ce ei, oamenii, numeau grote, și erau foarte aproape de vrăjmașii lor care năpădiseră așezarea. Ar fi putut să-i simtă fără efort, numai că ei, oamenii, nu se pricepeau la așa ceva, la fel cum nici marea nu era în stare să râdă.

Hm, oare tot *aici* m-am mai luptat cu Bangor? emise, cu viclenie, către Cadran. Ne-am mai luptat vreodată *aici*? emise spre oamenii săi.

Vai, dacă mai continua așa, Vechi era-n stare să redescopere râsul, ba chiar să reinventeze umorul – acum, însă, nu spera decât ca Bangor să-i simtă, să-i perceapă, să-i *audă* întrebarea. Dorea să-l scoată la lumină odată.

Între timp, căpetenia începuse să se scărpine-n cap. Se gândea la ce-l întrebase șamanul.

– Cum adică să fie *doi* Mavu? răspunse el tot printr-o întrebare.

– Păi, noi nu l-am văzut niciodată. Nici povestea nu ne spune cum arată. Nu știm decât că e o voce dusă de colo-colo de aerul pe care-l respirăm. Dar, dacă au fost *două* voci? Sau trei? Sau și mai multe? Dacă prima oară când ni s-a înfățișat, Mavu a fost cineva, iar acum e altcineva? O fi având, și el, dușmani... Poate că dușmanii lui ne dau ghes acum, făcându-ne să credem că-s totuna cu el.

– Ce-ți veni să spui asemenea lucruri?

– Uite-așa, se posomori șamanul. Mi-e frică. Ai dat dezlegare la vorbă pe lumină, și mi-e frică. Mă întreb: oare Mavu mai e Mavu? El e mult mai puternic decât noi și, cu toate astea, uite că nu luăm tot timpul aminte la el. Unii îi împlinesc poruncile, alții nu.

Căpetenia îl privi lung – dar tu împlinești poruncile *mele*? se întrebă. Se uită după Kiaui. Îl văzu mai încolo, la capătul unei poteci de piatră. Icodea, alături de alți vânători, un puț ce cobora la grote.

- Cunoști sau nu grotele? Îl întrebă căpetenia pe șaman.
- Le cunosc. N-ai văzut câte guri de aer curat am scos la iveală?
- Atunci, ia-o înainte. Vreau să pun pe cineva să nu-l scape din ochi pe Kiauî. Lăsa să treacă mai multe clipe, după care adăugă: Să știi că știu ce trebuie să facem. Numai că vreau s-o iei tu înainte.

Șamanul își apropie umerii, se făcu mic parcă:

- Bine, zise el, sâsâind, precum femeile, dar să știi că mi-e teamă de dezlegarea la vorbă.

Și plecă.

Căpetenia nici nu se uită după el. Făcu semn unui vânător să se apropie și-i șopti ceva. Vânătorul o zbughi de îndată spre Kiauî, iar căpetenia o luă pe urmele șamanului. Era îngrijorat.

Ajuns în piața mare, se opri lângă statuia bărbosului și se uită la intrarea în grote. Câțiva vânători mișunau în galerii. Unii strigau, alții se căzneau să aprindă torțe și, din ce se vorbea, reușiseră să dea de urma karibilor. Îi mira un singur lucru: nu găsiseră urmele lui Ondzwe. Ce să însemne asta?

Păi, ce să însemne? Sau nu fugise deloc (dar atunci, unde era?), sau alesese altă cale ca să fugă, sau era singurul care-și ștersese urmele.

Oare simțise și el, aidoma căpeteniei, aidoma șamanului, vorba lui Mavu? Te pomenești că șamanul avea dreptate și că Mavu era, de fapt, doi, trei, sau cine știe câți... Unul le vorbea lor, neamului Tuà, altul le vorbea dușmanilor, iar un al treilea le vorbea veneticilor ca Ondzwe și Kiauî, cei aduși din străini pentru că era nevoie de ei în *kiiturepe*.

- După ce-au coborât în grote, au luat-o într-acolo, arată unul dintre vânători, spre apus.

- Luați-le urma până la prima gură de aer curat, porunci căpetenia. Noi vă urmăm pe deasupra. Se uită la cei rămași afară: Voi n-ați auzit nimic? Unde-s karibii ăștia?

Nimeni n-auzise nimic, se grăbiră ei să răspundă, vorbind din vârful buzelor. Scotociseră întreaga cuiaba, șamanul îi dusesse de la o gură de aerisire la alta și trăseseră peste tot cu urechea – abia acum își dăduseră seama cât de numeroase erau drumurile de sub pământ. De acolo, însă, de sub pământ, nu se auzea decât susurul apei-apă și, când și când, bulbucii cleioși ce gâlgâiau în apa care arde.

Deodată cineva strigă cu putere de dincolo de piață.

– Aici, aici! Au ajuns aici!

Căpetenia și șamanul se repezică în spatele clădirii cu pume, se trezică pe o alee, sără un gard, ajunseră într-o curte, iar din curte într-o casă mărunță și subredă, din piatră cenușie.

– Fir-ar să fie! Gura asta de aer curat n-o știam, făcu șamanul, înțudat. Kiau! v-a arătat-o? îi întrebă pe vânători.

Ei spuseră că da. Și Kiau! (nemernicul!) unde e? Nu știau – doar le arătase gura de aer curat și plecase. De fapt, adăugară, nu era o gură de aer curat, ci o intrare în toată puterea cuvântului: uite, avea trepte ce coborau spre drumurile de sub pământ! Șamanul se apropie de intrare (simțea în spinare privirea tăioasă a căpeteniei) și se ghemui lângă ea. Era chiar în mijlocul încăperii, ceea ce i se păru ciudat: intrările se aflau întotdeauna în colțuri. Ceru mai multă lumină, se uită de jur împrejur, nu văzu decât câteva oscioare fărâmate de pasăre, un tatu sfâșiat și câteva firicele de blană de saguin, într-un colț. Lângă intrarea în puț, o baltă de urină trezită.

– Când am intrat aici, a fugit o pumă bearcă, zise un vânător.

– O pumă bearcă?! se miră șamanul.

– Da. Bearcă. Și mai schiopăta și de-un picior din spate.

– Aha, făcu șamanul. Se aplecă deasupra găurii și întrebă: Voi ați găsit ceva?

Sunetul întrebării ricoșă în podea, se răspândi în aer, izbi pereții, apoi scăpă spre cer precum mireasma ce cuprinde o livadă, se răspândi în văzduh, traversă plafonul norilor, se pierdu de tot.

Dar Vechi o simțise deja – încă de când fusese doar cuget.

Să mă fac una cu oamenii mei, se gândi, împrumutând privirile lor iscoditoare, speriate, ce se uitau când îndărăt (peste umăr, cum se spunea în vremea din vis), când unele la altele, în bezna grotei. Plictisit de tot ce avea de făcut ca să izbândească, Vechi se forță să asculte cu urechile gazdelor sale. Auzi tropot de pași, voci înfundate, gâfâituri – ce însemnau toate astea? Se cufundă cu totul în trupurile lor, simți dezordine, agitație, apoi se strădui să simtă cu pielea lor – i se făcu frig și-și dădu seama ce înseamnă să curgă apele pe tine și să ostenești. Ce haos cu atâtea simțuri, își spuse, și, după numai o clipă, înțelese de ce fugeau cu atâta sârg: îi urmăreau cei mulți de afară – pășteau și ei ce pățise Bangor.

Of, exclamă Vechi, omenește, vreau să scape tovarășii mei de urmăritori, să pună pădurii foc și tot spectrul să-l ardă... Dar unde e... *celălalt*? Mai era unul, un om, mai dibaci decât toți! Îl căută, îl simți, tocmai punea ceva la cale... Ah, de-aici veți scăpa, n-aveți teamă! emise Vechi, fericit, spre gazdele sale, și se lăsă să alerge în cinci trupuri, vibrând nesfârșit, târând după el marea ce se răsfira, ca un voal, peste undele toate emise pe spectru.

Voi ați găsit ceva? auzi Vechi cu cinci perechi de urechi deodată, semn că întrebarea șamanului ajunsese până la oamenii ce-l găzduiau.

Numai că ei doar auziră cuvintele, fără să le priceapă.

– E plin de urmele karibilor, răspunseră Tuà din grotă.

– I-ați găsit? îi întrebă și Kiauì. Tocmai intrase în încăpere, se oprise între căpetenie și șaman, dar privea departe, în grote, prin ochii lui *i-tonk*.

– Cic-au trecut prin grotă de dedesubt, mormăi căpetenia. Se aplecă deasupra intrării: Încotro au luat-o?

– Nu știm... Au lăsat urme doar pe drumul cel mare care vine încoa'. De-aici încep niște drumuri mici, pline de apă, și nu se mai vede nimic. Zici că și-au luat zborul.

– Urmele lui Ondzwe le-a zărit careva? întrebă căpetenia.

Nu, nu le zărise nimeni. Kiauî își înăbuși un zâmbet: nu reușeau ei să dea nici de intrarea prin care fugise Ondzwe, darămite de el!

– I-ai spus lui Ondzwe de drumurile pe sub pământ? îl luă la rost căpetenia pe Kiauî.

– Nici pomeneală. Cum să fac așa ceva?

– Și-atunci unde a dispărut? Of, Kiauî, Kiauî, știam eu c-o să iasă bucluc cu puiul de karib.

– Ba n-o să iasă niciun bucluc. Ondzwe e Tuà.

– Păi, dacă e Tuà, de ce nu e cu noi, aici?

– Eu zic că-s de vină karibii. L-or fi răpit.

– Fără ca el să lase urme? Măcar un singur semn ne-ar fi lăsat...

– Cine știe ce i-or fi făcut! L-or fi mințit, l-or fi atras în cursă... Până la urmă, doi dintre ei sunt părinții lui.

...sunt părinții lui, percepu Vechi. Doi dintre oamenii mei sunt părinții unui al treilea. Se gândi la cuvintele astea. Le scotoci. Ce belea: ființele astea, oamenii, dădeau naștere unor ființe (tot oameni) cu totul și cu totul noi, diferite. Hm, mormăi Vechi, omenește, asta-i totuna cu ce visează neamul Matricei despre ființele toate.

Își iscodi oamenii, pe rând, cu cinci perechi de ochi. Care erau părinții? Care era copilul? Ce legătură era între părinți și copii? Oare legătura asta avea să-l stânjenească în lupta cu Bangor?

Se hotărî: cum-necum, cu părinți și copii sau fără, cu oamenii ăștia va lovi. Cu indivizi va lovi în ceva ce visa numai indivizi, dar așa era la război: te trezeai cu alianțe uluitoare, așa se zicea în vremea din vis.

Între timp, căpetenia îi făcuse un semn din cap șamanului, iar acesta, oftând, coborâse în galerie. Se puseră cu toții pe așteptat. Căpetenia scuipă peste umăr. Se scărpină. Aș putea să-l omor pe Kiauî, se gândi.

– Nu văd nimic-nimic, nu-mi dau seama pe unde au luat-o, se auzi șamanul după o vreme. Nu zăresc decât urme care vin încoa. De aici mai departe – nimic!

Căpetenia își puse mâinile în șold și începu să se învârtască prin încăpere. Ce loc blestemat să începi o vânătoare! își zise. Nu-i de mirare că Mavu a poruncit să nu mai construim niciodată, nimic.

– Unde e Ondzwe? întrebă iarăși. De ce nu ne ajută? E parte din *kiiturepe*, de ce ne-a lăsat de izbeliște?

– Nu ne lasă el, Ondzwe, de izbeliște, zise Kiauî. O să ne dea el un semn.

– Cât de bine știi drumurile de sub pământ, Kiauî?

Kiauî nu se grăbi să răspundă. Simțea un fel de tremur în vintre – îi amintea de primele rotiri ale motorului de barcă, cele ce te făceau să te gândești la un *terremoto* ușor. Se gândi: Mavu, tu ești? Zise:

– Știu bine drumurile de sub pământ și nu mi-e frică de întuneric.

– Atunci, caută-i pe karibi. Poate dai și peste fratele tău de sânge, ăla care nu ne încurcă, ăla care nu ne lasă de izbeliște, mai zise căpetenia și o luă din loc, supărat. Ieși la aer curat – soarele răsărea peste marginea calderei. Era pentru prima oară când apăsarea de câteva zile încoace, dar căpetenia n-avea timp de el.

O luă la pas, se îndreptă spre altă gură de aer. Apoi se duse la altă gură de aer și tot așa. Nicăieri, nimeni nu văzuse și n-auzise nimic. La un moment dat, se ridicară niște strigăte dinspre marginea de miazăzi a cuiabei. Doi vânători găsiseră într-o colibă câteva lucruri de-ale karibilor. În jurul colibei era plin de urmele lui Ondzwe (deci se întâlniseră!), mai erau și niște haine, câteva resturi de mâncare (carne friptă de broască țestoasă), precum și o filă de hârtie acoperită cu scris de karibi. Pe-aceasta din urmă i-o aduseră căpeteniei.

Căpetenia o privi, o răsuci, nu știa să citească. Mai bine îl țineam pe Kiauî aproape, își zise, și dădu să pună hârtia bine, dar își dădu seama că pe umezeala din jur, praful o să se aleagă de ea. Uite pentru ce au karibii buzunare, iar ca să aibă buzunare, le trebuie

haine, iar ca să aibă haine... of, se îmbufnă, simțind că nenorocirile se îngemănau, chemându-se unele pe altele, la nesfârșit.

– Și încotro s-au dus când au plecat din colibă? întrebă.

Nu primi răspuns, căci din piața centrală se ridică un urlet din câteva zeci de guri:

– Uite, uite, răcneau cu toții, uite!

Unul din vânătorii de lângă căpetenie zbieră și el, arătând printre copaci. Căpetenia îmbătrânise de mult, nu mai vedea bine, dar desluși o zbatere prin aer, o luptă, o rotire, un noian de sâsâituri și fâlfâituri inverșunate. Încet-încet, foiala ieși la iveală: peste crengi, se înălța cu greu un condor uriaș, strivind în gheare un șarpe ce se zvârcolea cumplit.

– *Sucuru, sucuru*, strigară vânătorii. Șarpele!

Căpetenia se holbă pe cer, urmărind din ochi pasărea care bătea din aripi cu putere, ridicându-se. După câteva clipe, scoase un vaiet adânc, dispărând îndărătul copacilor. Se îndreptă spre apus, cu șarpe cu tot.

– Ce-a fost asta? strigă o femeie. E un semn. Of, tocmai acum, cu dezlegarea la vorbă pe lumină... Unde-i șamanul? Unde-i? Ce înseamnă șarpele prins de condor?

– Liniște! răcni căpetenia. Un șarpe prins de condor este un șarpe prins de condor. Atât.

Nu-l crezu nimeni, dar tăcură toți.

– Mavu nu ne-a zis nimic de semnul ăsta, stabili el și se întoarse la vânătorii din preajmă: Încotro au luat-o karibii când au plecat din colibă?

Se grăbiră să-i arate urmele. Duceau spre strada care de la o vreme începuse să se surpe. Căpetenia se întrebă dacă nu merita să lase zidurile alea oarbe să se prăvălească – și-așa nu foloseau la nimic. Pe de altă parte, Mavu le dăduse tocmai această poruncă: să îngrijească o cuiaba ce nu folosea nimănui. Să fi fost, într-adevăr, doi Mavu,

după cum zisese șamanul?

Adevăr spui, suntem doi, emise Vechi și, fără a-și dea seama de ce, îl puse pe unul din oamenii săi să izbucnească în râs, căci nu înțelesese pe deplin nici râsul, nici veselie. Apoi îl iscodi pe Bangor: Care din noi o mai fi fost pe aici? Tu? Eu? De ce nu răspunzi, ți-e frică?

Căpetenia se duse la altă gură de aerisire. Trase cu urechea: nimic. Se uită grăbit în jur, iar ceva din marea pe care o răspândea (gânduri, li se spune gânduri) îl făcu pe Vechi să oscileze cu blândețe. Cu puțin efort, avea să ajungă la calm plat și o să interfereze cu tot ce era în jur. O să simtă și trăsnetul furtunii, și bondarul ce se cufundă în nectar, și molecula ce se transformă în imagine pe peliculă, se simți el invadat de vorbe din vis.

Să fi avut acum urechi, le-aș fi ciulit, se posomorî Vechi. Înfășă căpetenia în *lințoliul* mării sale: omul se mișca tot mai dezordonat, se uita dintr-o parte în alta, scana împrejurimile cu ochi răi, inima îi lansa valuri de sânge gros de-a lungul căilor dosite ce-i traversau trupul.

Caută ceva, vrea să facă ceva fără să-l simtă ai lui, înțelese Vechi. Scotoci în mintea căpeteniei și găsi un gând clar: Kiauî, Kiauî, mai bine te omor, Kiauî, căci nimeni n-o să te plângă.

Ba o să te distrug eu pe tine, căpetenie, Kiauî e al meu, e omul ce-mi place, demult l-am ales! se înfierbântă Vechi. Se ridică deasupra clădirilor nelocuite, apoi plonjă spre-o gură de aer, se prelinse în coridoarele de sub pământ, pe Kiauî îl găsi și se cufundă în el. Tu ești omul meu, îi șopti, cu vorbe din vis. Cu ochii tăi o să văd, cu urechile tale o să aud, cu pielea ta o să simt, cu gura ta o să gust, Kiauî!

Nu trecu mult și auzi glasul căpeteniei:

– De îndată ce dați de vreo urmă, mă chemați!

Vânătorii răspunseră. Întreaga cuiaba răsuna de chiotele lor. Te chemăm, te chemăm, răcneau cu toții.

Iar Vechi: Ah, căpetenie, doar belele-mi aduci, se gândi cu vorbe din

vis.

Capitolul 48

*Războiul dintre Bangor, zis Locuiesc, și Vechi din
neamul Unu. O trădare.*

– Hai, îi îndemnă Kiauî în șoaptă. Cum zis voi, karibii? Păș-păș!

Strigătele urmăritorilor stârneau ecouri înfundate în bezna galeriilor. François aprinse satfonul și o luă înainte, sprijinindu-se de peretele umed. Ce lunecuș! Nu merse mult și se ghici o lumină.

Un puț de aerisire.

Kiauî le făcu semn să stea. Trase cu urechea. Vocile urmăritorilor se stingeau – o luaseră, pesemne, pe o galerie secundară. Dinspre puțul de aerisire se auzi un susurat. Ploaia se pornise din nou.

Kiauî se apropie de puț, ciuli urechile. Nu păreau să fie Tuà la suprafață – de fapt, își aminti, puțul cu pricina dădea afară din cuiaba, într-o mlaștină plină de bălți negre, cleioase. Apa care arde, da.

Îi îndemnă pe ceilalți s-o ia din loc. Simți din nou vârtelnița mărunță ce-i tremura în vintre, parcă se pornea din ce în ce mai tare.

Unde-o fi căpetenia? se trezi Kiauî că se întreabă. Eu știu unde e și pot să-l smintesc, își răspunse cât ai clipi. Se gândi: Smintește-l, căci el îți dorește pieirea. Apoi totul se stinse. Scutură capul. Gândurile

astea... sunt *altfel*. Le aud limpede, parc-aș vorbi cu glas tare...

– Pilotul cu covoraș, se hlizi el în șoaptă, avut telefon la el?

– Norocu' tău că trebuie să facem liniște, mormăi Mokhtar, că altfel dădeai de dracu'... Normal că am telefon!

– Nu mai avut, zise Kiauì, simțind cum glasul i-o lua înainte. Noi omorâm telefon, iar telefon dat nouă ceva pentru că noi omorât la el... El piuit când vrut karib, nu-i așa?

– Ce vrei să faci? se băgă João. Telefonul meu e mai bun decât al lui Ombelico.

– Nu vrut telefon bun. Kiauì aruncat telefon de tot. Kiauì vrut telefon să piuie tare-tare peste... – se concentără – ... peste atât dintr-o oră, lovi el cu latul palmei în podul celeilalte palme.

– Juma' de oră? făcu Ombelico.

– Treij' de minute, se trezi Kiauì că pronunță, luat pe sus de cuvinte. Peste treij' de minute vrut telefon să piuie.

Ombelico se uită la Vladimir:

– Să știți că vi-l pun și p'ăsta la socoteală, *senhor*. Mi l-a făcut cadou o iubită din Chile.

Fixă alarma peste treizeci de minute și-i întinse telefonul lui Kiauì.

– Telefon mort de tot? întrebă indianul.

– Da, e oprit, nu c-ar mai putea cineva să sune la el...

– Oricum nu sunat nimeni la tine, tu om rău! chicoti Kiauì. Voi așteptat aici. Eu întors. Dispăru de-a bușilea într-o galerie laterală.

Vechi îi simți plecarea, îl urmări cum se strecoară precum un cărăbuș luând în cap o pânză de păianjen, trecând dintr-o galerie în alta, pândind sunetele de afară când ajungea la puțurile de aerisire, plecând mai departe, intrând pe un coridor paralel cu cel prin care scotoceau Tuă. Trecu de ei, se duse tot mai departe, și mai departe,

înapoi, spre puțul prin care intraseră.

Oare cât a mers Kiauî așa? Cum spun oamenii?

Zece minute.

I-au luat zece minute ca să ajungă în cealaltă parte a cuiabei, în capătul de *nord-vest*, gândi Bangor, auzindu-l pe Kiauî cu zeci de urechi și simțindu-l cu zeci de tălpi Tuà. Îl întristă neputința vânătorilor – uite câte le trec prin ochiurechiplenas pentru ca, până la urmă, mai totul să se transforme în gunoi.

Dar ei sunt ei și eu sunt eu, se însufleți el. Nu mai e mult: războiul meu cu Vechi stă să înceapă! Unde ești? Ce faci? iscodi el marea după căpetenia vânătorilor.

– Sunt aici, primi răspuns din mijlocul cuiabei. Mormăind, căpetenia privea încoace și încolo după blestematul de Kiauî.

Îl urăști? îl întrebă Bangor.

– Îl urăsc.

Kiauî e gazda lui Vechi, iar Vechi mi-e vrăjmaș.

– Tu ești, Mavu? întrebă căpetenia, cu fereală.

Eu sunt cel ce te iubește pe tine. Eu am grijă de tine, iar Vechi, din neamul Unu, dorește să-mi spulbere vizuina. Vrea să m-alunge departe de voi. Vechi mi-e dușman, în Kiauî s-a ascuns.

– Deci nu degeaba-l urăsc, zise căpetenia. Vreau să-l ucid. Trase cu ochiul în jur, să nu-l audă nimeni. Vechi e la fel ca tine?

E ca mine. Acum doar pândește. Oscilează fără scop, interferează cu timpul, zici că așteaptă marele calm plat, hibernarea.

– Of, se mâhni căpetenia, nimic nu înțeleg. Pe vremuri, poate, când Tuà erau puternici și știau o grămadă de lucruri – poate c-atunci te-aș fi priceput.

Îți spuneam că Vechi nu se grăbește. Mă asediază în voi. Știe că poate să aștepte oricât. O să facă orice ca să mă gonească din tine și-ai tăi, căci dacă vă părăsesc, puterea mi-o pierd. E-n stare, simți Bangor nevoia să-l îngrozească pe Tuà, e-n stare să mă ucidă dimpreună cu voi, oamenii toți, ba chiar laolaltă cu întreg spectrul.

– Nu pricep decât că nemernicul de Kiauì se cuvine să piară, șopti căpetenia.

Adevărat, emise Bangor. Vibră fără grabă. Iscodi cuiaba, pădurea, galeriile. Îl găsi pe Kiauì. Dădu să se prelingă în adâncul lui.

N-apucă: Vechi se înfoie imediat, spulberându-i marea. Bangor se retrase ca o tentaculă rătăcită într-un câmp electric, dar Vechi nu fusese chiar atât de iute și Bangor *auzi* cuvintele ce-l duceau dintr-o parte în alta pe Kiauì, vânătorul care, fără s-o știe, îi devenise vrăjmaș.

Cuvintele erau: să afle lumea întreagă de Muribeca, să se vorbească, să se scrie și să se povestească peste tot despre bogățiile ei neasemuite, să se dea lumii întregi de știre că aici e cuiaba plină de nestemate și s-o afle toți, toți, toți, ca să vină aici, în inima ei, s-o vadă, s-o locuiască și să-i sugă întreaga vlagă, cea atât de mult tăinuită...

...după douăzeci de minute, Kiauì se întoarse lângă fugari. Trase cu urechea afară, prin puțul de aerisire, nu venise nici dracu'. Șopti:

– Kiauì jinduit țigară, dar mai bine nu, căci miroșit până la Tuà. Când telefon piuit în celălalt capăt grote, noi fugit! Kiauì știut drum bun. Unde-i săgeată? – se uită la Ombelico.

Grăsanul o proptise de un perete. Era atât de lungă, că o cărase ca pe o lance.

– Înainte ajuns la drumul lui Kiauì, eu rănesc la tine, Tata Karib, și tu mers puțin pe drum greșit. Curge sânge jos, rupem săgeată. Apoi întors, pâș-pâș, și plecat pe drum bun. Pe urmă făcut *stratagemă* și, după aia, Kiauì zis la revedere. Voi fugit, scăpat, iar eu întors, strigat.

Tuà venit fuga la mine, văzut sânge Tata Karib, văzut săgeată rupt, iar Kiauì mers cu ei pe drum greșit. Până atunci, voi departe. Acum așteptat piuit telefon.

Trecură câteva clipe. Indianul se apropie de François:

– Văzut drumuri sub pământ, *i-tonk*? Îi puse mâna pe braț și-l strânse ușor. Văzut?

– Da, zici că mi le afișează ceva în minte. Seamănă cu un joc de pe Questnet. Cine face asta? Mavu?

– Mavu, da. Tu atent, Ondzwe. Kiauì zis la tine cândva că-n joc *nu* curs sânge niciodată! Nu uitat asta când fugit. Voi văzut drumuri sub pământ? se uită la ceilalți.

Vladimir și Ombelico le vedeau, Marusia și João nu. Ea nu voia să vadă, îi era frică, iar João spunea că nu înțelege cum vine chestia asta.

– Înseamnă că voi doi avut teamă de Mavu. Așa făcut femeii și fricoși, chicoti Kiauì, simțind cum alte și alte căi i se deschideau în minte. Acestea nu mai erau drumuri, însă, nu mai erau galerii, ci nenumărate alergături ce-i așteptau alegerea. Kiauì pufni: indiferent ce alergătură alegea, tot atrăgea după el o lume întreagă, căci imaginile din minte se articulau cu alte imagini, cu alte întâmplări, tot mai multe, târând după ele oameni din ce în ce mai mulți (și ei așteptau să aleagă, în funcție de cum hotăra Kiauì), întinzându-se ca o pată de ulei ce cuprindea lumea toată, indieni, karibi, oameni nebănuiți niciodată – toți erau mișcați încoace și-ncolo de dorința lui Kiauì de a face una sau alta.

Câtă putere am! Of, Mavu, nu-l ucide pe Kiauì!

Porniră. Când și când, glasurile urmăritorilor ajungeau până la ei, reflectate înșelător de-a lungul galeriilor întortocheate. De vreo două ori avură impresia că Tuà se apropie, pentru ca după câteva clipe să-și dea seama că, de fapt, se îndepărtau. Din tavan șiroia tot mai multă apă, semn că ploaia se întetea, iar prin gurile de aerisire coborau duhori ce-ți mutau nasul din loc – le emanau, mai mult ca sigur, florile carnivore uriașe de la miazăzi de cuiaba. Se făcuse cald.

Ici-colo, lilioci atârneau de tavan fără vlagă.

Și, deodată, alarma telefonului! Izbea pereții coridoarelor și stârnea ecouri. Vocile urmăritorilor se adunară într-un strigăt tumultuos, de afară se auziră alte strigăte, asurzite. Se lăsă cu o hărmălaie nemaipomenită.

Kiaui le făcu semn tovarășilor lui s-o ia la fugă fără teama de a fi auziți. Alergară, se târâră printr-un coridor scund, ajunseră într-o galerie largă și înaltă. Puțurile erau mai rare, aerul devenise greoi, amărui. Se treziră în fața unei bifurcații, una dintre galerii, mai îngustă, desprinzându-se lateral din tunelul principal. Pe podeaua ei băltea o zămărcă neagră, unsuroasă. Indianul le făcu semn să stea.

– Săgeata, îi ceru lui Ombelico. Bine că puțin gras, Tata Karib, chicoti el, ia întors! Se uită la Ombelico și-i zise: Mulțumește că-i Kiaui aici, căci altfel, *tu* împuns Tata Karib! Strâns din dinți, îi porunci lui Vladimir, acum lovesc la tine.

– Chiar trebuie? se zgribuli Marusia.

– Sigur-sigur. Mult ajutat. Tata Karib nu suferit rău, da?

Apucă săgeata cu amândouă mâinile și o repezi, dintr-o parte, în burta lui Vladimir. O răsuci, o rupse pe când încă era înfiptă în carne și-o trase afară cu putere, făcându-l pe Vladimir să icnească. Sângele bufni ca o peltea, iar Kiaui îl grăbi pe Tata Karib prin galeria cea largă ce ducea drept înainte. Îl puse să-și scalde mâinile în sânge, să se atingă de pereți și să lase urme pe unde putea, apoi îi chemă și pe ceilalți, îi îndemnă să tropăie încoace și încolo până ce intrară în balta adâncă și unsuroasă ce pardosea galeria, după care-i mână ca pe oi pe culoarul îngust care o lua în lateral. Rămase câteva clipe în dreptul bifurcației, se uită după urmele care intrau în culoarul îngust, le șterse cum știu mai bine și se grăbi să-i prindă pe ceilalți.

– Alunecă, fir-ar al dracu'! făcu Ombelico, moșmondind cu picioarele prin clisă.

– Așa făcut apa care arde, mers înainte! îl forță Kiaui. Mers fuga!

– *Que porra é essa*, înjură grăsanul, dar nu se lăsă. Pășea iute-iute, ca

foca, ținându-se de pereți.

– De ce naiba l-ai mai rănit pe tati, *i-tonk*? îl luă François după o vreme. Tuă tot o să dea de urmele noastre.

– Până dat ei seama pe unde mers cu adevărat, voi ajuns departe. Și-acu', hai, se întoarce la Vladimir, tu țișat din răsputeri, tu rănit, avut dureri.

Vladimir se uită la ceilalți. Trase adânc aer în piept, dădu să strige, dar încremeni. Îi era rușine să strige așa, din senin.

– Cum dracu' să strig la comandă? M-am abținut chiar și când m-ai străpuns, chit că mă durea de nu mai puteam!

– Ba trebuit țișat, Tata Karib, zău trebuit!

Trecură câteva clipe – nimic. Văzând că Vova dădea din colț în colț, João se puse el pe răcnit. Tumultul îndepărtat încetă – pesemne că Tuă ciuleau urechile, neștiind încotro s-o ia.

– Bine, João, acu', hai fugit! zise Kiauî. Tuă împărțit în două acum, ei încă departe. Hai, hai, îi mână Kiauî de la spate.

Alergară cu chiu, cu vai, lunecând la fiecare pas prin unsoarea de pe jos, până ce ajunseră în dreptul unui puț de aerisire înalt, prin care abia se strecura lumina. La semnul lui Kiauî, poposiră – locul era bun, îngust, era ușor de apărat, la o adică.

Iar Kiauî:

– E bine. Acum, zâmbi el, noi făcut *stratagemă*: dat foc la apa neagră. După aia, nu mai prins nimeni la voi. Tu, se uită el la Mokhtar, tu nu avut nici mamă, nici tată. Nu pus tu focul?

– Dacă vrei, se băgă João, detonez niște dinamită și se surpă, naibii, toată șandramaua.

– Putut și așa, se bucură Kiauî, putut și așa. Până dat cu bombă, însă, mai bine pus foc. Și dat drumul la balon pe aici, le arată el gura de aerisire. Un balon roșu, răsese el, văzut ușor de departe, de fratele nostru care călărește sateliți.

Se făcu liniște. Volodia își dresе glasul. Iar Ombelico:

– De unde știi tu, băiete, că am adus baloane roșii?

Kiaui pufni în râs:

– Pentru că tu tăiat unul și făcut colibă din el, răspunse el grăbit. Kiaui văzut la voi. Hai, dă-i drumul, pilotule cu covoraș! O fi ora fratelui nostru, Ondzwe?

François se uită în telefon. Mai aveau 35 de minute până când unul din sateliții lui Lionel avea să treacă pe deasupra.

– Atunci, trimis două baloane, trei baloane, mult, mult! Dacă punem și foc, iese fum negru, gros-gros, trecut prin nori, văzut fratele nostru bine.

– Hei, începu Vladimir (simțea cum i se tulbură mintea), și dacă ia foc toată galeria? E țiței peste tot... Luăm foc și noi, ne sufocăm, dracu' știe ce se mai întâmplă...

– Atunci, pus bombă, se întoarse Kiaui la João. Pus bombă, grotă prăbușit. Înainte pus bombă, voi dat drumul la baloane și fugit. Tuă mai întâi greșit drum, apoi oprit de bolovani, și voi scăpat! Fum și baloane ieșit mult prin puț, văzut lumea toată. Toată! La voi nu ajuns fum dacă fugit tare. Bine așa, Tata Karib?

– Nu știu... Parcă... nu știu, se bâlbâi el, prins la înghesuială. Nu cred că-i bine, trebuie să mă gândesc...

– Gândit?! Mai bine grăbit, Tata Karib! se burzului Kiaui, dar văzând că Vladimir nu se hotărâște, se răsuci spre João: Iute, tânăr karib, iute! Pus bombă, n-avut timp!

João își dresе glasul. Se uită la Vladimir, la Ombelico, dar niciunul nu zicea nimic.

– Hei, grăbit, de ce așteptat? Tuă apropiat pași mari.

– Ce facem? întrebă Ombelico. Dăm foc, *senhor*?

Vladimir nu-i răspunse. Parcă *vedea* din nou. Se întreba: Să punem

foc? Să aruncăm în aer? Apoi își dădea curaj: hai, dă foc și fugi, hai, aruncă dinamita și fugi, hai, dă foc și... Îl cuprinse o teamă fără margini, însă, când văzu baloanele roșii ale lui Mokhtar, plutind printre vălătucii de fum negru ce se ridicau în înalt. Își spuse: n-o să le vadă doar Lionel, o să le vadă și alții. O să le vadă prea mulți.

Ei, și? se gândi. Dă foc odată, aruncă galeria în aer!

I se strânse inima. O să vadă și alții, și baloanele, și fumul, și-o să se întrebe: oare de unde atâta fum *negru* în junglă? O să le lucească ochii: petrol! – e petrol în pădure, așa o să-și zică, e o grămadă de petrol, face atâția și-atâția bani... Iar dacă flagelul cu vorbele încâlcite o să se încheie, o să vină toți încoară, o s-arunce cu bani în dreapta și-n stânga, să pună mâna care pe o parcelă, care pe un puț de foraj, care pe un luminiș... Barajul de la Belo Monte n-o să fie decât o glumă proastă dacă se năpustesc aici ăia cu sondele lor... O să facă drumuri, orașe, piste de zbor, o să ridice șantiere, orașe, o să perforeze jungla cu conducte, o să umple Amazonia toată de bălți negre și puturoase, o să fâșnească țitei peste tot, o să dea jos copaci, o să deverseze smoală în râuri, o să înalțe zgârie-nori pe malurile râului Xingu, o să...

Dar gândul acela limpede, care-i arăta ce și cum de câteva zile încoace: Pune foc! Aruncă galeriile în aer! Fugi! Altfel, muriți!

– Ce facem, *senhor*? îl bătu Ombelico pe umăr.

– Pus foc, nu mai stat pe gânduri, scrâșni Kiauî. Când voi ieși de sub pământ, Lionel trebuie știut unde sunteți. El ajutat la voi mers la avion.

– Pot să ajung și singur la avion, băiete, zise Ombelico.

– Da, dar dacă Lionel văzut unde aflat voi, mult mai mult șanse. Se gândi, căută un cuvânt: Mai mult *oportunitate*! lansa el, sperând să fie mai convingător.

Strigătele urmăritorilor se auziră brusc mai tare, furioase – pesemne că descoperiseră telefonul lui Ombelico. Pilotul se uită la Vladimir și, văzându-l că nu se decide („Biată femeie“, își spuse în barbă, uitându-se la Marusia), îi făcu semn lui João să scoată dinamita. E

mai sigur așa, se gândi, și privi în propria-i minte, în felul acela ciudat pe care-l descoperise acum câteva ore: zărea capătul galeriei, o vedea cum șerpuiește pe sub pământ. Mda, ieșirea nu era foarte departe, iar stratagema lui Kiauî era tocmai bună ca să câștige timp.

– Așteaptă, îl opri Vladimir. Ascultă, Kiauî, de aflat, n-o să afle doar Lionel de noi. O să afle și alții. O să afle mulți.

– Foarte bine. Ei ajutat la voi scăpat din pădure.

– Da, dar n-o să afle doar că *suntem* aici, nu-ți dai seama...? O să se prindă că e petrol în junglă. O să...

– Și ce dacă aflat că aici petrol? Petrol nu bun? Ba da! Cu ce zburat avion, pilot cu covoraș? îl bătu el pe Ombelico pe spinare.

Ombelico tăcu, încurcat. Cu sau fără dinamită, hai *măcar* să plecăm, își zise. Iar Vladimir:

– Kiauî, dacă află karibii de zăcămintele, dracu' vă ia! O să vă treziți pe cap cu... cu toți șmecherii și derbedeii care trag mîța de coadă prin mahalale și pe la burse. Nu-ți dai seama ce-o să iasă în jungla asta – o gălăgie și-o mizerie de nedescris. O să se plimbe prospectorii ca pe bulevard. Ce-o să se aleagă de voi?

– Ce să se aleagă? Numai bine, se enervă Kiauî. De ce nu vrut voi venit lume aici, la Tuà, făcut drum, case, felinare ca la Nova Xavantina și Cuiaba? Kiauî abia așteptat!

– Kiauî, exclamă François, dar n-a fost vorba pe-așa... N-a fost vorba niciodată să vină multă lume aici.

– Și de ce nu, *i-tonk*? se bosumflă indianul. Crezi că unul ca mine nu vrut plimbat potolit pe stradă? Crezi că noi nu meritat stat cumiți, nu mai vînat? Lăsat venit lume, Ondzwe, Kiauî vrut și el minunata lume nouă! Avut lumină noaptea, avut casă de piatră când plouă, stat de vorbă și privit pe geam când turnat cu găleata, nu așa făcut karibi? Kiauî săturat dormit în frunziș. Săturat mîncat doar peccari fript după care alergat zile mult. Și pe urmă, tu descoperit cuiaba noastră, *i-tonk*! Lumea oricum aflat că aici e cuiaba ascunsă, lumea oricum dorit venit încoa', văzut cu ochii lor.

– Ce-i cu tine, Kiaiù? încremeni puștiul. Eu credeam c-o să mă întorc în pădurea neamului Tuà, nu într-un oraș cu străzi luminate...

– Dă-ți seama, Kiaiù, interveni și Marusia, dacă vin aici petroliștii, praful se alege de viața voastră! O să pieriți cu toții!

– *Senhora, senhor*, se băgă Ombelico, trece timpul...

Dar Kiaiù:

– De ce pierit! Ce, voi pierit? De ce voi trăit frumos, curat, fără grijă, iar noi stat în frig, vânat, speriat de inundații și potop? De ce noi făcut atâtea boli? Vreau și pentru noi ce avut karibi. Noi de-aia plecat de pe tărâm miazănoapte – acolo lucruri prea puțin, doar zăpadă, pământ și doi-trei animale, pe când aici lucruri mult-mult, stoluri de păsări, ierburi, copaci, târătoare, bălți, gâze, karibi, râuri, bărci, telefoane, biciclete, motoare... Kiaiù, însă, vrut lucruri și mai mult, lucruri nesfârșit, haine, oale, lănțsoare, cuțite, apa curs în colibă, cutii cu oameni, curent electric, camioane, *pisi*, pantofi, scootere, sfori, cravate, poteci tari, ba chiar mers în mașini, ca la Santarem! Voi spus la mine că gata cu viața noastră dacă noi căpătat toate astea, dar voi vorbit după ce scăpat de frig, de vânt, de ploaie, de vânătoare... De ce vrut să rămână Tuà așa? Ce suntem noi? Animale nemaivăzute, flori din poveste, pietre vorbitoare, la care voi uitat curioși, cu mirare? Kiaiù fost la Belem, văzut grădină zoologică – asta vrut voi să fie Tuà, ca animale alea? De ce nu lăsat la noi să fim ca voi?

Dar François:

– De-asta m-ai învățat să vânez pume și să iau urma animalelor? La ce te-ai mai chinuit cu mine, dacă-i aștepți pe ai mei să-ți construiască autostrăzi?

– Fiindcă și Tuà avut drept la bogăție. Tuà avut drept să fie ca voi. De ce nu vreți primit Tuà printre voi?

– Nu-i vorba de asta, zise Vladimir. Dacă poftești, te luăm cu noi oricând, și nu numai la Cuiaba, dar și la Rio, ba chiar și la Piter. Nu înțeleg ce te-a apucat. Nu-ți dai seama ce pierdeți.

– Ce pierdut? Pădure asta care nu lăsat la mine să văd departe?
Pierdut țăntari piumi, pierdut șerpi veninoși, pierdut *purake* care
omorât la noi în râu, pierdut molime, pierdut piranha...

Dar João:

– *Senhores*, ce facem? Tuă se apropie!

– Ba ei dus la dracu', că de-asta Kiauî încurcat urme... Și chiar dacă
apropiat, ce? Dat cu bombă, omorât la ei, scăpat! Dat cu bombă, Tata
Karib, dat cu bombă!

– Și cu Mavu cum rămâne, *i-tonk*? îl întrerupse François. El nu v-a
dat voie să construiești nici case măcar, și tu vrei să aduci aici tot ce
luai în răs când băteam jungla împreună? Mobile, mașini, utilaje,
putoare de motorină – o să se umple pădurea de ele!

– Tu nu știi, Ondzwe, scăzu glasul Kiauî, tu nu știi cum e mers
numai în picioarele goale!

– Și-atunci, de ce m-ai adus aici, Kiauî? De ce m-ai botezat? Puteai la
fel de bine să mă lași la Cocraimoro, dacă-ți doreai șosele...

– *I-tonk... I-tonk...* se văită Kiauî. Eu văzut cum e lume karib. Pădure
rămas destul ca să vână amândoi peccari, vultur, jaguari, ce vrei.
Dar după vânătoare, nu mai bine stat în casă, vorbit, povestit,
chemat nevastă, glumit cu ea?

– Kiauî, se înăspri Vladimir, încetează! Ombelico, se uită el la pilot,
știi să ne duci la avion?

– Ce dracu', *senhor*?! Ajung acolo cu ochii închiși.

– Asta voiam să aud, zise Vladimir, chinuit. Drumurile pe care le
văzuse în minte până acum câteva clipe se ștergeau ușor, ca și cum
ar fi fost din nisip. Kiauî, continuă el, încurcat, nu te supăra, știi cât
de mult ții la François. Nu mai pun cât de mult s-a schimbat de când
l-ai luat în pădure... Kiauî, iartă-mă, dar nu vreau să dăm foc! Se
opri. Ametise și nu mai avea glas, de parcă cel ce-i scosese din minte
drumurile se străduia să-i ia și darul vorbirii. Nu vreau să dăm
drumul la baloane. O să plecăm acasă *exact* așa cum am venit.

– He, he, se hlizi indianul, și cu descoperire François ce făcut? Nu vrut văzut lume mult? Nu vrut vorbit de voi oameni din cutii? Nu vrut alți oameni ascultat la voi, bucurat de ce găsit *i-tonk*?

Vladimir dădu să-i răspundă tăios, dar gândurile îl luară pe sus. Văzu... Văzu cum cineva transcria undeva, în liniște, discuția lor, ba, mai mult, îi vedea chiar și pe unii care citeau discuția, care fumând, care stând în pat, care... Îi veni un gând ciudat: cronicarii n-au nevoie de meșteșug, ei doar cunosc multă lume pățită.

Se scutură. O să scap, își zise, *scrie* c-o să scap! Se uită la François:

– Tu ce zici? Vrei să afle lumea de cuiaba *ta* pierdută sau nu?

Iar François, privind spre Kiauî și gândindu-se la Grișa-Manechin (ajunge o frăție cu dracul, una e prea de ajuns, își spunea), François, așadar, zise:

– Mai bine vânez cu tine, *i-tonk*, într-o cuiaba de care n-a auzit nici dracu', decât să mă laud că am găsit orașul lui Fawcett. Tu nu înțelegi, dar dacă ai noștri forează aici după petrol, jungla dispare, iar dacă jungla dispare... Dacă jungla dispare, nu mai rămâne nimic pe pământ, nimic, nimic, nimic! Ce contează orașul Z, pe lângă prăpadul ăsta?

– *I-tonk*, de ce vorbit așa, eu luat la tine peste tot și...

– Sunt aici, Kiauî, se auzi atunci glasul potolit al căpeteniei.

Mokhtar armă pușca, João se pierdu tot și dădu să scoată Uzi-ul din raniță.

– De ce vorbit pe lumină, Neirome? întrebă Kiauî, trist.

– Aici aproape beznă, constată căpetenia, dar eu dat oricum dezlegare la vorbă. Karibi buni și ei la ceva, continuă el, și scăpără o brichetă. Dădu foc unei făclii, bricheta luci, era un Zippo argintiu. Brichetă bun, făcut foc pe ploaia cea mai rea. Se apropie. Și eu știut drumuri pe sub pământ, Kiauî. Mavu poruncit așa: căpetenia știut tot, dar nu povestit tot. Știa el ce știa.

Flutură făclia de câteva ori. Din ambele capete ale galeriei se auziră

pași. Mulți pași.

– Tu lipsit prea mult, Kiauî. Atunci eu întreb: oare ce făcut Kiauî?

Tuă ieșiră la lumină. Câțiva aveau săgețile puse în arc, alții mergeau cu pași mici, cu bâtele de război ridicate deasupra capului.

– Veniți aici, șopti Vladimir, iar François și Marusia se strecurară în spatele lui. João reuși atunci să-și armeze Uzi-ul, în sfârșit, iar Ombelico se lipi de Vladimir, protejând copilul și femeia.

– O să tragem, anunță Vladimir.

– De ce vrut tras? întrebă căpetenia. Eu auzit tot. Tu, se uită el la François, tu adevărat Tuă, tu putut venit la noi când vrut. El, în schimb, aținti căpetenia degetul spre Kiauî, el ca orice părinte de pripas care adus copil pentru *kiiturepe*.

– Cum adică? făcu François. Ce vrei să spui?

– Tu, Ondzwe, ești Tuă, dar nu ascultat poveste din casa mare până la capăt. Kiauî doar părinte de pripas, el nu în *kiiturepe*, el doar ca acel karib, Fo-set. Așadar, el mers acum cu noi, în cuiaba lui Mavu.

– Oh, nu, Neirome... se topi François pe picioare. Nu poți să... Ce-ți veni, poate că *i-tonk* vrea să vină cu noi!

– Neirome mirat că tu zis așa. Sau vrut și tu Tuă morți? Vrut să afle lume tot ce spus Kiauî aici? Parcă înțeles altceva mai devreme...

– Kiauî n-o să zică nimic, nimănui, am eu grijă... Tuă se apropiară de Kiauî, îl apucară de brațe. Dar François: Kiauî, nu vii cu noi? Promite-i lui Neirome c-o să taci ca un pește și hai să mergem. Uite, le dau cuvântul meu de onoare că n-o să spunem nimic, nimănui.

– *I-tonk*, zâmbi indianul, Kiauî pierdut război. Cum putut el plecat cu tine?

– Ce război, *i-tonk*? Nu s-a întâmplat nimic! Eu [i tati o să-i explicăm căpeteniei că... c\ tu n-o să... n-ai să... că n-ai să faci ce-ai spus, nu-i așa, tati? Unde mai pui c-o să-i ajutăm pe Tuă să trăiască mai ușor, așa cum vrei tu, așa cum și lor le-ar plăcea, ce zici, Neirome? Kiauî

nu trebuie decât să promită că n-o să vorbească despre cuiaba voastră... N-o să vorbească nici despre apa care arde, pe cuvânt...

– Fran-soaa, îi stâlci Kiauî numele, dinadins parcă, de-ai ști ce mult plăcut lui Kiauî plimbat cu tine! Acum, tu Tuà, iar eu știut: nicicând nu făcut lucru mai frumos.

– *I-tonk*, de ce vorbești așa... Tată, explică-le, e doar o încurcătură. Kiauî spera și el la o viață îndestulată. Îl înțeleg, zău că-l înțeleg, după ce-am văzut cum e să trăiești în jungla asta în care când nu plouă e cald, când nu-i cald te mușcă albinele și când nu te mușcă albinele te curentează *purake*... Kiauî a avut un vis...

– Acela nu vis bun, clătină Neirome din cap. Acela nu vis Tuà. Kiauî parcă nu avut neam. El meritat o singură soartă.

– Oh, nu, te rog, Neirome! îl imploră François. Te rog! Lasă-l să vină cu noi! E fratele meu, a greșit, nu și-a dat seama... Te rog...

Dar Neirome:

– Ondzwe, Tuà așteptat la tine oricând, căci tu în povestea din casa mare, cu tot ce spus azi aici... Acum, schimbă căpetenia vorba, noi plecat la cuiaba noastră. Tuà trebuie aflat cine fost Kiauî.

– Neirome, stai așa, stai numai puțin! Uite, dacă tot ziceai că sunt și eu în povestea din casa mare... Mamă, tată, spuneți și voi ceva!

– Părinți n-avut voie vorbit, Ondzwe, ei nu Tuà, zise căpetenia, cu blândețe, și-i puse lui François un deget pe buze: Neirome visat meleagurile tale, micuț karib. Așa voit Mavu. Rămas-bun, *i-tonk*!

Le făcu cu mâna ca un orășean tihnit, apoi se întoarse pe călcâie și plecă. Vânătorii dădură să-l îmbrâncească pe Kiauî, dar el se desprinsese din strânsoarea lor și-o luă pe urmele lui Neirome. Nu întoarse capul decât când galeria făcu un cot: se uită la François cu ochi lucitori și-i spuse:

– *I am the Notorious B.I.G!*

Și dispăru în beznă. În clipa aceea, din străfundurile grotei, se auzi lătratul Bolșevicului, de parcă i-ar fi îndemnat pe karibi să se ia

după el.

Vechi își simți omul cum pleacă. Tovarășii lui, ușuratici, luaseră partea lui Bangor.

Însă oameni să rămână atunci! se înfoie Vechi, lansând spre Cadran cuvinte din vis. Își întinse câmpurile de-a lungul, de-a latul, peste mările emise de oameni (mizeri, năzuroși, cârcotași), pe deasupra pământului lor tot – un corp, o substanță, nimic altceva! Nu-i luă mult să se adune și se apucă să zdrobească relee, emițătoare și cabluri, fibre optice – tot! – cotropi atmosfera cu energia sa nesfârșită.

Sunt aici, îl simți pe Bangor. Te aștept, Vechi/Cadran blestemat!

Vechi vibră cu putere, se încovoie peste unde, ca o matrită se coborî pe fiecare din ele, transformând fiecă oscilație în calm plat, râvnind să-i azvârle pe oameni în hibernare, dimpreună cu spectrul și cu întregul Druus. Oamenii încremeniră, fiarele toate urlară, copacii trosniră, apa și curenții de aer se clătinară, fulgere mii împânziră văzduhul, spectrul însuși prinse a sfârâi, azvârlind magmă și tremurând, supt de energia lui toată.

Ești acolo? se auzi o-ntrebare sosind din Matrice.

Aici e, blestemată Matrice, Bangor e aici, norocul v-a părăsit!

Sunt în oamenii toți, răspunse Bangor, și aștept.

Piei, ticălosule! se bucură Vechi de vorba din vis. Piei, te urăsc, simți el, omenește.

Te aștept, emise Bangor. Cândva, o să jinduiești după trupuri.

Nicicând, răsună glasul lui Vechi. Piei, pocitanie! Piei, iubitor al substanței! Piei, câine ce-ți dorești trup!

Te aștept. Matricea mă vede, neamul meu Krees mă privește prin ochii celor pe care tu îi urăști... Sunt gata, căci oamenii toți mă văd doar pe mine – sunt plămânii și inima mea, sunt mâinile și picioarele Krees, sunt fii și părinți ai Matricei. Dintotdeauna au fost, de când noi am născut spirala și spirala ne-a dat pe noi. Cum să-nțelegi asta, nevolnic Cadran, când pe tine doar ura pentru substanță te mână?

Ești singur, Bangor! De Matrice te-am despărțit.

Acum! emise Matricea un cuvânt omenesc în maree.

De îndată, sute de mii, milioane de oameni, răspândiți pe tot spectrul, blocază emițătoare, radiouri, ecrane, cabluri de date, sateliți, telefoane și faxuri, telegrafe, radare, internet, iar cei ce nu se aflau în fața niciunui buton închiseră ochii, tăcură, înțepeniră fără să miște, ascultând porunca Matricei, nu scoaseră nici cel mai mărunț sunet, uciseră și cea mai minusculă rază și, ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns, îngheță însuși spectrul, stingând pentru-o clipă curenții marini, orice val, orice vânt sau tornadă, unde magnetice, cutremure și vulcani, amuțind până și șoapta tectonică.

Calm plat. Calm plat. O hibernare cât clipitul lui Mavu.

Fără de umbră și greutate, fără de contratimp și plesnind de energia-i nemărginită, Vechi se zgâlțâi din adânc în țării, unde i se răsuciră de parcă nășteau un pulsar, marea lui toată se-ntinse, se-ntinse, n-avea zăgazuri, se rupse, emise marele sunet neauzit, se dezagregă. Deflagrația surdă se răspândi în eteruri, ruptă în câmpuri ce nu se puteau reuni, rătăcind spre capetele neatinse de nimeni ale marelui, nesfârșitului tot.

Vechi hibernează, emise Matricea cuvinte din vis. Cadranul se clatină. Tu, Bangor, fii iar om, căci spectrul a fost, este, va fi; în el lasă cheia străveche, acunde-o cu grijă, căci timpul e înghețat și totu-i deodată. Lupta cu Vechi s-a încheiat, este și-acum, dar n-a început încă, așa ne învață povestea din vis.

Capitolul 49

Trei conversații.

Ieșiră din galerii lângă drumeagul unde-i așteptase Kiauî cu câteva zile în urmă, întins pe pământ și fără glas. Vântul se pornise, zburătăcea ceața. Noroc că nu mai ploua.

Porniră spre casă, luând drumeagul în piept. Odată ajunși pe culme, Ombelico le făcu semn să se oprească. Nădușise, respira ca vai de lume, dar nu asta-l preocupa.

– Busola mea... parcă arată din nou nordul, zise. Ia vedeți, merg telefoanele?

Le scoaseră de pe unde le vârase fiecare.

– Mamă, ce semnal! chiui François, dar ochii nu-i luciră decât o clipă. Simțind-o pe maică-sa că dădea să-l îmbrățișeze, se trase deoparte și-l mângâie pe Bolșevic. Câinele scânci. Iar François: Așa e, măi, Bolșevicule.

Marusia încremenise la jumătatea gestului. Nu știa ce să facă cu mâinile, nu știa cum să scape de jenă. Se uită în satfon. „Chiar că avem semnal”, îl auzi pe Vova. Pot să-l sun pe Lionel, îi veni ei inima la loc și apăsă pe taste, dar François o apucă de braț:

– Închide, te rog, nu-l suna acum!

– De ce?

– Nu-l suna *acum*, ridică puștiul vocea. Of, scuză-mă... (De obicei spunea: „Iartă-mă!”) Lionel poate să ne localizeze. N-ar fi bine pentru Tuà.

– E fratele tău, ce naiba! Sunt sigură c-o să înțeleagă...

– Ai răbdare, vorbim noi cu el! Mai bine am închide cu toții telefoanele o oră-două.

– Corect, zise Vladimir. Și eu zic să le închidem. Las' că sunăm mai încolo.

N-apucară. Telefonul Marusiei țârâi ascuțit. Într-o bună zi, își zise François, o să-i schimb eu tonul *ăsta* de apel. Iar Marusia:

– Poftim, îi zâmbi ei fața, gând la gând... E Lionel!

Deschise.

– Bună, mamă... Unde sunteți? M-ați băgat în boală... Ce-ați făcut? Ați dat de Frenchie?

– E lângă mine, e viu și nevătămat!

– Ah, nemernicul... Unde sunteți?

– Suntem... nu știu... – François și Volodia îi făcură semn să tacă – ...suntem pe un... drum... Ne prea știm unde... Își scutură capul. I se părea că ceva e-n neregulă, parc-o iscodea cineva, parcă dădea să-i spună ceva. L-am găsit pe Frenchie! zise din nou.

– Mi-ai spus, mamă, mi-ai spus!... Of, păcat că n-am cum să vă văd... Abia ce-a trecut satelitul pe deasupra voastră, iar altul n-o să treacă decât peste șase ore. Cam care e poziția voastră?

– Stai să-ți dau pe cineva care se pricepe. Eu habar n-am.

– João e lângă tine?

– Ți-l dau imediat.

Îi întinse telefonul. Iar João:

– Salve, Lionel. Îl aducem pe frate-tău acasă. „Nu care cumva să-i spui unde suntem”, îi șopti puștiul. João încuviință și-și dădu drumul la vorbă, râzând când și când. Marusia îl urmărea, cu ochi zâmbăreți: oare cum *mai* arăta Lionel? N-am stat față-n față de peste un an... Încercă să și-l imagineze și, ca de obicei, poza ce-i apără în fața ochilor era una veche, de dinainte ca Lionel să fi împlinit optsprezece ani.

– Chestia cealaltă ai rezolvat-o? se interesă Lionel.

João se încruntă. Câteva secunde, tăcu. Apoi tresări – ia-uite, mi-a ieșit din minte, se miră el când își dădu seama la ce se referea Lionel. Zise:

– E mult de povestit, îți zic după ce ajungem acasă. Privi spre valea ce-o lăsaseră în urmă. Doamne, cât o să mint, se gândi.

Marusia nu mai fu atentă la convorbire. Iarăși se simțea iscodită. Pierd ceva printre degete, se gândi. Sau nu e asta? Parc-aș fi pățit ceva rău, parcă m-ar fi lovit nu-știu-ce ghinion... Ce idiotenie! Își spuse. Pe François l-am găsit, Lionel e la telefon și are un glas vioi, noi suntem întregi...

Atunci, ce am?

Oare începuse războiul acolo, la Lionel? Prostii, ce război? – altceva mă îngrijorează... Se uită la François. Era mohorât, mesteca un fir de iarbă și trăgea cu urechea la discuție, atent să nu -l ia gura pe dinainte pe João. Nici nu-l interesa că frate-său se auzea dintr-un telefon aflat la numai trei metri depărtare. Nici pe Bolșevic nu-l băga în seamă – tăcut, câinele își sprijinise botul de piciorul lui. Nici lui nu-i păsa de nimic.

Marusia îl căută din ochi pe Volodia.

Nesperat, Vova o privea. Îi făcu cu ochiul și-i zâmbi, dar nici așa Marusia nu scăpă de senzația c-o pândeă ceva rău.

– Hai, termină odată! Dă-mi-l și mie, îl grăbi Vova pe João.

Luă telefonul, vorbi. Râse cu Lionel. Cică nu începuse niciun război, numai cancelariile își umflau mușchii: Bibi Netanyahu făcea balet, Putin se juca de-a Brejnev, dar jihadul nu ieșea din ecrane. Lionel îl ceru pe François.

– Băi, sonatele, ne-ai înnebunit pe toți, ne-ai scos din minți. Ce mama naibii ai făcut?

– Mai nimic, îngăimă puștiul. Am făcut o plimbare în pădure.

– A dracu' plimbare! Te știe toată Flota Nordului și jumătate din Facebook... Ia zi, te-ai botezat ca indienii?

– Da.

– Ce naiba ai, mă? Parcă ți s-au înecat toate corăbiile.

– Sunt obosit. Mi-aș dori să dorm.

– Las'că bagi tu cornu-n pernă... *Schlafen sie Deutsch?* făcu el un banc cretin. Apoi: Hopaaa! Ce semnal ai, golanule! Hai, că v-am localizat... Sunteți pe culmea aia arcuită, care merge de la est la vest... Ia să văd harta... E o creastă și dincolo de ea se întinde un podiș jos, plat, cu un fel de calderă în interior... Maaamă, da' departe-ai ajuns!

– Ce culme, ce platou, ce calderă?! făcu François pe niznaiul.

– Asta-mi arată localizerul. Ești pe o culme care aici, pe hărțile mele electronice, figurează la 6 grade 19 minute și 47 secunde latitudine sudică și la...

– Hei, hei, hei... N-am ajuns pe nicio culme din asta cum spui tu! Nu știi ce vezi. Suntem într-o pădure și abia ne târâm spre sud. În principiu, ne aflăm la câțiva kilometri de un râșor fără nume...

– Nu mai există, băi, râșoare făr'de nume...

– ...iar pe malul râșorului e un sat, continuă François fără să ia în seamă întreruperea, numai că nu știu dacă poți să vezi satul, pentru că indienii l-au camuflat când l-au construit...

Nu se mai auzi nimic. Apoi, respirația furioasă a lui Lionel și o înjurătură:

– Ale dracu’ scule imbecile! Cred că am văzut satul cu pricina pe hărțile de satelit culese acum câteva zile. E pe trei sferturi inundat, iar la nord de sat nu e un râușor, ci ditamai râul învolburat.

– Te cred și eu! A plouat de-a rupt. S-au umflat apele, ce părere ai? De ce crezi că mergem așa de greu? E o lăcăraie de nedescris. Ei, bine, noi suntem la patru, cel mult cinci kilometri de satul ăla...

– Paștele mă-sii... Localizerul îmi arată altceva. Vrei să spui că n-ai ajuns la o culme dincolo de care se întinde un podiș plat? La sud de ea e o pădure de bambuși, iar...

– Păi, în pădurea aia de bambuși suntem noi acum. Știu culmea de care zici, că ne-am străduit s-o urcăm, dar n-am fost în stare. Jungla e deasă ceva de speriat, iar după ce s-a pornit și ploaia... S-au rupt cerurile... Zile-n șir am stat sub un pietroi, să nu mă ia apa.

– Of, ce păcat... Știi, dincolo de culme e un drumeag, duce spre nord. Mai întâi face un S și după aia zici că-i tras cu linia, al naibii.

– O fi ducând la vreun parchet sau la vreun *garimpo*. E departe?

– Hai că ești fraier, frățâne, pufni Lionel în răs. De unde vrei să știi unde te afli cu adevărat? Tu nu înțelegi că la mine pe hartă îmi apare *chiar* pe culme? În fine... Dacă tot zici că te-ai botezat, ia zi, ce nume ți-a pus amicul tău indian?

– Ondzwe.

– Ondzwe?! Ce nume mai e și ăsta? Înseamnă ceva?

– Celălalt.

– Celălalt, ce? Nu înțeleg...

– Ondzwe înseamnă Celălalt. Așa am fost botezat, Celălalt.

Lionel zise: Aha. François se întoarse cu spatele la tovarășii de drum. Sunt Celălalt, își spuse, nu sunt decât Celălalt – nu sunt Eu, nu sunt

nici măcar Acela, sunt doar un Altul. Așa au vrut Tuă. De fapt, i se strânse lui inima, de fapt, așa a vrut Kiauî...

– Celălalt, mda... Ce nume! Și naș'tu unde e? Ce dracu' n-a putut să te ducă pe culmea aia? Cred că era *extraordinar* dacă ajungeați până acolo. Drumeagul ăla, mai ales, m-a făcut tare curios...

– Nu vrei să vorbești cu mami? i-o rețază puștiul. Stă ca pe ace.

– Băi, da' căcăcios mai ești... Hai, dă-mi-o, lăasă Lionel de la el.

După câteva minute, dădură să plece, dar François îi rugă să mai stea un pic. Erau nori grei și jungla se vedea liberă, uriașă, oriunde ai fi privit. *I-tonk* nu era

cu el, ai lui șterseseră toate pozele din călătorie, iar el nu știa dacă avea să se mai întoarcă pe drumeagul ce ducea la Muribacca... Deodată avu senzația că-i lipsește ceva, dar nu știa ce. Parcă aș pierde ceva, se gândi. Se căută prin buzunare, se uită pe jos – nu pierduse nimic.

Ceața se luă cu totul. François se ridică pe vârfuri și privi spre nord. Era ora prânzului, jungla era potolită. Zări în depărtare povârnișurile ce înconjurau caldera în care zăcea Muribacca, orașul pierdut al lui Fawcett și al Elenei Blavatsky, al lui Lope de Aguirre și al lui Raposo, al lui Quesada și al lui Teixeira, al lui Orellana și al lui Carvajal, al Alfingerilor și al fraților Pizarro, al tuturor bandeiranților și conchistadorilor, al bancherilor Welser și Fugger, al tuturor contabililor care ținuseră în spate imperii și al tuturor călătorilor care porniseră la drum fără să știe dacă vor atinge vreo țintă... Era blestematul lui de oraș, cu ziduri curățate periodic de liane și bălării, cuiaba despre care n-avea cum să spună nimic, nimănui, niciodată.

Of, *i-tonk*, ai stricat tot, fir-ar să fie... Ce-o fi cu tine, frate, ce-o fi?

Sunt aici, simți el un glas rătăcit în minte, undeva lângă ceafă, adânc, în locul în care coloana vertebrală i se înfigea în craniu. Sunt aici, pulsă glasul din nou, abia stârnindu-l, și nu era Kiauî, nu, nu. Nici n-avea cum să fie el. Blegul, stricase totul! Tâmpitul, prostul, idiotul...

Îi dădură lacrimile.

Cât de prost ai fost, Kiau! Ce dor mi-e de tine!

– Nu mergem? îl auzi pe taică-său.

– Ba da. Unde-ați lăsat avionul?

– E departe rău, zise Ombelico. Mai întâi trebuie să trecem de satul Tuă, de satul lor *obișnuit*, vreau să zic, și de-acolo...

– Mai știți vreun alt sat Tuă, *senhor*? îl întrerupse François.

– N-nu... nu, se bâlbâi pilotul. Se întoarse spre João: Tu ai altă părere, frățioare Maltese?

– Să-nțepenesc dacă-mi dau seama la ce te referi.

– Să mergem, atunci, zise băiatul. Știi, îi spuse lui taică-său, eram odată cu Kiau! pe o culme ca asta și ne-am uitat la apus. Era liniște și, după puțin timp, au răsărit stelele... Vezi că pot să-ți spun asta fără să roșesc?

O luară din loc. Oare de ce naiba am impresia că ne mai paște ceva? se întrebă Vladimir. Parc-aș avea o piatră pe inimă. O fi din cauza ruinelor, o fi din cauză că n-am cum să fac valuri despre ele. În măsă, să vezi că n-o să i-o trag lui Hagenbeck! Oare am bătut tot drumul până aici degeaba?

Sunt aici, auzi atunci un glas în minte, și-și spuse: Doamne, cât de obosit sunt! Se apropie de Marusia și, pentru prima oară după mulți ani dădu s-o ia de mână, dar reflexele și teama fură mai tari, așa că doar îi zâmbi. Se gândi la glasul pe care-l auzise: se cuibărise în același loc din care, în ultimele zile, cineva îi proiectase în minte hățișul galeriilor, felul în care aveau să-i atace Tuă, întâlnirea cu indienii de pe drumeag, urmele lui François și ale lui Kiau!...

Sunt aici.

Bolșevicul înțepeni. Prinse a adulmeca. Își ciuli urechile. Oamenii nu se opreau, însă. Se afundau în pădurea de bambuși. Porneau din nou spre sud.

Câinele se luă după ei.

– E ora, se auzi glasul lui François. Puteți să înălțați un balon din acela, *senhor*? îl rugă pe grăsan.

– Ba bine că nu!

François deschise satfonul, și îl sună pe Lionel. Frate-său răspunse imediat.

– Mai ești supărat, frățâne? îl luă Lionel peste picior.

– Noo, făcu François pe durul, numai că trebui să ia o pauză: parc-aș pleca din cea mai marfă tabără în care am fost vreodată, îi veni în minte un gând idiot. Fii atent, îi atrase atenția lui Lionel. O să înălțăm un balon roșu.

– Pfuai, excelent! O să dea perfect în fotografie. Auzi? M-a agățat o fată acum două ore... Una, Georgina. Cică e din São Paulo și că nu mai știe nimic de tine.

– N-aveam cum s-o sun... Aici, ai văzut și tu, semnalul e de rahat.

– Ei, acum ai semnal. Sun-o tu, că altfel o sun eu. O știi bine?

Se auzi un fâsâit ascuțit. Iar Ombelico:

– Lansez balonul.

– L-am auzit, zise Lionel. Sunt cu ochii pe voi. Aveți ceva nori tâmpiți pe deasupra, dar nu-i mare scofală. Ascultă... Și în preumblările astea... N-ai găsit și tu ceva mai acătării? Ceva așaaa, ca să scoți lumea din minți, ceva care să semene cu ce caută tata... Vreun oraș pierdut, de pildă, chicoti el. Pfuai, văd balonul! Stai să reglez zoomul... Maaamă, cum se vede... Și ce moacă de prost ai, frățâne! Ce naiba ești așa de plouat? *Say cheese*, fir-ar ei ai naibii de americani! Hop, hop! Zâmbește, iese păsărica...

François zâmbi, ce să facă.

– E un lac mare la sud de noi, îl luă pe Lionel. Pe lac ar trebui să fie un hidroavion... Ia vezi, e departe?

– Îl văd, răspunse Lionel după câteva clipe. Băi, da' încet ați mers! Dac-o să mergeți tot așa, o să vă ia cel puțin o zi ca s-ajungeți la lac... În fine. Să înțeleg că n-ai găsit mai nimic pe-acolo pe unde te-a dus prietenul ăla al tău... cum îl cheamă?

– Kiaui.

– El unde e, că nu-l văd! Nu s-a întors cu voi?

– Nu. A rămas în junglă.

– Ce naiba face în junglă?

– Ce să facă? Aici s-a născut.

– Aha... Dar, ia zi, frățâne: măcar ceva de pus pe Facebook n-ai găsit? O poză mai așaaa, o indiană sexy, un dans tribal, ceva...

– Fii serios! Aici nu-s decât muște, șerpi și țânțari – mai ales țânțari!

Lionel râse. Ce prostie! Bați coclaurii atâta vreme și nu te alegi decât cu niște ciupituri. Frate-său era cam nebun – era chiar mai nebun decât taică-său. Înainte să închidă îi promise lui Frenchie c-o să-i trimită Georginei poza pe care tocmai i-o făcuse, s-o pună măcar ea pe Facebook.

François îi mulțumi. Promise că vor suna la miezul nopții. Îi mai zise că până în seara următoare aveau să ajungă la avion. Lionel se lăudă: cică pilotul ăla al lor, grăsanul cu nume de arab, putea să se culce pe-o ureche după ce va decola – el, Lionel, avea să-l ducă fără greș oriunde avea chef... Ce faceee? Îl mai cheamă și Ombelico?! Așa-l botezaseră ai lui? Țsta era nume de om?

Apoi Lionel închise.

Între timp, jungla se trezise la viață. Plafonul de nori se spărsese, razele soarelui cădeau oblic și perforau frunzișul. Un stol de colibri se ridică din apropiere, iar un saguin se apucă să chirăie, sărind din cracă în cracă. Era bine, numai Bolșevicul mergea cu capul în

pământ și nu se lua după niciun animal și nu amușina nicio urmă. Aerul se încălzise. Nu, n-avea de gând să mai plouă. Da, era bine. Mai aveau doi pași până în satul Tuà.

Cu toate astea, François avea aceeași senzație nesuferită – ceva îi lipsea, ceva îl zădăra, și nu era vorba nici de bietul Kiauì, nici de tristețea că părăsea teritoriul Tuà, nici de supărarea că n-avea cum să se dea mare cu descoperirea cetății Z. Mda. Iată că începea să vadă și să audă nu știu cum – vedea departe, vedea bine și auzea mult, i se părea că aude tot, dar nici măcar puterile astea nu-i alungară din minte senzația de pierzanie.

Se scutură: cineva îl privea. Se uită în jur – nu era niciunul dintre tovarășii de drum. Între timp, Bolșevicul își revenise. Lătra vesel, nu știa încotro să mai alerge, sărea în loc și făcea tumbe. Îl apucă pe François de pantalon și-l trase după el.

În clipa aceea, François îl *auzi* pe taică-său, îl încerca aceeași senzație, cum că cineva stătea cu ochii pe el; tot așa și maică-sa și cei doi brazilieni. Așa am pățit și când veneam după tine, se gândi Vladimir, vedeam la fel, simțeam la fel; și tot așa a fost și când ne pândeau Tuà, ba chiar și atunci când ne alergau în galeriile de sub cuiaba.

Galeriile de sub cuiaba? se miră François. Parcă-și amintea ceva, dar nu era *foarte* sigur. Când am mers noi pe sub cuiaba?

chiar așa, când naiba am fost noi pe sub cuiaba? mârâi ombelico fără glas nu ne-am plimbat decât pe străzile ei

cuiaba, aici?! făcu joão ce cuiaba, ombelico, ai înnebunit?
poftim eu vorbesc frumos cu tine și tu te rogi știi ceva? lasă-mă
și pe mine pe covorașul tău îmi place steaua aia roșie din colț

ești un tâmpit, frate maltese

pe cuvânt că vreau și eu să mă rog

iar marusia: nu trebuia să te duci așa departe, françois ne-ai băgat în sperieți

cât despre kiauì ăla al tău, gândi vladimir, află de la mine că nu-i

serios, puiule, ne-a manipulat ca pe niște fraieri

păcat că nu s-a întors cu noi, comentă joão mi-ar fi plăcut să discut
cu el problemele indienilor, să-mi spună care e treaba cu barajul de
la belo monte, cu exploatările forestiere și cu plantațiile de cauciuc

voi știți câți indios bravos au murit de când îi tot călcăm în
picioare?

auziți? voi n-aveți impresia că acest kiauî nu e indian?

păi, ce să fie altceva?

nu vi s-a părut că seamănă cu un alb?

ba eu mereu l-am bănuit că-i corcitură

corcitură sau nu, o să-mi lipsească e fratele meu sper să se
întoarcă la cocraimoro cât de curând

sunt aici, se auzi un glas

nu era kiauî nu nu

cine ești?

v-aș zice dar o să uitați chiar si tu baiete esti gata sa uiti ca
ai fost si tucandvatua

tua? esti tua?

toti suntem tua tu itonk stii asta celmaibine

caci pe mine ma visezi candbeicimbo

sunt cel ce se uita la tine

sunt mavu

astept

•

Note

- 1 - Maimuță arboricolă, de mici dimensiuni, din genul *Callitrichidae*.
- 2 - Triburile amazoniene îi numesc karibi pe toți străinii.
- 3 - Bamako-sur-Seine este numele argotic al zonei Saint Denis, din Paris, cunoscută actualmente pentru prostituție și trafic de stupefianțe.
- 4 - Porc mistreț amazonian, mai mic decât echivalentul său european – nu cântărește mai mult de 40 de kilograme.
- 5 - Curiozitatea este un defect nemaipomenit, mai puțin când vine vorba de arheologie (în lb. fr.).
- 6 - Curiozitatea a ucis pisica (în lb. engl.).
- 7 - Cuiaba este capitala statului federal Mato Grosso din Brazilia. Pentru că mai toți albi ajunși în jungla din jurul râului Xingu veneau din Cuiaba, indienii au ajuns, prin extensie, să spună „cuiaba” în loc de „oraș”.
- 8 - „De ce” în limba kayapo.
- 9 - „Eu dorm” în limba kayapo.
- 10 - Specie de palmier înalt și subțire, cu frunze înguste, foarte lungi (trei metri), care crește mai ales în apropierea mlaștinilor. În ultimul timp, acaii au fost cultivați pentru fructele nutritive, cu conținut mare de proteine.
- 11 - „Cataractă”, în limba portugheză.
- 12 - „Sat”, în limba portugheză.
- 13 - Metis brazilian.

- 14 - Trubadur din secolul al XI-lea (1170–1202), din Limousin. I-a avut ca patroni pe Richard Inimă-de-Leu și pe Bonifaciu de Montferrat.
- 15 - Baraj în construcție pe Rio Xingu, care a atras numeroase critici ale băștinașilor și ale organizațiilor ecologiste. După finalizarea construcției, zona inundabilă ar afecta 6500 km² de pădure, distrugând vegetația, redirectionând cursurile de apă și influențând migrația peștilor. Totodată, construcția ar mai provoca și o scădere dramatică a debitului râului Xingu în aval de baraj, cu o durată de șapte luni.
- 16 - Căutători de aur și diamante.
- 17 - Băutură fermentată din manioc – „bere” de manioc. Caracteristica specială a cauimului este „amorsarea” fermentării, care se face prin masticăție, astfel încât lizozimul din salivă (de regulă, fetele foarte tinere erau puse să mestece maniocul) să descompună amidonul în carbohidrați fermentabili.
- 18 - Pește uriaș, de 3–4 metri lungime, asemănător somnului, specific fluviilor Amazon și Orinoco (*Brachyplatystoma filamentosum*).
- 19 - Secretarii generali ai PCUS, funcția politică cea mai importantă în URSS.
- 20 - Revoluționari bolșevici, acuzați de deviaționism de stânga și de a-l fi asasinat pe Serghei Kirov (acuzație falsă), condamnați de Stalin în cursul Marii Epurări și executați în august 1936.
- 21 - Din cauza ei, bunicul ajunsese să citească în altă cheie aluzia la frăția de arme ruso-germană a chiriașului său forțat, o cheie cu atât mai evidentă, cu cât recrudescența antisemitismului se făcea iarăși simțită în URSS.
- 22 - Insulă pe lacul Ladoga, în apropierea țărmului vestic, pe care se află o mănăstire fondată la finele secolului al XIV-lea.
- 23 - Combinație de bere cu votcă, băută mai degrabă în spelunci, pe stradă, pe șantier etc.

- 24 - *Peredvijnici*, adică „itineranți”. Curent realist în pictura rusă, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.
- 25 - Kazimir Malevici. Acesta pictase *Pătratul alb pe fond alb*, anunțând lumii întregi sfârșitul picturii.
- 26 - Că-l pusesem pe gânduri, era clar: peste două nopți aveam să-i găesc pe birou o coală scrisă mărunt, pe care se aflau câteva versuri din *Poetul Muncitor* de Maiakovski: *Se-aruncă poetului vorbe care nu-i plac:/ „La strung te-aș proba!/ Ce-i versul?/ Un fleac!/ La muncă – ești gingaș mata!”/ Dar, poate/ și eu/ La muncă mă-nham/ cu dragoste, fără reproșuri./ Și eu sunt o fabrică./ Doar coșuri nu am./ Și poate-i mai greu/ fără coșuri./ Știu,/ Nu vi-s dragi frazele mari./ Tăiați la stejari, munciți cu îndemn./ Dar noi/ nu suntem oare tâmplari/ și sculptori de capete-adeșea de lemn?*
- 27 - ...indeed, she was very fond of being called Jack, but this never meant she had ever had any homosexual tendencies, despite the rumours spread by her detractors... (ref. Doc. 139089/05.21)
- 28 - Echivalentul portughez al conchistadorilor.
- 29 - David Gran, *The Lost City of Z*.
- 30 - Necesită citare.
- 31 - Mărturiile celor ce l-au însoțit pe Fawcett în alte expediții ne spun, însă, că exploratorul era omenos și respectuos cu băștinașii.
- 32 - Numele indian pentru „antrosolul” (sol modificat de acrivitatea umană, irigații, cultivare etc.
- 33 - *Șase*, în limbile indiene din Amazonia, e totuna cu *mult*.
- 34 - Psihiatru în argoul american.
- 35 - Fructe bogate în cofeină, din care se face o pulbere care se bea, de regulă, sub forma unei infuzii.
- 36 - Copac de mari dimensiuni (*Ceiba pentanda*), specific Americii Centrale și de Sud. Din semințele sale se extrag fibre

asemănătoare bumbacului.

- 37 - Păsări care trăiesc în bazinele fluviilor Amazon și Orinoco. Exhală un miros extrem de urât (*Opisthocomus hoazin*).
- 38 - Coregraful care a regizat baletul original *Spărgătorul de nuci*, prezentat în premieră în 1892, la Teatrul Mariinski, în Sankt Petersburg.
- 39 - Copac medicinal sau ornamental din familia *Clusiaceae* (*Symphonia globulifera*), de dimensiuni medii, cu frunze dese, asemănător mesteacănului.
- 40 - Culegători de cauciuc în jungla braziliană.
- 41 - Edgar Allan Poe, *Eldorado*, trad. Dan Botta.
- 42 - Acronim pentru Hidden Object Game.
- 43 - Poponar, în argou.
- 44 - Nu este adevărat. Bunicul lui François asistase la o scenă care-l dăduse peste cap. Cât timp puștiul alergase după Ana, Serghei Emanuelevici o văzuse pe Marusia Perelman, noră-sa, pe bancheta din spate a unui taxi, în compania unui bărbat mai tânăr decât ea. Taxiul oprise pe Zamkovaia, să dea prioritate mașinilor ce treceau pe Sadovaia, iar bietul Serghei Emanuelevici avusese suficient timp să-i vadă pe cei doi cum râdeau. Tânărul o apucase pe Mașa de mână și i-o sărutase, italienește. Când taxiul făcuse stânga, spre Gostini Dvor, bunicul lui François apucase să înregistreze zâmbetul remanent al nurorii sale și licărul ce-i juca în ochi.
- 45 - Aceeași observație o face și Misha Williams, un dramaturg englez, prieten de familie cu urmașii lui Fawcett.
- 46 - Colorant din semințe de *Bixa Orellana*.
- 47 - Colorant din fructe de *Genipa Americana* (lb. tupi).
- 48 - La ruși, Sărbătoarea de Lăsata Secului, prilej de carnaval și de petreceri, mai ales câmpenești. Acțiunea baletului *Petrușka* de

Igor Stravinski se petrece în timpul sărbătorii de Maslenița.

- 49 - Coborâți-vă, munților / Câmpii, ridicați-vă, / Vreau să pot vedea / Unde-mi e dragostea (Gaston Fébus, secolul al XIV-lea).
- 50 - Membri ai Partidului Social Revoluționar, dușmani de moarte ai bolșevicilor în timpul războiului civil ce a urmat revoluției socialiste din octombrie.
- 51 - „Coastele” erau banalele radiografii pulmonare. Cei ce se ocupau cu comerțul muzical le „imprimau” la domiciliu cu ajutorul unui sistem *homemade*. Radiografiile cu pricina deveneau, astfel, discuri de pick-up pe care puteai să le și pliezi.
- 52 - „Ah! nobile lord, ce-o să se-ntâmpale acu’ / Cu armele, sau cu turnirurile-ncinse, / Cu bogatele curți, sau splendidele, magnificele daruri...” – Versuri în occitană, de Gaucelm Faidit, din poemul *Fortz Chausa es* – martie, 1199.
- 53 - „Inchiziția l-a făcut Comisar, / Iar episcopul de Obispo al său vicar.” (Martin del Barco Centenera, *Argentina*)
- 54 - Pistoale frecvent folosite în timpul războiului civil din URSS, un brand al perioadei revoluționare. Numele complet: Moisin-Nagant.
- 55 - Ministerul Apărării de la Tel Aviv.
- 56 - Du-te să te fuți!
- 57 - E curva ta?
- 58 - Suge-mi-o!
- 59 - Rahat.
- 60 - Operațiunea Arcul de Foc (*Arco de Fogo*).
- 61 - Un invitat a remarcat la un moment dat că liderul Gaiei Borealis avea același nume cu personajul principal din Anna Karenina.

„E un nume predestinat, mai ales când îi citești articolele și-l auzi cum vorbește despre Rusia... O îndrăgește atât de mult, fără limite, ca pe-o femeie superbă“, perora respectivul, la care un altul a comentat în șoaptă: „Opriți-l pe boul ăsta până nu-și amintește lumea ce-a pățit Karenina în gară!“.